

DIRECȚIA GENERALĂ A ARHIVELOR STATULUI
DIN
REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

DOCUMENTE
PRIVIND
ISTORIA ORAȘULUI BRĂILA
1831—1918

ÎNTOCMIT DE:
N. MOCIOIU, S. BOUNEGRU, GH. IAVORSCHI, A. VIDIS

BUCUREȘTI, 1975

DIRECȚIA GENERALĂ A ARHIVELOR STATULUI
DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

DOCUMENTE
PRIVIND
ISTORICUL
ORAȘULUI BRĂILA
1831—1918

ÎNTOCMIT DE:

N. MOCIOIU, S. BOUNEGRU, GH. IAVORSCHI, A. VIDIS.

București, 1975

Volumul a fost discutat și avizat
de către Comisia științifică pentru probleme arhivistice,
în ședința din 14 aprilie 1975.

Publicarea lucrării
s-a făcut sub îngrijirea lui Mihail Fănescu,
arhivist principal
în Direcția Generală a Arhivelor Statului

Stema oraşului Brăila

Sigiliul Municipality ții orașului Brăila

INTRODUCERE

Filiala Arhivelor Statului Brăila a luat ființă la 15 februarie 1953 preluând în decursul activității o importantă cantitate de fonduri arhivistice referitoare la istoria economică, socială și politică a orașului, județului Brăila și a patriei.

*Valorificarea fondurilor și colecțiilor de documente se face prin sala de studiu, precum și prin participarea directă a arhiviștilor filialei la diferite manifestări științifice și culturale, cu comunicări, referate, conferințe sau organizarea de expoziții. Ca rezultat al cercetărilor făcute la Arhivele Statului din Brăila s-au publicat volume, studii sau articole dintre care menționăm: *Istoricul orașului Brăila de academician profesor Constantin C. Giurescu*¹ și *Mișcările revoluționare de la Brăila 1841—1843 de C. N. Velichi*².*

De asemenea, filiala posedă o bibliotecă documentară cu un număr important de volume care ajută pe cercetători în activitatea lor.

Dintre edițiile de documente în care este menționat orașul Brăila un loc însemnat îl ocupă cunoscuta colecție Hurmuzaki³, ce conține informații referitoare la activitatea portuară, economia orașului, demografie etc.

Cele 6 tomuri de acte și documente privind Anul 1848 în Principatele Române⁴, publicate la începutul secolului nostru, conțin și referiri la Brăila, oraș care a participat activ la evenimentele aceluși an. Aceste volume conțin și documentele ce au fost transcrise din arhiva Ministerului de Interne⁵. Semnalăm și cele 10 volume publicate de către D. A. Sturdza — Acte și documente relative la istoria renașterii României⁶.

O altă publicație care cuprinde și câteva documente despre Brăila aparține lui D. Bodin și se referă la legăturile economice dintre Principatele Române și Sardinia⁷.

¹ C. C. Giurescu, *Istoricul orașului Brăila*, București, Ed. științifică, 1968, 373 p.

² C. N. Velichi, *Mișcările revoluționare de la Brăila din anii 1841—1843*, București, Ed. Societatea de științe istorice și filologice, 426 p.

³ Hurmuzaki, *Documente*, vol. XII, XVII.

⁴ *Anul 1848 în Principatele Române. Acte și documente*, București, tom. I—IV, 1902—1910.

⁵ Documentele pe care le publicăm sînt, cu mici excepții, din fondurile locale.

⁶ D. A. Sturdza și colab., *Acte și documente relative la istoria României*, București, vol. I—X, 1889—1909.

⁷ D. Bodin, *Documente privitoare la legăturile economice dintre Principatele Române și regatul Sardiniei*, București, 1941, 372 p.

*Volumele de documente referitoare la războiul pentru independență*⁸, precum și publicația de documente economice în perioada 1800—1850 (vol. I—II), de I. Cojocaru⁹, conțin și acte referitoare la Brăila.

În ce privește mișcarea muncitorească menționăm volumele: Documente din istoria mișcării muncitorești, 1872—1900, apărut în prima ediție în 1946, iar în cea de a doua în 1948, pentru perioada 1872—1916¹⁰. Tot în acest domeniu se evidențiază cele 6 volume de Documente privind istoria mișcării muncitorești din România editate de Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R., în care sînt cuprinse și unele documente brăilene¹¹.

Referitor numai la Brăila s-au publicat doar două volume de documente de mică întindere, unul aparținînd marelui istoric Nicolae Iorga, iar celălalt inginerului Gh. T. Marinescu — ambele editate în anul 1929.

Nicolae Iorga, în volumul său omagial, intitulat sugestiv *Cei dintîi ani în noua Brăilă românească 1832—1866*¹² publică unele documente in-extenso iar altele în fragmente sau chiar în rezumate. Din păcate, se indică doar că actele s-au transcris din arhiva primăriei, iar documentele nu au decît o simplă numerotare, fără aparatul critic, dar remarcăm, în mod deosebit, intenția autorului de a prezenta sugestiv unele aspecte ale Brăilei veacului trecut, astfel încît lucrarea, alcătuită de marele istoric, are ea însăși valoare de document.

Gh. T. Marinescu, editorul periodicului *Analele Brăilei*, „inbitorul locului său de naștere”¹³ — cum a fost apreciat de Nicolae Iorga — s-a preocupat să adune într-un volum documentele brăilene dintre care un număr de 40 aparțin perioadei 1831—1862, cu referiri la viața economică, socială și politică a orașului în această perioadă. Lucrarea nu se bazează însă în întregime pe cercetarea directă și selecționarea documentelor de arhivă, multe fiind reproduse din colecția Hurmuzaki, dar autorul motivează că aceasta nu a însemnat o repetare inutilă și precizează că „scopul unei colecții de documente privitoare la oraș este să grupeze, la un loc organic, toate documentele, fie publicate, fie inedite”¹⁴.

De atunci, în aproape o jumătate de veac, alte ediții de documente consacrate Brăilei, cu referiri la viața în ansamblu a orașului, nu au mai

⁸ *Documente privind istoria României. Războiul pentru independență*, vol. I, 1—2 — IX, București, Ed. Academiei, 1951—1955.

⁹ I. Cojocaru, *Documente privitoare la economia Țării Românești 1800—1850*, culese de..., vol. III, București, Ed. științifică, 1958.

¹⁰ M. Roller, *Documente din istoria mișcării muncitorești 1872—1900*, București, 1946 și 1872—1916, ed. II în 1948 (sub îngrijirea lui...)

¹¹ *Documente privind începuturile mișcării muncitorești și socialiste din România 1821—1878*, București, Ed. Politică 1971; *Documente din istoria mișcării muncitorești din România 1879—1900*, București, 1969; vol. 1910—1915, București 1968; vol. 1916—1921, București, 1966; vol. 1921—1924, București, 1970.

¹² N. Iorga, *Cei dintîi ani în noua Brăilă românească 1832—1866*, București, 1929, 123 p.

¹³ Gh. T. Marinescu, *Documente privitoare la Brăila. Colecție îngrijită de...* vol. I. Brăila, 1929, 80 p. (N. Iorga arată că unele dintre scrisorile lui E. Rădulescu puteau fi lăsate la o parte, întrucît interesează în mai mică măsură Brăila, p.V).

¹⁴ Gh. T. Marinescu, op. cit., p. IX.

apărut, excepție făcând doar unele studii care au abordat teme și au avut ca anexe și documente pe baza cercetării fondurilor arhivistice.

*

Publicarea volumului de documente privind Brăila în perioada 1831—1918 constituie o contribuție a arhiviștilor, a acelor care zi de zi se înțilnesc — prin însăși profesiunea lor — cu acest tezaur al patriei, pentru darea în circuitul științific a unor izvoare importante, ușurându-se astfel munca cercetătorului în elaborarea unor lucrări.

Documentele au fost clasate cronologic, editându-se cit a fost posibil cele mai reprezentative pentru viața economică, socială și politică a orașului. Cum era și firesc, primele documente se referă la înființarea unor instituții locale în cei dintâi ani de la eliberare, când Brăila, redevenită românească, își construia din temelii o nouă viață, redeșteptându-se după o perioadă de aproape trei secole de stăpânire străină. Astfel, unele documente cuprind date despre înființarea și activitatea ocîrmuirii, magistratului, poliției, comenzii de foc, tribunalului etc.

În volum este prezentată situația economică din oraș și port. Pentru oraș se reliefează comerțul de la bariere, din piețe, activitatea Deputăției mercantile și apoi a Camerei de comerț, circulația monedelor, înființarea și funcționarea Bursei Brăilei etc. Referitor la port sînt consemnate date despre importul și exportul de mărfuri, în special al cerealelor, activitatea Vămii Brăila, despre viceconsulate și corespondența acestora cu autoritățile locale în probleme comerciale, precum și despre societăți străine sau autohtone.

Activitatea de apariție și dezvoltare industrială a Brăilei a constituit un criteriu de bază în selecționarea documentelor care furnizează știri despre înființarea primului șantier naval (1835), activitatea altor șantiere navale de la sfîrșitul secolului al XIX-lea, primele unități industriale care au folosit forța mecanică a aburului, printre care morile, brutăriile mecanice și fabrica de bere. Alte date se referă la zona industrială a orașului, stabilimentele industriale de pe izlaz, înființarea și funcționarea fabricii de celuloză care a valorificat stuful din Deltă și Balta Brăilei, rafinăriile de petrol de la marginea orașului, precum și la activitatea diferitelor ateliere care deserveau populația. Se dau știri și despre căile de comunicație : șosele, calea ferată, legarea gării de port, primul drum de fier, introducerea tramvaiului electric între Brăila și Lacu Sărat de către Societatea „Helios” din Köln, concesionarea acțiunii.

Activitatea școlară este, de asemenea, reliefată în aproape toată perioada cuprinsă în volum. Se pot obține știri despre înființarea și funcționarea celor mai vechi școli naționale din Brăila, folosirea mijloacelor rudimentare pentru scris — printre care și nisipul — școlile particulare, prima școală de fete, școala reală — azi Liceul „N. Bălcescu” — școala bulgară, școli industriale și comerciale, programe, organizarea cursurilor etc. De asemenea, sînt referiri la activitatea didactică a profesorilor : I. Penescu, N. Nenovici, I. C. Lerescu, Athanase Popescu și Ștefan Hepites.

O bogată informație furnizează și documentele cu privire la cultură. Se pot culege date despre tipografiile brăilene, editarea gazetelor locale — *Mercurul* și *Danubiul* — a gazetelor bulgare pentru a căror apariție și difuzare s-a primit un puternic sprijin din partea statului nostru. Alte documente reliefează activitatea teatrală: preocupări pentru înființarea unui teatru, prima instituție de acest fel fiind „Teatrul național din Brăila”, la 1852, reprezentații teatrale care au avut loc în apreciatele săli „Rally” și „Passalacqua”, consemnându-se și prezența la Brăila a lui C. Halepliu, cel mai vechi director de teatru din localitate (1852), precum și a unor reputați actori sau oameni de teatru ca: Iorgu Caragiale, Adelaide Ristori, Maria Flechtenmacher, Mihail Pascaly, Aneta Ștefănescu, Fanny Tardini, Maria Filotti, C. Bărcănescu, C. Nottara etc. Alături de aceștia se semnalează în documente și numele scriitorilor: G. Baronzi, C. Sandu-Aldea, Panait Istrati, Anton Bacalbașa, N. D. Cocea, D. Panăitescu-Perpessicius, menționându-se și trecerea prin Brăila a lui George Coșbuc, Cincinat Pavelescu, Gala Galaction și Victor Eftimiu. De asemenea, se găsesc date și despre societățile culturale: „Voltaire”, „Concordia”, „Liga culturală”, „Societatea filarmonică Lyra”, legăturile brăilenilor cu transilvănenii și organizarea la Brăila a unor congrese studențești, activitatea unor fotografi din veacul trecut, prezentarea în oraș a primului film românesc etc.

Prețioase informații se referă la probleme sanitare: activitatea carantinei, a farmaciei, construirea localurilor de spitale, organizarea sanitară a orașului, la activitatea medicilor: Hepites, Tavernier, Iorgandopol și alții.

Pentru a sublinia însemnătatea unor evenimente din istoria patriei în care se reliefează și participarea Brăilei și pentru ca volumul să folosească și în procesul de învățămînt, în vederea educării patriotice a elevilor s-au reluat și unele dintre documentele publicate anterior, cu mențiunea la aparatul critic.

Anul revoluționar 1848 în Brăila este reliefat prin câteva documente semnificative printre care: numirea lui Dimitrie Golescu în calitate de administrator al județului Brăila, sărbătorirea constituției, numirea comisarilor de propagandă, manifestația revoluționară din 20 iulie, trecerea pe Dunăre a oștirii otomane condusă de Fuad Pașa și urmărirea revoluționarilor.

Unirea Principatelor este consemnată, de asemenea, în câteva documente din care rezultă participarea cetățenilor Brăilei la sărbătorirea evenimentului.

Războiul pentru independență din 1877—1878 și participarea Brăilei se oglindesc în unele documente-mărturii: acțiunea eroică întreprinsă de maiorul român Murgescu pentru scufundarea unui monitor turcesc, contribuția bănească a cetățenilor Brăilei la susținerea materială a războiului și altele.

Pentru ocupația germană din perioada 1916—1918 s-au publicat documente care se referă la rechizițiile făcute de către armata germană, la persecuțiile suferite de orășeni din partea ocupanților, cartelarea diferitelor alimente, munca forțată, tipărirea la Brăila a gazetei *Donau-Armee Zeitung* etc.

Privitor la mișcarea muncitorească s-au reprodus documente cu referiri mai ales la mișcarea grevistă: greva din 1868 — una dintre primele manifestări ale clasei muncitoare din România — luptele greviste din anul

1910, moment important în acțiunile muncitorești de pînă atunci și grevele din anii 1913 și 1915. De asemenea, s-a reprodus o serie de documente referitoare la mișcarea sindicală. Dintre conducătorii mișcării muncitorești și sindicale sînt consemnate numele lui Ștefan Gheorghiu, Gheorghe Cristescu, N. D. Cocea, Ștefan Grigoriu, C. Popovici și alții. A fost necesară reproducerea unor astfel de documente deoarece Brăila a fost un centru important al mișcării muncitorești și revoluționare. Ținîndu-se seama că astfel de documente s-au publicat și în ediții de largă circulație — multe informații fiind prea cunoscute — s-a avut în vedere o selectare pentru a marca momentele respective.

Volumul mai cuprinde și un variat material ilustrativ — reproduceri de pe documente, sigilii, ilustrate și hărți — care contribuie la aprofundarea cunoașterii unor aspecte semnificative.

Pentru întocmirea volumului s-au cercetat și selecționat, la Filiala Arhivelor Statului Brăila, documente din fondurile: Primăria municipiului Brăila (magistratul, municipalitatea), Ocîrmuirea județului Brăila, Tribunalul județului Brăila, Poliția Brăila, Navrom Brăila, Administrația Fluvială a Dunării de Jos — Serviciul hidraulic; din colecțiile: Starea civilă a orașului, planuri și hărți, fotografii; din orașul Brăila s-a cercetat arhiva Liceului „N. Bălcescu”. De asemenea, s-au introdus documente din fondurile Arhivei istorice centrale și s-au folosit microfilme aduse din arhivele de peste hotare. Rapoartele sau adresele, care însoțeau diferite situații statistice, nu au fost reproduse, deoarece nu prezintă interes.

În transcrierea documentelor s-a păstrat grafia din text numai în cazuri deosebite, folosindu-se, în general, ortografia actuală în vigoare.

Tradiția culturală a Brăilei este cunoscută; aici la Brăila s-au născut și s-au afirmat oameni de prestigiu în domeniul științei, culturii, artei. Dacă documentele scrise de aceștia reflectă gradul de cultură, de cunoaștere a limbii, cele scrise de oameni cu o mai mică pregătire, sau de mici funcționari la cererea neștiutorilor de carte, influențați de formule la modă ori de limba vorbită, sînt pline de greșeli, de omisiuni, cu fraze interminabile, construite fără a avea la bază o unitate semantică. Greșelile mărunte de ortografie ale autorului sau cele de copiere au fost îndreptate fără explicații, în note.

Denaturările esențiale ale cuvintelor și cifrelor, care au modificat sensul, au fost corectate la transcriere, dîndu-se în notă textul denaturat cu explicația: „în document”. În cazul în care nu s-au putut face corectări s-au reprodus exact, iar în notă s-a menționat: „forma din document”.

Omisiunile din textul original, cauzate de deteriorarea documentului, s-au reconstituit după sens acolo unde a fost posibil și s-au așezat în paranteze unghiulare cu explicația în notă, la subsol. Cînd nu s-au putut reconstitui, s-au pus în text puncte de suspensie între paranteze unghiulare, iar în notă s-a dat explicația.

Relativ la prescurtări precizăm că s-a făcut întregirea fără a se folosi paranteze unghiulare cînd nu s-a dat naștere la echivoc. Pentru denumirea instituțiilor, a persoanelor, a localităților, întregirile s-au pus în paranteze unghiulare. Am păstrat unele prescurtări de uz general cu o frecvență mare: grade, titluri de funcții, termeni geografici, unități de măsură etc.

Corecturile făcute în text s-au menționat în subsol prin redarea formei inițiale. Au fost și cazuri când în text am păstrat și unele forme incorecte, dar folosite în mod curent în vorbire (mulament). S-a acordat o mare atenție și rezoluțiilor, sublinierilor, însemnărilor care s-au reprodus la sfârșitul textului după semnături, iar în notă, la subsol, s-a dat explicația. S-au păstrat parantezele care figurau în text, precum și semnul #, indicînd galbeni. Un indice general ca și un glosar de cuvinte ieșite din uz înlesnesc consultarea volumului.

Publicarea documentelor dintre anii 1831—1918, referitoare la Brăila, reprezintă doar un scurt popas în istoria celor peste șase secole de existență documentară.

Lucrarea de față se adresează cercetătorilor, profesorilor, elevilor, precum și tuturor brăilenilor dornici să cunoască trecutul orașului lor.

Editarea acestui volum din tezaurul documentar, păstrat de Filiala Arhivelor Statului Brăila, reprezintă un omagiu pe care arhiviștii brăileni îl aduc acestui trecut atît de bogat în evenimente al frumosului oraș de la Dunăre.

N. MOCIOIU

RÉSUMÉ

Le volume de documents concernant la ville de Braïla pendant la période 1831—1918, comprend des aspects économiques, sociales et politiques du développement de ce port et de cette ville, pendant cette époque. Le volume qui est le résultat de l'activité des archivistes de la Filiale des Archives d'Etat de Braïla, où ont été étudié les fonds d'archives, offre au chercheur une riche information.

Les documents, dont les auteurs ont poursuivi la sélection des plus représentatives, sont groupés du point de vue chronologique et présentent une large gamme de problèmes.

Les premiers aspects documentaires sont rapportés au fondement et à l'organisation des institutions locales après l'élaboration, lorsque la ville de Braïla recommençait une nouvelle vie, après une longue domination étrangère de près de trois siècles.

Quelques documents s'occupent du port — de l'exportation et de l'importation des marchandises, de l'activité de la douane, des viceconsulats, des sociétés étrangères et des constructions portuaires — pendant que les autres s'occupent de la fondation et de l'organisation des premières unités industrielles (moulins, boulangeries mécaniques, fabriques de bière, raffineries de pétrole, fabriques de cellulose).

On a de même la possibilité d'obtenir des informations concernant les voies de communication (chaussées, chemins de fer, l'introduction du tramway électrique etc.).

L'activité scolaire est aussi illustrée par d'autres documents qui s'occupent : des écoles, de la ville, où ont fonctionné des professeurs distingués comme par exemple : I. Penescu, N. Nenovici, I. C. Lerescu, Athanase Popescu, Ștefan Hepites etc.

On a encore la possibilité d'obtenir une riche information dans le domaine culturel : des nouvelles sur les premières typographies, la publication des journaux „Mercurul” et „Danubiul”, des représentations théâtrales et l'activité artistique de quelques personnalités : Iorgu Caragiale, Adélaïde Ristori, Maria Flechtenmacher, Mihail Pascaly, Fanny Tardini, Maria Filotti, C. Nottara etc.

D'autres documents se rapportent aux écrivains : G. Baronzi, C. Sandu-Aldea, Panait Istrati, N. D. Cocea etc., ou aux sociétés culturelles : Le Cercle „Voltaire”, „Concordia” et „Liga culturală”.

Des précieuses informations se rapportent aux problèmes sanitaires : le fonctionnement de la quarantaine, de la pharmacie, des hôpitaux, de l'activité des médecins.

Les événements de l'histoire de notre patrie, auxquels a participé aussi la ville de Braïla, sont mis de même en évidence : l'année révolutionnaire 1848, l'Union des Principautés, la guerre pour l'indépendance de la patrie, l'occupation allemande pendant la première guerre mondiale.

D'autres documents se rapportent aux différents moments du mouvement de la classe ouvrière de Braïla présentant des aspects de la lutte gréviste de 1868, 1910, 1913, 1915 et quelques informations sur Ștefan Gheorghiu, Gheorghe Cristescu, N. D. Cocea, Ștefan Grigoriu.

Les documents offrent encore aux chercheurs des informations concernant la systématisation de la ville : architecture, démographie ainsi que de nombreux problèmes, qui pourrait intéresser l'enquête scientifique, sur la ville de Braïla, important et vieux port au Danube, une ville avec des significations et des résonances dans l'histoire de notre patrie.

BIBLIOGRAFIE

LUCRARI GENERALE

- Anul 1848 în Principatele Române, Acte și documente*, vol. I—IV, București, 1902—1910.
- Berindei, D., *Publicarea documentelor privind istoria modernă a României*, în „Revista de istorie”, Academia de științe sociale și politice a Republicii Socialiste România, secția de istorie și arheologie nr. 9, tom 27, București, 1974, p. 1352—1355.
- Djuvara, T. G. *Tratate, convențiuni și învoiri internaționale ale României, actualmente în vigoare... Traités, conventions et arrangements internationaux de la Roumanie actuellement en vigueur*. Ed. Al. Degenmann, Paris, p. 1013.
- Documente privind istoria României. Războiul pentru independență*, vol. I 1—2 — IX, București, Ed. Academiei, 1951—1955.
- Documente din mișcarea muncitorească 1872—1900*, București, Ed. C.G.M. 1946 ; ediția II, 1972—1916, București, 1947, 661 p.
- Documente privind începuturile mișcării muncitorești și socialiste din România 1821—1878*, București, Ed. politică, 1971, 988 p. (Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R.)
- Documente din istoria mișcării muncitorești din România 1879—1892*, București, Ed. politică 1973, 948 p. ; vol. 1893—1900, București, 1969, 895 p. ; vol. 1910—1915, București, 1968, 1085 p. ; vol. 1916—1921, București, 1966, 790 p. ; vol. 1921—1924, București, 1970, p. 823, (Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R.)
- Harmuzaki, Eudoxiu —, *Documente privitoare la istoria românilor, culese de...* vol. X (*Rapoarte consulare prusiene din Iași și București*). (1763—1844), adunate, adnotate și publicate de Nicolae Iorga, București, Ed. Socec, 1897, 694 p + 1 pl. ; vol. XVII : *Correspondență diplomatică și rapoarte consulare franceze*, publicate după copiile Academiei Române de Nerva Hodos, București, Institutul de arte grafice Carol Göbl, 1913, 1183 p. ; vol. XVIII, București, 1926, 586 p.
- Sturdza, D. A. și colab., *Acte și documente relative la istoria renașterii României*, vol. I—X, București, 1889—1909.
- 80 de ani de la crearea partidului politic al clasei muncitoare din România*, București, Ed. politică, 1974, 877 p. (Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R.)

LUCRARI SPECIALE

- „*Aralele Brăilei*”, revistă de cultură regională, Brăila, 1929—1940.

- Constantinescu, Sotir și George Buznea, *Brăila prin veacuri și în zilele noastre. Contribuțiuni monografice la viitoarea istorie a Brăilei*, Brăila, 1937, 98 p + 5 pl.
- Didiescu, Ilie, *Priviri asupra istorii bisericii române a orașului și județului Brăila*, Brăila, 1906, Tipolithografia Max Fraenke, 200 + III p.
- Filitti, I. C., *Organizarea Brăilei după eliberare de sub turci*, Brăila, în „Analele Brăilei”, 1930, p.
- Giurescu, Constantin, C., *Istoricul orașului Brăila din cele mai vechi timpuri până astăzi*, București, Ed. științifică, 1968, 372 p.
- Iorga, N., *Cei dintii ani în noua Brăilă românească 1832—1866. Istorie și documente (pentru o sută de ani de la întemeierea orașului)*, București, 1929, p. 123 + 3 pl.
- Iorga, N., *Caracteristici ale brăilenilor*, în „Analele Brăilei”, 1931, III, nr. 2, p. 67.
- Iorga, N., *Dunărea românească*, în „Analele Brăilei”, 1934 VI, nr. 1, p. 3—14.
- Iorga, N., *De la Brăila la Măcin pe Dunărea înghețată*, în „Analele Brăilei”, 1933, V, nr. 1, p. 6—13.
- Iorga, N., *Unde e istoria Brăilei?*, în „Analele Brăilei”, 1929, I, nr. 2—3, p. 3—5.
- Marinescu, Gh. T., *Brăila veche în descrierea călătorilor străini*, în „Analele Brăilei”, 1929, I, nr. 4—6, 44—49.
- Marinescu, Gh. T., *Documente privitoare la Brăila*, vol. I, ediție îngrijită de... Brăila, 1929, p. XVI + 80.
- Mocioiu, N., *Din istoria economică, politică și socială a orașului și județului Brăila în anii Unirii Principatelor*, în „Studii și articole de istorie”, 1963, vol. V. p. 467—477.
- Mocioiu, N., *Date privind anul revoluționar 1848, în orașul și județul Brăila* în „Studii, rev. ist.” 1961 nr. 4, p. 995—1012.
- Mocioiu, N., *Primăria municipiului Brăila 1831—1944*, în „Revista Arhivelor”, vol. VII (1964). p.
- Mocioiu, N., *O grevă în portul Brăila în anul 1868*, în „Revista Arhivelor”, III (1960) nr. 1, p. 116—125.
- Mocioiu, N., *Precizări privind data și locul nașterii lui Panait Istrati* în „Revista Arhivelor”, vol. XXXIII (1971) p. 115—121.
- Mocioiu, N., Dumitrescu, E., Anastasiu, V., *Documente privind frământări și acțiuni muncitorești în Brăila (1917—1944)*, în „Revista Arhivelor”, IV (1961) nr. 1, p. 164—178.
- Mocioiu, N., *Brăila la 600 de ani*, în „Revista Arhivelor”, X (1967), nr. 2, p. 147—164.
- Perianu, Radu, *Istoria școalelor din orașul și județul Brăila 1832—1864*, București, 1941, 221 p.
- Regleanu, Mihail, *Documente privind anul revoluționar 1848 în Țara Românească*. București, 739 p. (Direcția generală a Arhivelor Statului).
- Vasilescu, Nae, A., *Orașul și județul Brăila odinioară și astăzi. Schițe istorice și administrative cu ocazia Expoziției naționale din 1906, scrise de...*, Brăila, Tipolith. P. M. Pestemalgioglu, 1906, 160 p.
- Vasilescu, Nae., *Brăila. Proilava-Proilabum-Brailova-Ibrăila. Schițe-documente și însemnări din orașul și județul Brăila*, scrise de... Brăila, Atelierele tipografice ale ziarului Curierul, 1929, 160. p.
- Velichi, Constantin, N., *Mișcările revoluționare de la Brăila din 1841—1843*, București, 1958, 426 p. (Societatea de științe istorice și filologice din R.P.R.).
- Vîrtosu, E., *La Brăila, în preajma Unirii (1857)* în „Analele Brăilei”, I, nr. 2—3, p. 45—47.

1831 februarie 6, București. — *Din porunca Divanului Săvârșitor al Principatului Valahiei către Magistratul orașului Brăila, prin care se confirmă alegerea membrilor magistratului și poliției din acest oraș și se aprobă cheltuielile programate pe anii 1831—1832.*

Nr. 2

Divanul Săvârșător al Principatului Valahiei

Către Magistratul orașului Ibrăila

După alegerea obștii orășanilor, urmată pă temelul orășănescului, așa-zîndu-să de cuviință rînduirea ce au făcut întru aceasta dumnealui dvornicul știrea deplin împuternicitul prezedent, prin predlojănie către obștea divanului de la 17 ale lui ghenarie, supt nr. 243, întărește de polițai la orașul Ibrăilii pă (...) ¹ Stavrache de Golova, s-au ales deputații orașului (...) ² Marin, de cileni ai maghistratului, pă Grigorie Ahtari, pă Carida șă Hristea Ceacari, cum. șă de (...) ³ Constandin Vechil <hargi>. Iar pentru cheltuiala poliției într-această predlojănie cu nr. 8135 către Divan, șă hotărăște însă :

(...) lui polițmaister
la doi ceastiți pristavi
unui logofăt
la patru epistați
pentru cheltuielile canțelarii

Adică șapte sute doozeci lei peste slobozirea acestor bani are șă fie de a casa lefilor, socotindu-să de la a lui ghenarie anului curgător, șă șă va urma această plată ce veniturile maghistratului din care șă șă poată acoperi și celtuiala (...) poliției, ca după vremi toate părțile otcîrmuirii orășaniți din ora: fără căt de puțină împărtaşare a vistierii. Iar maghistratului Golova șă cileurile fiind aceștia aleși spre obșteasca slujbă, nu pot primi leafă de la stăpînire, ci în toată vremea slujbii lor cu apărarea dă orce dări orășanilor înșiși, cum șă casele în care vor lăcui ei. Drept (...) ⁴ cheltuielile hotărîte a șă plăti de la vistierie pentru fieșcare lună.

Divanul au socotit că trebuința maghiștratuului a închipui să pentru anul următor ratele cheltuielii ce să însemnează mai jos care (...) ⁵ din veniturile maghiștratuului însă :

	pă lună lei	pă ani lei
casierul maghiștratuului	200	2.400
logofăt	80	960
cheltuielile canțilarii	50	600
(... taful)	100	1.200
slujătorii ce să vor afia în slujbă pă lângă poliție să cari scutiți de dajdie să vor plăti pentru îndestularea lor către treizeci dă fieșcare pă lună	360	(...) ⁶
tulumbagibașa, tulumbagii, câte lei 30 dă fieșcare; banii acestora stringându-se pă o curgere de câteva luni să vor întrebuința la cumpărătoarea tulumbei.	240	2.880
pentru luminarea ulițelor celor mari ale orașului, însă banii pă două luni se vor întrebuința spre cumpărătoarea fâlină- ră'or trebuincioase.	60	(...) ⁷
Peste tot	1150	13800

Celelalte cheltuieli dă vreo obștească folosință a orașului după suma veniturilor (...) ⁸ pă seama maghiștratuului va chibzui mai de folos și dă neapărată trebuință, să va trimite acea chibzuire dă cheltuieli la Divan spre (...) ⁹, urmîndu-să întocmai după glăsuirea regulamentului fără nici o abatere (...) ¹⁰. Să fiindcă pentru întămpinarea cheltuielilor acestora să dă un venit (...) ¹¹ totdeauna maghiștratuului plata emfetelpinească ce să urmează pă tot (...) ¹² după locurile vândute în coprinsul acelu oraș, maghiștratul va îngădui pentru strîngerea acestui venit la doă soroace hotărîte de ei însă (...) ¹³ zece de stănjan gvadrat. Măna întîi, patru parale, măna al 2-lea (...) ¹⁴, măna al 3-lea pe an. Pentru acest sfârșăt dar maghiștratul (...) ¹⁵ comitet catastih de suma stănjanilor gvadrați din coprinderea (...) ¹⁶.

Știrbei

Despărțirea 2-lea

Masa 5-lea

Primăria Brăila, dosar 1/1831, f. 1, 19, orig. Pentru documentele următoare, păstrate în depozitele Arhivelor Statului, filiala Brăila, s-a indicat numai fondul, iar pentru cele de la Direcția generală a Arhivelor Statului, Liceul „N. Bălcescu” s-au menționat depozitul și fondul.

¹ Indescifrabil. Cuvintele ce nu au putut fi descifrate au fost înlocuite cu (...) fără nici o altă mențiune specială.

²⁻¹⁶ Document rupt.

2

1831 iunie 21, București. — *Ordinul Vorniciei din Lăuntru către Cîrmuirea județului Brăila, cu privire la scutirea slujbașilor poștei de orice altă obligație obștească.*

Nr. 2116

Dvornicia Mare din Lăuntru a Principatului Țării Românești
Dumnealor ispravnicilor ot județul Brăila

Dumnealui baronu Sachelarie, contracciul poștelor, prin raport din 19 iunie supt nr. 1218, face cunoscut Dvorniciei că surugii și alți oameni ai poștdor s-ar fi supărînd de către săteni și slujbași la orînduiala fînului și la alte iavalile împotriva poruncilor ce sînt date pã temeul contractului poștelor. Și fiindcă în contractul ce au încheiat stăpînirea cu dumnealui baronul pentru carea poștelor în podread, la pontul 11 să zice chiar așa : „toți surugiii și celanți oameni ce să vor afla în slujba poștelor să fie slobozi de ostășescul poști, asemenea să fie apărați și de toate podvezile și angaralile în toată vremea, precum și părinții celor neînsurați ce vor lăcui împreună la un lăcaș, plătind numai banii dăjdii împărătești și să fie datori contracciii ca la fiecare începere de tetramenie să dea foaie pã anume de toți oamenii du prin poște, de a fi știut în toată vremea“.

Pã acest temeul dar scrie Dvornicia dumneavoastră să dați porunci ca nici slujbașii, nici sătenii să nu să mai îndrăznească a supăra oamenii poștii la nici un fel de orînduieli sau havalele, ca să poată și ei a-și împlini datoriile slujbei lor pã la poști, fiindcă și poștile este una din cele mai însemnate cu care să îndeplinește neapăratele și grabnicile trebuinți ale stăpînirii, întocmai dar făcînd dumneavoastră urmare, să trimiteți răspuns.

831 iunie 21

Marele dvornic din lăuntru,
Gh. Filipescu

Secretar
ss. indescifrabil

Secți: Iⁱⁱ
masa Iⁱⁱ

Prefectura jud. Brăila, dosar 13/1831, f. 10, orig.

3

1831 august 6, Brăila. — *Raportul Cîrmuirii jud. Brăila către Vistieria Țării Românești, privind înființarea corpului de dorobanți în județ.*

Către cinstita Vistierie

avgust 6, nr 338

Răspunsul cinstitei Vistierii de la 3 ale următoarei cu 8785, urmat la raportul acestui isprăvnicat cu nr. 323, ce mi s-au trimis poruncitori ca să dau negreșit orînduita sumă de cătane, după catastihul cel trimis de acolo în mîna orînduiților din partea cinstitei spătării, asupra căriia următorii voi fi cu a-i face teslim numai 66 lude, însă 43 din slujitorii isprăvnicatului i ai plășilor și 23 cătanile polcovniciei ce le are în ființă și pîna la împlinirea sumei de 70 lude, 4 lipsesc din suma catastihului, însă

Mihai sin Radu Buză ot Ibolu

Gheorghiță sin Istrate Drăgoi ot Osmanu

Mihai Căruțașu ot Viziru

Petru Giovelicu ot tam

4 aceștia sînt morți de boala holerii în a căroră locuri orînduiții pri-mitori cer a li se da alții, spre împlinirea cerutei sume și, fiindcă isprăvni-catul nu are mijloc de unde să le îplinească cererea, aflîndu-se acum în ființă numai lude 17, însă

2 isprăvnicatul

10 plasa Bălți

5 plasa Vădenilor

17 și de va fi ca să îplinească dintr-această sumă acei lude 4, atunci nu numai că isprăvnicatul rămîne fără nici un slujitor, dar și plășilor să va da mare zăticnire, ci tă rog ca cît mai în grabă să mi să desloșască atît pentru acei lude 4 de unde să să îplinească, cît și facerea dorobanților cu ce orîndueală să să facă și sâmbria lor, de unde să li să plătească, cîte cît pă lună, ca să facă urmare cu așezarea lor spre a nu să da sminteală la îm-plinirea poruncilor.

(Mențiune): În pricina acestor dorobanți s-au mai făcut un raport la 17 august subt nr. 365.

Prefectura Brăila, dosar 67/1831 f. 6, copie.

4

1831 august 11, București. — *Ordinul Vorniciei Mari către ispravnicul județului Brăila, privind construirea unui perigavor la carantina din portul Brăila.*

Dvornicia Mare din Năuntru a Prințipatului Țării Românești
Dumnealui ispravnicului județului Brăila

Nr. 4354

Luându-se în băgare de seamă raportul dumitale din 3 ale următoarei, supt nr. 340/330, cum și însemnarea de bani ce arăți că să pot cheltui la facerea perigavorului după malu Dunării de la această carantină, care să adună din șase mii patru sute șazeci și trei, s-au văzut cele coprinzătoare și spre răspuns să scrie dumitale ca, împreună cu magistratul de aici, gășind trebuincioși meșteri, oameni cu știință și cu vrednicie chezașie, să să încheie cu dinșii contract cu prețu ce să va putea mai jos din suma banilor ce arătați, care contract adevărindu-l și cu iscălitura dumitale, pă de o parte, să-l trimiteți la Dvornicie ca să să dea dezlegare pentru plata banilor, iar pă de alta, numaidecât să să puie în lucrare facerea acelu perigavor îngrijind cu tot cinadinsul a lua săvârșire în grab și a să face lucru fără de cusur, că cele împctrivă urmare va fi în a dumitale răspundere.

Mare dvornic din năuntru
ss. indescifrabil

1831 avgust 11
ss. indescifrabil
Secretar

Prefectura Brăila, dosar 62/1831, f. 5, orig.

5

1831 septembrie 11, București. — *Ordinul Vorniciei Mari către Cîrmuirea județului Brăila, privind alegerea unui alt prezident al Magistratului orașului Brăila în locul lui Constantin Vechilhargi, care își dăduse demisia.*

Dvornicia Mare din Năuntru a Prințipatului Țării Românești
Dumnealui otcîrmuitorul județului Brăila

Dumnealui chir Vechilhargi, prezedentul magistratului acelu oraș, prin răspunsul din 20 ale trecutului avgust, au făcut rugăciune la Dvornicie ca să fie slobod dintr-aceasta însărcinare, a căruie rugăciune fiind primită la Dvornicie, iată într-adins scriu dumitale ca împreună cu magistratul acelu oraș, adunînd pă neguțători orașani după orîndueală să facă alegere de alt prezedent, potrivit cu calitățile ce urmează să aibă un asemenea prezedent și, trmișîndu-i aici numele înscris supt răspunsul dumitale și al magistratului, ca să să dea dezlegare.

Mare dvornic din năuntru
ss. indescifrabil

Secretar
ss. indescifrabil

Prefectura Brăila, dosar 93/1831, f. 1, orig.

Județul

de banii împliniți din oierit păstorilor austriacești, ai
căturii după catastișele

Nr.	Venit	oi și capre	vite mari	vite mici	nr. po- cloa- nelor
1	Suma catastihului cu litera A de banii oierului ce s-au mai împlinit în urma trimiterii socotelilor, până a nu orîndui cercătura	13 140	331	80	13
2	Suma catastihului cu litera B de spor ce s-au găsit la păstori la cercătura oieritului peste răvașele slujbașilor și turme întregi neplătite care și acestea s-au supus la la plata îndoită fiind înaintea primirii poruncii cu nr. 251	2 684	142	39	6
3	Suma catastihului cu litera G de sfeterimea ce s-au găsit asupra fostului slujbaș Costache Dragu	3 472	90	39	—
	peste tot	19 296	563	158	19

1832 iunie 9, Brăila. — *Raportul Cîrmuirii jud. Brăila către Vistieria Țării Românești, prin care se înaintează situația statistică a venitului obținut în 1831 de la păstorii transilvăneni.*

Brăilii

În urma trimiterii socotelilor cît și după ieșirea cer-
ă însemnează anume.

nr. răva- șelor cu numără- toarea	toată suma banilor		Cheltuieli	Sumele	
	lei	bani		lei	bani
13	1 207	57	Zeciuiala la venit după poruncă	239	26
6	545	202	să trimită acum în catastih la Vistie- rie	1 514	13
—	638	107	Tot asupra fostului slujbaş Cos- tache Dragu care nu s-au putut împlini pînă acum, fiind sărac	1 753 638 2 392	39 107 26
19					

Peste tot nr. oilor și capre — nouăsprezece mie două sute nouăzeci și șase, nr. vitelor mari-cinci-sute șazeci și trei, nr. vitelor mici-una sută cinci-zece și opt, nr. pocloanelor și răvașelor-nouăsprezece ; venit pe acestea — lei două mie trei sute nouăzeci și doi, bani douăzeci și șase și jumătate, cheltu-
iți aici atîtea.

Cîrmuirea județului Brăila

Secretar,
C. Crămbu

Lib. Augustini & J. C. C.

[illegible]

Caracas 15. 10. 1903

circled

7

1832 iulie 28, Brăila. — *Adresa Carantinei Brăila către Cîrmuirea județului Brăila, prin care se înaintează un număr de bilete de carantină ale unor pasageri care au intrat în țară fără pașaport.*

Carantina Brăilei

Cinstitei Otcîrmuiri a județului Brăilii

Carantina printr-aceasta aduce într-o cunoștință că vreo cîțiva din pasagerii ce au intrat în carantină, spre încredințarea ei, la cercetarea ce li s-au făcut, au înfățișat drept pașaporturi unii cărțile de botez, iar alții cărți adimogherondie locurilor de unde să află lăcuind. Și fiindcă carantina, pentru asemenea pasageri, au raportuit cînstitului comitet, de sînt slobozi a să preumbla prin prințipat mai departe, pentru care pînă acum încă nu au primit nici o poruncă în ce chip să urmeze, de aceea, ca unii ce și-au împlinit termenul lor hotărît de patrușprezece zile după cuviință, să trimită la cînstita otcîrmuire mai jos însemnații cărora dar spre dovadă de la carantină li s-au dat bilețuri că și-au făcut toate datoriile pravililor carantinești și să roagă plecat a-i da pă chezașii vrednice pînă ce cînstitul comitet va trinite cea desăvîrșită dezlegare; iar cărțile lor de naștere și dimogherondie s-au poprit spre a nu să putea depărta; de primirea cărora va întoarce carantina răspunsul.

1832 iulie 28

Director Iordache Tafraliu

〈Rezoluția〉: Să se scrie carantinei a trimite acele cărți de botez ca să li se dea alte adevăriri de viză persoanelor.

Cîrmuitor,
Slătineanu

〈Bilet de carantină, anexat〉:
Carantina Brăilei

Spiridon Mazarache ot Chefalonia vine de la Tarigrad cu cartea de botez, intrînd în carantina de la cinsprezece iulie și împlîindu-și termenul hotărît de paisprezece zile s-au slobozit prin afumare și aerisire.

1832 iulie 28

Director
* *

Doctor,
C. Epites

Prefectura Brăila, dosar 91/1832, f. 1, 5, orig.

¹ Pentru documentele nesemnate s-au folosit două asteriscuri (**).

9

1832 noiembrie 28, București. — *Din ordinul Departamentului Vorniciei din Lăuntru către Magistratul orașului Brăila, privind venitul ancorajului de la corăbiile și caicele ce intră în port.*

Copie după proiectul alcătuit pentru ancorajul de la portul Brăilii¹.

Prin paragraful III din articolul 130 al Organicescului Regulament, popășirea corăbiilor în lemanul Brăilii s-au trecut în veniturile Domeniului Brăilii. Pă acest temei și s-au adăugat în contractul vânzării acestui oțcupciu condițiile următoare :

De la popășirea corăbiilor și a caicelor :

pentru corăbiile și caicele mari și mici neguțătorești ce vor popăși în portul Brăilii să aibă a lua oțcupciu legiuita plată supt numire de ancoraj, precum s-au urmat și pînă acum, adică :

de o corabie — cîte lei doisprezece ;

de un caic mare — cîte lei patru ;

de un caic mic — cîte parale șaizeci.

Dar fiindcă un asemenea venit să cuvine a fi venit al portului, cum să urmează supt toate oblăduirile și mai vartos păși la învecinatul oraș al Galaților din prințipatul Moldovii, acest venit este al orașului. Drept aceea, pă vremea viitoare să va pune în lucrare proiectul de mai sus.

Acest venit fiind vândut oțcupciului Domeniului Brăilii pă un (...) ² trei ani și din care are a să mai folosi încă pă doi ani, adică pă 1833 și, de aceea, începînd de la anul 1832 și pînă la 1 ghenar : 135. Acest oțcupciu va fi (...) ³ să aducă la vinire pă fieșcare trimestru o adiverință iscălită de prezedentul Sfatului orașănesc de la Brăila, arătătoare de acii ce ar fi primit pă seama portului într-acei trimestru și apoi vinirea îi va scădea cu acei bani din răspunderile către binire ; spre acest sfîrșit vinirea va înștiința pă oțcupciu și Marea Vornicie pă Sfatul orașănesc al orașului Brăilii.

Primăria Brăila, dosar 12/1832, f. 2, copie.

¹ Document semnalat de N. Iorga în *Cei dintii ani în noua Brăilă românească (1832—6)*, București, 1929, p. 33.

^{2,3} Rupt în document.

10

1832 decembrie 12, București. — *Ordinul Eforiei școalelor naționale către Magistratul orașului Brăila, prin care Ioan Penescu este numit profesor la Școala națională din Brăila.*

Eforia școalelor naționale

Cinstitului Maghistrat al orașului Brăila

Pă temeiul raporturilor ce a primit Eforia de la acel maghistrat, cât și de la cinstitul ocîrmuitorul județului, prin care se face cerere de a să trimită profesor, arătînd că și încăperea pentru școală s-au găsit și mobilele după însemnarea ce s-a primit sînt de mult gata ; să orînduește profesor pentru școala începătoare dintr-acel oraș d. Ioan Penescu și să scrie cinstitului maghistrat, ca, îndată după sosirea profesorului acolo, să binevoiască a grăbi ca și mobilele să așeze după povața ce va da și învățăturile să înceapă fără întîrziere. Cinstitul maghistrat, avînd acea îngrijire pentru școală ca una din cele mai de căpetenie datorie ale sale, căci privește la enteresul și folosul orașanilor în parte, va înlesni și orce va socoti că să atinge de trebuințele cele din afară ale școlii va înștiința Eforii și zioa întru care a ajuns profesor într-acel oraș.

No. 459

832 decembrie 12.

București

Primăria Brăila, dosar 1/1831, f. 26, orig.

11

1833 ianuarie 28, Brăila. — *Raportul profesorului Școlii naționale, Ioan Penescu, către Magistratul orașului Brăila, prin care solicită sprijin pentru dotarea școlii cu nisip, fiind necesar în formarea deprinderii scrisului la școlari.*

Cinstitului Maghistrat al orașului Ibrăila

Profesorul Școlii naționale
dintr-acest oraș

Primind răspuns cu no. 51 al raportului meu de supt no. 3, am văzut toată cuprinderea, însă fie cunoscut cinstitului maghistrat că, pentru boala

cu care e-npovărat meșteru, nicidecum nu se va împiedica lucru, dacă cinstitul maghistrat va porunci a se găsi un dulgher din cei ce au lucrat sala școlii și-l va trimite la meșter acasă ca să-i arate ce trebuie să lucreze, căci aceste lucruri ce au mai rămas sînt foarte lesne de făcut. Iar cît pentru începerea învățăturilor, cunoască cinstitul maghistrat că nicidecum nu poci a-i face cunoscut mai înainte de a să găti sala. Să se porunciască și pentru o căruță de nisip pentru deprinderea începătorilor școlari la scris, însă să fie mărunt și curat.

I. Penescu

No. 4

anul 1833 ienuarie 28

Primăria Brăila, dosar 1/1831, f. 39, orig.

12

1833 februarie 13, Brăila. — *Raportul profesorului Școlii publice din Brăila către Magistratul orașului Brăila, prin care anunță deschiderea școlii în ziua de 14 februarie.*

Cinstitului Maghistrat al orașului Ibrăili

Profesorul Școlii publice din acest oraș

Am cinste a face cunoscut cinstitului maghistrat că, fiindcă școala și-a loat sfârșit mobilarisirea iei astăzi la 13 ale următoarii, să binevoiască d-a pofti muine la 4 ceasuri turcești dimineacă atît mādulerile ce alcătuiesc cinstitul maghistrat, cît și toate mādulerile ce alcătuiesc otcărmuirea acestui oraș spre a fi faciă la deschiderea școlii. Către aceasta cinstitul maghistrat va face cunoscut după ordinul ce are cinstiții efori pentru începerea învăciaturilor cu tineri ce în alăturata listă se vede.

1833 februarii 13

Ion Penescu

Primăria Brăila, dosar 1/1831, f. 42, orig.

13

1833 aprilie, Brăila. — *Tabel de numele alegătorilor de deputați din oraș, înaintat de Magistratul Brăila către Cîrmuirea județului Brăila.*

Numele	Cinul	Porecla	Văpseaua	Vîrsta	Nr. caselor	Nr. prăvăliilor	Lei
0	1	2	3	4	5	6	7
Fătul	Dobrilă	Cîrciumar	Galbenă	36	1	1	8.000
Gheorghe	Drăgușin	Moarăbună	idem	40	1	—	6.000
Hagi Veliu	—	Carnabatlă	idem	50	1	2	15.000
Tănase	Protopop						
	Vasile		idem	35	1	—	3.000
Vasile	Petcul	Tămpean	idem	50	1	2	5.000
Vasilache	—	Comisul	idem	35	1	—	8.000
Dobre	Petcu	Păscarul	idem	60	1	1	6.000
Alecu	Paraschivescu	—	idem	45	1	—	6.000
Ivanu	Calfă de dulgheri	—	idem	35	1	1	4.000
Floria	Vasile	Bărbier	idem	40	1	1	3.500
Costandin	Gheorghiu	Focșănician	idem	28	—	1	4.000
Costandin	Lupu	Olaru	idem	25	—	1	4.000
Hrist	Gheorghiu	Băcanu		33	—	3	15.000
Hagi Anastase	Ianboleanul	—		45	—	1	2.500
Tudor	Stoian	Bărbier		40	1	1	3.000
	Dimitriu	—		45	2	1	25.000
Steriu	Buzăr	—		31	1	2	15.000
Hristu	Ceacăru	—		35	2	7	75.000
Gheorghe	Megăru	—		38	2	2	20.000
Costandin	Iamandiiian	—		35	1	2	15.000
Enache	Gheorghe	Cantaragiu		37	1	—	5.000
Petrache	Iliiș	Slădoiu		32	1	—	8.000
Andreiu	Megăru	—		45	1	—	3.000
Rale	Dimitriu	—		48	2	7	40.000
Petre	Gheorghe	Băcanu		35	—	2	10.000
Nicoli	Gheorghiu	Varnalău		52	—	2	5.000
Stoian	Beleu	Băcanul		33	—	1	6.000
Rareu	Ioan	Băcanul		38	—	1	3.000
Mahai	Adetul	—		39	—	1	3.000
Marin	Dumitrache	Lepădat		36	1	—	2.000
Niță	Cofă	Dragoman		38	1	—	2.000
Radul	Drăgan	Brat Vlad	Roșie	32	—	2	10.000
Tudor	Săbi	Bogasieru		30	1	1	4.000
Vladu	Drăgan	Casapu		35	1	1	11.000
Gavrilă	Ioniță	Băbăianul		50	1	1	4.000
Gheorghe	Mușat	Cărciumar		38	1	1	4.000
Ioan	Ghima	Dulgheru		37	1	—	3.000
Costandin	Arion	Pescar		36	1	2	11.000
Petre	Petre	Ciorbagiu		36	1	2	97.000
Ivan	Alecu	Ahtaru		26	1	1	15.000
Lefter	Teodor	Riizu		52	1	1	6.000
Hagi Toti	Iovano	Iambolean		70	1	1	12.000

0	1	2	3	4	5	6	7
Hagi Ivan	Hagi Toti	Iambolean		30	1	—	3.000
Constandin	Ioan	Lazu		30	1	—	3.000
Mihalache	Costandin	Gheață		28	1	—	13.000
Dimitrie	Costandin	Misitvrii		33	1	3	15.000
Sotir	Drac	Riizu		40	2	—	5.000
Marin	Arion	—		29	1	—	4.000
Manole	Apostu	Pilici		25	1	1	5.000
Stanciu	Ion	Macră		42	1	—	2.000
Dumitrache	Lepădatu	—		38	1	—	2.000
Gheorghe	Carapan	—		37	1	—	6.000
Iancu	Grigorie	Portaru		34	1	—	6.000
Iordache	Lazăr	Abagiu		38	1	—	3.000
Gheorghe	—	Dramba		40	1	2	8.000
Dumitrache	—	Cărmidaru		50	1	—	3.000
Dionisie	Dedomanu	—		38	2	4	25.000
Manolache	Stămate	Brutaru		42	1	—	4.000
Nicola	Măndragiu	—		36	1	—	3.000
Gheorghe	Stavache	—		30	1	—	5.000
Gheorghe	Dimitriu	Bogasieru		48	1	1	8.000
Dimitrie	Caracăț	Plăcintar		32	1	—	4.000
Petrache	Hagi Avram	—		38	1	—	8.000
Stavache	Divani	—		36	2	3	50.000
Teologu	Hagi Ilie	—		40	1	—	15.000
Constandin	Vechil Hargiu	—		38	2	4	30.000
Dracu	Patbuc	—		37	1	—	10.000
Petrache	Blagopol	Cămărașu		40	1	4	65.000
Petre	Hagi Nedelco	—	Roșie	38	1	5	25.000
Pătăle	Chiriia	Băcan		37	1	—	3.000
Stavri	Dimitriu	Băcanu		32	1	1	8.000
Leferiie	Popa Ion	Cafegiu		28	1	—	8.000
Toader	—	—		42	1	—	3.000
Limoni	Căpitan	—		45	1	—	10.000
Triiandafir	Ioan	Spițeru		32	2	—	7.000
Mihalache	Ghiuzelvelea	—		33	1	—	6.000
Costache	Meimaru	—		52	2	4	45.000
Manoil	Baldoride	—		42	2	—	15.000
Chiriță	Forul	Comisioner		37	2	—	15.000
Haliu	Dobre	Bogasier		46	1	2	12.000
Mimi	Dobrovici	Bogasier		30	—	1	3.000
Dumitrache	Divani	Psant		40	1	—	5.000
Teodorache	Caraghiosu	—		52	1	3	15.000

52

Radu	Gheorghe	Mărcul	Verde	55	1	3	12.000
Ivan	Lungu	—		40	1	—	2.000
Gheorghită	Dobre	Turtoiu		31	1	1	3.000
Chirilă	Ionită	Buzdugan		49	1	—	2.500
Ionită	Mitul	Oproie		31	—	1	3.000
Niță	Ciocălta	Pitar		60	1	—	4.000
Ene	Bobu	Dulgheru		50	1	—	4.000
Enache	Guțu	Putinar		28	1	1	5.000
Ion	Mititel	Cărciumar		36	1	—	2.500
Iordache	Niculaie	Baraghină		43	1	—	2.500
Iordan	Vasile	Abagiu		28	1	—	2.000
Gheorghe	Constandin	Notaru		31	1	—	2.500
Manole	Luca	Baltag		26	1	2	9.000

0	1	2	3	4	5	6	7
Hagi Pavel	Tudor	Pistol		29	1	4	14.500
Mihale	Caragica	Notaru		48	1	3	12.000
Sava	Ioan	Calfa		49	—	2	6.000
Bucur	Bucur	Săitan		28	1	—	4.000
Dobre	Pene	Luminărar		32	1	1	6.000
Anghel	Petrovici	—	tot Verde	31	1	—	4.000
Dimitrache	Diiamandi	Slimneanu		40	1	4	22.000
Ioniță	Stoian	Moarăbună		32	1	1	5.000
Dima	Moarăbună	Păscaru		55	1	1	5.000
Polihrone	Triandafir	—		62	1	1	10.000
Tudoreiu	Paraschiva	Abogiu		30	1	2	6.000
Hristea	Zet Marin						
	Buzilă	—		29	1	2	5.000
Hagi Titul	Ciobotar			48	1	2	9.000
Ioan	Schiop	Croitoru		40	1	2	9.000
Dumitrache	Teodor	Brutaru		38	1	—	3.000
Andreiu	Statele	Comisioner		36	1	—	4.000
Enache	—	Vameș		32	1	—	6.000
Tănase	Manea	Găvoază		33	1	—	3.000
Iliie	Iordan	Brutaru		37	—	1	2.500
Toader	Dogaru	—		38	—	1	2.500
Costandin	Caridache	—		52	—	1	3.000
Eftenie	sin Manole	—		29	1	—	2.000
Ștefan	Manoliță	—		45	1	—	2.000
Arghir	sin Tudorache	—		48	1	1	2.500
Stan	sin Tudorache	—		38	1	—	2.000
Anăstase	Petcu	Bogasieru		60	1	1	5.000
Nicolaie	Peșculeti	Bogasier		55	1	1	6.000
Toader	sin Zaharia	—		42	1	—	2.500
Gheorghe	Geanămindră	—		33	1	—	2.000
Nicolae	Nichifor	Păscaru		43	1	—	2.500
Mihai	Chiriac	Păscaru		33	1	3	14.000
Ioan	Toma	Mătășaru		45	1	2	12.000

45

Costandin	Panul	—	Albastră	35	1	3	25.000
Hagi Vasile	Hagi Toșcu	Ciobotaru		28	—	1	3.000
Stane	Dobre	Ca r borner		26	—	1	3.000
Dan	Măndroi	Vizirian		35	—	1	2.500
Șarban	Nedelco	Ilău		32	1	2	9.000
Cunea	Cănea	Bogasier		45	1	1	7.000
Hristea	Stoian	Moarăbună		26	1	1	6.000
Stoian	Gheorghe	Ciobotar		32	—	2	6.000
Mirciu	Hristea	Băcan		25	—	1	3.000
Toma	Ignat	Petrovici		30	—	3	15.000
Marin	Tudor	Buzilă		60	1	3	13.000
Lefter	Panaote	—		30	1	—	3.000
Anghel	Radu	Cojocar		32	—	2	4.000
Sima	Tudor	Bumbalache		45	1	—	2.000
Costia	Gheorghe	Arghintar		37	—	1	4.000
Marinciu	Genevizo	—		35	1	6	60.000
Polihrone	Iane	Băcanu		48	1	1	12.000
Nițu	Drandabur	—		50	1	3	20.000
Nicolaie	Marcu	Brașovean		45	—	3	16.000
Dimitrie	Moscu	Băcanu		48	—	1	6.000
Enache	Dimitrie	Covoaciu		52	—	1	8.000

0	1	2	3	4	5	6
Ivan	Stanciu	Covaciu		33	—	2
Mirciu	Văln	Bărbier		46	—	3
Pavăl	Herary	Brașovan		35	—	3

24

nume : Adunarea numilor pă vâpsele

31 : Văpsea galbenă

52 : — roșie

45 : — verde

24 : — albastră

152 adică una sută cincizeci și doo nume.

Prefectura Brăila, dosar 2/1832, f. 36—38, copie.

14

1833 iunie 11, Brăila. — *Raportul inginerului Andre către Magistratul orașului Brăila, privind sistematizarea șului : îndreptarea caselor și a străzilor.*

Listă de al doilea ¹

Ulița de la prăvălia d. polcovnicului Ioan Dămboviceanu c spre Belvederiu, Văpsea roșie

Nr. Văpsea roșie

- " Martiiian Corociov — casă nooă
- 66 " Casif Arman — să taie un colț din casă.
- 64 " Nicolaie Cojocarou Bounegru — să taie din casă.
- 37 " Simion Arucioru — ce acum o stăpînește X. Anastas taie un căpătui dintre o căsuță mică.
- " Petcă Sărboiana — să taie casa jumătate.
- " Ulița Kiselev de la piață spre Dunăre, Văpsea roșie.
- 88 " Casa d. capetan Andrei Eni Stanbol.
- 109 " Casa d. Petrache G. Avraam.
- 108 " Casa d. Constandin Arion.
- 107 " Casa lui Manole Pipici Croitorul.
- 98 " Todor Cebe Bogasăeru — să taie o căsuță.
- 96 " Casa d. Costandin Vechilharci.
- 126 " Costandin Cărciumaru — să taie din grădină pentru tatul uliții.

- „ Iordan Ianbolău — să taie din colțu grădinii.
- „ Casa d. Meidan Baron, împotriva cu d. slugeriu Dimitrache — să taie un colț din casă pentru îndreptarea uliții.
- „ Ulița Carantinii din piața maghiștrului să lărgește despre Ghiță Foru cu un stânjan.

Văpsea galbenă

- „ Gheorghie Croitorul — doi case.
- „ Sarabion Armanu — o căsuță și un colț din casa cea mare.
- „ Prăvăliea d. Naum Vechilharci — să taie un perete.
- „ Prăvăliea lui Sterie Boceari — să taie un colț.
- Casele de lângă magazii pe mal în sus lângă carantină ce să ridică cu totul.

Văpsea verde

- „ Casa lui Florea Păscaru.
- „ Casa lui Istrati Cojocar.
- „ Casa lui Nicolae Tobolcea
- „ Casa lui Petco (...).
- Casele din Piața Mică pe mal sus ce să ridică.

Văpsea verde

- „ Casa lui Zaharia și Barba Iane, amândoi șad într-o casă.
- „ Casa lui Frumuzache Dragomanu.
- „ Casa lui Vălcu Păscaru.
- „ Dimitrie Grecu Misinvriani — să taie curtea până la streășana casii.
- „ Fundul de curte al lui Nicoli Arnăutu : să fie o bucată pentru lărgitul uliții.
- „ Stămătache Grecu — i să taie din curte.
- „ Casa lui Ivan Zet Feteloie să taie pentru lărgitul uliții.
- „ Curtea lui Iordan Zet Pipici să taie pentru lărgitul uliței.
- „ Casa lui Hagi Pavel să taie
- „ Casa lui Iordache Păscaru să taie.
- „ O uliță să lărgește despre partea lui Mandaghiozolu ce este împotriva cu casa lui Costandin Misinvriani — să taie din grădină doi părți.
- „ Ulița ce merge la spital până în malul Dunării să lărgește despre partea d. Vasile Paleologu și alta în dosul lui Vasile Paleologu.
- „ Ulița ce merge drept la poarta bisericii vechi să mai lărgește despre Ioan Mățășaru i Părinteni Vasile și Costandin Cojocar — ce li se taie din curți.
- „ Altă uliță să deschide în curtea lui Sizano Popu.

Nr. Văpsea albastră

- 219 „ Prăvăliia d. Iane Chioseli ce este înpotrivă cu d. Vasile Paleo-
logu : să taie pentru lărgitul uliții.
- 105 Prăvăliia lui Mavro Matolu ce este înpotrivă cu d. Stavrache
Divani : să taie pentru lărgit ulița.
„ Prăvăliile din rîndul Bogasăerilor ce să taie pentru îndreptatul
uliții.

Nr. Văpsea albastră

- 84 „ Prăvăliia lui Todor Cojocar.
- 85—86 „ Prăvăliile lui Anghel Coj(o)caru
- 87 „ Prăvăliia lui Istrati Cojocar.
- 88—89 „ Prăvăliile bisericii cei vechi.
Casele ce sînt în dosul lui Gheorghiță Bogagiu și ale d. Costan-
din Caridache, Văpsea verde.
„ Nedeleo Mungiu Ianbolău — casă noă.
„ Costandin Casapu — casă noă.

Nr. Vopsea galbenă

- 106 „ Constandin Ciotură — să taie din curte.
- 105 „ Tănăsache Cantaragiu — să taie din curte.
- 104 „ Sculi Pitaru — să taie din curte.
„ Pentru magazinele de la vale, de care să va atinge drumu, cum
să va hotără lățimea pogorășului așa să va tăia.

1833 iunie 11

Inginer,

Andrei Covaci

Văpsea roșie

O prăvălie a lui Dimitrie sin Costandin.

Casele lui Iani (...) din Piața Mare.

Lefter Hamangi, să taie curtea dinapoia casei.

Trei case ce sînt lîngă ulița Iașului ce nu vor a plăti pe clas l-iu, acești
oameni să să tragă la elasma al 3-lea.

Primăria Brăila, dosar 10/1833, f. 23, 31, orig.

¹ Document semnalat de N. Iorga în *Cei dintii ani în noua Brăilă românească (1832—66)*, București, 1929, p. 37.

15

1833 iunie 14, Brăila. — *Raportul inginerului Andrei Covaci către Magistratul oraşului Brăila, privind sistematizarea oraşului : îndreptarea caselor şi a străzilor.*

Listă pentru îndreptarea planului de câte am putut dovedi ca să taie : 1833 iunie 14¹.

Văpseaoa roşie

- Nr. 17 — a casei Pashali Chiriac, casa dărămîndu-să, să să taie dintr-însa.
- Nr. 18 — Ivanciu Marco Carnabatliu, ipac.
- Nr. 79 — Ştefan Dimitriu, să taie din faţa casei.
- Nr. 55 — Această casă este a lui Vilcu şi să află în mijlocul drumului cu doîă bordeie, însă învelită cu paie.
- Nr. 27 — Cleronom Portarul, să taie din faţa drumului.
- „ — 2 case ale lui Chiusele, însă una să se strice cu totul, care să află în mijlocul pieţii şi ceilante ce este lîngă această casă să să taie un colţ.
- „ — O casă cu paie învelită ce este alături cu casa a lui Glegori Actar şi în dosu altarului bisericii.

Văpseao galbenă

- Nr. 33 — Prăvălia polcovnicului Ioniţă Dămbovicean.
- Nr. 34 — Prăvălia lui Nicola Gheorghiu.
- Nr. 72 — Enuţa Văduvă, casa cu paie învelită, înpotriva cu colţu hanului a lui Petre Boiangiu.
- Nr. 73 — Toader Dogar, casa cu paie.
- „ — ipac alături o casă cu paie învelită a lui Ioniţă Menghină.
- „ — ipac 2 case cu paie învelite ce sînt după casa lui Toader Dogar în bulevard şi sînt în epitropia a unui Matache Paraschivescu.
- Nr. 73 — O şandrama a lui Dumitru Varnali ce este înpotrivă cu hanu a lui Niţă Trantaburgu.
- Nr. 122 — Banu Cărciumar, casa învelită cu paie.
- Nr. 123 — Niţu Cofa, cu paie învelită.
- Nr. 125 — Baba Ioana Mihalceao, casa învelită cu paie.
- Nr. 87 — Saramon Erino, să taie pînă în linia oraşului.

Văpseao albastră

- „ — Doîo case cu paie învelite şi nişte bordeie ce sînt în bulevard înaintea hanuli a lui Niţă Trandaburgu.
- Nr. 65 — O parte a casei cu Nai Croitor.
- Nr. 64 — Manoli Pelin, să să ridice casa cu totul de acolo.

- Nr. 89 — Prăvălia bisericii.
 Nr. 90 — Prăvălia a lui Dimitri Băcan.
 Nr. 187 — D. Ceacîr, să tragă îndărăt magazia de lată ce este împotriva cu baea.
 Nr. 237 — Hagi Pavel, să taie dintr-această prăvălie ca să rămîie.
 238,
 239 drum de stînjien 4 $\frac{1}{2}$ cum și Gheorghe Vlihma, partea sa.
 „ — Marin Buzela, prăvălia ce este alături cu Toma Ignotovin, să taie în tot.

Văpseao verde

- Nr. 17 — O parte a (...) să taie de la casa răposatului. Angiu.
 Nr. 30 — Naie Dîmbovicean, să taie partea casei ce vine pî drumul maghiștratului.
 Nr. 66 — Vălcu Carnabatlău, să taie un colț din îngrădeala cu poartă ce vine pe ulița cantorului.
 Nr. 52 — Casa cantorului să taie despre fața drumului București.
 Nr. 68 — Statici, să taie îngrădeala ca să vie pî linia drumului București.
 Nr. 105 — Paraschiva Dulgher, să taie casa cu curtea despre linia București.
 Nr. 234 — Costandin Mesinvrino — se taie îngrădeala ca să intre înlăuntru.

1833 iunie 14

Inginer,
 Andrei Covaci

Primăria Brăila, dosar 10/1833, f. 14, orig.

16

1833 noiembrie 13, București. — *Ordinul Vorniciei Trebilor din Lăuntru către Magistratul orașului Brăila, privind construirea unei închisori pe lîngă poliție.*

Departamentul Vornicii Trebilor din Lăuntru
 Magistratul orașului Brăilii

Proiectul alcătuit îndeplinirea regulamentului temniților să coprinde că pî la fieștecă oraș de căpetenie să clădească cîte o închisoare pî lîngă poliție pentru ținerea vinovaților ce să vor osîndi în vini polițienești la în-

¹ Document semnalat de N. Iorga în *Cei dintîi ani în noua Brăilă românească (1832—66)*, București, 1929, p. 35.

chisoare nu mai mult decît pã lîngã tribunal cîte o odaie pentru obraze deosebite în pricini politicești, precum și pentru pricini polițienești spre închisorile trei zile, să facă o asemenea odaie pã lîngã ocîrmuirile județelor, care aceste toate se îndatorează a se face din veniturile maghistratului. De aceea i să scrie ca, pã lîngã temnița de osîndă silnică și muncă pã ani și vreme îndelungată ce s-au scris acel maghistrat prin porunca cu nr. 3420 ca, prin înțelegere cu ocîrmuirea județului și Vornicia temniților de unde este a se trimite și planu cu povățuirile cuviincioase să puie în lucrare, spre gătire a materialurilor trebuincioase și pentru maghistrat, pomenitele închisori, ca la vara viitoare să-i puie și în lucrare facerea lor, a numitelor ei zaticniri, la vremea începerii lucrului.

Anul 1833 abgust 8

Secsicia l-iu

Masa l-iu

Primăria Brăila, dosar 8/1832, f. 34, copie.

17

⟨1833⟩¹, Brăila. — *Catalogul elevilor din clasa I de la Școala publică din Brăila, întocmit de profesorul Ioan Penescu.*

Nr.	Prenumele	Numele	Vîrsta	Nația
1	Paraschivescu	Nicolaie	10	român
2	Antonescu	Ioan	14	"
3	Arion	Gavril	15	"
4	Arion	Todorache	13	"
5	Popovici	Vasile	10	"
6	Petrovici	Nicolaie	11	"
7	Iiocăn	Alecu	9	"
8	Nicolaovici	Nicolaie	13	"
9	Gligorași	Niagu	7	"
10	Iiacăn	Vasilache	5	"
11	Ganovici	Marinoiu	7	"
12	Cofă	Matache	12	"
13	Ianovici	Dimitrache	5	"
14	Ivanov	Ioan	10	"
15	Pătrașcu	Opria	7	"
16	Gheorghevici	Petre	15	"
17	Cuna	Ivan	12	sărb
18	Caradache	Nicolaie	13	rumân
19	Dinovici	Ștefan	7	"
20	Gavril	Volicu	10	sărb
21	Iiocăn	Dimitrache	15	român

Ioan Penescu

Primăria Brăila, dosar 1/1831, f. 48, orig.

¹ 1833 — anul deschiderii Școlii publice.

18

1834 august 13, Brăila : — *Contractul încheiat între doctorul Tavernier și Magistratul orașului Brăila, cuprinzând îndatoririle ce-i revin ca doctor al orașului.*

Contract ¹

Anul 1834 luna august 13 zile, jos-iscălitul fac cunoscut prin acest contract ce îl dau cinstitului magistrat că m-am alcătuit dohtor acestui oraș Brăila, spre căutarea orășanilor ce să vor bolnăvi, pentru care mi să va răspunde din casa cinstitului magistrat legiuita plată, precum este hotărât de stăpînire cîte 4000 mii lei, adică patru mii lei, și acești bani mi să vor slobozi pentru fieștecare tetramenie iar pentru cele mai însemnate piersoane ce vor avea mulțumirea a să prenumăra pentru căutarea familiilor, din ceea ce să vor însemna în foaia de prenumerație, pă jumătate vor fi datori a-mi răspunde acum înainte și pe jumătate, la împlinirea anului, pentru care să vor face două asemenea liste, dintre care una va sta la mine și una la acel ce să va împovăra cu strîngerea banilor și eu împotriva acestii plăți mă îndatorez a împlini cele următoare :

1. Să am a căuta pe toți orășanii săraci fără a pretenderisi de la dînșii vreun interes pentru osteneala mea ; în orice vreme mă vor chema, ziua sau noaptea, sînt dator a merge și a-i căuta cu toată userdia pînă cînd nu va mai avea bolnavii trebuință de dohtor.

2-lea — Pentru cei abonați, asemenea mă îndatorez a fi supus ori pe ce vreme mă vor chema spre cercetarea bolnavului, urmînd cu a-l vizatarisi pînă cînd să va însănătoșa fără a arăta vreo pricinuire sau zăbavă.

3-lea Mă îndatorez a căuta și slugile acelor abonarisite persoane cînd să vor bolnăvi.

4-lea La prenumerarisitele persoane mă îndatorez ca pe toată săptămîna, cel puțin cîte odată, să merg a-i cerceta și fără a fi chemat.

5-lea De mă voi arăta cu vreo cerire de interes la vreun din bolnavii orășani sau abunați, ori nu voi urma cu căutarea chiar pînă la desăvîrșita însănătoșare, ori că m-au chemat și nu <am> urmat cu a mă duce, o asemenea împotrivă a me urmare dovedindu-să, cinstitul magistrat, cu tot cuvîntul dreptății, va raportui stăpînirii de a mă depărta din această slujbă.

6-lea Asemenea și persoanele abonate, de vor vedea că nu-mi urmează datoria cătră dînsăle, precum mă leg mai sus, vor avea dreptate a-și găsi alt dohtor și pe mine să mă depărteze, nerămînîndu-mi nici un cuvînt de pritenție și spre a să păzi din parte-mi, din partea cinstitului magistrat și a abonaților, cuprinderea acestui contract s-au făcut două asemenea.

Le dr. Alcibiade de Tavernier

Reçu mon traitement d'un an en entier, c'est-à-dire 4000 piastres de Valachie, Ibrail, le 3 mai 1835

Dr. Alcibiade Tavernier

1. Primit plata pe un an în întregime, adică 4000 piaștri de Valahia, Brăila, 3 mai 1835.

Primăria Brăila, dosar 13/1832, f. 21 și 24, orig.

19

1834 septembrie 3, București. — *Din ordinul Departamentului din Lăuntru către Cîrmuirea județului Brăila, privind lucrările de construire a monumentului închinat eliberării Brăilei de sub stăpînirea turcească.*

Departamentul Trebilor din Lăuntru
Ocîrmuirii județului Brăila

D. podpolcovnic Nogen prin adresa sub nr. 495 face cunoscut departamentului că în acea capitală Brăila spre săvîrșirea monumentului lucrat întru aducerea aminte a biruințelor ostășești, s-au cărat acolo unele instrumenturi și materialuri, pe care acum nu le poate căra la spinare fiind vreme de iarnă...

Mih. Cornic

1834 de la 3 septembrie

Prefectura Brăila, dos. 30/1834, f. 158, orig.

20

1834 septembrie 20, Brăila. — *Jurnal cu privire la alegerea membrilor Magistratului orașului Brăila.*

Jurnal

Astăzi la 20 septembrie anul 1834, noi toți deputații mahalalelor acestui oraș Brăila, cîți sînt aflați față la această adunare, chemați fiind de d. ocîrmuitor în temeiul orășănescului regulament în presușdia magistratu-

¹ Document semnalat de N. Iorga în *Cei dintîi ani în noua Brăilă românească (1832—66)*, București, 1929, p. 48.

lui, pentru alegerea mădulărilor acestui sfat cu alți doi supleni, supt prezența d. ocârmuitor, am ales pă următorul an candidați — de prezident pă d. d. Anastase Xandos și Stavache Divani, a să hotărî după glasuri, iar cileni, pă d. polcovnic Ioniță Dămboviceanu și casier Chiriță Forul și Petre Boiangiu și supleni, pă Stavache Divani și Marin Ginevici, de care Divani să primească locul de prezident în lipsă.

Uniți la acea alegere
(Urmează 19 semnături).

Neuniți la acea alegere

Prefectura Brăila, dosar 239/1834, f. 5, orig.

21

1835 martie 26, Brăila. — *Raportul Cîrmuirii județului Brăila către Vornicie, privind întocmirea planului orașului Brăila.*

Cinstitei Mari Vornicii din Lăuntru

Paharnicu Ioan Slătineanu, ocîrmuitoru județului Brăila.

Spre răspuns la porunca cinstitei Mari Vornicii cu nr. 1671, cu cinstesc fac cunoscut că astăzi săvîrșindu-să lucrarea planului Brăilei cu care am fost însărcinat împreună cu d. baron Berrocyn¹ și pornind către d-sa hîrțile lucrute după formăluirea de aici ca să le iscălească și să dea la cinstita Mare Vornicie, am vrut ca să mă pornesc a veni acolo pentru obștească adunare, dar fiindcă urmează a priimi mai întîi dezlegarea la acel raport în pricina hotărîrii planului și obșteștilor clădiri ca să-și ia măsuri din vreme spre punere la cale, am rămas așteptînd mai întîi dezlegare care îndată ce voi priimi, puind la cale aici, mă voi și scula a veni fără zăbavă.

1835 martie 26

Prefectura Brăila, dosar 72/1835, f. 5, ciornă.

¹ În document : Boruncin. Acest nume apare și în formele : Borrocyn, Berrocin.

4. — 1834. — Planul sistematizării orașului Brașov, întocmit de căpitanul Borroczyn din <https://biblioteca-digitala.ro/> <http://arhivelenationale.ro>

22

1835 mai 4, București. — *Proces-verbal (jurnal) al Sfatului Administrativ al Țării Românești, prin care se aprobă înființarea unui șantier naval de către Gheorghe Conduri în Ostrovul Mare, situat pe Dunăre în fața sediului Carantinei din Brăila.*

Jurnal,

Astăzi, mai 4 leat 1835. Sfatul Administrativ, luînd în băgare de seamă oțnoșenia Comitetului carantinelor de sub nr. 844, îndreptată către Departamentul din Năuntru, în pricina cererii ce face Gheorghe Conduri¹ prin jalba sa ce-o alătură comitetului cu a i se da locul în Ostrovul Mare din dreptul Carantinei Brăila, ca să-și clădească pe dînsul împrejmuire de înscăratul corăbiilor, cum și încăpere pentru șederea sa cu ceilalți meșteri și clădirea unei magazii pentru păstrarea cherestelilor, făgăduindu-se ca pentru această danie să fie dator a drege caicele carantinei fără plată, decît să i se dea numai materialurile trebuincioase, au hotărît cele următoare :

1. — Fiîndcă la un asemenea port ca al Brăilii se socotește de neapărată trebuință a statornici niște asemenea industriași ca să dreagă și să facă corăbii din nou, cinstita Visterie să sloboază voie Ocîrmuirii Brăilii a da atît acestuia, cît și la oricare alții, se vor arăta cu asemenea dorință, locuri într-acest ostrov pentru statornicire de asemenea nemestii în oricîta întindere vor avea trebuință, cu îndatorire de plată enfiaticească pe tot anul de tot stîngenul cvadrat, după suma stîngenilor ce vor dori a coprinde, care se vor măsura cu această orînduială de către inginerul orașului ; iar plata pentru asemenea locuri va fi cîte patru parale de tot stîngenul cvadrat pe an, dupe pilda ce dă către Obșteasca Adunare a Divanurilor din anul 1830, să statornicise la orașul Brăila și Giurgiu pentru locurile din clasul al 2-lea, fiînd datoare ocîrmuirea a face atît cu acesta, cît și cu alții asemenea doritori învoială în scris întru aceasta care se va întări și de către tribunalul local, și în urmă se vor trimite a se pune în păstrarea Vistieriei, iar lor li se va da bileturile Sfatului Administrativ de stăpînire dupe lista ce va trimite cîrmuirea pentru suma stîngenilor ce au dat fiecăruia, iar banii se vor aduna din asemenea enfiaticească plată se vor trimite la Vistierie, cuvenindu-se ei de vreme ce acest ostrov cade în raionul domeniului.

2-lea. Jeluitoarul Gheorghe Conduri² nu va fi îndatorat a drege caicele carantinești fără plată, de vreme ce și el se îndatorează de plata enfiaticească pentru locurile ce i să dă, ci la asemenea trebuințe Comitetul carantinelor se va tocmi prin bună învoială sau cu acesta, sau cu altul pentru a lor dreger care va primi cu preț mai scăzut.

3-lea. Fiîndcă acest ostrov s-au hotărît a să alătura foburg al orașului Brăila și pentru ca nu care cumva cei ce se vor statornici întrînsul să-și clădească încăperile neregulat, Departamentul din Năuntru va pune îndatorire asupra inginerului Brăilii a-l împărți sau pă tot, sau parte dintrînsul în

^{1,2} In document : George Cutura.

cfartalir și ulițe drepte și fiecare cfartal în stînjeni cvadrați, după un plan regulat ce va face pentru împărțirea lor, ca cu asemenea orînduială dîndu-se doritorilor fieșicare cfartal prin învoielile ce vor face cu dînșii, să-i îndatoreze a-și face clădirile la linie ca să nu pricinuiască urîtă vedere.

4-lea. Acest ostrov, fiind între Dunărea Măcinului și Dunărea a Brăilii și în dreptul carantinei, se socotește molefsit pentru acest cuvînt, dar și cei ce se vor statornici întrînsul, urmîndu-se a se socoti iarăși molifșiți, vor fi supuși în toată vremea carantineștii priveghere.

Cinstitul d-lui șeful Departamentului din Năuntru, dupe ce va supune la cunoștința mării sale lui vodă coprinderea acestui jurnal, spre a da cuviincioasă întărire, îl va aduce la îndeplinire prin cine se cuvine.

(subscriși)

Mihail G(h)ica, A. Vilara

Arsache

Pentru conformitate,

G. Drăghicescu

Primăria Brăila, dosar 15/1858, f. 35, 36, copie.

23

1835 iunie 22, Brăila. — *Cererea medicului carantinei și al județului Brăila, Constantin Epites, adresată Magistratului orașului Brăila, pentru a ține locul doctorului Tavernier care urma să părăsească orașul.*

Doctoru carantinei
și al ținutului Brăilei

Nr. 79

Anul 835 iunie 22

orașul Brăila

Cinstitul Magistrat din orașul Brăila

Avînd domnul doctor Tavernie(r) neapărată trebuință de a se depărta dintr-acest oraș, de aceea fac cunoscut cinstitului magistrat că eu rămîi îndeplinitor îndatoriilor dumnealui.

C. Epites

Primăria Brăila, dosar 13/1832, f. 45. orig.

Alimentum:

5. — 1835 mai 4, București. — Jurnal al Sfatului Administrativ al Țării Românești, referitor la înființarea unui șantier naval la Brăila de către Gheorghe Conduiri.

24

1835 iulie 19, București. — *Porunca Departamentului Pricinilor din Lăuntru către Magistratul orașului Brăila, prin care se aprobă numirea lui Epaminonda Iorgandopol ca medic al orașului.*

Nr. 427

Departamentul Pricinilor din Lăuntru
Magistratului orașului Brăila

Jalba hălăduitorilor acestui oraș, alăturată pă lângă raportul magistratului cu no. 487, prin care cer a să orîndui dohtor al acestui oraș în locul celui fost pînă acum, doctorul Tavernie, dumnealui doctorul Epaminonda Gheorgandopolui¹, cu plată de lei patru mii pă an, din casa magistratului, precum au urmat și pînă acum ; dîndu-să în cercetarea comitetului carantinelor, s-au primit răspuns supt no. 826 că numitul Epaminonda, fiind cunoscut de doctor și împărtășit de cuviincioasă diplomă de cuviință, este a să orîndui doctor al acestui oraș ; drept aceea, pă acest temei să scrie magistratului că, primită fiind cererea orașanilor, să și întărește numitul Epaminonda de doctor al acestui oraș, cu arătată simbrie din casa magistratului, de cei patru mii pă an, care bani îi să vor și răspunde din vreme în vreme, supt luare de iscălitură în condică după orînduială.

Mih. Cornic

Nr. 4483

Anul 1835 iulie 19

Secția I-ia

Masa 2

Primăria Brăila, dosar 13/1832, f. 52, orig.

25

1835 decembrie 27, București. — *Ordinul Departamentului Pricinilor din Lăuntru către Magistratul orașului Brăila, prin care face cunoscută porunca domnitorului privind păstrarea monumentului ridicat în amintirea războiului din 1828.*

Departamentul Pricinilor din Lăuntru
Magistratului orașului Brăilii

Escelențea sa gheeneral consul al Rosii D. Mințache, prin nota de la 3 ale curgătorei luni supt nr. 505, a făcut arătare către mărilea sa vodă că monumentu ce să lucra într-acel oraș au luat săvîrșire.

¹ În documente acest nume apare sub formele : Gheorgandopol și Iorgandopol.

Potrivit cu care măria sa prin nr. 261 poruncește departamentului că acel monument, fiind spre aducere aminte a vrednicilor de pomenire întîmplări în vremea trecutului război, găsește de toată cuviința ca să se păstreze în veci în a sa pă dăplină întrăgime și pentru paza căruia să puie osebită îndatorire asupra acelui maghistrat supt a sa răspundere. De aceea, potrivit cu temeiurile mai sus arătate, să scrie maghistratului ca pe dată după primirea aceștiea să meargă mădulările sale la fața locului carele să facă băgare de seamă asupra stării în care s-au adus acel monument și de să află întocmai după descrierea ce i se face de către d. căpitan Singurov după osebitul adres ce s-au alăturat ocîrmuirii județului către pomenitul căpitan și prin care se îndatorează a-l paradosi după opis acelui maghistrat.

Primăria Brăila, dosar 12/1833, f. 112, copie.

26

1836 ianuarie 31, București. — *Hotărîrea Obșteștii Adunări — supusă spre sancționare domnitorului — cu privire la condițiile în care comercianții și industriașii străini pot deține bunuri imobiliare în orașul Brăila, fără a se bucura însă de dreptul de protimisis.*

Preaînălțate doamne,

Cu ofisul înălțimii voastre de supt nr. 548 s-au trimis în cercetarea Obșteștii Adunări jurnalul Sfatului Administrativ Extraordinar încheiat la 24 august leat 1835, atingător de slobozirea ce cer unii din streinii sudiți ai orașului Brăila spre a cumpăra într-acel oraș case și magazii.

Obșteasca Adunare, citindu-l acesta cu toată luarea aminte și după o destulă dezbateră ce s-au urmat în adunare cu soglăsuire obștească, s-au găsit cu cale a să urma întocmai după § al 5 din articolu 379 al Regulamentului Organic unde să vorbește : iar streinii uneltind numai neguțătorii și industrii și dorind a dobîndi numai drepturi obicinuite de pămînteni iar nu și politicești, în ceasul ce se vor scrie între corporațiile locului și să vor supune la cele du peste anduri pentru drepturi de patente și pentru cheltuielile orașenești, numaidecît să vor înnumăra între pămîntenii satului și vor avea aceleași drepturi ce au și pămîntenii neguțători și industriași, iar drepturi de protimisis s-au socotit de cuviință a să primi după jurnalul Sfatului Administrativ, unde vorbește că, luîndu-să în băgare de seamă și propunerea ce au făcut șeful Departamentului Dreptății întemeiat pă raportul Tribunalului Brăilii de la 31 ghenar al curgătorului an pentru feluri de prigoniri ce s-au ivit acolo cu cerere de protimisis, s-au găsit cu cale ca să lipsească cu totul drept de protimisis într-acel oraș, această secretarie

după a ei datorie și pă temeiul jurnalului încheiat de către adunare din 21 ale curgătorului ghenarie, plecat supune aceasta la cunoștința și întărirea înălțimii voastre.

(iscăliți) Boierii Adunării
Întocmai după copie
ss. indescifrabil
procitit de Gheorghie

Anul 836 ghenarie 31
Nr. 54

Primăria Brăila, dosar 12/1836, f. 3, copie.

27

1836 aprilie 11, Brăila. — *Raportul inginerului orașului către Magistratul Brăila, privind cererea lui Antonie Fătuta de a i se da un loc pentru construirea unei „fabrici” de spălat lână.*

Maiorul Arcudinski
inginerul orașului
Brăila
Nr. 19

Cinstitului Maghistrat al acestui oraș

Asupra adresului cinstitului maghistrat cu nr. 227 pentru locul ce cere d. Antonie Fătuta, vremelnicește sau de veci, spre clădirea a unei fabrici de spălat lână, cu cinste să răspunde că, precum pentru clădirea carantinei încă nu este hotărât anume în ce loc, de aceea nici să poate împlini cererea pomenitului cu darea locului unde cere, iar de va voi, poate a i să da din josul salhanalii.

Maior A., inginerul orașului
Arcudinki

Primăria Brăila, dosar 3/1836, f. 4, orig.

28

1836 aprilie 27, Brăila. — *Adresa Cîrmuirii jud. Brăila către Magistratul orașului Brăila, prin care se aprobă locul cerut de negustorul Antonie Fătuta pentru lînărie.*

Ocărmuirea județului
Brăili
Nr. 1500

Cinstitul maghistrat

Să răspunde la adresa celui cinstit maghistrat cu nr. 276 că Fătuta poate primi și 1000 stăneni cât are și Simul și să plătească mai cu prisos decăt Simu lei 200. Așadar, precum prin cel din urmă adres cu nr. (...) ¹ s-au scris, va și aduce în îndeplinire, fiindcă după toate acestea, deși înscrie că oricînd să va porunci o arădica această îngrădire, să o ridice.

Pentru d. ocărmuitorul județului
ss. indescifrabil

<Rezoluția> : Să se facă raport la Dvornicie ca să dea deslegare.

1836 aprilie 30

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 3/1836, f. 10, orig.

29

1836 mai 1, București. — *Ofisul domnitorului Alexandru Dimitrie Ghica prin care se permite supușilor străini să cum-pere case și magazine în orașul Brăila, fiind obligați, în schimb, să se supună legilor ce reglementau folosirea acestor bunuri.*

Noi Alexandru Dimitrie Ghica voievod cu mila lui Dumnezeu
domn a toată Țara Românească
Anul 1836 mai 1. 304

Cinstitei Obștești Adunări

După trei raporturi cu nr. 51, 87 și 124 ce mi s-au adresarist supt iscălitura prezedentului și a secretarii Obșteștii Adunări, atingătoare de jurnalul Sfatului Administrativ Extraordinar de la 24 avgust 1835 pentru dreptul de protecsii ca să lipsească cu totul din orașu Brăila și pentru slo-

¹ Loc alb în text.

bozirea ce au cerut unii din streinii sudiți ai acelui oraș spre a cumpăra case acoalea și magazii, care jurnal nu s-a trimis la cercetarea acelei cinstite adunări după ofisul nostru de supt nr. 548 din anu trecut. Am văzut domnia mea că cinstita Obștească Adunare să unește cu păreria Sfatului Administrativ Extraordinar de a să ridica adică cu totul dreptu de protecsii în orașu Brăila, iar pentru mai sus pomenita slobozenie ce cere streinii că văzînd punere la cale ce au fost făcut pentru acel oraș al Brăilii încă din vremea trecutei vremelniceștii oblăduiri cu hotărîre ca vericine să aibă voie a face cumpărătoare de asemenea nemîșcătoare averi într-acel oraș, după ce mai întii vor da înscris la maghistratul orașului că să vor supune la toate lucrările prăvililor pămîntenești, potrivit cu coprinderea ofisului fostului domn prezedent de la 18 ghenarie a anului 1831 cu nr. 449 ; drept aceea chibzuirea Obșteștii Adunări să întărește de către domnia mea, așa precum s-au găsit cu cale și va avea putere de pravilă pă viitorime.

Iscălit : Alexandru Ghica voievod

Primăria Brăila, dosar 12/1836, f. 5, copie.

30

1836 iunie 4, București. — *Ordinul Departamentului Pricinilor din Lăuntru către Magistratul orașului Brăila, privind arendarea unui loc negustorilor Gh. Catacaț și Cristea Martopolo pentru construirea unei zalhanale.*

Departamentul Pricinilor din Lăuntru

Maghistratul orașului Brăila

Văzîndu-să coprinderea raportului acelui maghistrat cu nr. 369 cum și jalba alăturată pe lîngă dînsu din partea neguțătorilor Gheorghe Catacaț și Hristea Martopul în pricina locului de zalhana, spre răspuns i se scrie că în temeiu făgăduielii de lei trei pentru un stînjîn ce au dat pomeniții neguțători, luîndu-să acel loc de la slugerul Rîioșanu, acum nu să mai pot lepăda de dînsu, ci li se va da tot acel loc cu plata prețului de lei trei ce de cineș au dat.

Mih. Cornic

1836 ionie 4

Secsia I-iu nr.

Nr. 3266

Primăria Brăila, dosar 5/1836, f. 29, orig.

<https://biblioteca-digitala.ro> / <http://arhivelenationale.ro>

31

1836 iunie 22, București. — *Hotărîrea Obșteștii Adunări, înaintată spre sancționare domnitorului, privind dreptul străinilor de a cumpăra terenuri, case și magazii în Brăila, cu obligația de a da un înscris de respectare a legilor românești.*

Preaînălțate doamne,

Înfățișându-se adunării ofisul înălțimii voastre cu nr. 113, ce s-au trimis asupra raportului secretarii Obșteștii Adunări cu nr. 54, asupra căria s-au făcut câteva băgări de seamă din partea înălțimii voastre în pricina cererii ce fac unii din streini ce vor voi a cumpăra locuri, case și magazii în orașul Brăilii, Obșteasca Adunare, de iznoavă luîndu-le îndeaproape băgare de seamă, au hotărît ca vericine să aibă voie de acum înainte orice cumpărători într-acel oraș Brăila, întoomai după punerea la cale ce s-au fost făcut de vremelniceasca oblăduire, care nu să văzuse de Obșteasca Adunare în vremea cei dintîi dezbateri, lipsindu-i cuvenitele hîrtii întru aceasta, supt îndatorire însă ca mai întîi acei cumpărători să dea un înscris ce să coprinde în ofisul fostului deplin înputernicit prezident de la 18 ghenar cu leat, supt nr. 143, atingător de orașul Brăila, care înscris coprinde cele următoare anul, luna, zioa, mai jos iscălitul stăpînul casii sau al locului ce este în orașu Brăila și să arată prin condica cu nr. ..., dar acest înscris Maghiistratul din Brăila, precum că, întrînd între lăcuiitorii acestui oraș, eu mă supui atît personal, precum și întru aceea ce să atinge de avutul meu, întru toate lucrările pravililor pămîntenești după toată puterea lor, fără care înscris orice urmare în asemenea obicei va fi desputernicit, care această hotărîre a adunării secretaria plecat aduce la cunoștința și întărirea înălțimii voastre.

(iscăliți) Boerii Adunării

Intocmai cu originalu

Șeful secșii I-iu

ss. indescifrabil

Intocmit,

Castacopol

Primăria Brăila, dosar 12/1836, f. 2, copie.

32

1837 august 20, Brăila. — *Tabel de situația dărilor la care sînt supuși locuitorii din satele de pe izlazul orașului Brăila, întocmit de Magistratul Brăila.*

Nr. clăcașilor	Numele clăcașilor	Lei	Parale
0	1	2	3
	<i>Iarba Dulce</i>		
11	Costandin Apostol	40	—
2	Ioniță Babinoiu	40	—
3	Hristea Bălase	40	—
4	Stan Cireașă	40	—
5	Nedelcu Horneș	40	—
6	Dobre al Babii Ioanii	40	—
7	Stan Ciubuciu	40	—
8	Trifan Mărăuță	40	—
9	Dinu Mocanu	40	—
10	Stan Mocanu	40	—
11	Tatu Drăgutoiu	40	—
12	Stana Văduva	20	—
		460	
	<i>Poarta Mare</i> ¹		
1	Gheorghe Ion Doulu	40	—
2	Ionciu Sărbul	40	—
3	Petcu Sărbu	40	—
4	Eavraș Dulgheriul	40	—
5	Dobre Dulgheriul	40	—

	<i>Morile de Vînt</i> ²		
1	Petrea Moraru	40	—
2	Sofrone Moraru	40	—
3	Nicu Arghiropu	40	—
4	Chiriță Botezatul	40	—
5	Filip Botezatul	40	—
6	Gavrilă Dănăil	40	—
7	Ghica Batog	40	—
8	Ariton Mecet	40	—
9	Dinu Flăcău	40	—
10	Vasile Bunnariu	40	—

¹ Total clăcași : 62 ; total lei : 2252

² Total clăcași : 32 ; total lei : 1240

0	1	2	3
	<i>Satul Piscu³</i>		
1	Fefan Barisov	40	—
2	Dimofte Danilov	40	—
3	Avram Sarvarov	40	—
4	Timoati Busurcă	40	—
5	Anache Busurcă	40	—
6	Miron Petrov	40	—
	Cârciumile ce se află pe izlaz, Poarta Mică Poarta Mare, Iarba Dulce, Morile de Vînt Ghecet.		
	
	<i>Morile de Vînt</i>		
1	Nicolae de la Poarta Mare, o moară de vînt	lei	parale
2	Ipac de cai	110	—
3	Fotea Aposto, o moară de vînt	110	10
4	Ipac de cai	110	10
5	Tănase Grecul.....de vînt	78	30
6	Chirilă Morarude vînt	63	5
7	Dramba Văduvade vînt	63	—
8	Hristea Ceacîrulde vînt doi	126	—
9	Petrea Morarude vînt	78	30
		630	
	<i>Venitul oilor⁴</i>		
Oi			
1	81 = Cupli Grecul	12	6
2	270 = Como Sârbu	40	20
3	198 = Gheorghe Sârbu	39	28
4	80 = Petrea Sârbu	12	—
5	150 = Cristea Iaboliu	22	20
6	270 = Cosmea Băcanu	40	20
7	150 = Sebi Sârbul	22	20
8	115 = Dinu Sârbu	17	10
9	386 = Mihalachi Drinu	57	36

	<i>Adunarea sumelor</i>		
12	Iarba Dulce	460	
61	Poarta Mare	2 253	
31	Clăcașii ot Morile de Vînt	1 240	
21	Piscu	782	
5	Tiganiî lăutari	160	
9	ipac jălbaș	188	
14	Cârciumi	2 110	
9	Morile de vînt	630	30
17	3580 = oi po parale șase	537	

³ Total clăcași: 21; total lei: 782; în continuare se dau: numărul văduvelor cu locuința pe izlaz, numărul țișanilor lăutari (5) și al țișanilor jălbași (7) care la 12 octombrie s-au așezat cu locuința pe izlaz (9).

⁴ Total oi: 3580; total lei: 537.

Dijma de la cei ce au lucrat cărămidă pe izlaz, în sumă de şaizeci mie
 po lei paisprezăci miia parale douăzeci, face lei 870 —
 Să adougă aci noă mie trei sute patruzeci de lei parale 30 ;
 peste tot . 9342 30

Prezidentul maghistratului

M. Paraschivescu

Primăria Brăila, dosar 13/1836, f. 24—27, orig.

33

1838 ianuarie 31, Brăila. — *Raportul Magistratului oraşului Brăila către Departamentul din Lăuntru, prin care face cunoscută surparea malului Dunării dinspre oraş, de la carantină pînă la Biserica Veche.*

Anul 1838 ghenarie 31

Nr 86

La Departamentul din Lăuntru,

Cu cinste să supune în cunoştinţa cinstitului departament că malul despre oraş pe lîngă Dunăre, ce ţine de la îngrădirea curţii carantineşti şi pînă la Biserica Veche şi mai încolo, să surpă cu pericol mare, încât de la anul 1830 şi pînă acum s-au surpat ca la 30 stînjini în lărgime şi mai mult, aflîndu-să acum şi biserica rămasă însă din vremea turcilor, încât peste puţină vreme va face trebuinţă de a să strămuta, adăogîndu-să ca mai înainte de această surpăciune era şi mahala într-acea parte cu binale în drumuri, încât putea trece şi carăle fără sfială (acestea sînt din povestirea orăşanilor ce în vremea turcilor să nascusă acii), pentru care pricină maghistratul, făcînd observaţie cuviinţeoasă, nu poate arăta altă pricină geologică decît cele următoare : mai întai cînd, cu creşterea Dunării din înmulţirea apelor, navilaţia lor să apropie de mal prelingîndu-să pă lîngă dînsul ; dar cea mai mare pricină este infiltraţia apelor ce cu abundenţă esă de supt mal, încât şi vara cînd este cea mai mare uscăciune şi cînd Dunărea este trasă în matca iai, să văd mulţime de izvoare de ape sâlcie izvorînd de supt mal, nepotrivindu-să cu calitatea apei Dunării, fiind cu totul de altă fire, care lesne s-au putut dovedi din părţile constitudide (alcătuitoare), care ape înmoind pămîntul pă dedesupt şi avînd răsuflete spre Dunăre, atuncea pămîntul să aşază ponorîndu-să în cei prin greotarea lui ca specifică, să şi rostogoleşte căriia fenomen geologic nu poate să puie vreun fel de stavilă, decăt numai cu nişte chieltuiei prea mari, din care pricină poate să să întinză acel rău după vreme şi mai înlăuntru oraşului, dar maghistratul să cunoaşte dator

a o pune în cunoștința cinstiului departament, care cu o mai mare înțelepciune va face chibzuire și întru aceasta.

C. Epites

1838 ianuarie 31

Primăria Brăila, dosar 2/1835, f. 32, 35, ciomă.

34

1838, Brăila. — *Extras din catagrafia orașului Brăila cu privire la numărul familiilor și al vitelor aflate în oraș în 1838.*

.
.

Peste tot numărul familiilor aflate în acest în oraș să însumează o mie șapte sute treizeci și nouă, cai — trei sute optzeci și cinci, boi — două sute șaptesprezece, vaci -- trei sute, oi — o mie trei sute, capre — patruzeci și șase, rîmători — șase sute cincizeci, bivoli — zece.

Polițmaister

ss. indescifrabil

Arh. St. Buc. Ministerul de Interne, Catagrafii-oraș Brăila, nr. 107/1838, f. 195, orig.

35

1839 iunie 27, București. — *Ordinul Departamentului din Lăuntru către Magistratul orașului Brăila, prin care se aprobă organizarea pazei orașului.*

Departamentul Treburilor din Lăuntru

Magistratul orașului Brăila

Înțelegîndu-se coprinderea raportului acelui magistrat cu nr. 498, atîngător de punerea la cale ce s-au făcut pentru paza orașului despre furțșaguri și alte neorînduieli, i să răspunde că departamentul, unindu-se cu părerea d. paharnicul Gheorghe Urdăreanu și voința orașanilor, primește de bună întocmirea făcută pentru orînduirea acelor paznici, pentru care totdeodată cu aceasta s-au scris otcîrmuirii județului a da această strejiuire subț privigherea și îngrijirea poliției a să păzi cu toată întregimea și buna orînduială iar, pentru ceea ce să atinge de facerea încăperilor pentru adă-

postirea acelor paznici pã vreme de ploi și viscole, magistratul, prin înțelegere cu otcîrmuirea, cãriia i s-au scris osibit sã chibzuiascã cîte de neapãratã trebuințã asemenea adãpostiri, urmeazã a sã face pã la ce locuri și cîtã cheltuialã poate merge cu înființarea lor și sã rãportuiascã Departamentul spre a sã da cuviincioasa dezlegare.

pentru Șeful departamentului
ss. indescifrabil

839 iunie 27
S îi ; ne 2-oa
Nr. 3357

Primăria Brăila, dosar 10/1839, f. 16, orig.

36

1840 februarie 27, București. — *Jalba profesorului Ioan Penescu, trimisã de Secretariatul Statului la Cîrmuirea jud. Brăila, pentru a se face cunoscut programul gazetei pe care acesta intenționeazã sã o tipãreascã la Brăila.*

Cînsitului Secretariat al Statului.

În vreme ce celelalte clase ale societãții sã bucurã de știri de din lãuntru și de din afarã, atingãtoare de interesul lor dupã gazetele ce sînt acum tocmitẽ în stat, ramura neguțãtoareascã este lipsitã cu totul de acest folos ; de aceea subiscãlitul are cînsite a ruga pe cînsitul Secretariat a-i da voie sã publice o asemenea foaie supt numire de „*Gazeta portului Brăilei*“ sau „*Jurnal comerțial*“ care va fi întemeiat pã urmãtoarele printipuri, adicã :

1) știri de din afarã și de din lãuntru despre înaintarea sau scãderea negoțului ;

2) starea recoltei de din afarã și de din lãuntru ;

3) felurimea producturilor ce ies din fieștecãre parte a pãmîntului nostru și din alte pãrți ;

4) știri de ce felurimi de producturi sã cautã în portul nostru, numele corãbiilor și al cãpitanilor lor, de felurimea mãrfurilor ce au adus, d-aceleora ce-au ridicat și de sã va putea și de sosirea lor în alte porturi strãine ;

5) prețul corente al tuturor mãrfurilor ce sã vor desbãrca și sã vor îmbarca de aici ;

6) deosebite știri politice atingãtoare de folosul neguțãtoresc ;

7) deosebite sfãtuiri asupra îmbunãtãțirii negoțului.

Aceastã foaie va ieși de doã ori pe sãptãmîinã, însã fiindcã este sã se tipãreascã chiar aici în Brăila și, dupã legiuirile întocmitẽ, nu poate ieși nimic în public tipãrit mai înainte d-a trece prin censurã. Și fiindcã ca sã

trimită la censură d-aici manuscriptele să pricinuiască o mare întârziere ști-
rilor ce trebuie să ia neguțătorii, numaidecît plecat rog pe cinstitul Secreta-
riat să binevoiască a pune această îndatorire censură asupra vreunui mădular
dintr-ai autorităților locale de aici.

(îscălit) Profesor public în Școala normală,
Ioan Penescu

Copie întocmai
ss. indescifrabil

Prefectura Brăila, dosar 16/1839, f. 9, copie.

37

1840 aprilie 5, București. — *Porunca Departamentului Tre-
bilor din Lăuntru către Cîrmuirea jud. Brăila, prin care se
aprobă cererea profesorului Ioan Penescu de a înființa prima
tipografie la Brăila și de a tipări „Gazeta portului Brăilei”
sau „Jurnal comerțial”.*

Departamentul Trebilor din Lăuntru

Otcîrmuirii județului Brăila

Supuind acest departament la cunoștința măriei sale lui vodă chib-
zuirea sa de a să îndeplini cererea ce au făcut profesorul public din orașul
Brăilii, Ioan Penescu, de a deschide în acel oraș o tipografie, măria sa, prin
rezoluția ce au binevoit a pune asupra acestui raport, încunoștințează departa-
mentul prin oțnoșenia cinstului Secretariat al Sfatului supt nr. 490, po-
runcește următoarele :

„Cît pentru înființarea tipografiei să va da voie pă seama numai
gazetei aici arătate iar pentru țensură să va înțelege acel departament cu
Secretariatul Statului spre cuvenita punere la cale”.

Pă temeiul dar acestei rezoluții, departamentul scrie acelei otcîrmuiri
a da voie numitului profesor ca să deschiză tipografia pentru tipărirea gaze-
tei comerțiale și pentru ceea ce să atinge de țensură, departamentul se va
înțelege cu cinstitul Secretariat, spre a da acelei otcîrmuiri cuvenitele in-
strucții.

Nr. 1729

1840 aprilie 5

Șeful Departamentului
ss./indescifrabil

Prefectura Brăila, dosar 16/1839, f. 16, orig.

16
 Dispozitie asupra cererii
 de inaltare a tiparului

avand in dispozitie prezenta cerere a profesorului
 Ioan Penescu de a se inalta tiparul sau propriu
 dintr-un anume loc din Braila la un anume loc
 din ora Braila, respectiv la tipografia sa
 din ora Braila, cerere care, pentru a fi inalta
 intr-o zi din luna mai, cuprins in dispozitie
 de la 1840. Dispozitie urmatoare:
 "Intr-un termen de o luna de la data prezentei
 dispozitii sa se inalte tiparul sau propriu
 dintr-un anume loc din Braila la un anume loc
 din ora Braila, respectiv la tipografia sa
 din ora Braila."
 Dispozitie de la 1840. Dispozitie urmatoare:
 "Intr-un termen de o luna de la data prezentei
 dispozitii sa se inalte tiparul sau propriu
 dintr-un anume loc din Braila la un anume loc
 din ora Braila, respectiv la tipografia sa
 din ora Braila."
 Dispozitie de la 1840. Dispozitie urmatoare:
 "Intr-un termen de o luna de la data prezentei
 dispozitii sa se inalte tiparul sau propriu
 dintr-un anume loc din Braila la un anume loc
 din ora Braila, respectiv la tipografia sa
 din ora Braila."

Ioan Penescu

1840 23
 (1840 16 11)
 260 1929

P. Penescu

6. — 1840 aprilie 5, București — Porunca Departamentului Trebilor din Lăuntru către Cîrmuirea județului Brăila, prin care se aprobă cererea profesorului Ioan Penescu de a înființa prima tipografie la Brăila și de a tipări „Gazeta portului Brăila”.

38

1840 aprilie 19, Brăila. — *Proces-verbal încheiat de către deputații circumscriptiilor orașului Brăila, privind organizarea pazei de noapte în localitate.*

Copie

Astăzi vineri 19 anul 1840 adunându-ne noi depotații mahalalelor acestui oraș Brăila, în nr. (...) ¹ în presudsvia cinstitei ocărmuirii, față cu domnul ocărmuitor și domnul prezident al magistratului, ni-am chibzuit :

1. Asupra măsurilor ce s-ar cuveni a să lua pentru o mai bună orîndueală a paznicilor de noapte de prin ulița tîrgului și mahalale și am găsit de cuviință a să face următoaria punere la cale : fiindcă mulți din lăcuiitorii acestui oraș în multe rînduri să împotrivesc a da omul de streajă după hotărîta întocmire de către stăpînire, în urma chibzuirii făcute, din care pricină rămîn locuri hotărîte fără paznici, iar alții și de dau, dar cu schimbarea lor de totdeauna nu pot fi pătrunși de datoriile ce se cuvine a avea un paznic și, prin urmare, dorința și scoposul acestei orînduieli nu pot avea rezoltat nădăjduit pe viitor să lipsească darea de oameni în ființă de către proprietari, ci să să găsească oameni care să-i așezi statornici și să le plătească simbrrie, care să vor analoghisi de obște pe toate încăperile orașului și se vor plăti de către acei ce vor lăcui în casă, fără osăbire de orice protecții va fi rămăind ca unii ca aceștia să se înțăleagă cu adevărații proprietari la închirierile ce vor face, însă mai întîi d. prezident al magistratului, împreună cu polițmeistru orașului, inginerul și depotații mahalalelor, să vor preumbla în coprinsul mahalalii sale, să va hotărî locul unde se cuvine a stărui fiiștecare paznic și hotărîndu-să numărul lor, apoi se vor căuta de poliție oameni deștepți și destoinici și se vor tocmi p-o lună, rămîind în îndatorire deputații, ca pentru suma ce să cuvine a se răspunde leafă paznicilor să alcătuiască o listă cu analoghie pă numărul familiilor, potrivit și cu starea lor, apărând însă pe văduvi, preoți și scăpătați cu totul și supt ale lor iscălituri vor da-o poliții, ca să cunoască de unde are să primească și să despăgubească pe paznici, rămăind poliția în îndatorire de a îngriji, a insufla fieșcăruia însemnata sa însărcinare, că de la dînșii să adastă siguranțea stărilor lăcuiitorilor, nefiind îndatorați la nici o altă îndatorire în vremea zilei, iar d. depotați la îndeletnicire vor privighea dacă sânt totdeauna paznici hotărîți în ființă și la întîmplare de lipsă vor stărui către stăpînire de a să dojeni vinovatul și pentru că, de a stărui totdeauna paznicul numai supt acoperămîntu văzduhului, este prin nepotință, totdeodată să va face și

¹ Loc alb în text.

socoteala unei botci iarăși de fețele ce să însărcinează în locrarea aceștii înprejurări și îndată maghistratul va scoate bani din casa sa ca o înpromotare și va face aceste botci, spre a-și loa caracterul în chibzuit, rămîind îndatoriti d. depotați pentru despăgubirea maghistratului printr-o deosăbită analoghie iarăși după chipul de mai sus, în plata paznicilor, și care analoghie pentru facerea acestor botci va fi odată pentru totdeauna.

2-lea. Staria lominarisirii de acum a acestui oraș pă lângă neplăcerea ce aduce fiișcăroia. Apoi și răii nărăviți pot mai o înlesnire a-și săvârși nelegiuitile lor precoștecări (sic !) aflându-să mai toate uliile într-o desăvîrșită întunericeime și cunoscîndu-să neapărata trebuință spre lominarea orașului. Ne-am chibzuit și asupra aceștii înprejurări cele următoare. Domnul preșident al maghistratului, însoțit de domnul polițmeistrul orașului, inginerul și depotații mahalalelor vor chibzui și vor hotărî locurile unde să covinge așezarea felinarelor și făcînd socoteala costului lor și a stălpilor pe unde trebuința va cere îndată să să facă cu bani iarăși din casa maghistratului, ca o înpromutare supt îndatorirea a d-lor depotații de despăgubirea maghistratului printr-o analoghie pe mahalagii, odată pentru totdeauna, iar pentru cheltuirea lumănarilor făcînd iarăși d. depotați analoghie pentru fieșcare proprietar, suptiscăliturile lor o va da-o la poliție, ca să cunoască și ia de la cine are să priimească banii lomănarilor și care se vor respunde totdeauna cu 2 săptămîni sau o lună mai înainte, apărînd d. depotați din această analoghie pă preoți, văduvi și desăvîrșiți scăpătați, iar aprinderea acestor felinare să vor urma de către paznici ce s-au chibzuit a să întocmi, pentru care să vorbește la art. l-iu și fiindcă mulți din proprietari poate închiriind și casele lor să vor depărta ca să nu cerce poliția neînlesnire, totdeauna despăgubirile să vor face de la aceia care să vor afla lăcuind în casă. De aceia să vor publicui aceste măsuri spre știință și neapărarea de orice înpotrivire din partea vreunui chiriaș.

Domnul ocîrmuitor este rugat de suptiscăliții că această despoziții ce s-au găsit de cuviință și la care s-au unit și domnii să porunciască cui să covinge pentru aducerea lor întru îndeplinire în acel adevărat iscăliți deputați : P. Rubini Petrach Sefcopulo, Dimitrie Diamandi, I. Minovici, M. Baldoridi, Grigorie Ahtaru, Petre Boiangiu, D. Divani, Iordan H. Constantin, D. Caramfil Carachaș, Elefterie P. Ioan, Toma Grigoriu, Ioan Duca, Pitar M. Paraschivescu, către N. Ghica, Ioan Ghimpa, Atanasie Doici, Triandafil Polihroni, Zelie Dimitriu și Dumitru Dobre.

ss. indescifrabil

1840 noiembrie 22, Brăila. — *Raportul înaintat Magistratului Brăila de către arhitectul orașului, cu privire la însemnarea hotarelor izlazului de către comisia de hotărnicie.*

Copie

Prescurtare a protocolului izlazului Brăilii (sau ocolnică) arătătoare de semnele puse de comisie, prin care s-au arătat înprejurarea pomenitului izlaz.

Acest hotar cuprinzând în sine 6628 pogoane cvadrate, fără a fi socotite în acest număr întinderea locului de 393 pogoane cvadrate, coprinse de oraș pînă la strajă trasă prin următoarele semne :

1. Despre partea Galașilor, din gura rîului Bîsca de la Dunăre, prin dreapta linie și prin șanț pînă la Piscul Brăilii, pă malul luncii Săretului.

2. Iar d-acolo, pă același mal pănă la movila ce este pă dînsul aproape de satul Cașbaș, care sat rămîne afară din izlaz.

3. De la această movilă, liniea hotarului primește îndreptare paralel cu Dunărea, mergînd într-acest chip pînă la cea mai mică movilă care se află înpotriva movilii Cărcii sau a Impăratului, care movilă rămîne în izlaz.

4. De acest punct, pă dreaptă linie pănă la marele șterisanț, adecă pănă la bălălia făcută de ruși încă de la războiul anului 1806.

5. Și de la șterisanț prin Ezerul să arată pă la ponctul dintr-acest Iezer și Iezărul Vărsăturii.

6. De la locul acesta către ponctul păste Ezerul Vărsăturii într-acestași chip că șterisanț și aceste două poncturi să află pă dreaptă linie.

7. De la ponctul de lingă Vărsătură, linia se întoarce la Dunăre și să sfîrșește la ponctul care să află lăngă dănsa între satul Vărsăturii și Iarba Dulce în dreptul Ostrovului Mic, din care sate cel întăi să află în izlaz, iar cel al 2-lea, afară dintrînsul, în aceste poncturi să închie hotarul izlazului despre partea cîmpului, iar despre bălți, să hotărăște ca gîrla lată sau Dunărea Ibrăilii și s-au hotărit ca întîi satele Iarba Dulce și Piscul Brăilii, care să află pă pămîntul izlazului, să să alătore la oraș, aceeași dreptate care au și alte slobozii ce se află pă locuri de izlazuri și al doilea, cu toată partea izlazului ce este pă mal, trebuie să fie de valma loc de pășune, precum și pentru vitele orașului asemenea și pentru transporturile ce să slobode de stăpînire după întrebuintarea alișverîșului cu dînsa, cărora să li se dea voie a avea pă mal locuri de descărcat marfă. Pogonul ce să pomenește mai sus, după care s-au însemnat izlazul orașului, coprinde în sine șapte sute optzăci și patru stănjeni, cu stănjanu rusesc, care stănjan este de șapte funturi en-

glizăști, sau optzăci și patru duiomuri (geolori), încît 6628 pogoane alcătuiesc pînă la (...) ¹ pogoane cvadrate a regulamentului, pogonul ce se po-menește mai sus, după care s-au însemnat locul supt oraș, adică trei sute nouăzeci și trei pogoane este iarăși pogonul regulamentului; pã la toate puncturile mai sus-zise s-au pus pietre pã movilele cele firești, iar unde n-au fost acest fel de movili, s-au însemnat că pã lîngă pietre să să facă și movile înde-stul de mari, numărul stănjănilor între fieșcare piatră pusă pã hotarul izlazului să arată pã plan. Hotarul acestui izlaz, din semnul ponctului în semn, merge pe linia dreaptă afară de acest loc unde îl apucă gîrla lată sau Dunărea Ibrăilii, precum aceasta să lămurește în ocolnică.

Prezidenți : Stanski Sovetnik, Andrei Băzări Nestor, logofăt Filip Lenș, Costandin Bălăceanu

Procurorul comisii, ghineralicesc șef căpitan,
Fonton

Secretar
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 4/1831, f. 77, 121, copie.

40

1840 noiembrie 22, Brăila. — *Statistica animalelor aflate la locuitorii din Brăila, înaintată Magistratului orașului Brăila.*

Feluritu lor									Numărul vopselilor
Berbeci	boi	vaci	cai	bivoli	viței	capre	porci	toată suma	
2 200	278		183	8	160	80	30	2 939	roșie și neagră albastră verde galben
210	507		283	—	—	200	19	1 219	
3 062	1 182		296	—	—	500	133	5 173	
2 731	264		218	14	118	40	29	3 414	
12 745									

Peste tot capete — vite mici și mari — douăsprezece mii șapte sute patruzeci și cinci, aflate acum în ființă pe la lăcuitorii acestui oraș.

Polițai
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 4/1831, f. 60, orig.

¹ Loc alb în text.

1841 martie 13, Vădeni. — *Situație statistică privind capitația birnicilor pămînteni și băjenari din orașul Brăila, întocmită de Subcîrmuirea plasei Vădeni și înaintată Cîrmuirii județului Brăila.*

Venit	Nr. familiilor în trimestru de octombrie 1840	Nr. familiilor în trimestru de ghenar 1841	Să alege				Bani intrați pînă la 1-iu aprilie		Răspunderile	Sumele	
			adaos	scăzămînt	cite lei și parale 20		lei	bani		lei	bani
					lei	bani					
oraș Brăila									Răspunși pă lingă raport cu nr. 70 din 28 ghenar . . . — 133-9 . . . 150-1 . . .	1 620	—
— pămînteni	411	410	1	2	3 075	—	3 075	—		517	60
— băjănari	448	446	—	2	1 672	60	1 672	60		2 610	—
	859	856	1	4	4 747	60	4 747	60		4 747	60

Peste tot nr. familiilor în trimestru de octombrie — opt sute cînzeci și nouă, nr. în trimestru de ghenar — opt sute cincizeci și șase, adaogînd scăzămînt, iar ca lege — câte lei șapte, bani șizeci de o familie pămînteană și de băjănărești — cite lei patru mii șapte sute patruzeci și șapte, bani — șizeci bani, intrați pînă la 1-iu aprilie atîți și cheltuiți asemeni.

Suptocîrmuitoru plășii Vădeni,
V. Mareșu

1841
martie 13
oraș Brăila

1841 mai 14, Brăila. — *Situație statistică privind capitația birnicilor din Brăila, înaintată de Cîrmuirea județului Brăila către Vistierie.*

Venitul	Nr. familiilor cu răspunderea întreagă	Ados	Scăzămînt	Rămîn de plată în acest trimestru			Cu răspundere pe jumătate			Totalul banilor			Cheltuieli	Totalul banilor	
				nr.	lei	bani	nr.	lei	bani	lei	bani	nr.		lei	bani
Orașul Brăilii	411	1	4	410	3 075	—	446	1 672	60	4 747	60	1	Cei care s-au trecut în prescurtarea socoteliî plugarilor și muncitorilor de sate la răspunderile și cheltuielile acolo arătate	4 747	60
piste tot	411	1	4	410	4 075	—	446	1 672	60	4 747	60	1		4 747	60

Nr. familiilor ce rămîn în acest trimestru cu răspunderea întreagă — patru sute zeci, adaos unul¹, scăzămînt — patru², iar bani — lei trei mii șaptezeci și cinci, numărul celor cu răspundere pe jumătate — patru sute patruzeci și șase și bani — lei una mie șase sute șaptezeci și doi, bani 60, total — lei patru mii șapte sute patruzeci și șapte, bani 60 și cheltuieli asemenea.

Prefectura Brăila, dosar 40/1841, f. 6, 21, copie.

¹ Adăugat în text: „între pămînteni”.

² Idem: „însă doi dintre pămînteni și băjenari”.

43

1841 iunie 6, București. — *Ordinul Departamentului Trebilor din Lăuntru către Cîrmuirea județului Brăila, cu privire la stațiile de poștă Ianca și Muftiu.*

Departamentul Trebilor din Lăuntru
Ocîrmuirii județului Brăila

În urma chibzuirii cinstitei Obîșnuitei Obștești Adunări, întărită și de mărija sa vodă, ca să se mute drumul Brăilii prin Urziceni, hotărîndu-să a face două poști și într-acel județ la locurile ce să arată mai jos și anume:

la Ianca și

Muftiu

Să scrie ocîrmuirii ca îndată după primirea aceștia numaidecît să facă socoteală ce materialuri anume ar fi trebuință pentru săvîrșirea acestor clădiri, cu arătare deslușit și de preț, precum și prețuirea lucrării facerii acestor două poști, cu toate cele trebuincioase.

Adăogînd (...), adică cîți bani peste tot va putea costisi alcătuirea încăperilor, sînt însemnate după prețul ce să va politipsi în partea locului și, în soroc de opt zile să să trimiță negreșit la departament, spre a să dî și dezlegare de punerea lor în lucrare.

pentru Șeful departamentului,

Ioan Manu

Secția 3-lea masa I-iu 1841 iunie 6
Nr. 882

Prefectura Brăila, dosar 29/1840, f. 4, orig.

44

1842 februarie 6, București. — *Porunca Departamentului din Lăuntru către Cîrmuirea județului Brăila, privind înființarea clasei a IV-a la Școala publică din Brăila după modelul celei de începători de la Colegiul „Sf. Sava”.*

Copie după porunca cîstitului Departament din Lăuntru cu nr. 232 Anul 842 din 6 februarie.

De către cîstitul comitet mercantil de acolo prin raport către cîstita Eforie a școalelor cu nr. 246 ce rînduisă de a i să da voie să întocmească într-acel oraș o școală publică cu mai multe limbi străine, i s-au și dat înțelegera următoare :

Să se așeze un al 4-lea clas de învățători uzuale pregătitoare la feluri de industrie precum sînt învățăturile ce să fac în clas al 4-lea de începători în Colegiul Sfîntului Sava, însă aritmetica pînă la frîngerii, inclusiv începuturi de geometrie, exersîții gramaticești, începuturi de mecanică practică cunoștințe uzuale, adică fizice, astronomice și industriale.

Aceste învățături sînt înlesnitoare pentru mai bună pătrundere atît în cunoștințele mercantile, cît și în deprinderea meșteșugului de plutire ce s-au propus de către acel comitet.

Și afară de acestea, comitetul va putea întocmi și catedre de limbele grecească, italiană, franțeză și slavonă, precum și de învățatura ținerii registrelor și a meșteșugului plutirii, întîmpinînd pentru aceste catedre plata profesorilor din banii ce vor voi să contribuiască părinții copiilor care ar dori asemenea învățături.

Să scrie dar și ocîrmuirii ca prin înțelegere cu magistratul local și competentul comitet să chibzuiască ca ce sumă de bani s-ar cuveni să dea și din casa magistratului pă fieșcare an în plata profesorilor pentru învățăturile arătate mai sus și de rezultatul ce va lua să raportuiască departamentului fără zăbavă spre a să da convenita dezlegare.

(iscălit) Șeful departamentului,
Mihail Ghica

Primăria Brăila, dosar 6/1836, f. 224, 238, copie.

45

1842 mai 25, București. — *Ordinul Departamentului din Lăuntru către Magistratul orașului Brăila, cu privire la amenajarea unei platforme pe Dunăre pentru tăierea vitelor, pînă la așezarea zalhanalelor.*

Departamentul din Lăuntru,
Magistratului orașului Brăilii

Alăturîndu-să pe lîngă acea în original jalbă ce au adresat către supt-iscăliții proprietarii ai zalhanalilor din Brăila, prin care cere adăstare pentru ardicarea acelor zalhanale supt cuvînt că nu li s-au însemnat de acel maghistrat locul unde poate a le muta și că acum nu le mai rămîne vreme a întreprinde din nouă clădire, pentru că peste puțin să începe tăierea vitelor.

Departamentul, pentru expusele cuvinte, să unește cu atît iscăliții în acea jalbă, cît și acei toți cîți au acolo asemenea zalhanale să-i pășuească și estimp despre ardicarea lor cu acea, însă condițiile și îndatorire supt de aproape priveghere a maghistratului ca fiișcare proprietar de zalhana să înființeze pă Dunăre un pod unde să să urmeze atît tăierea cît și curățitul vitelor, încît și sîngele lor, burte, mațe și orice alt murdalic să să arunce în apă, fără a rămînea pă uscat cîtuși de puțin, asemenea și oasele toate să fie ei îndato-rați a le arunca la un loc și a le desface îndată, aruncîndu-le de acolo, ca prin urmare să să mărginească orice prilej care ar aduce putoare și vătă-marea sănătății.

Șeful departamentului, Mihail Ghica

Nr. 2467, anul 1842, mai 25.

Primăria Brăila, dosar 7/1838, f. 81, orig.

46

1842 iulie 15, Brăila. — *Adresa Magistratului orașului Brăila către Cîrmuirea județului Brăila, prin care cere sprijin în vederea satisfacerii plîngerii doctorului Epaminonda Iorga-dopol, care nu este răsplătit de bolnavii vizitați la domiciliu.*

Magistratu orașului

Brăila

1842 iulie 15 zile

Nr. 526

Brăila

Cinstitei Ocărmuiri
acestui județ

Domnul dohtor acestui oraș, prin adres către acest magistrat, face cunoscut că de cîte ori s-au înștiințat de către poliție pentru vreo întîmplare de rănire sau boală care au cerut grabnică întîmpinare, totdeauna au mers nu numai pentru punerea în regulă a curiei sale, dar i-au și curarisit pînă în sfîrșit de orice stare au fost, iar după săvîrșirea boalei, se vede că, neștiind aceia că dohtorul orașului nu este dator a curarisi pă toți cei de starea de jos, decît numai pă cei de tot săraci care nu vor avea nici un mijloc de plată, nici unul n-au vrut să plătească, zicînd că este dohtorul orașului; apoi fiindcă pentru unii ca aceia care sînt în stare a plăti adresari-sîndu-se cătră poliție ca să-i plătească dreptul și dănsa i-au zis asemenea și fiindcă contractul pomenitului coprînde în adevăr, în chipul de mai sus, după leafa ce i să plătește de a căuta, adică numai pă cei de tot săraci, precum s-au zis, ca și în alte părți, iar ceilalți să-i plătească osteneala, fiindcă destul că el peste contract, după pohtirea ce i s-au făcut din vreme în vreme de domnii ocărmuitori și prezidenți ai magistratului au mai luat asupra-și îndoite îndatoriri cum: căutarea spitalului, altoirea¹ copiilor celor săraci pentru care să trîmite deosebit dohtor de la București; cercetarea celor răniți și alte asemenea întîmplări numai și numai pentru filantropie și că să află hălăduitor al acestui oraș.

De aceea cinstita ocărmuire, luînd în băgare de seamă drepturile pomenitului, pentru care magistratu îi este îndatorat, o roagă a porunci strașnic poliției, ca atît cei arătați est și alții ce va dovedi asemenea că i-au căutat să-i plătească vizitele după cuviință, ca să urmeze asemenea la orice întîmplare și a cunoaște și poliția pă viitorime că numai aceia ce avînd boală hronică nu pot munci și nu sînt în stare a plăti nu au a plăti, iar nu ca aceștia ce s-au însemnat, sau alții de stare de jos, măcar și muncitori, care iau zioa mai mult decît leafa dohtorului, iar de punerea la cale să împăr-tășească pă magistrat cu răspuns.

Prezident

* *

C. Crîmbu

Prefectura Brăila, dosar 135/1841, f. 13 și 16, orig.

¹ Vaccinare.

1843 aprilie 5, Brăila. — *Tabel statistic de produse exportate prin portul Brăila în luna martie 1843 — înaintat de Cîrmuirea județului Brăila la Departamentul Vistieriei.*

Nr. bileturilor	Luna și ziua	Numele exportatorului	Numele stăpînului corăbii în care au exportat	Locul pentru unde le exportuește	Numele corăbii	Grâu sau fin		Tărîțe de grâu		Porumb, mei		Orz ovăz		Lei	Parale
						Chile	băniți	Chile	băniți	Chile	băniți	Chile	băniți		
1	martie 13	Stefan Roidin din Brăila	Petru Luchi	la Malta	—	—	—	—	—	—	—	411	—	462	15
2	15	Hristodor Cagiol din Brăila	Ilie Căpitan	la Constan-	—	—	—	—	—	—	—	520	—	585	—
3	16	D. pitar Ilie Vrăbiescu din Brăila	—	în Moldova	—	3	—	—	—	—	—	—	—	10	5
4	—	Ivan sin Pireu? din București	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	50	25
5	22	Dinu Petrie Sava din Brăila	—	la Viena	—	—	—	—	—	150	—	—	—	337	20
6	23	Memet Gavaz din Constandinopol	—	La Constandinopol	—	—	—	—	—	—	—	150	—	168	30
7	—	Ștafan Roidin din Brăila	—	la Malta	—	—	—	—	—	—	—	300	—	337	20
8	27	Stan sin Marin	—	Moldovia	—	2	2	—	—	—	—	—	—	8	18
						—	20	2	—	—	150	—	—	1 381	138 ²

^{1,2} Totalul greșit în document.

Prefectura Brăila, dosar 25/1840, f. 164, ciornă.

1843 aprilie 30, Brăila. — Tabel statistic de produsele exportate în luna aprilie 1843 prin portul Brăila — înaintat Departamentului Vistieriei de către Prefectura județului Brăila.

Nr. bileturilor slobozite	Luna și ziua	Numele exportatorului	Locul pentru unde exportește	Grâu sau fin		Tărițe de grâu		Porumb mei		Orz Ovăz		Lei	Parale
				chile	băniți	chile	băniți	chile	băniți	chile	băniți		
9.	8 aprilie	Domnul Nicolaie Armelin	la Triești	—	—	—	—	370	—	—	—	603	20
10.	19	— Nicolaie Armelin	la Malta	—	—	—	—	—	—	1 000	—	1 125	—
11.	22	— Nicolaie Armelin	la Malta	—	—	—	—	—	—	600	—	675	—
12.	26	— Nicolaie Armelin	la Triești	—	—	—	—	208	—	—	—	348	16
13.	27	— Nicolaie Armelin	—	—	—	—	—	1 500	—	—	—	2 512	20
14.	—	Fanioti Șileburt	la Africa	—	—	—	—	—	—	840	—	945	—
								2078	—	2 440	—	6 209 ¹	16 ²

Peste trei sute producturile exportarisite : chile porumb-două mii șaptezeci și opt și orz-doă mii patru sute patruzeci, iar suma banilor adunați : lei șase mii două sute nouă și parale șaisprezece.

Prefectura Brăila, dosar 25/1840, f. 165, 179, ciornă.

^{1,2} Totalul greșit în document.

49

1843 mai 30, Brăila. — *Adresa Agenției consulare austriece din Brăila către Cîrmuirea județului Brăila, referitoare la respectarea legilor comerțului de către negustorii supuși austrieci.*

K. K. consulara
agenție din Brăila
1843 mai 30/18
Nr. 290

Cinstitei Ocîrmuiri a județului Brăila

Această K. K. Agenție consulară, văzînd arătarea acelei cinstite ocîrmuiri, făcută prin adresa de supt nr. 1896 pentru nesupunerea ce au arătat neguțătorii pentru Departament al Finanțelor, prin aceasta are (...) spre răspuns a o încunoștința ca îndată au poruncit tuturor neguțătorilor supuși austriaci a nu mai arăta nici o împotrivire orînduișilor din partea cînstitului magistrat, întru aceasta ei să se conformeze poruncilor cînstitei ocîrmuiri ca să lipsească pe orînduieșii și abuzurile ce izvorăsc din măsurătoarea banilor nepotriviiți. Aducînd dar această punere la cale în cunoștința cînstitei ocîrmuiri, o pofteste totdeauna că, dacă să va împotrivi și acum vreunul, să-l facă cunoscut aceștii agenții consulare și va face cele de cuviință la asemenea întrebunțări.

K. K. consular agent
ss. indescifrabil

Prefectura Brăila, dosar 38/1841, f. 62, orig.

50

<1843 noiembrie 26, Brăila>¹. — *Proiect de reglementare a comerțului în port, întocmit de Cîrmuirea județului Brăila și trimis Sfatului orășenesc Brăila pentru a fi pus în aplicare.*

Proiect

pen:ru apărarea și mai înlesnicioasa întreprindere a negoțului din acest por: Brăila

1-iu. Toți dragomanii ce se află astăzi în ființă să se scrie într-o listă de către poliție și să-i înfățișeze la maghistrat, spre a să îndestula de carac-

¹ Data și locul de emitere după documentele însoțitoare.

terul și statornicia lor într-acest oraș, ca după aceea să se cunoască numărul și numele lor din carii, de către maghistrat, să se aleagă vrul sau doi starosti.

2. — Acel staroste să vie dator a raporta maghistratului în fiecare seară, în vreme pe când lucrează schela, de s-au urmat vro neorînduială între dragomani cu vînzătorii sau cumpărătorii, ca după aceea să se vadă purtarea și îndeletnicirea lor.

3. — Pentru desrădăcinarea viclenii părăviri ce întrebunțează unii-alții, formînd măsuri și slujindu-se cu ele, mai mari decît aiurul stăpînirii, să va face publicație de către poliție că la cine se va dovedi asemenea nedrepte măsuri să va osîndi a da ștraf în folosul casei maghistratului :

1-iu, lei două sute cincizeci, al 2-lea, cinci sute și al 3-lea, va fi prestat pe lîngă osînda ștrafului ce se va chipzui de Sfatul orașănesc.

4. — Spre mai înlesniceoasa dovedire a unor asemenea banițe, fiecare din dragomani va fi îndatorat a priveghia în schelă și la cine va vedea asemenea banițe să meargă îndată a da știre la maghistrat ca să ia și pentru a sa dovedire să i se dea jumătate din ștraful ce se va cuveni a răs-punde vinovatul, care ștraf, prin mijlocirea poliției, să va împlini negreșit de la proprietarul baniții. Iar cînd doveditorul va tăinui pe doveditul său și să va găsi la altul, fiecare măcar sau chiar și de maghistrat, atunci și dînsul să plătească același ștraf ca și vinovatul d-opotrivă.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 10/1843, f. 7, orig.

51

<1844 iunie 17>¹, București. — *Regulamentul întocmit de Marea Vornicie privind condițiile de vînzare a produselor în oborul Brăilei.*

Condiții

1-iu. Arvună mai jos de trei sfanți de care nu să va ținia în seamă.

2-lea. Pentru orice vînzare făcută înainte de amiază primirea mărfii să va face negreșit până siară ; pentru vînzările făcute după-amiază, marfa se va primi pînă a doua zi înainte de amiază ; în sfîrșit, orice marfă arvunită în obor va fi primită și coborîtă negreșit la magazie în care, de 24 ceasuri la din împotrivă, orice tocmială va fi desființată și arvuna pierdută.

Iar la întîmplare de a nu se putia măsura și primi toată marfa în magazie în 24 ceasuri, atunci pentru câte zile să va întărzia sătianul mai mult i să va plăti de către cumpărători câte un sfanțih de ban pă zi.

3-lea. Orice tocmeală cît de mică se va arăta negreșit la cinovnic ce să va afla ca epistat în obor, acesta va trece în registrul său pă lîngă cele-

¹ Datat după documentele însoțitoare.

lalte tăt numile vînzătorului căt și a satului lăcuiții sale. Apoi va da vînzătorului însemnare de numele cumpărătorului, de zioa și ciasul și de prețul tocmelii după modeluri ce să vor tipări și unde să vor lăsa locuri deschise.

4-lea. Dragomanii nu vor fi decăt cei înscriși la maghistrat, de unde nu să va primi, nici să va da voie de dragomani decăt la acela care va aduce chezașie deștoinică de la vreun neguțătoriu în stare și stavilit în Brăila, care să răspundă pentru orice ria întrebuițare de încredere și pentru orice abatere din datoriile puse asupra dragomanului.

5-lea. Nici unul din dragomani nu poate fi tot într-o vreme și dragoman și neguțătoriu de a cumpăra pă siama sa.

6-lea. Fiecare dragoman, înfățișîndu-să la obor și tocmind cu vînzătoriu sătian sau cu orice alt arendaș, este datoriu a avia un răvaș al neguțătorului pentru a căruia socotială cumpără, pe care răvaș îl va arăta după trebuință la orînduitul cinovnic al oborului.

7-lea. Dragomanul dobîndind înscrisa voie de la maghistrat ca să uneltiască meseria sa, va primi totodată și regulile spre cunoștința datorielor sale și va iscăli în catastih orînduit pentru aceasta că au primit regulile și să îngăduiește a să asămăna întocmai.

8-lea. Nici unul din dragomani nu va putia niciodată să iasă afară din coprinsul oborului întămpinînd pe seteni ce vin de departe să tocmiască cu dănșii.

9-lea. Oricine din dragomani să va abate din regulile întocmite sau va face alt abuz neprevăzut de aceste regule, acela, pentru întăia oară, va plăti ștraf în folosul așăzămîntului sārmanilor lei una sută, la cia de al 2-lea oară — lei doi sute și la cea de al 3-lea — lei trei sute și să va depărta cu totul din slujbă.

⟨Urmează 62 de semnături⟩.

Primăria Brăila, dosar 10/1843, f. 22, 23, orig.

52

1844 iulie 31, București. — *Ordinul Departamentului Dreptății către Judecătoria din Brăila, cu privire la sentința Divanului Criminal în procesul lui Dobrin Mocanu, implicat în acțiunea revoluționară de la Brăila din 1843.*

Către Politiceasca judecătorie din Brăila

Văzînd Logofeția hotărîrea cinstului Divan Criminal de aici, supt nr. 164 din 28 iunie trecut, în pricina bănuiei date asupra lui Dobrin sin Dragomir mocanu din acel oraș Brăila, că ar fi fost înclinat cu răzvrătitorii complotului ce s-au ivit în anul trecut în acel oraș, prin care hotărăște Divanu ca numitul Dobrin, pentru ale prihănite purtări i aflarea lui după începerea ridicării complotiștilor într-o cîrciumă cu Gheorghe

cîrciumaru, unul din bănuți cu care convorbea pentru descoperirea complotului și prenumerația ce făcea căpitanul Vasile Vîlcu, căpetenia complotiștilor, cînd era într-o adunare cu ceilalți înțeleși pentru cei ce-i are pregătiți întru săvîrșirea nelegiuitii fapte, împovărîndu-l cu grele bănuiele de înclinat la acel complot, să să supuie privegheerii polițienești pe soroc de un an în care vreme mai făcîndu-se și alte dovezi asupra-i să se dea iarăși judecății, iar împotriva, să rămîie slobod și de supt acea priveghere...

Văzînd raportul dumnealui procurorului cîstitului Înalt Divan secția 2 cu nr. 352.

Luînd în băgare de seamă că această hotărîre a pomenitului Divan este desăvîrșită după art. 15 din legiuirea pentru căderile judecătorești în pricini criminale și corecționale, scrie acei judecătorii ca să o aducă la îndeplinire întocmai.

Către procurorul Divanului Criminal de aici

Pe lîngă raportul dumnealui procurorului cîstitului Înalt Divan, secția 2 supt nr. 352, priimind Departamentul hotărîrea celui cîstit Divan Criminal, cu nr. 164 din 28 iunie trecut, dată asupra pricinii lui Dobrin moccan, bănuitul de înclinat în complotul turburătorilor din orașul Brăila, a scris judecătoriei locale ca să o aducă la îndeplinire.

De care să face cunoscut și dumneavoastră.

Nr. 2931

1844 iulie 31

Arh. St. Buc. Ministerul Justiției, Penale. 1843, nr. 2420/149, f. 156.

Ed. Velichi, Constantin, N., *Mișcările revoluționare de la Brăila din 1841—1843*, București, 1958, p. 361, (doc. 149).

53

1845 noiembrie 24, Brăila. — *Statutele Băncii filemborice din Brăila.*

Copie

Subsemnații, cunoscînd din experiență că existența unei întreprinderi bancare nu numai că este necesară pentru înlesnirea comerțului chiar în acest oraș, dar ea va fi folositoare și rentabilă, au hotărît înființarea unei societăți anonime sub denumirea de „Banca filemborică” și în acest scop, din propria noastră voință și nesiliți de nimeni, au redactat prezentul act de organizare, după următoarele baze :

1. Se constituie o societate anonimă sub denumirea de „Banca filemborică”.

2. Capitalul acestei societăți se fixează la suma de 10.000 (zece mii) galbeni olandezi și este împărțit în două sute acțiuni, socotit a 50 galbeni olandezi de fiecare acțiune.

3. Durata acestei societăți se fixează de comun acord la patru ani întregi, începînd de la 1 ianuarie 1846 și pînă la 31 decembrie 1849.

4. Societatea se va îndeletnici numai cu operații bancare.

5. Direcția întreprinderii este obligată ca la sfîrșitul fiecărui an să încheie socotelile acestei societăți în galbeni olandezi și să prezinte bilanțul încheiat adunării generale a acționarilor, iar profitul ce rezultă din acest bilanț anual se va împărți în două părți egale : o parte o vor lua directorii întreprinderii ca răsplată pentru osteneala depusă, iar cealaltă parte se va distribui acționarilor în raport cu numărul acțiunilor ce posedă fiecare.

6. Cheltuielile societății ca : cheltuieli de corespondență, cheltuieli poștale extraordinare, registre, rechizite de birou și diverse imprimare vor fi suportate de societate, iar celelalte rămîn pe seama și socoteala personală a directorilor.

7. Direcția acestei Bănci filemborice se încredințează d-lor Gheorghe Boskof și Nicolae Iovanachi ; însă activitatea direcției va fi supravegheată în permanență de un consiliu de efori, care este alcătuit din doi acționari ai societății, aleși de adunarea generală dintre membrii posesori a cel puțin 3 acțiuni.

8. Înscrierile (chitanțele) acționarilor asociați vor fi semnate totdeauna de directorii numiți ai întreprinderii și de cei doi membri ai consiliului.

9. La fiecare șase luni, direcția este obligată să încheie socotelile semestrului expirat, iar soldurile se vor trece în conturi noi, sub verificarea consiliului.

10. Consiliul de efori este obligat să verifice întreaga activitate a direcției, respectarea legilor și a regulamentului societății ; o astfel de verificare o poate exercita ori de cîte ori va fi nevoie.

11. Alegerea membrilor consiliului de efori se va face pe un an întreg, dar ei pot fi realeși și pe următorii ani, adică al 2-lea, al 3-lea și al 4-lea.

12. Acționarii nu pot răspunde decît în limita sumei subscrise ; ei pot însă transmite unei alte persoane dreptul lor de proprietate asupra cotei de participare, încunoscîntînd în scris pe directori.

13. Cu șase luni înainte de expirarea termenului de 4 ani al acestei societăți, direcția și consiliul de efori au obligația să convoace adunarea generală a acționarilor, care numai ea este îndreptățită să hotărască prelungirea și durata societății ; totodată, aceia din acționari care vor să se retragă, au tot dreptul de a renunța la titlul de membri ai ei, la expirarea celor 4 ani.

14. Adunarea generală a acționarilor poate hotărî desființarea societății și înainte de expirarea termenului dacă, din cauza pagubelor survenite, capitalul ei va fi redus la numai 50%.

15. Direcția poate începe activitatea, după ce se va completa numărul de membri reprezentînd jumătate din participare ; iar dacă această jumătate nu se va completa pînă la sfîrșitul viitorului ianuarie 1846, prezentul statut rămîne nul și neavenit.

16. Directorii prezentei societăți sînt obligați să depună fiecare cel puțin cîte 8 participații și, deși supuși străini, ei se găsesc sub jurisdicția au-

torităților și tribunalelor locale în tot timpul exercitării funcțiilor lor de ordin bancar, fără excepție. Nu li se îngăduie sus-zișilor directori să practice afaceri comerciale, decît numai pe cele de ordin bancar — iar aceasta numai în interesul societății, fără ca ei să poată face vreo operație în interes personal sub orice formă, direct sau indirect.

17. Creditele, împrumuturile și operațiile pe piețele străine vor fi efectuate cu atenția cuvenită și cu aprobarea eforilor. Nici unul dintre directori, efori sau acționari nu poate ridica sume sau lua din profituri, total sau parțial, decît numai atunci cînd se va face distribuirea profiturilor — care poate avea loc în fiecare an, dacă majoritatea acționarilor vor aproba aceasta.

18. Registrele vor fi luate în primire de sus-numiții directori ai societății, pecetluite și parafate de Tribunalul de comerț local.

19. Prezenta Bancă filemborică se pune sub protecția respectabilului Guvern al Țării Românești, care este rugat să aprobe și prezentul statut al societății.

20. Împrumuturile și creditele se vor acorda pe bază de polițe (scrisori la ordin) și cu scadență de cel mult trei luni; dacă persoana ce se împrumută este unul din acționari, împrumutul poate fi de una sută de galbeni olandezi de fiecare participare, iar pentru ceilalți, conform aprobării consiliului și direcției.

Brăila 12/24 noiembrie 1845

G. Boskof

N. Iakob Iovanaki

Anastasios Xantos cu 3 trei participații

Ioannis H. Pappazoglus cu 3 trei participații

Konstantinos Panos cu 3 trei participații

Nicolo Armelin cu 4 patru participații

I. Perdikidis cu 3 trei participații

D. Dendrinis cu trei 3 participații

Hr. Kalfoglus cu 4 patru participații

N. Pappazoglus Presis cu 2 două participații

Copie

Astăzi 10 ianuarie 1846, acționarii Băncii filemborice, întrunindu-se în adunare generală, au hotărît de comun acord următoarele:

Întîi. Consiliul de efori al sus-zisei Bănci filemborice va fi alcătuit din cinci membri, în loc de doi, aleși prin vot; din care 3, care vor întruni mai multe voturi, vor fi membri activi iar ceilalți doi vor fi supleanți.

Al doilea. Banca își va începe activitatea la data de întîi ale viitoarei luni aprilie și pînă atunci domnii directori au dreptul să înscrie cît mai mulți acționari, și chiar cu depășirea numărului prevăzut de statut.

D-nii directori vor avea, în cursul lunii martie, gata toate registrele — pecetluite de Tribunalul de comerț local — și tot ceea ce este legat de începerea operațiilor băncii, inclusiv aprobarea înaltului guvern.

Al treilea. Domnii acționari sînt datori ca pînă la data de 10 ale lunii martie viitor să depună cotele de participare.

Trecîndu-se la vot, au fost aleși ca efori ai Băncii domnii : Nicolae Armelin cu 20 voturi : Cristofor Petala cu 19 voturi și Dionisie Karusov cu 13 voturi — ca membri activi, iar supleanți-domnii : Ioan Farangos cu 11 voturi și Anastasios Xantos cu 11 voturi.

Făcut în Brăila

Urmează numele acționarilor semnatari ai statutului.

Arh. St. Buc., Ministerul de Interne — comunale, nr. 126/1846, f. 5—7.

Ed. *Documente privitoare la economia Țării Românești, 1850—1858*, vol. II, București, 1958, p. 870—872 (doc. 667, text grecesc și românesc).

54

1847 februarie 12, București. — *Ordinul Departamentului Trebilor din Lăuntru către Magistratul orașului Brăila, cu privire la condițiile ce se impun a fi respectate la construirea spitalului acestui oraș.*

Departamentul Trebilor din Lăuntru
Secsia inginerească

Spre îndeplinirea cererii cinstitului departament de supt nr. 154, alcătuind secția prin D. Melin, planul și devizul pentru clădirea spitalului din orașul Brăila, potrivit cu programa dată, cu cînte se alătură pe lîngă aceasta supt lit. A și B, cu deslușirile următoare asupra chipului întocmirii planului.

I-îi Ca aerizația să se poată face de două părți ale sălii de bolnavi, chiar prin aerul de afară, și să nu aibă nici o altă încăpere înainte-i, precum se vede pă planul trimis de cinstitul departament, care are odăile bolnavilor de boale lipicioase, chiar dinaintea odăilor celorlalți bolnavi, din care pricină, în vremea aerizației, acel aer poate fi foarte primejdios chiar pentru cei sănătoși, cu atît mai cu seamă pentru cei bolnavi.

2-lea Gangul de plimbare pentru bolnavi convalescenți să fie deosebit pentru bărbați și pentru muieri, asemenea să fie deosebiri între gangul pentru boalele lipicioase și cele nelipicioase.

3-lea Partea pentru muieri să fie cu totul deosebită de cea pentru bărbați, iar nu o odaie de la un compartiment la altu.

4-lea. Spițaria să fie cît se poate mai cu apropiere de uliță și, de să poate, chiar în uliță ; pentru cuvînt ca oamenii ce nu sînt prea bolnavi și care se pot căuta în casele lor, să poată lua doftorii fără a intra în mijlocul spitalului.

Aceste sînt considerații mai de căpetenie osebit și de alte mai amărute, pentru care s-au închipuit, după cum se vede, planul ce s-au trimis secșii pã lîngã porunca cu nr. 2436.

Șeful secșii,
Borozin

Pentru întocmai
ss. indescifrabil

Nr. 11
Anul 1847
luna februarie 12

Primăria Brăila, dosar 8/1847, f. 5, copie.

55

1847 iunie, Brăila. — *Adresa Comitetului de inspecție al Școlii centrale din Brăila către Magistratul orașului, prin care face cunoscută porunca Eforiei școalelor, potrivit căreia este numit profesorul N. Nenovici la catedra de limbă greacă, rămasă vacantă.*

Comitetul de inspecție
al Școalei centrale din
Brăila
1847 iunie
Nr. 11

Onorabilului Magistrat al orașului

Onorabila Eforie a școalelor prin porunca sub nr. 567 orînduiește locțiitor provizoriu la catedra de limbă elenică de l'această școală, ce a rămas vacant în urma demisiei fostului profesor S. Teohride, care s-a înturnat în patria sa încă de la treisprezece ale lunii aceștia, pe N. Nenovici, profesorul normal din acel oraș și totodată încunoștințează pentru aceasta pe comitet ca să se înțeleagă cu onorabilul magistrat pentru răspunderea onorariului hotărît.

Comitetul dar cu onoare supune la cunoștința onorabilului magistrat această dispoziție a onorabilei eforii și-l poștește ca să binevoiască a face cele de cuviință.

Prezident,
colonel ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 8/1836, f. 19, orig.

56

⟨1847 august 11⟩¹, București. — *Ofisul domnitorului Gheorghe Bibescu privind corabia primită în dar de la neguțătorul Spiridon Copceovici și dată în grijă autorităților brăilene.*

Copie după ofisul măriei sale lui vodă către acest departament cu nr. 429 avgust 11

D. Spiridon Copceovici, neguțătorul austriac, întru a sa recunoștință pentru înlesnirile ce-a găsit din partea guvernului nostru la întreprinderile sale comerciale, a socotit de a înfațișa dovada prin prinosul unei corăbii numită „Ector“, ce are în portu Brăila, cu două catarguri și șase turnuri.

Noi dar, prețuind după cuviință sentementele ce-a povățuit acea pornire, aumele binevoim a-i primi darul și poruncim departamentului să arate d-lui Copceovici a noastră mulțumire, scriind totdeodată cîrmuitorului și prezidentului de Magistrat din Brăila a-i mulțumi asemenea din partea orașului căruia se dă de către noi acea corabie, cu îndatorire asupra maghistratului de a întâmpina cheltuielile ținerii sale, iar paza ei cea spețială va fi încredințată administrației ostășești, care va da soldații trebuincioși, îngrijind ca instrucția lor să fie desăvîrșită și slujba să se îndeplinească dupe cuviință.

D-lui mare vornic va aduce la îndeplinire această a noastră poruncă, înțelegîndu-să cu d-lui îndeplinitorul datoriei de șef al oștirii, pentru ceea ce prin lege la atribuțiile ostășești, carele va îngriji a ne da în cunoștință măsurile ce se vor lua spre întrebuițarea după cuviință a acelei corăbii.

Urmează iscălitura măriei sale
Întocmai după original
Șeful secsei,
ss. indescifrabil

Prefectura Brăila, dosar 587/1847, f. 6, copie.

Ed. N. Iorga, *Cei dintii ani în noua Brăilă românească (1832—66)* București, 1929, p. 100—102 (doc. 144).

57

1848 iunie ⟨15⟩¹ București. — *Ordinul ministrului de interne, Nicolae Golescu, către Dimitrie Golescu, prin care i se face cunoscut că a fost numit administrator al județului Brăila de către guvernul revoluționar.*

Domnule,

Am onoare a-ți face cunoscut că te-ai orînduit administrator la județul Brăila; ești rugat, domnule, ca fără întârziere să te grăbești a pleca la

¹ Datat după documentele însoțitoare.

² Ziua primirii ordinului.

postul ce ți să încredințează spre a să țină liniștea și buna orânduială să întocmești îndată gvarde națională, asemănat instrucțiilor ce ți să alătură pe lângă aceasta.

N. Golescu

Anul 1848

luna iunie

No. 3036

Prefectura Brăila, dosar 674/1848, f. 14, orig.

58

1848 iunie 18, Brăila. — *Lista invitațiilor la manifestările prilejuite de proclamarea constituției, întocmită de Administrația județului Brăila.*

1848 iunie 18

Nr. 2776 Președintele Tribunalului civil cu amplexiați.

Nr. 2777 Dipotații mercantile cu toți amborii.

Nr. 2778 Viceconsulu Austrii.

Nr. 2779 Viceconsulu grec.

Nr. 2780 Președentu Tribunalului comercial cu amplexiați.

Nr. 2781 Viceconsulu sardinesc din Brăila.

Nr. 2783 Directoru carantinii cu toți amplexiații.

Nr. 2784 Viceconsulu prusienesc.

Nr. 2785 Comandirul legionului cu d.d. ștabi și oberiofiteri și soldați trebuincioși pentru paradă, precum și corabia orașului și șalupa canoanieră să sloboază 101 tunuri, ridicându-și steagu tricolor.

Nr. 2786 Protopopu județului cu toți preoții de la celelalte biserici, iar slujba de la celelalte biserici o va săvârși mai de dimineață sau va lăsa cîte un preot a o îndeplini.

Nr. 2787 Starostea corporațiilor cu toate steagurile corporațiilor și toate corporațiile.

Nr. 2788 Polițaiu orașului cu toți dorobanții înbrăcați în portul național, totdeauna a îndemna pă proprietari a-și ilumina proprietățile, iar pentru cele publice să se înțeleagă cu magistratu.

Duminică la 20 ale corentei luni este a se celebra cu solemnitate la biserica cu hramul Sfinților Arhangheli din piață la 9 ceasuri europenești de dimineață, zioa de 11 tot ale aceștia, în care populu român și-a proclamat constituția în numele său; aceasta Administrația județului Brăila înconștiințându-o dv. vă poștește a asista la mai sus-zisa țirimonie.

Prefectura Brăila, dosar 674/1848, f. 19, ciornă.

59

1848 iunie 21, Brăila. — *Raportul Administrației județului Brăila către Ministerul din Năuntru, privind sărbătorirea la Brăila a proclamării constituției.*

Nr. 2837

iunie 21 anul 848

Către Ministerul din Năuntru

La 20 ale corenteii luni s-au celebrat cu solemnitate zioa de 11 în care poporul român și-a proclamat constituția în chipul următor :

La 9 ore dimineța după săvârșirea sfintei liturghii, ieșind în piața bisericii Sf. Arhangheli protopopul județului cu toți preoții din oraș, unde și suindu-să pe o tribună ce s-a fost făcut în mijlocul ei, să aflau față administratoru județului, toți dregătorii civili și militari, prezidentu maghistratului cu toți membrii.

Dipotația mercantilă cu corpul neguțătoresc, toate corporațiile, garda națională a orașului, oștirea de linie, jandarmeria județului în port național și un număr de cetățeni ca la patru mii. S-au citit în glas mare proclamația constituției și pentru fiecare articol dintrînsa răsuna orașul de „ura“ plin de cel mai mare entuziasm. S-au spus doa cuvinte, unul în limba griacă și altul în limba română, de părintele protopop. După aceștia s-a făcut sfînta slujbă și, binecuvîntîndu-să de părintele protopop stiagurile tricolore, s-a împărțit gardii naționale, în fruntia căria era prezidentul maghistratului, oștiri, la toate corporațiile ; și defilîndu-să pă rînd fiecare ramură pă dinaintea tribunii, a primit din parțile d. administrator și capul oștirii, d. maior Golesco, strigări cu lacrimi de bucurie : „să trăiască constituția“ ; clopotile sunau în tot orașul, șalupa canonieră și corabia orașului au salutat această măreață țirimonie cu 101 salve, ridicînd și steagul tricolor, asemenea și toate bastimentele ce se aflau în port sub pandieră româniască ; de aci plecînd, parada s-a preumblat pă toate ulițele orașului acompianți de muzica legioanei, întîmpinau din partia popoului aclamațiile cele mai vii. În urmă steagurile s-au împlîntat la administrație, maghistrat, la port, la cazarmă, la doă piețe și la doă cazinuri, iar d. administrator, însoțit de toți amploiații și alți cetățeni, s-a suit la cazin, unde fu primit de domnii neguțatori cu cia mai mare bucurie și aplauze în numile constituției ; în sfîrșit, tot cetățeanul se simte cu cea mai vie bucurie ; siara tot orașul au fost iluminat și în piața cea mare cînta muzica și popolu sălta de veselie, plimbîndu-să pă toate ulițele cu bună orînduială, observînd liniștea cia mai desăvîrșită.

Prefectura Brăila, dosar 674/1848, f. 60, copie.

Ed. *Anul 1848 în Principatele Române*, vol. II, București 1902, p. 21, 22 (cu unele deosebiri).

60

⟨1848⟩ iulie 7. — *Scrisoarea lui Christian Tell către colonelul Voinescu I, prin care cere să se dea dispoziții lui Artimineanu să primească în ierbăria miliției 16 butoaie cu iarbă de pușcă, venite de la Brăila.*

Domnule colonel,

Poruncește te rog d-lui Artimineanu ca să primească în erbăria noastră cele 16 butoaie cu iarbă ce a venit de la Brăila, căci se pornește îndată.

Al domniei tale slugă plecată,
Hr. Tell

⟨1848⟩ iulie 7

⟨Adresa⟩: Domnului, domn colonel I. Voinescu I-ju.

Arh. St. Buc., Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare, dosar 1/1848, fila 1107, orig.

Ed. *Documente privind anul revoluționar 1848 în Țara Românească*, București, 1962, p. 18 (doc. 6).

61

1848 iulie 12, București. — *Ordinul lui Nicolae Golescu, ministru din lăuntru, prin care se face cunoscut Administrației județului Brăila că a numit pe Iancu Rotescu, Nicolae Nenovici și Alecu Manu în calitate de comisari pentru propagandă revoluționară în acest județ.*

Dreptate-frăție

Domnule administrator al județului Brăila

Comisari la acel județ s-au orânduit din partea guvernului provizoriu dumnealor :

Iancu Rotescu

Nicolaie Nenovici

A⟨lecu⟩ Manu

Înfățișându-să numiții la dumneata cu acturile numiților, vei da fiecăruia câte o copie adevărită după alăturata ecstruție ca să se pornească îndată în județ și să se ocupe de însărcinarea ce i să încredințează.

Salutare și frăție !

Ministru din lăuntru,

N. Golescu

Anul 1848

luna iulie 12

Secția 1-ia masa 1-ia

Nr. 4051

Prefectura Brăila, dosar 674/1848, f. 150 orig.

62

1848 iulie 20, Brăila. — *Raportul administratorului județului Brăila către Ministerul din Lăuntru, referitor la manifestația revoluționară din orașul Brăila de la 20 iulie 1848.*

Nr. 3330
1848 iulie 20

La d. ministru din lăuntru

Astăzi la 20 iulie se petrecu în orașul nostru o scenă pentru care mă simții datoriu a da onor ministeriu o amănuntă descriere spre a judeca de gravitatea faptei și urmările ei.

La 8 oare după ieșirea bisericii o parte din popor care manifestase mai înainte nemulțumirea sa față de membrii maghistratului actuali pentru că se arătase codaci în îndeplinirea multora din ordenile noului gubern, cât și pentru că nu îndestula orașul după cuviință cu pîine și carne bună, înaintă prin piață cu un steag tricolor și, mărind și numărul cu mai mult de o mie individe, merse la casa d-lui comisariu Manu, unde-i arată cu pace și liniște plîngerile și nemulțumirile sale în contra membrilor ai maghistratului, arătîndu-i și esempli de proastă pîine ce li se dă.

D-nu comisariu le promise că se va înțelege cu administrațiunea și va face cele de cuviință spre a se îndestula, ceririle fiind drepte.

Poporul mulțămît cu acest răspuns, după mai multe aclamațiuni și strigări de „ura“, era să se răspîndească, cînd mai mulți neguțători și chiar unii din membrii maghistratului veniră înfuriați și, fără se întrebe despre cauza adunării poporului, se adresează către comisariu ce era în balcon cu vorbe amenințătoare, strigîndu-l jos ca să puie mîna pe el.

Poporul nu primi aceasta și neguțătorii atacară cu lovituri de bastoane și vrură să-i smulgă din mîini steagul cu care venise.

După o luptă scurtă, în care poporul, nearmat nici măcar cu bastoane, suferi înțeleptește, le răpi steagul de supușii elinești, care venise cu supușii neguțători, pre chiar secretarul Viceconsulatului elinesc ieși în curtea acelui consulat la care năvăli înfuriat și îi ceru după arătarea ce făcui consulatului că e nedrept a răpi stindardul român din mîna poporului și a-l depune în curtea sa, eu și alții (...) ¹ dea și poporul se mai liniștise (...) ² arestarea lor, mai ales pre unul Giavide ³ pre care-l acuza că i-ar fi vîndut.

Adunați în foarte mare număr înaintea casii sus-numitului, cerea cu stăruință a ieși din casa sa, ca să-l apuce; însă după îndemnul mai multora și chiar după a lui sus-numitului Giavide, care se arată la fereastră și se rugă să-l ierte, poporul se muiase și fraternisase cu dînsul, cînd același secretar elinesc, care mai înainte cutezase a ataca cu vorbe foarte injurioase pre comisariu și a sări cu supușii elinești ca mîna de ajutoriu neguțătorilor asupra

^{1,2} Document rupt.

³ În document : Giabide.

poporului, veni și acumă cu mai mulți din acei supuși armați cu ciomege și atacă din nou pre popor, care furios acum cu tot dreptul, alergă la ciomege și îl și puse pre goană pe acel mîncătoriu secretariu, pre care nu-l putu prinde.

O asemenea purtare din partea unui secretariu elinesc, Mihalopolu, care se făcu pă seama capul de turburători, cînd datoria cea mai sfîntă a unui consulat e de a ține în ordine pre supușii săi și a nu-i lăsa supt nici un cuvînt să se facă turburători în țară străină, e foarte contrară dreptului și merită toată luarea aminte a onor ministeriu spre a face cuvenita urmare pentru sus-numitul secretariu a cărui faptă poartă un caracter foarte grav.

Poporul întăritat prin întinsul al doilea atac ceru iarăși cu mare furie să li se dea Giavide și administrațiunea se văzu obligată a cere ajutoriul miliției prin care, după cererea poporului, Giavide se puse la casarmă și după chiar cererea sa spre a i se asigura viața; după aceea mai cerură și arestarea a doi altor neguțători, Canovici și Baldoride, din cari cel întîi n-a voit să viă, eară al doilea află și poporul pe la 3 ceasuri se liniști.

Prefectura Brăila, dosar 674/1848, f. 174, ciornă.

Ed. Anul 1848 în *Principatele Române*, vol. III, București, 1903, p. 636—638 (doc. 1009).

63

1848 iulie 25, Brăila. — *Jurnal încheiat de Administrația județului Brăila, în care se înscrie hotărîrea de a alege pe Dumitrache Lipan, din com. Viziru de Sus, ca reprezentant al clăcașilor din județ în Comisia proprietății din București.*

Jurnal

Astăzi, la 25 iulie anul 1848, adunîndu-se în capitala județului Brăila, aleși din partea fiecăruia sat dintre cetățeni, în număr de cincizeci și șase, spre a alege pă depotatul cerut din partea lăcuiitorilor săteni la comisia întocmită în capitală București pentru dezbaterea articolului proprietății și înfațișîndu-ni-se de către comitetul întocmit asemenea adresei onorabilului Minister din Lăuntru, coprinsă în adresa no. (...) ¹ supt prezenția d-lui administrator, trei inși dintre noi, toți într-o unire, a și ales de depotat pă Dumitrache Lipan, din satul Viziru de Sus, pentru care ne-am și iscalit într-acest jurnal.

Prezidentu comitetului,
administrator, D(imitrie) Golescu
Protopopu Teodor

¹ Loc alb în text.

Vasile Furtună, candidatul satului Făurei
Ion Uncheșu
Nițu Roșioru mădularele comitetului
Ion Ionescu
Pascu Puia
Radu Bălan
Alecsandru Penescu
Petcu Nicolae
Gheorghiță Gagu
Alecsandru Han
Stroie Voicu
Iordache Cîrîc
Manea Frunză

Prefectura Brăila, dosar 674/1848, f. 71, (42) copie.

64

1848 iulie 26, Brăila. — *Jurnal încheiat de Administrația județului Brăila, prin care se consemnează alegerea lui Ioan Budișteanu, proprietar al moșiei Filii, pentru a lua parte la dezbaterile din cadrul Comisiei proprietății din București.*

Jurnal

Astăzi la 26 iulie 1848, adunându-se în presustvia Administrației districtului Brăila, suptînsemnații proprietari de moșie în număr de patru din nr. de 34, pă temeiul adresei onorabilului Minister din Lăuntru supt nr. 4189, pentru alegerea dipotatului din partea proprietarilor acestui district, chemat la comisia întocmită în capitala București pentru dezbaterea articolului proprietății, toți într-o unire am ales pe d. Ioan Budișteanul, proprietarul moșii Filii, dipotat pentru zisa lucrare.

Administrator,

Dimitrie Golescu
prezidentul adunării,
Icorlat Iarcă
G. F. Lenț
Ilie Vrăbiescu
Petrache Dendrino

Prefectura Brăila, dosar 674/1848, f. 72, copie.

65

1848 august 30, Brăila. — *Raportul Administrației județului Brăila, înaintat Ministerului din Lăuntru, prin care se anunță venirea oștii otomane sub comanda lui Fuad Pașa.*

Nr. 4047

1848 august 30

La Ministerul din Lăuntru

Astăzi pe la 7 ore dimineață a venit de la Galați la suptscrisul adiotantului ecșelenții sale Rifat Pașa și Moisachi, trimiși din partea ecșelenții sale ca să pregătească cele de trebuință pentru o trupă de oștire a Porții Otomane, ce după arătarea numiților să zice că este în număr de la trei mii pînă la 4000 de ce sînt destinați a veni mîine într-acest oraș împreună supt comanda ecșelenții sale carele vine înainte cu vaporu la 6 ore de dimineață.

Adiotanțul este rînduit ca să însemne locu de marginea orașului pentru așezarea lagărului.

D. Moisachi este însărcinat cu regularea și plata îndestulării; a și chemat îndată pe brutari și le-a dat ordin ca să-i facă pînă mîine la 4 ore după-amează șapte mii piine, fiecare bucată de o litră cinzeci dramuri, măcelarilor, asemenea pentru carne și fîn; pe lîngă acestea au cerut și a și pus în lucrare găsierea a 30 care pentru transportarea amuniții de la malul Dunării pînă la locul unde să va așeza lagăru.

Fuat Pașa, astă-seară la nouă ore, a trecut cu vaporul în sus la Giurgiu fără însă a să opri aici nicicum, decît prea puțin la mijlocul Dunării, numai pînă cînd au luat niște bagajuri ale lui Sali Aga, neguțătorul de aici din oraș, ce l-au luat împreună.

Prefectura Brăila, dos. 674/1848, f. 341, ciornă.

Ed. *Anul 1848 în Principatele Române*, vol. III, București, 1903, p. 754 (doc. 1706).

66

1848 septembrie 21, București. — *Hotărîrea comisarului turc și a caimacamului Țării Românești, precum și jurnalul Sfatului Administrativ, cu privire la înființarea comisior județene pentru cercetarea celor amestecați în revoluție.*

Noi comisarul împărătesc în Prințipurile Dunării și caimacamul Țării Românești.

Către Sfatul Administrativ

Ca să se asigure cu desăvîrșire odihna publică și buna petrecere a locuitorilor celor liniștiți și ca să se întîmpine orice pricină de tulburări, este neapărată trebuință a se orîndui o comisie însărcinată să cerceteze toate fețele

care, neputînd să dovedească mijloacele pravilnice de viețuire, nici să dea chezașie temeinică, nu pot fi privite decît ca vagabonzi și fără căpătîi. Așadar, fiindcă nici o soțietate bine organizată, ce dorește a sa asigurarea și liniște, nu poate suferi în sînul său o asemenea clasă de oameni, hotărîm :

1-*iu* Ca supușii streini ce se vor afla într-această categorie să se trimită peste graniță prin canalul consulatului lor respectiv.

2-*lea*. Să se trimită iarăși peste graniță orice persoană fără osebite care, fără de a fi supus strein, n-ar înfățișa chezașuiri îndestulătoare de bună purtare.

3-*lea*. Ca aceia care, părăsind îndeletnicirile lor cîmpenești, industriale și altele, au năvălit în capitale sau în alte orașe ca să uneltescă vagabondajuri și să petreacă o viață neregulată, să se întoarcă la vetrele lor și să se puie sub privegherea poliției ; să înțelege însă că aceia care se vor trimite peste graniță din Țara Românească, precum mai sus s-au zis, nu vor putea să se întoarcă fără o poruncă hotărîtoare a mării sale sultanului.

De aceia Sfatul Miniștrilor este poftit să întocmească îndată această comisie alcătuită de persoane de caracter și vrednicie de credință și poruncindu-i să intre în lucrare ca să poată țara a fi cît mai curînd curățită de toate fețele care nu pot viețui decît în neorînduială.

Domnul ministru din năuntru este însărcinat cu punerea în lucrare a acestui decret.

Nr. 51, anul 1848 septembrie 21, București.

Jurnal

Sfatul Administrativ Extraordinar, astăzi, septembrie 21 anul 1848, văzînd Decretul nr. 51 al ecseleții sale comisarul împărătesc și al d. caimacam al țării prin care se hotărăște a se întocmi o comisie pentru cercetarea¹ fețelor bănuite la întreprinderi smînșitoare liniștii țării și, chibzuindu-se întru acesta, a găsit cu cale cele următoare :

1-*fi* Mădulari la această comisie să se numească d. logofăt Gheorghe Văcărescu.

d. aga Ioan Roset

„ clucer Scarlat Urlățeanu

„ paharnic Al. Lenș

„ pitar Ioan Iliad

Dîndu-se acestii comisii pentru lucrarea hîrtilor și doi scriitori cu leafă de cîte lei una sută cincizeci pe lună de la Visterie pe cîtă vreme va ecsista.

2. Să se trimită acestii comisii o copie dupe pomenitul decret ; poftindu-se ca intrînd îndată în lucrare de luni viitoare, 27 septembrie, negreșit să chibzuiescă mai întîi și să hotărască măsurile prin care s-ar îndeplini dispozițiile acestui decret în toată a lui întindere, precum și pentru orice alt privitor la împrejurarea aceasta și să comunice Departamentului din Năuntru acea a ei chibzuire, ca să i se dea trebuincioasele instrucții și deslegare pentru aducerea la îndeplinire.

¹ În document : cererea.

3. Această comisie își va ține șanțele la locul poliției capitalei în două oșbite odăi ce se vor pregăti acolo și poliția va fi datoră a da comisii, prin polițienescile sale mijloace, toate înlesnirile ce-i vor trebui întru dirijarea în îndeplinirea operațiilor cu care este însărcinată ;

4. Cît pentru celelalte orașe ale prințipatului, la acele comisiile ce vor compune de cîrmuitorii județelor și de prezidenții tribunalelor și a magistraturilor, care vor pași în lucrare pe aceleași prințipe și temeuri ce se vor hotărî pentru comisia de aici.

Dumnealui șeful Departamentului din Năuntru va supune acest jurnal la cinstita căimăcămie, ca după a lui încuviințare să se aducă la îndeplinire.

(iscăliți) Iancu Filipescu, Grigorie Grădișteanu,
Alecsandru Ghica, Ioan Cîmpineanu

Primăria Brăila, dosar 12/1848, f. 9, tipăritură.

67

1848 octombrie 22. — *Listă de persoanele din județul Brăila, bănuite că au luat parte la revoluție.*

.

Lista nr. 6

de fețele a trei categorii din cei amestecați în trecuta revoluție din județul Brăila

Însemnarea categoriilor

- 1 — Fețe ce au fost cei dintîi demagozi ai revoluției.
- 2 — Cele ce au luat parte la turburări mai puțin ca ceilalți.
- 3 — Fețe ce s-au amestecat în revoluție fără buna lor voință și care s-au introdus din întîmplare, nefiind deloc primejdioși.

Nr. crt.	Numele și prenumele	Locuitor sau sudit	Profesia	Ce stare	Observații
1	Dimitrie Marinescu	locuitor	ampliat	n-are	fugit la Moldova
2	Ioan Maxim	idem	profesor la școală	n-are	nu s-a găsit
3	Nicolae Petrovici	din Transilvania	fără profesie	n-are	trimis de viceconsul peste graniță
4	Pavel Petrovici	idem	zidar	n-are	asemenea
5	Lupu	idem	profesor	n-are	idem
6	Ioan Alecu	patentar orașan	neguțător de vite	casă cu prăvălie	la Brăila

Nr. crt.	Numele și prenumele	Locuitor sau sudit	Profesia	Ce stare	Observații
7	Popa Nicolai	sudit rusesc	cofetar	idem	după înțelegere cu proto-popul s-a trimis la episcopie
8	Popa Stan				
9	Gheorghe Economu			casă și prăvălie	la Brăila
10	Vasile Vilcu			case	aceasta din cei prinși la anul 18<43>, complotist și osindit la ocnă și s-a slobozit de pravilnicul guvern
11	Popa Andrei din Bertești	grec	amplouat asemenea profesor	case	trimiși la episcopie
12	Popa Nicolai din Vadul Șeicii				
13	popa Marin din satul Veziru				
14	Ioan Rotescu				
15	Nicolae Dușca	patentar	vizitiu		în Transilvania
16	N. Nenovici				
17	Alecu Manu				
18	Mihai Burtea				
19	Marin vizitiul	născut aici	profesor de limba grecească la școala țentrală		la București
20	Constantin Zamani	grec			
					în Transilvania-Cronștad ¹
					La Brăila
					lipsește
					fugit

Categoria II

1	Mihalachi Nușescu	născut acolo	cinovnic la carantină	n-are	la Brăila în slujbă
2	Doctor Nicolau	sudit austriac	fost doctor de județ		tot acolo, asemenea
3	Gheorghe Sirbu	locuitor	ceasornicar		
4	Ioniță Săgîrceanu		amplouat la un negustor		asemenea
5	Alecu Paraschivescu	pitar	cinovnic	casă	asemenea

Categoria III

1	Dimitrie Bîrghilescu	locuitor	cinovnic la Tribunalul de comerț		la Brăila
---	----------------------	----------	----------------------------------	--	-----------

¹ Brașov.

Nr. crt.	Numele și prenumele	Locuitor sau sudit	Profesia	Ce stare	Observație
2	Serdarul C. Epitis	locuitor	fost doctor la carantină	case	are spițerie însă s-a purtat bine în vremea revoluției
3	Mihalachi Stănculescu	locuitor	secretar	n-are	la Brăila
4	Gheorghe Ciobanoglu	sudit austriac		casă și prăvălie	asemenea <la Brăila>
5	C. Zăgănescu	locuitor	avocat		asemenea <la Brăila>
6	Zaharia	grec	dragoman		la Brăila
7	Leonida	grec	dragoman		asemenea <la Brăila>
8	Dimitrie Zotu	locuitor	dragoman	case	asemenea <la Brăila>
9	Zamfir dorobanțul	locuitor	slugă		asemenea <la Brăila>
10	popa Anastasie	locuitor		n-are	asemenea <la Brăila>
11	Costache Racovițeanu	locuitor	inginer	are stare	la București

Pînă acum s-au descoperit numai sus-arătatele persoane, iar ce se vor afla în viitor se vor aresta.

Iscălit, polcovnic Iacobson
C. Ieronim

.

Arh. St. Buc., Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare, dosar 1/1848, f. 381—384.

Ed. *Documente privind anul revoluționar 1848 în Țara Românească*, București 1962, p. 98, 100 (doc. 82); D. Berindei, *Noi documente privind revoluția de la 1848*, în „Revista Arhivelor”, an V, (1962), nr. 1, p. 206—208.

68

1848 decembrie 7, Brăila. — *Adresa Cîrmuirii județului Brăila către Magistratul orașului Brăila, referitoare la repararea încăperilor poliției, distruse în timpul revoluției din 1848.*

Cîrmuirea județului Brăila
Cînstitului magistrat local

În vremea revoluții, făcîndu-să oarecare stricăciune la încăperile unde să află poliția, proprietatea dumneai văduvă, serdăreasa Elena Divani, pentru facerea cărora stricăciuni arată că după deșertarea încăperilor, reparîndu-le,

am cheltuit 30 icosari noi și fiindcă pomenita cocoană ca văduvă nu este cu drept a rămînea în pagubă, cîrmuirea poștește pă cinstitul magistrat ea să binevoiască ca din iconomiile sale de va putea să sloboază arătații bani în primirea pomenitei cocoane.

Polcovnic
ss. indescifrabil

Secretar
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 2/1848, f. 201, orig.

69

1849 ianuarie 21, Brăila. — *Ordinul Cîrmuirii județului Brăila către Magistratul orașului Brăila, privind ajutorarea transilvănenilor refugiați în Țara Românească, din cauza tulburărilor provocate de revoluția din 1848.*

Cîrmuirea jud. Brăila
Cinstitul magistrat local

Cinstita Căimăcămie a țării, văzînd nenorocirea în care să află refugiații transilvăneni în acest prințipat, din pricina tulburărilor ivite acolo, pe lîngă celelalte măsuri de înlesnire luate în ajutorul lor, a chemat îndată și o comisie de a lucra cele de cuviință spre a să deschide o subscripție, pentru care fiind îndatorată și această cîrmuire prin porunca cinstitului Departament din Lăuntru supt nr. 455, este poftit cinstitul magistrat ca, pătrunzîndu-se de trista și proasta stare în care au ajuns zișii refugiați, precum și de grabnicul ajutor de care au ajuns a fi întrebuiunțați¹, o va împărtași îndată tutulor locuitorilor chemînd a lor compătimire și grabnicul ajutor pentru acești nenorociți; prinosul ce să va aduna fiecare după ale sale mijloace și precît vor fi însuflați de îndemnurile d-lor membrilor al cinstitului magistrat, de sentimentul iobirii de omenire, îi va trimite cîrmuirii cu listă deslușită de numele fiecăruia și de suma banilor ce va da, ca și cîrmuirea să-l înainteze cinstitului departament.

Pentru domnul cîrmuitor, secretar
ss. indescifrabil

Nr. 371
1849 ghenari 21

Primăria Brăila, dosar 3/1849, f. 1, orig.

¹ În trebuință, în nevoie.

70

1849 februarie 10. — *Interogatoriul profesorului Nicolae Nenovici.*

No. 86 Tacirul lui Nicolae Nenovici. Joi, februarie 16, 1849, la Colțea.

Întrebări-răspunsuri.

1. Cum vă chiamă ? De câți ani sînteți ? De unde sînteți de fel și ce meserie aveți ? Ce stare aveți ? — Nicolae Nenovici, de ani 24, de aici, sînt profesor, n-am nici o stare. N. Nenovici.

2. Însurat ești, ai copii ? — Însurat, am și un copil. N. Nenovici.

3. De ce nație și sudit ești ori pămîntean ? — Rumân, dar tată-mieu și neamul meu se trage de sîrbi ; sînt pămîntean născut aici. N. Nenovici.

4. De cîtă vreme ești profesor și la ce școală publică ? Unde ți-ai făcut învățătura ? — Învățătura mi-am făcut-o în Colegiul Sfîntul Sava vreo cinci ani ; sînt profesor de vreo.... <ani>¹ la școala Brăilii. În <luna>¹ mai m-au adus la șc<oala>¹ de aici ca <profeso>r¹ de <gra>¹ matică și...¹ N. Nenovici.

5. Tot într-o vreme, fiind profesor, ai făcut și pă propagand cu leafă de lei 1000, sau că te-ai lepădat de a fi profesor ca să poți îmbrățișa cu rîvnă, numai slujba de propagand ? — Cînd m-am orînduit <propa>¹ gand să desființase <acade>¹mia iar leafă mi-am primit-o drept profesor pînă la sfîrșitul lui avgust ; <am pri>¹mit totdeauna și leafă ca un propagand lei 500 pă lună de la cinstita Vistierie. N. Nenovici.

6. Ce te-au îndemnat să te însărcinezi cu o lucrare scîrnăvă și vătă-mătoare liniștii obștești, în vreme cînd profesia d-le de profesor la școala națională era însemnătoare și cinstită și în vreme cînd era școala închisă ai primit leafă legiuită. — Nicolae Bălcescu și Alexandru Goleșcu m-au chie-mat și mi-au poruncit din partea guvernului ca să merg cu misiia aceasta, dîndu-mi și două porunci tipărite către săteni, prin care îi povățuia a să su-pune la datoriile proprietaricești și a strînge bucatele după cîmp i o poruncă <a> guvernului de orînduirea mea ca propagand în județul Brăilii ; iar instruc-țiile de cele ce aveam a urma, era să le primesc de la cîrmuitorul Tache Go-lescu, unde și ducîndu-mă mi s-au dat copie după instrucțiile Departamentu-lui din Lăuntru și peste două zile am plecat la plasa Bălții îndeplinind acele instrucții. N. Nenovici.

7. Mai nainte de alte întrebări Comisia de întreabă să-i arătați ceea ce cunoașteți într-o asociație întocmită și intitulată „Asociația comercială în Ro-mânia ?” — Pentru întîia oară auz de aceasta. N. Nenovici.

8. Isprăvește de a arăta lucrarea d-le la Brăila pă cîtă vreme ai statut acolo. — Lucrarea mea la Brăila am arătat-o la răspunsul no. 6 și alt n-am ce arăta. N. Nenovici.

9. De la Brăila unde te-ai dus, pe ce vreme și cât ai șezut pã unde ai fost și care ți-au fost lucrările d-le întru care cu cine te înțelegeai ? — După venirea mea de acolo în București la 4 septemvrie, a doa zi noaptea m-au chemat la Departamentul din Lăuntru și mi-au dat d. Roset, directorul, două porunci, una către cîrmuitorul Oltului, Văleanu și alta către Ghiță Cantacuzino, cîrmuitorul Teleormanului <ca să>¹ mă cunoască de <slujbaș al>¹ stăpînirii spre a le <comuni>¹ ca prin grai venirea e.s. F<uad efen>¹ di și a trimite lăcu<itori>¹ din județ <înaintea a.s. Fuad>¹ efendi ca <să arate mul>¹ tîmire pen<tru pãzirea>¹ constituții. Am șezut două z<ile...>¹ acolo la Turnu...¹ tot...¹ am șezut. La e.s. Fuad nu s-au trimis niminea ; pentru ce nu știu. După aceasta am venit iar în București, unde la jumătate poște afară din București m-au oprit oamenii, zicîndu-mi că nu poci să intru în București, căci mă primejduesc, fiindcă turcii au intrat în oraș și au înconjurat Bucureștii și atunci iarăși m-am întors de frică în Slatina, unde am șezut pînă la sosirea d-lui cîrmuitor Niculescu, care m-au încredințat de cele ce să urmau, și atunci iarăși am venit aici. N. Nenovici.

10. De la întoarcerea d-tale de la Slatina aici și pînă la zioa cînd te-ai arestuit, precum arăți prin <tacir că>¹ ai șezut în București...¹ slobod ; în acest <curs de>¹ vreme care ți-au <fost>¹ purtarea d-tale ca să <dai prilej>¹ arestuirii d-tale ? — Pricina arestuirii mele nu o cunosc, căci eu am stat mai mult acasă și în acest curs de vreme n-am ieșit pînă locuri publice și adunări, ci numai pe la rudele mele. N. Nenovici.

<11. ...¹ urmat de...>¹ partea guver<nului revo>¹ luționar era o încredințare pentru d-ta că într-o zi o să te arestuești spre a fi cercetat de faptele d-le nu e îndoială că d-ta cunoșteai că asemenea propaganți după întrarea oștirilor s-au arestuit la Văcărești. Apoi cunoscîndu-te d-ta complicat în această faptă pã ce temei de încredințare ai șezut patru luni fără a te teme că vei fi arestuit și cercetat ? — Toate aceste le-am știut și mi-au fost frică, însă ca un om sărac, a trebuit să stau aici neavînd nici un mijloc de a mă duce nicăeri. Greșeala mea o cunosc că m-am amestecat și am luat asupra-mi o asemenea scîrnavă slujbă ; cunosc că din aceasta mi se trag toate nenorocirile mele și nu rămîne alta, decît a ruga cu înfierbințală atît eu cît și familia mea milostivirea stăpînirii. N. Nenovici.

Acest tactir citindu-să în ființa lui Nenovici și stăruind numitul într-însul, s-au iscalit.

M. Cornescu

Scarlat Gr. Ghica

Polcovnic Garbațki

Anul 1849 februarie 16, miercuri, Colțea.

12. La răspunsurile ce ai dat atingătoare de misia de propagandă la Brăila și în județul ei, nu ai arătat nimic din cele ce ai urmat în orașul Brăila, poate că dumneata ai socotit că cu tăcerea să va trece de Comisie a te întreba și despre zisa lucrare a dumitale. Arată ceia ce te știi că ai făcut, care sînt cunoscute obștii orașanilor Brăilii. — În oraș nu am fost orînduit pro<pagand,

ci în) ¹ plasa Bălții precum am arătat ; în oraș a fost Alecu Manul. Pr<in oraș> ¹ nici nu mă cunosc că am făcut cevași, iar cînd se va dovedi <înp> ¹rotivă de cele ce am arătat, pr<imesc să mi se dea mai ma> ¹re pedeapsă.

N. Nenovici.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea și arestuitul Nenovici stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu

Polcovnic Garbački

Arh. St. Buc. Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare, dosar 28/1849, f. 2—4 orig.

Ed. *Documente privind anul revoluționar 1848 în Țara Românească*, București, 1962, p. 520—522 (doc. 505).

71

1849 martie 4, București. — *Declarația comisiei de cercetare asupra vinovăției profesorului Nenovici pentru participare la revoluție și hotărîrea acesteia de a fi ținut sub cheazășie.*

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare de la mănăstirea Văcărești. Anul 1849 martie 4, nr. 123.

Nicolae Nenovici, profesorul din orașul Brăila, arestuitul în mănăstirea Văcărești cu catigorie de revoluționar, cercetîndu-se de comisie, atît din răspunsurile sale, cît și din ofițialele acturi ce se află în Comisia doveditoare de cei ce au luat parte în faptele revoluționare, s-au dovedit că numitul Nenovici a luat parte activă în faptele turburătoare, făcînd propagandă prin sate spre aprinderea duhurilor, cu plată de leafă. De aceea Comisia declară pă numitul Nenovici de vinovat și va rămînea supt cheazășia care se află dat pentru hronica sa boală, pînă cînd ecselenția sa ghegeneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceia ce va hotărî și pentru ceilalți asemenea lui învinovați.

Aceasta se va supune la cunoștința ecselenții sale generalului Șerbinski.

Mih. Cornescu

Scarlat Gr. Ghica

Polcovnic Garbački

Arh. St. Buc., Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare, dosar 28/1849, f. 6, orig.

Ed. *Documente privind anul revoluționar 1848 în Țara Românească*, București, 1962, p. 522, (doc. 506).

72

1849 iunie 10, Brăila. — *Ordinul Cîrmuirii jud. Brăila către Magistratul oraşului Brăila, privind trecerea prin Brăila şi reţinerea temporară în carantină a unor reprezentanţi ai Turciei care aduceau firmanul pentru numirea domnitorului.*

Cărmuirea judeţului Brăila

Ano 1849

luna iunie 10

Nr. 3148

Cînstitului magistrat local,

Pă temeiu poruncii cînstitei Căimăcămii a ţării nr. 2473, cărmuirea poşteşte pe cînstitul magistrat ca să binevoiască, prin înţelegere cu d. poliţaiu oraşului, să îngrijească de a să da toate cele de trebuinţă pentru masa domnilor rînduiţi de Înalta Poartă ce au adus fermanul pentru orînduirea domnului ţării, cu oamenii domniei lor, pă cîtă vreme să vor afla în carantina d-aici şi, de cheltuiala ce se va urma, să va împărtaşî cărmuirii lista spre cele de cuviinţă.

D. Polizo

⟨Rezoluţia⟩ : Să se tocmească un locantier a să da toate cele trebuincioase cu îmbelşugare şi lux după care să se trimită cînstitei cărmuirii listă de totalul cheltuielilor.

.

I. Minovici

Primăria Brăila, dosar 14/1848, f. 87, orig.

73

1849 iunie 20, Brăila. — *Porunca Cîrmuirii judeţului Brăila către Magistratul oraşului Brăila, referitoare la primirea domnului Moldovei, Gr. A. Ghica, care trecea prin Brăila în drum spre Contantinopol.*

Cîrmuirea judeţului Brăila

Anul 1849 Luna iunie 20

Nr. 3355

Cînstitului orăşenesc magistrat

Fiindcă măria sa prinţul Moldaviei, miercuri, la 22 ale corentei luni, să porneşte din Galaţi şi trece la Constantinopol printr-acest oraş, Călă-

rași și Silistra, prin urmare este invitat cinstitul magistrat ca la arătata zi toți membrii, împreună cu cei mai însemnați din orașani, să-l întâmpine la bariera orașului spre cuvenita cinste.

Prefect
D. Polizo

Secretar
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 3/1849, f. 144, orig.

74

1849 octombrie 3, București. — *Porunca Departamentului din Lăuntru privind transportul tutunului din Turcia, trimisă de Cîrmuirea județului Brăila către Magistratul orașului Brăila.*

Copie după porunca cinstitului Departament din Lăuntru nr. 1648 din trei octombrie 1849.

Ecselenția sa Omer Pașa, mareșalul împărăteștilor oștiri otomane, prin nota no. 39 către acest departament, face cunoscut că, ca să lipsească orice bănuială de acum înainte pentru tutunurile ce să aduc într-acel oraș pentru trebuința acestei oștiri, să va trimite un ofițer de la fiecare regiment care va lua de la Rusciuc¹ tutunurile ce vor fi trebuincioase pe o lună oștirii otomane și că tutunurile numai ce să vor aduce cu acest chip vor fi îngăduite, iar cele ce se vor aduce cu alt mijloc, supt cuvînt că sînt pentru consumația oștirii, vor fi privite ca o speculă particulară și prin urmare vor fi supuse la legiurile țării. Departamentul, dînd cunoștința cinstitei cîrmuiri această hotărîtoare poruncă a ecselenții sale, îi scrie a o comunica și ea magistratului, a îngriji împreună de a să urma întocmai.

(pentru) Șeful departamentului,
C. Cantacuzino

Șeful secșii,
Steriade

Pentru întocmai copie,
C. Drăghicescu

Primăria Brăila, dosar 18/1848, f. 56, copie.

¹ În document : Rusuciug.

75

1849 octombrie 23, Brăila. — *Adresa Deputăției mercantile din Brăila către Magistratul orașului Brăila, prin care se justifică faptul de a nu putea ceda banii promiși pentru construirea spitalului.*

Dipotasia
mercantilă

a
schelii Brăila

Nr. 48

1849 octombrie 23

Cinstitului Magistrat <al> orașului Brăila

Cu toate că dipotația în anul 1844 martie 13, prin jurnalul nr. 9 ce au încheiat cu tot corpul iei de a slobozi bani pentru spital și școală, au fost următoare, pînă cînd casa a fost în stare; apoi fiindcă să află cu totul în lipsă din pricină că și venitul i s-au împuținat și banii ce au fost adunați s-au cheltuitură în facerea șoproanelor și magaziiilor jos în schelă, ba încă să află și datoare cu vreo patruzeci mii de lei, luoți cu dobîndă din alte părți. De aceea vine cu cînte a face cunoscut cînstitului magistrat, spre răspuns la adresa nr. 784, că dipotația n-are de unde slobozi ceruții bani, iar cînd se va ajunge casa în stare, iarăși va slobozi de la sine, fără să fie invitată de cineva.

ss. indescifrabil

<Rezoluția>: Să se prevază în socoteli ce să vor înainta cînstitului departament.

Primăria Brăila, dosar 4/1846, f. 361, orig.

76

1850 ianuarie 1, Brăila. — *Din testamentul arhimandritului Hrisant Horezeanu, prin care se donează orașului o clădire și șapte magazine în portul Brăila pentru înființarea și întreținerea pensionului de fete „Penetis“.*

Legat

Nifon Mitropolitu Ungrovalahiei adeverează

Suptiscălitul arhimandritul Hrisant, născut din familia Peneti în ostrovul Andros, statul elinesc, din vremea copilăriei sale fiind aruncat într-acest pravoslavnic principat al Valahiei, unde a și petrecut o viață îndelungată

de 40, apururea a fost bine văzut de către înaltele oblăduiri politicești și bisericești, de către treapta nobleată întâi și a doua, cum și de către cea neguțătoarească, dându-i-se tot cuvenitul ajutorul potrivit întru toate caracterului ce a purtat în societate pe tot îndelungatul curs de vreme al viețuirii sale într-acest principat, ocupînd postul bisericesc ce după cinste i s-au încredințat de către înaltele oblăduiri ale țării, care binevoind l-a și recomandat cinstindu-se și cu decorații de la preainaltele puteri, precum este știut.

Într-acest dar curs de vreme îndelungat, avînd îndestul prilejul a cunoaște tacma din care poate ieși omul cu nume nemuritor și carele nu poate fi altul decît numai acela ce cugetă în toată vreme a face bine aproapelui său, subtiscălitul, ca cel înfocat de asemenea nume, a binechibzuit din tot cugetul său ca să așaze și să întocmească un pension de fete în orașul Brăila, în care pînă acum, fiind de aproape organizat, nu s-a putut întocmi un asemenea așezămînt.

Hotărînd ca, cu puțina sa dreaptă agoniseală, ce milostivul dumnezeu a binevoit a-i dărui, să-l și înzestreze pentru vecinica lui întemeiere și a sufletului său pomenire. Drept aceea dar astăzi la 1 ale curgătoarei luni, anul 1850, din bunăvoința sa orînduiește pe cele următoare :

Art. I O pereche de case lîngă pieța sf. biserice a Sf. Arhangheli Mihail și Gavril cu locul și toate împrejurimile lor, care și subtiscălitul o are cumpărată statornică prin toate formele legiuite în principat, ale căror sine-turi în original să și alătură de acest legat, să fie în veci pension numai de fete în orașul Brăila, iar nu și de copii parte bărbătească, sub direcția subtiscălitului pe cîtă vreme se va afla în viață, iar după pristăvirea-i va înceta cînd subtiscălitul nu va numi pre altul în locu-i, rămîind atunci asupra cînst magistrat și a d.d. depotați ai orașului cu orîndueala și întocmirea de mai jos.

Art. II Șapte magazii ce le are earăși cumpărate, statornice jos în portul Brăila, poziția cea mai bună, care, fiind clădite din nou, rămîn aparate de vreun meremet în curs de vreme îndelungată, afară de extraordinare întîmplări (ferească dumnezeu !).

Art. III Aceste magazii, astăzi avînd anual venit lei douăzeci și una de mii, se nădăjduște ca dupe vremi vor aduce și mai mult, stînd în cea mai bună poziție a portului, precum am zis. De aceea, tot acest venit al numitelor șapte magazii va fi în veci pentru cheltueala și ținerea în bună stare a pensionatului ce se întocmește cu dislușirea și orîndueala de mai jos arătată :

Art. I. Cînst Magistrat al orașului Brăila, subt a căruea epitropie se și încredințează acest pension, va alege pe profesorițe, una de limba națională, una de limba elinească și pe cea de al treilea de limba franceză, a fi pentru învățătura fetelor, atît de aceste limbi cum și de economia casei și buna purtare în societate.

Art. II. Din arătatul mai sus total al venitului anual se va popri în fiecare an o rezervă de lei una mia cinci sute la cassa cînst magistrat, din care să se poată face meremetul clădirilor închinat în vreme de trebuință neaparată, ear la întîmplare de neajungere, se va îndeplini lipsă acelu me-

remet cu din rezerva anului al doilea, fără a se clinti o asemenea regulă în verice ocași, ci să se păzească nestrămutat.

Art. III. Alți lei una miă cinci sute, tot din acest venit, se vor popri deosebi că să fiă pentru cumpărătoare de lemnele trebuincioase în cursul fiecăreia an...

Art. IV. Lei optsprezece mii, spre încheierea sumei venitului anual, vor fi pentru simbria d-lor trei profesorițe, pentru care s-a deslușit la art. întâi de mai sus și osebit pentru simbria unui profesor de clavir și jocuri, ear întâmplându-se vreuna din doamnele profesoarițe a cunoaște și meștesugul clavirului, atunci cinst magistrat o va însărcina după înțelegere și cu această învățătură de clavir, tocmindu-se profesor, deosebit parte bărbătească, numai pentru jocuri un ceas sau două pe fiecare zi.

Art. V. Una din trei profesorițe care se va cunoaște și va fi în ade-văr mai cu învățătură și înțeleptă va avea însărcinarea directorii în pension pentru toate cîte se ating de buna administrație a acestui pension.

Art. VI. Nici un copil parte bărbătească al vericui fără osebite în pension nu poate fi primit nici într-o vreme.

Art. XV. Magasiile orînduite prin articolul al doilea din acest legat își au însemnarea cu începutul de la nr. 9 (linia dreaptă) și pînă la nr. 15, ear pensionul își va avea intitulația de „Pensionul familiei Penetis“, cu care asemenea titulație se va și obști vecinic, făcîndu-se întru toate legiuitele formalități care și prin articolul al doisprezecelea de mai sus sînt arătate.

Art. XVI. Cu cîte lei una miă din fondurile rezervei pe fiecare an, la zioa înmormîntării subtiscălitului fondamental, sau în vreo sîmbătă ce va cadea mai cu apropiere de acei zi, cinst magistrat al orașului vă pune în lucrare spre a se face în veci cîte un parastas la sf. biserică cea mare <a> Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, cu toate cele trebuincioase și cuvenite legi pravoslovnice, în ființa d.d. deputați, d.d. orășani, d-lor profesorițe cu școlărițele în ființă și a părinților școlărițelor, spre pomenirea vecinică subtiscălitului fondamental al pensionului.

Adaos

Deodată cu predarea caselor pentru care s-a legiuit prin art. întâi din acest legat, se depun osebi tot în casa cinstitului magistrat lei douăzeci mii no. 20.000, cu care să se poată rosti și aduce întru îndeplinire cîte s-a legiuit prin acest legat.

Deci spre tărie vecinică a acestui legat, după ce m-am iscălit însuși cu mîna mea, puind și pecetea în ființa martorilor de mai jos, am făcut

rugăciune deosebi și la sfânta Mitropolie a Ungrovalahiei de i-au dat legiuirea înțărare ca să se păzească neclintit și a nu se face dupe vremi cât de puțină abatere din cele orînduite prin articolele de mai sus.

Scri-au acest legat astăzi, ianuarie 1 în anul de la zidirea lumii (...) ¹, ear de la nașterea d-lui nostru Isus Hristos 1850.

Arhimandrit Hrisant Penetis

⟨Urmează încă două nume grecești⟩.

⟨Indicație⟩ : sigiliul sf. sale arhimandritului
Cavaler Hrisante

Municipalitatea orașului Brăila

Această copie fiind scoasă întocmai după original, se verificiază de municipalitate prin subînsemnături și punerea sigiliului.

Ioan Vlăbiescu

⟨Urmează încă trei semnături⟩.

Secretar,
Crămbu

Primăria Brăila, dosar 7/1852, f. 293—296, copie.

77

1850 ianuarie 16, Brăila. — *Raportul Cîrmuirii județului Brăila către Departamentul din Năuntru, privind mărirea circumferinței orașului și înființarea celei de a treia comisii de poliție.*

Nr. 301

Cînsitului Departament din Năuntru
Cîrmuirea județului Brăila

1850 ianuarie 16

Din partea poliției acestui oraș întîmpinîndu-se alăturatul aci în copie raport sub nr. 1922, se supune la cunoștința cînsitului departament prin adăogare că, după băgarea de seamă făcută de cîrmuire, s-au văzut a fi

¹ Loc alb în text.

neapărată trebuință atît mutarea barierilor de la locul de unde se află acum mai la cîmp pe depărtare de 50 stînjeni, înființarea zisului șanț înprejurul orașului ; fiindcă după planul dat la acest oraș toate clădirile după raionul său și care sînt în linie cu barierile își au fața și intrarea spre cîmp¹, făcătorii de rele² găsesc cu înlesnire mijloace a se strecura, cît și de a se înființa și al 3-lea comisie, căci pentru întinderea și populația ce are acum acest oraș este foarte cu neputință de a se păzi buna orîndueală numai cu doi comisari.

De aceea, este rugat plecat cînstitul departament ca să binevoiască a face punere la cale de a se îmbunătăți espusele cereri, fiind precum s-au zis foarte trebuincioase.

Prefectura Brăila, dosar 798/1849, f. 4, ciornă.

78

1850 august 3, București. — *Ordinul Departamentului din Lăuntru către Cîrmuirea județului Brăila, privind expulzarea lui Marghiloman.*

Departamentul din Lăuntru
Cînstitei Cîrmuiri a județului Brăila

Din înalta poruncă a mării sale lui vodă, d-l Mihalache Marghiloman s-a trecut peste graniță în Moldova pentru reaoa sa conduită și fiindcă acest om nu este îngăduit a să mai întoarce înapoi în acest principat, departamentul scrie cînstitei cîrmuiri a lua despre aceasta dispozițiile cuviincioase și a îngriji ca, oricînd să va arăta numitul Marghiloman cu cerere a i să da voie să intre în Principat, să nu să îngăduie sub nici un cuvînt³.

pentru Șeful departamentului
ss/indescifrabil

No 6966
1850 avgust 3
Secsia I masa I.

pentru Șeful secșii
ss/indescifrabil

⟨Rezoluția⟩. Să-i scrie d. (...) cu poștire de a porunci d-lor comandiri de la puncturile Vădeni și Brăila precum și direcții de a nu i se îngădui

¹ Adăugat în text : „și nefiind înaintea lor nici un fel de barieră“.

² Idem : „ce ar săvîrși vreo crimă în oraș.“

³ Adăugat cu altă cerneală de cel ce a pus rezoluția : „pînă să vadă deosebit înscris slobozenie din partea departamentului.“

intrarea numitului în Prințipat pînă să va da deosebită înscrisă slobozenie din partea departamentului, totdeodată să-i scrie poliției a priveghea ca, în-tîmplîndu-să să se strecoare numitul în oraș, să raporteze îndată cîrmuirii spre luare cu dînsu cele de cuviință, neîngăduindu-i a se depărta din oraș fără dezlegare.

Prefectura Brăila, 698/1848, f. 149, orig.

79

1850 octombrie 19, Brăila. — *Raportul Corporației cojocarilor și blănarilor din Brăila către Magistratul orașului Brăila, referitor la materia primă — piei de miel-indigenă sau importată.*

Cinstitului Maghistrat al orașului Brăila
Starostele corporațiilor

După porunca cinstitului maghistrat cu nr. 1012, chemînd pe suptiscăliții cinstiți și cei mai de căpetenie din isnaful cojocarilor și al blănarilor și făcînd cercetare întocmai după coprinderea poruncii cinstitei otcîrmuirii cu nr. 2416 pentru pieile de miel lucrate și nelucrate, cum să pot cunoaște cele pămîntești din cele streine ce vin de peste graniță din Turchiea, cu cinste să răspunde că marfa de cojocărie ce vine de peste graniță din Turchiea, precum piei de miel și altele lucrate și nelucrate, întăi să pot cunoaște ca câte bucăți de piei vor fi mici sau mari lucrate sau nelucrate au legiuita peceată a stăpînirii de acolo la fieșcare bucată ; al 2-lea : intrănd în curățenia carantinii își schimbă fața și cea argăsită și cea nelucrată și să cunoaște ca au trecut prin carantină și e streină, precum și cojoace țărănești și ca cele nevîndute peste graniță și să lucrează aice, precum arată isnafu ca vama și de-aice le cere vamă și de la blănilor lucrate chear în București ; această știință s-au putut lua care se încunoștințează cinstitului maghistrat.

Staroste,
Grigori Ahtaru

(Urmează încă 6 semnături).

Nr. 45
1850 octombrie 19

Primăria Brăila, dosar 11/1832, f. 10, orig.

1851 februarie 11, Brăila. — *Inregistrare a nașterii lui Ștefan Hepites, meteorolog.*

Numărul	Anul domnului	Luna	Zioa	Anul domnului	Luna	Zioa	Parte bărbătească	Parte femeiască	Numele pruncului, care i s-a dat la botez	Numele, porecla și meseria părinților pruncului	Numele orașului, sau al satului unde s-a născut pruncul	Numele nașului sau al nașii și porecla lor	Iscălitură
Nașterii				Botezului									
16	1851	februarie	11	1 851	februarie	25	1		Ștefan	Mama : Smaranda Tatăl : K. Epitis	oraș Brăila	Ștefan Dimbovician	Obrazul bisericesc : preotul Ștefan Naș : Ștefan Dimbovician Părinții pruncului : Costandin și Smaranda

Colecția Starea civilă parohială (nr. 15), parohia Sf. Nicolae, registru 2/1847—1855, fila 121, orig.

81

1851 august, Brăila. — *Relație primită de Cirmuirea județului Brăila, referitoare la jalba dată de Faca Georgi domnitorului sosit în oraș, căruia i se aduce la cunoștință specularea, de către dragomani, a nepriceperii țăranilor în problema comerțului.*

Dimitrie Faca Georgi supune la cunoștința măriei sale chipul cu care abuzează dragomanii acestui oraș de neexperiența și prostia țăranilor, cari viind cu carăle cu produse la obor, iei se duc și cumpărându-le cu prețuri mari, fără a avea ordinul vrunei neguțător, le coboară jos în port, unde negăsind a le vinde cu prețul ce le-au cumpărat, țin pe țărani cîte două sau trei zile, scăzîndu-le din prețul ce tocmeșc și răzîndu-le banița cu două degete pe d-asupra fierului, încît le iese totdeauna numai 3/4 din cătățimea ce au în car.

Dîndu-și și opinia sa spre îndreptarea acestor neorînduiri, adică : 1-ia : să orînduiască un capitan peste dragomani, avînd ca ajutor un dorobanț carele să fie dator a priveghia la vînzările ce se fac la obor, după a căroră săvîrșire să se preumbe în port, spre a nu se face nedreptăți țăranilor ; 2-lea : să nu aibă dreptul nimeni a rade banița decît țăranul ca unul ce este stăpîn pe produsele sale ; 3-lea : nici un dragoman să nu fie slobod a cumpăra produse înainte d-a se face zioă ; 4-lea : dacă dragomanii nu vor da marfa cu prețul ce o cumpără de la țărani și iei va scădea, pentru 1-ia oară să plătească ștraf 100 lei, pentru al 2-lea, 200 lei, pentru al 3-lea, 300 și să se poprească cu desăvîrșire d-a mai face această speculă ; 5-lea : toți dragomanii să fie datori a da chezășie oameni proprietari ; 6-lea : nici un dragoman să nu fie slobod a cumpăra pînă nu se va ridica pandiera și nu va fi căpitanul față. Rugîndu-se d-a fi orînduit dînsul în postul de căpitan ca să slujească cu credință asupra acestui propozit.

Prefectura Brăila, dosar 38/1841, f. 419. copie.

82

1852 ianuarie 25, Brăila. — *Din raportul arhitectului Kuchnovsky, înaintat Magistratului orașului Brăila, cu privire la amplasarea clădirii noului spital al orașului.*

Arhitectul din Brăila
anul 1852
ianuarie 25

Cînsitului magistrat,

Suptiscălitul puind în lucrare facerea proiectului pentru clădirea spitalului nou, au văzut că acele două locuri ce se cuprinde în adresa cînsitului magistrat cu no. 1285 nu sînt bune pentru această trebuință.

Așadar suptiscălitul, cercetînd toate locurile ce sînt slobode în acest oraș, am și găsit că cel mai bun loc pentru această trebuință este lîngă carantină, în capul uliții cei largi, după cum se arată în planul de mai jos, pentru care poziție am și început a face proiectu pentru această clădire și, de se va încuviința aceasta și de cinstitul magistrat, va binevoi a hotărî o zi ca împreună să mergim a areta chiar la fața locului de mai sus arătat.

Kuchnovski

⟨Rezoluția⟩. Să se scrie dar domnului arhitect ca să facă planul pe acest loc, însă fără a fi cu apropiere de carantină și ferit de dînsa, încît să nu aducă supărare la acel așezămînt.

C. C. Epites

Primăria Brăila, dosar 8/1847, f. 76, orig.

83

1852 martie 24, Brăila. — *Cererea lui State Doicescu și a lui Gheorghe Iconomu, adresată Tribunalului comercial Brăila, pentru adevărirea înscrisului dat lui Costache Halepliu, directorul Teatrului Național din Brăila.*

Suptiscăliții încredințăm printr-acest al nostru înscris ce-l dăm d-lui Costache Halepliu, directorul Teatrului Național, datornicul nostru, al d-lor State Doicescu, de suma de lei nouă mii treizeci și cinci nr. 90350%, cu Gheorghe Iconomu care împreună ne-am însărcinat și cu datorie de galbeni trei sute douăzeci ce au avut a da d-lor Grigoriie Săulescu, ca pă fiecare de reprezentație să fie dator a ne răspunde noă cîte galbeni zece spre plata acestor datorii, dacă d-lui va voi să ne dea mai mult, să primim spre mai grabnică desfacere, că noi nu vom avea dritul a ne amesteca într-un nimic la datoriile dumisale teatrale, precum asemenea nici de a-l popri să dea în alte părți reprezentație, nici că vom putea avea vreodată dreptul a-l sechestra pînă la desăvîrșita desfacere, afară numai cînd d-lui nu să va ținea de sus-zisa condiție de a ne da sus-arătații bani regulat, care ne-ar da orice drept de a ne despăgubi de la d-lui prin orice chip ; tot acest drept l-am a lua și cînd vom vedea că d-lui ar voi să se ridice cu totul din orașul Brăila mai înainte de răfuirea datorii ce are către noi ; dreptul sechestraului vom avea a pune, cînd să va abate din sus-zisele condiții, pă toată zestrea teatrului pînă la cel mai mic lucru, precum și pe toate lucrurile casii d-sale. Iar spre mai bună asigurare amîndurora părților s-au făcut doă asemenea înscrisuri, dîndu-să

unul la mîna altuia, rugînd și pã cinstitul tribunal comerțial de le-au adeverit spre mai bun temei.

1852 martie 24

Gheorghe Iconomu
State Doicescu

Tribunalul Brăila, dosar 42/1852, f. 27. orig.

84

1852 martie 24, Brăila. — *Cererea lui Costache Halepliu, directorul Teatrului Național din Brăila, adresată Tribunalului comercial Brăila, pentru adevărea înscrisului dat lui State Doicescu și Grigore Iconomu, creditorii săi.*

Suptiscălitu încredințez printr-acest al meu înscris ce-l dau d. State Doicescu, creditorul meu, de suma de lei noă mii treizeci și cinci, parale 20, și d. Gheorghe Iconomu, care amîndoi s-au însărcinat și cu datoria de #¹ trei sute douăzeci ce am avut a da d. Grigore Săulescu, cîte fiecare seară de reprezentație să fie dator a le răspunde d-lor cîte zece spre plata acestor datorii, dacă nu voi să le dau mai mult, să primească spre mai grabnică desfacere și d-lor nu va avea niciodată dritul a să amesteca întru nimic la datoriile mele teatrale, precum asemenea nici de a mă popri să dau în alte părți reprezentații, nici că vor putea avea vreodată dreptul a mă secfestra pînă la desăvîrșita desfacere, afară numai cînd cu nu mă voi ține de supzisa condiție de a le da superătații bani regulat, care le-ar da orice drept de a să despăgubi de la mine prin orice chip; tot acest drept vor avea d-lor și cînd vor vedea că nu ași voi să mă ridic cu totul din orașul Brăila mai-nainte de răfuirea datorii ce am către d-lor. Dreptul secfestrului vor avea a pune cînd mă voi abate din supzisele condiții pe toată zestrea teatrului pînă la cel mai mic lucru², iar spre mai bună asigurare s-au făcut doă asemenea înscrisuri, dînsu-să unul la mîna altuia, rugînd și pã cinstitul tribunal comerțial de le-au adeverit spre mai bun temei.

C. Halepliu

1852 martie 24

Tribunalul Brăila, dosar 42/1852, f. 27, orig.

¹ Galbeni.

² Adăugat în text: „precum și pã toate lucrurile casii mele“.

85

1852 martie 28, Brăila. — *Scrisoarea de mulțumire a Magistratului orașului Brăila, adresată arhimandritului Hrisant Horezeanu, pentru hotărîrea acestuia de a dona orașului fondurile necesare construirii unui pension de fete.*

No. 381

Anul 1852 martie 28

Sfinției sale părintelui arhimandrit Hrisant Horezeanu,

Acest magistrat primind cu plăcere adresa cuvioșii voastre de la 25 ale încetatei luni februarie supt nr. 39 și văzînd vrednică de toată stima generozitatea declarată printr-însa în folosul acestui oraș cu clădirea de un pension de fete ce ați hotărît a face cu hărăziri și de fondurile cuvenite, avînd în vedere și rezultatul ce produce acest așezămînt, atît moralicește, pentru reformarea tinerimii, cît și politicește, în prosperitatea ce merită acest oraș mercantil.

Văzînd și bucuria de care s-au pătruns orășanii de acest folos, grăbește ca organ al lor a mărturisi acea vie bucurie și recunoștință și totodată, pă cît cunoaște, vă asigură că lăsați un monument vecinic, un monument ce o să fie cunoscut la mai multe nații prin transportarea corăbiilor și vapoarelor în acest port, ce să socotește oglinda țării și prin urmare o contribuție în dorința guvernului pentru prosperitatea comerțului — singura asigurare a fericirii obștești.

Acestea toate considerîndu-le, magistratul așteaptă cu bucurie și rezultatul .

Primiți, generoase părinte, aceste sincere exprimații și cu urări de îndelungă viață, ca să puteți îndeplini orice asemenea dorințe.

Prezident,

C. C. Epites

I. Faranga

I. Csanto.

Ajutor,

P. Roată

Primăria Brăila, dosar 7/1852. f. 2, copie.

86

1852 mai 18, Brăila. — *Din sentința judecătorească — înaintată de Judecătoria comercială Brăila către Tribunalul Brăila — în procesul lui Grigore Săulescu cu Costache Halepliu, pentru încălcarea contractului asupra venitului Teatrului Național din Brăila.*

Nr. 2

Sentință,

În urma poștirii ce ni s-au făcut de d-lui prezidentul cinstitei Judecătoria comerciale de aici prin adresele cu nr. 317 și 318 de a intra în cercetarea pricinii dintre d-lui sârdare Grigorie Săulescu cu d-lui Costache Halepliu pentru călcarea contractului de tovărășie încheiat între d-lor asupra venitului Teatrului Național de aici de către cel de al doilea, potrivit actului de compromis, suptiscălit de numiții, în temeiul căruia să dăm a noastră hotărîre cu drum de apel în soroc de opt zile, după care sorocind pe amîndouă părțile prin țitășii după orînduială pentru zece ale următorului martie, la care zi înfățișîndu-să d-lor și, fiind ceasul tîrziu, precum asemenea avînd trebuință a ne îndestula din coprinderea hîrtilor ce ni s-au înfățișat prin jurnalul încheiat, am amînat înfățișarea pentru treisprezece martie corent, cînd înfățișîndu-să atît d-lui reclamant sârdari Grigorie Săulescu în persoană, cît și pîrîtul d-lui Costache Halepliu, iarăși în persoană, care într-o unire prin înscrisul depus suptiscălit de dumnealor cu data de la 13 ale următorului martie coprinzător că împuternicează pă suptiscălitul Gheorghe Geavidi, ca despre ceea ce va găsi drept și de cuviință să hotărască fără părtinire, mulțumindu-să amîndouă părțile asupra celor ce va hotări cu desăvîrșire, fără a mai avea drept vreo parte din d-lor a să înainta cu apelație la mai înaltă instanță, potrivit zisului act de compromis, în urma căruia înscrie, luînd suptiscălitul Gheorghe Geavidi îndeaproape băgare de seamă și dezbateri toate hîrțile și propunerile d-lor, după găsirea cu eale, hotărîsc cele următoare :

1-*iu*. Să se orînduiască epitrop pentru strîngerea venitului teatrului din care să se poată despăgubi d-lui reclamant d-lui sârdaru Grigorie Săulescu de trei sute douăzeci galbeni ce cu poliță are a lua și, prin înțelegerea d-lor înpricinașilor în ființă subscrisului, au numit pe d-lui Gheorghe Iconomu carele să îndatorează a se asemana potrivit art. 1, 2 și 3 din contractul de tovărășie fără cîtuși de puțină abatere, căci, la din împotrivă, va fi însuși răspunzător, precum și de a avea de aproape privedere pentru păstrare zestrii teatrului ce i să va încredința prin catagrafie.

2-*lea*. D-lui Costache Halepliu, cu drept asigurarea arătatei sumi, să predea zisului epitrop toată zestrea teatrului prin catagrafie.

3-lea. D-lui Costache Halepliu să mai îndatorează așezarea regulat actori într-o sală ce i să va da de d. epitrop, fără a se abate cîtuși de puțin sau să pricinuiască vreo turburare trupii și rolurile cuvenite pă seamă-i să nu le dea altuia din actori carele, pentru lucrarea repetațiilor ca învățător și ca actor, va primi pe fiecare zi cîte șapte sfanțihi pentru a d-sale hrană fără a mai pretinde nimic mai mult pînă la răfuirea datorii arătate mai sus de la d-lui epitropul din venitul teatrului, căruia i se va socoti de la punerea în lucrare a deschiderii teatrului ;

4-lea. D-lui epitropul să îndatorează a ține un bilanț regulat de luoare și dare, carele va fi dator a arăta d-lui Costache Halepliu venitu adunat din seara aceia și cheltueli, de către care se va aviza spre știință d-a nu-i mai rămînea în urmă vrun cuvînt de pricinuire, urmînd numitul epitrop în chipul acesta pînă la răfuirea zisei sumi, din care d-lui epitropu va răspunde numai la sfîrșitul fiecăria luni lefile actorilor după contracturi, asupra cărora va avea privighere d-a nu se ivi cea mai mică turburare între dînșii și primind în trupă pe acei care va fi plăcuți obștii și care-i va socoti că sînt trebuincioși și folositori pentru susținerea acestui teatru și, la întîmplare d-a să ivi vreo abatere din partea d-lui. Costache Halepliu, va rămînea în a sa răspundere încetînd d-a mai primi și acei șapte sfanțihi ce i s-a încuviințat prin art. 3 de mai sus, în locu căruia să va aduce altu a urma reprezentațiile sale teatrului cu cei ce va fi în ființă actori, spre a nu să pricinui vreo pagubă venitului teatrului, pentru despăgubirea d-lui sărdarului Săulescu de mai sus-arătata sumă ;

5-lea. Secfestrul înființat de d-lui sărdaru Grigorie Săulescu pă zestrea teatrului va rămînea în ființă pînă la răfuirea arătatei sumi cînd atunci va priimi d-lui Costache Halepliu polița ecsfolisită și zisa zestre a teatrului și atunci va înceta și tovrășia dintre d-lor.

7—lea Dacă d-lui Halepliu va socoti că poate reprezentînd la Galați să folosească, atunci va putea juca și acolo, cînd d-lui epitropul îl va lua supt a sa răspundere.

George Giavidi

852 mai 18

Prezidentul Judecătorii comerciale din Brăila.

Această copie de hotărîre fiind scoasă întocmai după original, trecută în condică și după orînduială să adeverează de prezidentul cu iscălitura și pecetia.

Prezident

1852 mai 20

* *

Tribunalul Brăila, dosar 68/1852, f. 3, 10, copie.

87

1852 mai 19, București. — *Porunca Departamentului din Năuntru către Magistratul orașului Brăila prin care se dă aprobare unui negustor olandez de a construi o moară cu aburi în orașul Brăila.*

Departamentul din Năuntru
Magistratului orașului Brăilii

În urma unei îndelungate tratații ce a mijlocit între acest departament, prin cinstitul Secretariat al Sfatului, cu neguțătorul olandez d-lui Carol Chion (sic!) în privința înființării unei mori de vapor într-acest oraș, pentru măcinș de grâu pe un termen de cincisprezece ani, încheindu-se în cele din urmă jurnal din partea cinstului Sfat Administrativ Extraordinar despre condițiile cu care se poate îngădui dumnealui antreprenorul acestui stabiliment înființarea acei mori și, aprobându-se prin luminatul ofis al mării sale preainălțatul nostru domn, nr. 596, departamentul, spre mai dezvoltată cunoștință de amănunturile coprise în expusul jurnal, îl trimite cinstului magistrat, în copie, pe lângă aceasta și totodată i să scrie ca îndată ce va sosi acolo în oraș d-l Carol Chion de la Constantinopol și care va fi peste prea puține zile, să se înțeleagă cu dumnealui și, încheindu-se contracturile ce să vorbește pe la sfârșitul acestui jurnal, să le trimită departamentului.

pentru Șeful departamentului
Șeful secției

No. 4549
1852 martie 16

⟨Rezoluția⟩ : Să se urmeze întocmai cînd se va arăta întreprinzătorul la magistrat.

C. C. Epites

Primăria Brăila, dosar 11/1852, f. 2, orig.

88

1852 decembrie 12, Brăila. — *Raportul breslei bărbierilor din Brăila către Magistratul orașului Brăila, privind alegerea starostelui și condițiile de funcționare a breslei, după cum reiese din înscris.*

Înscris

Prin care noi iznafu de la mare și pînă la cel mai mic am găsit de cuviință și am hotărît de am ales de staroste pe d-lui Chir Manole Bărbieru și totodată ne îndatorăm a urma în chipul arătat, adică :

1-*iu*. Ca nimenea din noi să nu fim slobozi de a primi calfi la prăvăliile noastre ce vor bani după-le alte locuri streine până nu vom da în cunoștință starostii.

2-*a*. Nici o calfă nu va putea deschide prăvălie pă seamă-i fără știrea și voia starostii și a epitropilor ;

3-*a*. Orice calfă va intra la stăpîn, ori cu ce chip, nu va putea să iasă până nu-și va plăti datoria sa făcută la al său stăpîn, însă cu slujbă, iar nu cu înapoiere de bani.

4-*a*. Orice calfă la soroc va voi să iasă de la stăpîn sau nu va putea intra la alt bărbier care va avea prăvălie cu apropiere de acela unde a slujăt mai-nainte, ci la altul ce va fi mai cu depărtare, are voie a să tocmi, căci la dinpotrivă, dacă vrunu din vecini va primi niște asemenea calfe, atunci va fi supus la ștraf în folosul cutii și i să va lua și calfa înapoi.

5. Oricine va voi din calfe a deschide prăvălie va plăti lei 50 în folosul cutii.

6. Noi bărbierii stăpîni ne îndatorăm a da la cutie pă fiecare săptămînă câte parale 12, iar calfele câte parale 6 și

7. Calfele ce vor veni de la alte locuri aici în oraș va fi datori să plătească îndată iarăși la cutie lei 3, parale 20, adică cînd se va alcătui la stăpîn.

Aceste condiții ce s-au hotărît între noi vom fi datori a le păzi cu scumpătate fără să scăpăm vreun articol din cele prevăzute aci, căci la dinpotrivă, oricine din stăpîni să va abate de a nu păzi vreuna din acestea va fi supus la ștraf de 50 de lei și răspunzător întru toate. Asemenea și eu, starostea Manole, ce sînt ales de isnaful bărbierilor, voi fi dator totdeauna a priveghea lucrurile urmate între dășii, ca nimenea, atît din stăpînii bărbieri, cît și calfe, să nu să năpăstuiască la nimeni. Avînd îngrijare ca să fie la fieșcare stăpîn bărbier calfe, adică cît la o prăvălie și la alta, afară numai acolo unde voi cunoaște eu că e de trebuință calfe mai multe, voi și orîndui calfe după meritu prăvălii, așadar mă îndatorez și eu ca acestea să le păzesc cu cea mai scumpă luare aminte, cînd la dinpotrivă voi fi în răspundere ; și pentru că acestea s-au făcut și s-au alcătuit pentru noi, cu toată voința și nemulțumirea fiecăruia din al nostru iznaf, ca din venitul ce să va aduna la cutie să se dea pă la biserici și pă la săraci și pă la alte locuri cuviincioase, iar nu la nîscareva lucruri stravagante. De aceia, spre încredințare, ne iscălim unii prin condeile noastre și alții prin punere de deget la numele nostru, neștiind carte. Totodată am rugat și pă cinstitul Maghistrat al orașului Brăila, cum și pă cinstita poliție locală de l-au adevrit după orînduială, spre a-și avea tăria întocmai.

1852 octombrie 17
oraș Brăila

eu Tudor sin Stoian epitrop
eu Florea sin Vasile, idem
eu Costache sin Ioniță, idem
eu Mihai Neagu, idem

eu Ioniță Tudor
eu Ioniță Burtea
eu Radu sin Ioan
eu Stavri sin Gherghi

Primăria Brăila, dosar 1/1838, f. 24, 27, copie.

89

1853 februarie 24, Brăila. — *Cererea arhitectului Kuchnovsky, adresată Magistratului orașului Brăila, pentru precizarea locului unde urmează a se reconstrui spitalul ostășesc.*

Arhitect din Brăila
anul 1853 februarie 24
Nr. 44

Cinstitului magistrat,

Prin adresa cinstitei Direcții centrale a lucrărilor publice a cinstitului Departament din Năuntru no. 27 mi se cere a-i trimite lista de prețurile osebitelor obiecte politefsitoare între acest oraș, fiindu-i de trebuință asupra examinării proiectului clădirii spitalului ostășesc între acest oraș; mi se cere totodată a alcătui plan general pe întinderea locului asupra căruia este să se clădească zisul spital, dinpreună cu arătarea locurilor ce-l înconjură, dar pentru că suptscrisul nu cunoștea care loc poate a se da pentru acest sfârșit de cinstitul magistrat, printre aceasta îi aduc rugăciune ca să-mi arate un asemenea loc, după care se pot aduce la îndeplinire cele ce mi le ordonează prin sus-citata adresă și cât s-ar putea mai fără zăbavă.

Kuchnovsky

⟨Rezoluția⟩ : Spre răspuns să i se facă cunoscut că pentru spitalu ostășesc este locul între clădirea Direcții carantinei, dincoace de șanțu cetății cel vechi și între linia bulvarului stîng, spre acea clădire.

C. C. Epites

Primăria Brăila, dosar 15/1853, f. 2, orig.

90

1853 martie 12, Brăila. — *Adresa comandantului Punctului Brăila — trimisă Magistratului oraşului Brăila de către Cîrmuirea judeţului Brăila — privind necesitatea amenajării perigavorului de la „ferpost“.*

Copie de pe adesa d. comandir Punctul Brăila din 12 martie 1853, supt nr. 118.

Fiindcă-n toate zilele se trimite de la punct cîte un ampioiant la perigavorul de la ferpost spre a observa pe pasagerii ce intră în principat şi supuşi termenului carantinesc, mai cu deosebire că acum au început şi întoarcearea păstorilor austrieni cu vitele lor din părţile Turcii şi care pe fiecare zi s-arată cîte un număr afară de alţi pasageri şi pentru toţi aceştia, spre a-i observa, este silit acel ampioiant şi chiar suptiscălitul a şedia în picere cîte două şi trei ceasuri expoşi în ploi, vînturi şi arşiţa soarelui, fără a fi la acel loc cel mai mic adăpost, pentru care punctul se vede silit a supune aceasta cu cînte în cunoştinţă cînstitului maghistrat local să se facă punere la cale pentru înfiinţarea a unui mici încăperi şi care va fi înzestrată cu o masă şi un scaun spre înlesnirea arătatei mai sus trebuinţă.

(iscălit) Căpitan,
Baiescu

Întocmai
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 16/1853, f. 2, copie.

91

1853 martie 24, Brăila. — *Jalba unor negustori din Brăila, supuşi britanici, adresată Viceconsulatului britanic, prin care cer sprijin autorităţilor locale pentru exercitarea comerţului în porturile Brăila şi Galaţi.*

Traducţie

Brăila, 24 martie 1853

Cînstitului Viceconsulat britanic

Noi suptscrişii neguţători britanici, stabiliţi în Brăila, ne găsim în trista necesitate a supune cînstitului Viceconsulat britanic nişte împiedicări ce înîmpinăm din partea acestui guvern local, rugîndu-l a face cele de cuviinţă pre a înceta aceste dificultăţi vătămătoare la interesele noastre ca neguţători stabiliţi aici.

Jeluim ca Viceconsulatul britanic a ruga autoritățile din Brăila de a viza bileturile noastre date de consulat spre a voiaja în Galați și Brăila pentru un termen de șase luni, precum coprinde biletul consulatului.

Jeluim ca bileturile noastre să nu ni se ieie orișicîte ori sosim aici, pînă cînd termenul coprins în ele nu va expira.

Jeluim, în sfîrșit, de a nu ne priva autoritatea locală de acele înlesniri la îndeletnicirea treburilor noastre care sînt atît de trebuincioase spre conducerea comerțului în Galați și Brăila, care înlesniri sînt acordate la cîteva persoane, pe care putem cita ca martori în orice vreme, la această declarație a noastră, fiind acele persoane în posesie de documente ce li s-a dat de-a dreptul de către guvernul local, prin mijlocirea cărora sînt slobozi a pleca din oraș și a se reînturna precum le comodă, fără a întîmpina cea mai mică împiedicare din partea autorităților locale.

Recomandînd de isnoavă interesele noastre la protecția cînsitului Vice-consulat britanic,

avem cinste a fi cu tot respectul
preaplecați și supuși

⟨Urmează 15 semnături⟩.

Pentru adevărul traducției după originalul existînd în cancelaria Vice-consulatului britanic

Brăila, 19/ 31 martie 1853
Brown,
consular agent

Prefectura Brăila, dosar 341/1853, f. 128, copie.

92

1853 aprilie 10, București. — *Extras din instrucțiunile trimise de Departamentul Vistieriei către Cîrmuirea județului Brăila, privind condițiile în care urmează a se da în antrepriză venitul vămilor din ambele principate pe perioada 1854—1860.*

Condiții

pentru vămile amîndurora prințipatelor Valahia și Moldovia, ce se vînd unite la un loc pe curs de șase ani, cu începere de la 1-iu ianuarie 1854 și pînă la 1-iu ianuarie 1860

Secsia a II-a

Pentru cîte sînt poprite de plata vămii

Articolu 9

Asemenea nu se va lua vamă de la obiectele următoare :

§ 7. Corăbiile ce vor veni peste an în porturile Brăila și Galați, pe cîtă vreme vor stărui în port, vor lua pentru a lor trebuință de hrană și luminare cele trebuincioase după numărul iarăși al oamenilor ce va avea fiecare, iar la plecarea lor în jos, se vor aproviziona pînă la o cățătime de cele mai jos însemnate pentru o corabie, adică :

doi boi tăieți

doă sute oca fasole

doă sute oca linte

cincizeci oca brînză sau cașcaval

doăzeci și cinci oca lumînări

patruzeci cîntare pesmet

cincizeci oca unt

o sută oca saramură sau murături

cincizeci oca macaroane

cincizeci oca năut

doăzeci oca mere

cincizeci oca smoală

cincizeci oca catran și lucrurile de mîncare ce vor avea pasagerii cu dînșii pentru trebuință de o zi pînă la trei, precum asemenea și furajul dobitoacelor de la trăsurile lor.

Secsia a VII-a

Drepturile orașelor Brăila și Galați

Art. 21

Orașul Galați din Moldavia, fiind întocmit mai-nainte porto-franco, iar în Valahia, din orașele dupe malul Dunării, se află întocmit antrepo numai Brăila ; aceste orașe cu porturile lor și pre cît ține cel adevărat ocol al lor în hotarele cunoscute și care esistă astăzi dupe așezămintele lor, vor avea drepturile următoare :

§ 3. Pentru orașul Brăilii, oricîte măsuri și producturi din cele cu slobodă intrare vor intra în țară du peste graniță printr-acest port, în toată întinderea ocolului său, ori pentru consumația lăcuitorilor din acest ocol, sau ca să se exporteze iarăși pe Dunăre la alt loc de vînzare, să fie slobode de orice plată de vamă.

§ 4. Mărfurile și produsele venite du peste graniță, cîte vor trece linia ocolului acestui oraș, aducîndu-se înăuntru țării, vor fi supuse la plata legiuitei vămi, făcîndu-se ecsepție în favorul lăcuitorilor săteni dinprejur pentru

lucrurile de mîncare sau de îmbrăcăminte ce ar cumpăra aceștia pentru a lor în parte trebuință, iar nu de speculație.

Articolu 32

Cîte mărfuri vor apuca a se desbărca și a se înmagazina în Brăila, precum și la celelalte puncturi pînă la 31 dechemvie, precum și cîte mărfuri vor apuca a se încărca în corăbii spre exportare se privesc pe seama contracciului vechi; se înțelege însă că pentru Galați granița are a se socoti la hotarele lui, deslușite prin supliment.

Primăria Brăila, dosar 11/1832, f. 13—23, tipăritură.

93

1853 aprilie 18, Brăila. — *Porunca Departamentului din Năuntru — trimisă de Magistratul orașului Brăila către arhitectul orașului — privind întărirea malului și construirea cheiului în portul Brăila.*

Copie după porunca cînstitului Departament din Năuntru din 18 aprilie 1853, supt nr. 1761.

Măria sa preaînălțatul nostru domn, asupra reclamației ce i s-a supus de unii din orășanii de acolo cu prilejul celei din urmă vizitații ce a binevoit a face acelui oraș și prin care au cerut aceia că, cu ocazia întăririi malului, să se facă și un chei care să contribuiască atît pentru comunicație cît și pentru poposirea vaselor plutitoare, a binevoit a pune următoarea înaltă rezoluție: „la Departamentul din Năuntru ca să se puie în lucrare după încredințarea ce înșine am luat, fiind în Brăila, de la inginerii Rossetti și Cusnovschi și după trebuință ce cere negoțul, prisosul de cheltuială ne-au încredințat că o să se urce la 60.000 lei care, împreună cu suma celui întîi diviz, se vor întîmpina de magistrat, avînd acesta a se bucura de venitul cheiajului ce se va lua cînd să va săvîrși acest nou chei, de la (...) ¹, iar la neajungere va veni în ajutor și Deputăția mercantilă“.

După înțelegerea luată cu d. paharnic Rosetti, inginerul, numitul au arătat prin raport nr. (...) ² că este trebuință a se modifica dispozițiile preurmate și iarăși cu raportul nr. 71 al d. Rosetti, primindu-se un nou proiect al d-lui Cusnovschi, observează că, fiindcă prețul caldărîmului, precum se arată în acel deviz, este foarte însemnat pentru cuvînt de economie, dă părere că s-ar cuveni a se așterne acest chei cu savură de 0,10 adîncime și 4 stînjeni lățime prin care modifiacție prețul acelei lucrări se arată a fi de lei una sută șaptesprezece mii una sută șaizeci nr. 117.160, aceasta am dat în cercetare și

^{1,2} Loc alb în text.

chilbzuirea cinstitei Comisii tehnică care, în șeanța de la 26 martie trecut, cercetînd acel proiect față și cu d. Rosetti, carele a dat deslușiri în aceasta, declară că toate dispozițiile de care e coprinzător sînt prea potrivite, încît e de părere a se pune în lucrare proiectul d. Cuznovschi, care se urcă la suma de 117.160 ; toate acestea supunîndu-se la cunoștința măriei sale cu rugăciunea a binevoi să dea înaltă poruncă de urmare, fiindcă dar acum măria sa a binevoit a porunci cele următoare :

„Primit a se pune în lucrare potrivit cu bazele ce am pus prin rezoluția noastră dată în anul trecut despre mijloacele și regulile ce are a se urma“.

Se comunică acelei cinst cîrmuiri în înalta măriei sale rezoluție și, alăturîndu-se în copie proiectul dat, cercetarea Comisiei sistematice (compus din planul și devizul d. Kuznovschi primite cu raportul d. Rosetti no. 71), să poștește ca fără întîrziere să facă grabnică punere la cale în îndeplinirea înaltei porunci prin înțelegere cu cinstitul magistrat și cinstita Comisie a cheiului.

(iscălit) Șeful departamentului,

D. Ioanidi

Șeful secșii,

C. Pencovici

Pentru întocmai copie,

Opran

Primăria Brăila, dosar 34/1850, f. 229, copie.

94

1853 iunie 29, București. — *Porunca Departamentului din Năuntru către Cîrmuirea jud. Brăila, prin care se comunică hotărîrea domnitorului de a se reglementa organizarea sanitară a județului (numirea medicilor și instituirea spitalului județului Brăila).*

Departamentul din Năuntru

Cinstitei Cîrmuiri a județului Brăila

În urma luminatului ofis al mării sale preainălțatul nostru domn nr. 1018, întăritor raportului departamentului, în unire cu Comitetul carantinelor supt nr. 1852, prin care s-au recomandat înălțimii sale personalul medicilor care s-au găsit cu cale a se orîndui pe la osebitele posturi de slujbă medicală a statului, după noa legiuire atingătoare de îmbunătățirea așezămintelor sanitare și întinderea serviciului medical în prințipat, publicată prin Buletinul statului nr. 16 din anul corent, doctor al acelui județ au rămas tot cel în ființă, d. Siliminschi, pe lîngă care — după dispozițiile prezisei legiuiiri — s-au orîn-

duit chirurg al județului și felcer al spitalului veneric — patron, de chirurgie — Iohan Aihembaum, iar felcer al județului — Mihail Craițer.

Spitalul veneric al județului, după dispozițiile legiurii și al sus-zisului înalt ofis publicat prin Buletinul nr. 39, rămânând statornic, se va numi în viitor spital al județului, iar nu mai mult veneric.

Departamentul este încredințat că d. cîrmuitorul aceluia județ, prețuind cu seriozitate dispozițiile noii legiuri, care nu are alt scop decît ca slujba medicală în prințipat să înainteze în lucrările sale și să producă rezultaturi folositoare pentru obște, va priveghea și va îngriji d-a se îndeplini cu toată ceruta eczactitate și ca să nu rămîie d-lui doctor, precum și felcerilor atașați pe lîngă dînsul, vreun cuvînt de pricinuire, după ce se va împărți județul în două, precum glăsuește sus-citatul ofis, cinstita cîrmuire va da poruncile sale suptcîrmuitorilor de plăși și poliția orașului ca să le îlesnească după trebuință toate cuvenitele ajutoare, conform celor dictate prin noa legiuire.

pentru Șeful departamentului
ss. indescifrabil

Șeful secției
ss. indescifrabil

Nr. 4576
1853 iunie 29

Prefectura Brăila, dosar 177/1852, f. 108, orig.

95

1853 iulie 10, Brăila. — *Ordinul Cîrmuirii județului Brăila către Magistratul orașului Brăila, privind achitarea cheltuielilor făcute cu prilejul șederii în carantină a marelui vornic N. Aristarhi, agentul țării la Constantinopol.*

Cîrmuirea
jud. Brăila
1853 iulie 10
Nr. 5340

Cînstitului magistrat local

Lei șapte sute cincizeci și opt, parale 34, despre care s-a poftit cînstitul magistrat prin nr. 4268 a plăti marchitanului carantinii d-aici spre despăgubire-i pentru cele ce au dat la masa ecs. sale d. marelui vornic N. Aristarhi,

agentul țării din Constandinopol, pă cîtă vreme a fost în carantină, primindu-să acum de la cinstitul Secretariat cu porunca nr. 3048, să trimită cinstitudinului magistrat spre a-i pune la loc în casă-i, fără de a mai figura prin socoteli, iar cîrmuirii să va întoarce răspuns d-a lor primire.

ss. indescifrabil

Monede
lei parale

758 10 în 338 sfanțih
 24 în gologani

758 = 34

Primăria Brăila, dosar 3/1853, f. 35, orig.

96

1853 august 24, București. — *Ordinul Departamentului din Năuntru către arhitectul orașului Brăila, Kuchnovsky, privind alcătuirea unui plan și deviz pentru îmbunătățirile ce urmează a se face la temnița din oraș.*

Departamentul din Năuntru
D-lui Cuznovschi, arhitectul orașului Brăila

Cinstita Vornicie a temniților, prin raportu sub nr. 3043, arată că temnița din orașu Brăila ce este în formă de bordei și încăpătoare pînă la 40 arestanți, înfățișînd encoveniente următoare :

1. Că soldații pentru strejuire locuiesc în ceea de a treia încăpere a temniții unde au și armătura.

2. Că împrejmuirea este de scînduri de brad subțiri, așezate pe lașuri, și nu mai multă decît un stat de om, a adăogat a sa părere că, pînă se va clădi și la acel oraș temniță sistematică, să se înființeze o împrejmuire de zid sau de piatră, cum și o încăpere în curtea temniții pentru santinele, spre a nu mai locui sub același acoperiș cu soldați.

Departamentu dînd aceasta în chibzuirea cinstitei Comisij tehnice pentru a alcătui un proiect de temniță ca să slujească pentru toate orașele, s-a încheiat jurnal sub nr. 95 în seanța de la 8 avgust corent cu coprire că pentru clădirea împrejmuirii și a încăperii cerute la acel oraș se va însărcina d. arhitect ca prin înțelegere cu îngrijitoru temniții și, după instrucțiunile ce acesta va avea de la cinstita Vornicie, să se alcătuiască plan și deviz.

Departamentul, comunicînd dv. de aceasta, vă poștește ca, prin înțelegere cu numitul îngrijitor și prin păzirea orînduieiilor ce cunoașteți, să alcătuiți plan și deviz pentru clădirea împrejmuirii și încăperii cerute la temnița din acel oraș și să-l supuneți departamentului cu raport spre cele de cuviință.

pentru Șeful departamentului,
ss/indescifrabil

Nr. 4853
anul 1853 avgust 24
C.D.A.P.

Primăria Brăila, dosar 11/1853, f. 77, orig.

97

1853 octombrie 21, Brăila. — *Adresa Cîrmuirii județului Brăila către arhitectul orașului, privind cererea generalului Engelhardt de a se amenaja drumul de pe marginea Dunării pînă la gura Siretului.*

Cîrmuirea județului Brăila
Domnului arhitect al orașului

Ecselenția sa general Engelhardt cere a să potrive și a să curăți drumul după marginea Dunării, d-aici pînă la gura Siretului, precum și de a să face șosele pe la locuri unde este pămîntul moale și batacuri cu fașine, sînteți poftit dvs. a face un deviz de oamenii ce urmează a să pune în lucru spre a lua sfîrșit cît s-ar putea mai în grabă această operație și cătățimea fașinelor ce trebuiesc și să însărcinați doi amploeați cu cunoștință d-a inspecta lucrarea și acel deviz și amploeați să-l încredințați Subcîrmuirii de Vădeni ce s-a însărcinat cu eczecutarea lucrării, zișii amploeați vor fi plătiți cu leafă de lei una sută cincizeci fiecare.

D. Polizo.

Nr. 8502
1853 octombrie 21

Primăria Brăila, dosar 11/1853, f. 119, copie.

98

1853 decembrie 1, Brăila. — *Raportul Cîrmuirii județului Brăila către Departamentul din Lăuntru, privind sosirea, în portul Brăila, a generalului Lüders, comandantul corpului al 5-lea, și a generalului maior Nepocoicinski, precum și sosirea a două vapoare de război cu cinci șalupe.*

La departament
Nr. 10143

Cîrmuirea

În urma înconștiințării semioficiale din partea suptiscălitului către d-l director cînstitului departament cu nr. 187, de azi dimineață, cîrmuirea vine plecat a-i face cunoscut cele următoare: ieri pe la prînz a sosit aici, viind de la Galați, ecseleția sa ghenearal adiotant Liders, comandiru corpului al 5-lea, și după cîteva ceasuri, ghenearul maior Nepocoicinski, în urma sosirii cărora și mai cu seamă pã la 9 ceasuri din noapte, cãrmuirea a simțit și în sfîrșit a înțeles o mișcare și deregătoare în oștirile împărătești cantonate aci de trecere peste Dunăre. După miezul nopții au sosit în port, asemenea de la Galați, două vapoare de război trăgînd după dînsule cinci șalupe canoniere, care toate aceste vase numai de patru zile înainte plecaseră d-aici, supt cuvînt de a feri în riul Prutul.

Îndată cu facerea zilei de astăzi, zisele vase s-au umplut cu oștiri de pihotă și un ceam mare cu artilerie și caii iei, iar pã la 9 ceasuri, unul din vapoare luînd o șalupă lîngă dînsul despre partea stîngă și trei legîndu-le de rînd dindărăt, asemenea celălalt vapor legînd ceamul, s-au îndreptatără toate către Dunăre, vine spre orașul turcesc Măcin, rămîind în port numai o șalupă puțin mai la vale de Teghin, făcută pã malul nostru din dreptul Ghecitului.

Peste un ceas și un sfert, ajungînd cu pomenitele vase în dreptul Măcinului, au și începutără a canona și această canonadă, deși întreruptă de multe ori în interval mai prelung, încă tot nu s-au contenit decît pã la 4 ceasuri după prînz.

În astfel de stare a lucrurilor ajungînd și noaptea stăpînește tăcere și nimic nu se vede acum. Asemenea și rezultatul ieste cu totul necunoscut¹, iar ecseleția sa ghenearul Liders, fiind dus în cînstea prînzului cu două bărci la pichetul Corotișca din dreptul Ghecitului, încă se află pã acolo.

Mîine, încredințîndu-se cîrmuirea atît de rezultatul aceștii expediții cît și de alte împrejurări, în grabă va și raportui iarăși prin ștafetă.

Prefectura Brăila, dosar 323/1853, f. 104, ciornă.

¹ Adăugat în text de același: „și nefiind intrate pînă acum în port nici un vas de cele duse”.

99

1853 decembrie 2, Brăila. — *Ordinul Departamentului din Năuntru către Cîrmuirea județului Brăila, privind interzicerea oricărei tranzacții a corăbiilor cu bandieră moldovo-românească sau rusească pe numele vreunui supus al puterilor neutre.*

Departamentul din Năuntru
Cinstitei Cîrmuiri a jud. Brăila

Spre răspuns la deslușirile cerute prin raportul nr. 9921, pe lângă care s-au alăturat copie după adresa întîmpinată din partea Viceconsulatului elinesc, să înaintează convertu cu nr. 2450 din partea ecs. sale d-l general de Coțebu către ecsalența general maior Engalgardt, de la carele va primi cinstita cîrmuire cuviincioasele dispoziții și cu care se va și conforma ; totdeodată însă, se face cunoscut cinstitei cîrmuiri din partea ecs. sale d-l viceprezident că acele patru corăbii care, ca presupusele de vîndute la supușii puterilor neutre, au fost poprite de a călători, să le lase slobode, de vreme ce, după încredințările date de cîrmuire, se află încărcate ; cu adăogire însă că în viitor cinstita cîrmuire să fie cu neadormită priveghere d-a nu se mai face nici o transacție a vreunii corăbii cu bandieră moldovo-rumânească sau rusească pe numele vreunuia dintre supușii puterilor neutre, fără dezlegarea departamentului, cînd prin raportul ce se va cere aceasta se va desluși cu de-amăruntul a cui este, către cine se vinde, de este încărcată și pentru care anume destulație, în sfîrșit, toate deslușirile trebuincioase spre a putea da cuviincioasa dezlegare ce va fi bazată pe porunca ce se va da de către ecsalența sa d. viceprezident.

pentru Șeful departamentului

Nr. 8417

S. 1-îu = M. 2.

1853 decembrie 2

ss. indescifrabil

100

1854 aprilie 22, Brăila. — *Adresa Cîrmuirii județului Brăila către Magistratul orașului Brăila, referitoare la cererea a doi cetățeni de a înființa o tipografie, în care să se imprime un nou ziar.*

Cărmuirea jud. Brăila

Ano 1854

luna aprilie 22

Nr. 4748

Cînstitului magistrat

Cînstitul Departament din Năuntru, prin porunca nr. 2429, face cunoscut cărmuirii că Dimitrie Samolada și N. Tarifalis au cerut să li să dea voie ca să înființeze aici, în Brăila, o tipografie, precum și de a redija un jurnal național, politic și comercial. Comunicîndu-se aceasta cînstitului magistrat, este poftit ca < să > cerceteze dacă numiții să bucure despre vreo opinie bună într-acest oraș și au purtări bune în societate și de cele ce va descoperi să încunoștințeze cărmuirea.

Cărmuitor,

N. A. Niculescu

<Rezoluția> : Domnul cinovnic N. Petrescu va pofti pe dumnealor la magistrat.

C. C. Epites

Primăria Brăila, dosar 1/1854, f. 45, orig.

101

1854 aprilie 24, Brăila. — *Proces-verbal al Comisiei spitalicești a orașului Brăila, în care se consemnează propunerea acesteia de a unifica spitalul județului cu cel central al orașului.*

Jurnal

Anul 1854 aprilie 24. Subscrișii, luînd în băgare de seamă atît porunca cînstitului departament nr. 845 cît și adresa cînstitului Comitet al carantinelor nr. 3428, alăturată în copie pe lîngă adresa cînstitei cîrmuiri nr. 9731,

noiembrie 21, anul încetat 1853, în privința unirii spitalurilor acestui oraș adică cel al județului cu cel central, în proprietatea magistratului, se unes și dînșii (...) ¹, expusa chipzuire fiind că-n adevăr se face economia arătată prin citata adresă a cinstului comitet, adică economia chiriei locului spitalului județului, leafa doctorului spitalului central și acelor slujbași ai lui lemne de foc, doctoriile, mai cu seamă în alese extraordinare cheltueli și se mulțumesc a plăti casa magistratului pe jumătate ce cheltuia înainte cîținerea spitalului central, fără a mai avea nici un amestec asupra socotelilor acestor amîndoa unite spitaluri. Vede însă că această încăpere, deși este veche și neîncăpătoare, de 25 paturi, precum arată cinstitul comitet că urmează să fi statornicite, ci numai de 20 și acestea cu oarecare strîmtorare, ca să se aporie însă trebuința de duhul zisei adrese și să se poată ajuta magistratul cî această încăpere pînă cînd se va îndeletnici a pune în lucrare facerea spitalului din nou dupe organizarea ce este făcută din anii trecuți, au prevăzut neapărata trebuință ca să se înființeze cele următoare :

1) Să se facă la acea încăpere în curte adaos din nou de odaie simplă încăpătoare de 6 paturi, spre complectuirea acelor 25...

2) Să se facă acestii încăperi o al doilea generală reparație...

3) Să se facă din nou 25 paturi, 15 mese...

4) Să se mai adauge încă o femeie și un om întru servitul bolnavilor nefiind de ajuns cei ce sînt în ființă, făcîndu-se aceeași unire.

5) Să se adauge încă 20 stînji lemne pe lîngă 20 ce are destinați pentru încălzitul încăperilor...

6) Asemenea să se destuieze adaos de săpun și celelalte...

Toate acestea înființîndu-se, nădejduiesc subscrișii că pot fi unite aceste două spitaluri pentru totdeauna, asemenea se prevede neapărată trebuință cî acel d. doctor, ce se va numi de cinstitul comitet pentru căutarea spitalului în locul celui de oraș ce se plătește de magistrat și cu prilejul unirii acestor spitaluri se desființează, să fie îndatorat a vizita și pă sārmanii orășani, acei ce nu vor avea mijloace a plăti doctorului, potrivit și cu punerea la cale cinstului comitet, făcută înainte prin porunci către cinstita Comisie spitalicească.

Acest jurnal se va trimite cinstitei cîrmuiri, în copie, ca să-l recomande respectivului ministru, spre deslegare, ca de la 1-îi ale viitoareii luni mai să se facă aceeași unire.

(iscălit) C. C. Epites, T. Apostolu, P. Simu și
doctoru județului, Siliminschi

Prefectura Brăila, dosar 177/1852, f. 126, 130 copie.

¹ Loc alb în text.

102

1854 septembrie 16, Brăila. — *Ordinul Cîrmuirii județului Brăila către Magistratul orașului Brăila, privind pregătirile care se impun în vederea sosirii comandantului armatei austriece, baronul Hess.*

Cîrmuirea județului Brăila

1854 septembrie 16

Nr. 10134

Grabnică

Cinstitului Magistrat local

Cinstitul Departament din Năuntru, prin porunca nr. 5982, primită acum cu ștafetă, vestește că ecșelenția domnul baron de Hess, supracomandantul armii K. K., are a veni în acest oraș prin Buzău, adăogînd că plecarea ecșelenții sale din București este hotărîită astăzi, joi, la șase ceasuri și că în Buzău are a rămînea numai o noapte.

Aceasta se împărtășește cinstitului magistrat și este cu cînte poftit ca, pe de o parte, prin înțelegere cu șeful poliției, să pregătească paisprezece cvartire pentru suita ecșelenzii sale (afară de al ecșelenzii sale care urmează a fi și pregătit), iar pe de alta, domnii să-l întîmpine după cuviință la intrarea în oraș.

D. Polizo

Adjutor,
C. Draghicescu

⟨Rezoluția⟩ :

Domnii cinovnici vor pregăti acele cvartire după cuviință.

C. C. Epites

Primăria Brăila, dosar 38/1854, f. 3, orig.

103

1854 septembrie 24, Brăila. — *Proces-verbal încheiat de cîrmuitorul județului și de membrii Municipalității orașului Brăila, privind pregătirile necesare în vederea sosirii în Brăila a comandantului cazacilor din armata otomană, Sadyk-Pașa.*

Jurnal

Cu prilejul sosirii ecșelenței sale Sadyk-Pașa, comandantul cazacilor armii imperiale otomane. în acest oraș, luînd în băgare de seamă cîntea

cu care să cuvine a să primi această înaltă persoană și avînd de ecemplu primirea ecs. sale chiar în capitala București, în seanța făcută de suptscriși în pretoriul magistratului astăzi, vineri, în 24 ale corentii luni septemvrie anul 1854, am chipzuit de am încheiat acest jurnal prin care hotărîm ca, pã de o parte, să să pregătească la cfartirul ecs. sale o masă de la 20 talere pînă la 25 cu toate cele trebuincioase pentru ecselența sa și suita ecselenței sale cu care să să cheltuească din casa municipală cu aproxematie pînă la 40 # K. K., iar pã de alta, să să scrie starostii de patentari ca să adune un nr. de individe din corpul neguțătorilor și din deputații mahalalelor și mîine, la 25, la 12 ore fix, în ameaza zillii, să se afle la bariera Kiseleff¹, ca însoțit de suptscrisul cîrmuitor și membrii municipalității să întîmpinăm primirea ecselenței sale.

Acest jurnal se va și pune în lucrare acum îndată, recomandîndu-să în urmă și onorabilului departament spre cuvenită dezlegare, pentru trecerea acestor bani cheltuiți în socotelile competente.

D. Polizo
C. C. Epites

Primăria Brăila, dosar 38/1854, f. 6, orig.

104

1854 octombrie 8, Brăila. — *Porunca Cîrmuirii județului Brăila, referitoare la pregătirile ce trebuie făcute de către membrii Magistratului orașului Brăila pentru primirea domnului Moldovei, Grigore Ghica, care urma să treacă cu vaporul prin Brăila, venind din Austria.*

Cîrmuirea județului Brăila
Anul 1854
Luna octombrie 8
Nr. 11026

Onorabilului magistrat d-aiici

Onorabilul Departament din Năuntru, prin porunca nr. 6623 ce s-a primit cu ștafetă, anonsă cîrmuirii că măriia sa prințul Grigore Ghica stăpînitorul Moldovei, peste cîteva zile este a veni din Austria prin Turnu Severin spre a călători cu vaporul către granița prințipatului Moldaviei subscrisul, împărtaşind pe domnul prezident despre acesta, îl poștește ca

¹ În document : Kisilev.

îndată ce se va vesti despre sosirea vaporului în port, să ia parte, împreună cu domnii membri, la întâmpinarea și înfățișarea onoarei cuvenite mării sale, iar zioa sosirei, aflându-se de cîrmuire, i se va vesti¹.

Prefect,
D. Polizo

Adjutor,
C. Drăghicescu

〈Rezoluția〉 : Domnii membri vor urma întocmai.
C. C. Epites

Primăria Brăila, dosar 1/1854, f. 168, 177, orig.

105

1854 octombrie 17, Brăila. — *Scrisoarea membrilor Municipalității orașului Brăila adresată domnitorului Barbu Știrbei cu ocazia revenirii sale la tronul țării în 1854.*

Preaînălțate doamne,

Locuitorii orașului Brăila, simțind cu durere lipsa mării voastre în acel interval, se mîngîia de speranța că o să vă vază în capul oblăduirii la care prevedența v-a destinat pentru mîngîierea și fericirea fiecăruia.

Acea speranță, din norocire, li s-a înfățișă și sînt mîndri să găsească ocazia a se reînfațișa prin subscrișii membri ai magistratului, reprezentanți ai lor, d-a vă mărturisi adîncă bucurie de care sînt pătrunși și recunoștința ce vă păstrează pentru dezvoltarea progresivă ce a dobîndit comerțul acestui port, pentru organizațiile orășenești, pentru măsurile active ce ați luat cu jertvă personală, cunoscută spre desființarea a orice fel de abuz încă de la înțunare, alegînd cît a fost prin puțință și amplexați vrednici de credință și alte asemenea organizații ce prin înaltă-vă înțelepciune le-ați prevăzut, măsuri ce într-adevăr asigură fericire obștească și un viitor mai fericit.

Iată, preaînălțate doamne, motivul ce îndeamnă pe orășanii Brăilei a trimite și deputați din sînul lor, pe domnul serdar C. Crîmpu, serdarul I. Faranga și domnul Nicoleta Armelino, embor, ca să vă exprime și verbal sentimentele de care s-află însoțit fiecare orășan și speranța ce au în acea înaltă-vă înțelepciune că o să pășiți în asemenea faceri de bine și peste anevoințele ce stau de față din împrejurări cunoscute, pentru care

¹ La fila 177, la care se află repetarea poruncii cîrmuirii către magistrat privind apropiata sosire a domnitorului Moldovei, se face următoarea însemnare a lui C. C. Epites : „La delă spre știință, fiindcă m.s. prințul Moldaviei a trecut înainte fără a se popri cu pirosoaful în port”.

și sînt rugători către atotputernicul pentru îndelungarea anilor vieții măriei voastre.

Primiți, preaînălțate doamne, această sințeră mărturisire însoțită și de umiltele lor închinăciuni.

Ai măriei voastre

preaplecați și supuși,

C. C. Epites
Teodor Apostol
Petrache Simu

Anul 1854
luna octombrie 17
Nr. 2357
oraș Brăila

Primăria Brăila, dosar 6 bis/1854, f. 3, copie.

106

1854 octombrie 18. — *Adresa lui Mehmed Sadyk-Pașa, comandantul avangărzii oștirii otomane de la Dunăre, către administratorul districtului Brăila, prin care se anunță reluarea navigației pe Dunăre, în vederea înviorării comerțului Principatelor Române.*

Copie conforme à l'originale
Monsieur l'administrateur,

J'ai reçu des communication de mes autorités que le gouvernement de notre auguste souverain et ceux de ses alliés s'occupent à prendre toutes les mesures pour rendre la navigation du Danube libre, et faire cesser la stagnation actuelle du commerce des principautés. Ces mesures seront inmanquablement couronnées de succès, il est donc de notre devoir, monsieur l'administrateur, de rassurer les commerçants et de les encourager à acheter les blés dans l'intérieur du pays et les enmagasiner. Nous prenons toutes les mesures et nous les prendrons pour mettre en sureté et défendre leur propriétés commerciales. Veuillez bien faire part de cette communication à la municipalité et au commerce de la ville d'Ibraïla.

Recevez, mr. l'administrateur, l'assurance...

le 18 octobre
1854

Mehmed Sadyk-Pacha,
comandant de l'avangarde impérialé
ottomane

Primăria Brăila, dosar 43/1854, f. 4, 5, copie.

107

1854 octombrie 28, Brăila. — *Adresa Magistratului oraşului Brăila către arhitectul oraşului, prin care se face cunoscută porunca lui Ahmet Paşa, conform căreia maiorul Iermanovsky este numit şeful lucrărilor de fortificaţie a Brăilei.*

Magistratul
oraşului Brăila
1854 octombrie 28
Nr. 2455

Domnule arşitect,

Conform adresei onorabilii cîrmuiri cu nr. 11802, urmată îndatoririi pusă de excelenţa sa muşierul Ahmet Paşa, prin porunca de zi supt nr. 7, se face cunoscut şi dvs. spre ştiinţă că d. maior Ermanonovici, capul ştabului major al excelenţii sale, Sadic Paşa, l-a chemat cap al lucrărilor fortificaţiilor Brăilei.

C. C. Epites.

Primăria Brăila, dosar 11/1853, f. 249, orig.

108

1854 noiembrie 10, Brăila. — *Adresa Magistratului oraşului Brăila către arhitectul oraşului, privind distrugerea bordeieilor de rachierii cu prilejul executării fortificaţiilor din jurul Brăilei.*

Magistratul
oraşului Brăila
anul 1854
luna noiembrie 10
Nr. 2673

D. arşitect,

Pentru că cu prilejul fortificaţii ce să face împrejurul oraşului să strică nişte bordeie de rachierii şi altele, precum şi viea lui H¹Mitu, de aceea magistratul vă invită ca dinpreună cu d.d. deputaţi Panait Gheicu şi Constandin

¹ Hagi.

cumpărat de la magistrat de Nicolae Mircea cu bilet nr. 72 din anul 1834 fără nici o condiție și coborât în stăpânirea acestuia de la d. Grădinaru în anul 1853 cu act adeverit de onor Tribunal comerțial la no. 172.

Primăria Brăila, dosar nr. 1/1854, f. 217, ciornă.

112

1855 februarie 8, Brăila. — *Din raportul lui S. Lespezeanu către Municipalitatea orașului Brăila, privind înființarea unei stații telegrafice în localitate.*

Nr. 40
1855 februarie 8
Brăila

Grabnic

Onor Magistrat al orașului Brăila

Pentru stația telegrafică ce este de neapărată trebuință a se așeza aci (în) acest oraș, suptiscălitul încunoștințează pe onor magistrat că prin înțelegere cu onor poliție au ales casele d-lui Anghelache Canovici ce pot îndeplini precisa trebuință. De aceia dar, onor magistrat, în temeiul poruncii slobode a cînsitutului Departament din Năuntru nr. 1345, este poftit a încheia contract cu numitul proprietar pe termen deocamdată numai pe un an și cu prețul ce d-lui au închiriat acea casă și la alți particulari.

S. Lespezeanu

Primăria Brăila, dosar 25/1855, f. 1, orig.

113

1855 mai 18, Brăila. — *Plîngerea lui Dimitrie Samolada către Magistratul orașului Brăila, cu privire la un conflict cu militari austrieci pentru o încăpere în care solicitantul dorea să instaleze o tipografie.*

Magistrat al orașului Brăila,

Subtscrisul am luat de la d. Ilie Perdichidi o hodaie ce se află sub cazinul turcesc spre a înființa întrînsa tipografie cu chirie de sfațîhi 20, douăzeci pe lună și, mai-nainte de a mă muta în zisa hodaie, am cheltuit de am curățat-o, căci era cu totul murdară și în stare proastă, apoi vroind a

mă muta la soroc, văz că mă oprește împărățeștile C.C. oștiri, zicînd că nu poate nimeni a intra într-această hodaie pînă nu se va arăta cu biletul cinsti-
tului magistrat.

Iscălit,
Dimitrie Samolada

Primăria Brăila, dosar 8/1855, f. 80, orig.

114

1855 iunie 24, Brăila. — *Raportul Administrației districtului Brăila către Ministerul Finanțelor, prin care se cere aprobarea acostării unor vase străine, încărcate cu cereale, în portul Brăila pentru reparații.*

Nr. 6215

1855 iunie 24

Onorabilului Minister al Finanțelor
Administrația districtului Brăila

După legile țării, este poprit a se importa, din streinătate în România, produse (cereale).

Administrația, deși întotdeauna a veghiat ca să se păzească cu scumpătate cele legiuite în această privință, totodată însă, din experiență, a observat că mai multe bastimente încărcînd produse din partea dreaptă a Dunării, destinate a le transporta la alte orașe tot ale Turcii, unele dintrînsele, vătă-mîndu-se în plutirea lor pe apă, au necesitate de a se repara și, prin urmare, sînt nevoiți căpitani a cere ca să li se acorde voea de a descărca pentru un termen oarecare pe pămîntul acestei țări, cu condiția (...) să navlosească alt vas sau, reparîndu-și bastimentul, să-și urmeze iarăși navigarea.

Subscrisul, fiind încredințat de dorința ce are guvernul ca să dea comer-
ciului toate facilitățile potencioase, supune onor ministeriu părerea sa de a se da voe căpitanilor unor asemenea vase (în caz de a li se vătăm vasele în călătoria lor pe apă) ca să descarce în partea noastră pentru un termen și supt garanții destoinice că nu vor desface de acel product scurt pînă și-ar repara bastimentele lor de stricăciunile ce ar avea și în urmă să fie îndatorați d-a reîncărca și a-și urma călătoria la destinația lor, rugîndu-l să binevoiască a-i da aprobația sa, care va servi administrații de temei în viitor la asemenea accidente.

Prefectura Brăila, dosar 640/1855, f. 5, ciornă.

Petroviciu, carei s-au invitat deosebit să faceți prețuire tutulor acelor bordeie, vie și altile ce să strică și au a să mai strica, spre a să afla în magistrat această știință la vreme trebuită.

C. C. Epites

Primăria Brăila, dosar 11/1853, f. 154, orig

109

1854 noiembrie 23, Brăila. — *Adresa Statului Major al Corpului de armie pe Dunăre și Siret către Cîrmuirea județului Brăila, prin care scrie acesteia să poruncească arhitectului de a termina construcția podului de la Vădeni pentru deschiderea circulației.*

Traducție

Domnule cîrmuitor,

După calculile făcute, podul de la Vădeni se va sfîrși, atît din partea Romanii cît și din partea Moldovii, joia viitoare. Cu toate acestea, se zice încă o condiție, aceia că nu să va deschide în mijlocul podului vase care să se poată ridica la trecerea bastimentelor mari.

Această lucrare, pîrîndu-vi-să nefolositoare din cauză că înălțimea acoperișului din susul navilații apii este de 3 și prin urmare este mai multă elivație de cît trebuie pentru trecerea bărcilor, afară de aceasta, după științele ce avem, nici un bastiment mare nu plutește pî Siret ; de aceia veți binevoi, d-le cîrmuitor, a da porunci arhitectului însărcinat cu construcția podului pe Siret din partea județului dvs. de anul acesta, cu comoditatea bastimentelor a căror navigație pentru present este imaginară și sfîrși podul într-un mod altfel, încît să se poată slobozi joia viitoare, fără greșală, circulația publicului pe dînsul.

Căpitănia Statului Major al Corpului de armie
pe Dunăre și pe Siret

L. I. Iermanovschi maior
Brăila, 23 noiembrie 1854

Primăria Brăila, dosar 11/1853, f. 327.

110

1854 decembrie 11, Brăila. — *Scrisoarea șefului de stat major, maiorul Iermanovsky, adresată Municipality orașului Brăila, prin care se comunică apropiata sosire a lui Sadyk-Pașa, care urma să-și stabilească în Brăila cartierul general.*

Messieurs,

S.e. le général de division Sadyk-Pacha arrive demain à Brăila pour y établir son quartier et en conséquence vous voudrez bien lui faire proposer les appartements qu'il occupait toutes les fois qu'il se trouvait dans votre ville.

Agreez, Mesieurs, mes salutations empressées.

Le chef d'Etat Major du Corp d'armée sur la ligne du Danube et du Sereth.

L. J. Jermanovsky,
major

Brăila
le 29 novembre 1854
11 decembre

(Rezoluția) : Domnul cinovnic N. Petrescu va găti casele lui Baldoridi.

C. C. Epites

Primăria Brăila, dosar 38/1854, f. 102, orig.

111

1854 decembrie 19, Brăila. — *Adresa Magistratului orașului Brăila către Cîrmuirea județului Brăila, prin care se dau informațiile cerute cu privire la Ulrich Waibl.*

Nr. 3085

Anul 1854 decemvrie 19

Onorabilei cîrmuiri

Spre răspuns la adresa no. 13471, cu onoare se face cunoscut onor cîrmuiri că Ulrich Waibl se află supus K.K. și că în acea moară, ce voiește a clădi, o să lucreze făină de lux și orz pentru bere ; locul pomenitului pă care cere a clădi moara mehanicească¹ este pă ulița Cavafilor din bulivard,

¹ Vezi și cererea lui Ulrich Waibl prin care solicită aprobarea de a înființa o moară mecanică în oraș (Ibidem, f. 211, orig.).

115

1855 decembrie 15, București. — *Ordinul Departamentului din Năuntru către Administrația districtului Brăila, privind satisfacerea cererii lui Soliman Pașa pentru transportarea proviziilor (orzului) din schela Brăilei la Măcin.*

Departamentul celor din Năuntru
Onor Administrații a districtului Brăila

Onorabilului Secretariat al Statului, cu adresa nr. 4974, comunică departamentului că esceleța sa Suliman Pașa, prin comunicația sa de la 12 decembrie curent, însoțită de un mehtup din partea esceleței sale, mușiru Husen Pașa de la Măcin, arătând trebuință ce este de a se transporta, în îndestularea împărăteștilor oștiri otomane de acolo, o sumă de trei mii (3.000) chile orz prin schela Brăilei, aduce rugăciune mării sale domnului stăpînitor pentru darea în dispoziție contracciului N.N. a sâniilor trebuincioase pentru transportul acestui orz pînă la Măcin, fiindcă Dunărea aflîndu-se înghețată, nu se poate face transport prin caice și pentru care să plătească chirie cîte lei patru de fiecare poștia și adaogă onor Secretariat din înaltă poruncă poftire către departament a face cele de cuviință pentru darea putincioaselor înlesniri pentru aceasta.

Departamentul scrie onor administrații de aceasta, spre a se înțelege cu esceleța mușiru Husen Pașa în aceasta și care dupe schimbarea timpului și a moinii ce este de mai multe zile, fiindcă Dunărea nu este mai mult înghețată și să poate transporta cu caice, neaparat că această înlesnire cerută de cară îmi mai poate avea loc și, dupe înțelegerea ce va lua cu esceleța sa, vă raportuim fără întîrziere.

Șeful departamentului
ss. indescifrabil

Șeful cancelariei
ss. indescifrabil

Nr. 20945
1855 decembrie 15
O.D.L. Publice
București

⟨Rezoluția⟩: Să să raporteze prin ștafetă că Dunărea este înghețată și transportul să va face cu sâni de la Brăila la Măcin, pentru care, văzînd cîrmuirea amîndoa adresele esceleței sale Pașii, stăruitoare de a să transporta nezăbovit orzul, fiind în lipsă, s-a făcut punerea la cale întru aceasta, po-

trivit dezlegării și cu plata ce va hotărî cinstitul ministerul, adică după prețurile corente sau prețul hotărît de 4 lei de poște și iarăși prin ștafeta să aivă cîrmuirea răspuns.

Iar îndată ce au sus-zisa încheirea, rămîne cîrmuirea îngrijită a propri transportul.

decembrie 20

ss. indescifrabil

Prefectura Brăila, dosar 609/1855, f. 59, orig.

116

1856 ianuarie 18, Brăila. — *Raportul Căpităniei portului Brăila către Administrația districtului Brăila, referitor la corăbiile scufundate de sloiurile de gheață în rada portului.*

Căpitănia portului

Onor Administrații districtului Brăila,

Eri pe la 9 ore seara, pornindu-se sloi din susul Dunărei au înecat două caice deșerte sub pandiere otomane, ancorate în dreptu șalupii, unul cîrmuit de Reiz Mustafa Vidicli și altu de Reiz Turc Asan Vidicli, precum și un bastiment austriac numit „Vigilant“, cîrmuit de căpitan Giosepî Balarin, încărcat cu 518 chile grîu, a neguțatorului E. Pana prin d-nul Nicoletto Armelin, ce se afla ancorat dincolo în ostrovu din dreptu căpităniei și făcute formele de plecare încă de la 29 noiembrie, anul expirat, care s-a scufundat cu totul.

Două alte bastimente deșarte, ancorate tot dincolo de ostrov, le-au scos pe uscat, unu sub pandieră napolitană numit „San Francisco“, cîrmuit de căpitan Salvator Trelia și altu elin, numit „Nicola“, cîrmuit de căpitan Pericli Piculi. Să bănuiește a fi și alte însemnate stricăciuni la ostrov pentru care să va raporta după ce să va limpezi Dunărea. Aceasta cu respect se face cunoscut onor administrații spre știință.

Căpitan port,
N. Filodone

Nr. 4
Anul 1856
ghenarie 18

⟨Rezoluția⟩ : Să se raporteze Ministerului de Interne.

ianuarie 18

Prefectura Brăila, dosar 720/1856, f. 67, orig.

117

1856 februarie 10, Brăila. — *Din adresa Municipality orașului Brăila către Administrația districtului Brăila, privind confecționarea unor tipare pentru fabricarea cărămizilor.*

Municipalitatea
orașului Brăila

Anul 1856, februarie 10

Nr. 321

Onor Administrații locale

Conform dimensiilor coprinse în ordinul onor minister nr. 20.811, primit în copie pe lângă adresa onor administrații nr. 12.730 de la 20 decembrie anul încetat, făcându-să prin d-lui arșitectul orașului cinci tipare pentru fabricarea cărămizilor, unul s-au poprit la municipalitate, unul s-au trimis d-lui contraciului izlazului, ca să privegheze a se urma fabricarea întocmai, iar celelalte trei cu onoare se trimite onor administrații, rugînd-o a împărți cîte unul la fiecare barieră, cu strașnică îndatorire a nu lăsa intrarea în oraș a altor feluri de cărămizi, decît a acelora ce vor fi întocmai cu aceste tiparuri și bine arse, potrivit citatului ordin ministerial.

Prezident
ss. indescifrabil

N. Filote

Prefectura Brăila, dosar 720/1856, f. 442, orig.

118

1856 mai 22, Brăila. — *Ordinul Deputăției mercantile din Brăila către Corpul mercantil brăilean de a se lua o hotărîre în privința alocării de fonduri pentru introducerea cadredelor de limba greacă și italiană la școala publică din localitate.*

Nr. 25

Depotația mercantilă a portului Brăila. 1856 mai 22
Către onor Corp mercantil din Brăila

Onor administrația locală, prin adresa ei nr. 205 și 4323 în urma poruncii onor Minister Interior nr. 1925, invită pe această Depotație mercantilă ca să învovească concursul încetat de cîțiva ani la școala publică din acest oraș pentru dialectele elin și italian.

Este dar invitat corpul mercantil a s-aduna mâine la 10 ore a.m. la canțilaria acestii depotații ca să să facă desbatere într-acest obiect și prin urmare să să hotărască.

〈Rezoluția〉: În urma invitației de mai sus, adunându-să astăzi, la 23 mai 1856, membrii corpului mercantil la canțileria depotații și, luând în băgare de seamă scopul în obștesc folos, la care onor administrație invită corpul, au hotărât toți în unanimitate ca să sloboază din casa depotații pe fiecare an lefile a doi profesori : elin și italian, exprimînd însă dorința ca să să permită depotații d-a alege acei recunoscuți spre asemenea slujbă și care vor fi supuși la regulamentul școalelor publice locale și la înalta inspecție a onor Ministeriu al Cultului și Instrucțiilor Publice, căruea să rezervă a decide ca și unul din membrii depotații să fie totdeauna parte a Eforii școalei.

Intr-acest chip este convins corpul că școala, avînd mijloace în abondanță, va înflori și produce roduri vrednice de veacul de astăzi și de nobila îngrijire a luminatului guvern și măria sa prințul stăpînitor.

Prefectura Brăila, dosar 697/1856, f. 148, orig.

119

1856 iunie 16, Brăila. — *Adresa Administrației districtului Brăila către Tribunalul civil și comercial din localitate, prin care se anunță că notabilitățile brăilene vor pleca la Galați, pentru a-l întâmpina pe domnitorul Moldovei.*

Confidențial

1856 iunie 16

D-lui prezidente al onor Tribunal civil și comercial din Brăila

Escelența sa secretarul de stat, prin depeșa telegrafică primită astăzi la șapte ore de dimineață, anunță că măria sa domnul stăpînitor al Moldaviei va sosi astăzi, sîmbătă, la Galați, și că subscrisul, împreună cu domnia voastră, d-l prezidente al tribunalului și d-l comandant militar să meargă a complimenta pe măria sa.

Accasta făcîndu-se cunoscut domniei voastre, sînteți invitat să binevoiți a însoți pe subscrisul astăzi, la Galați, îmbrăcat în toată forma, spre a lua parte la complimentarea măriei sale.

Administratorul districtului

Prefectura Brăila, dosar 697/1856, f. 332, ciornă.

120

1856 septembrie 14, Brăila. — *Raportul Municipalityții orașului Brăila către Administrația districtului Brăila, prin care solicită o intervenție la minister pentru achitarea sumei cheltuite cu prilejul trecerii prin oraș, spre Constantinopol, a baronului Talleyrand, comisarul împăratului francez.*

Municipalitatea orașului
1856 august 14
Nr. 2110
Brăila

Onorabilii Administrații locale

Pentru acei lei 945 cheltuiți prin onorabila administrație cu dejunul dat la 14 iulie trecut ecseleții sale baronu Talleyrand¹, comisarul maistății sale imperatorului francezilor, după înțelegirea luată cu d. administrator, în urma adresii onorabilii administrații nr. 6250 și 6268, îndreptate aceștii municipalități, neavînd municipalitatea pînă astăzi nici dezlegare, este rugată onorabila administrație să binevoiască a cere dezlegarea onorabilului minister.

Prezident,
C. C. Epites

⟨Rezoluția⟩: Să se raporteze ministerului a da dezlegare pentru trecerea în socoteala arătaților bani.

sept. 15
ss. indescifrabil

Prefectura Brăila, dosar 687/1856, f. 123, orig.

121

1856 octombrie 2, București. — *Ordinul Ministerului din Năuntru către Administrația districtului Brăila, referitor la repararea cazarmii salupelor, în urma raportului întocmit de inspectorul cordonului Dunării.*

Ministrul din întru
Onor Administrații de Brăila

Onor Minister al oștirea române prin adresa nr. 2879 încunoștințează că a primit raport din partea Inspectorului cordonului Dunării că încă nu s-ar

¹ În document : Tailerand.

fi pus la cale repararea necesară casarmei şalupelor, cu arătare de proastă stare în care se află acel local şi că timpul înaintează spre iarnă.

Ministerul avînd în vedere cele dictate acei onor administraţii prin ordinul nr. 7480 îi scrie ca să ia cele mai energice şi grabnice măsuri spre săvîrşirea reparaţiei acei cazarme cît mai curînd prin putinţă şi să raporteze de rezultat îndată.

Şeful ministerului,
C. G. Ghica

Şeful cancelarii
ss. indescifrabil

Nr. 7682
1856 octombrie 2
C.D.M.P.

Prefectura Brăila, dosar 687/1856, f. 486, orig.

122

1856 octombrie 30, Brăila. — *Petiţia semnată de zeci de cetăţeni prin care se cere Magistratului oraşului Brăila să se reînfiinţeze postul de medic al oraşului şi să-l readucă în acest post pe doctorul Carl Miculici.*

Onorabil magistrat,

Fiindcă doctorul judeţului ocupat cu slujbă la judeţ şi doctorul carantinii cu postul lui şi cu spitalu, oraşul mai mult de 3 ani a suferit şi suferă de lipsa unui doctor de oraş, căruia datoria principală este a vizita pătimaşi sărmani de prin mahalale, care acum n-au nici un ajutor doctoricesc. Această neapărată trebuinţă este aşea învederat că, ştim prea bine, n-a scăpat din vederea onorabilului magistrat.

Ştim prea bine că între cheltuielile de mai mult hotărîte ale onorabilului magistrat figurează şi o leafă a unui doctor de oraş.

Mare nedreptatea ar fi către pătimaşi sărmani d-a nu să restabila un asemenea post trebuincios, iar mai cu seamă acum când de vreo două ani populaţia oraşului sporeşte din zi în zi. Subtiscăliţii au aflat că unile din neguţători, avînd toată confienţa la d. doctor Carl Miculici, l-aduc din Bucureşti pentru familiile lor, dar subtiscăliţii şi-au avut destul preleţ într-un curs de 13 ani în care doctorul Carl Miculici au fost în acest oraş a cunoaşte d-aproape buna şi aprobată sa ştiinţă doctoricească. Zelul şi umanitatea în căutarea pătimaşilor, subtiscăliţii îşi aduc aminte, pă cînd oraşu au fost de mai multe ori bătuit de epidemia holerii şi lingoare, ce zel şi omenire pomenitul doctor cătră bolnavi au arătat.

Suptiscăliții dar roagă pă onorabilul magistrat a luoă în părinteasca sa considerație, de o parte, trebuință pătimașilor sermani d-a li să dea un ajutor doctoricesc prin un doctor orașului și restabilirea acestui post, de altă parte, să încredințeze acest post pomenitului doctor Carl Miculici, în care orașul are plina sa încredere și recunoștință.

Brăila, în octombrie 30 anul 1856

Al onorabilului magistrat plecați.

<Urmează 130 semnături>.

<Rezoluția> : Să să recomandeze la complet ca să o ia în băgare de seamă — 856 noiembrie 10.

Primăria Brăila, dosar 2/1854, f. 47—50, orig.

123

1857 martie 12, Brăila. — *Cererea lui Constantin A. Crețulescu, proprietar al moșiei Dedulești, adresată Administrației județului Brăila, în vederea înscrierii sale în lista electorală pentru Adunarea ad-hoc a Țării Românești.*

Onorabilii Administrații a județului Brăila

Suptînsemnatul boier dă întâiul rang, în vîrstă trecută de 30 ani și bucurîndu-să dă toate drepturile civile, să află proprietar al moșii Dedulești din acel județ (...), de doo trupuri împreunate, din care unul de 1300 stînjani masă lei, în longime dă 1640 stînjani, iar celălalt dă 1500 stînjani masă și în lungime dă 5040 stînjani, care însumează peste tot o suprafață dă mai mult dă 7478 pogoane și care (...), urmează negreșit a avea numărul de pogoane dă loc cultivat, înmulțit dă acela prescris dă firman pentru aligirile dă deputați dă proprietari dă înția clasă. Drept accia, fiindcă această moșie să află liberă dă orice ipotecă, dă cum să va putea convinge acea onorabilă administrație, făcînd întrebare tribunalului dă acolo.

Suptînsemnatul roagă pă acea onorabilă administrație să binevoiască a-l înscri în lista dă alegători și eligibili dă deputat dă proprietari dă înția clasă ai celui județ.

Nr. 5

Aga Constandin A. Cretzulescu

București
1857 martie în 12

Prefectura Brăila, dosar 732/1857, f. 16, orig.

124

1857 mai 19, Brăila. — *Proces-verbal al Municipalității orașului Brăila privind aprobarea cererii industriașului Antonio Borghetti pentru înființarea unei fabrici de pâine, dotată cu mașini cu aburi.*

Nr. 36

Jurnal

Anul 1857 mai în nouăsprezece

Luîndu-se în observație petiția dată de d. Antonio Borghetti, registrată la nr 1079, prin care se cere la municipalitate a i se hotărî un loc pentru așezarea unei mașini (moară cu vapor) pentru măcinat de grâu și fabricat de pâine. Municipalitatea, cunoscînd că o asemenea mașinărie este foarte importantă în acest oraș¹, au prevăzut ca se reducă printr-o reciprocitate concesiile atît din partea municipalității pentru d. Borghetti² (cel care urmează a sacrifica osteneți și cheltuieli însemnate într-aceasta), precum și din parte-i către municipalitate pentru înlesnirile ce-i dă; declară prin acest jurnal:

Locuri disponibile pentru asemenea fabrici are municipalitatea:

1-ii: unul de 800 stînjeni cvadrați, la capul stradei Bulevardului, unde dă în Dunăre în susul apei, vecin din sus cu mormintele, din jos, cu strada, dinspre miazănoapte, vecin cu Alecu Detu și dinspre miazăzi, cu Dunărea și al 2-lea: unul din susul acestuia în aceeași direcție pînă la mormintele catolice. Cel dintîi, fiind într-o poziție mai apropiată de port și care ar sluji și pentru alte trebuințe, după vremi, s-ar putea prinde astăzi, de s-ar vinde la particulari, pînă la lei 40 pe stînjenu cvadrat, iar cel de-al 2-lea poate prinde prețul pe jumătate. Ca să se poată dar reduce la concesiuni, precum s-a zis, după propunerile d-lui Borghetti că dacă nu i s-ar da locul de 1-iul clas cuprins aci cu preț convenabil și corespunzător la sacrificiul său, pe celalt nu-i vine la socoteală, fiind foarte departe, și se vede silit a păși în alte părți pentru așezarea acelei mașini, unde poate ar fi rugat a i se da gratis niște asemenea locuri.

Subînsemnații, chibzuindu-ne, decidem ca să se dea acest loc de la clasa I-ii d-lui Antonio Borghetti cu despăgubirea casei de prețul pe jumătate, pre cît adică s-ar putea prinde de la alți particulari, întrebuintîndu-l în entereze private, adică cu lei 20 de fiecare stînjeni cvadrat, în vecinica stăpînire a d-sale, pe care bani îi va răspunde d. Borghetti îndată ce i se va da actu legal. Zisul loc însă în nimic alt nu este slobod a-l întrebuinta decît numai pentru sfîrșitul ce i s-a dat, fiind dator a așeza și a porni mașina chear în acest an, asemenea să oblige a o ține în activitate cel puțin zece ani și de atunci în tot viitorul, de-i va veni la socoteală, iar mai puțin de zece ani nu, căci de va voi în acest interval de zece ani a specula prin vînzare pentru alte interese, nu va fi slobod, ci va avea drept a-și primi banii înapoi ce a

¹ A ajuns ulterior a fi una din cele mai importante fabrici de acest fel din țară.

² În document: Borgheti.

plătit pe acel loc după actul municipal, iar clădirile ce va face se va prețui atunci după calitate și meritul lor a-și afla despăgubirea valorii de la municipalitate. Acest jurnal mai înainte se va supune la cunoștința onor Minister Interior spre cunoștință și observare (din parte-i) dacă sînt destule cele cuprinse întrînsul spre a se da deslegare de urmare, supunîndu-l la cunoștință și jurnalul onorabilului Sfat Administrativ, încheiat la 15 martie 1852 ; pentru asemenea cerere a neguțătorului olandez Carol Chion, e trimis acest jurnal municipalității cu ordinul nr. 4549, din 16 mai 1852, care s-a găsit abandonat, din cauză că nu s-a mai ivit acel comersant.

În respectul aceștii negociații, d. antreprenor numai cu chipul de împă-mîntenire prin înscrierea între clasele corporațiilor comerciale ale țării sau prin înscrisul ce urmează a da obligatoriu, ca să răspundă la toate datoriile după legile pămîntene, fără excepție de ceilalți pămînteni, poate a se socoti în calitate de proprietar și antreprenorul stabilimentului despre care tratează acest jurnal.

⟨Urmează 4 semnături⟩.

Primăria Brăila, dosar 27/1857, f. 1, 5, orig.

125

1857 mai 19, Brăila. — *Proces-verbal al membrilor Municipality orașului Brăila, privind problema construirii unei fabrici de cărămidă — dotată cu mașini cu aburi — în apropiere de Brăila, de către industriașul H. Sarș.*

Nr. 36

Jurnal

Anul 1857 mai 19

În urma corespondențelor la cererea făcută de d. Sarș et compani de a i se da liberă voiea pă izlazu acestui oraș pentru așezarea unei mașini de fabrică de cărămidă și după promisiile date de municipalitate (privind destul de favorabilă în enteresul public această mașinărie), în comparație cu proasta calitate și scumpetea neașteptată a acestui material ce multă trebuință de dînsul au redus la acest grad de a se vinde mia de cărămidă cu preț de lei optzeci și optzeci și cinci și de o calitate foarte proastă, urmînd astăzi după cele propuse de d-lor prin petiția registrată la nr. 1099 ca să se hotărască locul unde și cît, precum și toate condițiile în sprijinul entereselor fiecăruia în parte, în unanimitate subînsemnații din partea municipalității, proprietara locului, d. arșitect, derijentu bunelor instituii și cu d-ni antreprenori, am contractat și am chibzuit cele următoare :

1-*iu*. Locul se destinează în vale la cărămidării în dosu pichetului nr. 257 și al pescării lui Akim în lărgime, început de la pichet spre mal, trei sute stînjeni și lungime, din acel pichet în josu apii, cinci sute stînjeni ;

2-lea. Pă acest loc au toată voea d-nii antreprenori a-și așăza mașinăriile și a-l întrebuința în fabricare de cărămidă, speculînd-o cum enteresu îl va povățui, fiind datori însă ca cărămida să o fabrice în mărimea după instrucțiunea guvernului, destinat în circulare nr. 20.811 din 20 decembrie 1855, sigilîndu-să și modelu și să va da cel sigilat de municipalitate în primirea d-lor și cel sigilat de d-lor în primirea municipalității, lucrată și arsă bine, așa precum este modelu, căci la din contra, orice cărămidă, nu va fi lucrată după condiții, nu va fi slobod să o specule ce să va nimeri, tot într-o vreme va fi supus la condamnare de ștraf.

3-lea. Numai mașinăriile d-lor contractanți au voie a lucra în acest loc destinat fără ca să fie d-lor slobози a mai aduce și ale altora asemenea ca să le așăze tot pă acel loc, căci, dovedindu-se, să va socoti călcare și pierde orice drept acordat prin acest jurnal.

4-lea. Pă acest loc va avea d-lor voie a face și cuptoare pentru fabricare de var cu din piatră de unde vor voi a aduce asemenea, avînd calitate pămîntul acesta, vor putea fabrica și oale speculîndu-le toate cum interesul îi va povățui.

5-lea. Pentru înlesnirea descărcării din bastimente a orice material, precum cărbuni, piatră, lemne, li se face concesiuni¹ acordîndu-li-se voea a le descărca în dreptul pichetului nr. 257, ce s-au zis mai sus, în observațiile guardenților ostași și civili prin îndeplinirea formalităților de administrație, ferindu-se de orice abuz atacabil bunelor reguli, căci nimic nu li se va asculta la asemenea caz, fiind supuse bastimentele venite cu materialuri a plăti taxa cheajului și ancorajului² (deși însă acolo nu este cheu dar urmează ca să aibă casa municipală oarecare recunoștință drept sacrificiului ce face pentru d-nii antreprenori).

6-lea. Pentru termen de șapte ani nu vor fi supuși d-ni antreprenori la nici o taxă, iar după acestea vor intra în taxă de dare a zeciuellii, obișnuită atunci la toți fabricanții, din toate materialurile ce vor fabrica arse gata în cărămidă, var și oale, dîndu-l ori în natură, sau în bani, precum să vor putea învoi cu partea proprietară. Dacă într-un termen oarecare, mai-nainte de șapte ani, s-ar isprăvi pămîntul decis aici și d-nii fabricanți ar avea trebuință de altul, atunci cade termenul de șapte ani dat gratis și intră în taxă hotărîtă mai sus orice alt pămînt i s-ar mai da peste acesta.

7-lea. Pentru orice cărămidă va trebui municipalității pentru lucrări publice, vor fi datori d-ni contractanți a-i face preferare, de orice alt mușteriu cu oarecare bonificație va vinde la alți.

8-lea. Dacă d-ni contractanți va specula în alte părți sau peste frontieră din materialu fabricat, este supus acel material la taxă de cinci la sută către municipalitate, precum și la vama țării după legi.

9-lea. După acest termen de șapte ani vor fi datori d-ni antreprenori a fabrica într-aceiași mulțime și calitatea încă șapte ani cu darea taxei zise mai sus.

10-lea. Fiindcă izlazul este arendat pînă la sfîrșitul anului corent, cu condiție ca de la orice fabricare de cărămidă să ia taxă d. antreprenor pentru

¹ În document : consiciune.

² În document : angarajului.

materialu ce va fabrica, în timpul arendașului actual să vor învoi cu dînsu, iar termenul de șapte ani, hotărît în acest jurnal, să va socoti început de la 1-iu ghenarie 1858.

11-lea. În respectu aceștii negociații, d. antreprenor numai cu chipul de împămîntenire prin înscriere între clasele corporațiilor comerciale ale țării sau prin înscris ce urmează a da obligatoriu ca să supună la toate împrejurările după legile pămîntene fără excepție de ceilalți pămînteni. Acest jurnal se va supune prin onor administrație la reconstituirea și aprobarea onor minister, cu adăogire că s-au și început operația pã baza lui de către fabricanți cu aducerea a parte din mașinarie după acordul municipalității ca pentru o lucrare ce o cunoaște destul de importantă pentru oraș.

⟨Urmează 5 semnături⟩.

Primăria Brăila, dosar 17/1857, f. 11, 16, orig.

126

1857 august 25, Brăila. — *Cererea profesorului I. Cretiescu de la Școala publică din Brăila, către Municipalitatea orașului Brăila, referitoare la angajarea unui cadru didactic în vederea trecerii la metoda lancasteriană în procesul de învățămînt.*

Profesoru clasului I—II
din Brăila
1857 august 24
Nr. 28

1857 august 25

Onorabilului Magistrat din Brăila

Cu respect viu a arăta onor magistrat greutatea ce o sufer din cauza multor copii și din anevoința ce o încerc, fiind astă clasă împărțită în două sale. Comitetul de aici cunoaște că, ca să meargă astă clasă pe o cale mai cu progres, îmi trebuie neapărat să mi se dea un ajutor, ce s-ar găsi, dacă onor magistrat ar voi să dea din fondurile sale, pe fiecare lună, o sumă de lei 40 și cu plata ce o primește de la școală să poată executa metoda lancasteriană în toată întregimea ei. Cred că onor magistrat în unire cu comitetu va face cele de cuviință.

I. Cretiescu

Primăria Brăila, dosar 55/1857, f. 28, orig.

127

1858 februarie 15, București. — *Ordinul Ministerului Interior către Municipalitatea orașului Brăila, prin care se aprobă cererea lui Mihail Șmirer de a menține în lucru fabrica de lânărie de pe malul Dunării.*

Copie

Onor Minister Interior

Suptiscălitul viu a supune plecat la cunoștința onor minister că avînd clădită, pe locul ce-l am de la municipalitate cu embatic de mai mult timp, o fabrică de lânărie pe malul Dunării la Brăila, departe de port ca de o alergătură de cal, neputînd aduce nici un fel de vătămare în comunicația carantinii și a portului. Această fabrică de lânărie nu au urmat a ei lucrare mai mult de 20 de ani fără să fiu supărat de nimeni.

Acum văz fără de nădejde că onor magistrat local mă silește ca să desființez cu totul această fabrică. De aceia, mă rog plecat onor minister să binevoiască a nu îngădui de a mi se face asemenea simțitoare pagubă cu a ei desființare și a porunci onor magistrat ca să fie nesupărat pînă cînd această lânărie va cădea ; de asemeni, nu tot ce poate face onor municipalitate este a nu îngădui de a-i face nici un fel de reparație.

(iscălit) Mihail Sumireru

Conform cu originalul
(ss) indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 7/1838, f. 318, copie.

128

1858 martie 8, București. — *Proces-verbal al Consiliului Administrativ Extraordinar prin care se aprobă înființarea, la Brăila, a Societății anonime române „Înaintarea comerțului“.*

Jurnal

Consiliu Adminis<trativ> Extraordinar, în șanțele sale de la 6 și 8 martie 1858, luînd cunoștință de petiția adresată mării sale prințului caimacam de către Georgie N. Levidi, însărcinatul din partea a mai multor neguțatori din Brăila, ca să dobîndească autorizația înființării unei societăți anonime române sub numire de „Înaintarea comerțului“, petiția ce măria sa a bine-

voit a o îndrepta în cercetarea și chibzuirea acestui consiliu, consiliu găsește cu cale cele următoare :

1-*iu*. Această societate, privită sub punctul de vedere al scopului ce arată prin mai sus-zisa petiție, cît și prin statutele sale în limba grecească, alăturate pã lîngă acea petiție, nu poate fi decît folositoare la dezvoltarea comerțului țării și prin urmare merită a fi autorizate de guvern.

2-*lea*. Statutele acestei societăți care se văzură iscălite de un număr de cincizeci din cei mai însemnați neguțatori ai orașului Brăila și unii din capitală, care au subscrisă pentru o sută șaptezeci și șase de acții, găsindu-se și de către consiliu potrivit cu scopul societății, le primește cu deslușirile ce se văd în traducția în românește, precum și cu modificările următoare :

(A), Articolu al 2-*lea* se va redija în chipul următor :

După împărțirea celii dintîi serii de trei sute acții, celelalte a căror scoatere se va încuviința după cele prevăzute la art. 1-*iu*, nu se vor mai plăti cu două sute galbeni, ci în folosul antreprizii, după analogia urcărilor și după opinia de care se va bucura societatea și aceasta după găsirea cu cale a eforilor.

(B). La art. 25 să se adauge cele următoare : chemarea acționarilor în adunare pentru darea de socoteli se va face cel puțin cu o lună înaintea zilei hotărîte pentru acest sfîrșit, atît d-a dreptul de către directoru societății cît și prin publicație prin foile publice.

(C) Art. 32 se va redija în chipul următor : după complectuirea de o sută cînzeci acții, este însărcinat d. Georgie Levedi a cere de la înaltul stăpînitor recunoașterea acestei societăți, care ca numire de o societate română de cabotaj ce se supune la toate prăvilile țării, toate contestațiile privitoare la operațiile ei fiind supuse tribunalelor țării, neputînd nici unul din acționari să alege la protecția sa.

(D). Fiindcă după art. 16 din statute se zice că societatea va începe îndată ce se va împlini numărul de o sută cincizeci de acții, acționarii subscriși în acele statute, avînd în vedere responsabilitatea care trage asupra-le pentru tot capitalul societății vor avea cea mai mare băgare de seamă în alegerea persoanelor, nu numai a eforilor și a directorului dar și a tuturor amployaților acei societăți, ca să fie oameni cu ecsperiență, cu onestitate și care sub toate privințele să insuflă încrederea publicului.

(E). Navigația dirijată de acea societate să se facă în tot lungul țăr-mului român al Dunării, începînd de la Vîrciorova pînă la Brăila și atin-gînd la toate schelele țării.

3-*lea*. Locurile ce prin mai sus-zisa petiție să cer a se da societății pentru trebuința acolo arătată, urmează ca Departamentul din Năuntru să pue îndatoririle municipalității locale s-ardice un plan eczat de poziția și întinderea lor și dacă nu sînt trebuincioase la alte lucrări în portul Brăilii, apoi prin știrea și autorizația departamentului să ia mai întîi cuvenitele mă-suri din parte-i și la urmă să le puie la dispoziția pomenitei societăți pe timpul eczistenței sale, ce se însemnează la art. 17 din statute. Acest jurnal

al consiliului se va supune înălțimii sale prințul caimacam de către d-nu ministru al finanțelor spre cuvenita aprobăție.

(iscălit) : C. G. Ghica, C. Bălăceanu, N. Crețulescu, Grig. Bengescu, B. Vlădoianu, Al. Dumitrescu, N. Borănescu.

Conform cu originalul
ss/indescifrabil

Prefectura Brăila, dosar 815/1858, f. 5, 22, copie.

129

1858 mai 13, Brăila. — Raportul Municipality orașului Brăila către administrația locală, privind cheltuielile făcute cu prilejul trecerii prin oraș, de la București spre Constanținopol, a secretarului comisarului turc.

Municipalitatea
orașului Brăila
Nr. 828

Onor Administrații locale

Pe baza adresei onor administrații nr. 2959, dîndu-să prin cinovnicul municipalității masa cerută pentru d. secretar al comisarului turc ce a venit la 23 aprilie, trecut de la București, și s-au bărcat în vaporii pentru Constanținopol, s-au cheltuit lei patruzeci și doi, parale douăzeci nr. 4220/40, plătin-du-să acești bani locantierului Stavru C. Voergarosu ; cu onoare se trimite pe lîngă această listă nominală de zisa cheltuiială priiuită cu raportul cinovnicului ei nr. 58 și este cu onoare rugată onor administrație a cere dezlegarea onor minister pentru trecerea în socotelile municipale a arătatei sume de lei patruzeci și doi parale douăzeci.

ss. indescifrabil

Ajutor,
Roată

Prefectura Brăila, dosar 810/1858, f. 14, orig.

130

1858 iulie 16, Brăila. — Adresa Municipality orașului Brăila către Administrația districtului Brăila, privind cheltuiala făcută cu ocazia trecerii prin oraș a prințului Albert de Prusia.

Municipalitatea
orașului Brăila
Ano. 1858 iulie 16
Nr. 1336

Onor Administrații locale

Pe baza adresei onor administrații nr. 5114, pregătindu-să cuvenita masă pentru înălțimea sa regală prințul Albert de Prusia, ce au trecut printr-acest oraș la Buzău, s-au cheltuit lei una mie șase sute șazeci și opt, parale patri 1668 = 4/40 ; penfri care bani, alăturându-să pe lângă aceasta listă nominală, cu onoare este rugată administrația a recomanda onor minister și a cere cuvenita dezlegare pentru trecerea lor în socotelile municipale.

Vrăbiescu Ion

Mihalache Ion

⟨Rezoluția⟩ : Să se trimită Ministerului cel Interne cerîndu-se aprobarea acestei cheltuieli.

Iulie 18

Ajutor,
Roată

Prefectura Brăila, dosar 810/1858, f. 42, orig.

131

1858 iulie 22, Brăila. — Cererea lui I. Blumen, adresată Administrației districtului Brăila, pentru menținerea în stare de funcționare a localului de lînărie, închiriat de la M. Șmirer.

Onorabilei Municipality locale

Astăzi subțscrisul văz că onor poliție a pășit în ecsecutarea surpării localului de lînărie a lui d-l M. Șmireru ce l-am închiriat de la dînsul și pe temeiul contractului închirierii ce coprinde a-l întrebuița oricum mă vor povățui interesele, am depus întrînsul o cantitate colosală de lînă spre operație.

Apoi, pentru că această marfă de lînă, aflată în sus-zisul local, se află în cursul operației și prin a lui surpare causeasă în interesele acestei mărfi o pagubă foarte simțitoare d-o valoare de 10 pînă la 12 mii galbeni, căci această

operație fiind serioasă, urmează a se face cu toată esactitatea și activitatea, ca să-și poată lua urgentă de terminare spre a se transmite după legăturile ce am cu mai multe comisioane din streinătate, Pesta și Marsilia.

Mă grăbesc a ruga cu tot respectul pe onor municipalitate a dispune îngăduirea existenței zisului local cel puțin trei luni, în care să poată determina espusa operație, căci pagubă se va pricinui prin surparea acestui local, acum în cursul operației prezisei mărfii, va primi în greutatea și răspunderea cui se cuvine.

1858 iulie 22

Brăila

Cu subpunere,
I. Blumen

⟨Rezoluția⟩ : Să se scrie administrației locale ca dispozițiile luate pentru dărîmarea lănării d-lui Blumen să le suspende, iar pe de altă parte, să se facă cunoscut d-lui Smirer, proprietar, că se mai îngăduie de azi 65 zile inclusiv pînă cînd d-l își va spăla și încărca lîna ce are depusă în acea lînărie.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 7/1838, f. 362, orig.

132

1858 iulie 25, Brăila. — Din raportul Administrației districtului Brăila către Ministerul de Interne, prin care înaintează jurnalul comisiei pentru verificarea celor ce solicită locuri la marginea orașului, stabilind și numărul lor.

Jurnal

Astăzi la 15 iulie 858 comisia rînduită pentru constatarea calităților celor ce au cerut locuri la marginea orașului între barierele vechi și noi, adunîndu-se în seanță și luînd în băgare de seamă atît ordinul onor Ministeriu celor Interne supt nr. 4049 din 6 iunie anul corent, cît și condica în care s-au înscris cei ce au însușit calitățile coprinse în numeratul ordin ministerial d-a li se da asemenea locuri, s-au încredințat că pînă astăzi s-ar găsi cele următoare dupe schița de plan făcută de d-l arhitectul Cuznovici locurilor care este vorba la marginea orașului, s-a aleg numai 440 de locuri de dat, d-o mărime de la 80—100 stînjei fiecare.

Numărul celor ce s-au înscris pînă astăzi cu cerere d-a li se da locuri și care oameni au după ordinul ministerial toate calitățile cerute d-a preținde asemenea locuri se ridică la țifra de 790 afară de 92 văduve cu copii, care și acestea fiind soțiile birnicilor patentari și altor pămînteni încetați

dupe timpuri din viață aici în Brăila au și ele dreptul ca și ceilalți d-a se bucura de această punere la cale făcută pentru cei ce n-au locuri.

Peste cei mai sus arătați după știința-le ce au suptînsemnații ce vor mai arăta poate cu asemenea cereri, încă de la 300 până la 400 oameni, care ca și cei dinții se crede că vor avea cualitățile cerute.

Acum este vorba cum să se facă împărțirea acestor locuri cînd odată numărul locurilor de dat nu sînt mai mult de 440 și numărul doritorilor este aproape mai mult decît întreit ; de s-ar prefera dintre dînșii numai atîția cîte sînt și locuri, s-ar da ocazie de scandal și de încurcătură publicului, căci precum s-a zis toți cîți s-au înscris până acuma au cualitățile cerute d-a putea lua locuri.

Pentru aceste cuvinte, suptsemnații, spre depărtarea oricăria nemulțumiri ce ar putea să decurgă din împărțirea locurilor ce s-aleg după schiță de plan între barierele vechi și șanțul dimprejurul orașului, se găsesc datori mai înainte de trimiterea catagrafiei în a căruia lucrare se află și astăzi ca să supuie onor administrații această împrejurare cu următoarea părere din parte-le. Că d-a se da locuri numai la a treia parte din numărul celor însemnați în catagrafie ar fi o lucrare precum o poate judeca prea bine și onor administrație, ce nu corespunde nici cu trebuința oamenilor ce sînt în lipsă de locuință în acest oraș, nici cu dorința onor ministeriu carele, precum se vede din ordinul său cu nr. 4049, se crede a voi d-a îndestula cu locuri pe toți cari ar avea cualitățile însemnate în ordinul său, spre depărtarea oricăria nemulțumiri și încurcături ce s-ar ocaziona publicului, dîndu-se numai la o parte de oameni și lăsîndu-se două părți, pe cînd toți împreună au aceleași calități și aceiași lipsă de locuri.

Este dar de trebuință spre împăcarea tutulor acestor oameni ca onor ministeriu să binevoască a hotărî d-a se da locuri la toți cei ce vor însuși cualitățile cerute prin ordinul ministerial și, ca să se poată îndeplini aceasta, trebuie ca să se dea locuri și peste șanțul orașului, formîndu-se mahalale dupe o măsurătoare și regulare făcută mai dinainte de d-l arhitectul respectiv, spre a nu se modifica întru nimic frumusețea planului orașului, iar șanțul să rămîie tot cum se află, neaducîndu-se cu aceasta nici o împiedecare la realizarea acestii păreri, dacă odată stradele principale, adecă acelea pe care sînt barierele, nu vor lua nici o schimbare în direcția lor.

Numai cu modul acesta se va putea împăca trebuința oamenilor ce sînt în lipsă de locuri în acest oraș care, din zi în zi, dezvoltîndu-se, a ajuns chiriile caselor la o țifră prea însemnată în comparație cu chiria ce se plătește în celelalte orașe ale țerei.

Pe lîngă aceasta oamenii ce cer locuri astăzi în Brăila nu sînt cea mai mare parte decît români birnici și patentari statorniciți în acest oraș de ani îndelungați și care au luat întotdeauna parte la toate greutățile orașului, mai cu samă în timpul ocupațiilor de oștiri streine, cînd orașul Brăila era privit ca un punct strategic și, unde mai mult decît aiurea, a fost grămădite oștiri care nu puțini au fost împovărătoare, mai cu seamă cu facerea fortificațiilor, clasei birnicilor și patentarilor căruțași și lucrători în port.

Peste aceasta, acești oameni care sînt prea trebuincioși comerșului din port în cualitatea lor de căruțași, măsurători de bucate și altele, cu atît mai mult merită d-a fi împărțășiți cu locuri în Brăila cu cît că ei fiind români

și elementul românesc fiind prea mic în acest orași în comparație cu mulțimea streinilor veniți din alte părți și împrăștiți aici în virtutea legiuirei din anul 1835 și 1836, trecută în Regulamentul Organic la pagina nr. 568, de nu li s-ar acorda cerirea de locuri la Brăila în loc d-a prospera și prin urmare d-a se statornici pentru totdeauna, spre a se aplica la întreprinderile comerciale ale acestui orași, ar fi nevoiți să trăească ca oameni nestatornici și poate să și părăsească unii dintrînșii orașul, lucru care n-ar fi nicidecum folositor, nici chiar pentru ei în parte, nici chiar pentru români în genere, căci i-ar depărta de locul acela unde este chear de enteresul țării ca să fie mai mulți români spre a se putea de la întreprinderi comerciale și a se desvolta mai bine în asemenea operații folositoare.

(suptscris)

I. Vrovețan
Marghiloman
C. Drăghicescu

Pentru conformitate,
Sarteanu

Prefectura Brăila, dosar 835/1858, f. 26, 29, copie.

133

1859 ianuarie 7, Brăila. — Din raportul Poliției Brăila către Municipalityatea orașului Brăila, referitor la reprezentațiile teatrale organizate în sala „Rally“ de o trupă italiană, relevându-se primejdia prăbușirii galeriei localului din cauza publicului prea numeros.

Poliția orașului
Brăila
Ano 1859 ghenarie 7
Nr. 52

Onor Municipalityții orașului

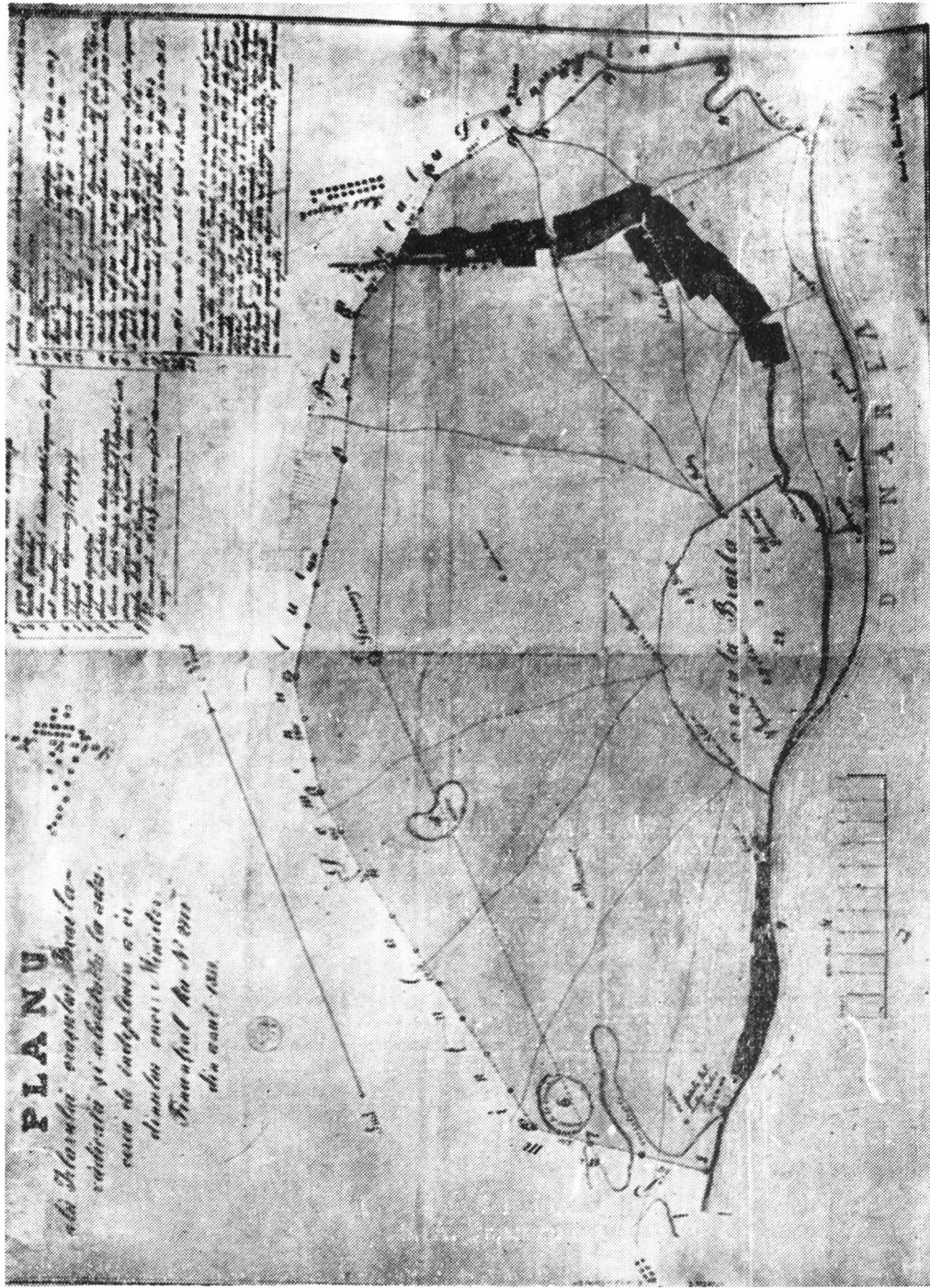
Cu prilejul piesei ce-a reprezentat aseară d. actori italieni în sala caselor d. Rale din strada București, în galerie s-au grămadit o mulțime de oameni și adresându-să subscrisul către proprietar dacă acea galerie este solidă astfel încât să nu cauzeze vreun prinos, fiindcă pe cât a observat-o, subscrisul bănuie a nu fi atât de solide...

Șeful poliții,
C(onstantin)Bacalbașa

Primăria Brăila, dosar 6/1859, f. 2, orig.

PLANU

ală Bisericii vechi din Brașov
 vechi și actuală la acea
 casa de învățăminte și
 din anul 1800 și 1801
 din anul 1800 și 1801

134

1859 ianuarie 20, Brăila. — *Cererea lui Jacoppo Billi, directorul Companiei dramatice italiene, către Cîrmuirea judeului Brăila, privind reducerea taxei stabilite prin contract cu fanfara regimentului aflat în garnizoană la Brăila.*

Monsieur le Gouverneur,

Le sousigné directeur de la Compagnie dramatique italienne a l'honneur de vous exposer, qu'ayant engagé la musique du régiment en garnison dans cette ville il s'est obligé par contract avec Mr le Colonel du dit régiment de l'appeler du moins quatre fois par semaine pendant le carnaval au prix de six ducats par chaque soirée.

Ce fut dans l'espoir de tirer un profit des bals masqués qu'il signa ce contract tandis qu'il payait auparavant deux ducats pour chaque représentation.

Or, il est à cognition de tout le monde que bals masqués au lieu de donner un certain profit à l'entrepreneur soussigné, lui ont causé une perte considérable dans les frais de chaque soirée de manière qu'il a été obligé de les suspendre depuis deux semaines.

En prévoyant que les seules ressources pecuniaires qui lui viendront de la comédie ne suffiront pas à le tirer d'embarras et qu'il se trouverait bientôt dans la nécessité de fermer le théâtre ou de manquer à ses engagements il se fait un devoir sacré de porter l'affaire à votre connaissance avec prière de vouloir bien prêter ses bons offices, prenant en considération la circonstance, pour lui obtenir une diminution convenable dans prix ou la résolution du contract.

Persuadé d'avance que Mr. le Gouverneur voudra prendre en considération la position du soussigné, il s'empresse de lui faire ses remerciements réitérés et à l'honneur d'être

le très humble et très obéissant serviteur
Jacques Billi

Brăila, 20 Janvier 1859

A.S.E.

Mr. J. Babbiano

Gouverneur d'Ibrăila
et ses dépendences

135

1859 ianuarie 22, Brăila. — *Din raportul inginerului topograf asupra izlazului orașului Brăila, înaintat Administrației districtului Brăila.*

Administrația districtului
Brăila
Anul 1859 ianuarie 22
Nr. 521

Relație

După citirea și deslușirea luată din această ocolnică, precum și după științele luate din toate hîrțile coprinse în acel dosar, am mers cu suptiscălitul împreună cu d. precedent al municipalității, domnul Mihalache Marghiloman, cu d. George Géavidi, cu d. George Cociaș, arendașul izlazului, aceștia din partea orașanilor, iar din partea domeniului cu d. Ioan Sulioti, antreprenorul domeniului, spre cercetarea și dovedirea semnelor pe fața pămîntului coprinse în ocolnică, dintre izlazul vechi și domen.

Mi s-au arătat întîi semnul ce vine în dreptul Ostrovului Mic, la acest semn erau și alți trei uncheși veniți anume : Petco Vlaico, Iordache și Tudor Cilibiu din satul Vărsăturile, care și aceștia tot pe același semn l-au arătat ; de aci am mers cu toți, afară de d. antreprenori, pînă la un semn unde au arătat că este cel de lîngă Vărsătură ; la acest semn au zis cei trei uncheși că mai înainte nu cunosc mai mult. De aici am mers cu d-lor cei rămași din partea orașanilor la șternșanț (fortereată) unde au fost Brăila cu ruși în războiul din 1806 ; aici au încredințat d. Gligori Ahtaru cu d. George Giavidi că au fost și piatră pusă. De aici am mers înainte pînă la o movilă (bășică) ce este pe malul Luncii Siretului ; aici au zis d-lor doi numiți că este movila ce este aproape de satul Cambeș. De aici au mers, fiind seara, spre case, zicînd d-lor că Piscul Brăilii și gura rîului Bîsca este cunoscut de toți, precum și este, căci și aceste semne am fost eu în zioa de a doua cu alți oameni, care semne sînt din natură și nu pot fi strămutate. Acum făcînd suptiscălitul observație asupra acestor semne arătate pe fața pămîntului și coprinse în ocolnică, am văzut că movila (bășică) ce mi s-au arătat după malul Luncii Siretului nu poate fi cea adevărată, căci, după arătarea altor oameni, fostul sat Cambeș ar rămînea atunci în izlaz.

Spre această îndreptare am mers eu cu doi unchieși, anume Radu Bou și Lepădat Casapu din orașul Brăila, și mi-au arătat locul unde au fost satul Cambeș, care se și cunoaște chear acum prin rămășițele gropilor, însă movila coprinsă în ocolnică nu se mai cunoaște și, pentru că zice ocolnică că satul Cambeș rămîne afară din izlaz, am făcut semn pe malul Luncii Siretului, aproape de arătatul fostul sat, chear acolo unde au fost și este făcută o movilă de maghistratul orașului drept hotar, potrivit vorbirii din ocolnică, lăsînd acel sat afară din izlaz. Semnul, mica movilă, care ar trebui să fie

împotriva movilii Cîrcei nu s-au putut dovedi, cu toate că, găsindu-se, ar fi fost cu puține pogoane în folosul domeniului, că zice ocolnica : că de la movila după malul Siretului linia hotarului priimește îndreptare paralelă cu Dunărea, mergînd într-acest chip la cea mică care se află împotriva movilii Cîrcei și așa, negăsindu-se, urmează a se îndrepta linia hotarului de la semnul din malul Siretului la șternșanț, precum și semnul dintre Iezer și Iezerul Vărsătorei nu s-au putut găsi, deși sînt aceste două iezero în ființă, întră acest semn nu aduce nici o greșeală la hotarul izlazului, fiindcă ocolnica zice că acest semn este prins prin linie dreaptă cu șternșanț și cu semnul de lîngă Vărsătură.

După arătarea și dovedirea acestor de mai sus-numite semne pe fața pămîntului, coprinse în ocolnică a despărțirii izlazului vechi de către domen și după orientarea ce am făcut asupra poziții locului atotîntinderii izlazului, am ridicat planul topografic întocmai poziții locului, precum se află întinderea acestui izlaz, în care plan se vede alăturat, fiind pe lîngă aceasta, semnale după fața pămîntului coprinse în ocolnică, adică :

1. iu. Semnul din gura rîului Bîsca la Dunăre, pe plan nr. 1
2. Piscul Brăilii pe malul Luncii Siretului, pe plan nr. 2
3. Semnul pe același mal aproape de satul Cambeș, pe plan nr. 3
4. Șternșanț (fortărețe), bătălia făcută de ruși în războiul din anul 1806, pe plan nr. 4
5. Iezerul, pe plan nr. 5
6. Iezerul Vărsătorei, pe plan nr. 6
7. Semnul de lîngă Vărsătură, pe plan nr. 7
8. Semnul de lîngă Dunere, între satul Iarba Dulce și satul Vărsăturile, în dreptul Ostrovului Mîc, pe plan nr. 8 (acest ostrov este acum cotropit de apă)
9. Gîrla lată sau Dunărea, pe plan nr. 9

Toate aceste semne de la nr. 9 eczistă pe fața pămîntului și care au despărțit în partea cîmpului izlazul vechi al orașului Brăila de către pămîntul domeniului, precum se vede pe plan prin punctata linie neagră de la un punct la altul.

Făcînd suptescălitul eczactă socoteală la întinderea pămîntului într-aceste numite semne, fac pogoane 5070, afară de coprinsul orașului ce este însemnat cu văpseaua roșie pe plan nr. 22 și care are un șanț înprejur, precum pe plan se vede, așadar, deși în alăturata ocolnică zice că acest izlaz coprinde în sine 6628 pogoane cadrade afară de coprinsul orașului pînă la streajă de 393 pogoane, dar pe cită vreme semnale ocolului izlazului, coprinse în ocolnică, sînt pe fața pămîntului și nu sînt, nici nu pot fi tăgăduite sau strămuate de nimeni, am luat acest semn de cea mai bună pază și se înțelege curat că acele pogoane fiind unu numai de șapte sute optzeci și patru stînjeni cvadrați, cu stînjenu rusesc, care stîngen este de șapte funturi englezești sau optzeci și patru duismuri (țoluri), sînt mai mici decît ale țării, pogonul de 1296 stînj. cvadrați, precum ocolnica le descrie și precum chear raportul Municipalității orașului Brăila, cu dată de la 4 iulie 1841, cu nr., 510, administrații arată că acest izlaz coprinde numai 4300 pogoane rumânești,

socotit pogonul de 1296 stînj. cvadrați și, cu adaosul de 1500 pogoane, însu-mează 5800 pogoane rumânești dar această arătare este greșită, căci după planul ridicat, sînt pogoane 5070 izlaz vechi, pogonul de 1296 stînj. cva-drați, precum am arătat mai sus.

După dezgrădinirea acestui hotar care s-au despărțit prin semnele mai sus arătate, precum pe plan se arată prin punctata linie neagră, am măsurat și adaosul izlazului de 1500 pogoane cvadrate dupe ordinul onor Minister Finanțial din anul 1840 decembrie 30 cu nr. 3128, îndreptat Administrației de Brăila, avînd în vedere acest ordin care pune îndatorire ca să nu se dea locuri roditoare din care ar putea dobîndi Vistieria sau contracciu ce înfăți-șează drepturile cu folos prin cultură ce s-ar face acelor locuri, ci cîmpie stearpă și care n-ar sluji în cea mai multă vreme decît pentru pășune, precum asemenea și ca să nu alătore la oraș prin darea hotărîtelor pogoane și vreun sat sau cîtun din cele ce pînă astăzi se află lăcuind pe pămîntul domeniului și care răspund datoria clăcii și a celorlalte drepturi ale proprietății către Vistierie : așadar, după socoteala făcută pe plan, am început cu măsurătoarea, cu darea celor 1500 pogoane, precum aici și cu deslușirea din plan se arată...

(subscris) Topograf,
I. Doda

1858 avgust 11
Nr. 85

Primăria Brăila, dosar 4/1831, f. 323—324, 344, orig.

136

1859 ianuarie 27, București. — *Telegramă primită de Ad-ministrația districtului Brăila de la Ministerul din Năuntru, prin care se aprobă dorința brăilenilor de a sărbători ale-gerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domn în ambele principate.*

Ministerul din Năuntru
Către Administrația districtului Brăila

Depeșa telegrafică

primită la 27 ianuarie

Nr. 1600 ziceri 67

Predat la București la 8/2 1859 ora 6 minute — după prînz. A venit la Ibrăila la 8/2 ora 6 minute 45 — după prînz.

D-lui administrator de Ibrăila

Prin ordinul cu nr. 649 de ieri, cu ștafeta, s-a comunicat dv. de ale-gerea înălțimii sale Alecsandru Ioan I domnul Moldovii și de stăpînitor Țării Românești.

Dorința exprimată de cetățenii aceluia oraș de a serba alegerea mării sale prin iluminare este primită cu cea mai vie mulțumire.

Ministru din Năuntru al Țării Românești.

Nr. 690 — 1859.

Ianuarie 27

Întocmai cu originalul
Iliad

⟨Rezoluția⟩ :

Grabnic să se comunice municipalității, envitându-se a da această novelă în conștiința populației, iluminând spre serbarea noielii pricinuite și din partea stabilimentelor publice.

I. B.

1859 ian. 27

Prefectura Brăila, dosar 958/1859, fila, 3, copie.

137

1859 ianuarie 28, Brăila. — *Adresa Administrației districtului Brăila către Municipalitatea orașului Brăila, prin care se comunică dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza ca domn și aprobarea sărbătoririi acestui eveniment prin iluminarea orașului.*

Administrația districtului Brăila

Anul 1859 ghenarie 28

Nr. 640

Onor Municipalități

Mai mulți din domnii orașani, viind ieri la subțscrisul, au cerut a le arăta dacă era adevărată noutatia ce țircula prin oraș despre alegerea noului prinț al României, ce s-a efectuat la 24 ale corentei, spre a putea face și dînșii sărbarea națională ce se cuvine unei asemenea solemnități, și fiindcă suptscrisul nu primise vreun ordin în această privință, prin depeșă telegrafică au comunicat onor Ministeriu Interior cererea numiților orașani la care se priimi acum spre respuns alăturata aci în copie ordin telegrafic supt nr. 690, prin care afirmă alegerea înălțimii sale Alexandru Ioan I-ii domnul Moldovei și de stăpînitor al României și permite serbarea ce voiesc a face cetățenii acestui oraș pentru această alegere.

Administrația grăbește a comunica aceasta onor municipalității și este invitată a da această navelă primită în cunoștința populației orașului, iluminînd spre serbarea ei și din parte-i stabilimentele publice, cu cuvenita pompă unei asemenea serbări naționale.

I. Băneanu

Adjutor,
N. I. Chirculescu

〈Rezoluția〉: Să alătură lista de contabilitate în sumă de lei trei mii doi, parale treizeci și cinci.

N. Petrescu

1859 ghenarie 31

〈Mențiune marginală〉: Să va orândui a se face luminații cît va putea mai frumos, atît la autoritățile publice precum și în piața Sf. Voevozi.

A. Canovici

Primăria Brăila, dosar 12 bis/1859, f. 3, orig.

138

1859 februarie 2, Brăila. — *Raportul Administrației districtului Brăila către Ministerul din Năuntru, privind sărbătorirea Unirii la Brăila.*

Administrația districtului Brăila
Către Ministerul din Nauntru

Nr. 790 februarie 2 — 1859
Principatele Unite

Domnule ministru,

Ieri, la 1 februarie, cu prilejul săvîrșirii jurămîntului oștirci garnizionate acilea și adăogirea banderolelor ce înaltele puteri garante deteră stendardurilor noastre, orașul Brăila fu teatrul unei serbări naționale, ce va rămînea vecinică în memoria lăcuiitorilor acestui oraș. Bucuria obștească, fala națională ce să vedea în tot cursul aceştii serbări pe fizionomiile tutulor lăcuiitorilor de toată clasa sînt vrednice de a fi notate, dar aceea ce este și mai vrednic de observat este că această sărbătoare sârbată de întreaga populație ce toată zioa aceasta fu în mișcare, fără osebite de clase, de naționalitate, adevărat frățească, fu telebrată de dimineața și pînă seara, domnind cea

20

[illegible]

mai mare liniște ; precum și seara locuitorii toți, cu mulțumire de zioa fericite ce petrecuseră, să întoarseră pe la locuințele, în liniștea cea mai exemplară.

Aceasta, d-le ministru, cu respect supui la cunoștința domnii voastre spre știință.

〈Mențiune marginală〉 : Cu muzica regimentului ce antona imnuri naționale, întrerupte din vreme în vreme de urările populații pentru patrie și înălțimea sa, prințul stăpînitor.

Prefectura Brăila, dosar 958/1859, f. 20, ciornă.

139

1859 februarie 4, Brăila. — *Rezoluția pusă de Administrația districtului Brăila pe adresa municipalității, cu privire la delegații ce urmează a pleca în capitală pentru a-l felicita pe domn.*

Principatele Unite Moldova și Valahia

Domnule administrator,

Spre răspuns la adresa onor administrații nr. 809, municipalitatea vă alătură, pe lângă aceasta, în copie, jurnalul încheiat prin numirea persoanelor ce au a merge a felicita pe domnitorul nostru, ca să-l aduceți la îndeplinire.

Îndeplinitor de prezident al Municipalității Brăila,

N. Filoti
Ajutor,
P. Roată

Onor Administrații districtului Brăila.

Anul 1859
luna februarie
fila 150

〈Rezoluția〉 :

Grabnic să se ia în cunoștință celor numiți deputați, envitînd a merge în capitală, spre felicitarea înălțimii sale prințul stăpînitor, d-l Vrăbiescu, prin depeșe telegrafică din partea administrației se va envita chiar la București, unde să află a sta pînă ce va sosi acolo înălțimea sa că, întrunindu-se

cu ceilalți domni deputați, destinați de acest oraș, să felicite pe înălțimea sa. Ordin plășii Vădeni a alege, pe lângă țăranul, bătrînul Ioan Treistoară, din satul Ianca, încă unul tînăr dintre candidații acestei plăși, încunoștințînd, pă de o parte, suptscrișul, iar pe de alta, envitînd a merge în capitală spre sfîrșitul pentru care sînt aleși.

I. B.

1858 februarie 4

Prefectura Brăila, dosar 958/1859 fila 21, orig.

140

1859 februarie 16, Brăila — *Raportul Consiliul municipal Brăila către Ministerul de Interne, privind activitatea Deputăției mercantile.*

Nr. 250

La Ministerul Interior

Încă din anul 1838 cu aprobația dată prin jurnalul încheat de onor Consiliu Administrativ Extraordinar al țării, publicat prin Buletinul nr. 88 și 89, s-au înființat într-acest oraș Deputăția mercantilă, compusă din cîțiva membri din comersanții portului și de prezedentul municipalității.

Scopul înființării acestei deputății să înțelege că n-au fost altul decît pentru necesitatea simțită întru înfrumusețarea portului acestui oraș și spre acest sfârșit s-au organizat de atunci și să folosește de următorul venit : de la orice produse de orice felorime ce să exportează prin port, priimește taxă de zece parale la chilă, asemenea priimește taxă de zece parale la suta de lei și de la orice felorime de obiecte și mărfuri ce trimite prin cantori în ocale și nu în chile. Asemenea taxă de zece parale la suta de lei priimește și de la orice obiecte, fără osebite, ce să importează în oraș, fie tranzit sau pe seama orașului.

Venitul anual ce strînge peste deputăție se reduce aproximativ la țifra de la 5 pînă la 7 mii galbeni municipalității, însă nu sînt recunoscute nici veniturile, nici cheltuielile pe la zi făcînd, fiindcă de la înființarea acestei deputății s-au urmat legii timpului, începînd ca prezedentul municipalității după vremi la o parte, adică la lucrările ei primare și încheierea socotelilor anuale și de la vro cîțiva ani încoace nu să aude a fi conlucrat nici unul.

În timpul dar de 21 ani de zile de cînd această deputatiea adună acest venit, ar fi trebuit ca portul să-și ia vreo osebită și simțită îmbunătățire după mijloacele pe numere ce posedă singură, însă operația ce au săvîrșit pînă acum

⟨au⟩ fost că au clădit, pe vremea când eczista carantină, două magazine pentru depunerea și păstrarea mărfurilor ce ieșia din carantineasca curățenie, opt încăperi de scînduri ce slujea de parlatoriu... plătește încă pe fiecare lună și o sumă oarecare drept leafă la vreo cîțiva paznici pentru paza pe noapte a magaziiilor cu produse, aceasta însă nu se poate socoti ca o îmbunătățire a portului, fiindcă fiecare proprietar de magazine sau de case urmează a-și asigura averea sa prin de la sine contribuire ⟨la⟩ legile orășanești.

Cea mai prințipală și simțită necesitate au fost și este de a să face din nou sau a să repara cheul eczistent care au ajuns în proastă stare și în mizerie, precum și de a să pava portul în toată întinderea lui, alte asemenea îmbunătățiri neapărat trebuincioase.

Comercianții pămînteni

* *

Dintre streini

* *

Îndeplinitor de prezident, N. Filoti, C. Ioan

I. Dimitrescu

Ajutor, Roattă

Primăria Brăila, dosar 6/1842 f. 10, 11, ciornă.

141

1859 februarie 18, Brăila. — *Raportul lui Patriciu G., profesor superior la Școala publică din Brăila, către Municipalityatea orașului Brăila, referitor la pregătirile ce trebuie făcute cu ocazia vizitei în oraș a domnitorului Alexandru Ioan Cuza.*

Profesorele superioare

al Școalei publice

din districtul Brăila

1859 februarie 18

Onoratul Magistrat local,

După informațiunile luate, măria sa Alexandru Ioan I, principele Principatelor Unite, fiind a sosi pe la 24 ale corente și după cum e foarte probabil, că pe lîngă deosebitele vizitații ce ar face autorităților publice, școala publică a acestui oraș negreșit că se va onora de prezenția înălțimei

sale. Spre acest sfârșit dar subscrisul vine cu onoare a invita pe onoratul magistrat se binevoiască a da dispozițiunile sale în oarecare curățire a locului¹ acestei școli numai în modul următor, adică spălatul sălilor și spoitul fațadei și a salei de intrare cum și a sobelor, nefiind timp a se face spoire generală, însă onoratul magistrat va binevoi a face această curățire, cât s-ar putea mai fără asemănare.

Profesore,
G. Patriciu

⟨Rezoluția⟩ : Să se facă ordin de plată, să se ceară dezlegare.

N. Filote

Primăria Brăila, dosar 1/1859, f. 31, orig.

142

1859 februarie 20, Brăila. — *Raportul Municipalității orașului Brăila către Ministerul de Interne, prin care se argumentează necesitatea ca ostrovul Surinul să rămână în continuare în proprietatea municipalității.*

Anul 1859 februarie 20
IV. 288

La Ministerul Interior

Municipalitatea, văzînd coprinsele din adresa onor Minister al Finanțelor din anul încetat 1859, sub nr. 4400, alăturată în copie pe lîngă ordinul domniei voastre nr. 1218, cu respect vine printr-aceasta a mai supune în cunoștință următoarele : Ostrovul Surinul din dreptul orașului Brăila și mai nainte de anul 1828 a făcut parte a raionului Brăila, după cum este știut de toți orașanii, ca încă pînă la anul 1831 au fost și au ocupat cu comerțul orașului avînd trei zalhanale orașenești întrînsul.

În anul 1835 onor Sfat Administrativ Extraordinar, prin jurnalul ce au încheiat la 4 mai același an, numește de isnoavă acest ostrov ca proprietate a municipalității sub numire de foburg al orașului, prevăzînd că clădirile ce să vor face întrînsul să plătească un mic embatic Vistierii, întemeindu-să pe o mai dinainte legiuire făcută pentru orașul Brăila și Giurgiu, care legiuire nu s-a realizat, iar ostrovul, rămînînd neconținut în stăpînirea municipalității, s-au folosit și urmează a se folosi de un mic venit ce primește pe

¹ În document : localității.

tot anul de la calafatcii corăbiilor, nefiind vreo clădire întrînsul spre a avea un amestec onor Vistierie.

Aceasta, pe de-o parte, fiind temeiurile pe care să bazează municipalitatea la posesia lui și în viitor, iar pe de alta, necesitatea ce se vede pentru adăpostirea ce să face întrînsul, în fiecare iarnă, unui însemnat număr de basteimente mercantile ca trebuincioase comerțului statului, crede că dacă s-ar da în dispoziția contracciilor domeniului, după vreme poate să pretindă și de la dînsule vreun fel de plată și atunci ar fi silite să se ducă în alte părți, ceea ce ar cauza împiedicarea comerțului.

Toate acestea supuindu-să la cunoștința domniei voastre, d. ministru, sînteți cu respect rugați ca, considerînd dreptatea ce are municipalitatea asupra acestui ostrov și necesitatea interesului comerțului, să binevoiți a lua înțelegere cu d. ministru al finanțelor, ca să binevoiască a lepăda pretenția în care stăruiește de-a să înrola cu pămîntul domeniului.

Îndeplinitor de președinte al Municipality
orașului Brăila, M. Filoti

I. Dumitrescu
K. Ioan

Primăria Brăila, dosar 15/1858, f. 44, copie.

143

1859 februarie 21, Brăila. — *Adresa Administrației distric-tului Brăila către comandantul corpului de dorobanți din județul Brăila, privind primirea domnitorului Alexandru Ioan Cuza, care urma a sosi în Brăila la 23 februarie.*

Nr. 1308

1859 februarie 21

D. comandir al dorobanților

M. S. domnul țării, luni la 23, va fi aci, în oraș; sînteți invitat ca îndată să luați măsuri de a aduna toți dorobanții pregătiți în toată uniforma și în regula cuvenită să vă așezați afară din oraș, în dreptul Monumentului, spre primirea m.s., însoțindu-l pînă la cuartirul ce va fi în casile d. Carapanu.

Pe lîngă aceasta, veți așeza doi dorobanți la fiecare poștă și la jumătatea poștii. Începînd de la poșta Făurei, acei dorobanți va însoți pe m.s. pe lîngă trăsură, din distanță în distanță, care apoi să se adune lîngă ceilalți dorobanți.

Prefectura Brăila, dosar 958/1859, fila 97, copie.

24
1859
P. 1308.

1859, febr. 21

1859, februarie

D. Răzvan, p. al. de po. lungi

M. S. Domnului Săpîn lui la id.
ce p. al. de po. lungi, înscrisul. Răzvan
clatu de băg. al. adig. de adina leg. po.
pro. anse. înscrisul. înscrisul. înscrisul.
pe p. al. de po. lungi. Răzvan de
as. anse. p. al. de po. lungi. înscrisul.
înscrisul. de po. lungi. înscrisul.
M. S. înscrisul. de po. lungi. înscrisul.
înscrisul. de po. lungi. înscrisul.

me lungi de po. lungi de po. lungi
clatu de po. lungi de po. lungi
me la p. al. de po. lungi de po. lungi
la po. lungi de po. lungi de po. lungi
la înscrisul. de po. lungi de po. lungi
clatu de po. lungi de po. lungi
anad de po. lungi de po. lungi
de po. lungi de po. lungi

1859 martie 6, Brăila. — *Tabel statistic de populația și animalele aflate în orașul Brăila, întocmit de Poliția Brăila.*

Brăila	Numele orașului, a ținutului și a satelor															POPULAȚIA										DOBITOACE							
	Nr. bisericilor Nr. caselor Preoți în slujbă Cintăreți idem Paracisieri idem Școala Învățători Elevi Bărbați Femei Bărbați Femei Toată suma Bărbați Femei Bărbați Femei Toată suma															ROMANĂ				Supusă la protecții străine				Boi Cai Bivolii Vaci Oii Capre Rămători									
																Copii				Copii													
8	3367	31	14	9	12	14	422	3498	3574	3315	3032	13419	1162	945	841	738	3686	926	1204	13	1230	8590	562	523	Observație								

Observație

Șeful Poliției orașului Brăila,
C. Bacalbașa

Prefectura Brăila, dosar 958/1859, f. 149, 162, orig.

145

1859 martie 25, Brăila. — *Din adresa Administrației districtului Brăila către Consiliul municipal Brăila, privind apropiata sosire, în localitate, a Regimentului 1 care trebuia să constituie garnizoana orașului.*

Principatele Unite Moldo-Românilor

Domnilor,

Domnu comandant al Regimentului nr. 2, cantonat aici, prin adresa nr. 245, informă pe administrație că la 20 ale acestia a pornit din capitala București Regimentul nr. 1 cu ștabul său și cinci companii, spre a veni aici în Brăila, ca să schimbe pe cel în ființă și pentru că nu o să poată reamplasa locurile din cazarmă, deocamdată, cere a se lua dispoziții ca să se poată da prin cuartir în oraș pentru patru sau cinci zile până se va aranja cu cel în ființă.

p. Administratoru districtului Brăila
ss. indescifrabil

Nr. 2339
1859 martie 25
oraș Brăila

Onor Consiliu municipal din Brăila.

⟨Rezoluția⟩: D. cinovnic prin înțelegere cu șeful poliției să cfastiru-iască oștirea.

1859 martie 30

N. Filote

Primăria Brăila, dosar 6/1859, f. 49, orig.

146

1859 aprilie 6, Brăila. — *Depeșă telegrafică trimisă de Municipalitatea orașului Brăila lui Alexandru Ioan Cuza, prin care se exprimă indignarea locuitorilor orașului față de autorii unui complot îndreptat împotriva domnitorului.*

1859 aprilie 6 ¹

Preaînălțate doamne,

La anunțarea că s-a dat pe față un complot cu proiect împotriva înălțimii voastre a produs cetățenilor acestui oraș o durere realizată în bucurie

¹ Cu alt scris.

că tendința sacrilege, descoperindu-să, s-au dat criminalii în canalul dreptății. (...) ² Înălțime, dovadă că cerul a menit Rumânia ca să trăiască este că crima s-a oprit de atotputernic ca să lasă prețioasele zile ale alesului a cinci milioane de rumâni, spre a-și împlini marea misie de ridicare a patrii la demnitatea ei de prosperitate. Cetățenii <din> Brăila să cunosc norociți prin mijlocul municipalității a vă felicita pentru fericita descoperire a atentatului. Trăiți, înălțime, mulți ani, de îndepliniți misia la care v-a ales poporul ce plin de ardoare vă adoră. Trăiască Rumânia unită, autonomă și nedespărțită !

Prezident,

M. Marghiloman

C. Ioan

Municipalitatea orașului Brăila

Primăria Brăila, dosar 1/1859, f. 138, ciornă

147

1859 aprilie 22, Brăila. — *Din convenția încheiată între Municipalitatea orașului Brăila și reprezentantul Companiei serviciilor maritime a Messengerilor imperiale franceze pentru acordarea unui debarcader în portul Brăila, necesar vapoarelor acestei societăți de navigație.*

Convenție

Între Municipalitatea orașului Brăila lucrînd cu rezerva de aprobare din partea autorității competente, pe de o parte, și d-lui G. Brenier, inspectorul Companiei a serviciilor maritime a Messengerilor imperiale, lucrînd în numele zisei companii, cu rezerva de aprobare din partea consiliului său de administrație, pe de alta, s-au încheiat următoarea convenție :

Articolu I-îu,

Orașu Brăila, considerînd importanța unei linii de navigație poștală de vapoare care prin Constantinopol și Marsilia pune Principatele Unite în directă, sigură și curîndă comunicație cu Franța întrecă, dorînd a înlesni cît îi stă prin putință operațiile zisei companii care exploată această linie și o pune în poziție de a introduce în instalația sa materială îmbunătățiri ce sînt reclamate de tot comerțul, vrînd în sfîrșit a răsplăti serviciurile ce zisa companie a făcut deja țării, confirmă Companiei a serviciurilor maritime a Messengerilor imperiale autorizația ce i s-a fost dat, de la începutul serviciului, de a ocupa adevă și întrebuinta ca debarcader locul aflat pe lungul rîului, între magaziiile dipotății și Vadul Sacagiilor.

.

² Loc alb în text.

Art. 9

Această convenție și alăturările ce s-au făcut în întreite exemplare din care unul se va depune și se va păstra în arhiva onor Vițeconsulat al Franței.

10/22 aprilie 1859, Brăila

Administratorul districtului Brăila

ss. indescifrabil

Prezidentul Municipalității Brăila,

Marghiloman

Secretar,
P. Roattă

Vițeconsul al Franței

ss. indescifrabil

Inspectorul companiei Messagerii imperiale,

G. Brenier

Le conseil d'administration de la
Compagnie de Services maritimes des
Messageries impériales ratifié an tous
points la convention ci dessus.

Paris, la 7 mai 1859

Les administrateurs

⟨Urmează 4 semnături⟩.

(Consiliul de administrație al Companiei serviciilor maritime a Messageriilor imperiale a ratificat toate punctele convenției de mai sus).

Primăria Brăila, dosar 28/1856, f. 32, 40, orig.

148

1859 mai 6, Brăila. — *Din jurnalul Administrației districtului Brăila, cu privire la condițiile în care se vînd locurile de casă în oraș.*

Nr. 24

Jurnal

Anul 1859 luna aprilie 26

Astăzi suptscrișii, administratorul districtului Brăila și membrii municipalității, împreună cu arhitectul orașului, mergînd cu toții și cercetînd po-

șiția locului din circonferența orașului ce s-a destinat a se împărți pe la orașani după petiția ce au dat către fostul prințu caimacam și, observînd cu majoritate împrejurările ce înconjoară darea ziselor locuri, decidem cele următoare :

1-iu. Începutul liniilor s-au hotărît despre partea meridională în depărtare de malul Dunării cu treizeci stînjeni.

2. — Lățimea locului destinat din șanțul actual pînă în cel care se va face din nou va fi de una sută stînjeni, care împreună cu locul în lățime de cincizeci stînjeni din năuntru șanțului actual pînă în marginea caselor orașului însumează stînjeni 150 latitudinea peste tot a locului pe care urmează a se însemna liniile.

3-lea. La fiecare barieră se destinează locuri, afară din șanțul ce se va face din nou, cu depărtare de una sută stînjeni pentru necesitățile următoare :

a. Un loc care se va da în viitor în dispoziția d-lui contractant al izlazului ca să-l împrajuiască cu a sa cheltueală, unde să se depozeze notreț și, pentru orice asemenea notreț care se va depune întrînsul de către d. d. orașani, se ia cîte un sfanț de car, socotindu-se două căruțe cîte un cal, drept un cal purtareț — această se va anexa la contractul izlazului, socotindu-să venit din această ramură.

b.) La bariera Silistriei și Galații, aproape de malul Dunării, în depărtare cu stînjenii arătați la articolul 1-iu din acest jurnal, se vor însemna locuri pentru cimitirile de îngroparea morților locuitorilor din acest oraș, de deosebite culturi, rămîind pentru acela al cultului domnitor să se ia dispoziții de municipalitate pentru cuvenita împrajuire, obligîndu-se asemenea și celelalte culturi.

c.) În aceeași depărtare de 100 de stînjeni de șanțul ce se va face, să va destina la bariera București asemenea un loc pentru stabilimentul de echipare și furaj a poștii naționale.

d.) Se va destina la bariera Galați un loc în asemenea depărtare de o sută stînjeni de șanț ce se va face și în depărtare de locul însemnat la acea barieră pentru depozit de fîn, cu o sută stînjeni și alături cu locul cimitirului de la acea barieră arătat la litera b, unde are a se așeza morile de vînt într-un chip sistematic, de regulă asupra liniilor ce va despărți aceste stabilimente.

4. Latitudinea locului fațadei caselor vor avea cîte șapte stînjeni fiecare, iar lungitudinea cîte 19 și 2/3.

5. Stradele vor fi în lungime de 8 stînjeni.

.

9. Aceste locuri să vor împărți în două categorii, încît pe liniile stradelor despre oraș să se dea locurile acelor locuitori a căror întreprindere este în oraș, iar a acelor care întreprind agricultură și economii de vite li să vor da locuri în liniile ce vor forma marginea orașului, iar special acestor

catigorii, ca să se evite orice reclamații de nemulțumiri, li se vor împărți locurile prin buletine numerate cu poziția locului, încît fiecare supus fiind în acest chip destinului, rămîne ca buletinul ce va lua să-i hotărască și poziția și așa probîndu-se această operație înparțială, nu mai poate rămînea nimărui cuvînt de nemulțumire.

11. b. Odată înproprietăriți, locuitorii vor urma a se supune impozițiilor orășenești pentru paza de noapte și pentru pavarea stradelor din dreptu proprietății fiecăruia locuitor, cunoscînd că pentru aceasta și pentru construire sînt obligați că, dacă în termen de doi ani de zile nu se va săvîrși de vrun asemenea proprietar, municipalitatea își rezervă dreptul pentru cuvintele sus arătate de înfrumusețare și măsurile asiguratorie orașului a expropria pe asemenea locuitori din dreptul lor de posesie prin întoarcerea îndărăt a prețului răspuns municipalității, avînd dreptul aceasta, ca pentru o proprietate municipală, a-l vinde cu licitație acelora ce vor împlini actuala obligație a municipalității.

12. Odată împărțite locurile în chipul de mai sus tuturilor locuitorilor ce vor avea cualitățile precise în ordinu municipal sus-țifrat, sînt obligați, după însuși a lor mulțumire declarată suptînsemnațiilor, ca, pe de o parte, să deschiză un șanț înprejurul orașului în linia destinată și arătată la articolul 2 dupe planul și povața arhitectului, iar pe de alta, și numai după săvîrșirea acestuea, se vor ocupa cu astuparea șanțului actual. Toată această lucrare urmează a se eczecuta de fiecare locuitor înproprietărit numai pe cît se va co-prinde într-un chip analog cu proprietatea fiecărea și împărțite locurile astfel, încît toți proprietarii din dreptu proprietății răspunzătoare în acele șanțuri să fie datori la destupatul și astupatul șanțurilor arătate.

13. — Luîndu-se în băgare de seamă pentru ultima și decisiva oară cele coprinse în jurnalul precedent nr. 19 din anul 1858 și avînd în vedere ecsepțiunea ce face numai în favoarea ampoloaițiilor municipalității, declară de anulat zisul jurnal și decide pe o bază de rațiune logică ca darea locurilor supt aceleași condițiuni va urma a se aplica ca și celorlalți locuitori, fără osebire, tuturor ampoloaițiilor indigeni sau indigenați după la toate autoritățile din acest oraș și numai acelora carii vor avea greutățile căsătorii și cîți într-adevăr dintr-aceștia nu vor avea alte proprietăți ale lor sau de zestre...

(supscriși) Administratorul districtului Brăila,
Gr. I-lu Marg(h)iloman

Prez. Municipalității orașului Brăila, M. Marg(h)iloman
Ajutoru arhitectului orașului, T. Mihalescu, Geavidi

Prefectura Brăila, dosar 835/1958, f. 93, 94, copie.

149

1859 mai 17, Brăila. — *Din cererea lui J. E. Cocas, proprietarul vaporului „Taurul“, către Administrația districtului Brăila, pentru a i se acorda un loc de acostare în portul Brăila.*

1859 mai 17
oraș Brăila

Onor Consiliu municipal din Brăila

Principatele Unite

Onor Administrații a districtului Brăila

Suptscrisul, proprietar și cârmuitor al vaporului numit „Taurul“, supt pavilion moldav, destinându-mi de a ținea cu zisul vas comunicația pe apa Dunării între Galați și Brăila, cu orînduiala pentru o mai bună înlesnire a comerțului dintre aceste două porturi de care era lipsit de la un timp încoace, adică o săptămîină să rămîie noaptea în portul Galați și o săptămîină în portul Brăila. Această declarație făcînd-o către onorabila Dregătorie locală de Galați și s-au și destinat locul necesar pentru a debarca, dar precum și pentru magazie de depunerea cărbunilor, prin urmare, ca să se poată realiza această înlesnire, urmează a avea și aici în portul Brăila un loc numai pentru debarcader pe care loc cu a mea cheltueală voi face podul trebuincios.

(iscălit) J. E. Cocas

Pentru conformitate,
G. Drăghicescu

1859 mai 14

Primăria Brăila, dos. 22/1859, f. 2, copie.

150

1859 iulie 23, Dresda. — *Oferta lui G. A. Haendel, proprietar al fabricii de pompe de incendiu din Dresda (Feuer-spritzen Fabrik, G. A. Haendel, Dresden), adresată Municipality orașului Brăila, cu privire la condițiile de livrare a pompei comandată de Ulrich Waibl.*

Fabrica de tulumbe G. A. Haendel în Dresden

Prin porunciala făcută de dumnealui Ulrich Vaibl din Brăila pentru o tulumă cu țilinderile ei de 6 țeale cu îndepărtare și cu toate lucrurile și în-

cheieturile ei, drucul de fier și toate celelalte lucruri trebuincioase de metal de (...) 100 coți de fortun în patru capete făcute, 4 colțuri, o am primit ca să o pregătesc și în urmăre fiindcă tot feliul de metal la vremurile de acuma s-au scumpit precum și liafa muncitorilor, calfelor, din pricina stărilor de astăzi, mă văd îndatorat a face zisa tulumbă cu prețul acordat de 566 taleri și pentru buna gătire garantez pe 4 ani de zile adică, dacă se va găsi ceva stricăciune care să se poată băga vină la fabricantul ei, să întocmesc fără plată și în soroc de 12 săptămîni să fie tulumba gata. Cu această a mea iscălitură adeverez.

Dresden, 23 iulie 1859
ss. G. A. Haendel,
fabricant crăiesc de tulumbe

Primăria Brăila, dosar 3/1854, f. 222, traducere din germană.

151

1859 august 18, Brăila. — *Adresa Administrației districtului Brăila către Consiliul municipal Brăila, prin care se face cunoscut că Doamna Elena, soția lui Al. I. Cuza, a donat o sumă de bani pentru clădirea și întreținerea viitorului pension de fete.*

Nr. 1938

Principatele Unite

Domnilor,

Cu prilejul venirii mării sale Doamnei Eleni în Brăila, esplicîndu-i necesitatea cea mare ce are acest orașiu pentru clădirea și întreținerea unui așezămînt de educațiune a fetelor și că ne aflăm în studierea unui proiect de dotare prin ofrande anuale sau odată pentru totdeauna spre a putea înființa acest stabiliment, măria sa, binevoind și încuviințînd acest proiect, recomandînd mai cu dinadinsul d-a se studia cathechismul și a se învăța lucru de mîna, a binevoit d-a subțscris cincizeci galbeni pe fiecare an în alăturata listă pentru fondarea și întreținerea acestui stabiliment. Prin urmăre, această listă cu onoare o alătur onor municipalității spre a o păstra în arhivele sale și în puterea ei a cere din caseta particulară a mării sale Doamnei Elena acei 50 galbeni cu care a binevoit d-a dota acest stabiliment.

Administratorul districtului Brăila,
M. Marghilloman

Nr. 8197

1859 august 18

Onor Consiliu municipal din Brăila.

〈Rezoluția〉 :

19 august. Lista subscrisă de Doamna Elena se va păstra în arhiva municipalității fiind un document a cere de la măriia sa Doamna banii subscrși, cînd trebuința va reclama.

ss. indescifrabil

Listă

Pentru fondația unui institut de învățătură publică ale poporului din orașul Brăila, pentru învățătura religii, a lucrului de mîna și celorlalte instrucțiuni, fără plată, în profitul celor fără mijloace.

Elena Doamna

	lei	parale
	50	≠
M. Marghilloman o dată pentru totdeauna	30	≠

Primăria Brăila, dosar 7/1852, f. 270—271, orig.

152

1859 septembrie 13, Brăila. — *Procesul verbal al Corpului mercantil Brăila, referitor la îmbunătățirea organizării și dotării corpului de pompieri (Comanda de foc).*

Corpul mercantil, adunîndu-să în seanța astăzi la 5 septemvrie 1859, în urmarea chemării de mai sus a depotaților săi, față fiind d-nul administrator și d-nu prezident al municipalității și auzind pe d-nu administrator citind și deslușind mai cu de-amănuntul adresa lui către onorabila municipalitate sub nr. 8511 de la 25 trecutului august, a căria copie s-a transmis tot într-o zi și în canțilaria corpului mercantil, pentru urmările incendiului de la 22 august într-acest oraș și pentru întocmirea unui corp regulat de pompieri ca cel din București de 80 oameni și, în sfîrșit, cerînd să ea parte și acest stabiliment mercantil.

I. La jumătate pentru cumpărare a patru tulumbe, patruzeci cai, săcale, căruțe, instrumente și mobile, cerîndu-să d-odată depunere de bani socotit peste tot în galbeni 2200 circa.

II. La plata anuală — a cincea parte din cheltuielile trebuincioase pentru susținerea acestui corp, adică hrana sa, hrana cailor, chirie și altele,

lăsându-se la grija guvernului numai lefurile și îmbrăcămintea, socotindu-să și toate aceste, galbeni 2500.

Membrii corpului mercantil, deși au declarat că recunosc folosul și trebuința acestei propuneri, au observat însă că nu-i nici drept, nici nu poate s-ajungă casa mercantilă, însărcinându-să în toate zilele cu îndatoriri, grăutăți mai afară din cercul său, când pentru acest scop poate și are mijloace onor municipalitate să găsească dintr-altă parte ca să îndeustuleze cheltuielile anuale ale corpului de pompieri.

La observațiile aceste, cedînd d-nu prezident al municipalității, a declarat ca, cît despre aceste cheltuieli anuale, primește să rămîie cu desăvîrșire la gratitatea casei municipale, la acele însă ale cumpărării tulumbeilor, cailor și celelalte pomenite în paragraful întîii, socotește de drept să contribuiască odată și corpul, precît mai vîrtos în formarea corpului de pompieri găsesce destulă garanție la întîmplare de incendiu și averile comerciale în port.

După tălmăcirile aceste, corpul mercantil a hotărît cele următoare :

I. După mai întîia primire a onor guvern despre formarea acestui corp de pompieri, de oameni exersați, și darea lefii și îmbrăcămintea lor, să contribuiască odată și casa mercantilă jumătate de cîte să cere, pentru cumpărare de patru tulumbe, cai și celelalte, precum să înseamnă în paragraful întîii.

II. Să se numească din partea depotaților săi unu din membrii corpului mercantil ca să ia parte la ordinele ce să vor da pentru cumpărarea și lichidarea socotelii a corpului lor.

III. Depotații săi s-aducă la îndeplinire această hotărîre.

După desăvîrșirea acestei desbateri, s-a propus că datoria creștinească și filantropică este să mîngîie vremelnicește corpul mercantil, din casa sa, cele mai nenorocite din familiile care au suferit din incendiul de 22 august și s-a hotărît, într-un glas, să li se împărțească doa sute galbeni pe care însă o depotație compusă de d. M. Marghiloman, prezidentul onor municipalității, I. Minovich și Hristo Ciașoglu să cerceteze mai întîi și să reguleze într-o listă nominală după gradu pagubii suferite de fiștecăre, numărul membrilor ei și poziția ei.

În urmă s-a încheiat seanța.

Urmează iscăliturile membrilor corpului mercantil :

N. Armelin
F. V. Pano
I. Papazolu
G. P. Alexandrato
D. A. Caruso
L. Mendel
G. Petrovici
G. Constandinu
P. Arcudaris
C. Polihroniadis
L. Constandin

D. Cunupiotis
A. Delibacalis
A. Canovici
G. Papazovici
G. A. Dimo
A. Sgardelis
A. S. Argenti
M. Marghilloman
D. Stamatopulo
N. G. Tetorian
D. Mastrapa

H. Ceașoglu
A. Tolmidis

C. Ioanidis
D. Cavadia

Pentru întocmai copie

Secretar,
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 3/1854, f. 181, 182, copie.

153

〈1859 noiembrie〉¹, Brăila. — *Din petiția a 39 de proprietari de corăbii, înaintată Administrației districtului Brăila, pentru menținerea dreptului lor de a-și repara vasele în port, la Vadul Budurului.*

Onor Administr(ație) a distri(ctului) Brăila
Domnule administrator,

Asemănat tuturor guvernelor civilizate și respectabilul al nostru guvern avînd întordeauna părintească îngrijire pentru acest scop, pe lîngă celelalte, a mai dat și toate înlesnirile ce poate aduce fericirea locului; dovezi pentru aceasta, pe lîngă altele mai multe, avem și următoarea că, acum trei ani, cerînd a ne destina un loc pentru reparația caicilor noastre, ne-a destinat acel loc din susu curdonului după Vadu Budurului, unde și pînă astăzi se repară, ca un loc cel mai convenabil pentru asemenea operații. Din nenorocire și în contra aceștii părintești îngrijiri a respectivului guvern, d-l căpitanul portului și d. comandir al punctului, cei ce după opiniunea subțscrișilor sînt obligați d-a respecta și a se supune ordinilor înaltului guvern, acești domni, din contra, ne impune toate obstacolele, încît ne produce pagubi însemnate. Dovadă întru aceasta este că unul din subțscriși, anume Gheorghe Conduri, avînd trebuință de o asemenea reparație, ori la 16 ale corenteii, reclamînd onor administrației, i s-a acordat cerere, mergînd însă și la pomeniții cu ordonanța onor administrații, fără speranță, s-a pomenit că nu este îngăduit, de vreme ce caicul său se află în pericol.

De aceea, d. administrator, cu respect vă rugăm ca binevoind să ordonați cele de cuviință întru aceasta spre remediu acestii chestii, invitînd totodată și pe pomeniții anploiați ai portului, ca să înceteze a ne mai impune asemenea obstacole în contra sacrelor lor datorii și dorințelor respectabilului guvern.

〈Urmează 39 de semnături〉.

Primăria Brăila, dosar 17/1859, f. 20, orig.

¹ Datat după documentele însoțitoare.

154

1859 decembrie 29, Brăila. — *Petiția lui Ulrich Waibl către Municipalityatea orașului Brăila, referitoare la un proiect de aprovizionare a orașului cu apă.*

Onorabilei Municipalityăți<a> orașului Brăila

Ca orașan vechi, stabilit din copilăria mea aici, mă găsesc dator a pune onor municipalityții un proiect în favorul și înlesnirea obștii în privința îndestulării cu apă a caselor lor și a întâmpinării a orice primejdii de incendiuri, ce să pot ivi (ferească dumnezeu !). Acest proiect, ca mașinist ce sînt, l-am chipzuit în modul cel mai convenabil, singurător totodată și îndestulător, precum urmează :

În fiecare piață a orașului să se înființeze un puț care să aibă întrînsul și o tulumbă mare și bine construită, dînd într-un minut șaisprezece vedre de apă.

Înființarea unor asemenea puțuri aduce următoarele foloase : se întîm-pină incendiurile, în vreme ce spațiul aducerii apii din Dunăre produce foarte mic avantaj în consecuențele primejdii, aduce înlesnire orașanilor și streinilor prin adăparea vitelor lor, se păstrează cuvenita curățenie și altele mai multe, mai cu seamă că o să fie totdeauna apă neînghețată spre înlesni-rea tulumbelor de foc.

Dacă onor municipalitytea consimte la înființarea unor asemenea pu-țuri, eu sînt doritor să mă oblig a le înființa și mai înainte a depune un deviz de costul înființării lor.

Cu respect,
U<lrich> Waibl

<Rezoluția> :

Să i se scrie d-lui Waibl că municipalitytea primește cu mulțumire pro-punerea sa și îl roagă să depună atît un deviz pentru costul fiecărui puț cît și planul lor...

ss. indescifrabil

155

1860 ianuarie 9, București. — *Adresa Consiliului municipal București către Municipalitatea orașului Brăila, prin care se cere sprijinul lui Antonio Borghetti, proprietarul unei mori cu aburi din Brăila, pentru a înființa și în capitală o astfel de moară și două frământătoare mecanice.*

Principatele Unite Consiliul municipal
din București

No. 92

Anul 1860 luna ianuarie 9

Partea administrativă

Domnilor membri,

Municipalitatea capitalei Bucuresci are trebuință să găsească un antreprenor care să stabilească în Bucuresci o moară cu vapor și două sau mai multe frământătoare mecanice, încît să dea în consumația publicului pînă la 20.000 oca pîine de calitate bună.

Aceasta făcîndu-se cu onoare cunoscut domnii voastre, subsemnații vă roagă să binevoiți a reprezenta pe Municipalitatea Bucuresci în privința intenții ce are de a găsi un asemenea antreprenor și totodată să luați înțelegere și cu d-l Borghetti¹ care are o asemenea moară de vapor în acel oraș și să-i cereți cari sînt condițiile cu care s-ar mulțumi a contracta cu Municipalitatea din Bucuresci în înființarea espusei mori și a frământătoarelor și rezultatul să ni-l comunicați.

Avînd todeodată în vedere că municipalitatea este dispusă a procura avantaje aceluia care ar asigura isbutirea unei asemenea întreprinderi.

Primiți, domnilor membri, încredințarea deosebitei noastre considerații și stimă.

Membrii consiliului municipal,

Dimitrie Ghica

I. C. Brătianu

Secretarul general,

Aricescu

Domnilor membri ai Municipalității orașului Brăila.

〈Rezoluții〉 :

14 ianuarie. Să se invite domnul Borghetti mîine la 11 ore în pretoriu spre a i se comunica cele arătate de onor Consiliu din București.

Marghiloman

15 ianuarie. Să se comunice aceasta domnului Gerbolini și Borghetti³ rugîndu-l ca studiînd această cerere a Consiliului din Bucuresci să binevoiască a ne răspunde categoric la toate aceste cereri.

Marghiloman

Primăria Brăila, dosar 6/1860, f. 5, orig.

¹⁻³ În document : Burgeti.

1860 martie 4, Brăila. — *Statistica bastimentelor intrate şi ieşite din port, precum şi a produselor exportate, trimisă de Căpitănia portului Brăila Administraţiei districtului Brăila.*

No. bastimentelor rămase în port din anul trecut 1859	No. celor sosite în port de la 1 ianuarie până la 29 februarie	No. celor sosite în port de la 29 februarie până la 4 martie	Toată suma	No. celor plecate din port de la 1 genarie până la 29 februarie	No. celor plecate din port de la 29 februarie până la 4 martie	No. celor ce se află astăzi în portul Brăila	No. celor propellor şi şlepurilor încărcate	Cititiunea produselor exportate 1 de la: 1 genarie până la 29 februarie								Cititiunea produselor exportate de la 29 februarie până la 4 martie								Toată suma							
								grâu		porumb		orz		mei		grâu		porumb		orz		mei		grâu		porumb		orz		mei	
								chile	b	chile	b	chile	b	chile	b	chile	b	chile	b	chile	b	chile	b	chile	b	chile	b	chile	b	chile	b
								3789	3	15096	—	21748	—	469	—	1783	—	219	—	6148	14	—	—	5572	—	15315	—	27896	14	469	—

Pentru căpitanul portului,
N. Filodor

Prefectura Brăila, dosar 1344/1860, f. 56, 59, orig.

¹ Vezi şi Arh. St. Buc., Microfilme Franţa, rola 135, cadru 103, Corespondenţă comercială consulară (C.C.C.), Brăila, vol. I.

157

1860 aprilie 7, Brăila. — *Cererea lui Simon Popper, înaintată Consiliului municipal Brăila, privind instalarea unei mașini hidraulice pe malul Dunării pentru aprovizionarea cu apă a populației orașului.*

Onor Consiliu municipal

Subînsemnatul, alăturînd pă lîngă aceasta onor consiliu municipal un proiect pentru aducerea și așezarea pe malul Danubiului a unei mașini hidraulice cu care să aducă apă cu abundență în oraș, în depozite și pe la particulari, care proiect, socotindu-l destul de favorabil în interesul acestui oraș, cu respect îl alătur pe lîngă aceasta onor consiliu și este rugat ca, studiindu-l și găsindu-l de bun, să-mi dea un rezultat definitiv ca să mă pociu regula.

Al onor consiliu,

Simon Popper
Senior

Brăila
la 7 aprilie 1860

〈Rezoluția〉 :

Mai 18. Să i se arate de esecutor că acum, deocamdată, nu are puțință casa municipală a veni cu vreun ajutor și să va pune la dosar.

Pentru prezident,
Petrache Simu

1860 iunie 10, Brăila. — *Act de naștere al mării cîntărețe Haricleea Darclée.*

No.	Anul	Luna	Ziua	Anul	Luna	Ziua	Parte bărbătească	Parte femeiască	Numele. care i s-a dat din botez	Numele și prenumele și meseria părinților pruncului	Numirea orașului și a satului unde s-a născut pruncul	Din cununie legitimă sau fără cununie	De sînt gemeni sau schilozi	Numele nașului sau al nașii și prenumele lor	Iscăliturile obrazului bisericesc, nașu și părinții pruncului
39	Nașterii			Botezului			—	1	Hariclia	Ion Hariclie neguțător Maria	în Brăila	leghitimă	—	Nicolae Ilisanul	P.T. Sachelarie Nicolae Ioan și Maria
	1860	iunie	10	1860	iulie	14									

Colecția Stare civilă parohială (nr. 15), biserica Sf. Nicolae din Brăila, condica 144
din 1860, f. 8, 9, orig.

159

<1860 iunie>¹, Brăila. — *Cererea lui Iohan Clucenco către Prefectura județului Brăila, pentru a obține permisiunea de a construi o rafinărie de petrol, în vederea producerii gazului necesar iluminării orașului.*

Onor Prefecturei județului Brăila

Subtscrisul, doritor fiind a mă însărcina cu iluminarea orașului, pentru anul viitor, început de la 20 august anul corect, și ca să pocuie lua asupra-mi o asemenea însărcinare, trebuința reclamă a avea o fabrică pentru fabricarea de gaz fără care îmi este imposibil.

Pentru acest sfârșit dar rog cu respect onor prefectură a lua înțelegere cu onor municipalitate a-mi tolera voie ca să fac o fabrică pe izlazul acestui oraș unde există încă una de asemenea fire și altele pentru fabricarea de rachiu.

(iscălit) Iohan Clucenco²

Pentru conformitate
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 2/1832, f. 340, copie.

160

1860 iulie 19, Brăila. — *Cererea lui Grigore Constandinescu către Municipalitatea orașului Brăila, prin care solicită permisiunea de a construi o instalație pentru prelucrarea petrolului.*

Onorabilei Municipalități <a> orașului Brăila

Prin aceasta cu stimă viu a arăta onorabilei municipalități că, fiind decis a restabili un cazan spre a fabrica gaz holo-gen, care din cauza pericolului nu poate a se lucra în oraș, rog onorabila municipalitate a-mi libera voie spre a așeza acest cazan afară din barieră, peste șanț, puțin mai la o parte de povernele ce scot rachiu de drojdie.

Al onorabilei municipalități
cu stimă,
Grigore Constandinescu

1860 iulie 19
Brăila

¹ Datar după documente însoțitoare.

² În alte documente apare Clorenco.

〈Rezoluția〉 : D. arhitect va lua în băgare de seamă cererea d-lui petiționar și va chibzui un loc convenabil afară din oraș, ca să se dea d-lui petiționar pentru așezarea fabricii, de care e vorba aci și să facă cunoscut municipalității.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 8/1832, f. 346, orig.

161

1860 septembrie 27, București. — *Adresa Așezămintelor brîncovenești din București către Municipalitatea orașului Brăila, prin care se aduce la cunoștință intenția de a înființa în Brăila o școală de fete.*

Ctitorul
Așezămintelor brîncovenești
în
București
Anul 1860
luna septemvrie 27
Nr. 1713

Domnilor membri,

Crezînd că nu poci realiza mai cu folos pentru binele țării intențiile fondatorilor stabilimentelor de sub patronatul meu decît întemeind institute de educație, am hotărît a înființa și în acel oraș un esternat gratuit de fete după norma celor din capitala Bucuresci și din alte districte ale țării.

Avînd asigurat ajutorul onor Eforii a instrucțiunei publice de a deschide concurs la timpul său pentru aflarea directricei, institutorului și catechetului care vor fi însărcinați cu învățătura în acel esternat, este neapărată necesitate a se găsi acum, mai-nainte, o casă încăpătoare și a se pregăti mobilarea ei cu obiectele necesari, pentru ca, cu începutul anului fiitor cel mult, să se poată da acel institut fără întîrziere în folosul publicului.

Drept aceea, adresîndu-mă către domniile voastre ca către nisce părinți ai orașului care se interesează de tot ce poate contribui la prosperitatea materială și morală a locuitorilor, cu onoare vă rog, domnilor, ca la arătarea însărcinatlui din partea noastră să binevoiți a-i înlesni misia și a-i fi mîină de ajutor spre a găsi și a pregăti casa ce voesc a se închiria încă de acum, cu

destinația de a servi de esternat pentru crescerea și învățătura fetelor din acel oraș.

Primiți, vă rog, domnilor, încredințările deosebitei mele considerații.

Principele Bibescu Bassarab de Brancovan

Director,
Aaron Florian

Primăria Brăila. dosar 35/1860, f. 1, orig.

162

1860 decembrie 20, Brăila. — *Contractul încheiat între Municipalitatea orașului Brăila și inginerul francez D. More, privind furnizarea pietrei necesare pavării principalelor străzi ale orașului.*

Contract

Prin care subsemnatul se angajează către onor Municipalitate din Brăila a-i preda una mie stînjeni cubici de piatră tare de pavagiu, măsurată cu stînjenul municipalității, cu condițiile următoare, cu prețul stînjenului cinci galbeni și jumătate 5¹/₂.

1) Pietrile tare de pavagiu vor fi pe cît se va putea mai potrivite, avînd cea mai mică piatră opt degete lungime și șase degete lățime, fără a fi amestecată cu piatră văroasă sau nisipoasă, iar cea mai mare, pînă la opt oca piatră, afară de pietrile mari cu două fețe, care vor avea carierile regulate și cu o grosime nu mai mare decît pînă la 12 degete, acestea vor fi permise de orice mărime.

2) În timpul predării, dacă navigația Dunării nu va fi întreruptă, antreprenorul trebuie să predea 100 stînjeni pe fiecare lună.

3) Municipalitatea va procura un loc de deposit în lungul Dunării, ferpost, antreprenorul va fi poprit de a descărca piatră mai aproape de țărmul apii decît 50 stînjeni.

4) Piatra va fi descărcată și formată în stînjeni bine așezați de către antreprenor și apoi municipalitatea va numi un delegat pentru măsurătoare și primire, după care, însumînd 50 stînjeni, atunci numai municipalitatea va plăti prețul lor antreprenorului.

5) Antreprenorul de va garanta asemănat ofisului domnesc cu nr. 1660 din anul 1850, municipalitatea îi va da un acout de 1 000 lei c.c. care se vor răfui printr-o scădere de cîte un galben la fiecare stînjen ; în cas contrariu, municipalitatea nu-i va da antreprenorului nici un ban înainte, ci îi va plăti numai stînjenilor de piatră ce va preda.

6) Municipality acordează antreprenorului dreptul de a-i trata gratis în spitalul oraşului pe toţi locuitorii bolnavi sau răniţi, întrebuiţi la lucrarea exploatării pietrii.

7) Dacă antreprenorul va avea trebuinţă de praf, va cere de la onor Prefectură Brăila şi dînsa de la guvern şi preţul cum se cumpără de guvern şi alte cheltuieli se va plăti de antreprenor.

8) Acest contract s-a făcut în număr îndoit, din care unul s-a depus la municipalitate şi altul s-a dat antreprenorului şi îşi va avea valoarea dacă se va aproba de onor Minister Interior al Ţării Româneşti.

D. More

1860 decembrie 20,

Brăila

〈Rezoluţia〉 : Contractul din partea municipalităţii ieste cu data de astăzi 20 martie, prin urmare se notează şi în acesta din partea d-lui More spre sciinţă că această deosebire ieste din cauza aşceptării ordinului ministerial afirmativ acescii negociaţii.

C. Berlescu

〈Notă〉 :	le traité	1861 martie 20
J'ai reçu	précédente	aujourd'hui,
20 mars	1861	D. More

Primăria Brăila, dosar 20/1851, f. 237, 238, orig.

163

1861 ianuarie 14, Brăila. — *Cererea lui Radu Rânţă către Municipality oraşului Brăila, prin care solicită permisiunea de a construi o fabrică de bere.*

Onoratei Municipality a oraşului Brăila

Pe locul meu sterp din strada Silistra, Coloru roşu, voinđ subptsemnatu a face clădire din nou la faţa şi înlăuntru curţii o fabrică de bere cu toate cele trebuincioase unei fabrici de bere, mă rog onor municipalităţi a-mi da voea cuviincioasă.

Cu respect,
Radu Rânţă

Primăria Brăila, dosar 2/1832, f. 352, orig.

165

1861 iunie 30, Brăila. — *Din raportul statistic privind populația orașului Brăila, înaintat de Consiliul municipal Brăila către Prefectura județului Brăila.*

Principatele Unite
Consiliul municipal
Nr. 1969

Domnule președinte,

Însă fiindcă actele civile sau măcar extracte după ele pînă azi înche nu le-am (...) d-aceia mă văd constrîns a mă mărgini numai în datele recensiunei din 1859/60 și a face după acestea un calcul aproximativ în astă privință.

La zisa recensiune s-a găsit aici în oraș cu așezămînt 7068 familii sau capi de familii de toate culturile și naționalitățile, cuprinzînd 25767 suflete cu membrii și servitorii lor cu tot, care fac totalul actualei populații statornice a orașului nostru. Acest număr de capi de familii constă în:

4753 căsătoriți
932 văduvi și
1383 necăsătoriți

Observîndu-se d-aproape căsătoriile de astăzi, vîrsta în care cea mai mare parte de bărbați se-nsoar, gradul moralei publice și altele asemenea din viața orășenească, se poate socoti cel mult de fiecare trei capi de familii căsătoriți cîte un copil nou născut pe an, ce face peste tot 1584 copii. La acestea se mai adaugă vreo 2—300 oameni ce vin pe tot anul din alte părți ale țării și din străinătate de s-așază aici cu statornicie, deosebit de aceia ce în mare număr frecventează regulat acest oraș cu pasageri. Într-un cuvînt, se poate primi că populația statornică a orașului nostru crește cu vreo 1700—1800 suflete pe an. Cîte suflete însă din această populație tînără și cîte din cea bătrînă rămîne aici în ființia la fiecare cap de an nu pociu cunoasce pozitiv, din cauză că-mi lipsesc cu desăvîrșire științele cerute între aceasta, adică științele de numărul esact al celor noii născuți, noii căsătoriți și morți al celor așezați aici din nou și al celor plecați d-aici cu total dintre cei de mai înainte locuitori, în cursul fiecărui an, cu arătarea p-anume de sexul, vîrsta, religiunea, naționalitatea sau protecția și starea lor civilă.

(subscris) Raportoriul statistic,
G. Costinescu

Pentru conformitate,
S. A. Popescu

Prefectura Brăila, dosar 835/1858, f. 207, 210, copie.

1861 februarie 11, Brăila. — Tabel statistic de bastimentele sosite în portul Brăila în anul 1860, înaintat de Prefectura județului Brăila către Ministerul de Finanțe.

Bandiera	N. bastimentelor sosite în port	Tonelatele lor	Încărcătura																	P R O V E N I N Ț A
			manifacura	zahăr	cafea	undelemn	fier	tinichea	geamuri	cuie	orez	pește sărat	masline	stafide smochine	lămini portocale	marchitanie	piatră acră	vinuri	săpun	
			bale	burie	saci	oca	legături	lăzi	case	burie	saci	oca	burie	case	colete	burie	case	saci		
eline	952	150342	—	2209	906	362250	—	561	3472	1232	1390	19000	534	1697	4014	160	—	139	162	Marsilia, Malta, Triest, Genova, Grecia și Constandinopol
otomane	415	58419	—	—	—	51000	—	400	—	—	—	5000	90	—	300	—	—	—	12	Trapezunt ¹ , Anatolia ² , Odesa și Constantinopol
engleze	174	34213	209	416	242	—	52207	2110	473	61	350	—	—	—	—	131	220	—	—	Inglitera, Anvers ³ , Spania, Malta, Italia și Constantinopol
sarde	138	26446	—	551	50	3000	—	—	—	—	4958	—	—	—	—	—	—	13	—	Genova, Messina, Livorno, Marsilia, Trieste și Constantinopol
române	112	16262	—	125	40	5000	1000	—	—	—	—	35000	428	125	—	—	—	—	—	Triesti, Odesa și Constantinopol
ionice	117	16080	—	—	48	—	—	—	—	—	—	1800	170	—	1350	—	80	—	—	Insulele Ionice, Messina Constantinopol
austriace	86	20827	—	215	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Dalmația, Marsilia, Triesti, Malta și Constantinopol
moldovene	25	2230	—	—	—	—	—	—	—	10	—	4000	—	16	—	—	—	—	—	Constantinopol
samiote ⁴	21	3198	—	—	—	24300	—	—	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	Samos ⁵ și Constantinopol
olandeze	19	2643	85	1423	—	—	6523	—	4693	1269	200	—	—	—	—	—	—	—	—	Anglia, Amsterdam, Anvers și Constantinopol
rusești	19	1995	—	—	—	—	—	—	—	—	496	314000	—	—	—	—	—	—	15	Anglia, Kerci ⁶ , și Constantinopol
franceze	14	2197	—	1920	372	5250	—	—	—	944	—	—	—	—	—	60	—	28	100	detto, Anvers, Francia, Alger și Constantinopol
norvegii	11	1735	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Anglia și detto
serbiene	11	1545	—	49	—	—	—	—	—	380	—	—	—	101	—	—	70	—	—	Constantinopol
anovareze ⁷	9	1006	—	178	10	—	4000	—	3100	1520	—	—	—	—	—	—	100	—	—	Anglia și Anvers
ierusalime	8	2226	—	130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Idem, Marsilia și Constantinopol
merclomburge ⁸	8	1773	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Constantinopol
americane	7	1999	—	—	—	—	7000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Anglia și Constanța ⁹
oldemburge ¹⁰	5	782	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Constantinopoli
prusiane	3	685	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Anglia
danimarce	3	393	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Idem
suedeze	2	319	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Anglia
belgie	1	116	—	65	—	—	—	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Anvers
toscane	2	415	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Livorno
vapor francez			626	—	—	1056	—	—	—	—	—	7 000	—	—	—	2308	—	141	20	Marsilia și Constantinopol
detto austriac			854	95	28	24640	—	—	—	—	—	78780	—	2506	1500	1571	—	141	145	Constantinopol
detto engleze			1605	10	—	—	5900	710	—	19	—	2059	38	40	—	147	233	—	25	Anglia și Constantinopol
	2162	347946	3379	7385	1780	476496	76630	3781	11738	5452	7394	466639	1260	4685	7164	4377	703	465	479	

(îscălit) Căpitanul portului,

N. Filodormu

Prefectura Brăila, dosar 1344/1860, f. 677, 680, copie.

1—3 În document : Trebidunda, Anadot, Anversa.

4 Idem : samie.

5—6 Idem : Samion, Checi.

7 din Hannover.

8 Din Mecklenburg.

9 În document : Chiostengea.

10. Din Oldenburg.

0	1	2	3	4	5	6	7
12	Găsit de subscrisul abia cu mare anevo-ință (...) o cătățime oarecare năpăstuită la unul din magazinele vapoarelor de către proprietarul ei necunoscut, fiindcă prețul navlului era mai mare decît chiar prețul cu care o vînduse.		Căpriță (extract)	Cintar	24	20	Estimp nici nu s-a mai făcut aici, din cauză că prețul ajunsese la cel arătat și mai jos. Afară de asta n-a avut căutare.

Prefect

* *

Cu unsprezece alăturări cu probe de diferite produse naționale.

Prefectura Brăila, dosar 1615/1861, f. 120—122, copie.

167

1862 ianuarie 13, Brăila. — *Adresa Deputăției mercantile din Brăila către Prefectura districtului Brăila, prin care se face cunoscută alegerea membrilor din conducere.*

Nr. 9

Depotația
mercantilă
din
Brăila

1862 ianuarie 13

Domnule,

Alăturînd pe lîngă aceasta bilanțu stabilimentului nostru pe anu 1861, avem onoare a înconștiința pe d-voastră că corpul mercantil, în adunarea lui de astăzi în care s-a aflat față și d-nu prezident al municipalității, a ales membri pentru următoru period, însă în activitate, pe d-lor :

N. Armelin

A. Canovich

F. V. Pano

G. A. Dimo și

G. Alexandrato

iar supleanți, pe d-lor :

I. Minovich și

C. Ioanidis

Membrii Depotații mercantilă din

⟨al⟩ 19-lea period,

A. Canovich

N. Armelin

F. V. Pano

Onor Prefecturii a districtului Brăila.

Prefectura Brăila, dosar 1724/1862, f. 2, orig.

168

1862 ianuarie 18, Brăila. — *Jurnal al Municipalității Brăila privind organizarea festivităților pentru sărbătorirea zilei de 24 ianuarie.*

Ziar

Anul 1862 luna ianuarie 18

În urma ordinului d. ministru de interne, nr. 83, primit în copie pe lângă adresa onor prefecturii locale nr. 198, prin care ordona ca ziua de 24 ianuarie adoptată ca o zi de serbare națională să se celebreze cu toată solemnitatea cerută, municipalitatea au încheiat acest ziar prin care decide cele următoare :

1. Să se curețe și să se mobileze localul canțilerii municipalității pentru primirea felicitățiilor în arătata zi de 24 ianuarie după verbala invitație făcută de d. prefectul județului.

2. Să se facă iluminatie cu toată splendoarea pe la toate localurile și piețele publice.

3. Să se facă un banchet în salonul cazinului d. Nicoletto Armelino pentru 200 persoane, pentru care s-au și tocmnit d-lui Iacomo Cicali cu prețul de două carboave pentru un taler a unei persoane, ce au lăsat mai jos decât prețurile propuse de alți doritori și cu îndatorire de a da în socoteala acelor două carboave cele arătate prin lista subscrisă de dînsul, iar șampanie și altele ce va mai trebui și care nu se coprinde în listă rămîne a se da de municipalitate.

Acest ziar să se comunice onor prefecturii locale spre știință de măsurile luate de municipalitate.

(Subscrisul) preșident Municipality orașului Brăila,

C. Berlescu

T. Apostol

Fr. D. Stan

Secretar,
P. Roata

Pentru conformitate,
L. Popescu

Prefectura Brăila, dosar 1702/1862, f. 6, copie.

169

1862 februarie 2, Brăila. — *Adresa Tribunalului civilo-comercial din Brăila către Prefectura districtului Brăila, privind aplicarea sechestrului pe averea lui Mihalache Marghiloman.*

Principatele Unite
România și Moldavia
Președintele Trib(unalului) civilo-comercial
din Brăila
anul 1862 februarie 2
N. 618

Domnule prefect,

Conform ziarului încheiat de tribunal sub nr. 150, sînteți cu onoare invitat, domnule prefect, să binevoiți a înființa sechestrul pe trei acții¹ ale domnului Mihalache Marghiloman, ce le are depuse la societatea dintr-acest port, cu numirea „Concordia”, pe alte trei acții, tot ale numitului, depuse la societatea de asigurare numită „Danubiu”, pe lei 5.100 în circa profitul real de estimp al acestor din urmă acții și pe profitul ce va produce în viitor toate aceste acții de la ambele societăți, spre asigurarea sumei de 13 959 : 8/20 ce are să ia d. U. S. Thetorian de la numitul domn Marghiloman din afaceri comerciale ; binevoind, domnule prefect, a comunica tribunalului rezultatul acestei operații.

Preșident
ss. indescifrabil

Grefier
ss. indescifrabil

Domnului prefect al acestui district.

Prefectura Brăila, dosar 1744/1862, f. 3, orig.

¹ Acțiuni.

170

1862 februarie 22, Brăila. — *Adresa Companiei de asigurare „Concordia” din Brăila către Prefectura districtului Brăila, prin care se comunică hotărîrea acţionarilor de a continua activitatea companiei pe încă 5 ani, pînă la împlinirea celor 10 ani stabiliţi prin statutul organizaţiei.*

Compania d-asigurare

„Concordia“

Nr. 220

Brăila, 22 februarie 1862

Onor Prefectura judeţului Brăila

Periodul cel dintîi al acestei societăţi d-asigurare „Concordia”, apropiindu-se de termenul său, acţionarii companiei, în conformitate <cu> art. 9/18 din organizaţie, adunîndu-se la 17 <ale> încetatei lune ianuarie au hotărît în unanimitate urmarea companiei şi pe al 2-lea <al> său period de 5 ani cu începere de la 23 mai viitor a.c.

Prin urmare, direcţia companiei, după datoria impusă asupra-i de conîica comercială, cu onoare supune în cunoştinţa onor prefecture că numita companie d-asigurare „Concordia” îşi va urma lucrările sale pînă la consumarea întregului ei soroc de (zece) 10 ani contractaţi în organizaţie.

Primiţi, domnule prefect, încredinţarea deosebitei noastre consideraţii.

Secretarul societăţii,

C. Popovich

Eforii,

Nicolo Armelin

P. Minovici

A. Canovici

<Rezoluţia> : Să se supuie dl. ministru de finanse spre cele de cuviinţă.

171

1862 aprilie 14, Brăila. — *Adresa Prefecturii județului Brăila către Municipalitatea orașului Brăila, referitoare la afișarea în oraș și respectarea de către cetățeni a instrucțiunilor privind practicarea sericiculturii.*

Principatele-Unite
Prefectura județului Brăila
Nr. 3173

Brăila, anul 1862 luna aprilie 14

Domnule președinte,

Cu nota domnului doctor al județului atestua nr. 117, primindu-se un număr esamplare de măsurile igienice asupra sericiculturii¹ (creșterea gândacilor de mătase), întocmite de onorabilul consiliu medical, subscrisul trimite și dv. 8 din acele esamplare și vă invită cu onoare ca, dupe ce le veți afișa la poarta municipalității și la alte locuri ce veți mai găsi de cuviință prin înțelegere cu d-l polițai, să faceți a se priveghea d-a nu se urma nicicum de către oricine ar întreprinde o asemenea speculă în contra celor descrise prin menționatele instrucțiuni, cunoscând că, deodată cu aceasta, s-a transmis și poliției osebite 20 esamplare și i s-a pus obligație d-a priveghea să nu se urmeze câtuși de puțin contrariu.

Primiți, vă rog, domnule președinte, încredințarea osebitei mele considerate.

Prefect,
maior, C. Petrescu

Domnului președinte al municipalității locale.

Primăria Brăila, dosar 3/1862, f. 66, orig.

¹ În document : sericulturii.

172

1862 mai 30, Brăila. — *Raportul arhitectului D. Poenaru către Municipalitatea oraşului Brăila, privind proiectul localului Comenzii de foc, la executarea căruia urma să ţină seama de numărul instrumentelor aflate în dotare şi de efectivul de pompieri.*

Principatele Unite

Arhitectul

oraşului Brăila

1862 mai în 30

N. 108

Domnule preşedent,

Conform adresei dv. cu nr. 1194, am onoarea a răspunde că programul pe care m-am bazat la formarea proiectului au fost numărul pompierilor, pom-pelor şi sacalelor de care dispune acest oraş, cu oarecare rezervă numai de a staţiona în deplina comoditate, astfel ca, la caz de a se adăoga un număr oarecare mai mult peste suma celor actuali, să găsească loc; iar cînd va fi vorba ca acest oraş să dispui de un număr mai însemnat de pompieri, instrumente şi cai, atunci staţionarea să se facă în două puncte ale oraşului, una pe acest loc, iar cealaltă pe locul onor poliţiei unde, potrivit proiectului ce îl am pregătit, va putea să staţioneze un număr oarecare.

Numărul personalului actual este :

- 1 comandir
- 32 pompieri
- 1 tulumă mare condusă de trei cai
- 1 tulumă mare condusă de doi cai
- 2 idem mici conduse cu mîinile
- 1 car pentru transportarea căngilor
- 6 sacale cu cîte un cal
- 1 car pentru transportarea furagiului

Personal adăogat pentru formarea a celor zece căruţe însărcinate cu curăţenia noroiului şi prafului după uliţe :

- 10 pompieri
- 10 căruţe
- 10 cai

Total 1 comandir
42 pompieri
23 cai
4 tulumbe

2 cară
10 căruțe

Primiți, domnule președinte, încredințarea de stimă și considerație.

D. Poenaru

Onor Municipalității orașului Brăila

⟨Rezoluția⟩ : Să se comunice prefecturii.

C. Berlescu

Primăria Brăila, dosar 22/1860, f. 140, orig.

173

1862 iunie 7, Brăila. — *Proces-verbal încheiat de Consiliul municipal Brăila, cuprinzând condițiile de vânzare a loturilor de casă din raionul orașului.*

Principatele Unite
Consiliul municipale
Nr. 1879

Jurnal
Sedința din 7 iunie 1862

Avînd în vedere așutitul d-lui ministru de la 4 iunie corent pus asupra jurnalului consiliului tehnic de ședința de la 19 septembrie 1861, relativ la chestia concedării de locuri în interiorul raionului orașului Brăila...

Avînd în vedere că locurile goale în orașe servă mai adesea la diposit necurățiilor, iar locurile închise și neclădite dă un aspect neplăcut orașelor, pe lîngă aceasta unele și altele ocazionează dificultăți în chestiile relative de pavagiu, ecleragiu și altele sarcini comunale, fiindcă dese proprietari lor nu au domiciliu declarat și cu aceasta cînd nu sã pot sustrage acestor îndatoriri cel puțin antreavează măsurile generale.

Avînd în vedere că locurile în chestie au strict dimensiile necesarii pentru oameni farã mijloace îndestule spre a se putea așeza în locurile din centrul orașului, dar cu toate acestea pot și trebuie sã aibă pe acelea ce trebuie sã împlinescã în ocoalele de margine.

Consiliul, spre a se putea conjura inconveniente arătate mai sus, precum și toate inconveniente ce au servit de argument în jurnalul său de la

19 septembrie 1861 care a motivat opinia sa ostilă concedării acestor locuri și spre a putea concilia cuvenitele tehnice ale orașului cu necesitățile exprimate, consiliu este de opinie a se lua măsuri spre a garanta executarea condițiilor următoare :

1-*iu*. Locurile să se concedă nominal persoanelor întrebuințate care fac obiectul nenumăratelor reclamații ; dimensiunile lor vor fi conform planului întărit ; se va face precuierea pagiiului în dreptul acestor locuri concesdate și costul ce va rezulta pentru fiecare loc se va adăoga la precuiul locului și se va plăti municipalității la cumpărătoarea locului dupe care apoi va putea fi în măsură de a contracta pavarea în total a stradei unde se concede aceste locuri.

2. Darea va trebui a urma regulat de la un cap și, pînă ce nu se va com-
plecta o tablă coprinsă între stradele a două bariere, să nu treacă la ceilaltă.

3-*lea* Locurile vor fi date cu condițiune esprese de a le închide în termen de 1/2 ani și de a clădi cel mult în termen de un an și jumătate ; neîmplinind acest angajament, locul se va lua de la acel individ căruea i se va întoarce suma plătită de el și se va da altuea capabil de a împlini angajamentele.

4. Nu se va putea da nici unuea din acești locuitori mai mult decît un loc și nu le va fi permis să-l revînză înainte de a clădi, decît municipalității căruii va întorce precuiul ce i l-a dat.

5. Clădirile ce vor face vor trebui să îplinească condițiile prescise în legiuirea municipală pentru clădirile <din> arondismentul Brăilei ; adică să fie de zid și învelite cu olane ; vor avea cel puțin 1,7 stînji înălțime de faciadă și pardoseala interioară va fi ridicată cel pucin 0,3 palme din facia pavagiului, punturile de înălțime vor fi date de arhitectul orașului.

Nu va fi permis să aibă împrejmuiuri cu mărăcini sau șanțuri, ori garduri, precum asemenea nu le va fi permis să aibă în curțile lor coșare învelite cu paie.

6. Municipalitatea cu arhitectul ei va preveghea păzirea condițiilor privitoare la îmbunătățirile și regulile de înfrumusețarea orașului. Numai cu stricta observare a acestor condiții consiliul crede că se poate evita inconveniente de mai sus arătate și consimte la concedarea contra căria a opiniat de mai multe ori.

<Urmează iscăliturile membrilor>.

Pentru conformitate,
ss. Crâmbu

174

1862 iunie 23, București. — *Telegrama prin care principele Bibescu Basarab de Brîncoveanu aduce la cunoștință Municipalității orașului Brăila intenția sa de a construi o rețea de cale ferată între orașele București, Pitești, Ploiești, Buzău și Brăila, confirmată și de Camera legislativă.*

Nr. 1376

Stația Ibrăila

No. 611

Depeșă telegrafică

*Presentată la București în 1862 10 oare 55 minute după amiază.
Sosită la Ibrăila în 5/7 1862 1 oare jos amiază.*

Notiția stației

Domnului președinte al Municipalității Ibrăila

Ca român mi-am îndeplinit datoria de a găsi capitalul necesar la construcția drumurilor de fier ; cu plăcere vă anunț că Camera a votat aceste drumuri prin orașele Pitești, București, Ploiești, Buzău și Brăila.

Brîncoveanu

⟨Rezoluția⟩ : Să se comunice aceasta și dipotații să răspundă prințului Brîncoveanu, arătîndu-i-se mulțumire.

C. Berlescu

ianuarie 25

Conform cu originalul
ss. indescifrabil

175

1862 iulie 5, Brăila. — *Scrisoarea de mulțumire a Municipality Brăila, adresată principelui Bibescu Basarab Brîncoveanu, pentru intenția sa de a contribui la contruirea unor rețele de cale ferată.*

Principatele Unite
Consiliul municipal

Brăila, 1862 iulie 5

Luminăție,

Este imposibil, luminăție, a vă exprima bucuria ce a produs telegrama cu care ați onorat pe municipalitate la 23 iunie, pentru marele fapt ce ați săvârșit întru construirea acelor cinci căi ferate care se prenumără și al Brăilei.

Această năvelă atît de simțitoare și importantă pentru orașul Brăilei și comerțul său s-a comunicat îndată oficial și onorabilei Deputații mercantile ; vine dar municipalitatea, în numele orășeanilor Brăilei, a vă exprima adîncă lor bucurie și recunoștință.

Binevoii, luminăție, a primi încredințarea distinctei noastre afecțiuni.

Președintele,
C. Berlescu

Secretar,
P. Crîmbu

Luminăției sale, principelui Bibescu Basarab Brîncoveanu, ctitorul Stăbilimentelor brîncovenesci din București.

Primăria Brăila, dosar 3/1862, f. 135, ciornă.

176

1862 iulie 31, Brăila. — *Petiția unor locuitori din raionul (foburgul) orașului Brăila către Municipalitatea Brăila, prin care solicită modificarea condițiilor de cumpărare a loturilor de casă de la periferie, inaccesibile pentru cei săraci.*

Principatele Unite

Onor Municipality de Brăila
Domnule președinte,

Subscriși cei ce am dat petiții domniei voastre pentru darea locurilor de casă după ordinul d-lui ministru lucrărilor publice, pentru care ne rugăm, d-le președinte, pentru cei mai mulți săraci dintre noi ce au umblat și au cerut,

au cheltuit vreme ș-au pierdut, umblînd cu cîrdul sute de oameni în curgere de cinci ani și tocmai acum cînd s-au milostivit guvernul de ne-au împlinit rugăciunile, li s-au tăeat curajul la cei mai mulți din cei săraci ce așteaptă de 5 ani mila ce au venit. Ne rugăm, domnule președinte, să vă milostiviți asupra săracilor, săracii care mi-au dat petiții auzind ordinul d-voastre cum că, cînd i se va da biletul de loc, să răspundă toți banii cît face locul și pavajul, foarte greu la mai mulți dintre noi și nici că or să poată vreunul din săraci.

Alt nimic nu o să se facă, domnule președinte, decît o să vie tot cei bogați cu bani și are să ea locul ce l-am cerut noi săracii, care este dat nouă, iar nu celor și care din săraci nu va putea lua loc va rămînea în veci birnic și va munci numai pentru proprietarii cei cu căsoile și bordeile ce le ținem noi cu chirie, jefuindu-ne precum vor ; așadar, ne rugăm ca la un părinte.

Ci onorabila municipalitate este proprietară acestui loc, cînd este cunoscut domnului ministru, rugîndu-ne iarăși a se regula darea banilor, măcar în trei cîsturi, adică acum un cîst și două în cîte șase luni și cu siguranție aceasta, că care dintre noi ce va lua loc nu a aduce singur acele două cîstiuri la onor municipalitate la zilele hotărîte, unul ca acela i se va lua locul și se va da altuia, întorcîndu-să de acela prețul închiderii și cîștiul ce l-au dat va rămînea la onor municipalitate. Aceste ne sînt rugăciunile, domnule președinte.

Să trăiți întru mulți ani !

(subscriții)

Plecați supuși,

Ion Mihalcea

Ilie Apostolu

Vasile Neagu

Iacov Davidu

Gligore Dinu

Andrei Oprea

Prefectura Brăila, dosar 835/1858, f. 219, copie.

177

1862 august 4, Brăila. — *Proces-verbal al Municipalityții orașului Brăila, privind plantarea unei livezi de duzi în Parcul monumentului, atît pentru creșterea viermilor de mătase cît și pentru înfrumusețarea locului.*

Nr. 26

Anul 1862 luna august 4

Jurnal

Avînd în vedere că prin formarea unei livezi de duzi lingă Monument nu numai că se face o înfrumusețare orașului, dar din frunza lor ce se între-

bunțează la creșterea gîndacilor va profita casa municipalității de un venit anual foarte bun.

Avînd în vedere că timpul pentru o asemenea operație este pe toamnă și pînă atunci urmează a se pregăti gropile necesarii pentru plantare, săparea șanțului cu care urmează a se împrejmui locul destinat a se planta.

Avînd în vedere că îngrijitorul Monumentului Alecsandru Cîmpeanu, are toată cunoștința pentru plantarea și cultivarea de pomi, a promis municipalității că se însărcinează cu plăcere a sădi și a cultiva duzi, de a înforma această livadă pentru care să i se dea ajutor de oameni.

Municipalitatea, în ședința ținută astăzi, august 2, decide următoarele :

1. *io.* Să se angajeze trebuincioșii oameni de a să pune în lucrare săparea șanțului și a gropilor.

2. *lea* Să se trimită în București d. Alecsandru a cumpăra de la școala de duzi de acolo patru mii duzi.

3. La timpurile necesarii se va da oameni trebuincioși pentru lucru, precum prășit, udat și altele.

4. Banii trebuincioși pentru facerea șanțului, a gropilor și cumpărătoreea duzilor, să va face cu din suma paragrafului prevăzut în buget pentru Monument la § 15 și cu din economiile altor paragrafuri din menționatul buget, iar în bugetul anului viitor se va aloca suma de bani ce se va calcula că este necesarie.

Acest ziar se va supune la aprobația d-lui ministru prin onor prefectură.

Președinte municipal oraș Brăila,

C. Berlescu

Th. Apostol

Secretar,
P. Crîmbu

Primăria Brăila, dosar 12/1854, f. 66, orig.

178

1862 august 26, Brăila. — *Plingerea adresată Municipalității orașului Brăila de către 139 de cetățeni, prin care protestează împotriva speculării stufului din baltă de către contracciul Domeniului statului și cer libertatea tăierii stufului și folosirii lui drept combustibil.*

Onor Municipalității a orașului Brăila

Subscriși locuitori din acest oraș văzînd că de cîțiva ani încoace cu cît se înmulțește lumea cu atît și trebuințele lor se înmulțesc, mai vîrtos arti-

colul de lemne, cel mai de căpetenie, fără care nu poate omul nici un minut și acest articol tocmai vedem că se împușinează și pădurile ce erau mai cu apropiere s-au tăeat, precum și pădurile din Turcia, care îndeșteulau orașul, sînt poprite și astfel ajunge la un preț foarte mare, încît cea mai mare parte, mai vîrtos sărăcimea, rămîne a suferi mare lipsă din pricina scumpetii ; fiindcă stuful cu care s-ar putea sluji clasa de jos este în mîinile numai unuia, mai vîrtos în temeiul iernii ajunge a se vinde prea scump de către contracciuul domeniului și cu nenumărate dificultăți și șicănări ce li se face oamenilor cu regulile impuse de contracciu și alte asemenea fără a socoti că el vinde un snop în preț de zece și cînd pe urmă dacă se poate tăea o parte de stuf sau nu (din pricina dificultăților și scumpetii) o mie de părți din acel stuf rămîne în baltă netăeat și în urmă este silit a-i da foc. Dar cînd ar fi libere bălțile de stuf a se tăea de oricine fără plată, aceasta ar împlini lipsa lemnelor și încă am avea mare îndeșteulare și ieftinătate.

De aceea, rugăm plecați onor municipalitate a mijloci la onor minister ca să binevoiască a face ca în viitor, de se va arenda domeniul sau nu, să fie articolul stufului exclus din contract și să rămîne liber a se tăea pentru toți de obște fără nici o plată.

Fiindcă un contracciu totdeauna caută a se folosi și din cel mai neînsemnat lucru, destul numai să se cunoască stăpîn pe dînsu, dar facă acel lucru o para, el la timpul nevoii cere un leu. Iar cel ce rămîne din pricina unei asemenea scumpete se lasă în prada pojarului ; și astfel, nici stuful tăeat, nici orașul îndeșteulat și sărăcimea moare de frig.

Crezînd că această cerere este atît de binefăcătoare pentru tot orașul, încît ar scăpa sărăcimea și văduvile de groaza iernii, căci mulți sînt în pericol de a ajunge victima gerului, neavînd cu ce se încălzi și această binefacere este atît de mare, încît întrece cu mii de ori prețul ce s-ar sacrifica prin escluderea din contract a acestui articol. Sîntem în deplină speranță că nu ni se va refuza rugăciunea noastră. Avînd deplină credință în bunăvoința guvernului ce are pentru supușii săi, mai vîrtos cînd aceasta este un remediu mare la nevoile clasei de jos.

1862 august 26, Brăila

Cu respect
<Urmează 139 semnături>.

179

1862 octombrie 7, Turnu-Măgurele. — *Adresa Consiliului municipal din Turnu-Măgurele către Consiliul municipal Brăila, prin care se cere sprijinul antreprenorului brăilean pentru iluminarea oraşului Turnu cu lămpi, după modelul celor instalate la Brăila (aduse din Viena).*

Membrii Consiliului municipalităţii Turnu
din districtul

Teliorman

Anul 1862 octomvrie 7

Nr. 598

Domnule preşedinte,

Mai mulţi din comercianţi concetăţeni ai acestui oraş, viind pe aci, au văzut felinarile de iluminarea acelu oraş sub o formă bună, de care au anunţat aceştii municipalităţi şi fiindcă de neşte asemenea felinare are necesitate şi acest oraş, căci cele existente sînt ruinate, subscrişii iau libertatea a vă ruga, domnule preşedinte, ca să binevoiţi a-ntreba pe domnul antreprenorul, ce se crede a fi acolo, dacă voieşte a loa angajamente să facă zisele felinare şi pe seama acestui oraş, ce se urcă pînă la nr. de 70, cu ce preţ şi dacă la 1 ghenar anul viitor 1863 le poate aduce aici cu ceva mai-nainte, pînă cînd şi navigaţia Dunării este priincioasă, ca de la arătata epocă să intre în exersişie, adăogîndu-se invitare să împărtăşiţi pe municipalitate cu răspuns de cele ce veţi rezulta în chestia de care este vorba.

Prezident

ss. indescifrabil

Domnului preşedinte al Municipalităţii oraşului Brăila.

〈Rezoluţia〉 : Să se răspundă că, luîndu-se înţelegere cu fostul antreprenor ce-a înfiinţat lămpile acestui oraş dacă să însărcinează cu înfiinţarea cerutelor 70 de lămpie pentru acel oraş, au răspuns că acum este timpul scurt şi nu le poate aduce anul acesta, urmînd a să procura de la Viena, iar pentru primăvara viitoare le poate aduce. Preţul ce a costat cele înfiinţate de această municipalitate în anul(...) ¹ este : una în stîlp lei (...) ², în fiară bătute pe pereţii caselor este de lei (...) ³, totodată să alătură şi modelul acestor lampe ⁴.

C. Berlescu

octombrie 24

Primăria Brăii'a, dosar 3/1862, f. 207, orig.

^{1,3} Loc alb în text.

⁴ Locurile se pot completa cu cifrele din adresa de răspuns a Municipalităţii oraşului Brăila :... „în anul 1860 este una în stîlp lei 131 1/2, în fiară bătute pe pereţii caselor este de lei 141 20/40”.

180

1862 noiembrie 13, Brăila. — *Lista unităților industriale instalate pe izlaz, înaintată de arhitectul orașului Brăila către consiliul municipal.*

Bariera Silistrei

Nr. proprietarilor

Felul obiectelor

Numele proprietarilor

Malul Dunării

22	fabrica de gaz	Peperu Fabricantu
23	idem	Grădinaru
24	casă	Ilie Neculai
25	fabrică de rachiu	Mihai Țurcanu
26	căsoaie și fabrica în malul Danubiului	Năstase Georgescu
27	idem	Ștefan Racieru

44	depozit de păcură	Ilie Vlașu
45	fabrică de păcură	Lupu Ovreiu

186	moară, casă, circiumă	Ion Ciupercă
187	casă și moară	Radu Ene
188	casă și circiumă	Radu Ciupercă
189	moară și casă	Neagu Georgiu
190	idem	Apostolu Calu
191	idem	Stan Pascu

194	moară	Ilie Bounegru
-----	-------	---------------

Satu Piscu Lipoveni

565	casă, moară de cai	Toader Iconomu
565	casă	Simion Panfilan
565	idem	Icimu Busurcă
565	idem și vie	Anani Busurcă

671	casă și moară	Teodor Samoilă
-----	---------------	----------------

676 idem și moară
 677 casă —
 678 idem —
 679 idem
 680 casa
 681 casa și moară și obor

Petre Ivanov
 Mihail Antipof
 Dumitru Grigorov
 Neculae Gavilo
 Ifrim Irimiea
 Dumitru Nicito

Primăria Brăila, dosar 63/1862, f. 134—147, ciornă.

181

1862 noiembrie 30, Brăila. — *Ordinul Municipality orașului Brăila către arhitect, privind pavarea cheiului în dreptul debarcaderului vaporului de Viena și al celui aparținând Companiei Lloyd.*

1862 noemvrie 30

La arhitect

Necesitatea reclamînd ca spațiul de loc dinaintea magaziiilor municipale, unde trag vapoarele Lloyd și cel de Viena, să se paveze pînă în pavajul Coborîșului precum și de a să hotărî malurile atît lîngă podul debarcaderului vaporului de Viena, cît și lîngă debarcaderul vaporului Companiei Lloyd, sînteți invitat ca, îndată după primirea acesteia, să întocmiți cuvenitul plan și diviz și să-l trimiteți municipalității spre cele de cuviință.

President, C. Berlescu

D. Stamu
 P. Crîmbu

Primăria Brăila, dosar 58/1862, f. 1, ciornă.

182

1862, Brăila. — *Lista corăbiilor românești care au achitat taxa instituită de Căpitania portului Brăila.*

Nr.	Numirea bastimentelor 1	Numele căpitanilor	Numele armatorului	Numeratia rapor- turilor cu care s-au înaintat taxa.
1	Brik „Sf. Nicolae”	Pavlo Gheorghiu	N. Vasiliu	Nr. 56, iunie 5
2	Bom „Evanghel”	G. G. Totolos	Teoh. Grigoriadi	Nr. 59 iunie 14
3	Brik „Sf. Sofia”	Peft H. Panaiot	H. Serghie	Nr. 65 iunie 19
4	Brik Sf. Dumitru	Chiriak Gheorghiu	Stefan Triandafil	Nr. 69 iunie 25
5	Brik Cost. și Elena	G. G. Goros	Anton Dedoros	Nr. 70, iulie 2.

Nr.	Numirea bastimentelor 1	Numele căpitanilor	Numele armatorului	Numerafia rapor- turilor cu care s-au înaintat taxa
6	Brik Filadelfia	Dimitrie Serofim	T. I. Petrocochino	Nr. 71 iulie 3
7	Bișicefte		Teodori	
	„Sf. Dumitru“	Nicolo Ghioco	Diamandolo	Nr. 73 iulie 10
8	Golet „Sf. Troiță“	Par. P. Atanase	Insuși	75 iulie 16
9	Brik „Alexandru“	Stavro Ioan	Constantin Fenerli	
10	Brik Dimitrio	M. Saricos	D. Puspali	
11	Golet „Teoctiti“	G. Sahturi	Theoctiti Hadunoglu	Nr. 79 iulie 28
12	Brik „Zeimis“	Marco Musuri	Teohari Grigoriadi	
13	Brik Eftihia	Andrea Anemojoni	Vasile Moropolo	Nr. 79 iulie 28
14	Goleta „Sf. Haral“	Anton Voleno	Ioan Voleno	
15	Brik „Sofia“	Haralambo	Chirico Chirico	Nr. 100 sept. 25
		Costandin		
16	Caic „Sf. Nicolae“	Sterie Ioan	Insuși	
17	Caic „Maria“	Grigore P. Ioan	Idem	Nr. 90 aug. 30
18	Caic „Sf. Nicolae“	N. Caradima	Idem	
19	Caic „Paros“	Dimitrie Dedes	Cost. Pros	Nr. 111 octombrie 2

Căpitanu portului,
N. Filodoru

Prefectura Brăila, dosar 2062/1853 fila 204, orig.

183

1863 ianuarie 21, București. — *Ordinul Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice către Municipalityea orașului Brăila, privind extinderea clădirii Scolii publice din Brăila și înființarea a două clase reale (nucleul viitorului liceu de băieți).*

Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice
Secțiunea I Instrucțiune publică
Biroul al II-lea
Nr. 1867

București, anul 1863 luna
ianuarie 21

Domnilor membri,

La raportul d-voastră nr. 3179, înaintat acestui ministeriu de către d. prefect al aceluia județ, prin care propuneți a se ameliora atât starea materială a școalei din acel oraș prin adugirea unui al II etaj asupra celui în

¹ Vezi și Arh. St. Buc., Microfilme Franța, rola 135, cadre 228—231, Corespondență comercială consu'ară (C.C.C.), Brăila, vol. I.

ființă, cât și cea morală prin aduogirea a două clase reale, în care să se predea și limbi străine și a nume: limba greacă, italiană și franceză, vi se răspunde, domnilor membri, că ministerul aprobă și privește cu mulțumire silințele dv. pentru a înziestra pe comuna ce reprezentați cu meziloace de cultura mai dezvoltate și pentru a îmbunătăți localul școalelor publice.

Spre asemenea finit, deară, ministerul vă comunică, pre lângă aceasta, un buget aprosimativ de cheltuielile care s-ar cere spre înființarea claselor reale, cerute de d-voastră, rămânând ca, îndată ce veți putea chipsui procurarea acelor meziloace din propriile fonduri ale acelei onor municipalități, să binevoiți a reporta ministerului spre a vi se transmite profesorii cuveniți.

Cât pentru ameliorarea stării materiale a școlii în modul propus de d-voastră, aceasta se va efectua asemenea din fondurile ce veți avea disponibile, după ce mai întâi se va constata de domnul arhitect al orașului că aduogirea unui al doilea etaj nu va cauza vreo dărpănare celui în ființă.

Primiți, d-lor membri, asigurarea distinctei mele considerațiuni.

p. Ministru
ss. indescifrabil
Capul secțiunii,
C. Cernavod(eanu)

«Rezoluția»: Să se poie în vederea complectului spre deliberare și totodată se se invite d. arhitect a constata dacă înființarea unui al doilea etaj nu va cauza vreo dărpănare celor în ființă clădiri.

C. Berlescu

Ianuarie 25

Domnilor membri ai Consiliului municipale din orașul Brăila.

Bugetu aprosimativ de cheltuielile unei școli reale din Brăila

1		Pe luna lei	Pe an lei
1	Profesor de limba greacă	500	6.000
2	Profesor de limba italiană	500	6.000
3	Profesor de limba franceză, în caz de a fi meziloace disponibile ..	600	7.200
4	Profesor de matematici	1.000	12.000
5	Profesor de gramatica română și compunere	500	6.000
6	Profesor de contabilitate și știința comercială	1.000	12.000
7	Profesor de istorie, geografie și istoria naturală	800	9.600
8	Întreținerea școlii	100	12.000
9	Mici reparațiuni și cheltuielile		600
10	Lemne de foc		1.000
11	Mobilarea școlii pentru totdeauna		1.000
	Total sumă de lei adică șase de zeci și doi de mii șase sute	5.000	62.600

Primăria Brăila, dosar 54/1862, f. 10—11, orig.

184

1863 ianuarie, Brăila. — *Proiectul înaintat Municipalității orașului Brăila de către inginerul francez D. More și Grigore Constantinescu, privind instalarea unei pompe hidraulice pe malul Dunării, în scopul aprovizionării cu apă a orașului.*

I Subscrișii ne angajăm a restabili, cu o a noastră cheltuială, o mașină hidraulică la cea mai apropiată și convenabilă margine a Dunării și zidi asupra malului principal rezervor al apii cum și localu necesar pompei distilatoare.

Vom construi în cele șapte piețe principale și anume : Piațiu Municipal, San Arhangheli, P. Poligon, P. Galați, Sant George Piațiu București și Piațiu Sant Spiridon câte o fontenă de piatră sau metal, în formă de piramidă cuadrată de la care, în tot timpul fără întrerupere, se va scoate apă prin 4 țevi de metal, cu abondanță, și care fontene vor sluji pentru casuri întâmplătoare de foc, cum și pentru îndestularea orașeanilor.

Se vor face două asemenea fontene în Grădina publică, care vor procura oricâtă apă va trebui pentru întrebuințarea plantațiilor și a grădinii.

Asemenea două fontene vom restabili, una în curtea cazermii și a doia la spitalul orașului, spre complecta îndestulare a acestor locale.

Termenul de a se aduce mașinăriile și pentru complecta așezare a canalelor necesare se va calcula de trei ani, socotite de la data contractului ce vom primi, în care interval ne angajem a și pune mașina în funcțiune.

Nu pretindem nici un fel de anticipațiune, obligați fiind a face toate spesele necesare din fondu nostru, rămăind ca onor consiliu a ne răspunde prețul primului an îndată ce mașina va fi așezată și funcționarea probată.

Ne angajem a ține pentru tot timpul concesiunii atât mașinile în stare bună, cum și o complectă rezervă, ca la caz de a se strica ceva din cele în operație, să se poată reamplasa îndată fără a înceta nicidecum din lucrare pentru a căror grabnică efectuare vom avea un atelier cu nelipsiți meșteri și machiniști necesari.

Pentru enormele cheltuieli ce avem a face cu realizarea acestui canal și construirea celor 11 fontene, cum și pentru însemnatele spese ce vom avea cu întreținerea, urmează ca onor consiliu municipal a ne plăti regulat înainte pentru fiecare an, în tot timpul contractat câte 4.500 galbeni.

Dreptul de a posedă pă socoteala noastră și a ne folosi de la această antrepriză ni se va acorda pentru 50 ani și, după expirarea acestui termen, ne obligăm a preda mașină cu toate instrumentele ei, în stare bună, onor municipalității, gratis, profitându-se în urmă orașul de dînsa și de toate avantajele sale.

Ne rezervăm dreptul a ne învoi particular cu oricîți din d-nii orașeani vor voi să se aboneze, spre a-și avea canale în curțile sau locuințele d-lor, căror ne angajem a le procura apa necesară, privind în folosul nostru abonamentu ce vor răspunde în tot timpul concesiunii ce vom avea.

Onor consiliu ne va da fără plată locul necesar mașinii cum și principalului rezervor în deal.

Ni se va da totodată ohavnic pentru totdeauna locul de zece pogoane, ce cuprinde astăzi via subscrisului după izlazu oraşului, spre a face pă dînsu o plantaţie artificială şi orice alt vom voi în folosu-ne, care asemenea va contribui mult la înfrumuseţarea oraşului.

Grigore Constantinescu,
Dr. More,
ingénieur français

Primăria Brăila, dosar 5/1863, f. 3, orig.

185

1863 februarie 6, Brăila. — *Relaţie a Poliţiei Brăila, înaintată Prefecturii judeţului Brăila, privind situaţia fabricilor existente în oraş.*

Relaţia asupra sciînteii cerută prin instructivul ordin al domnului ministru de interne no. 3060 din anu trecut

Culoarea galbenă

O fabrică de rachiu a d-lui Hagi Costea, subpus pămîntean, s-a construit în anul 1850 ; în cursul anului au lucrat şase luni toate casanele ; materialul lucrat : spirt 2000 în cursul anului, valoarea materialului fabricat—28.000 lei : au produs fabricare : mastică, vedre 3000, fiindcă se adaogă apă, valoarea lui —42.000 lei ; are două slugi bărbaţi peste 16 ani, sînt tocmiţi cu anul—25 galbeni şi celalt—12 galbeni, considerîndu-li-se de muncă şi zile ce nu lucrează fabrica, fiind întrebuinţate între altele, are trei cuptoare cu trei coşuri în care sînt trei casane cu cîte trei ţevi, unu cu două.

II. Panait Shina, subpus elen ; s-au construit în anul 1857 ; în cursul anului au lucrat şase luni, toate casanele, lucrează spirt, au fabricat 600 vedre în cursul anului, valoarea materialului ce fabrică—8.400 lei ; produce fabricare mastică, vedre 900, fiindcă se adaogă apă, valoare lei—11.700 ; are un tocmit cu zioa cîte lei 4²⁰/40 ; are un cuptor cu-n horn în care e aşezat casanu de fabricare cu o ţiavă.

III. Idem, Efstratie Duca, supus otoman ; s-a construit în anul 1859. În cursul anului au lucrat şase luni, au lucrat toate casanele, au fabricat spirt 600 vedre în cursul anului, valoarea materialului—8400 lei ; au produs fabricare mastică, vedre 9000, fiindcă se adaogă apă, valoarea materialului produs-lei 11.700 ; are un om tocmit cu zioa cîte lei 5 ; are un cuptor c-un horn în care e aşezat casanu de fabricare c-o ţeavă.

IV. Idem, Haim Bercovici, supus pămîntean : s-a construit în anul 1853 ; în cursul anului au lucrat şase luni, au lucrat toate casanele ; materialul lucrat : spirt, au fabricat 1. 200 vedre în cursul anului, valoarea materialului —15. 600 lei, au produs fabricare mastică-vedre 1800, fiindcă adaogă

apă, valoarea-lei 23.400 lei ; are două slugi bărbați cu cîte 20 galbeni pe an, considerîndu-li-se de muncă și zilele ce nu lucrează fabrica, căci se-ntrebuințes în altele ale fabricii ; are două cuptoare cu două coșuri în care sînt așezate două casane cu chîte trei țevi.

V. Fabrica de tăbăcărie a d-lui Ștephan Cherceliți, subpus C.C., s-a înființat în anul 1859 ; au lucrat în tot cursul anului piei de bou, de vacă, de vițel, de cal și de cîine ; au lucrat în cursul anului peste tot 100 bucăți piei ; valoarea lor nu se poate sci fiind streine, aducîndu-le numai spre lucru, iar nu are de speculă ; produce în fabricare : iuft și saftian, valoarea numai a lucrului 2000 lei ; are doi lucrători bărbați cu zioa cîte $4^{20}/40$, nefiind fabrică mare lucrează cu nisce instrumente într-un local închiriat.

VI. Fabrică de pîne a d-lui Tudorache Cantachide, subpus britanic, s-a construit în anul 1859 ; au lucrat tot anul grîu 400 chile, valoarea 68.000 lei, producția fabricată pîne, valoarea 80.000 ; are 12 lucrători bărbazi peste 16 ani, leafa lor $3^{1/2}$ lei pe zi ; are o moară cu patru pietre, 16 cai și un cuptor cu-n horn.

VII. Fabrica de macaroane a d-lui Sebastiano Barabino, subpus italian, construită în anul 1846 ; în cursul anului a lucrat fabrica șase luni ; materialul brut, lucrat : grîu arnăut, chile 80 ; valoarea 6 galbeni chila, producția fabricată : macaroane și fidea—23.000 lei ; are 4 lucrători bărbazi, liafa pe zi $2^{1/2}$ lei, însă tocmizi cu anu, considerîndu-li-se tot zile de lucru și de nelucru ; are o mașină, trei cai și o moară de cai c-o piatră.

VIII. Fabrica de rachiu a d-lui Ivanciu Lasarovici, supus local, construită în anul 1856 ; în cursul anului au lucrat fabrica 6 luni, în complet toate casanele ; materialul brut : spirt, fabricează 1. 500 vedre, valoare 21.000 lei, producția fabricată : rachiu mastică-vedre 2.250, fiindcă adaogă apă, valoarea lei 31.500 lei ; are doi lucrători bărbați peste 16 ani, liafa pe zi $2^{1/2}$ lei și mîncarea ; are trei cuptoare cu trei coșuri în care sînt casanele de fabricare, două fiind cîte două țevi și unul cu trei.

IX. Idem, Dimitrie Ioan, supus local, construită în anul 1858 ; în cursul anului au lucrat șase luni în complet toate casanele ; lucrează spirt, fabricează 1. 500 vedre, valoare 21.000 lei ; producția fabricată : rachiu, mastică — vedre 2. 250, fiindcă adaogă apă valoare are lei 31.500 ; are doi lucrători peste 16 ani, leafă pe zi $2^{1/2}$ lei și mîncarea ; are patru cuptoare cu cîte un coș în care sînt casanele de fabricare cu cîte trei țevi.

X. Idem, Dimitrie C. Iconomu, supus francies, construită în anul 1852 ; în cursul anului au lucrat 9 luni în complet toate casanele ; lucrează spirt, fabricează 2.000 vedre, valoarea 28.000 lei ; producția fabricată : mastică—vedre 3000, fiindcă adaogă apă, valoarea lui-lei 42.000 ; are doi lucrători bărbazi, simbria cîte doi $1^{1/2}$ lei pe zi și mîncarea ; are 3 cuptoare în care sînt așezate trei casane pentru fabricare cu cîte trei țevi.

XI. Fabrica de pîne a d-lui Gheorghe Danovici, supus local, s-a construit în anul 1861 ; au lucrat tot anul grîu 400 chile, 68.000 lei, producția fabricată : pîne—80.000 lei ; are 12 lucrători bărbazi peste 16 ani, cîte lei $3^{1/2}$ pe zi ; are o moară cu trei pietre, 12 cai și un cuptor cu-n horn.

XII. Idem, Cosma Mihail Chiprioti, supus britanic, construită în anul 1858, a lucrat tot anul în complet cu toate mașinile ; materialul brut ce s-a lucrat : grîu—700 chile, valoarea—119.000, producția : pîne, valoare—140.000

lei ; are 14 slugi peste 16 ani, leafa pe zi a unuia — lei $3\frac{1}{2}$; are o moară cu patru pietre, 12 cai și un cuptor cu-n horn.

XIII. Fabrica de rachiu a d-lui Iani Musliu, supus elin, construită în anul 1860, au lucrat șase luni în complet cu toate mașinile ; material lucrat : spirt — 600 vedre, valoarea — 8.400 lei ; producția fabricată : rachiu mastică — vedre 900, valoarea — 12600 lei, fiindcă adaogă apă ; are un lucrător peste 16 ani, liafa pe zi — $3\frac{1}{2}$ lei ; are un caskan cu trei țeve, un cuptor cu-n horn.

XIV. Fabrica de pine a d-lui Nicoli Paplomata Atanasiu, supus elin, construită în anul 1840, a lucrat tot anul în complet cu toate mașinele ; materialul brut ce s-a lucrat : grâu — 400 chile valoarea — 68.000 lei ; producția fabricată : pine, valoare — 80.000 lei ; are 5 lucrători peste 16 ani, lei $3\frac{1}{2}$ pe zi ; are o moară cu trei pietre, 6 cai și un cuptor cu-n horn.

XV. Fabrica de rachiu a d-lui Gg. Musliu, supus elin, contruită în anul 1858, au lucrat 6 luni în complet cu toate mașinile ; materialul lucrat : spirt — 600 vedre, valoarea — 8400 lei ; producția fabricată : rachiu, mastică, valoarea 12.600 lei. fiindcă adaogă apă ; are un lucrător cu leafă pe zi — lei $3\frac{1}{2}$, are un cazan cu două țevi și un cuptor.

XVI. Fabrica de bere a d-lui Ulerich Vaibl, supus C.C., înființată în anul 1853 ; au lucrat tot anul în complet cu toate mașinele ; materialul lucrat : orz — chile 200, valoarea lui — 17.000 ; producția fabricată : bere — vedre 12.000, valoarea — 84.000 lei ; are 5 lucrători, leafă pe zi 9 lei a unuia ; are un cuptor în care e așezat caskanu de fabricare cu-n horn și o moară cu foc pentru măcinatul orzului.

XVII. Fabrica de bere a d-lui Mihel-Hirsch, supus C.C., înființată în anul 1861, a lucrat tot anul în complet cu toate mașinile ; materialul lucrat : orz — chile 50, valoarea — 4.250 lei ; producția fabricată : bere — vedre 3.000, valoarea — lei 21.000 ; are doi lucrători, plătindu-i leafa pe zi unuia lei 9 ; are un cuptor în care e așezat caskanu ce fabricează bere cu-n horn.

XVIII. Fabrica de lumînări Frazi Simu, supuși locali, înființată în anul 1842, a lucrat tot anul cu toate mașinile : seu de vacă, de capră și bumbac — ocale 55.000, valoarea — 220.000 lei și 800 oca bumbac — valoarea 8.000 lei, producția lui : lumînări, valoare 247.500 lei ; are 7 lucrători, lefi pe zi $6\frac{30}{40}$; are trei cuptoare în care sînt așezate trei casane.

XIX. Fabrica de făină a d-lui Constandin Petrovici, supus local, înființată în anul 1845, a lucrat 10 luni cu toate mașinele, materialul lucrat : grâu — chile 400, valoarea 68.000 lei, producția fabricată : făină — valoare 75.000 lei, are 5 lucrători, leafa pe zi lei $3\frac{1}{2}$, moară cu patru pietre și 18 cai.

Culoarea roșie

I. Fabrica de rachiu a d-lui Trifu Nicolau, supus pămîntean, s-a construit în anul 1862, a lucrat toate casanele două luni în cursul anului, materialul lucrat : spirt—250 vedre în curs de două luni, valoarea materialului fabricat : 3.500 lei, a produs fabricarea : mastică — vedre 375, fiindcă se adaogă apă, valoare — lei 5250 ; are o slugă băiat peste 16 ani, este tocmit

cu anu, leafă pe zi i se cuvine lei 2²⁵/40, considerîndu-i-se mîncarea, îmbrăcămîntea și zilele ce nu lucrează fabrica, fiind întrebuințat într-altele ; are două cuptoare, un horn în care este așezate două casane de fabricare.

II. Fabrica de rachiu a d-lui Constandin Stefan, supus pămîntean, construită în anul 1858 ; în cursul anului a lucrat cu toate cazanele luni șase ; materialul fabricat : spirt — vedre 1000, în cursul anului, valoarea — 14.000 lei a materialului fabricat ; produce fabricarea : mastică — vedre 1.500, fiindcă se adaogă apă, valoarea — lei 21.000 ; are o slugă băiat peste 16 ani, tocmit cu anu, leafă pe zi i se cuvine lei 2²⁰/40, considerîndu-i-se mîncarea, îmbrăcămîntea și zilele ce nu lucrează fabrica, fiind întrebuințat într-altele ; are două casane de fabricare.

III. Detto a d-lui Neagu Cofetaru, supus pămîntean, construită în anul 1856, în cursul anului a lucrat cu toate casanele luni șase, materialul lucrat : spirt — vedre 1.200, în cursul anului, valoarea materialului lucrat — lei 16.800 ; produce fabricare : mastică — vedre 1.800, fiindcă se adaogă apă, valoarea lui — lei 25.200 ; are o slugă băiat 16 ani, tocmit cu anu, leafă pe zi i se cuvine socotindu-se mîncarea, îmbrăcămîntea și zilele ce nu lucrează fabrica, lei 3 pe zi, întrebuințîndu-se și într-altele ; are două cuptoare cu două hornuri în care sînt așezate două casane de fabricare.

IV. Detto a d-lui Vasile Postelnicu, supus pămîntean, construită în anul 1858 ; în cursul anului a lucrat cu toate casanele luni șase ; materialul lucrat : spirt — vedre 1.500, valoarea materialului lucrat — 21.000 lei, în cursul anului ; producțiunea fabricată : mastică — vedre 2.250, fiindcă se adaogă apă, valoarea lui — lei 31.500 ; are doi lucrători bărbazi tocmiti cu anu, leafă pe zi li se cuvine de fiecare lei trei, considerîndu-li-se mîncarea și zilele ce nu lucrează fabrica ; are două cuptoare cu-n horn în care sînt așezate două cazane de fabricare.

V. Fabrica de rachiu a d-lui Tudorache Stoianovici, supus pămîntean, construită în anul 1857 ; în cursul anului a lucrat cu toate casanele luni șase, materialul lucrat : spirt-vedre 1.200, în cursul anului, valoarea materialului lucrat-lei 16.800 ; produce fabricare mastică-vedre 1.500, fiindcă se adaogă apă, valoarea lui-lei 25.200 ; are două slugi băiezi peste 16 ani, tocmiti cu anul, leafă pe zi de fiecare li se cuvine cîte lei 4, socotindu-se mîncarea, îmbrăcămîntea și zilele ce nu lucrează fabrica, fiind întrebuințați într-altele ; are două cuptoare cu-n horn în care sînt așezate două casane de fabricare.

VI. Detto a d-lui Ion Theodorescu, supus pămîntean, construită în anul 1852 ; în cursul anului a lucrat cu toate cazanele luni trei, materialul lucrat : spirt — 200 vedre, valoarea materialului lucrat — lei 2.800, în cursul anului ; produce fabricarea : mastică — vedre 300, fiindcă se adaogă apă, valoarea — lei 4.200 lei ; are o slugă băiat peste 16 ani, tocmit cu anu, leafă pe zi i se cuvine lei 2¹/2, considerîndu-se mîncarea, îmbrăcămîntea și zilele ce nu lucrează, fiindcă se întrebuințează într-altele ; are un cuptor c-un horn în care este așezat un casan de fabricare ; lucrează într-un local închiriat.

VII. Moară a d-lui Marinciu Ioan, supus pămîntean, construită în anul 1848 ; în cursul anului a lucrat luni șase cu toate pietrele, materialul lucrat : grîu — 400 chile, valoarea materialului lucrat — 68.500 ; producțiunea fabricată în cursul anului — 136.000 ocale făină, valoarea ei —

74.800 lei ; are trei lucrători bărbazi, leafa lor pe zi, a fiecăruia, lei $3^{20}/40$; are patru pietre și 16 cai.

VIII. Fabrica de pîne a d-lui Costache Mincu, supus pămîntean, construită în anul 1.853, în cursul anului a lucrat tot anul grîu — chile 340, valoarea — lei 57.800. Producția fabricată : pîne, valoare — 71.400 ; are zece lucrători bărbazi, leafa lor $3^{1/2}$ lei pe zi ; are o moară cu trei pietre, 20 cai și un cuptor cu-n horn.

IX. Fabrica de pîne a d-lor Frați² Ciapîru, pămînteni, construită în anul 1841, a lucrat tot anul grîu — chile 420, valoarea — lei 71.400 ; producțiunea fabricată : pîne, valoare — 87.200 ; are 13 lucrători bărbazi, leafa lor — lei 4 pe zi ; are o moară cu 4 pietre, 23 cai și un cuptor c-un horn.

X. Detto a d-lui Hagi Vasilie Duca, supus pămîntean, construită în anul 1850, a lucrat tot anul grîu — chile 420, valoarea — lei 71.400, producțiunea fabricată : pîne, valoare — 87.200 lei ; are 12 lucrători bărbazi, leafa lor — lei patru pe zi, are o moară cu 4 pietre, 16 cai și un cuptor cu-n horn.

XI. Detto a d-lui Panait Dendrino, supus britanic, construită în anul 1832, a lucrat tot anul grîu — chile 200, valoarea — 34.000 lei ; producțiunea fabricată : pîne, valoarea — lei 42.000 ; are 7 lucrători bărbazi, leafa lor pe zi lei patru, are o moară c-o piatră, șase cai și un cuptor cu-n horn.

XII. Detto a d-lui Stavri Pappadopolu, supus elin, construită în anul 1834, a lucrat tot anul grîu — 410 chile, valoarea — 69.700, producția fabricată : pîne, valoare — lei 76.000 ; are 13 lucrători bărbazi, leafa lor — lei 4 pe zi ; are o moară cu trei pietre, 17 cai și un cuptor cu-n horn.

XIII. Fabrica de bere a d-lui Radu Răuțu, supus pămîntean construită în anul 1845, a lucrat în tot anul luni șase, complet cu toate mașinile, materialul lucrat : orz — chila 200, valoarea — lei 17.000 lei ; producțiunea fabricată : bere — vedre 12.000, valoarea ei — 78.000 lei ; are cinci lucrători bărbazi, leafa pe zi — lei 8 a uneia ; are un cuptor cu două hornuri în care este așezat un cazan de fabricare.

XIV. Fabrica de bere a d-lui Crberhard Binder, supus C.C., construită în anul 1856, a lucrat în cursul anului luni șase în complet cu toate mașinile ; materialul lucrat : orz — chile 150, valoarea lui — 58.500 lei ; are 5 lucrători bărbazi, leafa pe zi — lei 8 unuia ; are un cuptor în două hornuri în care este așezat cazanul de fabricare.

XV. Fabrica de lumînări de seu a d-lui Dimitrie Caludi, supus pămîntean, s-a construit în anul 1862, a lucrat o lună complet cu toate mașinile : seu de vacă, de capră și bumbac — ocale 2.500, valoarea — lei 10.000 și 35 oca bumbac, valoarea — 350 lei ; producțiunea lui : lumînări, valoarea — 11.608 lei ; are trei lucrători bărbazi, leafă pe zi — lei 3 a unuia ; are trei cuptoare cu trei hornuri în care sînt așezate trei casane de fabricare.

XVI. Detto a d-lui Gheorghe Petrovici, supus otoman, s-a construit din anul 1859, a lucrat tot anul cu toate mașinile ; seu de vacă, de capră și bumbac — ocale 20.000, valoarea — lei 80.000 și 280 oca bumbac, valoarea — lei 2.800 ; producțiunea fabricată : lumînări, valoarea — lei 96.200 ; are trei lucrători, leafa pe zi a unuia — lei 3 ; are două cuptoare cu-n horn în care sînt așezate două casane.

XVII. Detto și de săpun a d-lui Dinu Nicolau supus pămîntean, înființată în anul 1860, în cursul anului a lucrat șase luni cu toate mașinele : seu de vacă, soda și bumbac, ocale — 15.000, valoarea — lei 35.000, soda — ocale 3000, valoarea — lei 3.200 și bumbac — ocale 40, valoarea — lei 400 ; în tot cursul anului, producțiunea fabricată : lumînări, valoarea — lei 9.000 și săpun, valoarea — lei 45.000 ; are trei lucrători bărbazi în vîrstă — unu leafa lui pe zi — 5 lei, și doi băiezi peste 16 ani, leafa pe zi a unuia — 2²⁵/40 ; are două cuptoare cu două hornuri în care sînt așezate două casane, unu pentru fabricarea săpunului și altul pentru lumînări.

XVIII. Fabrica de pîne a d-lui Gerbolino et Borghetti¹, pe malul Dunărei, protacșiia capilor acestui stabiliment, subpus italian, înființată în anul 1856 ; a lucrat tot anul complet cu toate mașinele : grîu — 6.000 chile, valoarea — lei 1.480.000, 3.000 chile porumb, valoarea — lei 330.000 și mei — chile 1.000, valoarea — lei 90.000. Producțiunea fabricată : pîne și făină, valoarea în total — lei 3.000.000 ; are peste tot 63 lucrători : 50 bărbazi — leafa unuia pe zi — 20 lei, 10 femei — leafa fiecăruia pe zi — lei 4 și băiezi peste 16 ani — trei, leafa pe zi a unuia — lei tot 4 ; are o mașină, un vapor cu două cuptoare și un horn mare și deosebit 5 cuptoare cu două hornuri pentru fabricarea pînei și 15 pietre pentru fabricarea făinei.

XIX. Tipografia în proprietatea numită Casinu turcesc al d-lor Pericli Pestemalgioglu², supus elin, I. Boerescu, spus pămîntean, înființată în anul 1861, în cursul anului a lucrat luni 4 cu toate prezele : felurimi de hîrtie, săpun 200 și cerneală în cursul anului, valoarea — lei 9.600 ; a produs lucrări de tot felul : comerciale, valoarea — lei 22.400 ; are trei lucrători bărbazi peste 16 ani, unui pe zi — lei, socotindu-se mîncarea și zilele ce nu lucrează tipografie și în care se întrebuintează și într-altele, fiind tocmiți cu anu ; are două preze, lucrează într-un local închiriat.

p. Polizaiul urbei Brăila,
adj. D. Ionescu

Prefectura Brăila, dosar 2043/1863, f. 175—179, orig.

186

1863 februarie 24, Brăila. — *Proces-verbal încheiat de deputații de mahala ai orașului Brăila, prin care resping, din lipsă de fonduri, proiectele de introducere a apei în oraș.*

Anul 1863 februarie 24

Subsemnații deputați ai suburbelor acestui oraș Brăila, adunîndu-ne în pretoriul onor consiliu municipal după invitația ce ne-a fost făcut prin

¹ În document : Burgheti.

² Idem : Pestimagiogu.

osebite adrese sub nr. 323 în privința introducerii de apă în oraș cu proiectele date de d. Poper și d. More și Grigore Constandin și, consultându-ne, am chibzuit că o asemenea îmbunătățire, deși ar fi bună pentru oraș, dar casa orașenească neavînd fonduri și pentru aceasta nu se poate realiza înaintea mai multor alte necesități ce are orașul, prin urmare părerea noastră este ca, cînd casa se va cunoaște în stare a face și o asemenea îmbunătățire orașului, să fie luate în băgare de seamă aceste proiecte și să se chibzuiască atunci pentru realizarea lor.

C. Berlescu

⟨Urmează încă 26 semnături⟩.

Primăria Brăila, dosar 5/1863, f. 15, orig.

187

1863 februarie 27, Brăila. — *Din raportul Căpitaniei portului Brăila către Prefectura județului Brăila, privind taxele de ancoraj.*

Principatele Unite
Căpitanu portului
Brăila
Nr. 24

Brăila, anul 1863 luna februarie 27

Domnule prefect,

La nota dv. nr. 1893 relativ la taxele de ancoraj și de desbarcare ce se ridică de la corăbiile și alte vase ale tuturilor națiunilor care navigă pe Dunăre și mai cu seamă de la vapoarele Societății danubiene imp. reg. privil. austriac¹, pentru care am onoare a supune cele următoare :

I-ii. De la oricîte corăbii, caice mari și mici, șleपुरi și propeluri ce vin în acest port din alte părți, care încarcă mărfuri și produse, plătește contractantului ancorajul pentru a lor poposire, după cum la vale se explică.

II. Se plătește ancoraju pentru o corabie, un propel și un șlep lei 12, pentru un caic de povară — de la zece mii oca în sus — lei 4 și pentru un caic — de la zece mii oca în jos — parale 60 ; asemenea se plătește cîte 60 parale toate vasele ce poartă pandera Principatelor Unite.

III. Plătește cheaj fiecare corabie, propel și șlep al companiei austriace ce vor încărca și vor descărca în acest port cîte trei creițari, socotit cîte 20 într-un sfanț, socotit creițaru cîte 4 1/2 parale pentru două chile d-ale țării noastre, iar de la cele ce numai descarcă sau numai încarcă, plătește cîte doi creițari pentru două chile.

¹ Forma din document.

IV. Vasele cu vapor austriace ce nu încarcă și descarcă cereale și șlepurii în nr. de 12, ce aduc material pentru serviciul companii austriace dunărene, precum cărbuni și altele, sînt scutite de acest dațiu, precum și toate vasele ostășești.

Căpitanul portului
N. Filodonu

Domnului prefect al districtului Brăila.

Prefectura Brăila, dosar 2068/1863, f. 14, orig.

188

1863 martie 27, București. — *Ordinul lui Mihail Kogălniceanu, ministru de interne, către Prefectura districtului Brăila, privind publicațiile scoase de Comisia Europeană a Dunării.*

București, la 27 martie 1863

Ministerul de Interne
al
României
Oficiul statistic

Domnule prefect,

Cu raportul d-voastră nr. 10.412 din anul expirat, mi-ați trimis șese tabele privitoare la mișcarea navigației la gura Sulinei pe anii 1847 pînă la 1862, precum și o broșură publicată în limba italiană de către Comisia Europeană a Dunării de Jos ; această broșură cuprinzînd nise științe ce trebuiau comunicate oficialmente ministerului de către d-voastră, sînteți invitat, d-le prefect, a-mi face cunoștință dacă acea broșură nu s-a imprimat și în românește, cel puțin din comlesenția pentru ospitalitatea locului.

Primiți, domnule prefect, încredințarea osebitei mele considerațiuni.

Ministru,
<Mihail> Kogălniceanu

Referent
ss / indescifrabil

D-lui prefect de Brăila.

<Rezoluția> : Să se întrebe Comisia Europeană dacă această broșură s-au tipărit în românește.

Prefect

* *

Prefectura Brăila, dosar 1945/1862, f. 67, orig.

189

1863 mai 7, București. — *Ordinul Ministerului din Năuntru către Prefectura districtului Brăila, potrivit căruia se aprobă imprimarea ziarului „Albina Bulgară” la Brăila.*

Principatele Unite Române
Ministeriul din Intru
Anul 1863 luna mai 7
Secțiunea I București
N. 11725

Domnule prefect,

D. Stefan Rasidescu, prin petiția ce a prezentat la ministeriu, trecută la nr. 2917, a făcut declarațiunea prevăzută la § și la cap. II partea II din Legea asupra presei de a i se da voie a funda un jurnal în limba bulgară, politic-literar-comercial, intitulat „*Albina Bulgară*”, care se va imprima în tipografia sa din acel oraș și va ieși o dată pe săptămână sub redacția și garanța responsabilă a d-lui Ispas Popescu.

Subscrisul, comunicându-vă aceasta, vă invită d-le prefect, ca conform legii să supravegheați orice abatere și să mă informați, iar sus-zisei tipografii îi veți notifica ca, asemănându-se cu cele prescrise la art. 12 și 13 din Regulamentul de aplicarea legii de presă, poate imprima acelui jurnal.

Primiți, d-le prefect, asigurarea considerației mele.

Ministru,
N. Cretzulescu

Șeful secții
ss. indescifrabil

D-lui prefect de Brăila.

Prefectura Brăila, dosar 2110/1863 f. 4 orig.

190

1863 mai 22, Brăila. — *Raportul Căpităniei portului Brăila către Prefectura districtului Brăila, referitor la problemele ridicate de acordarea pavilionului românesc corabiei „Mirtiotisa”.*

Principatele Unite
Căpitănatul portului
Brăila
Nr. 68

1863 mai 22

Domnule prefect,

Sosind în acest port corabia numită brațera „Mirtiotisa” sub pavilion național, comandată de căpitan Nicolae Cavadia, cu 3 persoane de echipaj,

proprietate a sa, cu rola nr. 78, patentă nr. 78 și pasavanta nr. 55, liberată de d. agent al țării din Constantinopol...

...să fie obligat și căpitanul a se prezenta în persoană la onor prefectură, spre a da toate cerutele deslușiri relative la dobândirea dreptului ce va avea spre a i se putea în urmă acorda dreptul de a arbora pavilion național.

Primiți, d-le prefect, încredințarea deosebitei mele considerații.

Căpitanul portului Brăila,

N. Filodoru

Domnului prefect al districtului Brăila

⟨Documente anexate⟩ :

Au nom de son altesse sérénissime de prince régnant des Principautés Unies de Moldavie et de Valachie. L'Agence de la Principauté de Moldavie a Constantinople.

Passavant

Savoir faisons et certifions que le navire bracerre appelé „Myrtiotissa“ jaugeant tonneaux 20, comandé par le Capitaine Nicolas Cavadias et équipé de 5 personnes, y compris le Capitaine este propriété du sr. Nicolas Cavadias. En vertu des anciens droits de la Principauté reconnus par le traité de Paris de 1856 et la convention du 7/19 Aout 1858, il lui est permis de hisser le pavillon national et de naviguer librement dans toutes les mers. Nous prions les Autorités civiles et militaires de lui accorder libre passage et au besoin aide et protection durant son voyage.

Le present passavant est bon un an ; dans cet intervalle le navire est tenu de se rendre dans un des ports de la Principauté et s'y conformer au Lois Réglements en vigueur de la marine moldave.

Constantinople, la 20 mai 1860

L'Agent de la Principauté
de Moldavie,
C<ostache> Negry

Prefectura Brăila, dosar 2062/1863, f. 145, 146, 151, orig.

191

1863 august 4, Brăila. — *Adresa lui Ispas Popescu către Prefectura județului Brăila prin care se dau asigurări că ziarul „Albina Bulgară“ din Brăila va respecta prevederile legii presei.*

Onor Prefecturii județului Brăila

Domnule prefect,

La adresa domnii voastre cu nr. 5486, urmată după ordinul domnului ministru de interne sub nr. 14.841 și aceasta dupe nota celui al județului cu

nr. 10.608, subscrisul cu onoare răspunde prin aceasta că toți articolii politici ce se publică în „*Albina Bulgară*“, foaia periodică editată aci în dialectul, sau mai corect, în limba bulgară, sînt totdeauna reproduși dupe alte ziare streine și locale și fără comentarii din partea redacțiunii, astfel încît „*Albina Bulgară*“ niciodată nu poate cădea în nici unul din delictele prevăzute în Regulamentul legii de presă al guvernului local. „*Albina Bulgară*“, domnule prefect, în tot timpul cît va avea fericirea a fi în ospitalitatea acestei frumoase țări își va împlini conștiincios misiunea ce are de a culege în linisce miere din florile sale, fără a împunge niciodată pe nimeni d-aici. Pentru acest cuvînt, domnule prefect, subscrisul crede că, luînd în considerațiune argumentele de mai sus, îl veți dispensa de îndatorirea ce-i puneți prin citata domniei voastre adresă de a da la procuroria locală cu fiecare număr al „*Albinei Bulgare*“ și traducția fidelă în limba română dupe articolii politici ce ea va conține.

Primiți, domnule prefect, asigurarea perfecte mele considerațiuni.

1863 august 4
Brăila

Al d-voastră cu respect,
Ispas Popescu

⟨Rezoluția⟩ : Să se recomande procurorului.

ss. indescifrabil

Prefectura Brăila, dosar 2110/1863, f. 13, orig.

192

1863 august 20, Brăila, — *Adresa Prefecturii județului Brăila către consiliul municipal, prin care se comunică ordinul Ministerului Agriculturii, Comerțului și Lucrărilor Publice privind constituirea, la Brăila, a Societății anonime pentru asigurarea cerealelor pe Dunăre — „Lealitatea“.*

Principatele Unite Române
Prefectura
județului Brăila
Nr. 7994
Serviciul statisticii

1863 august 20

Domnule președinte,

Domnul ministru de agricultură, comerț și lucrări publice cu ordinul nr. 8869, primit la 13 ale curente, comunică subscrisului cum că, în urma raportului aceluia ministeriu nr. 8356, prin înaltul Decret domnesc nr. 759, s-a

autorizat constituirea în acest oraș a unei societăți anonime sub titlu „Lealitatea” pentru asigurarea cerealelor pe Dunăre, societate al cărei director este d. Tolmidi și ale căria statute sînt publicate în Monitorul oficial nr. 155 din anul curent.

Aceasta subscrisul cu onoare vă comunică și domniei voastre spre cunoștință și cunoașterea zisei societăți ca autorizată de guvern.

Primiți, domnule președinte, asigurarea osebitei mele considerațiuni.

Prefect,
C. Petrescu

Raportor,
Costinescu

D-lui președinte al consiliului municipal.

Primăria Brăila, dosar, 31 bis/1863, f. 1, orig.

193

1863 octombrie 2, Brăila. — *Proces-verbal al Municipalityții orașului Brăila*, cu privire la marcarea locului în care se află ruinele podului din mijlocul Dunării, în scopul evitării pericolului ce-l constituie acestea pentru vapoare la plecarea din portul Brăila.

Giurnal

Anul 1863 luna octombrie 2

Municipalitatea, avînd în vedere nota primită în copie în traducțiune, pe lângă nota onor prefecturii locale no. 9513 al comandantului vaporului companii Messagerii imperiale franceze, numit „Taurus”, prin care arată deficiența ce are în întoarcerea sa cînd pleacă din portul Brăila, mai cu seamă sînd sînt mai multe bastimente stătătoare în port, este silit să se urce pe rîu în sus și să se întoarcă pe din josu unui vechi pod în ruină ce este în apa Dunării, din care se vede rămași niște taraci și, fiindcă din cauza acelor taraci s-ar putea întîmpla pericol în caz de s-ar ciocni bastimentele de dîșii, cere a se lua dispoziții d-a se pune niște semne arătătoare acelu loc periculos.

Avînd în vedere că în adevăr acei taraci, cu scăderea apelor, poate cauza mare vătămare bastimentelor ce vin în port, ca unele ce nu cunosc poziția unde cad, și ele nevăzîndu-se din apă, vasele ce plutesc foarte lesne se pot lovi de dîșele și, prin urmare, se amerință pericol. Spre evitarea dar unor asemenea nenorociri chear în port, municipalitatea, în seanța ținută astăzi, decide cele următoare : să se înființeze îndată în apa Dunării un stîlp, precum și pe malul Dunării drept un stîlp, care să serve drept semne arătătoare zisului loc și, fiindcă necesitatea reclamă grabnic înființarea lor, municipalitatea au

și tocmite pe d-lui căpitan Petro Maruli a înființa zișii doi stâlpi din materiile precum se arată și cu prețurile însemnate la fiecare.

Peste tot 1165 lei (una mie una sută șazeci și cinci) pentru care-i, pe de altă parte, să se facă ordin d-lui casier a libera d-lui căpitan Petro zisa sumă din paragraful economiilor ce va rezulta din bugetul anului corent, iar d-alta, să se invite d-l căpitan de port prin onor prefectură d-a îngrijii de zișii stâlpi și, cînd se va cunoaște că va fi aproape să înghețe Dunărea, să scoată semnul din apă cu toate ale sale, puindu-le în păstrare pînă la timpul cînd va fi iarăși necesariu.

Acest ziar se va subpune în copie și la cunoștința d-lui ministru de interne prin onor prefectură spre știință și aprobare.

President,
C. Berlescu

T. Apostolu
Adjunct, L. A. Popescu

Primăria Brăila, dosar 38/1863, f. 3, orig.

194

⟨1863 octombrie 2⟩¹, Brăila. — *Reclamația căpitanului vasului „Taurus” al agenției de vapoare „Messageries maritimes”, adresată Prefecturii județului Brăila, cu privire la pericolul cel prezintă ruinele podului din mijlocul Dunării la plecarea vapoarelor din portul Brăila.*

Traducție după adresa căpitanului „Taurus” al Messagerii imperiale franceze

Domnule,

Ași dori că chem prin prezenta adresă atențiunea d-voastre asupra unei ușoare îmbunătățiri destinată a înlesni mișcările bastimentelor cele mari de vapor cînd au trebuință a opera întoarcerile în loc aici în acest port. Mai adeseori pachebotul „Taurus”, cînd pornesc din portul Brăila, se sloboade încet cu funia sau odgonul de corabie pe aproape de podul unde el se opresce; însă cînd portul e prea mult încărcat ori ocupat de bastimente stătătoare pe loc, atunci această manevră-i este cu neputință și în asemenea cas el trebuie să se mai urce nicel pe rîu în sus și a merge să întoarcă pe din josu unui vechiu pod în ruină, din care nu să vede rămas de cît nisce taraci sau popi submarină. Astă operație înfăcișează pericole reale din cauza nesiguranței

¹ Datat după documentul însoțitor.

în care se află cineva despre poziția exactă a acestui pod ; cea mai bună dovadă ce vă pot da despre această este că cele două bastimente ale companii anume „Taurus“ și „Balcanul“ s-a ciocnit deja câte odată fiecare din ele de vîrfurile acelor taraci sau popi atît de tare, încît au fost foarte greu compromise (vătămate), fiindcă apăsînd pe un asemenea pop ascuțit cu toată greutatea sa ar putea prea bine să se spargă, cu atît mai mult mergînd în curmezișul cursului apii.

Mi se pare, domnule, că ar fi un mijloc foarte simplu și foarte economic de a înlătura acest inconvenient ; ar fi de ajuns a să plînta în pămînt, pe malul drept al Dunării, două momîie drept semne arătătoare aceluia loc periculos, puse cam la 100 metre depărtare una de alta și destinate a demarca linia pînă unde să întinde acel loc, după care semn ar fi mai comod bastimentelor de vapoare de a să așeza pentru a întoarce. Ar fi de dorit ca aceste momii să fie terminate în vîrfurile lor de sus printr-un mic triunghi pentru a evita d-a nu le confunda cu ceilalți taraci și cam în chipul cum l-arată figura însemnată aici.

Fără a intra în acele amănunte privitoare la această cuestiune, citez a spera, domnule, că veți lua cererea mea în considerație și eu voi fi gata de câte ori voi veni la Brăila a me pune însumi la dispoziția d-voastră pentru toate deslușirile ce veți găsi cu cale a-mi cere sau numai dacă o veți crede de ajuns d-a însărcina pe pilotul meu cu alinierea și cu operațiile necesarii pe loc.

Binevoiți a priimi, domnule, asigurarea considerații mele celei mai distincte.

(ss) Căpitan de la „Taurus“, I. Trempu

Pentru întocmai copie după traducție.

C. I. Dănescu

Primăria Brăila, dosar 38/1863, f. 2, copie.

195

1863 octombrie, Brăila. — *Memoriul doctorului Vincenzo Galucci, adresat Municipalității orașului Brăila, pentru a se înființa în cadrul spitalului un salon de maternitate (obstetrică și ginecologie).*

Principatele Unite
Serviciul medical
al
Spitalului civil
din Brăila

Brăila 1863 octombrie

Domnule președinte,

Domnul inspector general al serviciului sanitar, prin ordinul nr. 6780, invită pe subscrisul a destina în acest spital un salon pentru facere și boalele

de femei, care va putea forma începutul viitoarei maternități. Pentru care subscrisul cu onoare vă face cunoscut că, fiind hotărât acest salon cu ocazia adaogării nr. paturilor în etajul de sus, d-acum încolo se va putea primi femei pentru facere în acest stabiliment

Pentru consolidarea unui asemenea act de binefacere, un salon de maternitate este unul din cele mai însemnate îmbunătățiri, demn de civilizația modernă. Cu acest mijloc se împiedică mai multe crime (amborti, procurati, infanticidi etc). Se apără de rușine mai multe nenorocite femei și se deschide un asil la acele bune mume lipsite de toate mijloacele; aceasta poate să fie o școală pentru acele care vrea să devie moașe și apărînd pe viitor pe mai multe sirmame femei, care sînt silite a chema în facere niște babe lipsite de orice studiu și d-o practică regulată care nu sînt capabile nici a cunoaște pericolul ca să încunoștințeze la vreme oameni de artă.

Așadar se pierde întotdeauna mai multe femei și copii care altfel ar putea prea bine să fie scăpați de moarte.

Atunci, dacă scopul onor municipalități este pentru a îmbunătăți spitalul, dacă domnii deputați ai orașului, cînd a votat o adăogire de venituri, a hotărât 20 paturi în spital pe lîngă cele în ființă, astăzi cînd ați adăugat numai 10, rămîne ca să hotărîți de la 1 ale anului 1864 alte 10 paturi să fie statornicite în acest stabiliment. Atunci va fi satisfăcut scopul onor municipalități și d-voastră, printr-acest mijloc, o să înlesniți sus-pusul nobil act de binefacere, fără a se întrebuița pentru dînsul ceva dintre paturile existente.

Spitalu Brăila va fi de-atunci compus de 73 paturi, dintre care 30 pe seama onor municipalități, 20 pe seama Deputații mercantile, 5 subvenționate de la comunitatea israilitică, 3 de la domnul dv. Avasioti și 15 pe seama guvernului, dintre care 5 paturi hotărîte pentru maternitate (aceste 15 paturi ale guvernului sînt mai totdeauna în favoarea cetățenilor, din cauză că într-un an nu vine la spital 20 bolnavi din district).

Sînt convins, domnule președinte, că veți acorda cît mai curînd un rezultat hotărîtor, care sînt sigur că va fi favorabil, dînd cu aceasta nouă ocazie onor Direcția generală a serviciului sanitar a nota filantropia acestui corp municipal pe care d-voastră-l posedați cu toată onoarea.

Binevoii, vă rog, domnule președinte, d-a primi încredințarea deosebitei mele considerații.

Medic primal al spitalului,
Dr. Gallucci

Domnii sale, d-lui președinte al onor municipalități locale.

〈Rezoluția〉 : Să se ia în băgare de seamă la întocmirea bugetului pentru anul 1864.

C. Berlescu

noiembrie 15

Primăria Brăila, dosar 51/1854, f. 180—182, orig.

196

1863 noiembrie 1, București. — *Ordinul Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice către Municipalityea orașului Brăila, privind numirea profesorului Pavel Eliade la catedra de contabilitate și științe comerciale, la Școala reală din Brăila.*

Ministerul Cultelor
și
Instrucțiunii Publice
Secțiunea (...)¹
Biuroul (...)²
Nr. 31.407

București, anul 1863 luna
noiembrie 1

Domnilor,

Dupe concursul publicat pentru căpătarea profesorilor trebuitori școalei reale înființate din fondurile acelei onor municipalități recunoscându-se pe d-nul Pavel Eliade pentru catedra de comptabilitate și științele comerciale cu începerea retribuțiunii de la data când va intra în funcțiune, am onoare a vă face despre aceasta cunoscut spre știință și regulă.

Primiți, domnilor, încredințarea considerațiunii mele.

Ministru,
D. Bolintineanu

Capul biuroului
ss. indescifrabil

Domnilor membri ai Municipalityții din Brăila.

Primăria Brăila, dosar 54/1862, f. 64, orig.

¹,² Loc alb în text.

197

1863 noiembrie 28, Brăila. — *Din procesul verbal al Municipality oraşului Brăila, privind proiectul lui A. L. Flam de asigurare a oraşului cu apă şi de introducere a iluminării publice cu gaz.*

Nr. 110

Jurnal

Anul 1863, luna noiembrie 28

Subsemnaţii în şeaţa ținută astăzi, noiembrie 28, luînd în consideraţie proiectul dat municipalităţii de d.A.L. Flam, privitor la îndestularea urbei cu apă adusă din Dunăre prin tub de fier şi eclaratul ei prin gaz de aer.

Avînd în vedere că cu introducerea apei prin cişmele şi reservoirs în toate puţurile urbei, grădina şi celelalte locuri publice, precum şi pe la căsele particulare, nu numai că se face o înfrumuseţare a urbei, dar se dobîndeşte şi abondanţă de apă cu mare înlesnire atît în trebuinţele particulare, cît şi în cele publice, precum la cazuri de incendii şi udatul stradelor şi aceasta se dobîndeşte cu un preţ foarte mic, iar la caz de incendii, fără plată.

Considerînd că atît municipalitatea, cît şi oraşanii n-au să plătească nici o para acum, depuind antreprenorul toate cheltuielile trebuincioase pentru edificii, maşinării, tuburi şi altele, rămînînd ca municipalitatea şi oricare particular să plătească pentru apa ce va consuma, adusă prin maşinăriile antreprenorului la locurile ce se va cere. Pentru aceste considerente, subsemnaţii sînt de părere a i se ceda privilegiul acesta numai pentru 45 ani.

Considerînd asemenea că eclaratul urbei în modul prescrip în menţionatul proiect va avea o putere îndoită pre cît este astăzi lumina cu gaz de păcură de 45 grade...

şi pentru aceasta devine şi o înfrumuseţare pentru urbă ; pentru aceste considerente dar subsemnaţii sînt de părere a se primi propunerea expusă prin menţionatul proiect şi în privinţa eclarării urbei.

ss. Pres. Municip<alităţii> ora<aşului>

Brăila., C. Berlescu

T. Apostol

M. Iorgulescu

Pentru conformitate

P. Crămbu

Prefectura Brăila, dosar 2227/1863, f. 4, 8, copie.

198

1863 decembrie 10, București. — *Din ordinul Ministerului Trebilor Străine către Prefectura județului Brăila, privind luarea unor măsuri pentru evitarea confuziei dintre pavilioanele vaselor românești și olandeze.*

București, 10 decembrie 1863

Ministerul Trebilor Streine

și

Secretariat al statului
al Principatelor Unite

Domnule prefect,

În urma reclamațiunilor adresate din partea onor Legațiune holondese din Constantinopole către agenția noastră de acolo, în privința inconvenientelor ce poate aduce asemănarea dispozițiunilor coloarelor pavilionului nostru cu acela al Holandei, carele nu se distinge dintr-al nostru decât prin culoarea albă din mijloc, stabilindu-se o înțelegere între onor legațiunea preexpusă și agenția noastră că, spre evitarea a orice confusiune între ambele pavilioane, este de trebuință ca corăbiile de comerț se conserve culoarea galbene din mijloc, care este expusă la preschimbări cu timpul, cea mai vie și pronunțată față galbenă, singurul mijloc de a se putea distinge pavilionul nostru de celui holandes, subsemnatul chiamă osebita dv. luare aminte asupra acestei împrejurări și vă roagă, domnule prefect, ca să dați cele mai precise instrucțiuni tuturor căpitanilor de nave naționale de comerț în sensul de mai sus, obligându-i a păzi această regulă cu o mai strictă scumpătate.

Ministru,
Bălănescu

Șeful biroului
ss. indescifrabil

Prefectura Brăila, dosar 2062/1863, f. 256, orig.

199

1863 decembrie 31, București. — *Decretul privind desființarea Deputăției mercantile din Brăila, trimis, în copie, de Prefectura județului către Primăria Brăila.*

Decret

Asupra raportului ministrului nostru, secretar de stat la Departamentul din Interne cu nr. 3382, avînd în vedere jurnalul încheiat de consiliul nostru de miniștri în ședința de la 17 decembrie curent în privința comisiilor mercantile din orașul Brăila și Galați ;

Avînd în vedere ofisurile domnești din 1836 și 1838 prin care s-au înființat acele comisiuni ;

Avînd în vedere că ele au continuat a funcționa pînă astăzi cu municipalitățile strîngînd venituri și ocupîndu-se cu lucrări care după natura lor și după lege sînt cu totul în atribuțiunile municipalităților ;

Avînd în vedere că ambe comisiunile sînt compuse de streini care mai totdeauna a fost neînțelegere cu administrația și municipalitatea ;

Considerînd că într-un oraș nu pot exista două case municipale ;

Considerînd că prin voturile Adunării Legiuitoare sancționate și publicate prin Monitorul oficial nr. 51 și 233 s-a dat o mai mare latitudine municipalităților acordîndu-li-se dreptul de a-și crea înșile venituri și celor dupe marginea Dunării de a percepe osebiț o taxă de jumătate la sută din valoarea cerealelor și mărfurilor de import și esport ;

Considerînd că aceasta din urmă taxă este încuviințată anume pentru îmbunătățirea porturilor și cheurilor ;

Considerînd că în urma acestor încheieri existența comisiunilor mercantile devine cu totul de prisos ;

Considerînd că înființarea acestor comisiuni nu este făcută prin vreo legiuire, ci numai prin dispoziții administrative și a se tolera mai mult ar fi nu numai o anomalie ci s-ar produce chiar și confusie în lucrări ;

Considerînd că pe cît ele vor funcționa, municipalitățile nu pot conta a fi secundate cu rîvnă de obștea locuitorilor orașelor în lucrările de îmbunătățire ce vor proiecta.

Am decretat și decretăm ce urmează :

Art. I. Comisiunile mercantile de la Brăila și Galați se desființează.

Art. II. Atît fondurile ce vor fi avînd, cît și conturile și actele lor le vor preda municipalităților respective cu inventarul în bună regulă.

Art. III. Taxele ce prelevau aceste comisiuni să desființează cu totul fiind contopite în acelea lăsate a se percepe de municipalități după Decretul cu nr. 1138.

Alt. IV. Ministrul nostru secretar de stat la Departamentul din Intru este însărcinat cu executarea ordonanței de față.

Dat în București la 31 decembrie 1863

⟨Urmează semnătura măriei sale⟩.

Contrasemnăt,

Ministru secretar de stat la Departamentul din Intru,
Cogălniceanu

Pentru conformitate cu copia primită,

C. Ionescu

Primăria Brăila, dosar 2/1864, f. 6, 7, copie.

200

1864 aprilie 7, București. — *Ordinul Direcției generale a serviciului sanitar către Municipalityea orașului Brăila, prin care se aprobă deschiderea celei de a patra farmacie a orașului.*

Ministerul din Intru
Direcția generală a
serviciului sanitar
Divisia I-ia
anul 1864
luna aprilie 7
N. 2368
Bucuresci

Domnilor membri,

Prin înaltul Decret al mării sale prințului domnitor n. 407 de la 3 ale corente, după recomandăția subsemnatului făcută domnului ministru din năuntru prin referatul nr. 2053, în urma concursului ținut pentru deschiderea unei a patra farmacie în orașul Brăila în piața Galați sau în strada Silistrei, acordându-se acest drept domnului magistrul în farmacie Sofocles Rasti Petzalis a căruia ofertă s-au găsit mai avantajoasă în favorul Spitalului civil de acolo, prin care se angajează numitul ca să dea gratis medicamentele necesarii pentru spital în termen de trei ani, precum și pentru alt curs de trei ani numai cu preciful de 25⁰ 0.

Subsemnatul pe de o parte au adus aceasta la cunoștința numitului cu poftire ca să îngrijească a se pregăti și în soroc pînă la 15 ale lunii iulie anu corent ca să deschidă acea farmacie care va fi înzestrată cu toate cele necesarii după regulamentul în vigoare, cînd atunci se anuncie pe domnul vicepreședintele Consiliului de igienă publică și salubritate și domnii membri acelu consiliu ca, împreună cu dv., să meargă și să viziteze spițeria pe care, găsind-o pregătită întocmai după menționatul regulament, să raporteze direcției spre a se da cuvenita deslegare pentru a sa funcționare, iar pe de altă, am onoare a vă comunica și dv. această spre știință.

Primiți, domnilor membri, încredințarea osebitei mele considerații.

Inspector general,
Davilla

Șeful diviziei
ss. indescifrabil

Domnilor membri onor Municipalityea orașului Brăila.

Primăria Brăila, dosar 30/1864, f. 1, orig.

201

1864 mai 13, Brăila. — *Publicație prin care Poliția Brăila cheamă pe cetățeni la vot.*

Principatele Unite Române

13 mai 1864

Publicație

Zilele pentru darea votului de primirea plibiscitului mai sînt numai astăzi și mîine.

Prin urmare, pentru o astfel de mare lucrare unică în istoria țării noastre tot românul sî chieamă la viața și la drepturi politice, în caz că vreun cetățean de ai Brăili să fi rămas a nu-și fi dat votu, cu toate acestea mă simț dator a invita și prin aceasta pe toți cetățenii care încă nu ș-a dat votul poate în vreun interes al său particular sau poate să nu fi ajuns îndesul la cunoștința sa această mare și națională lucrare, ca astăzi și mîine să meargă la localul municipalității a-și da votul lor.

Polițai,
C. Bacalbașa

N. 2879
1864 mai

Poliția Brăila, dosar 3/1864, f. 8, orig.

202

1864 mai 23, Brăila — *Proces-verbal încheiat de membrii Municipalității orașului Brăila, în care se consemnează hotărîrea de a angaja o fanfară care să cînte în fiecare joi și duminică în grădina publică.*

Nr. 51
Anul 1864 luna mai 23
Ziar

Subscrișii, membri ai Municipalității orașului Brăila, avînd în vedere că singura distracție ce pot avea domnii orașani și mulțimea de străini ce se află în acest oraș, în timp de vară, se mărginește numai într-o grădină publică ;

Avînd în vedere că această grădină n-a fost lipsită de muzică, fiindcă întotdeauna se află cu permanență în acest oraș regimente militare și, cu ocazia permutării ștabului în Galați, văduvește d-o bandă militară doi ani deja acum.

Pe aceste considerente, în seara d-astăzi, am chibzuit și am tocmnit, după exemplul anului trecut, oă bandă streină ce se află aici ca să cînte la zisa grădină regulat joia și duminica, de la orile 5^{1/2} după-amează pînă la 10, cu preț de galbeni 3^{1/2} de fiecare cîntare sau lei una sută douăsprezece, precum asemenea va cînta și de se va întîmpla vreo sărbătoare în cursul săptămîinii și care bani li se va răspunde din § cheltuielilor grădinii.

Prin urmare, pe de o parte, se va da ordin zisei bande ca să înceapă cîntarea de duminică la 24 mai corent, iar pe de altă parte, copie după prezentul ziar se va supune și la cunoștința domnului ministru de interne prin d-l prefect al județului, spre confirmare. Președintele Municipi-
or(ășului) Brăila.

C. Berlescu
T. Apostol
M. Iorgulescu

Secretar,
P. Roată

Primăria Brăila, dosar 34/1864, f. 1, orig.

203

1864 septembrie 3, Brăila. — *Raportul Școlii publice de fete din Brăila către Primăria Brăila, privind necesitatea înființării școlii sucursale de fete.*

Principatele
Unite Române
Școala publică
de fete din
acest oraș
Nr. 30

Domnule primar,

Cu începerea anului școlar 1864—1865 am văzut și ne-am asigurat cu mare mulțumire că gustul de învățătură s-a întins foarte mult la oreșenii din această urbe. Nu sînt decît trei ani de cînd s-a instituit această școală publică de fete. Institutorul, ca particular, mărginise numărul elevelor la început la 56 și acest număr d-abia s-a complectat atunci. Astăzi însă n-avem loc unde să mai încapă fetele.

Peste cele înscrise și regulate din anul trecut, s-au arătat pînă acum doritoare de a intra în școală peste 300 și se arată pe fiecare zi. Localul nu ne iartă de a lua decît 150, mult 160 fete și chiar de ar ierta, un profesor nu poate opera cu succes o clasă mai numeroasă de 50—60 copii.

Așadar, în considerația celor expuse aci, în considerația că mulți părinți au manifestat chiar pretenții în această privință, în considerație că am văzut fete ieșind cu lacrimile pe față din curtea școalei, pentru că nu au avut loc, subscriși propun d-voastră că, de se poate, să înstituiți o școală sucursală de fete, ca cea de băieți, spre a se putea bucura mai mulți de fructele învățătorei. Sîntem foarte siguri, domnule primar, că dezvoltarea gustului învățătorei vă mulțumește mult și de aceea credem că veți face tot posibilul ca să se formeze o școală sucursală de fete chiar în toamna aceasta.

Primiți, domnule primar, asigurarea stimei ce vă conservăm.

Institutrice superioară, S. Ciuculescu

Profesor, C. Moșescu

⟨Rezoluția⟩: Această școală sucursală de fete este foarte necesarie. Pe de o parte, să se ia măsuri de a se angaja trebuinciosul local, să se înființeze băngile și celelalte obiecte necesarii și să se invite ministeru de a trimite o profesoriță din cele ce la concursu din urmă va fi avut note bune și a rămas în disponibilitate, cît s-ar putea mai neîntîrziat, spre a începe învățăturile chiar luna aceasta, fiindcă orășanii, ale căror fete n-au avut loc în școala actuală, reclamă.

Prin urmare, să se prevadă în bugetul anului 1864 : cheltuiala necesarie pe cursul de la 1 sept. pînă la 1 ianuarie 1865 și pentru anul viitor să va prevedea în buget suma necesarie pentru anul întreg.

C. Berlescu

864 sept. 3

Primăria Brăila, dosar 58/1864, f. 1, orig.

204

1864 septembrie 25, București. — *Ordinul Ministerului Justiției, Cultelor și Instrucțiunii Publice către Primăria Brăila, privind înființarea școlii sucursale de fete în Brăila.*

Principatele Unite Române
Ministeriul Justiției Cultelor
și
Instrucțiunei Publice
Divisiunea biuroului
Nr. 46249

Domnule primariu,

Din raportul nr. 12 al institutorului superior de acolo, văzîndu-se inițiativa ce ați luat pentru înființarea unei școale sucursale de fete cu o clasă, deocamdată pe lîngă cea înființată, subsemnatul vă face cunoscut că

aprobă cu mulțumire înmulțirea școalelor primarie, deară ca alegerea și numirea personalului didactic să se facă de acest ministeriu, fiind de atribuțiunea sa ; dvs., deară, n-aveți decît a vesti pe ministeriu despre decisiunea de a deschide o nouă școală de fete și îndată se va lua dispozițiuni în publicarea cuvenitului concurs, la care se va putea presenta și domnișoara Elisaveta Chiriac.

Primiți, domnule primariu, încredințarea osebitei mele considerațiuni. Ministru, Alexandrescu

D-lui primariu al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 58/1864, f. 19, orig.

205

1864 septembrie, Brăila. — *Bilet eliberat de Primăria Brăila pe baza căruia Pierre Ayné și compania sînt liberi a construi edificîile de care au nevoie pe locul viilor de pe izlazul orașului*

Principatele Unite Române
Nr. 2263

Primăria urbei Brăila
Bilet

D-lui Pierre Ayné și compania, dupe cererea ce a făcut prin hîrtia primită pe lîngă nota d-lui viceconsul al Franciei d-aici, sub nr. 1153, este liber a construi edificîurile de care va avea necesitate pe locul vii dupe izlazu orașului despre bariera Silistriei, ce arată prin sus-citata d-sale hîrtie către municipalitate că are cumpărat de la d. Ioan Diamantara și fiindcă cu construirea edificelor poate să se desființeze vița dupe acel loc, însă locul rămîne supus la condițiile locurilor celorlalte vii întru ceia ce se atinge la plata taxei către casa municipalității, iar cît pentru industria ce va introduce în edificîile ce va clădi, va fi supusă la toate legile și regulamentele țării. De va voi să facă vreun debarcader (...) ¹ Dunării cu cheltueala dumisale (...) ² fără nici un privelegiu (...) ³ la regulile portului.

Primăria Brăila, dosar 47/1864, f. 4, copie.

¹⁻³ Document rupt.

206

1864 octombrie 3, București. — *Ordinul Ministerului de Interne către Prefectura județului Brăila, privind petiția lui Hristodor Vaclidof pentru tipărirea unui jurnal comercial la Brăila, sub denumirea „Danubiul“.*

Ministerul de Interne
Agricultură și Lucrări Publice
Divisia serviciului
N. 25943
București, anul 1864

București, anul 1864
luna octombrie 3

Domnule prefect,

Prin petițiunea înregistrată la nr. 6743, Hristodor Vaclidof cere voie pentru a funda un jurnal comercial româno-frances, sub numirea de „*Danubiul*“, care va apare în tipografia sa din orașul Brăila, o dată pe săptămână.

Subscrisul, spre a mă putea porunca asupra ceririi de faciă, vă invită, d-le prefect, a-mi da sciință de conduită și opinia de care se bucură petiționarul în acel oraș.

Primiți, d-le prefect, asigurarea considerații mele.

Ministru,
Kogălniceanu

p. Șeful divisieii,
Angelescu

D-lui prefect al județului Brăila.

Prefectura Brăila, dosar 2418/1864, f. 1, orig.

207

1864 noiembrie 3, București. — *Memoriul Societății Pierre Ayné și compania, adresat Ministerului de Interne, privind amplasarea unei rafinării de petrol la Brăila.*

Exploitation des huiles de pétrole
Société P. Ayné et c-ie établie à Ibrăila

Cette société, dont le siège est à Paris, a pour commanditaires les premières maisons de Marseille, Paris et Nantes.

Ele a pour but l'importation et l'exportation des produits des Provinces Danubiennes et, principalement, des huiles de pétrole.

MINISTERIUL DE INTERNE
Agricultură și Lucrări Publice.

Divizia Serviciului

București. Anul 1864. Luna Iulie
N° 8294 primit la 6 Oct

15 18743

Dispoziție Prefecturală

Pentru petițiunea înregistrată la nr 678
Hristodor Văclidof, care cere pentru a fi fondat
un Jurnal de Comerț în Brăila, care va apărea
sub numirea de „Dumbrăvul”, care va apărea
în tipografia sa din orașul Brăila, sta
la pe septăncina.

Sub serviciul spre a se putea pronunța
asupra cererii de faimă se revole, Ste Prefect,
anul de știință de comitate și opinia de
care se bazează petiționarului în acest caz.
Punctul, Ste Prefect, rezolvare comitate
raze multe.

Ministru.

[Signature]

Se se cerea de la Se Se de
ministru de comitate relație

Se

Ste Prefect

[Signature]

Les travaux de l'entrepôt central des produits bruts et de la distillerie ont été commencés depuis trois mois sur un terrain situé au bord Danube, au dessus d'Ibrăila. De vastes magasins ont été élevés à côté des habitations destinées aux employés.

Une chaussée et un quai de 150 stingènes de longueur ont été créés pour mettre le terrain sur lequel se trouve l'entrepôt, en rapport avec le Danube qui est à 6 stingènes en contrebas.

La dépense faite jusqu'à ce jour, dépasse, y compris le matériel importé, cinq cent mille piastres. Cependant, les travaux ont été ralentis et vont être complètement suspendus par suites des difficultés que la Municipalité d'Ibrăila suscite à la société.

Le terrain sur lequel s'exécutent les travaux a été acheté et payé à un particulier en échange de titres qui indiquent que le susdit terrain a été déjà vendu plusieurs fois avec légalisation de la police locale.

La Municipalité prétend, alors que rien ne pouvait l'indiquer à l'acquéreur que le terrain en question, situé à 1000 stingènes en dehors de la ville, n'a été donné par elle, qu'à titre de concession pour y établir des vignes ; elle s'oppose à ce que l'on y élève des constructions en menaçant de s'en emparer lorsque le moment lui paraîtra opportun.

Ces dispositions malveillantes que rien ne justifie, mettant la société P. Ayné et Cie dans une situation difficile dangereuse même parce qu'elles paralysent ses bonnes dispositions toutes utiles au pays.

En effet, cette société ne demande que le droit commun et la protection des autorités pour apporter en Valachie *des millions de francs*¹, en échange des produits que recèlent les Carpathes, produits inexploités jusqu'à ce jour.

La Municipalité d'Ibrăila, n'a-t-elle pas tout intérêt à offrir largement l'hospitalité à l'industrie nouvelle qui lui demande place sur son sol ?

Pour copie conforme,

I. Stanianu

Primăria Brăila, dosar 47/1864, f. 8, copie.

¹ Subliniere în text.

208

1864 noiembrie 17, Brăila. — *Proces-verbal al Consiliului județean Brăila, prin care se consemnează hotărîrea de a înființa o școală de agricultură și comerț — „Regenerarea României” și de a conferi numele domnitorului Alexandru Ioan Cuza grădinii publice din Brăila.*

Consiliul județean de Brăila

Ședința a 13-a

Sîmbătă în 14 noiembrie anul 1864

Președinte, domnul Nicolae Eliad

domnul Ioan Berlescu

Secretari : domnul Gheorghe Costinescu

Urmarea ședinței de ieri, conform celor statuate special prin prescriptul verbal din acea zi, se face apelul numeral în regulă, aflîndu-se facia subscrișii membri.

Se citește prescriptul verbal precedent și se aproba în unanimitate.

Apoi pătrunși toți de cea mai profundă recunoștință și grațitudine în genere către providențialul ales al națiunii din 5 și 24 ianuarie 1859, rege-natorul României, domnul nostru Alicsandru Ioan I, carele în așia de scurt timp și mai cu seamă în singurul acest an ne înzestră țeara cu atîtea legi salutare ce ne garantează un apropiat viitor de fericire, ce dau naștere la atîtea instituțiuni binefăcătoare pentru noi, cum și în parte către patrioticul său guvern care l-a secondat cu o atîta de fermă fidelitate la îndeplinirea tuturor acestor fapte mărețe.

Satisfăcuți a vedea pe conjuđețienii noștri, fără osebite, inspirați de unele și aceleași simțimente de recunoștință și grațitudine către tron și guvern pentru crearea atîtor sorginți de bunuri nemărginite la care fii patriei sînt chemați fără osebite, alta decît aceea d-a fi oameni cu independență, cu facultățile intelectuale sănătoase și onești, a participa cu toții ;

Astăzi, în fine, cînd mulțumită, <pe> de o parte, bunei înțelegeri a alegătorilor noștri, iar de alta, neobositului zel al prefectului și vechiului nostru concetățian d-l locotenent-colonel Constandin Petrescu, acest consiliu este pe deplin complectat ; astăzi cînd avem deja înainte-ne încunoscînțierea domnului prim-ministru de recunoascerea oficială a președintelui definitiv propus de noi și putem în urmare lucra în toată latitudinea drepturilor ce ne sînt acordate de legea constitutivă a consiliurilor județiene în virtutea căruia re-presintăm întregul județiu, venim în numele acestuia și al nostru a ne împlini sacra datorie d-a esprima respectuos măriei sale, preabunului nostru domn, Alecsandru Ioan I-ii, prin aci anexatul act votat și adoptat de noi în unanimitate, via-ne generală mulțumire solemnă pentru toate bunurile primite prin mărinimoasă-i patriotică inițiativă.

Totodată, spre a perpetua în județ aducirea aminte a datelor în care acesta fu chemat la existența-i individuală, la viața-i activă și la exercitarea facultăților sale proprie prin importanța și creatoarea misiune a noulor instituțiuni, am chipzuit și decis toți, într-un de comun acord, cele ce urmează, la care sîntem convinși că și confrății noștri de la consiliul comunal local însuflețiți d-aceleași simțimente și aspirații, cu bucurie se vor uni :

I-îi Grădinei comunale a reședinței județului nostru, ce pînă acum n-are altă numire decît aceea de grădină publică, să i se dea numele ilustru de „Alecsandru Ioan I-iu“.

II Celor două strade ce conduc în port, d-amîndouă laturele acestei grădini, ce pînă acum n-au decît nisce numiri fără sens, precum strada Belvedere — strada Fortificației și Schelei, să se dea : celei dintîi, de la latura din partea stîngă, numele de „26 iulie 1864“, iar celei de a doua, de la latura din partea dreaptă, numele de „26 octombrie 1864“, în onoarea zilelor adică în care s-a instituit pentru prima oară consiliul comunal și consiliul județean dupe noul lor legi respective date de domnul al căruia nume va purta grădina.

IV. În momentul cînd mezuioarele județului vor permite și consiliul său va fi pus în dorita plăcută poziție a putea dispune de fondul treburilor, va păși în crearea unui așezămînt de școală teoretică și practică pentru agricultură și comerț, ce reprezintă adevărata necesitate de căpetenie a acestui județ exclusivament agricol și comercial, coprinzînd în teritoriul său un sol cultivabil întins și unul din cele mai mari porturi ale țării, așezămînt carele va purta numele glorios al operei eminamente națională și patriotică începută de Alecsandru Ioan I-iu și carele este „Regenerarea României“.

Presentul prescript-verbal, împreună cu actul de mulțumire către mîria sa domnul, investite cu ale noastre semnături autografe, după ce se vor preda oficial în cîte un esemplar original domnului prefect al județului spre a le înainta cui se cuvine, se vor depune apoi asemenea tot în cîte un esemplar original în arhiva consiliului județean și în aceea a consiliului comunal al urbei, spre păstrare întru căzuta aducere aminte și urmarea de cuviință.

Președinte
ss.indescifrabil

Secretar
ss. indescifrabil

Membri
(Urmează 5 semnături).

209

1864 noiembrie 25, Brăila. — *Raportul Primăriei Brăila, înaintat Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, prin care se face o recomandare călduroasă profesorului Eliodor Butoianu, profesor la catedra de științe naturale, fizică și cosmografie de la Școala reală Brăila.*

Principatele Unite
Române
Primăria urbei Brăila
Nr. 3323

Anul 1864 noiembrie 25

Domnule ministru,

Domnului Eliodor Butoianu, actualul profesor al catedrei de științe naturale, fizică și cosmografie de la Școala reală din acest oraș, carele mai-nainte era profesor de clasa III-ea de la școala primarie, în timpul de când se află aici în această calitate, au dat toate probele că este un june cu bună conduită și morală, demn de cariera ce a îmbrățișat.

În bazul acestora, subscrisul vine cu tot respectul ca să-l recomande domnii voastre, rugându-vă ca, de veți binevoi, să-l confirmați în vacantul post de profesor la școala primare de aici, ce se ocupa de încetatul din viață — I. Sperchezeanu.

Binevoiți, vă rog, domnule ministru, a primi încredințarea prea osebitei mele considerații.

Primarele

Domnii-sale, domnului ministru a justiției, cultelor și instrucțiunii publice.

Primăria Brăila, dosar 54/1862, f. 283, copie.

210

1864 noiembrie 28, Brăila. — *Regulamentul de ordine interioară al Școlii reale din Brăila, redactat și tipărit de Primăria Brăila.*

Școala reală din Brăila
Regulament de ordine interioară

Art. 1-iu. Elevii școlai reale trebuie să se afle la școală la 8 ore dimineața în toate zilele, excepția duminică și zilele legale.

§ I Aceia cari vor veni după 8 ore și după sunarea clopoțelului de intrare în clasă, vor fi considerați ca absenți.

Art. 2-lea. Elevii vor fi liberi a pleca din școală numai de la 12—2 ore.

§ I Elevii ce se vor prezenta după 2 ore, se vor conforma §I din articolul precedent.

Art. 3. De la 8—12 ore și de la 2—5 iarna, și vara de la 2—6 ore seara, elevii trebuie să se afle în întru școlii și a se ocupa de studiile lor, conform cu programa ce arată întrebuințarea timpului și care se află afișată în fiecare școală.

§ 1 La orice oră elevii trebuie să fie gata a satisface orice interpelațiune din partea verunui profesor.

Art. 4. Nici un elev nu va putea lipsi din școală fără a avea o permisiune de la direcția, în cazul contrariu, trebuie să aducă un certificat din partea părinților sau protectorilor lor care să justifice lipsirea lor.

Art. 5. Orice lipsire nemotivată, de se va prezenta de trei ori în aceeași lună, va da naștere gonirii elevului din școală.

Art. 6. În clasă elevii trebuie să șază la locul lor, chiar când profesorii nu se va afla acolo, afară numai când vor voi să lucreze la tablou.

§ I. În orice caz elevii nu vor putea face zgomot, nici a-și permite a aduce dezordine în clasă.

§ II. În orele libere elevii se vor ocupa cu scrisul și meditarea lecțiunilor lor.

§ III. Elevii nu vor putea părăsi clasa, spre a putea merge într-alta, pînă când nu va auzi sunarea clopoțelului.

Art. 7. Nici o persoană străină nu va putea intra în școală fără scirea direcției sau a verunuia din profesori.

Art. 8. Îngrijitorul școalei este însărcinat cu autorizațiunea direcției a face să se respecte cu strictate dispozițiunile acestui regulament.

Pedepsele ce vor putea fi aplicate elevilor Școalei reale :

1-iu Observațiune simplă

2-lea Observațiune publică

3-lea Gonire pentru cîtva timp de la unu sau mai multe cursuri

4-lea Gonirea definitivă din școală.

Cea dintîi pedeapsă va fi pronunțată de către profesor, cea a doa, de profesorii uniți în consiliu sub preșidenția d-lui director.

Cea d-a treia va fi pronunțată de d-nu director.

Cea d-a patra se va pronunția după încheierea unui jurnal din partea consiliului profesional, în care va fi ascultat și elevul și va fi aprobat și de consiliul comunal.

Primariu,
C. Berlescu

Secretar,
P. Roată

Brăila, 28 noiembrie 1864

Primăria Brăila, dosar 54/1862. f. 276—277, tipăritură.

211

1864, Brăila. — *Din programa de învățămînt a Școlii reale din Brăila.*

Școala reale din Brăila

Școala reale, destinată a forma oameni cu cunoștințe pentru viața practică, este o școală secundară sau de gradul al doilea.

La școala reale se vor primi școlarii cari au terminat cele 4 clase primare. Pot înse să se primească și cei ce au finit învățăturile prescrise pentru clasa III primară cu note bune.

Învățăturile prescrise pentru școala reale se vor face în curs de patru ani, după programa următoare :

Programa școalei reale

A. Limba română

Clasa I.

Gramatica limbei române : partea etimologică și partea sintactică. Scrierea dictando corectă. Mici exerciții în compuneri : fabule, scurte narațiuni.

Clasa II.

Desvoltarea mai pe larg a gramaticii române în toată întinderea ei. Scrierea dictando corectă. Exerciții în compuneri : fabule, narațiuni, epistole familiare.

Clasa III.

Desvoltarea ideilor asupra unei teme date. Regulile stilului. Compuneri diverse : narațiuni, descrițiuni, epistole, petițiuni, contracte etc.

Clasa IV.

Continuare în desvoltarea ideilor asupra unei teme date. Regulele stilului. Compuneri diverse : narațiuni istorice, descrieri geografice, topografice, epistole, petițiuni către diversele autorități, contracte, chitanțe, adevăruri etc.

Notă. Compuneri se fac în toate clasele. Determinarea gradului de perfecțiune pentru fiecare clasă e greu de a se însemna prin reguli. Rămîne dară mai mult la bunul sens al profesorului. În genere, de la școlarii de clasă I se va cere mai puțin și de la ai fiecărei clase următoare tot mai mult.

B. Istoria și geografia.

Clasa I

Istoria antică, pe scurt, pînă la Christos.

Indicarea geografică a țărilor și locuitorilor unde s-au petrecut evenimente istorice cele mai importante.

Clasa II

1. Istoria Imperiului roman, cu speciale atențiune la istoria Daciei și geografia respectivă.

2. Istoria statelor fundate pe ruinele Imperiului roman, pe scurt ; eară mai ales istoria Imperiului bizantin și a Regatului bulgaro-român, cu geografia respectivă.

Clasea III

Istoria universale de la căderea Constantinopolii pînă în zilele noastre și mai ales istoria țărilor de la Dunăre cu geografia respectivă.

Clasea IV

1. Geografia și statistica Europei dimpreună cu istoria statelor actuale, pe scurt, însă cu speciale atențiune la importanța comercială a țărilor, locurilor, riurilor și mărilor.

2. Geografia Asiei, Africei, Americii și a insulelor, dimpreună cu istoria statelor actuale, pe scurt, înse cu speciale atențiune la importanța comercială a lor.

C. Științele naturale și fizice.

Clasea I

1. Cosmografia sau descrierea cerului și a pămîntului ; pozițiunea sau mișcarea pămîntului în spațiul lunei etc., în mod elementariu.

2. Geografia matematică și fizică : mările, riurile, uscatul, munții etc.

Notă. Aceste elemente vor servi de base atît studiilor de geografia politică și comerciale cît și științelor naturale cari urmează în clasele ulterioare.

Clasea II

1. Elemente de zoologie, cu speciale atențiune la animalele cele mai cunoscute și la folosul lor pentru om.

2. Elemente de botanică : din asemenea punct de vedere.

Clasea III

1. Elemente de minerălogiă, cu speciale atențiune la metale și la minerale care figurează mai ales în comerț.

2. Elemente de fizică : fenomenile generali ale naturei, cele trei stări ale corpurilor. Greutatea, căderea corpurilor ; înotarea lor în apă și în aer. Noțiuni despre căldură, magnetism și electricitate.

Clasea IV

Elemente de fizică : dezvoltarea mai pe larg a noțiunilor desceptate în clasa III. Mișcarea corpurilor, compunerea puterilor ce lucrează asupra unui corp ; machinile cele mai simple. Căldura și efectele ei. Magnetismul, busola. Electricitatea și electromagnetismul. Telegrafia electrică. Acustica : noțiuni despre formarea și propagarea sunetului, celeritatea lui. Fotometru. Reflesiunea și refracțiunea luminei. Meteorologia : nuori, ploaie, neaua, vîntul, tresnetul și fulgerul, aurora boreale etc.

D. Științe matematice

Clasea I

Aritmetica. Cele patru operațiuni cu numeri întregi și fracțiunile ordinare și decimale cu diverse aplicațiuni la sistema metrică. Raporturi, regula de trei etc. Formarea figurelor pentru cîștigarea noțiunilor de geometrie, în mod elementariu.

Clasea II

Aritmetica raționată și elemente de algebra : ecuații cu una necunoscută. Elemente de geometrie. Formarea figurilor ; teoremele cele mai elementare și deslegarea problemelor mai ușoare.

Clasea III

Aritmetica raționată și algebra : ecuațiuni cu două și cu trei necunoscute.

Geometria plană cu demonstrațiunile necesare.

Clasa IV

Algebra pînă la ecuațiunile de gradul al doilea inclusiv.

Geometria plană și solidă (stereometria) cu aplicațiuni la mesurări practice.

Nota. Cu studiul științelor naturali și matematice merge din pas în pas desemnul, atît liniaru cît și cu mîna liberă¹.

Consiliul superioare de instrucțiune publică, Aaron Florian, P. Poienariu, A. Treb. Laurian, I. Zalomit, G. Costaforu, B. Boierescu.

Primăria Brăila, dosar 54/1862, f. 127, 146, tipăritură.

¹ Programa mai cuprinde : științe comerciale, limba italiană, limba franceză, limba greacă.

212

1864, Brăila. — *Programa de învățămînt a Școlii bulgare din Brăila.*

Programul pentru
lecțiunile ce să predau în Școala bulgară din Brăila

Clasa I

1. Silabirea lectură și scrierea.
2. Scrierea numerilor și calcul asupra celor patru operațiuni cu numere întregi.
3. Rugăciuni.

Clasa II

1. Scrierea și lectură caligrafică.
2. Cele patru operațiuni aritmetice cu numere complexe.
2. Elemente de catehism și istoria sacră.
4. Părțile variabile ale gramaticii distinse în modul practic.
5. Împărțirea pământului în continente și oceane.

Clasa III

1. Istoria Țării Românești.
2. Geografia fizică și politică a celor cinci continente; pentru Europa însă mai întins.
3. Etimologia limbii.
4. Frațiunile ordinare și decimale; reguli de trei și de interes.
5. Caligrafia și dictando.
6. Elemente de istoria generală.
7. Eserciii de scris și declamațiuni.

Orele destinate a începerii sînt :

Vara : în toate zilele de la 8 dimineața și după-amiază în toate zilele de la 3 ore.

Iarna : în toate zilele de la 8 dimineața.

Directoru școalei,

I. Lasarovici

Brăila, imprimeria româno-bulgară a lui D. Vaclidov

Prefectura Brăila, dosar 2197/1863, f. 7, tipăritură.

213

1865 ianuarie 21, Brăila. — *Raportul Prefecturii județului Brăila, înaintat Cabinetului princiar, privind situația celor două pensioane din Brăila, conduse de institutori francezi.*

1865 ghenarie 21

Domniei sale, domnului director al Cabinetului
princiar la București

În satisfacerea cererei din telegrama dv. de la 28/1 curent, subscrisul nu lipsește a vă comunica cu onoare prin prezenta scinția despre școalele aflătoare în acest județ dirijate de francesi și care sînt în număr de două adică :

I-îi Pensionatul de băieți al domnului Vincent Tullier cu 15 interni și 47 externi, dintre care 20 români, 5 italieni, 3 israeliți, 23 greci, 9 bulgari, 1 polon și 1 englez.

Obiectul învățături se predă aici în 4 clase primarie și 6 umanioare și care este :

- a) cetire și scriere după metoda lancasteriană ;
- b) principie de catehism, principie de gramatică, principie de aritmetică, principii de geografie ;
- c) principie de geometrie, aritmetică practică pînă la fracțiuni inclusiv, desemn liniar, exerciții gramaticale ;
- d) principie de limbă franceză, compoziție în românesce, caligrafie ;
- e) stilu român avînd de model scrieri morale, etimologia limbei francesce, geografia, desemn ;
- f) sintaxa limbei francesce, exerciții de compoziția în românesce, conologia, geografia, desemnul ;
- g) istoria universală partea I-ia, principie de limba greacă veche, versiune în limba francesă, desemn, caligrafie.
- h) istorie universală partea 2-a, narațiuni în limba francesă, sintaxa limbei greci vechi, sintaxa limbei francesce.
- i) retorică, compoziție francesă, versiune în limba greacă vechie.

II. Pensionatul de fete al d-ei Antoaneta Sarriani, francesă născută, concedat actualmente din parte-i doamnei Eliza Dimopolu, germană elvețiană supusă francesă, cu 7 interne și 53 esterne dintre care 14 române, 30 grece, 12 bulgare și 4 israelite. Obiectul învățături se predă aici în patru clase și este : limbele română, greacă, francesă și germană ; în limba francesă se învață gramatica, geografia, istoria sîntă, analis gramatical, analis logic, istoria Franciei, istoria veche, istoria română, mitologia și compoziția, artimetica se învață în limba română și greacă ; de asemenea, istoria Greciei, caligrafia și lectura.

Cele aici coprinse comunicându-le cu toată onoarea d-voastre conform cererei, vă rog în același timp a primi asigurarea destinsiei mele considerațiuni și stime.

Prefect

* *

ss. indescifrabil

Prefectura Brăila, dosar 2509/1865, f. 14, ciornă.

214

1865 februarie 17, Brăila. — *Din raportul Prefecturii județului Brăila către Ministerul de Finanțe, privind categoriile și cantitățile de monede aflate la casieriele instituțiilor brăilene.*

Nr. 1619

1865 februarie 17

D. ministru de finanțe,

Spre completarea telegramei ce am avut onoare a adresa domniei voastre la 15 curent, sub nr. 1502, viu cu tot respectul, domnule ministru, a vă subpune la cunoștință că, după constatarea ce am făcut monezilor de la casieriele publice, am găsit cele următoare :

Vama :

432 sfanți nemțești

14 ruble rusești noi

1¹/₂ liră otomană

16¹/₄ icosarii ermelici

22 galbeni austriaci și celelalte monede din cele scăzute

Thelegrafo poștal :

715 sfanți nemțești și celalte în sfanți rusești și napoleoni

Casieria particulară a plășii Bălți :

2 lire otomane

6 galbeni austriaci

4 icosari argint

1¹/₂ rublă

26 sfanți austriaci și celelalte de curs scăzut, iar la casieria particulară de Vădeni și percepția orașului n-a existat nici un ban, avându-i înaintați la casieria județului.

ss/indescifrabil

Prefectura Brăila, dosar 2529/1865, f. 12, ciornă.

215

1865 iunie 8, Brăila. — *Raportul arhitectului orașului, Poenaru D., către Primăria Brăila, în care face o descriere a șantierului rafinării de petrol aparținând Companiei „Walachien Petroleum Limited”.*

Principatele Unite Române
Arhitectul
Urbei Brăila
Nr. 225

1865 iunie 8

Domnule primare,

Conform invitații d-voastre cu nr. 1933, am mers în unire cu persoanele ce ați destinat pentru cercetarea în fața locului a celor reclamate de d. Brown, agentul Companiei engleze sub titlul „Walachien Petroleum Limited”, prin care exprimă dorința ca la via ce o are cumpărată pe izlazul acestei urbe de la d. Panait Chirovici să înființeze clădiri pentru rafinarea petrolului, însă nu s-au putut aduna persoanele în total ca să se poată încheia un act definitiv, subînsemnatul însă, văzînd că d. Brown înaintează cu clădirea, ca să nu pretezeze la timp că nu poate face vreo modificare planului, am crezut de o sacră a mea datorie a vă descrie următoarele :

1. Această vie să află situată pe malul Danubiului, în distanță peste 1600 metri de la marginea urbei despre bariera Silistra, din care 800 de metri ocupă comuna așezată despre acea barieră, iar 800 metri ocupă cîmp liber în diferite vii și grădini despre malul Danubiului. În părțile laterale, d-a dreapta și stînga locului companiei engleze, se află alte asemenea două locuri cumpărate de alte companii tot pentru aceeași trebuință, unde lucrează clădiri fără permisiunea primăriei.

2. Pe această vie s-au văzut construit despre (...) un grajd de cai, învelit cu stuf, despre partea dreaptă, iar despre partea stîngă se află două camere cu sala lor pentru șederea personalului, precum și un hambar de orz și bordeie.

3. În partea dreaptă, despre locul companiei franceze, se află începută clădirea pentru așezarea a 3 vase de fier în care se poate depune pînă la 2800 oca păcură, care prin foc subteran fiind încălzite, fumul iese prin două coșuri așezate expres la ambele capete ale clădirii, iar cantitatea petrolului depusă în acele vase, prin presiunea căldurii, se dilată și se rectifică trecînd prin tuburi și robinete în depozitul destinat, de unde apoi se depune în diferite vase pentru transportare.

Subînsemnatul este de opinie că la caz cînd s-ar acorda voie d-lui Brown de a înființa acele clădiri să i se puie obligațiunile următoare :

a) Camera unde se așează vasele pentru depunerea petrolului și aceea în care curge rectificat să fie separată de un zid fără spărtură de uși și ferestre de camera unde se depune focul.

b) Clădirile acestea vor fi boltite cu zidărie, avînd ferestre și uși din fier.

c) Grinzi, învelitoare, dușumea sau orice alte legături vor fi poprite a se înființa din lemnărie, ci numai de metal, piatră și cărămidă nesupuse incendiului.

d) Ambele coșuri vor fi înălțate cu cel puțin trei metri din linia coamei clădirii.

e) Depozitul petrolului brut va fi așezat în distanță de 50 de metri de la acest rectificator; în asemenea distanță va fi așezat petrolul rectificat atît de depozit cît și de clădirile rectificatorii.

Grajdul ce acum este învelit cu stuf să fie învelit cu olane și în depărtare asemenea de 50 metri, cunoscîndu-se că acest rectificatoriu are a fi izolat cu 50 metri atît de clădirile actuale cît și de alte asemenea clădiri ce s-ar mai înființa în viitor.

g). Lucrarea rectificatorului va fi numai în timpul de zi, iar noaptea subț nici un cuvînt. Asemenea va fi poprit în timpul nopții circulația oamenilor sau preumblare cu lumină sau foc, fie pentru orice necesitate.

Primiți, domnule primare, asigurarea osebitei mele considerații.

D. Poenaru

⟨Rezoluția⟩ : Să se puie în vedere consiliului spre deliberare.

iunie 12

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 47/1865, f. 4, 14, orig.

216

1865 iunie 26, Brăila. — *Adresa înaintată Primăriei Brăila de către fabricanții Gherbolini și Borghetti, prin care se oferă să asigure gratuit alimentarea cu apă a unei fîntîni ce se va ridica în memoria lui Traian.*

Onor Primăriei a urbei Brăila
Domnule primar,

Dacă onor consiliu municipal în dorința sa e dispus a înfrumuseța noul Alei Cuza și voiește a se edifica în fața Danubiului o fîntînă monumentală în memoria ilustrului imperatore Ulpie Traian, primul colonizator al romanilor în Dacia superioară și inferioară, surmontată de bustul său, subsemnații ne angajem cu plăcere a îndestula gratis apa în abundență și, cu spelele noastre, înființarea și întreținerea țevelor care conduce și întoarce apa.

2178. Poenaru D. 8. Iunie, 1865.

Princip. Vanta Romane

1165 Iunie 8.

Arhitectural

Urbei - Braila

Incarcarea la 187236

Nr. 225.

Domnule Primar

Conformu Inveritatiei D. voastre nr. 1165
am murda in scris in D. Braila, ca
destinat pentru corectarea in fata locului a
celor reclamate de D. Braila. Agentul local
panis, englez, sub Titlu "Walachian Petro-
leum Limited", price care exprima dorinta
ca la vica de care comparate pe izlagne as-
tei Urbei de D. Poenaru J. Chiriac. La infa-
teja Clădiei pentru Rafinarea Petrolului, infa-
ma sa au putut aduce persoane in total
ca sa la poate inchia un cartu plasment
subt. indomnatul infa. vizit la D. Braila
inamitaje, cu clădiea. La sa un protestaje
la tima, ca un poate face me o modifi-
catie Plamblis, am crezut de a face
a mea Patorie, a va Pateri armatare:
1) Inveritate, vica de afla situata pe izlagul
Dambului in Portanta, peste 1000 metre
de la amargina Urbei, depe linia in-
tata. Pate care 100 metre crepe tamina
asagate. Depe area bariara iar 200 metre
crepe crepe linia, cu Paterie in figa

Se face un act de...
Paterie in figa

Urbei - Braila

Rugăm dar pe onor primărie d-a agrada această a noastră ofertă ca pe o umilă probă despre la noastră devoțiune.

1865 iunie 26/14

Brăila

Gherbolini — Borghetti

⟨Rezoluția⟩ : Să se scrie domnului arhitect a întocmi proiect pentru rezervoarul de apă, precum reclamă bunacuviniță.

iunie 15

T. Apostol

Primăria Brăila, dosar 60/1862, f. 104, orig.

217

1865 octombrie 6, Brăila. — *Extras din procesul verbal cu-prinzînd dezbaterile Comitetului anglo-francez pentru protec-ția industriei petroliere la Brăila, cu privire la problema regle-mentării relațiilor cu autoritățile locale.*

Extract din registrul proceselor verbale ale Comitetului anglo-francez pentru protecția industriei de păcură la Brăila.

Ședința de la 24/6 octombrie 1865. D. D. Frederic Brown, agentul Companiei „The Valachian Petroleum Limited” de Londres. Pierre Ayné, girantul Societății „P. Ayné și c-ie” din Paris, Jules N. Conté, agentul Com-paniei „La Pensylvanienne” din Marsilia și Alfred Edlmann, directore ge-rant al Companiei „The Principalities Petroleum Refining Compagny Li-mited” de Londres, membrii comitetului, prezenți, secretarul dă citire celui din urmă proces-verbal, care este aprobat.

D-l Fred Brown supune comitetului o scrisoare în data de la 22 sep-tembrie curent stil vechi, care i s-au adresat de primarul orașului Brăila, la care este anexată copia procesului verbal al ședinței din 28 iulie d.a. a Consiliului municipal al acestui oraș.

Comitetul, după ce a luat cunoștință de cuprinderea acestor piese, decide că se va însărcina d-l Alfred Edlmann, în calitatea sa de membru și secretar al comitetului, de a merge la București, pentru a se pune în comunicațiune cu agenții diplomatici și autoritățile competente și a le su-pune relațiunea următoare :

Trei companii, două engleze și una franceză, au construit trei disti-lerii de păcură în vecinătatea orașului Brăila, pre marginile Dunării și Com-pania „Pensylvanienne” era în punctul de a construi o a patra cînd dificul-tățile sus-citate celorlalte companii au decis-o d-a suspenda execuțiunea ei.

Pînă astăzi aceste companii n-au realizat nici un beneficiu, ci din con-tra, au cheltuit un capital considerabil, atît în construcțiunea distileriiilor, cît și în exploatațiunea păcurei.

Ele au cumpărat pre marginea Dunării locuri și aceste cumpărări au fost făcute în buna credință și documentele s-au legalizat de autoritățile locale.

S-a proces la construcțiunea distilerii după ce s-au dobândit permisiunea prealabilă a consiliului municipal, care n-au pus nici o restricțiune și acum că distileriiile sînt aproape terminate, iată că tot acest consiliu municipal, în contradicțiune cu decisiunile sale anterioare și în contra intereselor guvernului, în contra propriilor sale interese și ale țării în general, și cu o lipsă de bună credință și de justiție neînțeleasă, pune în dubiu titlurile de proprietate dobîndite de companiile sus-zise și-i amenință nu numai de taxe foarte mari, dar încă de expropriațiune în termen de 20 de ani.

Comitetul, încredințat că guvernul român nu va permite neciodată o asemenea injustiție, însărcinează pre d-l Alfred Edlmann de a reclama în contra dispozițiunilor municipalității și, tot într-un timp, de a supune guvernului actele de vînzarea locurilor și alte documente prin care municipalitatea permite construcțiunea ziselor distilerii.

Secretarul d-l Alfred Edlman este, afară de aceasta, de a formula cererile următoare :

1. Ca vînzările locurilor în cestiune, făcîndu-se în buna credință și cu autorizațiunea autorităților locale, să fie confirmate de guvern.

Ca, în considerațiunea numeroaselor avantagii ce aceste distilerii aduc guvernului și țarei, se suprimă pentru totdeauna orice taxă municipală sau alta impusă pe locurile ce ocupă și pe zidurile ce s-au construit pe dînsese, sau cel puțin se nu se poată niciodată urca peste ceea ce s-au plătit pînă astăzi de proprietarii precedenți ai locurilor sau viilor învecinate, adecă un galben pe un an pentru fiecare pogon.

3. Ca în ceia ce privește expropriațiunea după un termen oarecare, guvernul este rugat de a da și de a obliga pre Municipalitate de Brăila se deie o declarațiune explicită că aceste locuri sînt întreaga și exclusiva proprietate a companiilor sus-zise, fără care aceste companii s-ar găsi lovite, de la începutul lor, de o lovitură mortală care le-ar strivi înainte ca să fi avut timp de a se desvolta.

Comitetul autoriză, în fine, pe secretarul său d-l Alfred Edlmann de a trata cestiunea a fond și de a face tot ce va fi necesar pentru a ajunge la o decisiune finală și irevocabilă.

Semnat : Fred Brown, prezident, P. Ayné et c-ie, I. N. Conté Ayné, Alfred Edlmann.

Pentru conformitate,
Grig Monastericeanu

218

1865 decembrie 21, București. — *Ordinul Ministerului Justiției, Cultelor și Instrucțiunii Publice către Primăria Brăila, prin care se aprobă propunerea ca profesorul E. Butoianu să predea istoria și geografia la Școala reală.*

Principatele Unite Române
Ministerul Justiției, Cultelor

și
Instrucțiunii Publice
Divisiunea școlară
Biroul II

București, decembrie 21
1865

Domnule primariu,

La adresa dv. de sub nr. 3827, prin care propuneți pe domnul Eliodor Butoianu și cu predarea lecțiilor de istoria și geografia la Școala reală din Brăila, subsemnatul, auzind și pe consiliul permanente de instrucțiune, are onoare a vă face cunoscut că aprobă această propunere, avînd a se plăti tot den bugetul acelei onor primărie, dupe cum singură se angajează. Această aprobare însă se dă fără jicnirea distribuțiunei actuale a orelor.

Primiți, domnule primariu, asigurarea considerațiunei mele.

p. Ministru
ss. indescifrabil

p. Capu divisiunei,
Bolintineanu ¹

⟨Rezoluția⟩: Să se comunice aceasta domnului Eliodor Butoianu și dumnealui directorelui Școalei reale.

T. Apostolu

ianuarie 4

D-lui primariu al comunei urbane Brăila.

Primăria Brăila, dosar 52/1862, f. 455, orig.

¹ Semnătura nu e originală.

219

1866 martie 24, București. — *Ordinul Ministerului de Interne către Primăria Brăila, prin care face cunoscută hotărârea Consiliului de Miniștri de a înființa gardă orășenească și în Brăila.*

Ministerul de Interne
Diviziunea serviciului
Nr. 7661

București, anul 1866 luna martie 24

Domnule primar,

Onor Consiliu al Miniștrilor, în ședința sa de la 23 ale corenteii, luînd în discuție referatul ce am avut onoare a-i supune asupra orașelor în care ar trebui să se formeze deocamdată corpuri de gardă orășenească ;

Avînd în vedere că prin art. 3 din legea gardei orășenești sarcina determinării orașelor în care să se formeze asemenea corpuri se lasă asupra guvernului ;

A încuviințat ca deocamdată să se formeze corpuri de gardie numai în orașele București, Ploiești, Craiova, Brăila, Galați, Iași, Focșani, Pitești, Bacău și Bîrlad. Această chibzuire a consiliului, aprobîndu-se prin înalțul Decret no. 521, eu grăbesc cu onoare a vă înștiința și pe d-voastră, domnule primar, și vă invit a lua îndată măsuri spre a se face, în orașul ce administrați, recensământul persoanelor ce urmează a participa în gardia, ca apoi să se poată și organiza de îndată.

Primiți, vă rog, domnule primar, asigurarea osebitei mele considerații.

Ministru,
Dimitrie Ghica

Șeful divisiiei,
Herișescu

Domnului primar <al> comunei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 40/1866, f. 1, orig.

220

1866 aprilie 18, Brăila. — *Proces-verbal al Biroului vamal al portului Brăila, referitor la intrarea în țară a unor arme importate de către un comerciant.*

Proces-verbal
Anul 1866 aprilie în 18 zile

Subsemnații, convocîndu-se în Biroul vamal al portului Brăila și procedînd la revizuirea armelor din una ladă cu marca L. C. nr. 1, despre care tratează notele d-lui comandir al punctului, nr. 309/65 și 95/66, pro-

cedate dupe ordinele d-lui ministru de resbel nr. 922/65 și 390/66, care arme sînt comisionate de d-nu Legune hiraistrul (?) stabilimentului de artilerie, s-au constatat înșă :

- 10 puști cu una țeavă
- 2 carabine
- 8 puști cu două țevi
- 27 revolvere diferite
- 3 pistoale din care unu cu două țevi
- 1500 cartușe
- 6 tipare pentru gloanțe
- 6 amercere

Prin urmare, s-a constatat că armele menționate, importate prin numitu, sînt de lux, pentru care s-a încheiat prescriptu de față spre știință și regulă.

p. Șeful biroului vamal, D. M. Baldoridi

Comandiru punctului, M. Straticiu

Căpitanu portului, N. Filodoru

Prefectura Brăila, dosar 2748/1866, f. 17, orig

221

1866 aprilie 25, Brăila. — *Proces-verbal al Primăriei Brăila în care se consemnează hotărîrea de a introduce muzica în școală ca obiect de studiu și de a numi un profesor de muzică vocală care să predea la toate școlile publice din oraș.*

Nr. 28

Anul 1866 aprilie 25

Jurnal

Subsemnatul, avînd în vedere nota domnului inspectore al școalelor acestui district, nr. 241, prin care arată că, dupe ordinul domnului ministru al justiției, cultelor și instrucțiunei publice, nr. 29.595, a comunicat școalelor primarii și cea reală cîte un număr (...) ¹ esamplare colecțiuni de răgăciuni, marșuri de revoluțiuni și alte cîntări pentru uzul școalelor, care au a se cînta în cor, cerînd a se și angaja un profesore ca să predea lecțiunii de muzică vocală pentru toate școalele din această urbă și să pregătească pe elevi în cîntarea acelor imnuri ;

Avînd în vedere că pentru acest sfîrșit mi s-a recomandat de către părintele Cosma Moșescu (profesorele Școalei primare de fete) d-lui Gr. Do-

¹ Loc alb în text.

brescu care posedă îndestule cunoștințe de muzică vocală și la apelul ce i-a făcut au și început a preda gratis lecțiuni de muzică pînă ce i s-ar decide o recompensă ;

Avînd în vedere că domnul Grigore Dobrescu pentru acest serviciu au primit ca să fie recompensat numai cu suma de lei două sute cincizeci n. 250, odată pentru totdeauna și cu angajamentul ca să predea lecțiuni de muzică la toate școalele ;

Considerînd că necesitatea este absolută d-a se preda lecțiuni de muzică elevilor, pregătindu-i cu acest mijloc d-a se familiariza cu frumoasele arii musicale europiene occidentale, ce cu timpul poate să înlocuiască pe cea orientală de prin biserici ;

Am încheiat acest jurnal prin care decid a se libera d-lui Grigorie Dobrescu mica sumă de lei două sute cincizeci nr. 250 cu care au avut bunăvoință d-a primi să fie recompensat odată pentru totdeauna pentru angajamentul ce și-a luat cu predarea lecțiunilor de muzică vocală la toate școalele publice din această urbă.

Primarul urbei Brăila,
C. Berlescu

Adj.
G. Draghicescu

⟨Rezoluția⟩ : I s-a eliberat ord. nr. 265 cuprins în borderoul nr. 1306 pe suma de lei 250 din capitolul II § 4, art. 8.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 41/1866, f. 30, orig.

222

1866 mai 5, Brăila. — *Memoriul șefului Poliției Brăila, Constantin Bacalbașa, adresat Primăriei Brăila, prin care argumentează necesitatea întăririi pazei polițienești în oraș.*

Principatele Unite Române
Poliția urbei Brăila
Nr. 3210

Anul 1866 mai 5

i

Domnule primare,

Cunoașteți actualele dispoziții luate de guvern în privința, ridicării oștirei de linie din această garnizoană și concentrarea ei unde interesele îl

povătuiesc ; cunoașteți concentrarea dorobanților și a grănicerilor după frontieră, știți asemenea mijloacele de care dispune poliția pentru paza ordinei publice și mulțimea vagabondajului ce frecantează acest port și mai cu seamă în timpul de față, când nici se mai cercetează măcar la frontieră străini ce vin în țeară de pașpoarte și celelalte, introducînd și acest sistem europeanesc. Din toate astea înțelegeți că trebuie să ne gîndim la paza siguranței publice, căci sînt oameni care, neavînd de lucru în astfel de timp, vorbesc multe și vagabonți, care aud, cred poate că azi e timpul să se folosească de averea altuia, fiindcă zilele astea au venit destul străini care mi se recomandă de rea conduită, deară pînă cînd eu nu-i găsesc în vro vină, pînă-i găsesc cu toate documentele în regulă, pînă cînd paza frontierei le tolerează, eu nu-i pocisili să se-napoieze.

Trebuie deară-o repet-să ne gîndim la toate astea și, prin urmare, în numele binelui comun, vă rog să vă consultați cu d. consilieri primarieli, ca pe lîngă mijloacele ce avem să se facă provizoriu-în considerația împrejurărilor de față-adăogiri de mijloace forței polițienești, cel puțin pentru un caz extraordinar ca acesta, să se cheme imediat în serviciu gardiștii desființați la 1 aprilie și dorobanții poliției, ca astfel să avem numărul complet al gardiștilor spre a se putea întinde mai mult peste oraș cu nr. stănțiilor și prin urmare cu privigherea, din care atunci am putea popri și o rezervă care să alerge a ne ajuta la minut la vreun caz grav de tîlhărie, în vreme ce cu nr. ce avem astăzi, din care se dau și la poliție și în alte locuri, să las, că se păzește numai centru orașului și aci foarte rari, dar rezervă nu putem avea de loc. Eu, din parte-mi, am luat toate măsurile, am deșteptat cu toată seriozitatea datoria agenților polițienești, i-am pus pe toți fără rînd și oboseală în serviciu, întru care sînt și eu însumi ; în lipsă și de alte mijloace necesarii, în lipsă și chiar de fonduri secrete, ca să am măcar doi oameni care cunosc asemenea străini a-mi priveghea ; căci cerînd milioane de ori la toți și nu mi se dă de nimeni, poate să-mi scuze toată lumea.

Primiți, vă rog, domnule primar, asigurarea considerațiunii mele.

Capul poliției,

C. Bacalbașa

Domniei sale, domnului primar al urbei.

⟨Rezoluția⟩ : La dosar, fiindcă s-a luat măsuri de a-i trimite aici, în garnizoană, un batalion din regimentul de la Izmail.

C. Berlescu

mai 8

Primăria Brăila, dosar 1 A/1866, f. 183, 188, orig.

223

1866 mai 19, Brăila. — *Proces-verbal prin care primarul orașului Brăila, C. Berlescu, dă dispoziții pentru cazarea și hrănirea militarilor din Regimentul 6, chemați de la Galați, în vederea reprimării grănicerilor răsculați.*

Nr. 39
Anul 1866
luna mai 19

Jurnal

În urma jurnalului încheiat de subscrisul la 9 ale corenteii sub nr. 35, dupe simțita necesitate și găsirea cu cale a guvernului, a sosit astăzi de la Galați, în marș grabnic, parte din armata română din Regimentul nr. 6, cu ocazia desertării grănicerilor de la Buzău și poposirea lor la marginea orașului Brăila.

În considerație că această armată chemată de urgență și venită din Galați în marș grabnic, neiertînd-o timpul a se pregăti și de cele necesare la marș, decît numai amoniția de rezel a fiecăruia soldat, a sosit aici la Brăila noaptea, trăgînd drept în cîmp, care s-a și pus îndată în poziție de înconjurare a grănicerilor desertati și prin urmare toți se afla în piciere la pozițiile lor ;

În considerație că venirea acestei armate a fost spre a întîmpina orice neorînduială s-ar fi putut ivi cu ocazia venirii aici a acelor grăniceri și prin urmare a apăra și orașul de cea mai mică bîntuire păgubitoare pentru locuitori ;¹

În considerație că acești ostași aduși aici cu atîta grăbnicie și serviciul lor la care au fost ocupați nu le permite d-a se mișca niciunul de la posturile lor și, în privirea unor asemenea circumstanțe, nici a putut, nici putea de a-și prepara și cele necesarii pentru nutrimîntul lor la cina de seară și a doua zi de dimineață și astfel acești ostași aflîndu-se mai multe ore pe picior de marș, am socotit de datoria orașenească, spre recunoștință către dîșii, de a li se aduce chiar acolo în cîmp pîine, legume și băutură pentru cina de seară și dimineața, căci ar fi fost de necuviință a se vedea atît timp zioa și noaptea a merge să-și procure trebuinciosul nutrimînt. Prin urmare, de urgență am însărcinat pe comisarul primării ca prin concursul comisarilor de culoare să cumpere pîine, legume, rachiul și vin atît pentru cinurile de jos, cît și pentru domniile ofițeri, făcînd a se duce acolo și sacale cu apă de la Comanda de foc, după care să prezenteze compt în regulă de cheltuiala

¹ Vezi și rapoartele viceconsulului francez către ministrul afacerilor externe din Franța, privind noi revolte ale grănicerilor în județul Brăila și starea de spirit a populației, Arh. St. Buc., Microfilme Franța, rola 12, cadrele 134, 135, 165, 166, 196, 197, C.P.C. Turcia, vol. XXVIII.

urmată, spre a se emite mandate pentru plata banilor ; și fiindcă în bugetul anului corent nu sînt prevăzute asemenea cheltuieli se va supune cheltuiala ce se va face la deliberația onor consiliu comunal cerîndu-i-se credit din suma prevăzută la capitolul XI, articolul 15 § 18 din zisul buget.

Pentru aducerea la îndeplinire a dispozițiunilor prezente, comisarul primăriei va subscri în josul acestui jurnal de întocmai urmare.

Pe lîngă acestea, comisarul primăriei este obligat ca pentru zilele ce vor șede aici d.d. ofițeri, veniți cu armata pentru zisul sfîrșit, să le dea cartire pe la hoteluri în comptul casei comunei, prezentînd și pentru acestea primării compt de zilele cît a șezut fiecare în cartire și la care anume hoteluri.

Primarele urbei Brăila,
C. Berlescu

Secretar
P. Roată

(Mențiune) : Mă voi conforma întocmai.
N. Petrescu

Primăria Brăila, dosar 20/1866, fila 78, 97, orig.

224

1866 mai 29, Brăila. — *Raportul comisarului Primăriei Brăila, înaintat acestei primării, cu privire la încartiruirea soldaților și ofițerilor din Regimentul 6, veniți de la Galați pentru reprimarea răscoalei grănicerilor.*

Principatele Unite
Române
Comisariul Primăriei
No 209

Brăila, 1866 mai 29

Domnule primar,

Spre îndeplinirea decisiunei domniei voastre din jurnalele încheiate sub nr. 3, 5, 39 și 40, am onoare a vă anexa, pe lîngă aceasta, două liste din care una în sumă de lei 722 25/40 cuveniți a să plăti domnilor antreprenori ai otelurilor pentru cartiruirea cinurilor de sus, atît dintr-un batalion din Regimentul al 5-lea și ofițerilor de dorobanți și alta în sumă de lei 2865 4/40 pentru obiectile de îndestulare date cinurilor de jos și domnilor ofițeri în seara de 9 mai, campați pe islaz pentru întîmpinarea grănicerilor dezertați ;

și sînteți cu tot respectul rugat să binevoiți a face d-a se plăti persoanelor în drept a primi.

Primiți, domnule primar, încredințarea . . .

Comisar,
N. Petrescu

Domnului primar al urbei Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Pe baza deciziei consiliului nr. 90 să se facă mandat pentru liberarea banilor.

C. Berlescu
iunie 7

Primăria Brăila, dosar 20/1866, f. 53, orig.

225

1866 iunie 12, Brăila. — *Din raportul Primăriei Brăila către Ministerul de Interne, referitor la aportul municipalității la dezvoltarea învățămîntului în orașul Brăila.*

1866 iunie 12

La domnu ministru de interne,

La ordinul de sub nr. 12457 pe lîngă care s-a alăturat în copie raportul institutorelui superior al școalei primare din Brăila, sub nr. 57, prin care arată

Domnule ministru, comuna Brăila niciodată n-au fost în nepăsare . . . prin instrucțiune publică, că în tot timpul i-au dat cîte au avut de necesitate, fără nici o impulsie, ci numai din singura dorință și datorie în împlinirea misiilor sale, ca părinte al orașului, ca prin urmare să fie cît de mult întinsă și dovadă despre aceasta este cele următoare :

La anul 1857, văzînd că localul școalei primare nu este suficient în comparație cu necesitatea simțită pe atunci, municipalitatea, cu din fondurile sale, a înființat o școală sucursală cu clasa I și II-a și pentru localul aceștii școli, tot cu fondul din casa sa, au cumpărat o proprietate de casă lîngă biserica Sf. Mării ; tot la această școală, la anul 1865, văzîndu-se numărul elevilor că s-a înmulțit și prin urmare un profesor nu poate fi de ajuns, iarăși cu fonduri din casa comunei și cu aprobarea guvernului, s-a mai înființat încă un profesor și astfel s-au introdus și în această școală trei clase ținute de acești doi profesori.

În anul 1863, iarăși cu fonduri din casa municipală și prin aprobarea onor ministru al cultelor, s-a înființat o școală reală și pentru localul acestii școli a cumpărat local-proprietate a comunei — iarăși cu bani din casa municipală.

La anul 1864, văzînd că încăperile școalei primare de fete ce erau închiriate încă de cînd s-a înființat această școală în acest oraș de casa principelui Basarab Bibescu Brîncoveanu, văzîndu-se că nu este încăpătoare potrivit cu trebuința orașului, au închiriat o altă casă mare, încăpătoare pînă la 260 de fete.

La anul 1864, văzînd dorința orașenilor de a-și da fetele la învățătură, văzînd că localul menționatei școli de fete nu poate satisface dorința tuturora, a înființat încă o școală sucursală de fete tot cu bani din casa comunală și prin aprobare și a onor Ministerului al Cultelor, prin urmare la aceste două localuri de școale de fete astăzi frecventează la învățătură 271 eleve.

În anul 1865, pe dată ce s-au primit ordinul d. ministru al cultelor de a se înființa în această urbă încă o a 2-a școală sucursală de băieți, s-a și închiriat local, s-a înființat mobilieru necesar și cînd s-a prezentat profesorul numit la această școală, a și început funcționarea ei, prin urmare tot ce-a fost și este necesar se susține de municipalitate.

Pe lîngă acestea, d. ministru, în acest oraș s-a mai clădit de municipalitate un edificiu foarte mare cu fondurile lăsate comunei de răposatul arhimandrit Hrisant Horezeanu și Zurmali Hristofor, ale căruia planuri sînt observate și aprobate de onor ministru al lucrărilor publice și care s-a terminat în anul acesta și la septembrie viitor se va deschide și acest pensionat de fete. Domnul ministru, consiliul municipal al acestei urbe au întotdeauna și nici va lipsi de a avea cea mai de-aproape îngrijire asupra instrucțiunei publice comunei sale și a-i da toate cele de necesitate, încît să corespundă cu dorința guvernului și mulțumirea cetățenilor urbei sale. Astfel dar, domnule ministru, Municipalitatea Brăila, din fondurile casei sale, cheltuiește pe an 117935 lei în plata de profesori, chirii și material.

În urma tuturor acestora, văzînd că localul școalei primare de băieți are necesitate de a se mai adăuoga camere la dînsul, n-au lipsit și s-au grăbit a îndeplini și această trebuință, întocmind prin arhitectul urbei cvenitul plan și deviz, care lucrare s-a și pus în licitație ca, prin urmare, în timpul vacanței să se și executeze înființarea lor.

În fine, orice măsură de îmbunătățire asupra instrucțiunei publice și orice măsură de executare conform legii, pe cît puțină iartă de a se aplica treptat-treptat, primăria n-au întîrziat cît de puțin de a le pune în lucrare.

Primar,
C. Berlescu

Primăria Brăila, dosar 41/1866, f. 56, 66, copie.

226

1866 august 30, Brăila. — *Din memoriul unui grup de cetățeni cu locuințele pe izlazul orașului Brăila, înaintat Comisiei interimare municipale Brăila, prin care protestează contra pericolului de foc ce-l prezintă rafinăria de petrol aparținând lui Mihail State.*

Domnilor membri,

Vă este cunoscut d-voastră cu câtă greutate am dobândit de la onor primăria voie să facem câte o casă pe izlazul Brăilii, cunoașteți iară poziția noastră de starea în care ne aflăm, căci de abia am agonisit de a putea să ne facem câte o casă ca să avem unde lăcui, acum ne vedem împresurați de fabrici de gaz și mai cu deosebire fabrica domnului State Mihail, care lucrează neconținț la gaz și ține depozituri însemnate în aceste locuri; vă este cunoscut că acum câteva zile s-au aprins fabrica numitului State, în care grație cerului că n-a fost vînt, căci altfel toate casele noastre era în pulbere, poate că și orașul era amenințat, după cum poate fi totdeauna.

De aceea vă rugăm, domnilor membri, în interesul atîtor lăcuitori săraci și în interesul orașului, să luați ca pe de o parte să se oprească a mai fabrica gaz și a mai avea depozituri aci în mijlocul nostru și a-și face spre Mulament¹ de unde nu ne putem fi amenințați nici noi, nici orașu.

Onorabilei Comisiune interimară municipală din Brăila.

〈Urmează 34 semnături〉.

Primăria Brăila, dosar 2/1832, f. 504, 506, orig.

227

1866 septembrie 27, București. — *Adresa lui Alexandru Odobescu, comisarul secției românești din cadrul Expoziției universale din Paris, către Primăria Brăila, prin care se face invitația ca orașul Brăila să participe la această manifestare cu produsele sale.*

Comisiunea română
pentru Expoziție universală
din Paris 1867

București, 1866 septembrie 27

Domnule primar,

Domnilor consilieri,

D-voastră ați luat cunoștință din Monitorul nr. 205 că guvernul măriei sale domnitorul, după o matură chibzuire, a luat hotărîrea de a face ca România să ia parte la marea Expozițiune universală ce se va deschide la Paris în primăvara viitoare 1867. Timpul scurt și mijloacele mărginite de

¹ Monument.

care poate dispune deocamdată statul nostru spre a realiza această măsură a cărei însemnătate politică și civilisatoare o poate apreeni tot omul inteligent impune acum tutulor românilor datoria de a conlucra, pe cît se poate mai repede, la această operă de folos național și de a face chiar sacrificii pentru a contribui la înăvuierea și podoaba primei expozițiuni române din străinătate. Subsemnatul onorat cu încrederea m. s. domnitorului spre a dirigea aceste lucrări, n-ar fi cutezat a lua asupra-și o întreprindere așa compromisă prin întârzierea ei, dacă n-ar fi avut puternică credință că la asemenea caz va găsi un ajutor activ în agenții guvernului, dar mai cu seamă va dobîndi un concurs binevoitor și luminat din partea corpurilor ce presidă astăzi la administrația districtelor și a comunelor urbane. Pentru aceea, autorizat prin Decretul domnesc din 20 septembrie, m-am adresat către consiliile generale de județe spre a le invita să contribuie la această operațiune și tot acum viu a vă ruga și pe d-voastră să binevoiți a vă însărcina pentru orașul Brăila cu o lucrare analoagă cu aceia a consiliilor județene. Alăturata broșură (în număr de 13 exemplare) în care veți găsi instrucțiunea dată consiliilor generale de districte pag. (...) ¹ cu tabela ei (exemplar 13), precum și chemarea ce am socotit necesar a adresa producătorilor din România (20 exemplare) vă vor lămuri asupra modului de procedare ce am chibzuit spre a obține o colecțiune completă a tutulor productelor țării. Partea industriei este fără îndoială cea mai slabă în țara noastră, cu toate acestea ea nu lipsește cu totul. Sînt în industriile vechi naționale practice care nu ar fi fără interes pentru lumea apuseană, pe de altă parte, industriile desvoltate în țările străine încep a fi introduse și la noi. Toate acestea ar trebui să fie reprezentate în Expozițiunea universală, ca să putem dobîndi întrînsa un tablou fidel și complet a stărei României. Dar puțină întindere ce au toate aceste industrii: vechi și noi, cercul de acțiune restrîns în care trăiesc practicanții lor ține pe aceștia cu totul depărtați de aspirațiuni așa de înalte cu aceea de a figura la Expozițiunea universală din Paris. Trebuie să deșteptați, stimulați, îndemnați ca să contribuiască fiecare cu produse ale industriei sale la împodobirea acelei porțiuni din marele lăcaș al civilizațiunei, care va represinta patria noastră la Paris. Cine poate exercita cu mai multă autoritate și persuasiune decît d-voastră, domnule primari și domnilor consilieri, această influență asupra industriei ce este contractată în oraș. Glasul și îndemnările d-voastră vor fi fără îndoială ascultate și țara și domnitorul ei vor fi mulțumitori cînd, în concertul internațional de la Paris, orașul Brăila va fi dovedit că România a intrat și va înainta de acum mereu pe calea progresului. Așteptînd să binevoiți a mă onora cu răspunsul domniilor voastre, vă rog, domnule primar și domnilor consilieri, a primi încredințarea prea osebitei mele considerațiuni.

Comisarul Expozițiunei române,
Alexandru Odobescu

P.S. Broșurile se vor trimite cu viitoarea ediție ².

Primăria Brăila, dosar nr. 96/1866, f. 1, 20, orig.

¹ Loc alb în text.

² Cu alt scris.

228

1866 septembrie 28, Brăila. — *Act de naștere al lui Iuliu Cezar Săvescu, poet simbolist.*

Nr. 794

În anul una mie opt sute șeaizeci și șease, luna septembrie douăzeci și opt, la ora zece dimineața, înaintea noastră, oficiarii stării civile al comunei, Coloarea galbenă, județul Brăila, s-a înfățișat d-lui Eulampie Săvescu, de ani 39, funcționar în Brăila, care ne-a prezentat un copil de sex bărbătesc, născut în zioa de douăzeci și două septembrie, ora opt dimineața, dintrînsul declarantele, în casa sa din strada București, și din d-ei Fane E. Săvescu, de ani 30, în Brăila, soția sa, și cărui copil au declarat că voiește a-i da pronumele de Iulius Cezar, ortodox.

Zisele declarațiuni și presentațiunea s-au făcut în fața d-lui Nicolae Petrescu, de ani 45, funcționar în Brăila, și a d-lui Petrache Antonescu, de ani 33, funcționar în Brăila.

Tatăl și martorii au subscris împreună cu noi acest act de naștere după ce li s-a dat cetire de dînsul.

(ss) oficiar

V. Șerbănescu

Eulampie Săvescu

N. Petrescu, martor

p.p. Antonescu

⟨Pe verso⟩ : Iulius Cesar Sevescu

Colecția Stare civilă comunală (nr. 28) Brăila, reg. 1/1865—1866, fila 418, orig.

229

1866 octombrie 11, Brăila. — *Cererea unor comercianți de tutun din Brăila, adresată Prefecturii județului Brăila, pentru stăvilirea introducerii tutunului în oraș în mod fraudulos.*

Domnule prefect,

Subscrișii, ca unii ce esersă profesiunea de tutungii din acest oraș, venim cu tot respectul a vă face cunoscut ceea ce urmează în privința monopolului tutunului, din care cauză vedem că ni să aduce cea mai mare pagubă atît nouă ca comercianți ai acestui articol ⟨cît⟩ și fiscului.

Pe toată ziua vedem că bastimentile care vin dupe la mai multe ⟨părți⟩ ale Turchii și se desbarc în acest port, precum și mai mulți cultivatori indigeni aduc cu sine mare cantitate de tutun care-l depun prea deosebite

prăvălii d-aci și astfel fumătorii nu mai au necesitate a cumpăra tutun de la noi fiindcă consumația cea mai mare <se face> de către acești streini.

Supuindu-vă dar aceasta la cunoștința dv., d-le prefect, venim cu tot respectul a vă ruga să binevoiți să despuneți de a se lua cele mai energice măsuri d-a se stabili acest rău care aduce completa ruină a comerciului nostru și a fiscului, fiindcă cea mai mare cantitate de tutun se consumă din cel tutun venit ce v-am arătat mai sus, iar la contrariu, sîntem siliți să închidem prăvăliile și totdeauna a ruga pe onor guvernul a pune marfa înapoi, căci chiriile enorme ce plătim, precum și deosebitele cheltuieli nu ne mai permit a mai ține prăvălia.

Sîntem ai dumneavoastră supuși servitori.

(ss) Dimitrie Steriade

(ss) Me. Teodoropolo

„ Marcu Tutungiu

„ P. S. Sasto

„ H. S. Rozemberg

„ H. D. Psinici

Pentru conformitate,
M. Anghelescu

Poliția Brăila, dos. 1/1866, f. 23, 34, copie.

230

1867 februarie 7, Brăila. — *Cererea Societății „Pierre Ayné et comp.”, adresată Primăriei Brăila, pentru mărirea terenului de la stabilimentul de exploatare a păcurei, la care se anexează planul.*

Importation & exportation

Pétroles bruts & épurés

des Provinces Danubiennes

P. Ayné & C-ie

à Ibraïla (Valachie)

Onorabilului domnului primar al urbei Brăila

Domnule primar,

Avem onoare d-a vă transmite o cerere d-autorisație pentru a înainta de cîteva stînjeni otarul pămîntului al stabilimentului nostru, conform cu planul aci anexat, pentru a îndrepta aliniamentul și a înlesni apropierea distileriei noastre. Vom face prin cheltuielile noastre un nou șanț la mutarea otarului și o plantație de salcîmi, pentru a nu schimba nimic la aspectul de ceea ce există astăzi.

Nu îndoim, domnule primar, că cererea noastră va avea o primire favorabilă de către consiliul d-voastră care, deci acum de cuvînt compus, a dat deja probe desirului său de a favorisa industria și a contribua prin acest d-a augmenta prcsperitatea orașului Brăila.

Voiți a primi, domnule primar, asicuranța sentimentelor noastre de înaltă considerație și de profund respect.

Ibrăila, 7/19 februarie 1867

P. Ayné & C-ie

Primăria Brăila, dosar 47/1864, f. 18, 19, orig.

231

1867 februarie 9, Brăila. — *Raportul prefectului Poliției Brăila, Constantin Bacalbașa, către Primăria Brăila, cu privire la necesitatea sporirii numărului gardiștilor de zi și de noapte, pentru a se putea asigura ordinea publică în oraș și în port.*

România
Poliția urbei Brăila
Nr. 950

Anul 1867, fevroarie 9

Domnule primar,

Auz pe toate zilele vorbindu-se în public că poliția n-ar fi vrînd să dea nici un concurs onorabilei primării la cererile ce-i adresiază, nevîrînd a-i da gardiști la trebuințele ce are, din care cauză să stînjinește în multe lucrări, ținînd atîția oameni numai pe siama iei, subsemnatul fiind departe de o asemenea idee, ci din contra, fiind dator a fi în cele mai bune și mai strînse relații cu d-voastră, în interesu comun, care misie o avem amîndoi deopotrivă și, ca vechi funcționar în acest oraș, deviînd astăzi chiar ca cetățean, ca și d-voastră, mă interesez din inimă de ce e bine, pentru care crez că, de s-ar judeca drept, am dat dovezi, singura mîngîiere a ostenelelor mele cînd văz domnind liniștea și siguranța publică ; și prin urmare, atît eu cît și toți agenții fără excepție, sîntem gata a nu cruța nimic, spre a satisface dorința publică, însă nimeni nu poate, crez, pretinde ce este peste putință.

Dacă e vorba că nu se dau gardiști în vreo misie extraordinară cum a fost cererea adresată prin nota nr. 321, aceasta nu se poate atribui unei rele voințe din parte-mi, ci împrejurărilor foarte logice, din cauza puținului număr ce avem în comparație cu întinderea orașului și starea actuală a lucrurilor, știți, domnule primar, că corpul gardiștilor nu numără mai mult decît 155 oameni, adică 140 pe jos și 15 călări, pentru acest număr am onoare a vă alătura lista de cum se împart în posturi zioa și noaptea, din

care vă veți convinge că în adevăr avem puțini, pentru care, prin raport nr. 9. 186, arătînd domnului prefect al județului starea lucrurilor, l-am rugat a mijloci unde se cuvine a se mai înființa un număr oarecare.

Cunoașteți, domnule primar, lista completă de cele necesari ce se află-n țară, muncitorul nu are ce munci și trăiește foarte strîmtorat, ba chiar unii în desăvîrșita foamete; cunoașteți că din aceste împrejurări unii s-au abătut la rele. În zilele trecute, am descoperit și prins o bandă de 20 indivizi, carei comițeau cele mai mari cruzimi nu numai în județ dar chiar în oraș, carii s-au dat în mîna justiției; pe toate zilele să prind furi de orice le vine bine să fure, făcîndu-se atîta număr de tîlhari că nu mai au loc în închisori, așa că, printr-o comisie ad-hoc ce am provocat, s-a cerut luarea de măsuri și pentru alt local de închisoare; toți dar trebuie să înțelegem că asemenea lipsă de mijloacele de existență pun omul în poziție să facă multe și astfel noi avem drept a ne îngrijă și avem datorie sacră a fi cu neadormită priveghere:

Mulțumită creatorului și bunei privegheri a corpului guardiștilor, ne putem mîndri de liniștea și siguranța ce astăzi toți o pot mărturisi că domnește în oraș, pe cînd în alte părți sînt suferinți grele de făcători de rele.

Cu toate astea, guardiștii, acum, în lunele de iarnă, urmînd neaparat a se pune noaptea în două schimburi, vedeți cîte posturi sînt coprinse într-un schimb și ce distanță pot coprinde atîția oameni, no. de 49 oameni, cît adică sînt de rari și că pe multe strade nu sînt deloc, fiindcă, cînd atîta nr. de oameni s-ar înprăstia peste tot orașul, n-ar fi pentru mine nici un folos.

Apoi scopul înființării acestui corp n-a fost, nu poate fi alt decît paza orașului pentru siguranța publică. Numai vara dar, cînd nopțile sînt mici, cînd ei să pun fără schimb și se întind mai peste tot orașu, se mai poate face economie ca să se dea și în alte trebuințe, precum s-a dat totdeauna și mai cu seamă e și trebuința.

Si eu, domnule primar, care răspund mai mult decît toți de ordinea publică, aș dori, am neapărată necesitate să am cîțiva gardiști și zioa prin răspîntii pentru paza bunei ordine și întîmpinarea la timp a oricărui conflict. Dar văzînd starea lucrurilor ce v-am notat, am preferat a avea zioa numai 2 gardiști în oraș, unul în piața Sft. Arhangheli, unde se face adunare multă de lume, și altu în piața București, care pe lîngă celelalte, dă ajutor și comisarului municipal de acolo, trebuind a popri pe toți ceilalți pentru noaptea, cînd mai cu seamă e temeri de fapte rele, iar zioa, din dorobanți și ceilalți agenți pentru strade se mai preumblă și fac ce trebuie, precum și la bulevard a trebuit să însărcinez comanderul dorobanților să meargă însuși și să trimită din dorobanți pe cît se vor putea ajunge pentru priveghere.

Astfel persoanele ce răspîndesc vorbe că poliția nu voiește să dea necesarul concurs onor primării cu gardiști și că ar fi mai bine să desființeze garda și să se păzească orașanii singuri, se vede că n-au cunoscut starea lucrurilor, nici în ce epocă ne găsim, nici de ce sîntem amenințați, nici de bandiții ce s-au prins și să prind pe toată zioa, știind numai că casa comună plătește 155 guardiști, li s-au părut că un așa număr pentru Brăila ar fi covîrșitor și s-ar putea întrebuița din ei la toate serviciile.

Iată dar, domnule primar, istoricu adevăratei stări a lucrurilor și spre a putea desmînti la timp și d-voastră pe cine veți auzi făcînd asemenea

nerezonabile observații, de aceea mă și grăbesc a vă trimite lista ce zic de împărțirea guardiștilor spre a ști atît dv. care sînteți în drept a pretinde să știți, cît să și arătați oricui va fi curios să afle cum se întrebuintează acești oameni.

Cu această gardă nu fac nici interesele mele, nici capriciul, nici fanfaronadă, caut numai a o îngriji, a o ține în regulă și disciplină și a o împărți cît se poate mai bine spre a satisface dorința publică.

Si mai zic încă că poliția nu întrebuintează căruțele de la pompieri la lucru, sau că nu le lasă să meargă la lucru de curățenie, acele persoane se vede că nu cunosc că curățenia nu privește la atribuțiile șefului poliției și că eu nu am dat vreun ordin ca căruțele să nu meargă la curățenie, din contra, comandirul are și ordinul dv. și al meu a le trimite regulat. Dacă însă aceste căruțe, de la un timp încoace, vor fi ieșit mai cîte puțin și mai rar, cauza poate-i : 1-înu e-a fost timp de iarnă noroios, cînd căruțele nu pot face nimic, și al 2-lea, că de la august, caii fiind lipsiți de orz, începînd a li să da numai de acum 3—4 zile, devenind foarte slabi, încît unii au și murit, iar alții netrebuincioși serviciului a trebuit neapărat să se menajeze oarecum, ținîndu-se din lucru, ca să mai poată tîrî sacalele la foc, de vreme ce precum știți tot acești cai de la căruțele de curățenie servă și la sacalele cele mari de apă, în care mai cu siamă poliția are speranță să întîmpine furia incendiului.

Primiți, vă rog, d-le primar, încredințarea osebitei mele considerații.

Prefectul Poliției,
C. Bacalbașa

Domnului primar al urbei.

Primăria Brăila, dosar 9/1867, f. 11—16, orig.

232

1867 martie 16, Brăila. — *Adresa Prefecturii districtului Brăila către Primăria Brăila, prin care se aduce la cunoștință apropiata sosire, în oras, a principelui Serbiei, aflat în drum spre Constantinopol.*

România
Prefectura județului Brăila
Nr. 1952
Biuroul administrativ

Brăila, 1867 martie 16

Domnule primar,

Domnul ministru <al> internelor, cu telegrama nr. 5576, mă anunță că înălțimea sa prințul Serbiei, avînd în curînd a trece la Constantinopol, urmează ca prefectura să ia toate măsurile pentru întîmpinarea și primirea înălțimii sale cu toate onorurile domnești; comunicîndu-vă aceasta, am

onoare a vă invita, domnule primar, ca și dv. să luați necesarele dispoziții ce vă privesc în aceasta.

Primiți, vă rog, domnule primar, încredințarea considerații mele.

p. Prefect
ss. indescifrabil

p. Director adjunct
ss. indescifrabil

Domnului primar al orașului Brăila.

Primăria Brăila, dosar 110/1867, f. 145, orig.-

233

1867 mai 20, Brăila. — *Adresa Prefecturii districtului Brăila către Primăria Brăila, prin care se comunică ordinul Ministerului Agriculturii, Comerțului și Lucrărilor Publice, cu privire la construirea șoselei care leagă orașele Galați și Brăila.*

Prefectura
districtului Brăila
din România
Nr. 3892

Anul 1867 mai 20

Domnule primar,

Domnul ministru al agriculturii, comerțului și lucrărilor publice, prin ordinul nr. 2518, anunțe că guvernul, după inițiativa luată de mărișă domnitorul, au otărât a termina chiar în vara aceasta construcțiunea șoselei de la Galați la Brăila pentru înlesnirea comunicații și înflorirea comerțului acestor două porturi și, prin urmare, cere domnului ministru ca onorabila primărie și consiliul județean local să dea un mic ajutor guvernului, făcând barace spre adăpostire, precum și a da uneltile necesarii la 500 lucrători, adică 100 sape, 200 casmale (lopeți de fier) 150 roabe și 100 tîrnăcoape.

Subsemnatul dar, comunicînd aceasta domniei voastre, vă invită cu onoare, domnule primar, să binevoiți ca luni la 22 mai curent, la ora unu după-amiază, să veniți în sala ședințelor consiliului județean, unde, împreună cu domnii membri ai zisului consiliu, să deliberați și să dați cuvenita soluțiune chestiunii ce face subiectul prezentei mele.

Primiți, vă rog, domnule primar, încredințarea considerații mele.

Prefect
ss. indescifrabil

Domnului primar local.

Primăria Brăila, dosar 114/1867, f. 1, orig.

234

1867 iunie 3, Brăila. — *Statistica cerealelor depozitate și exportate prin portul Brăila în perioada 1 ianuarie — 3 iunie 1867, înaintată de Biroul vămii către Primăria Brăila.*

Listă de cerealele înmagaziate de la 1 ianuarie și pînă la 3 iunie 1867

Grâu		Porumb		Orz Ovăz		Mei		Secară		Suma totală	
Chile	Bănițe	Chile	Bănițe	Chile	Bănițe	Chile	Bănițe	Chile	Bănițe	Chile	Bănițe
61790	—	8115	—	5527	—	166	—	276	—	75874	—
Listă de cerealele esportate de la ianuarie și pînă la 3 iunie 1867											
66637	—	6026	—	19.383	—	1077	—	207	—	93330	—

Șefu biroului,
C. Giurescu

Secretar
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 12/1867, f. 54, orig.

235

1867 iunie 3, Brăila. — *Raportul căpitanului portului Brăila către Primăria Brăila, privind situația corăbiilor și caicelor ancorate în port și a cantității de mărfuri exportate.*

Principatele-Unite
Capitanatul portului
Brăila
Nr. 80

Brăila, anul 1867 luna iunie 3

Domnule primar,

La știința cerută din partea dv. cu nr. 2066, cu toată onoarea vi se comunică că 118 corăbii de mare se află în port deșerte, caice 85 dintre care 47 încărcate și 38 deșerte — din susul Dunării.

Numărul corăbiilor plecate, încărcate, este de 155 și produsele exportate :

grâu chile	porumb chile	orz chile	seară chile
72.307	12.533	10.950	180
rapița ocale	semințe de in	făină sau	cerviș ocale
515.135	20.000	24.030	60.000
păcură ocale			
180.000			

Iar pentru depozite, suptsemnatul nu cunoaște.

Primiți, d. primar, încredințarea osebitei mele considerații.

p. Căpitanu portului
ss. indescifrabil

Domnului primar <al> urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 121/1867, f. 65, orig.

236

1867 iulie 25, Brăila. — *Cererea lui Alexandru Cîmpeanu către Primăria Brăila, prin care solicită autorizație de a înființa o crescătorie de viermi de mătase în parcul „Monument“.*

Domnule primar,

Voidnd a face încăpere lângă celelalte ale „Monumentului“ pentru creșterea gândacilor de mătase cu din fondurile mele, care încăpere va rămîne proprietatea a comunii, de aceia mă rog a face d-a se invita domnu arhitect a-mi arăta cum urmează a se construi acea încăpere și a mi se elibera cuvenita voie.

Cu respect,

A<lexandru> Cîmpeanu

<Rezoluția> : D. Cîmpeanu voiesce a construi una sală pentru creșterea gândacilor și d-asupra acestei săli voiesce a face un pavilion pentru privire care să fie în dispoziția publicului ce ar ferecuenta „Monumentul“.

Subscrisul, după înțelegerea ce am avut și după mijloacele ce au declarat d. Cîmpianu, a și format o schiță de plan pentru construcția aceluia salon și pavilion, pe care, înaintînd-o cu onoare d-voastră (încă două bucăți), vă rog ca să îndatorați pe d. Cîmpianu a subscrie că se va conforma întocmai. Iară cît despre locul unde are a se așeza, aceasta va fi pe linia de simetrie ce am determinat la fața locului.

Iulie 25

Arhitect,
C. Mărgăritescu

Primăria Brăila, dosar 48/1867, f. 1, orig.

237

1867 august 1, Brăila. — *Adresa Viceconsulatului Italiei din Brăila către Primăria Brăila, prin care se aduce la cunoștință că pe timpul concediului viceconsulului R. Coluni, guvernul italian a desemnat, ca locțiitor al acestuia, pe A. Borghetti.*

Viceconsulat
d'Italie
à Ibrăila

Brăila, 1 august 1867

Domnule primar,

Am onoarea a vă informa că guvernul meu, avînd a-mi acorda un conced, a însărcinat pe domnu A. Borghetti cu regența acestui viceconsulat.

Primiți, vă rog, asigurarea osebitei mele stime și considerațiuni.

R. Viceconsul d'Italie
R<icar>do Coluni

Domnii sale, domnului T. Djuvara, primar <al> orașului Brăila.

Primăria Brăila, dosar 110/1867, f. 389, orig.

238

1867 august 23, Galați. — *Adresa Serviciului de poduri și șosele al circumscripției a VII-a Brăila, Galați, Tecuci către Primăria Brăila, privind încheierea studiilor premergătoare construirii șoselei Galați — Brăila.*

Serviciul
de
ponți și șosele
Nr. 296

Galați, 23 august 1867

Domnule primar,

Ieri, la 22 corent, studiile pentru șoseaua Brăila — Galați, începute la 10 august, s-a terminat; pentru facerea acestor studii am întrebuințat zile de barcă în număr de... 11 și zile de lucrători... 91, pentru care am eliberat lucrătorilor respectivi certificatele necesare spre a putea fi plătiți de onor Primăria de Brăila.

În studiile de față am căutat a mă ține cât mai în apropiere de malul Dunării, alegînd totdeauna și locurile unde terenul prezintă o mai mare soliditate, fiind și apărat de mîncăturile Dunării. Cu aceasta, linia proiectată se află la locurile cele mai apropiate de fluviu, la 10,00 m. de la mal, iar pe la locurile cele mai depărtate, la 180 m. aproximativ din acest mal și aceasta pînă aproape de gîrla Zatna. De acolo, linia proiectului se depărtează din Dunăre spre a veni la Seret în dreptul Cuhalma Catușiu, prin care trec, și pe acolo merge să se întrunească cu șoseaua Iașilor pe Valea Catușea, avînd o întindere totală de 16147 m., socotind și lărgimea Seretului care este de 154 m. Lungimea din Valea Catușei pînă la Galați, fiind de 4233,60 m., face ca din Brăila (colțul cazarmii flotiliei) și pînă la Galați (bariera Brăila) lungimea totală este de 20380,60 m. Prin întîiul proiect al acestei șosele care trecea pe la Vădeni, lungimea totală între barierele orașelor era de 20671,50 m.

Prepararea proiectului în complet, necesînd un timp însemnat, ar face ca în vara aceasta nu s-ar putea începe nici o lucrare; prin urmare, dacă sînteți decîși să începeți de îndată, binevoiți a vă înțelege cu d. ministru că să-mi dea ordin pentru pregătirea docamdata numai partea proiectului indispensabil la instalarea lucrătorilor

Primiți, domnule primar, încredințarea prea osebitei mele considerații.

Inginer șef,
Mornand

〈Rezoluția〉 : Se va emite mandatul cuvenit în numele domnului comisar, spre achitarea portofoliului.

Septembrie 16

p Primar

C. Carp

Domniei sale, domnul primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 114/1867, f. 21, orig.

239

〈1867 septembrie 29〉¹, Brăila. — *Programul concursului de pluguri și al expoziției de produse și de vite din județ, trimis Primăriei Brăila de către Prefectura județului Brăila.*

Programa pentru prima ținere a unui concurs de pluguri și a unei expozițiuni de produse și de vite din judeciul Brăila, la anul 1867.

I. Concursul de pluguri și espozițiunea de produse și vite, reprezentînd serbarea agriculturii naționale, va avea loc în ziua de duminică 1 octombrie, pe cîmpul de la Vărsătura, în apropierea urbei Brăila și se va urma conform regulamentelor speciale aprobate de măriia sa domnitorul și publicate prin Monitorul oficial nr. (...).²

II. Terenul pentru concursul plugurilor avînd 100 metri lungime și 550 metri lățime, adică o suprafață plană de 50.000 metri, va fi împărțită, conform regulamentului special, în atîtea fășii cîte pluguri vor fi înscrise a concura, avînd fiecare fășie 10 arii. Lungimea fâșiilor va fi de la nord spre sud, pentru ca trăgătorii să nu meargă în fața soarelui și vor fi despărțite prin brazde de jur împrejur.

III. Fiecare fășie va purta un număr de ordine și va fi designată printr-un steguleț tricolor înfipt în capul fâșiei pe care va fi scris numărul respectiv.

IV. La capul tarlalei despre sud, în centrul laturei, la o distanță de (...) ³ metri, va fi așezată tribuna juriului pe o înălțime astfel cum să se poată domina toată suprafața tarlalei destinată concursului.

Lîngă tribuna juriului și sub același umbrar de verdeață, improvizat cu toată eleganță posibilă, vor fi rezervate locuri pentru membrii consiliului general și al comitetului permanent, pentru ai consiliului comunal, primarii comunelor rurale, funcționarii publice în genere și deosebite locuri destinate pentru proprietari, arendași și comercianți și, în fine, pentru tot publicul asistent.

¹ Datat după adresa de înaintare.

Trei coloane de verdeață în forma arcurilor de triumf, formînd trei porți laterale, vor fi ridicate la cele trei intrări ale tribunei pe care vor fi arborate tricolorile naționale, iară pe frontispiciul porții principale din fața tarlalei, va fi ridicat între ornamente de flori portretul mării sale domnitorului și, imediat sub dînsul, inscripția următoare : „Concursul pentru prosperitatea agriculturii naționale“.

V. De o parte și d-alta a tribunei la distanțe de cîte (...) ⁴ metri vor fi aranjate înșă :

La dreapta expozițiunea de produse care vor fi depuse în săculețe sau pungi după specie și soiuri pe polițe de scînduri, dispuse în forma unui dreptunghi pe o suprafață de (...) ⁵ metri și la stînga expozițiunea de vite, care asemenea vor fi așezate după specie și rase.

VI. În ziua arătată de 1 octombrie, la orele 9 de dimineață...

Se vor citi reglementele speciale și apoi, după ce juriul va fi vizitat și admis plugurile ce vor merita să ia parte la concurs, conform art. (...) ⁶ din reglement, se va proceda la tragerea sorților, chemîndu-se succesiv fiecare concurent și trăgînd un număr din urna care va fi depusă pe masa juriului.

VII. Odată ce toți plugarii vor fi tras sorturile și se vor fi așezat în capul fâșiilor, un signal dat, care va fi urmat de un marș național cîntat de musica regimentului, va anunța concurenților a începe să are toți deodată. În tot timpul cît va dura aratul membrii juriului vor priveghea de aproape pe plugari și vor lua notițiile necesare, recomandînd de mai înainte plugarilor a nu maltrata sau sili vitele peste măsură.

VIII. Fiecare plugar, terminînd aratul fîșiei, va face îndată declarație la juriu spre a se însemna pentru economia timpului, conform art. (...) ⁷ din reglement și, după ce toate plugurile vor fi terminat aratul, membrii juriului vor proceda a observa de aproape arăturile și ajutați și de notițiile ce vor fi luat în timpul lucrului, vor delibera și determina pe plugarii ce merită a fi premiați înșă :

Din casa statului :

1 premiu de clasa	I	12 galbeni
1 " "	II	8 "
1 " "	III	6 "

Din casa judeciului :

1 premiu din clasa	IV	3 "
--------------------	--------------	-----------

Din casa comunei Brăila :

1 premiu de clasa	IV	3 "
-------------------	--------------	-----------

IX. După ce juriul va fi cercetat arăturile și vor fi determinat pe plugarii meritori a fi premiați, va proceda la cercetarea probelor de produse și a specimenelor de vite ce vor fi expodate și va determina pe acei cultivatori ce vor merita a fi onorați cu premiile hotărîte de guvern înșă :

²⁻⁷ Loc alb în text.

Pentru vite
Din partea statului :

- 1 medalie de argint
- 2 medalii de bronz

Din partea comitetului permanent :

- 1 premiu de 2 galbeni

Din partea comunei Brăila :

- 1 premiu de 2 galbeni

Pentru producție
Din partea guvernului :

- 2 medalii de argint
- 4 medalii de bronz

Din partea comitetului permanent :

- 1 premiu de 1 galben

Din partea comunei Brăila :

- 1 premiu de1 galben

X. Noi prefectul vom distribui în fața publicului premiile arătate cultivatorilor, care după aprecierea juriului, vor fi debutat la concurs.

XI. După aceea, o gustare constînd din pîne, carne și vin va fi dată tuturor cultivatorilor ce au luat parte la concurs.

Noi prefectul, împreună cu membrii juriului și cu reprezentanții judeciului și ai comunei, vom deschide ospățul prin urări aduse în prosperitatea agriculturii naționale.

XII. Această serbare va fi înveselită de muzica garnizoanei care în intervale va executa arii și piese naționale.

XIII. Pentru nutrimntul vitelor de la pluguri și cele aduse la expoziție se va afla la îndemîna nutrețul trebuincios în strictul necesar.

XIV. Pentru menținerea disciplinei și a ordinii se va concentra dorobanți trebuincioși dintre cei de rînd și guardiști municipali.

XV. Toate cheltuielile necesarii pentru pregătirea locului de espozitie, pentru împodobirea după cuviință a sărbătoarei și pentru ospăț, se vor acoperi înșă :

cu cei 4 1/2 galbeni hotărîți de onor minister	lei 144
cu din suma de lei 500 oferiți de comitetul permanent	lei 308
cu din suma de lei 400 oferiți de onor Consiliu comunei Brăila	lei 208
	<hr/> lei 660

iară restul pînă la echivalentul tuturilor acelor cheltuieli se va acoperi cu din ofertele subscrise și care se va publica la locul și în ziua serbărei.

p. Prefectul județului Brăila,
N. I. Constantinescu

Primăria Brăila, dosar 51/1867, f. 9 și 12, tipăritură.

240

1868 ianuarie 18, Brăila. — *Din adresa Eforiei școlii bulgare din Brăila, către Primăria Brăila, prin care se aduc mulțumiri pentru sprijinul acordat școlii bulgare.*

Asociația intelectualilor

a
comunității bulgare din

Brăila ¹

Nr. 4

Brăila 18/30 ghenarie 1868

Domnule primar,

În urma prețioasei note a acelei onorabile primăriei, sub n. 129, din 11 corent, prin care gentilmente se cere relațiuni despre starea actuală a școalei bulgare de aici : suptscrișii, membrii Eforiei școalei însuși, constatînd cu o adevărată satisfacțiune și recunoștință rezultatul fericit de care animată ilustră d-ei voastre persoană și onorabilii consilieri actuali ai onorabilei primăriei, au binevoit în paterna sollicitudine pentru binele comunității bulgare a dota în beneficiul școalei bulgare suma de una sută cincizeci galbeni n. 150 # ni K.K. anuali : se crede datorii, impuși de sacra datorie, a vă externa, precum au onoare a face cu prezența, atît în numele propriu, cît și în numele conaționaliilor lor și a comunității bulgare întregi, cea mai profundă a lor recunoștință și gratitudine pentru aceasta cu adevărat filantropică dotație, menită a alimenta cu mana luminei virtuții odraslele studioase a acelor trepte mai scăpătate, care sînt flămînde și setoase pentru instrucțiunea pînei morale ; în fine, pentru acest act de o așa înaltă importanță morală, care va fi o fală perpetuă în bine pentru ilustrul șef domnul Tr <andafir> Djuvara, tip de virtute civică, și onorabilii săi consilieri actuali ; un adevărat monument filantropic, un soare

¹ Text în limba bulgară.

încălzitor, căruia posteritatea comunei bulgare îi va datora recunoștință și gratitudine în perpetuu.

Cu cel mai profund respect,
membrii Eforiei școlare bulgare
G. Lazarovici

⟨Urmează încă 6 semnături⟩.

Onorabilei Primării ⟨a⟩ orașului Brăila.

Prefectura Brăila, dosar 149/1868, f. 2, orig.

241

1868 martie 7, București. — *Adresa președintelui Societății „Transilvania”, A. Papiu Ilarian, prin care se mulțumește Consiliului municipal Brăila pentru cele cinci burse acordate studenților români din Transilvania.*

Domnule primariu,

Junimea studioasă din toată românia vă va fi pururea recunoscătoare pentru generoasa subvențiune ce le-a creat Consiliul municipal din Brăila prin cele 5 stipendii ce a votat în anul trecut pentru studenții din Transilvania, Bucovina, Maramuresiu și Macedonia.

Societatea „Transilvania”, prin un apel publicat, a arătat inconveniențele cu care este legat sistemul de a crea stipendii, mai totdeauna nesigure. Ea a invitat pre consiliile municipale și judecane ca mai bine să transformeze aceste stipendii în ajutoare acordate Societății „Transilvania”, care capitalizează toate aceste ajutoare depunându-le la Vistieria statului și creînd stipendii sigure și stabile din venitul capitalului. Astfel a făcut Municipalitatea de București, consiliul de Ilfov, acela de Dolj, Vâlcea, Râmnicu Sărat, Prahova, Neamțiu etc. Toate aceste consilii înaintează banii la această societate care-i întrebuințează apoi pentru scopurile ei cele salutare.

Consiliul de Galați încă a transformat stipendiile ce crease în ajutoare pentru Societatea „Transilvania”.

Consiliul de Galați se adresase mai întâi către Societatea Academică; în lunile trecute însă, adică în luna decembrie anul trecut, a transpus toată subvențiunea la Societatea „Transilvania”, nu mai mult sub titlu de stipendii, ci de ajutoare pentru studenții români.

Societatea „Transilvaniei” are de scop speciale darea de ajutoare studenților români.

Dealtminterea, astă societate, după regulamentele sale, întrebuințează banii conform dorinței consiliului ce acordă subvențiunea. Prin urmare, când subvențiunea e dată nu numai pentru transilvăneni, bucovineni etc. ci și pentru macedono-români, asemenea stipulațiune se înțelege de sine că se observă cu santitate.

Sperăm dar că veți binevoi a transforma subvențiunea, precum au făcut și gălățianii, la această societate care e recunoscută și prin decret domnesc, publicat în *Monitorul oficial* și în favoarea căreia guvernul s-a adresat prin ordini formale către prefect.

Primiți, vă rog, domnul meu, asigurarea distinsei mele considerațiuni și stime.

Președintele Societății „Transilvania“,
A. Papiu Ilarianu

București, 7 martie 1868

P. S. Avem să vă trimitem toate lucrările de pîn'acum ale societății, tipărite.¹

Domnului primariu de Brăila.

Primăria Brăila, dosar 107/1867, f. 4 și 6, orig.

242

1868 martie 13, București. — *Ordinul Ministerului de Interne către Prefectura județului Brăila, privind satisfacerea cererii Companiei engleze „Teologos & Carnegie“, cu sediul în Galați, de a i se acorda debarcadere la Brăila.*

Copie după ordinul domnului ministru de interne cu nr. 4725 din 13 martie 1868

Domnul ministru <al> trebilor străine și de stat pe lângă adresa cu nr. 1154 mi-a înaintat traducțiunea notei d-lui agent și consul general al Britaniei împreună cu petițiunea adresată acestui minister de către d-nii Teologos și Carnegie din Galați, directorii unei companie engleze de transport de cereale și mărfuri cu vaporu pe Dunăre, prin care petițiune numiții cer a li se acorda debarcaderuri rezervate pe țărmul Dunării în acel port.

¹ Sînt anexate două broșuri cuprinzînd „*Actele Societății Transilvania pentru ajutorul studenților români din Transilvania și părțile ei*“ (cartea I, Imprimeria statului, București, 1867 și cartea a II-a, Imprimeria statului, București, 1868).

107

Dumule Primar, ,

Întruina studioasă din totă Rumă-
nimea vi va fi pricina nemurto-
ră a pensiei generoase subvenționa-
te la a creați Consiliului munici-
palu din Brăila prin cele 5 stipendii
ce a votat în anul trecut pen-
tru studenții din Transilvania, Ma-
carina, Mărcurești, Bonati și Ma-
cedonia.

Societatea Transilvaniană, prin unii
apeli publicat, a arătat înconve-
niențele cu care este legată syste-
mulu de a cea stipendii, mai totdea-
una nedrept. Ea a invitat prelon-
silele municipale și judecane ca, mai
bine să transformeze aceste stipendii

Alui Primar din Brăila.

BUCUREȘCI

IMPRIMERIA STATULUI

1867

Subsemnatul dar vă recomandă această cerere și vă invită, d-le prefect, ca prin înțelegerea ce veți lua în astă privință cu d-l primar să regulați ches-tiunea într-un mod satisfăcător atît comunei, cît și societății aci espusă.

Primiți, domnule prefect, încredințarea considerațiunii mele.

(s.s.) Ministru
S. A. Mihalescu

Pentru conformitate,
N. Stănescu

⟨Rezoluția primarului⟩ :

Să se răspundă d-lui prefect că, cînd se va presenta imputernicitul din partea acestei companii de vapoare, să-i arate a se înfăcișa la primărie spre a se înțelege în privința locului ce cere a i se concede. Aprilie 17.

s.s. indescifrabil

p. Director
C. G. Dănescu

Primăria Brăila, dosar 41/1868, f. 2, copie.

243

1868 martie 14, București. — *Memoriul consulului britanic Green, adresat Ministerului de Externe, cu privire la cererea Companiei engleze din Galați „Teologos & Carnegie” de a se ceda un loc pentru debarcader în portul Brăila.*

Traducțiune după nota onor aginție și Consulat general al Angliei, cu data 14 martie, stil nou, 1868

Domnule ministru,

Am onoare a vă transmite pe lîngă aceasta o scrisoare adresată d-lui ministru de interne de către d.d. Teologos & Carnegie din Galați, directori ai unei companie engleze și transport de cereale și mărfuri cu vaporul pe Dunăre, pentru a cere la guvernul princiar de a le înlesni mijloacele spre a da mai multă întindere întreprinderii lor.

Această companie, stabilită la Galați de mai mulți ani, posedă deja, precum vă veți putea convinge, d. ministru, din scrisoarea lor, un material prea considerabile exclusiv afectat serviciului fluvial, precum și o linie de bastimente cu vapor de mare capacitate, făcînd regulat, în toate 15 zile, voiajuri între Londra și Dunărea.

Compania espune d-lui ministru de interne că întâmpină mari obstacole la dezvoltarea întreprinderii lor, de un avantajiu atât de necontestabile comer-
ciului român, din lipsa unui loc rezervat diverselor schele, unde bastimentele
lor să poată încărca și descărca cerealele și mărfurile ce le duc.

Pentru a li se înlesni esecutarea dorinței lor, spre a da o mai mare des-
velire întreprinderii lor, ei roagă pe guvernul alteței sale serenissime a le acorda
debarcaderuri rezervate pe țiernul Dunării, în porturile Galați, Brăila, Giurgiu,
Turnu Măgurele și Calafat.

Alte companii, zice ei, neposedînd chiar jumătate din materialuri și ca-
pitalurile lor, se bucură de avantajele ce ei o cer astăzi guvernului.

Recomandînd rugămintea d-lor Teologos & Carnegie la judecată lumi-
nată și la bunăvoinția a guvernului României, profit de ocaziune, d-le mi-
nistru, pentru a vă oferi asigurarea înaltei mele considerațiuni.

Semnat,
Green

Pentru conformitate,
St. Lăzărescu

Primăria Brăila, dosar 41/1868, f. 3 (traducere din limba engleză).

244

1868 martie 21, Brăila. — *Proces-verbal încheiat de prefectul județului, primarul orașului și președintele Camerei de comerț din Brăila, prin care se aduc precizări articolului 4 din regulamentul Societății de asigurare „Progresul”.*

Prescript-verbal

Astăzi 21 martie anul 1868, subscrișii, prefectul județului Brăila, pri-
mariu urbei și președintele camerei de comerț, în urmarea telegraficului or-
din al domnului ministru al agriculturii, comerțului și lucrări publice, sub
nr. 2127, întrunindu-se în pretoriul onor primăriei a urbei și dînd citire actului
subscris de douăzeci persoane, locuitori, proprietari și comercianți în această
urbă, legalizat de primărie cu nr. 1155, prin care se constituie o societate ano-
nimă asiguratrice în urba Brăila sub numirea „Progresul”, precum și statutele
societății anexate la actul constitutiv și, avînd în vedere regulamentul întocmit
pentru societățile anonime publicat în Monitorul nr. 28, subsemnații, asupra
condițiunilor puse în articolul 4 din menționatul reglement, se pronunță :

a) asupra valorii și succesul antreprinderii subsemnații constată că zisa
societate care se constituie c-un capital în acții de 72.000 galbeni reprezintă o
valoare considerabilă al cărei succes este incontestabil ;

b) asupra inconvenientelor sau avantajelor ce ea prezintă sub raportul interesului comerciale, subsemnații recunosc avantajele Societății anonime „Progresul” de o utilitate incontestabilă pentru comerț ;

c) asupra moralității sau solvabilității subscrisorilor fondului societății, subsemnații afirmă că atât moralitatea cât și solvabilitatea subscrisorilor este de notorietate publică ;

d) asupra personalului administrativ al societății arătate în statute și anume d. Vasile Mihailidi, P. G. Carantino și Apostol Petru, ca membri și d. Spiru Cavadia, ca secretar, subsemnații nu au decît a recunoaște capacitatea d-lor.

Cazurile de la litera e și f nu există în cazul de față.

Prin urmare, subsemnații, spre a încheia, nu se pot abține d-a recomanda guvernului utilitatea acestei întreprinderi pe care tot românul trebuie să o salute ca folositoare dezvoltării comerțului național.

Acest prescript-verbal se va înainta de noi prefectul, domnului ministru respectiv, conform articolului 5 din reglement.

ss/ prefect ad interim, N. J. Constantinescu

ss/ p. primar, C. Carp

ss/ președintele camerei de comerț, C. C. Hepites

⟨Mențiune⟩ : Copie conformă după originalul luat de domnul prefect.

Secretar,
s.s. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar, 35/1868, f. 5, copie.

245

1868 martie, Brăila. — *Referatul primarului orașului Brăila, prezentat consiliului comunal, privind instalarea a o sută de felinare pentru iluminarea orașului.*

România
Primăria urbei
Brăila

Anul 1868 martie

Domnilor consilieri,

La 7 martie corect, cînd a fost cea din urmă zi de licitație pentru darea prin contract a înființării din nou a una sută felinare pentru lampe, 300 mașini de lampe cu bășicile și cilindreele lor de 16 linii, avînd fiecare și cîte o

rezervă de câte alte 4 țilindre și câte doi nasturi și fitil pentru aprins o dată, și una sută stâlpi de stejar, prezentându-se datori și începându-se concurența, s-a adjudecat asupra d-lui Pandele Nușescu cu preț vechi-lei 96 sau noi-lei 35, bani 55, înființarea unui felinar de lampă, trei mașini de lampă cu bășicile și cilindrele lor de 16 linii și câte o rezervă, fiecare de 4 cilindre și doi nasturi și fitil pentru aprins o dată și un stâlp de stejar, după condiții.

Acest rezultat cu toată onoarea îl supui la deliberația și decidera dv. Primiți, domnilor consilieri, încredințarea distinsei mele considerațiuni.

p. Primar,

C. Carp

Onor consiliu comunal.

Primăria Brăila, dosar 27/1868, f. 6, orig

246

1868 iunie 10, Brăila. — *Cererea lui Gherasim Bolfilatos, adresată Primăriei Brăila, pentru obținerea permisiunii de a construi o corabie.*

Domnule primar,

Subsemnatul proprietar din acest oraș Brăila, avînd necesitate a construi un caic din nouă la ferpost, unde este chiristigiile și fiindcă d-l ofițer al punctului nu mă îngăduie a pune în lucrare pînă cînd nu îi voi înfățișa biletul onor primăriei locale, de aceea, vă rog cu tot respectul, d-le primar, să binevoiți a-mi libera cuvenitul bilet pentru facerea acestui caic.

Cu respect,
Gherasim Bolfilatos

1868 iunie 10
Brăila

D-sale, d-lui primar al urbei Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Domnul arhitect va satisface cererea d. reclamant.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 50/1868, f. 4. orig.

247

1868 iunie 12, Brăila. — *Cererea profesorului Eliodor Butoianu de la Gimnaziul „Carol I” — fosta școală reală — adresată Primăriei Brăila, pentru obținerea unei sume necesare tipăririi manualului „Geografia fizică și matematică.”*

Domnule primar,

Cu zel și activitate am lucrat totdeauna în misiunea de profesore, dară ca să corespundă cu misiunea mea, trebuie să cer și ajutor altor persoane care au dorința d-a încuraja instrucțiunea, iată dară că dv. care aveți niște sentimente nobile și doriți totdeauna un mare progres în ramura instrucțiunii, așadar espun aici necesitatea ce o am : știți prea bine că eu am lucrat un curs complet de geografie și este autorizat ca carte didactică de onorabilul Minister al Instrucțiunii Publice, cu nr. 5115, din anul 1867, dară neputându-l impunea din cauza enormelor spese ce se cer, am estras dintrînsu numai geografia fizică și matematică pe care am pus-o supt presă și acum este spre finire ; am luat leafa mea înainte pe luna lui iunie și am plătit tipografia, cu toate astea-mi mai trebuie o sumă însemnată ca să mai achitez ; nu am nici un sprijin ca să-mi scot cărțile, decît la nobilele sentimente ale domniei voastre, rugîndu-vă ca să-mi cumpărați trei sute cînzeci (350) de exemplare de geografia fizică și matematică, esemplaru — cîte unu și jumătate leu nou (150 bani unu), căci dv. tot cumpărați cărți ca să le distribuiți la esamenile școlare.

Nu mă îndoiesc, domnule primar, că dv. împreună cu tot onor consiliu comunal nu veți concura ca să recompensați meritele unui autor care a făcut o asemenea carte, care nu există încă în limba română și care se învață manus-crisă prin școalele noastre.

Pe lîngă numărul de 350, voi da în folosul elevilor cincizeci de esemplare, fără a le pretinde costul lor.

Primiți, domnule primar, încredințarea osebitei mele considerațiuni.

E. Butoianu

Brăila 1868

iunie 12

⟨Rezoluția⟩ : Se va pune în deliberație onor consiliu.

Iunie 12

Primăria Brăila, dosar 14/1868, f. 61, orig.

248

1868 iulie 5, București. — *Ordinul Ministerului Agriculturii, Comerțului și Lucrărilor Publice către Prefectura județului Brăila, privind organizarea concursurilor de produse agricole și industriale.*

Copie dupe ordinul domnului ministru agriculturii și comerțiului și lucrărilor publice, cu nr. 5965, din 5 iulie 1868

Prin ordinele circulare cu nr. 2360 și 5128, vi s-a comunicat, d-le prefect, că odată cu concursurile de pluguri, vite și produse agricole în acel județ, urmează a se ține și un concurs de produse industriale, care va fi primiat cu 1 medalie de argint și 2 de bronz.

Fiind însă că la comandarea medaliilor pentru anul curent nu s-a prevăzut și acel necesariu pentru manufacturi și avînd în vedere necesitatea ce se simte pentru încurajarea unor asemenea productori, spre a se da un zbor industriei naționale, am decis ca medaliile destinate pentru acel județ să se distribuie în modul următor :

- 1 una medalie de argint și trei de bronz pentru produsele agricole ;
- 1 idem de argint și 2 de bronz pentru vite și
- 1 idem idem — 1 pentru produsele industriale.

Cu acest mod dară se va acoperi trebuința propusă.

Pentru concursurile de pluguri am regulat a vi se pune la dispoziție 1000 lei vechi spre a-i întrebuița la cheltuielile prevăzute prin art. 5 din regulament, comunicat dv. în anul trecut. Acum nu rămîne, domnule prefect, decît dv. să vă dați toată osteneala pentru ca dispozițiile luate de guvern să fie cunoscute și explicate prin agenții dv. tuturor locuitorilor din acel județ spre a se putea pătrunde de imensele foloase ce aduce în un stat asemenea importante instituțiuni și să vie la concursuri cît se va putea mai mulți plugari și concurenți spre a-și expune produsele și vitele lor pentru a fi apreciate și premiate.

Ziua în care se vor efectua aceste operații este o zi mare de sărbătoare națională pentru tot românul, căci ea pune emoluțiunea și silința între toți muncitorii ; în acea zi se răsplătesce și se onorează munca în persuana celor care-și dau osteneala a face arăturile cele mai bune, acei care produc vitele cele mai frumoase, care produc grînele cele mai multe și curate și care, în fine, se ocupă a produce și perfecționa industria națională menită a acoperi într-o zi tuate necisitățile noastre locali fără a mai fi nevoiți să alergăm în țările streine.

(ss) Ministru,
P. Doneci

Pentru conformitate
ss. indescifrabil

249

1868 august 12, București. — *Adresa Primăriei București către Primăria Brăila, prin care se cere sprijin pentru transportarea celor 350.000 bucăți de piatră — granit de Scoția fiind necesare la pavarea străzilor capitalei.*

Primarul
comunei București
Anul 1868 luna august 12
Secțiunea tehnică
Biroul pavaje

Domnule primar,

După contractele ce primăria a încheiat cu domnii Lindner și companie din Birmingham și Joseph Maiero din Londra, numiții urmează a aduce pînă în acel oraș, în anul curent, 350 mii bucăți piatră cioplită granit de Scoția și, fiindcă din această piatră s-au și adus o sumă de 13965 bucăți, subsemnatul am onoare a vă ruga, domnule primar, să binevoiți a face să se transporte cît mai curînd atît această piatră cît și aceea ce va mai sosi la acel port, ori prin care d-a dreptul în capitală, sau prin vase pînă la Giurgiu, cu preciturile cele mai scăzute posibile.

Sper, domnule primar, că dv., ca confrate, veți binevoi a îndeplini această însărcinare pentru care subsemnatul vă aduc mai dinainte mulțumirile mele.

Primiți, domnule primar, asigurarea considerațiunii mele.

Primar,
C. Panajot

pentru Secretar general,
St. Popescu

Domnului primar al urbei Brăila.

250

1868 august 22, Făgăraș. — *Scrisoarea adresată Primăriei de către studentul Nicolae Densușianu, prin care mulțumește pentru sprijinul material acordat în anul 1868 și solicită bursă și în anul viitor, în vederea continuării studiilor sale de drept în străinătate.*

Onorabila primăria

Surprins de generositatea cu care onorabila primăria a benevoit a se arăta către mine în anul acesta, surprins de devotamentul de care onorabilul consiliu municipal e inspirat în continuu către fii Transilvaniei, vin astăzi a depune înaintea acestor bravi patrioți români sentimentele mele de o fierbinte mulțumire pentru ajutorul de care am fost fericit a-l participa.

Onorabila primăria ! Ca fiu născut al Transilvaniei mi s-a oferit fericirea de a mă putea numi totdeauna un fiu al urbei Brăila, cu a cărei aspirațiuni nobile va fi împreună pentru totdeauna și sortea mea.

Deoarece cu 1 octombrie a.c. se începe cursul studiilor de la universitate și voind eu a-mi continua cariera juridică la vreo universitate din ținuturile Apusului, încă pînă în momentul de acum nu am venit la cunoștința despre măsurile ce onorabilă primăria și onorabilul consiliu municipal va fi aflat cu cale a întreprinde în privința ajutorării mele. De aceea, îndrept următoarea rugare : onorabila primăria să binevoiască a mă încunoștința cît mai curînd despre decisiunile și măsurile ce onorabilul consiliu municipal va fi luat pentru ajutorarea mea, rugînd totodată a duce la cunoștința celui onor consiliu și sentimentele mele de devotament și stimă.

Fogarasiu, în 22 august 1868

Nicolau Densușianu
jurist

⟨Rezoluția⟩ : La dosar, fiindcă i s-a trimis stipendiul pe a.c., iar pentru viitor s-a regulat d-a se prevede prin buget.

C. Carp

noiembrie 13

251

1868 august 27, Brăila. — *Din cererea lui Frederick Morphy către Primăria Brăila, prin care solicită reducerea taxelor fiscale pentru moara sa cu aburi.*

Onor Primăriei <a> urbei Brăila

Domnule primar,

Subsemnatul viu cu onoare de a vă expune prin prezenta-mi că, în virtutea permisiunii ce mi s-a acordat de această onor primărie, sub nr. 149, din 15 ianuarie a.c., am început construcțiunea unei mori cu abur asupra terenului ce mi s-a destinat de domnul inginer al aceştii onor primărie şi lucrarea se află deja destul de avansată.

Acum, văzându-mă în necapacitate de a-mi face calculile şi de a mă gândi la fericitul viitor al exploataţiunii unei asemenea industrii în care mi-am angajat tot capitalul şi, spre a nu fi mai târziu sforţat din cauza agravantelor impozite ce mi s-ar impune a lăsa să cază în ruinare această operă atât de frumoasă pentru ţară şi de avantajoasă pentru acest oraş, viu cu toată stima de a ruga pe această onor primărie ca să binevoiască a fixa odată pentru totdeauna mai dinainte impozitele la care va fi supusă această moară.

.

Subsemnatul crede de prisos de a vă arăta, d-le primariu, marele avantagiuri despre încurajarea industriei ce ar rezulta pentru oraş şi mai cu deosebire dintr-o industrie de natura aceştia într-o ţară aşa de bogată şi dotată de toate resursele naturale şi care, spre a-şi lua zborul şi a ocupa locul ce i să cuvine întru celelalte state ale Europei, nu aşteaptă decît numai o impulsune prin introducţiunea industriei de care este privată, şi care începe cu încetul din zi a se introduce, care însă de nu va fi încuragiată şi susţinută de guvern, biata ţară nu va face decît a lîncezi în etern şi a rămîne privată de elementele sale cele mai vitale.

Brăila, 27 august 1868

Frederich Morphy

<Rezoluţia> : Se va pune în deliberaţia consiliului.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 11 A/1868, f. 2, 11, orig.

252

1868 septembrie 10, Brăila. — *Proces-verbal întocmit de polițaiul orașului, Alecu Cecropide, cu privire la greva ciurariilor din portul Brăila.*

Proces-verbal

Astăzi 10 septembrie anu 1868

Noi, Alecu Cecropide, polițaiul urbei Brăila, astăzi, pe la ora șase de dimineață, mergînd la poșta de devală din port a d-lui Anton Sgardeli, am găsit pe inculpații Stefan Oprea și Stoian Gheorghe, cărora, zicîndu-le să se retragă căci nu aveau treabă, n-au voit a înțelege și astfel, somîndu-i prin gardiștii Neculai Velea și Gheorghe Dimofte ce erau de serviciu în port, a se retrage din nou, iarăși n-au voit, zicînd dupe aceasta zișilor gardiști a-i respinge prin forță. Inculpații atunci au rostit cuvintele „săriți mă !” puind apoi mîna pe mine, pe care, spre a-i liniști, i-am și ridicat depunîndu-i la opreală, după care apoi, în prezența persoanelor ce au fost față, intrînd în cercetare, am descoperit următoarele :

D-lui Costache S. Gheorghiu, de ani 34, de profesie vătaf de ciurari, sezător pe strada Foburgului, Coloare galbenă, care la întrebarea ce i s-au făcut au arătat că astăzi de dimineață, pe la ora sus-zisă, după ce au așezat poșta de ciure la d-l Sgardeli, s-au pomenit cu inculpații că vine la poștă și îi face observație că de ce au pus poșta de ciure dînsul, atunci i-au răspuns că, învoindu-se cu d-l Sgardeli a-i plăti de chilă 32 parale, a pus ciurele spre a ciurui, poftindu-i și pe inculpați atunci a pune mîna pe ciure și a ciurui, iar inculpații i-au răspuns cu ton arogant dînsului ca să stea că are să-i sfărîme toate ciurele și lemnele în cap, dacă nu va popri poșta, care plecînd la moment s-au pomenit iarăși cu inculpații însoțiți și de o mulțime de ciurari începînd a rosti vorbe de insultă asupra-i și a pune mîna pe ciure spre a-i popri zisa poștă, în acel minut sosind d-l polițai dinpreună cu zișii gardiști, au pus mîna pe zișii inculpați care au sărit și asupra-i puind mîna pe d-i polițai, iar cealaltă mulțime de ciurari atunci au dosit.

D-lor Gheorghe Ionescu, de ani 32, de profesie vătaf, sezător pe strada Portului, și Panait Apostoli, de ani 41, de profesie ciurar, sezător pe strada Foburgului, care, la întrebarea ce li s-au făcut, au arătat în unire că cele arătate de d-nu Costache S. Gheorghiu sînt adevărate și asemenea arată și dînșii fără a mai adăoga altceva.

D-lui Nanu Theohoride, de ani 56, comersant, așezător pe strada Teatrului, Coloarea galbenă, care la întrebarea ce i s-au făcut, au arătat că astăzi de dimineață au văzut pe inculpați cu o mulțime de ciurari, insultînd la zisa poștă a d-lui Sgardeli, și pe inculpatu Stefan Oprea, puind mîna pe d-l polițai. Pentru care de cele constatate pînă aici s-au întreținut prezentul

proces-verbal care se va înainta d-lui procuror dinpreună cu zișii doi inculpați, spre cele de cuviință.

Polițai,
Alecuc Cecropide

Costache S. Gheorghiu
Giorgi Ionescu
Panait Apostoli

Gardiști,
N. Velea
Gheorghe Dimofte

Tribunalul Brăila, dosar 72/1868, f. 31, 36, orig. Ed. N. I. Mocioiu, *O grevă în portul Brăila în anul 1868*, în „Revista Arhivelor”, an III, nr. 1, 1960, p. 120, 121.

253

1868 septembrie 11, Brăila. — *Adresa Poliției Brăila către procurorul Tribunalului Brăila, prin care se cere pedepsirea celor opt ciurari învinuiți de participare la greva din port.*

România
Poliția urbei Brăila
Nr. 10472

Domnule procuror,

Prezenți opt indivizi și anume: Gheorghe Dima, Negoită Brădulescu, Stan Sava, Gheorghe Ioanide, David Spaniolu, Dumitrache Neacșu, Ioniță Stefan și Petcu Tănase, constatându-se culpabili în fapt de rebeliune, am dresat cu dînșii cuvenitul prescript-verbale, pe care transmițându-l cu onoare d-voastră odată și cu înaintarea inculpaților, vă rog cu toată serioșitatea, d-le procuror, ca-n interesul siguranței publice și al demnității reprezentanților menținerii ordinii, să binevoiți a lua îndeaproape considerație coprinsele din menționatul prescript-verbale, rezistînd către d.d. magistrați a dispoza să se peneze culpabilii spre corecțiile în viitor și esemplarea altora, căci altfel, reprezentanții ordinii vor fi pleba lor.

Priimiți, vă rog, d-le procuror, asigurarea considerației mele.

Polițai,
A. Cecropide

D-lui d. procuror tribunalului loco.

Tribunalul Brăila, dosar 72/1868, f. 2, orig. Ed. N. I. Mocioiu, *O grevă în portul Brăila în anul 1868*, în „Revista Arhivelor”, an III, nr. 1, 1960, p. 118.

254

1868 septembrie 12, Brăila. — *Rechizitoriu, înaintat judecătorului de instrucție de către procurorul Tribunalului de primă instanță al județului Brăila, asupra celor opt inculpați în procesul greviștilor din port.*

Rechizitoriu

Noi, A. D. Betalianu, procurorul Tribunalului de prima instanță a județului Brăila ;

Avînd în vedere nota poliției nr. 10472 și actul anexat de dînsa ;

Considerînd că printrînsile sînt inculpați Ghiorghe Dima, Negoită Brătulescu, Stan Sava, Ghiorghe Ioanide, David Spaniolu, Dumitrache Neacșu, Ioniță Ștefan și Petcu Ștefan, că resculîndu-se asupra muncitorilor din schelă, precum și rezistența înaintea agenților cînd au fost somați a se linisci, comițînd cu aceasta o rebeliune, fapt pedepsit de Codul penal ;

Avînd în vedere art. 51 procedura Codului penal, înaintăm actile cauzei d-lui judecător instructor dimpreună cu cîteși opt inculpați și cerem a face d-a se completa procedura, interogîndu-se inculpații asupra faptei, mai făcînd și alte cercetări necesarii, rămăind timp să-mi dau rechizitor.

Procuror,

A. D. Betalianu

N. 2854

1868 septembrie 12

D-lui judecător instructor.

⟨Scriș marginal⟩ : Opt inculpați.

Tribunalul Brăila, dosar 72/1868, f. 3, orig.

255

1868 octombrie 30, Brăila. — *Tabel de școlile primare din Brăila, înaintat Ministerului Instrucțiunii Publice și al Cultelor de către Primăria Brăila.*

	Numirea școalei	Clasa			
		I-a	II-a	III-a	IV-a
1	Școala primară de băieți nr. 1	75	91	109	52
2	Școala sucursală de băieți nr. 2	42	35	109	52
3	Școala divizionară de băieți nr. 1	50	35	109	52
4	Idem nr. 2	43	35	109	52
5	Idem sucursala comunală	120	62	109	52
6	Școala primară de fete nr. 1	80	44	47	46
7	Idem sucursala de fete nr. 1.	52	35	47	46
8	Idem Penete și Zurmale	50	35	47	46
9	Idem comunală fete	49	35		

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 14/1868, f. 142, copie.

256

1868 noiembrie 6, Brăila. — *Cererea reprezentantului Societății drumurilor de fier, concesiunea Stroussberg, către Primăria Brăila, privind cedarea unui loc pe malul Dunării pentru descărcarea materialelor necesare construcției căilor ferate.*

România

Brăila, 1868 noiembrie 6

Domnule primar,

Societatea drumurilor de fier pentru România, concesionată domnului doctor Strusberg, are de trebuință un loc pe marginea Dunării în întindere de metri 110, paralel cu Dunărea, lărgimea, și de 130 metri în fund spre Danubiu, spre a se putea descărca toate materialele necesare pentru această cale ferată.

Locul în poziție favorabilă pentru acest scop este proprietatea comunei locale, prin urmare, sînteți cu onoare rugat, domnule primar, să binevoiți a-mi comunica cu ce condițiuni puteți da acest loc societății <pe> termen de trei ani.

Afar d-aceasta, domnule primar, este necesitate de urgențe ca să înceapă lucrarea de pămînt și la malul spre urbă, adică după figura alăturată și, fiindcă acest loc este coprins de mai multe case, d-aceea vă rog respectuos, domnule primar, să binevoiți a hotărî sub ce condițiuni poate lăsa urba aceste locuri domnilor concesionari și în ce mod trebuie să fie despăgubiți proprietarii acelor case.

Primiți, vă rog, domnule primar, asigurarea prea distinsei mele considerațiuni.

Directoru Căilor Ferate din România,
ss. indescifrabil

N. B. Veți binevoi, domnule primar, onor d-voastră răspuns a mi-l trimite prin domnul inginer șef Cubal din Brăila.

<Rezoluția> :

Domnul arhitect va întocmi de urgență și înainta primăriei un plan de poziție topografică a locului ce se cere de către compania de a i se concede, după care să se poată lua cuvenită deciziune.

ianuarie 9

C. Carp

Primăria Brăila, dosar 53/1868, f. 1, orig.

257

1868 noiembrie 9, Brăila. — *Din adresa Consiliului general al județului Brăila către Primăria Brăila, prin care se propune înființarea unei școli industriale.*

România
Consiliul general
al
județului Brăila
Nr. 1475

1868 noiembrie 9

Domnule primar,

Cu ocazia discutării bugetului județenei p-anul 1868 d-nu R. S. Cam-piniu au făcut propunerea ca suma de lei vechi 4.000, alocați pentru între-ținerea a 4 juni elevi dintre fiii județenilor la Școala națională de agricultură și meserii de la Pantelimon, să se destine mai bine ca fond întru înființarea unei școli industriale pentru învățătura cunoscințelor mecanice chiar aici în județ, precum de fierărie, lemnărie etc., adăogînd a zice că, ca membru comunal, poate da asigurarea că acea onor primărie va consimți cu plăcere a veni și ea cît se va putea mai bine în ajutoru fondului înființării unei ase-menea școli și că întru aceasta nu e trebuința de alt decît că consiliul județean să se adreseze la dînsa cu cuvenitul apel din parte-i.

Vicepreședinte,
D. P. Constantinescu

Secretarii :
— C. Djuvara
— ss/indescifrabil

Domnului primar al comunii Brăila.

Primăria Brăila, dosar 78/1867, f. 5, orig.

258

1868, Brăila. — *Mandat de depunere, întocmit de judecă-torul de instrucție P. Ostianu, pentru Stancu Sava, inculpat în procesul greviștilor din portul Brăila.*

Mandat de depunere

Noi, Pandele Ostianu, judecătorul de instrucțiune de pe lîngă Tribuna-lul de l-a instanță al județului Brăila, mandăm și ordonăm la toți portăreii și alți agenți ai puterii publice să conducă la casa de arest din acest oraș, con-

formându-se legii, pe Stancu Sava, de ani 40, domiciliat în Brăila, de profesie muncitor, inculpat de rebelist al muncitorilor din schelă, ordonăm cu dinadinsul custodelui zisei case de arest de a-l priimi și reține în depunerea pînă la din nou ordin.

Invităm pe toți depozitarii puterei publice cărora li se va prezenta acest mandat a da mîină de ajutor pentru executarea mandatului de față, spre care finit am subsemnat mandatul presinte sigilat cu sigiliul nostru.

Dat în Brăila la 16 septembrie 1868.

Judecător de instrucție,
P. Ostianu

Nr. 5514

Grefier,
ss. indescifrabil

Tribunalul Brăila, dosar 72/1868, f. 44, orig.

259

1869 aprilie 3, Brăila. — *Cererea prezentată de Alexandru Whyte și Samoil Reinikels Primăriei Brăila, pentru obținerea unui teren pe care să construiască o moară cu aburi.*

Onor Comisiuni interimare municipale a urbei Brăila

Pentru interesul comun, m-am decis a înființa o moară cu abur pentru măcinat făină și altele. Aceasta supuind cu onoare la cunoștința domniilor voastre, vă rugăm, domnilor membri, să binevoiți a-mi decide un loc în urbă pentru acest sfîrșit. La caz d-a nu fi disponibil un asemenea loc în urbă, atunci să dispoșiți a mi se da pe islaz, în dreptul barierei București. Este de prisos, domnilor, a vă pune în vedere avantajele ce produc niște asemenea fabrici în folosul comunei și al comerciului, căci sînt probe despre aprecierea ce ați dat prin permisiunea de înființare a mai multe asemenea stabilimente și sîntem tare convinși că, apreciind și presenta noastră cerere, veți binevoi a-i da soluțiune de urgență ca și subscrișii să știe a-și lua din vreme cuvenitele măsuri pentru pregătirea materialului de construcțiune.

1869 aprilie 3
Brăila

Cu tot respectul,
Alexandru Whyte
Samoil Reinikele

Primăria Brăila, dosar 47/1869. f. 1. orig.

260

1869 aprilie 24, Brăila. — *Din cererea lui F. Brown, adresată Primăriei Brăila, pentru a i se vinde terenul închiriat pe care își construise o moară cu aburi.*

Onor Primăriei <a> urbei Brăila

Domnule primar,

Subsemnatul, voind a stabili o moară cu abur, a cerut autorizațiunea cuviincioasă de la onor primărie, fiind fost însă atunci bine sau rău informat că în oraș nu i se putea acorda permisiunea de clădire de asemenea categoric, se văzu constrâns a o clădi pe un loc ce i s-au însemnat și acordat de această onor primărie.

Astăzi însă, departe de așteptarea sa, subsemnatul se găsește împovărat de o taxă de 20 galbeni pe an pentru fiecare pereche de pietre și deosebit și de taxe de magazinagiu și celelalte, în asemenea mod se găsește în imposibilitate de a putea concura cu celelalte mori ce se află stabilite în raionul orașului și care se bucură de toate avantajele, care devin, ca să zicem mai bine, ca un monopol pe lângă impozitele de care se află împovărat aceasta a subsemnatului. Prin urmare, vine acum din nou a cere prin prezenta de a i se acorda permisiunea de a construi o moară înăuntrul orașului și sub condițiunea de a i se vinde un loc oportun din acela ce se află în dispozițiunea aceștii onor primăriei, sau d-a i se vinde locul asupra căruia se află clădită astăzi moara sa, liber de orice taxe de izlaz.

F. Brown

Primăria Brăila, dosar 51/1869, f. 1, orig.

261

<1869 mai 1>¹, Brăila. — *Din procesul verbal încheiat de Comisia interimară municipală Brăila, prin care s-a hotărât cedarea unui teren Societății pentru construcții de căi ferate, în vederea depozitării materialelor aduse cu vapoarele.*

Proces-verbal

Noi, Ștefan Mimi și Iorgu Ciacăr, membrii Comisiunii interimare municipale din Brăila, în urma invitații ce ni s-a făcut prin nota nr. 1632 spre satisfacerea celor conținute în nota onor prefecturii, nr. 3516, prin care se arată că d-l Vecter, inginerul Societății pentru construcția drumului ferat,

¹ Datat după documentele însoțitoare.

cere a i se destina de municipalitate un loc provizoriu pentru debarcatul obiectelor ce se vor aduce pentru trebuința căilor ferate din România.

Mergînd la fața locului și observînd poziția lui precum și profunditatea apei pentru a putea aborda vapoarele ce vor aduce materialele, nu am putut găsi alt loc mai convenabil decît acela de la ferpost, începînd de la ghereta nouă ce este în josul mărchitănii și pînă la colțul savurei, în lungime de 125—130 metre și lărgime, pînă la drumul comunicativ, de circa 65—75 metre, ce vine pînă la linia dreaptă a mărchităniei.

I. Bărcile cu pescărie care vin astăzi de abordează la ferpost să se strămute în josul Dunării de la colțul savurei în dreptul cherestegiilor, dar fiindcă în acest loc se grămădesc plutele cherestegiilor, o să fie mai bine să li se fixeze locul de debarcare în dreptul locului de construire de bastimente, fiind cel mai convenabil și destul de spațios.

Domnia sa ne-au mai declarat că, în baza articolului 20 din convenția încheiată cu înaltul guvern pentru construcția căii ferate, despăgubirea ce se va găsi de cuviință și se va hotărî de onor municipalitate pentru cedarea provizorie a acestui loc, societatea va fi gata a o primi.

Pentru care s-a întretinut prezentul proces-verbal.

Membrii delegați ai Comisiei interimare municipale din Brăila : S. Mimi

C. Ceacă

Primăria Brăila, dosar 50/1868, f. 28, orig.

262

1869 mai 5, Brăila. — *Din procesul verbal încheiat de Primăria Brăila și Subprefectura plășii Vădeni cu comandantul Punctului de grăniceri Brăila, cu privire la alegerea unui teren în port, unde să se poată înființa un șantier naval.*

Proces-verbal

Anul una mie opt sute șazeci și nouă luna mai 5

Noi, comandantile Punctului Brăila, delegatul Primăriei orașului Brăila și delegatul Subprefecturii plășii Vădeni, în urma ordinilor domnului prefect al județului Brăila, nr. 2434... prin care cere a se observa linia frontierei de dincoace a Dunării și a se destina un spaciu de loc unde să se poată construi și repara bastimente, loc care să nu împiedice nici observația și patrularea pe frontieră și comercianților să li se facă putincioase înlesniri, căci deși astăzi se găsesc asemenea bastimente pentru construit și reparat pe linia Dunării, dincoace la locul numit Vadu Budurului sau fabrica Borghetti¹, dar

¹ În document : Burghete.

îngăduirea lor la acest loc ar fi vătămătoare, atît în aceea ce privește observația și patrularea frontierei, cît și strîmtoarea în care se găsește pe acest spațiu de loc de punerea materialului trebuincios la reparat și construit și cu care împiedică cu desăvîrșire preumblarea pe acolo nu numai cu trăsuri, dar chiar și cu piciorul.

.

Considerăm că dupe observația făcută, alt loc nu poate fi mai bun și fără vătămare a nici unui interes, în general, decît numai spațiul de loc și care se cuprinde de la pichetul numit Ghecet pînă la gara drumului de fier, loc îndestulător și favorabil pentru aceea ce ar construi și repara, fiind în apropiere de cherestea. Pentru aceste considerente, în unanimitate hotărîm :

— că de acum înainte orice reparații sau construi de bastimente să nu fie îngăduită pe frontiera Dunării în altă parte, decît la locul dintre pichetul Ghicet pînă la gara drumului de fier.

— bastimentele ce se găsesc astăzi în lucru a construitului și reparatului, la locul numit Vadu Budurului, vor fi îngăduite pînă la a lor terminare și aceasta în considerație că ar fi imposibil a se ridica și s-ar pricinui proprietarilor lor enorme cheltuieli.

De toate cele constatate și decise, se încheie prezentul proces-verbal în trei exemplare, care s-au luat de fiecare cîte unul, care se va recomanda locului cuvenit spre cunoscință.

Comandantu punctului,
căpitan Găisseanu

Delegatul Comis<iei> interimare,
S<tefan> Mimi

Delegatul Subprefecturei Vădeni
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 50/1868, f. 39, 42, orig.

263

1869 mai 22, Brăila. — *Din procesul verbal încheiat de Consiliul comunal Brăila, prin care se stabilește numirea profesorului Giovanni Luigi Frollo la catedrele de limbă română și latină de la gimnaziul din Brăila.*

Nr. 82

Proces-verbal

Consiliul comunei Brăila

Ședința de la 22 mai 1869

Astăzi, 22 mai anul 1869, consiliul comunal, constituit în ședința publică în sala seanțelor primăriei sub președinția d. primar și în aceeași ma-

ritate arătată în precedentă deciziune nr. 81, luînd în vedere atît demisiunea d. Nicolae Drăghicescu, profesore suplininte la catedra de limba latină şi română de la Gimnasiul „Carol I“, primită pe lîngă adresa direcţiunii acestui gimnasiu, nr. 25, şi recomandată de onor fosta Comisia interimară municipală, d. ministru al cultelor şi instrucţiunii publice cu raportul nr. 1319 şi cu intervenire d-a aproba înlocuirea provizoria a acestei catedre cu d. G. L. Frollo, profesorele de limba italiană de la acest gimnasiu, spre a nu se aduce împiedicarea lecţiunilor scolastice...

Consiliul, luînd act de toate acestea şi în dorinţa d-a vedea instrucţiunea în tot progresul ei, deliberînd, hotărăsce :

1. — Se acordă d. profesore G. L. Frollo al catedrei limbei italiană de la Gimnasiul „Carol I“ şi suplinitoare al catedrei de limba latină şi română întregul remunerariu al acestei din urmă catedre latino-română şi jumătate a celei de limba italiană, care se va şi prevedea în bugetul comunal pe a.c.

Primar, C. Petrescu
(Urmează încă 7 semnături).

Primăria Brăila, dosar 27/1869, f. 35, orig.

264

1869 mai 30, Brăila. — *Din adresa Primăriei Brăila către Ministerul Instrucţiunii Publice şi al Cultelor, prin care se cere trecerea şcolii comerciale din localitate în grija statului.*

1869 mai 30

D. ministru al instrucţiunii publice şi al cultelor

Şcoala comercială din această urbă şi introdusă în anul 1867 în gimnasiu sub denumirea protecţiei „Carol I“ şi-a susţinut pînă acuma personalul ei cu destulă greutate de către această comună. Subscrisul, avînd în vedere exemplul scoalelor din România a căroră personal se susţine de guvern, avînd în vedere neajungerea fondurilor comunale de a se mai putea susţine această şcoală şi pe viitor ca pînă acum, din cauza grelelor cheltuieli cu care este împovărată obligativ casa acestei comune, viu ca interpretul expresii onor consiliu comunal a vă ruga cu tot respectul, d-le ministru, să binevoiţi a lua dispoziţiuni ca să treacă în sarcina guvernului onorariile d-lor profesori ai acestui gimnaziu.

ss. Primar, C. Petrescu

ss. Secretar, P. Rotta

Primăria Brăila, dosar 27/1869, f. 20, 26, ciornă.

265

1869 iunie 1, Brăila. — *Din adresa Subprefecturii plășii Vădeni către Primăria Brăila, privind amenajarea terenului pentru Tîrgul Moșilor.*

România
Subprefectura Vădeni
Districtul Brăila
Nr. 5. 748

Brăila, 1869 iunie 1

Domnule primar,

Cunoașteți că Tîrgul Moșilor ce în toți anii s-au făcut pe izlazu acestui oraș și în anul curent acum s-a început facerea lui.

Cunoașteți, asemenea, că pentru înfrumusețarea tîrgului se făceau corturi de verdețuri pentru adunarea publicului și aceasta cu un oarecare ajutor din fondurile casei comunale.

Domnule primar, ca să putem și în anul curent da asemenea înfrumusețare tîrgului ca în trecut, urmează a se pune în fapt facerea acestor corturi sau șoproane.

Pentru care, amintindu-vă despre aceasta, vă aducem cu onoare rugăciune, domnule primar, că spre urmarea esemplerelor anilor trecuți, cu facerea de corturi, umbrare sau șoproane, în înfrumusețarea tîrgului, urmează și acum darea concursului dv. cu oarecare sumă de bani din care să se cumpere materialu trebuincios.

Subprefect
ss/indescifrabil

⟨Rezoluția⟩ : Nefiind fonduri pentru înfrumusețarea Moșilor, rămîne la dosar.

Primar, Petrescu

Primăria Brăila, dosar 16/1869 f. 91, orig.

266

1869 iunie 15, Brăila. — *Din cererea lui C. Budescu către Primăria Brăila, prin care solicită permisiunea de a construi un teatru de vară în grădina publică.*

Domnule primar,

Subsemnatul, dorind a face un teatru diurn (arenă) în grădina publică, vine a vă ruga să binevoiți a-i concede locul gratis, pe care să-l poată erige,

și a-i acorda concesiunea scutită de orice impozit pe termen de încă anumi patru luni, adică pînă la finile lui octombrie anului 1875, iar la această (epocă) subsemnatul se obligă a trece această proprietate a sa pe numele onorabilei primării, spre a se bucura de fondul venitului ei de la arătatul înainte.

3/15 iunie 1869

C. Budescu

Domnului primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 46/1869, f. 1, orig.,

267

1869 iunie 27, Brăila. — *Din adresa Prefecturii județului Brăila către Primăria Brăila, privind organizarea unui batalion de miliție și amenajarea unui depozit pentru arme.*

Prefectura
districtului Brăila
din
România
Nr. 5025
Biroul administrativ

Ano 1869 iunie 27

Domnule primar,

Dupe cum cunoașteți, domnule primar, din cele ce v-am comunicat prin nota sub nr. 4132 din 30 mai trecut, orașul Brăila va forma un batalion de miliție separat de batalionu miliției de județ; pentru un batalion de miliție, dupe cum cunoașteți din notele precedente, urmează a se închiriera o cameră pentru cancelaria batalionului, osibit de cele necesarii pentru cancelariile campaniilor acelu batalion și a se pregăti locale necesarii pentru așezarea armelor acestui batalion.

Cheltuiala pentru înființarea și cele trebuincioase acelor locale privind pentru batalionu miliției acestui oraș numai pe casa onor consiliu municipal.

Prefect
ss. indescifrabil

Director
ss. indescifrabil

Domnului primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 35/1869, f. 12, orig.

268

1869 august 10, Brăila. — *Din oferta lui M. Kleim, făcută Primăriei Brăila, de a importa piatră din Scoția pentru pavarea străzilor orașului și construirea cheiului portului Brăila.*

Domnule primar,

Durabilitatea și soliditatea pietrei de granit din Scoția, cu care actualmente se pavează chiar stradele capitalei, fiind cunoscută și renumită în toată Europa ca cea mai avantajoasă pentru construcțiuni de asemenea natură, îndemnară pe d-lor Lidner H. din Birmingham (contractantul onor Primăriei din București pentru zisele pietre) d-a lua curagiul d-a face oferta și-a acestor onor primării.

Chiar și pentru construcțiunea cheajului portului ar avea necesitate oncrabila primărie s-angajiază sus-zișii domni cu prețul în comparațiunea dimensiunilor.

Primiți, domnule primar, asigurarea considerații mele.

M. Kleim

Primăria Brăila, dosar 60/1869 f. 1, orig.

269

1869 septembrie 7, Brăila. — *Din adresa Regimentului 7 infanterie către Primăria Brăila, prin care se anunță instalarea acestei unități militare ca garnizoană a orașului, solicitându-se încartiruirea ofițerilor.*

România
Regimentul nr. 7
infanterie de linie
Nr. 745

Tîrgul Nămolosa, 1869 septembrie 7

Domnule primar,

Mîine, 8 septemvrie, la ora 5 după-amiază, Regimentu nr. 7 ce este destinat a forma garnizoană în acel orașiu, sosind acolo și fiindcă oficerii acestui corp nu au nici o cunoscință în orașiu, vă rog să binevoiți a face

ca, pentru un timp de câteva zile, pînă ce-și vor putea închiria case, să fie cartiruiți pe la onor cetățeni ai orașului.

p. Șeful regimentului
locot-colonel,
Starcea

Tresorier,
Sublocot. Mihăescu

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

Primăria Brăila, dosar nr. 16/1869, f. 356—357, orig., (cu o listă de 31 de ofițeri și cu rezoluția primarului de încartuire a acestora în hoteluri.)

270

1869 septembrie 17, Brăila. — *Din cererea lui Nicolae Holban, directorul unei trupe de teatru, către Primăria Brăila, pentru a da câteva reprezentații în sala „Rally”.*

Domnule primariu,

Avînd a juca un număr <de> reprezentații teatrale române în acest orașu ce dirijați, veți binevoi a-mi acorda voie, cunoscînd că aste spectacole urmează a se da în sala d-lui Rale.

N. Holban

Domniei sale, domnului primariu al urbei Brăila.

Piese ce au a se juca

1. „O palmă pentru un serutat“ — tragedie, traducție franceză
2. „Margo sau binefERICIREA educații“ — traducție franceză
3. „Frica e din rai“ — piese națională, vodevil.
4. „Pandurul cerșitor“ — șansonetă
5. „Viitorul României“ — națională
6. „Napoiă“ — șansonetă de poetul Alecsandri Vasile
7. „Jocris“ — traducție
8. „Un imn“ de d-l Pascali și altele

N. Holban

<Rezoluția> :

Subsemnatul, pe de o parte, au dat cuvenita permisiune trupei române de sub direcția d-lui Holban a juca piesele coprinse în programa notată pe contrapagină, iar pe de alta, vă comunică cu onoare și dv. spre știință și regulare.

Primar, Petrescu

Secretar,
Rotta

Primăria Brăila, dosar 16/1869, f. 369—372, orig.

271

1869 noiembrie 24, Brăila. — *Raportul Primăriei Brăila către Ministerul de Interne, cu privire la subvenționarea din bugetul orașului, a celor doi studenți recomandați de Delegațiunea academică română din București.*

România
Primăria
urbei Brăila
Nr. 6449

Anul 1869 noiembrie 24

Domnule ministre,

Spre îndeplinirea ordenului domniei voastre nr. 17482, cu tot respectul vă supui că stipendiul despre care tratează decisiunea onor consiliu comunal, comunicată pe lângă raportul nr. 6. 302, este cel alocat la articolul 20§26 de sub capitolul XIII din bugetul a.c. pentru junii Ioachim Drăgescu, student de medicină la Viena, și Neculae Densusianu, student la facultatea de drept, la Sibiu, recomandați acestei primării de către Delegațiunea academică română din București prin adresa nr. 4 din 10 septembrie/67, în urma aprobării dată de domnia voastră prin ordenul nr. 17004 din 17 august 1867.

Binevoiți, vă rog, domnule ministre, a primi încredințarea prea osebitei mele considerațiuni și respectul ce vă port.

Primar,
C. Petrescu

Secretar,
P. Roată

Domniei sale, domnului ministru de interne, București.

Primăria Brăila, dosar 107/1867, f. 44, ciornă.

272

<1869 decembrie 13>,¹ Brăila — *Cererea membrilor comitetului teatral din Brăila către Primăria Brăila, privind problema înființării unui teatru permanent în localitate.*

Domnule primar,

De mult timp mersul progresului reclamă imperios construirea unui teatru în urbea Brăila. Spre acest fine s-a constituit o societate care și-a ales comitetul seu, ce este însărcinat cu fabricarea lui și administrarea intereselor sale. Comitetul dar are onoare a vă comunica aceasta și a vă arăta că socie-

¹ Datat după documentele însoțitoare.

tatea, făcându-se ecoul generalei dorințe a populațiunii, a decis că acest teatru să poarte numele augustei noastre doamnă Elisabetha, că cererea permisiunii făcută, doamna a binevoit să accepte aceasta testimoniantă de respect și amoare a cetățenilor Brăilei și că prin urmare teatrul ce se va construi va purta numele de „Teatrul Elisabetha”. Îndată ce vom alege terenul pe care să ridicăm acest edificiu vom avea onoarea de a vă adresa cererea ca să binevoiți a ne libera permisiunea respectivă cînd, atît d-voastră, domnule primar, cît și onorabilul consiliu comunal ale căror sentimente patriotice am avut adesea ocasiunea a le aprețui din înțeleptele sale lucrări, sperăm că ne va da tot concursul său spre realizarea acestui monument care va ilustra epoca administrațiunii sale și va transmite posterității numele lor însoțite de recunoștința întregii populațiuni. Plini de această speranță, vă rugăm, domnule primar, să începeți atît domnia voastră, cît și întregul onorabil (consiliu) anticipatele noastre mulțumiri pentru tot ce împreună veți binevoi a conlucra la aceasta.

Ai domniei voastre, domnule primar, cu cea mai-naltă stimă și considerații.

Comitetul teatral :
 <Antonio> Borghetti — prezident
 C<onstantin> Berlescu
 A. Sgardeli
 M. Cohen
 M. Radocanachi

Onorabilului domn primar al urbei Brăila.

<Rezoluția> : Să se puie în vederea consiliului spre a avea cunoștință de această chestie.

Primar,
 Petrescu

Primăria Brăila, dosar 99/1869, f. 1, orig.

273

1869 decembrie 14, Brăila. — *Adresa lui Cleante Pappasoglu către Primăria Brăila, privind sosirea în oraș a unei trupe italiene de operă, care trebuia să susțină 45 de reprezentații.*

Onorabilei Primării <a> Brăilei

Domnule primar,

Avem onoare a vă face cunoscut că s-a început teatru de operă italiană pentru patruzeci și cinci reprezentații în carnavalul 1869—1870 și vă rugăm a comunica aceasta la onorabila direcția poliției orașului.

Primiți, domnule primar, vă rugăm, espresiunea destinselor noastre salutări.

Pentru comitetul
secretariul,
Cleante Pappasoglu

Brăila, 2/14 decembrie
1869

Domniei sale, d-lui Constantin Petrescu, primarul Brăilei.

〈Rezoluția〉 : Să se scrie poliției a arăta cu a cui permisie au început reprezentările sau cu de la sine permisie, fără să mai ție cont de autoritățile locale.

Primar,
Petrescu

Primăria Brăila, dosar 16/1869, f. 506, orig

274

1870 ianuarie 20, Brăila. — *Din statutul Societății de asigurare a transporturilor de produse agricole pe Dunăre „România”, cu sediul la Brăila.*

Statutele Societății de asigurare „România“

Subscrișii, avînd în vedere necesitatea d-a se înființa o societate de asigurare spre asigurarea intereselor noastre comerciale, am decis astăzi, în unanimitate, înființarea unei asemenea societăți pe bazele prezentului act, care se consideră format și obligatoriu pentru toți consubsemnații în el.

Art. 1

Se înființează în acest oraș Brăila Societatea de asigurare sub titlu „România”, care va fi supusă la toate cîte codul comercial a prevăzut pentru societățile anonime și pentru care se va cere, mai înainte, înalta autorisațiune și confirmațiune respectabilului guvern.

.

Art. 6

Societatea va asigura exclusif cereale, sămînțe oleoase, legume uscate, seuri și cervișe și alte mărfuri pentru traja pe Dunăre, de la Turnu Severin

pînă în întru Sulinei, sub condițiunile stipulate și fixate în contracturile de asigurări ce se vor forma afară de cele ce se încarcă în ceamuri.

Art. 7

Banii ce se vor aduna în casa societății din asicurări, spre a nu sta morți, se vor pune în circulație aice. Stabilimentul societății va da cu dobîndă cu cîte 10 (zece) la sută în orașul Brăila, cu polițe revestite în două iscălituri solvabile pe termen nu mai mare de trei luni. Se pune în principiu inviolabil a nu se da credit nimenui, vericît de solvabilă ar fi firma sa, mai mult de 500 napoleoane, iară reînnoirea polițelor scadente va depinde de consimțămîntul eforilor.

Copia statutelor de mai sus se va afige la cancelaria societății spre îndatoritoare cunoștință a fiecăruia ce va avea afaceri cu societatea.

Făcute în Brăila la 20 ianuarie 1870, stil vechi.

Th. D. Franga acție șiase	6
D. C. Zavo, acție patru	4

⟨Urmează încă 46 nume⟩.

Primăria Brăila, dosar 27/1870, f. 2—4, copie.

275

1870 februarie 21, Brăila. — *Proces-verbal întocmit de profesorii gimnaziului din Brăila, prin care se consemnează propunerea ce urmează a se face Primăriei Brăila de a se institui, în respectiva școală, științele comerciale, ca obiect de predare obligatoriu.*

Prescript-verbal

Astăzi, anul 1870 februarie 21, conform invitațiunei nr. 15 a domnului director al Gimnasiului „Carol I.” din Brăila, întrunindu-ne în ședinție și luînd în desbatere cele espuse de d-l director asupra întroducerii catedrei de științele comerciale la acest gimnasiu, subsemnații :

Avînd în vedere că orașul Brăila este unul din cele întîiu porturi ale României și că prin urmare științele comerciale sînt de neapărată necesitate pentru înlesnirea comerciului român ;

Avînd în vedere manifestarea dorinței publice atît din partea părinților elevilor, cît și din partea secțiunei din Brăila pentru învețietura poporului român ;

Avînd în vedere că limba italiană este introdusă în acest gimnasiu ca obligatorie, numai cu scopu că e necesarie în comerciu și că, nefiînd științele comerciale, rămîne fără nici un rezultat ;

Avînd în vedere că parte din elevii acestui gimnasiu după terminarea cursului, se apucă de comerț ;

Avînd în vedere necesitatea simțită și manifestarea dorinței publice, sîntem de opinie că pînă se va înființa o școală de comerț catedra de științele comerciale să se introducă ca obligatorie în acest gimnasiu, căci fiind facultativă, nu credem a ajunge la rezultatul dorit.

Cît asupra modului de introducere, sîntem de opinie ca materia cîtă era prescrisă în programa anului 1869 pentru clasa III-a și IV-a să se împarție pe toate patru clasele, adică științele comerciale să se înceapă de la clasa I-a pînă la IV-a inclusiv, avînd cîte două ore pe săptămîină fiecare clasă, căci cu modul acesta pe de o parte elevii vor simți mai puțină greutate, iară, pe de altă parte, materia se va putea preda cu mai bun rezultat.

D. Poenaru
Ion C. Tacit

E. Butoeanu
Pr. M. Guzeanu
A. Tranchant

Directore, A. Grigoriu

Primăria Brăila, dosar 16/1870, f. 24, orig.

276

1870 februarie 27, Brăila. — *Ordin de zi pe legiune dat de comandantul Gărzii cetățenești din Brăila, privind paza de noapte a orașului.*

România

Legiunea Gardei cetățenești din urbea Brăila

Ordin de zi pe legiune

Subscrisul, în acord cu propunerea făcută acestei legiuni de domnul prefect al județului prin adresa nr. 1087, ca pentru asigurarea averii cît și pentru apărarea vieții cetățenești în contra spaimei răspîndită în oraș de către răuvoitori (tîlhari), care au pus pe d-nii cetățeni la o grea pozițiune de gîndire și sfială, am decis ca pe lîngă toate măsurile de asigurare luate de d-nul prefect, am dat cuvenitul ordin d-lor șefi ai companiilor din această legiune ca din fiecare companie pe rînd să scoată cîte 30 persoane din d-nii cetățeni guardiști, spre a patrula orașul noaptea.

Domnii cetățeni guardiști din această legiune sînt cu toată serioșitatea invitați, ca fiecare la rondul d-lor, după apelul ce li se va face de domnii

șefi ai companiilor, să meargă a-și face datoria d-lor care deja este pentru binele comun, căci la orice caz contrariu din partea oricăruia cetățian guardist, pe de o parte, d-nii șefi ai companiilor sînt invitați ca fără nici o concesiune să formeze tablou de numele aposantului, pe care îl va supune onor consiliu de disciplină, spre a-și lua penalitatea meritată după lege.

Comandante, A. Coressi
Secretar, P. Mihăilescu

Nr. 1 Anul 1870 februarie 27

Primăria Brăila, dosar 22/1870, f. 45, tipăritură.

277

1870 aprilie 17, București. — *Din adresa lui L. C. Manassis, reprezentantul unei societăți franceze pentru construcții edilitare, către Primăria Brăila, prin care se propune executarea unor lucrări de înfrumusețare a orașului, în valoare de 5 milioane franci.*

Domnului primar <al> orașului Ibrăila

Domnule primar,

Avînd procurat comunei capitalei o societate din cele mai serioase și puternice din Franța pentru a întreprinde esecutarea pavajelor, canalizării și altor lucrări de înfrumusețare, igienie și îmbunătățire și fiindcă acea societate este acum în curs de a trata cu comuna capitalei, pe de o parte, crezînd că și orașul Ibrăila are necesitate de asemenea îmbunătățiri, iar pe de altă parte, fiind convins că propunerile noastre sînt nu numai serioase, dar că presintă din toate punctele de privință avantaje însemnate în favoarea comunei, mă grăbesc a supune aprecierii domnii voastre propunerile acelei societăți, rugîndu-vă a le lua în serioasă esaminare și a mă onora în urmă cu un grabnic răspuns.

În consecință dacă comuna Ibrăila poate dispune anual de 548.957 franci 90 centime Societatea Vitali se va însărcina a esecuta în termin numai de doi ani lucrări pentru 5.000 000 franci, precum : canalizări, pavaje, 1ro-toare, alimentare cu apă a orașului și iluminarea cu gaz de cărbuni. La un răspuns favorabil, Societatea Vitali va trimite îndată inginerii sei, spre a stu-

dia împreună cu comuna lucrările ce sînt de făcut sau acele ce sînt de dorit a se face mai de urgență.

L. C. Manessis
București

⟨Rezoluția⟩ : Se va avea în vedere cînd se va ivi la comună trebuințe de asemenea piatră.

Primar, Petrescu

Primăria Brăila, dosar 8/1870, f. 431—432, orig.

278

1870 august 25, Brăila. — *Ordonanță a Primăriei Brăila prin care se anunță măsurile luate pentru a asigura frecvența elevilor de la clasele I—IV, obligatorii pentru copii în vîrstă de peste 8 ani.*

România
Primăria urbei Brăila
Publicație

Domnilor cetățeni,

D-nul ministru ⟨al⟩ cultelor și instrucțiunilor publice, prin circularul ordin sub nr. 4669, publicat în Monitorul oficial nr. 120 din anul corent, a atras atențiunea subsemnatului asupra următoarelor puncte din lege, care zice:

Art. 31. Instrucțiunea elementară este obligatorie pentru toți copiii de amîndouă sexele, începînd de la 8 ani pînă la 12 ani împliniți ai etății. Această îndatorire este impusă subț penalitățile aci mai jos prescrite părinților, tutorilor, stăpînilor, maestrilor și oricăria persoane ce ar avea subț îngrijirea-i un copil.

Art. 36. Cînd părintele, tutorele sau stăpînul va lăsa pe copii a lipsi de la școală, fără motiv legal, și nu-i va trimite trei zile după avertismentul ce va primi de la învățător, acesta sau revizorul, ori subrevizorul va înștiința îndată pe consiliul local al comunei, care va supune pe părinte, tutore sau stăpîn la o amendă de 20 parale la orașe și 10 parale la sate pentru fiecare zi de lipsă. Amenda se va plăti în bani sau în lucru pentru comună, în caz de recedivă, ea va fi îndoită.

Art. 37. Nici un maestru, industriaș, arendaș ori stăpîn nu va primi în serviciul său un copil mai mic de 12 ani, decît după ce i se va arăta cer-

tificatul de învățătură, sub osîndă d-a se supune de către consiliul local la o amendă de 100 lei și la îndatorire de a trimete și a ține pe copil în școală pînă la al 14-lea an.

Art. 38. Amenda prescrisă prin articolele precedente se va împlini, de va cere trebuința, prin autoritățile administrative, dupe cererea consiliului comunal.

Amintind obligațiunea legii, îmi place a crede nu numai că voi găsi ecou în inima d. d. cetățeni, dar voi fi susținut și încorajat prin proprie inițiativă a d.d. a aplica și a traduce expusele obligațiuni în fapte pozitive și reale, grăbindu-se fiecare a trimete copiii regulat la școle, privind aceasta la interesul cel mai principal al viitorului copiilor și chiar patriei noastre.

p. Primar,
G. Ceacîru

Secretar,
N. Giurescu

Nr. 3319

Brăila, 1870 august 25

Primăria Brăila, dosar 20/1870, f. 66—67, tipăritură.

279

1871 februarie, Brăila. — *Din memoriul unui mare număr de locuitori ai Brăilei, înaintat Primăriei Brăila, prin care se cer să fie luate măsuri pentru sistematizarea orașului.*

Domnule primar și domni consilieri,

Subsemnații locuitori din această urbe cu toată onoarea venim a supune în cunoștința domnii voastre următoarele cestiuni ce sînt mai de urgent trebuincioase :

1-ju. Regularea oborului la bariera strada „București“, unde a fost și este înființat în centru orașului, de la reorganizarea orașului, care regulare urmează a se desființa clădirile de pe islaz ce împiedică lumina oborului...

.

7-lea. Funcționarii onorabilei primării să văd la număr cam mulți și lefurile prea înaintate. Aciasta o lăsăm la dispoziția primăriei.

8-lea. Să se facă localurile trebuincioase pentru comună, adică pentru primărie, școli, spitaluri și celelalte, a nu mai plăti comuna chirie.

9. Să se facă reparații sau din nou cheul portului de cine depinde aciaștă lucrare.

Aceste toate expuse de mai sus fiind necesarii a se face în asemenea oraș, prima al României, porto-franc¹, unde circulă străinătăți și Europa întreagă și să dăm probe de buna noastră conduită ca români.

1871 februarie

Brăila

⟨Urmează 179 semnături⟩.

⟨Rezoluția⟩ : În deliberațiunea onor consiliu.

1871 martie 3

p. Primar,

D. Poenaru

Primăria Brăila, dosar 19/1871, f. 28—31, orig.

280

1871 martie 22, Brăila. — *Memoriul mai multor părinți ai elevilor gimnaziului din Brăila către Primăria Brăila, prin care solicită a se lua măsuri în vederea ridicării nivelului de predare a matematicii în școală.*

Domnule primar,

Ca părinți ne interesăm de soarta fiilor noștri, fiecare din noi contribuie pe cât se poate ca copiii să poată dobîndi o educațiune mai bună ; cu durere însă vedem, domnule primar și domnilor consilieri, că gimnasiul întreținut de comuna noastră e foarte inferior în privința studiului matematicii, visavi de gimnasiile guvernului, deși poartă același nume și profesorul e plătit ca la stat, dar observăm că copiii nu știu nimic la matematici și știm că catedra a fost publicată la concurs, însă știm iarăși că d. profesor suplininte nu s-a prezentat și nu a depus concurs. Noi ca unii ce avem copii în acest gimnasiu, ca unii ce d-zeu știe cum ne putem agonisi numai și numai ca ei să capete o instrucțiune conformă cu programa școlii, pe aceste considerente, domnilor consilieri, vă rugăm cu cel mai profund respect ca să luați măsurile necesarii spre a se îndrepta și starea gimnaziului nostru și spre aceasta am crezut

¹ În document : fragu-portu.

de cuviință ca d-voastră spre constatare, cu toate că știți cu toții cât e de decăzută matematica, să numiți o comisiune de examinare asupra menționatului obiect, care va proceda conform programei de studii pentru gimnasia.

⟨Urmează 10 semnături⟩.

Domniei sale, domnului primar al comunei Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Să se supună consiliului spre a regula cele de cuviință în favorul instrucțiunei.

Primar,
Campiniu

martie 22

Primăria Brăila, dosar 7/1871, f. 39, orig.

281

1871 mai 26, București. — *Ordinul Ministerului Agriculturii, Comerțului și Lucrărilor Publice către Primăria Brăila, prin care se face cunoscută cererea Agenției de navigație austriece pe Dunăre, de a i se ceda un teren în portul Brăila pentru debarcader.*

România
Ministerul
Agriculturii, Comerțului
și
Lucrărilor Publice
Nr. 3840

Bucuresci, 26 mai 1871

Domnule primar,

Agenția vapoarelor austriace, prin adresa cu nr. 125, cere ca pentru înlesnirea comunicației și prosperarea comerțului indigen să i se cedeze un loc de debarcader în lungime de 300 stînjeni în susul actualului loc de debarcare și în fund pînă la șosea, pe care a decis a face pilotagiul unui cheu practicabile, precum și pe insula de vizavi de oraș, un loc pentru o magazie de cărbuni.

Ministerul, mai înainte de a lua o decisiune în această privință, comunică d-voastră cererea zisei agenții și vă invit, d-le primar, a-mi comunica îndată dacă aveți disponibil cantitatea de teren ce se mai cere și care sînt con-

1145 Martie 22, 1871

Domnule Primar.

Ca părinți, ne interesăm de soarta școlii noastre, pe care
doi noi contribuim pe cât se poate, ca copiii să găsească o
educație mai bună, cu dorință însă vedem Domnule Primar
și Domnule Consilier, că gimnaziul nostru de crâmpe-
na noastră e foarte inferior în privința studiului matema-
ticu vis a vis de gimnaziile guvernului, de și găsim aceluși
me, și profesorul e gâtuit ca la școala dar observăm că
copiii nu sînt nimicu la matematică, și se vede că cadavru
a fost publicată la concurs, însă stăm încă să D. profesor
supliment nu se prezentat și noi adepți corectur.

Abi ca unii vorim copiii în acest gimnaziu, ca unii ce
D. de școala nu putem agoni nimeni și nimeni ca să se
capete oă instrucțiune conform cu programul școlii
pecece considerant Domnule Consilier. Ei sugim cu cele
mai profund respect, ca să luăm măsurile necesare spre
a se îndrepta și starea gimnaziului nostru, și spre acelu
am credut de curiozitate, ca D. Vostra spre constatare cu toate
că știți cu lăbă că e de decădută matematica, și numește
comisiune de examinare asupra menționatului obiect, care va
procede conform programului de studii pentru gimnaziu.

Ne îndreptăm cu lăbă de școala. De asemenea, ca veți face, se aște-
un echo aceluși gustu ceres a noastră, spre a ne da profesori apăsăți,
cu alți mai mult, ca și D. Vostra școala părinți de școala și a
veți copiii punându-vă tot dădută în vedere, ca la casu conținu-
noi vom accuza la consiliul superior de instrucțiune, spre a lua
măsurile convenabile cu toate că gimnaziul e al comunei.

Primiti Domnule Primar și Domnule Consilier încredințarea
osebilă noastră considerativă.

G. George

Domnii Săli

de la școala - Consiliul școlii - creșterea
a școala - Consiliul școlii - creșterea
a școala - Consiliul școlii - creșterea

dițiunile cu care i s-ar putea ceda și acel teren, spre a se putea regula cele de cuviință.

Primiți, d-le primar, asigurarea considerațiunii mele.

p. Ministru
ss/indescifrabil

Șeful divisiiei
ss/indescifrabil

D-sale, d-lui primar al urbei Brăila.

〈Rezoluția〉 : Să se răspundă onorabilului minister că deoarece agenția austriacă are debarcaderu său pe o întindere de loc destul de suficientă pentru operațiile sale, deoarece locul ce pretinde a i se mai da este pretins de mai-nainte d-alte două companii de vapoare Morton-Bel și otomană, care nu au actualmente nici un loc. Pentru aceste motive nu i se poate satisface cererea. Iar pentru locul ce cere a construi magazii de depou cărbunilor pe insula vizavi de onor (unde actualmente are deja depuși cărbuni de mai mulți ani), acel loc făcând parte din domeniul statului, primăria nu poate dispune de dînsul.

Primar,

Petrescu

Primăria Brăila, dosar 36/1869, f. 15, orig.

282

1871 iunie 12, Brăila. — *Cererea lui C. Ștefănescu, reprezentantul „Junimei studioase” brăilene, adresată Primăriei Brăila, pentru a da două spectacole la „Arena națională”.*

Domnule primar,

Junimea studiosă din această urbă, voind a da două reprezentații în sala „Arena națională”, din care cea de a doua va fi în beneficiul bisericii „Sf. Ilie” și pentru că, conform legii, ni se cere a avea o voie de la autoritățile competente, vă rugăm cu cel mai profund respect, d-le primar, a da cuvenita legalizare.

Primiți, d-le primar, încredințarea stimei ce vă conservăm.

Reprezentantele „Junimei studioase”,
C. Ștefănescu

D-sale, d-lui primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 8/1872, f. 271, orig.

283

1871 iulie 16, Brăila. — *Proces-verbal privind stabilirea unui loc de acostare pentru vaporul „România”, proprietate a statului român, care făcea curse între Galați și Brăila.*

Proces-verbal

Astăzi șaisprezece iulie anul una mie opt sute șaptezeci și unu.

Jos semnații : adj. consilier al Primăriei urbei Brăila, Sandu Stănescu, căpitanul portului, Constandin Diamandescu și comandantul punctului, locot. C. Sima. În punerea oficiilor d-lui primar nr. 2312, 2313 și 2314, urmat după cererea d-lui prefect al districtului nr. 4953, întrunindu-se în cancelaria căpităniei portului și chibzuind despre locul ce urmează a se destina în acest port pentru acostarea vaporului „România” (proprietatea statului), care va începe circulațiunea sa chiar de astăzi între Brăila și Galați, cerut de d-l comandant al Diviziei a II-a teritorială din Galați.

După ce am observat situațiunea portului, negăsind în altă parte loc mai nimerit și în fața portului, decît numai locul sterp din josul celui cedat Mesageriei imperiale franceze, în fața magaziiilor vechi ale fostei carantine și între odaia de gardă din port, în unire dar am hotărît destinîndu-se acest loc pentru espusul finit și după ce în fața apei am lăsat doi stînjeni departe de cheu pentru privegherea sentinelei de frontieră, măsurînd cu stînjenu în lungul Dunărei, am însemnat douăzeci și opt stînjeni, iar în lat, exceptînd acei doi stînjeni lăsați pentru santinelă, am măsurat optsprezece stînjeni și două palme, atît cît s-a crezut de noi satisfăcător acestei necesități și pe atît cît nu se împiedică circulațiunea căruțelor la dana de import a mărfurilor.

Pentru care încheindu-se prezentul proces-verbal în număr întreit, unul se va lăsa în cancelaria căpităniei portului, spre a-l avea în vedere la necesități și celelalte două s-au luat de către d-l adj. consilier al onor primăriei, care și-a luat angajamentul a depune unul la cancelaria primăriei și celalt a-l înainta d-lui prefect ca rezultat la nota sus enumerată.

ss. Adj. consilier al Primăriei urbei Brăila,
Sandu Stănescu

ss. Căpitanul portului — C. Diamandescu

ss. Comandirul punctului — Locot. C. Sima

Pentru conformitate,
P. Secăreanu

Primăria Brăila, dosar 45 A/1871, f. 5, copie.

284

1871 august 5, Brăila. *Înștiințare a Primăriei Brăila prin care se face cunoscut locuitorilor că la 1 septembrie va avea loc inaugurarea cursurilor școlii comerciale.*

Romania
Primăria urbei Brăila
Publicație

Onor consiliu comunal, în neadormita sa solitudine chiar de interesele intelectuale și morale ale comunității, a decis transformarea gimnasiului, înțreținut cu spesele comunei, în școală comercială.

Înaltul guvern, gășind că școala de comerț corespunde mai bine decât gimnasiul cerințelor epocii și localității, a aprobat deciziunea onor consiliu. Personalul învățător s-a numit și, miercuri la 1 septembrie, cursurile au să înceapă în clasa I-ii și a II-a.

Subscrisul crede că onor părinți, având în vedere foloasele practice ce copiii domniilor lor au să tragă din învățământul profesional ce se dă în școala din nou înființată, se vor grăbi a se prezenta cu fiii domniilor lor spre a-i înmatricula.

Cu această ocaziune, rog pe onor cetățeni ce totdeauna au dat probe de interesul ce port propagării luminilor să binevoiască a onora cu prezența domniilor lor solemnitatea inaugurării sus-zisei școale, solemnitate ce va avea loc la ziua indicată (miercuri 1-ii septembrie) la ora 10 a.m. în localul unde a fost gimnasiul (casa d-lui Carapanu).

Primar,
C. Petrescu

Secretar,
N. Giurescu

Nr. 2939
Brăila, 1871 august 24/5

285

1871 august 16, București. — *Ordinul Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice către Primăria Brăila, prin care se aprobă transformarea Gimnaziului „Carol I” în școală comercială.*

Ministerul Cultelor
și al Instrucțiunii Publice
Diviziunea școalelor
N : 7216

Bucuresci, 16 august 1871

Domnule primar,

Asupra celor comunicate de dv. prin raportul nr. 2491, subsemnatul, auzind pe Consiliul permanent al instrucțiunii, are onoare a vă răspunde că se aprobă decisiunea luată de consiliul acelei comune, relativă la transformarea în școală comercială a gimnaziului din acea urbe, pentru care finit s-a și cerut de la măria sa domnitorul recunoașterea acestei transformări.

Cu această ocasiune sînteți invitat, domnule primar, ca după reorganizarea ce veți face în sensul transformării acelui gimnasiu în școală comercială, să notificați ministeriului personalul didactic ce-l veți însărcina cu predarea obiectelor citatei școle.

Primiți, domnule primar, asigurarea osebitei mele considerațiuni.

Ministru,
Chr<istian>Tell

Capul divisiiei,
N. Nițulescu

Domnului primar al urbei Brăila.

<Referat marginal>: Să se supuie la deliberarea consiliului numirea medicilor, chirurgilor și profesorilor școalei comerciale, recomandîndu-i pentru funcția de hirurgi pe domnii Mihăilescu. Costache și Iordan Dobrescu, iar profesori, pe domnii Ion Lerescu, Ștefan B. Grandea, Zamfirescu, Movilă, Iordan, Orleanu, Tranșan, Manți și Grosler și pedagog, pe Costandin Bărcănescu; profesorii vor fi obligați a merge la concurs unde ministerul va decide.

Primar,
Petrescu

Primăria Brăila, dosar 44/1871, f. 4, orig.

286

1871 septembrie 9, Brăila. — *Cererea lui Iorgu Caragiale, conducătorul unei trupe de teatru, adresată Primăriei Brăila, pentru a da câteva reprezentații teatrale.*

Domnule primar,

Conform legii ce ați introdus în privința spectacolilor publice ci se dau în orașul dumneavoastră, binevoiți a-mi da permisiune de a juca câteva reprezentațiuni de teatru român sub a mea responsabilitate.

Primiți, domnule primar, stima și considerațiunea ci vă datorez.

I<orgu> Charagiale

Domniei sale,

domnului primar al urbei Brăila.

<Rezoluția> : Să se invite d. polițai ca să binevoiască a-i elibera cuvenita autorizare în limitele regulilor stabilite pentru acele.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 8/1871, f. 409, orig.

287

1871 septembrie 20, Brăila. — *Cererea administratorului Companiei dramatice italiene, în care juca celebra actriță Adelaide Ristori, către Primăria Brăila, pentru a da reprezentații teatrale în sala „Rally“.*

Domnule primar,

Vă rog binevoiți a-mi da autorizațiune ca să dau câteva reprezentațiuni teatrale în sala „Rally“ și cea de întâi reprezentațiune va fi chear deseară.

1871 septembrie 20
Brăila

Cu respect
ss. indescifrabil

Administratorul de la Compania
dramatică italiană

Domniei sale, domnului primar al urbei.

<Rezoluția> :

Permisiune

8 / 21 3394
1871 Septembru 9. zile

Se se învota D. Păltăni cu de
Semi-oncasi a' alibea curmi
ta curmă sare în limba Teatru
guleban. Mod. l. te pentru auz

Domnule Primar. Iorgu Caragiale

Conferința legii și alți antiochulși an privirea
spectacolelor Publice și de dar an orasul. Dece
Rine voita amăda permițiune de ajuca Către
reprezentățiune de Teatru Român sub amea
responsabilitate.

Primile Domnule Primar. Iorgu Caragiale
Considerațiune și va dăteceți -

I. Caragiale.

Domnule Sale

Domnului Primar al orasului Brăila.

În consecința cererii făcute prin petițiunea reg. la nr. 3571 se acordă voie d-nei Ristor<i> a da cîteva reprezentațiuni teatrale în sala „Rali“, pentru care s-a liberat aceasta.

Primar,
Petrescu

Primăria Brăila, dosar 8/1871, f. 438, orig.

288

1871 octombrie 18, Brăila. — *Decizia Primăriei Brăila potrivit căreia se cedează lui Economide un teren pentru construirea unui stabiliment necesar asigurării transportului de mărfuri.*

Decizia nr. 166 din ședința
de la 18 octombrie 1871

Domnilor consilieri,

D-l G. Economide, prin hîrtia înregistrată la nr. 4047 cere a i se ceda un loc în mărime de la una mie stj. cvadrați pînă la un pogon pe islazu orașului, înprejurul casei ce voiește a cumpăra de la d-l Ivan Belicencu cu plata ce se va găsi de cuviință, spre a înființa un stabiliment în care să întreție un număr oarecare de vite pentru transportarea mărfurilor de la gara drumului ferat în oraș și schele.

Subscrisul prezintă cu onoare în deliberarea dv. solicitarea ce precede și în considerație că transportarea mărfurilor de la gară în oraș și schele se reclamă imperios a se înființa un număr oarecare de care, precum și-a propus reclamantul, pentru înlesnirea comerciului, sînt de opinie a se ceda locul solicitat cu o chirie ce se va găsi de cuviință de către d-voastră.

Primiți, vă rog, d.d. consilier, încredințarea etc.

Primar,
C. Petrescu

Secretar
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 8/1871, f. 31, orig.

289

1871 noiembrie 13, Brăila. — *Din cartea de judecată a tribunului în procesul dintre Primăria Brăila și locuitorii cătunului Piscu, comuna Islaz, pentru eliberarea locului pe care au clădit locuințe.*

N. 213

Cartea de judecată

Judele de pace al plășei Vădeni jud. Brăila

Primăria orașului Brăila, prin avocatul său d. Nușescu, cu suplica înregistrată la nr. 378 din 24 iunie 1870, a chemat în judecată pe locuitorii cătunului Piscu, din cuprinsul comunei Islazu, pentru desocuparea locului pe care au clădit locuințele lor.

La 18 iulie anul 1870, când au fost la ordinea zilei cercetarea acestui proces, s-a prezentat reclamantul d. Nușescu și pîrîții prin d-l avocat, d. Mărgăritescu, imputernicit cu procură în regulă, legalisată de Primăria comunei Islazu la nr. 1123 din 14 iulie 1870 și, după cererea ambelor părți, s-a amînat procesul pentru zioa de 26 august 1870.

Astăzi 26 august 1870, fiind zioa termenului, s-au prezentat ambele părți. După citirea petițiunii de intentarea procesului, s-au dat cuvîntul părților care au susținut.

D-l Nușescu, avocatul primăriei, zise că locuitorii satului Piscu locuiesc acest sat în calitate de embaticare și în condițiunile stipulate prin contractul prezentat și care s-a recunoscut și de partea adversă baza pe care s-a format acest sat. Că prin menționatul act se stipulează la art. 8, aliniatul din urmă, că primăria are facultatea a izgoni pe locuitorii și chiar fără a esista o cauză provocată de aceștia, cu singura deosebire că în acest caz locuitorii au drept a-și lua materialul ce compun casele lor ; că convențiunile au putere de lege și astfel părțile sînt obligate a le respecta și judecătorul nu poate trece peste această lege ; că interpretațiunea ce d-l avocat al pîrîților face art. 8 din convențiune și care este cea următoare ; după măsurile procedate de guvern, această frază nu constituie o clausă l-acel articol în acest sens, că numai cînd guvernul va lua măsuri de desființarea acestui sat, poate primăria să izgonească pe locuitori precum s-a susținut de d-l avocat al pîrîților, ci cu această frază părțile au avut de scop a enumera deosebite cazuri sau condițiuni la care locuitorii sînt supuși și a demonstra ca și în lipsă de aceste cazuri tot și primăria are facultatea a-i da afară și această interpretațiune rezultă din termenii celui articol, adică : iar izgonindu-ne să ne abatem din datoriile noastre, atît din cele aplicate la pază cu scumpătate acestui înscris cît și la cele ce privesc asupra bunei orînduiei în sat, dupe măsurile proiectate de guvern.

.

D-l avocat Mărgăritescu, procuratorul pîrîților, zise că onor primărie a orașului Brăila, prin mandatoarele său, recunoaște că locuitorii satului Piscu

ocupă acel loc cu permisiunea sa și în condițiunile actului ecsibat din anul 1853, făcut între dînsa și locuitorii Petre Leonti din 13 mai; că, din condițiunile acestui act și altor asemenea ce posedă, primăria, n-are facultatea ce pretinde a avea de a-i izgoni și desființa comunitatea Piscu oricînd va voi (...) ¹

că pînă astăzi guvernul centrale n-a luat nici o asemenea dispozițiune în contra satului Piscu, ci din contra, acest sat face parte integrantă din circumscripțiunea comunei Islasu și a plășii Vădeni.

În virtutea legii hotărâsce ca locuitorii din cătunul Piscu să desocupze locul pe care sînt clădite casele lor, ridicîndu-și materialul acestor case și lăsînd locul în posesiunea Primăriei orașului Brăila, proprietatea Islasului.

Data și citită în audiență publică, astăzi, 26 august 1870, în orașul Brăila.

ss. citită, C. Popescu

ss. jude M. Drăgulănescu

p. grefier, G. Avessalom

1871 noiembrie 13

Nr. 16.316

Primăria Brăila, dosar 16/1853, f. 171, 173, copie.

290

1871 noiembrie 15, Brăila. — *Cererea profesorului Ion C. Lerescu către Primăria Brăila, prin care solicită un ajutor financiar pentru tipărirea manualului său de istorie a comerțului.*

Domnule primar,

1871 noiembrie 15, Brăila

Subscrisul, profesor la școala de comerț înființată de acest onor consiliu comunal, văzînd că elevii n-au cărți didactice, am elaborat un manual de istoria comerțului, pre care am început a-l și tipări.

Alătur 3 coale din cele tipărite. Avînd în vedere că o școală nu poate face progrese dacă n-are cărți asupra materiilor ce se predau întrînsa, sciind spiritul ce animează pre onor consiliu și pre dv. în particular pentru prosperitatea institutului, viu respectos a cere ajutor pentru întîmpinarea cheltuieli-

¹ Document rupt.

Domnule

64-6577-17

Domnule Primar,

Subscrierul, profesor la școala de comerț înființată de
acesta onor. Consiliu Comunal, vedându-și clar că n'au cărți
didactice, am elaborat un Manual de Istoria Comerțului, pro-
care am început a lăsa tipări. Alături 3 cule din cele tipă-
rite.

Avându în vedere că un siclu nu poate face progrese,
dăa n'are încă asupra materiei ce se predă în'însa;

Înviind spiritul și animîndu-l pe onor. Consiliu și pe Dl.
în particular pentru prosperitatea Institutului;

Vin respectuos a ore adjutor pentru împlinirea dărilor
tutelilor tipărite, rugându-ne să binevoiți a face să ni
se acorde una mie lei, pe care să'i achizițăm în cash,
care vor servi pentru distribuirea premiilor, oferindu
a la da, pentru acesta, un 25 la % mai jos de cât
prețul lor. Astfel, onor. casa comunală, departe de a
pente, înuragizează literatura didactică, contribuind a dela
împlinimentul profesional în uo oporă u lăpăne pîn' acum
în limba noastră, și asigura progresul silei de comerț.

Basat pe justicierea marelui, dar mai in sima
pe spiritul ce ne animaza, sunt sigur, Domnule
Primar, ca planeta mea cerere se va realiza.

Primiți, cu ocaz, Domnule Primar, încredințarea
distincției mele considerabile.

Jan C. Leresia

Domestic - 11th

Domnul Primar al Urbei Braïla.

15. — 1871 noiembrie 15, Brăila. — Cererea profesorului Ion C. Lerescu, adresată Primăriei Brăila, prin care solicită ajutor pentru tipărirea unui manual de istorie a comerțului.
<https://biblioteca-digitala.ro> / <http://arhivelenationale.ro>

lor tipărire, rugându-vă să binevoiți a face să mi se acorde una mie lei, pre cari să-i achit în cărți, care vor servi pentru distribuțiunea premiilor oferind a le da, pentru aceasta, cu 25 la % mai jos decât prețul lor. Astfel, onor casă comunală, departe de a pierde, încuragiază literatura didactică, contribuind a dota învățământul profesional cu o operă ce lipsește pînă acum în limba noastră și asigură progresul școalei de comerț. Bazat pe justiția cererei mele, dar mai cu seamă pe spiritul ce vă animează, sînt sigur, domnule primar, că plecata mea cerere se va realiza.

Primiți, vă rog, domnule primar, încredințarea distinsii mele considerațiuni.

Ion C. Lerescu

Domniei sale, domnului primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 13/1871, f. 297, orig.

291

1871 decembrie 28, Brăila. — *Cererea cîntăreței Maria Flechtenmacher, adresată Primăriei Brăila, prin care solicită permisiunea de a susține un concert în orașul Brăila.*

Domnule primar,

Necunoscînd formele, căci eu, oriunde am fost, autoritatea mi-a dat concursul său, am întîrziat de a-mi face datoria spre a ruga onor primărie de a-mi elibera voia pentru a-mi da concertul, cu onoare vin dar, d-le primar, a vă face scuzele mele și a vă ruga totodată să binevoiți a-mi elibera voia, anunțînd pe onor poliție de a mi-o transmite ca să nu întîmpin diseară iar o dificultate. Binevoiți, vă rog, d-le primar, a primi încredințarea prea distinsei mele considerațiuni.

Maria Flechtenmacher

Domnii sale, d-lui primar al orașului Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Să se dea permisiunea cerută.

Petrescu

Primăria Brăila, dosar 8/1871, f. 629, orig.

292

1872 aprilie 24, Brăila. — *Cererea lui Mihail Pascaly, reprezentantul Companiei dramatice a Teatrului Național din București, către Primăria Brăila, pentru obținerea permisiunii de a organiza câteva reprezentații teatrale în localitate.*

Domnule primar,

Subscrisul artist și reprezentante al Companiei dramatice a Teatrului cel mare din București, recunoscut de înaltul guvern, voiesc, din interesul artei și al dezvoltării naționale, să dau câteva reprezentațiuni și în orașul Brăila. Repertoriul se compune din piesele jucate de mine în Teatrul guvernului, ca companie a sa recunoscută. În interesul artei și al Teatrului Național, reclam, d-le primar, de la domnia voastră o autorizațiune și concursul binevoitor și ca român și ca autoritate, singurul mijloc de a prospera artele și la noi.

Primiți, domnule primar, asigurarea respectelor mele.

Mihail Pascaly,
artistu comedii, reprezentantele
Companiei dramatice a Teatrului
cel mare din București

Domnului primar al urbei Brăila.

〈Rezoluția〉 : Să se dea permise cerute avizînd și poliția.

Primar,
Petrescu

Primăria Brăila, dosar 8/1872, f. 219, orig.

293

1872 mai 20, Brăila. — *Din procesul verbal al Comisariatului de poliție-sectorul Culoarea roșie Brăila, privind falsificarea luminărilor de ceară.*

Proces-verbal

Astăzi, în douăzeci mai anul 1872

Noi, N. A. Veropolo, comisarul Culorii de roșu, oficiar al Poliției judiciare și ausilier al parchetului din urbea Brăila.

În consecința ordinului d-lui polițai al orașului nr. 5433, urmat notei d-lui primar al urbei nr. 1860, primit l'acest oficiu în zioa de 8 ale corenteii, prin care arată că onorabilul consiliu comunal, în ședința de la 11 martie espi-

rat, a decis ca dupe o lună să nu mai fie sub nici un cuvînt tolerate în coprinsul urbei fabricarea debitară și întrebuițarea lumînărilor de ceară amestecate cu alte substanțe, adică falsificate.

În urma cărora astăzi, fiind chemat de d-nu consilier comunal Lazăr Ștefănescu, delegatul din partea onor primăriei, cu care procedînd prin toate fabricile și magazinele aflate în coprinsul culorii ce administrez, unde am găsit lumînări de ceară amestecate cu alte substanțe falsificate după arătarea d-lui membru, astfel după cum se arată mai jos adică :

ocale	dramuri
5	350

D-lor Mihalache N. Stănescu

Toate aceste lumînări ce s-au găsit în fabricile și magazinele comercianților notați mai sus, de calitatea descrisă asemenea mai sus, care sigilîndu-se cu sigiliul comisii, apoi toată suma acelor lumînări notate mai sus s-au încredințat d-lui consilier comunal, Lazăr Ștefănescu.

ss. comisar, N. A. Veropolo

Lazăr Ștefănescu

Pentru conformitate,

B. M. Bogdănescu

Primăria Brăila, dosar 52/1866, f. 61, copie.

294

1872 mai 26, Brăila. — *Raportul Primăriei Brăila către Ministerul de Interne, privind soluționarea conflictului dintre aceasta și membrii Deputăției mercantile.*

Romania
Primăria
urbei Brăila
Nr. 2244

Brăila, 26 mai 1872

Domnule ministru,

În conformitatea ordinului d-voastre cu nr. 6336, scrisul are onoarcă a vă supune la cunoștința cele următoare :

În portul Brăila a existat o deputațiune mercantilă care, prin Decretul cu nr. 1349 din anul 1863 decembrie 31, s-a desființat, ordonînd și regulînd

du-se prin articolul I și II ca comisiunile mercantile de la Brăila și Galați se desființează, atît fondurile ce vor fi avînd cît și compturile și actele lor le vor preda municipalităților respective cu inventar în bună regulă.

În virtutea precitatului decret, municipalitatea invitînd pe foștii efori ai disolvatei Deputațiuni mercantile și anume: dd. Nicolae Armelino, Filip V. Pană, Gherasim D. Alecsandrat și Gheorghe Papazovici a veni să dea primăriei toți banii și actele ce va fi avînd și menționații, opunindu-se sub diverse motive, pe de o parte, li s-au întentat proces la onor tribunal local, cerîndu-se ca să-i oblige a preda averea, iar pe de alta, s-a rugat onor tribunal a trece la împrejurări imobilele citațiilor efori pînă la predarea averei în chestiune; onor tribunal, dupe mai multe înfățișări, prin sentința cu nr. 55/866 al căruia dispozitiv conține: „hotărăște ca dd. Nicolae Armelini, Filip V. Pană, Gherasim P. Alecsandratu și Gheorghe Papazovici, cei ce au fost membrii disolvatei Deputațiuni mercantile, să predea onor municipalități toată averea deputațiunii, precum și condicile și bilanțele aflate la 31 decembrie 1863“, contra acestei sentințe făcîndu-se apel la onor Curte din Focșani numai de către intimații efori, cari nemergînd a se înfățișa și lăsînd procesul a se perima, Curtea, prin decisiunea cu nr. 94/870, a declarat apelul perimat și prin consecință sentința onor tribunal a ramas definitivă.

În urma acestora însă, d-l Armelini, unul din foștii efori, încetînd din viață, epitropii averei sale, prin hîrțiile înregistrate la nr. 5635/869 și 4760 din 870, depuind la primărie comptul averei deputațiunii și insistînd a se primi împreună cu banii și actele ce a fost remase de la deputațiune, onor consiliu comunal, prin încheierea cu nr. 12' din a.c., a încuviințat primirea lor.

Domnule ministru! Acesta fiind istoricul celor petrecute în afacerea predării averii disolvatei Deputațiuni mercantile, am onoare a-l supune la cunoștința d-voastre și totdeodată mai adaog că, pe cît timp averea disolvatei Deputațiuni mercantile în bani și acte se găsește primită de către primărie, în urma depunerii ei de către epitropii defunctului N. Armelini pe lîngă hîrtia înregistrată la nr. 257/872 și pe cît timp epitropii, prin hîrtia înregistrată la nr. 718, solicită a se desființa de la împrejurări averea lor, spre a nu se da loc la daune în interese, deoarece conform menționatei sentințe a tribunalului cu nr. 55/866, citații au predat toți banii și actele fostei Deputațiuni mercantile și astfel sentința în chestiune se consideră executată.

În consecința celor ce preced și a considerantelor detaliate prin decisiunea onor consiliu comunal cu nr. 56, înaintată dv. pe lîngă referatul cu nr. 1204, vă rog, domnule ministru, să binevoiți a-i da cuvenita aprobare, spre a se pune capăt acestei chestiuni ce datează de atîta timp în dauna intereselor comunei.

Binevoiți, vă rog, domnule ministru, a primi încredințarea destinsei mele considerațiuni.

Primar,
ss. indescifrabil

Secretar
ss. indescifrabil

Domnului ministru secretar de stat la Departamentul d' Intru București.

Primăria Brăila, dosar 2/1864, f. 263—267, copie.

295

1872 septembrie 5, Brăila. — *Din cererea fotografului Iozef Budnicki către Primăria Brăila, referitoare la acordarea unei subvenții pentru a putea fotografia panorama orașului.*

Domnule primar,

Cunoașteți grelele dificultăți ce întâmpină orice artist în esecutarea artei sale, mai cu seamă acei ce vor să placă și să corespundă unui public inteligent, încredințat fiind totodată că orșice autoritate și mai cu seamă cele comunale au datoria morală d-a încoraja pe acei ce voiesc a-și desvolta arta sa. Unul dintre aceștia este și subscrisul, care cu ocazia sosirii în acest oraș, singura preocupare mi-a fost d-afla mijlocul prin care se pot fotografia orașul Brăila ; în esecutarea acestei dorințe am întâmpinat grele dificultăți și mari cheltuieli, însă acestea dispar când văd că am putut reuși a prezenta publicului și onorabilului consiliu municipal o panoramă care va rămânea suveniru orașului Brăila. Bazat pe aceasta și plin de speranță, iau curajul a prezenta și d-voastră o piesă din această panoramă, după cum au binevoit a mă onora și consiliile comunale din Craiova, Pitești, Ploești etc. și drept recompensă îmi permit a cere suma de 300 franci ; nu cred că vă pare enormă suma menționată, deoarece dificultățile întâmpinate au fost enorme.

Iozef Budnicki,
fotograf

1872 septembrie
Brăila

Domniei sale, domnului primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 8/1872, f. 436, orig.

296

1872 octombrie 27, Brăila. — *Adresa Prefecturii județului Brăila către Primăria Brăila prin care se propune o colaborare în vederea construirii unei căi ferate între Buzău și Transilvania, prin Brașov.*

România
Prefectura districtului
Buzău

1872 octombrie 27

Domnule primar,

Am onoare a înainta dumneavoastră în copie concluziunile votate de consiliul general în ședința de la 24 curent asupra propozițiunei de a se con-

strui pe seama județului o linie de drum de fier pe calea județeană Buzău—Cheia la frontariul Transilvaniei, precum asemenea proiectul de convențiune propus de d. Grigore Heliad și espunerea sa asupra acestui proiect și, conform menționatei decisiuni, vă rog să binevoiți a pune acest caz în aprecierea consiliului comunal care, nu mă îndoiesc că, considerînd foloasele economice ce ar produce portului Brăila această cale ferată, se va pronuncia asociațiunea cu acest consiliu pentru realizarea acestei mari îmbunătățiri, iar rezultatul veți binevoi a-l comunica prefecturei.

Primiți, domnule primar, asigurarea considerațiunei mele.

Prefect
ss. indescifrabil

Directore
* *

Domnului primar al urbei Brăila.

〈Rezoluția〉 : Ședința de la 8.XI.1872.

Consiliul în unanimitate avînd în vedere imperioasele necesități ce are comuna cu facerea cheiului și pavarea stradelor, astfel că nu-i rămîne nici un mijloc a putea veni în ajutor a da adesiunea sa, cu destulă părere de rău, d-l primar va comunica aceasta Consiliului județean de Buzău.

〈Urmează 6 semnături〉.

Primăria Brăila, dosar 8/1872, f. 256, orig.

297

1873 ianuarie 16, Brăila. — *Din contractul dintre Primăria Brăila și antreprenorii Emanoil Rosenthal și Grigore Heliad pentru construirea cheiului din portul Brăila.*

Contract

Între comuna urbei Brăila, pe de o parte, și d-nii Emanoil Rosenthal și Grigorie Heliad, de altă parte, s-au contractat în virtutea licitației pînură la 13 iulie anul 1872 și aprobarea dată de consiliul comunei din 18 iulie anul trecut și de domnul ministru al lucrărilor publice prin oficierea nr. 8832 din 10 august anul trecut pentru întreprinderea construcțiunei cheului din portul Brăila în condițiunile următoare :

1-iu. Domnii Grigore Heliad și Emanoil Rosenthal se îndatorează a executa lucrările de construcțiune a cheiului pe malul Dunărei, de la capul Agenției vapoarelor de Dunăre, din locul ce se va însemna de domnul arhitect inginer șef al comunei și pînă aproape de casarma flotei, pe o lungime de 1140 metri liniari, conform dispozițiilor proiectului dresat la 20 decembrie anul 1871 de către inginerul șef al serviciului de studiu, care a fost aprobate de consiliul comunal, de consiliul tehnic și dupe modificările adoptate de dînsul.

4-a. Timpul terminării lucrărilor construcțiunei cheiului se fixează la patru ani, socotiți de la ianuarie și vor fi obligați ca pînă la 25 martie să înceapă lucrările construcțiunei, afară numai în caz de forță majoră.

ss. pentru Em. Rosenthal — N. G. Titorianu

„ Grigore Heliad

ss. p. Primar — M. Mirzescu

ss. Secretar,

C. Al. Chyriacescu

Presentul contract s-au ridojat la consiliul comunal în ședința de la 15 și 16 corent și s-au votat cu unanimitate de voturi a d-lor consilieri ce au fost preșinți și anume :

Domnul locotenent primar,

M. Mirzescu

⟨Urmează semnăturile consilierilor⟩.

1873 ianuarie 16

Brăila

Primăria Brăila, dosar 109/1872, f. 75, 76, 88, copie.

298

1873 martie 5, Brăila. — *Cererea lui Gheorghe Florescu către Primăria Brăila pentru obținerea permisiei de a săpa într-un loc unde crede că se află îngropată o comoară.*

Domnule primar,

Viu a vă face cunoștință : ducîndu-mă joi seara la spitalul țivil la bătaia zarurilor și am zăbovit înăuntru ca jumătate de oră și ieșind din acel spital mi s-a arătat în Vadul căzărmi pe mal o flacăre și ducîndu-mă la acea flacăre am stat lîngă dînsa ca zece minute pînă s-a potolit ; așa, domnule primar, viu la dumneavoastră a-mi cere voie a săpa și să-mi dați un om al dumneavoastră spre pază pînă voi săpa, dacă găsesc ceva, vă rog respectios ca să binevoiți ⟨a⟩ asculta cererea mea.

Cu respect,
Gheorghe Florescu

1873 martie 5

Domniei sale, domnului primar al urbi.

Primăria Brăila, dosar 12/1869, f. 46, orig.

299

1873 mai 12, Brăila. — *Din adresa Societății „Enosis” către Primăria Brăila, prin care solicită permisiunea de a organiza o reprezentație teatrală în limba greacă.*

Domnule primar,

Subscrișii membri ai Societății „Enosis” (iubitoare de săraci) din acest oraș, avînd în vedere că oamenii săraci din acest oraș suferă din cauza lipsei de lucru ce este în port, am hotărîtă ca în sala „Raly” a da una reprezentațiune teatrală în zilele acestea în favoarea săracilor din această urbe și anume reprezentațiunea va fi (Samis Orfani) în dialect elin.

Epitrop
ss. indescifrabil

D-sale, d-lui primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 1/1873, f. 10, orig.

300

1873 mai 25, Brăila. — *Cererea actorului A. Vlădicescu, directorul unei trupe de teatru, către Primăria Brăila, pentru a organiza reprezentații teatrale.*

Domnule primar,

Deși în prima mea cerere către dv. au fost numai pentru doa reprezentațiuni, astfel precum a fost intențiunea mea, însă primind invitațiunea din partea mai multor onorabili cetățeni a prelungi numărul reprezentațiunilor pentru cari mi s-au făcut și abonament. Vin dar, domnule primare, prin aceasta cu onoare a vă ruga a mi se prelungi permisiunea de a da încă dou-sprezece reprezentațiuni teatrale.

Primiți, d-le primare, asigurarea stimei și osebitei considerații ce vă păstrez.

Direcțiua teatrului,
A. Vlădicescu

D-sale, domnului primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 1/1873, f. 9, orig.

301

1873 iunie 28, Brăila. — *Din procesul verbal încheiat în şedinţa Consiliului comunal Brăila în care s-a hotărît fixarea taxei cheiajului la cotele maxime, pentru a se crea fonduri necesare amenajării portului Brăila.*

Consiliul comunal Brăila
Şedinţa de la 28 iunie anul 1873
Nr. 118

Considerînd că fixarea taxei în limitele maximului prevăzut în legea din 1873 s-a făcut în vedere că cheul din portul acestei urbe este în cale de construcţiune pentru care necesită mijloace materiale colosale, căci, oricare ar fi mişcarea portului, nu se poate acoperi cheltuielile de construcţiune, fără a se recurge şi la alte mijloace. Pentru aceste considerente se menţine maximumul taxei prevăzută în legea din 1873 (una mie opt sute şaptezeci şi trei).

Consiliul, deliberînd asupra condiţiilor dupe care să se perceapă taxa în chestiune şi puindu-le în conformitate cu legile relative, le-a admis precum urmează :

Condiţiuni după care se dă în întreprindere venitul taxei de cheaj din portul urbei Brăila, încuviinţată prin legea specială promulgată prin înaltul Decret nr. 641 şi publicată în Monitorul oficial nr. 68 din 25 martie anul corent 1873.

Art. 1. Perceperea acestei taxe se arendează prin concurenţă publică.

Antreprenorul este în drept a lua plată de cheiaj de la toate bastimentele de navigaţiune, marine şi fluviale, de capotagiu, precum : vase cu vapor, cu pînze, şlepuri, bărci şi alte asemenea fără distincţiune de pavilion ori provenienţă, care vor face uz de cheul portului Brăila, cîte bani douăzeci de fiecare tonelată, după capacitatea vasului şi care capacitate se va lua după cum va fi înscrisă prin roluri sau patentele bastimentelor, dacă toată marfa este destinată acelu port ; în caz contrariu, taxa de cheaj se va percepe pe cîtimea mărfii descărcată sau încărcată.

Art. 6. Sînt apărute de plata taxei de cheaj fără distincţiune de pavilion :

- a) Bastimentele de resbel, de poştă şi de pasageri.
- b) Bastimentele care vor avea numai savură şi o vor descărca în port pe locurile destinate şi care va rămînea proprie a comunei.
- c) Luntrele d-lor oraşeni menite pentru trebuinţele d-lor iconomice din baltă.

Această dicisiune se va înainta în copie d-lui ministru de interne, spre aprobare, dupe care domnu primar va pune în deliberarea consiliului spre a

chibzui dacă venitul cheajului să se perceapă în regie, conform opiniunii exprimate de domnu ministru <al> afacerilor streine prin sus-citata adresă, sau a se da licitație în întreprindere.

ss. Primar, C. Petrescu, C. Ștefan, N. Stănescu ; primar I. Paraschivescu, D. Bărcălescu, L. Ștefănescu, V. Curtovitz.

p. conformitate,
T. Alecsandrescu

Primăria Brăila, dosar 107/1872, f. 46—49, copie.

302

<1873 iulie>¹ Brăila. — *Referat înaintat Primăriei Brăila de către trei membri ai consiliului comunal, care aduc argumente împotriva instalării provizorii a spitalului civil din Brăila în casele Slătineanu.*

Opiniune

Subscrișii, studiind dosarul chestiunii încăperilor spitalului civil din Brăila, ce se pretinde a se însuși proprietate a onorabilului Ministeriu de Resbel, am găsit în dosarul cu nr. 21 din anul 1871 ianuarie 14, raportul domnului primar al comunei Brăila sub nr. 4696 din 9 noiembrie 1872, spre răspuns la ordinul domnului ministru de interne cu nr. 3385, octombrie 25 anul 1872, prin care se trimite domnului ministru 5 copii dupe originalele acte aflate în dosarul din anul 1837, prin care se constată că zisele edificii este proprietate a comunei, adaogînd domnu primar prin raportul său următoarele :

„Astfel dar dreptul pentru posesiunea spitalului neputînd fi contestat de nimeni, oricare ar fi fost încheierile ce după timpul administratorii comunei s-ar găsi făcute din nesciința ce avea de documentele din arhiva sa, acestea nu poate fi în nici un caz să aducă vreun prejudiciu astăzi drepturilor comunei asupra proprietăților sale, pe care n-avea nimeni dreptul a le înstreina sub nici un cuvînt“.

Pe aceste baze dar subscrișii cunoaște de proprietate a comunei încăperile spitalului civil, prin urmare nu vede necesitate a se strămuta spitalul dintrînsele și astfel nu mai este necesitate a se face cheltuielile ce s-a pus în deliberarea consiliului de lei noi 45 500 cu reparația caselor Slătineanu și mai multe adăogiri de clădiri pe lîngă dînsa din nou și asupra cărora facem următoarele observații :

I-ia. Casele Slătinenței sînt situate în centrul orașului lîngă școala primară de băieți, unde este imposibil a se așeza spitalul civil, rîndea aceste case, ca unele ce cad alături cu școala primară, s-au cumpărat expro tot pentru școală în care a și fost gimnasiul înființat din nou cu cheltuiala comunei ;

¹ Datat după celelalte documente din dosar.

zicem aceasta pentru mai bună siguranță a salubrității publice și dacă este vorba c-acele case se află astăzi ocupate de spitalul militar, apoi este în contra salubrității publice.

II-a. Că clădirile din nou în chestie ce zice să se facă în paiente pe lângă casele Slătinenței este o cheltuială cu totul zadarnică și păgubitoare intereselor casei comunale, deoarece construcția unui edificiu în paiente cu lemne de brad nu poate să dureze nici pînă la zece ani de zile, după cum este cunoscut îndeobște că bradul este cel mai slab dintre lemne care putrezește numai în trei ani, fie el bătut în apă sau în pămînt și apoi, după regulamentul orașenesc, nimeni fără osebire nu este îngăduit să facă clădiri în circumscripția I-ia a urbei și chiar dacă s-ar tolera comunei să facă asemenea construcție în paiente, ce ar zice orașanii, capul comunei, primăria, care este chemată a priveghea și a executa legile și regulamentele privitoare la îmbunătățirea și înfrumusețarea urbei, să devie călcătoare legilor și regulamentelor în ființă !

C. Berlescu, Niță Vasilescu, M. Iorgulescu

Primăria Brăila, dosar 57/1873, f. 31, orig.

303

1873 noiembrie 15, Brăila. — *Cererea lui Rameri Corsi, impresarul unei trupe italiene de operă, către Primăria Brăila, pentru a-i da permisiunea de a organiza spectacole.*

Domnule primar,

Binevoiți, vă rog, să mi se libereze permisiunea pentru a începe reprezentațiunile teatrale. Primiți, d-le primar, stima și considerațiunea ce vă păstrez.

Impresario Operei italiene
Rameri Corsi

D-sale, d-lui primar <al> urbei Brăila.

<Rezoluția> : Permisune. 1873 noiembrie 15

Pe temeiul cererii ce ne-a adresat d-l Rameri Corsi prin petițiunea înregistrată la nr... relativă d-a i se da permisie spre a da cîteva reprezentații teatrale, noi, primarele urbei Brăilei îi dau permisiune de a da 10 reprezentațiuni teatrale (italiene) în sala „Rally“ cu condițiune d-a se conforma regulilor statornicite într-aceasta.

Primăria Brăila, dosar 1/1873, f. 33, orig.

304

1874 ianuarie 31, Brăila. — *Cererea actriței Ștefănescu Aneta, directoarea trupei de teatru a orașului Brăila, către Primăria Brăila, prin care solicită sprijinul pentru înființarea unui teatru municipal în Brăila.*

Domnule primar,

Subsemnata artistă și directrice a miciei trupe teatrale din acest oraș viu cu profund respect, d-le primar, la dv. părintele orașului și susținătorul ager al întreprinderilor mari și utile națiunei noastre în genere și orașului Brăila care vă are în capul său, în parte, a vă face o cerere umilă și bazată pe bunătatea dv., pe iubirea ce aveți pe artă în genere, pe sprijinul puternic ce dați instituțiunelor frumoase, să-mi permiteți a spera că veți binevoi a lua îndeaproape considerațiune. D-le primar, dv. mai mult decât oricare sînteți foarte cunosător de frumoasele rezultate ce poate un teatru național într-un oraș; dv. știți, asemenea, că gradul de cultură și civilizațiune chiar al unui popor se poate foarte nemerit aprecia dupe teatrul său. Teatrul, d-le primar, această școală mare, această instituțiune plăcută dară instructivă, teatrul, școala cea mai puternică și mai roditoare, sînt sigură că este preocupațiunea cea mai vie a d-voastre. Teatrul, ajutați și înălțați teatrul, căci el contribuiește la dezvoltarea simțămîntelor nobile și generoase, încurajează meritul și lovește aspru pe egoiști, ridică pe cei ce-și iubesc țeara și convertește pe neamicii ei, propagă cu putere virtutea și izbește viciul; teatrul, el este care face a se naște în sufletul nostru disprețul pentru calomnie și iubirea verității, el depinge¹ cu culori frumoase și definește² în lumina mare aspirațiunile naționale, face să vibreze în inimile române patriotismul, el ne reamintește suvenirele glorioase ale națiunei noastre și ne arată vii înaintea noastră pe eroii mării noastre naționale. Susțineți dară teatrul, d-le primar și d-lor consilieri, ajutați-mă cu autoritatea dv., puneți în ajutorul scenei române puternicul dv. sprijin și atunci voi putea ajunge scopul ce, ca româncă, mi-am propus. Și ar fi trist, d-le primar, ca orașul al căruia reprezentante sînteți să fie privat de o atare utilă instituțiune, care ar putea contribui foarte la ajungerea scopului național, pe care dv. și veteranii luptători ai țerei noastre îl urmăriți cu atîta patriotism și abnegație.

Vă asigur, d-le primar, că cel mai mic ajutor ce-mi veți oferi va fi pentru mine un sprijin puternic în present și o rază de speranță pentru un viitor, care, permiteți-mi a crede, nu e departe. Faceți dară, ca ajutorul dv. să nu-mi lipsească și fiți siguri că, departe de a vă atrage veruo ură sau nemulțumire, veți avea un drept mai mult la recunoștința mea și a concetățenilor care vă stimează și vă iubește atîta. Plină de speranță și măgulindu-mă foarte că cererea mea nu o veți trece în uitare, am luat curagiul a mă adresa la dv., rugîndu-vă să binevoiți a primi respectul și recunoștința mea.

Directrice,
Aneta Ștefănescu

^{1,2} Forma din document.

〈Rezoluția〉: Întrucît privesce cererea de permisiune, primăria o acordă, scriindu-se poliției în această privință, iară în ceea ce privesce subvențiunea ce cere, primăria este în imposibilitate a acorda aceasta, deoarece asemenea sumi nu sînt prevăzute în buget.

〈Urmează 3 semnături〉.

Primăria Brăila, dosar 1/1873, f. 47, orig.

305

1874 septembrie 22, Brăila. — *Memoriu semnat de 51 de proprietari și căpitani de corăbii, către Primăria Brăila, prin care solicită stabilirea unor noi locuri de acostare în port.*

Domnule primar,

Subscrișii căpitani și proprietari de caice pe Dunăre convinși de nobilul sentiment ce vă caracterisă, avem onoare a vă face următoarele rugăciuni. Domnule primar, de zecimi de ani am avut locul de la Cazarma flotilei, destinat pentru ancorarea caicelor noastre și descărcarea productelor, care loc, mult sau mai puțin, ne-au fost încăpător; de la un timp încoace vedem că acel loc nu îl mai avem, căci cu ocazia construcțiunii cheului locul s-au strîmptorat, astfel încît ședem unul peste altul, sîntem o sumă considerabilă de caice și loc nu avem nici pentru cinci sau șase caice. De aceia, cu profund respect vă rugăm, domnule primar, să binevoiți a face ce veți crede domnia voastră de cuviință, ca pe de o parte să ne destăinuți un loc încăpător și pentru descărcarea caicelor noastre, ca să nu suferim dificultăți, iară pe de alta, să binevoiți a face cuvenita invitație domnului comandant al punctului ca să dea ordine cuvenite spre a lăsa să se apropie de caice căruțele ce servă de transport productelor la descărcare, căci sînt foarte în depărtare. Greu ieste, domnule primar, de a căra cu sacu în spinare o distanță de 150 și pînă la 200 de pași, care este de la caice și pînă la căruțe, din care cauză suferă și comerciu, căci nu poate ajunge cu transportu productelor, precum și de multe ori se întîmplă avarii, se încălzește marfa, se aprinde, se întîrziază descărcarea și care nu provine alt decît din cauza depărtării ce o avem de la caice și pînă la căruțe. Sperînd, domnule primar, că presenta cerere va avea rezultatul cel mai favorabil, vă rugăm să binevoiți a primi încredințarea considerațiunilor noastre ce vă păstrăm.

1874, Brăila
septembrie 22

Domniei sale, domnule primar al urbei Brăila.

Cu respect

〈Urmează 51 semnături〉.

Primăria Brăila, dosar 3/1874, f. 107, 118, orig.

Priming to 31. January 1870.

Suba quão praxeira a cerca de Pernambuco,
Sua, Primária e a cerca, destinada de
Polícia em aquelles praxeiras; eão em
geral que praxeira. Subordinamos que era
Primária eão em imagem do Estado a cerca.

Commune Primar

Commodore Considers ^{mea. Con. was. was} ^{must precede to} ^{in Duty etc. in}
The Necessity of this Subject

[illegible]

Episc. Primate, D^{no} mai mult de astăzi care, scutit
fapt conștient de frumusețe realitate și poartă astăzi în
tut national inter, un mare. Ep^{sc} poartă astăzi în
gradul de cultură și civilizație chiar al omu pe care
se poartă mai mult aprecia deosebitul său.

1. Alina Ște. Poniș, moșta soții mare, moșta ma-
laturii placută serii instrucții; Alina soții ma-
mai pluterea ei mai uribile, ma- seguia ei este ma-
capătarea ma- mai ve a L. Ustia.

'Theatral' apulati, ce mănțăntă simțurile, care și-au
 trebuitse foarte la dezvoltarea civilizațiilor noastre și pentru
 înmărmurirea mentală și forșate asupra pe cârmăle, și pentru
 că ei și-au iubea firea și conștientă pe înmărmurirea ei, pe paza
 ea pentru virtutea și iubea călăre; Theatral, ei s'au călăre
 și se mănță în sufletul nostru, dezvoltă pentru călăre
 și iubea călăre, și depinde de călăre și iubea și iubea
 de în lămina mare aspirățiunile mănțăntă, face și
 călăre în mănțăntă române patriștiului, și ne călăre
 hote călărele gloriile a le națiunii noastre și ne călăre
 și mănțăntă călăre, pe călăre mănțăntă națiunii.

Ami Fille

Summorum Primar. et Commenc. Burial

306

1874 octombrie 11, Brăila. — *Din cererea lui F. Brown către Primăria Brăila, pentru a i se vinde terenul pe care era construită moara sa cu aburi, spre a-și putea extinde întreprinderea și a construi și alte fabrici.*

Domnule primar și domni consilieri,

Dupe ce mi se cedă de această onor primărie în anul 1868 terenul de pe islazul acestei urbi, pe care mi-am construit stabilimentul industrial de moară ce n-a încetat de a funcționa de atunci încoă, dorind subscrisul <a> reconstrui acest stabiliment de pe un sistem mai perfecționat și a-i da nisce proporțiuni mai vaste, precum și de a înființa pre lângă el unul sau mai multe ateliere industriale și mecanice din cari nimeni în definitiv n-ar beneficia mai mult decât publicul, căci rezultatul lor imediat ar fi a provoca concurența în alte asemenea stabilimente și să scie de toți că concurența reduce prețuri în profitul publicului...

Scopul pentru care doresc a cumpăra acest teren este, precum am arătat mai sus, acela de a da moarei mele mecanice nisce proporțiuni mai mari, cel puțin îndoite decât cele de azi și a înființa și alte usine industriali de care să simte absolută necesitate în această urbe. Aș putea mai târziu să stabilesc chiar o fabrică pentru produse ce ar avea de bază veriuna din materiale brute de cari abundă această țară și care astăzi, în lipsă de asemenea fabrici aici, să vînd pentru străinătate cu prețuri foarte reduse. Nu cerc a vă demonstra aici avantajele ce ar atrage urbea și districtul Brăila în realizarea acestei intențiuni ce a dat naștere dorinței subscrisului de a cumpăra zisul teren, căci știți foarte bine, domnule primar și domnilor consilieri, că cu cît stabilimentele industriale și mecanice să înmulțesc într-o țară, cu atît prețurile obiectelor fabricate să reduc în profitul publicului și știți, asemenea, că sînt puține țări în Europa în cari lipsa unor atari stabilimente să se simtă așa de mult ca în România. N-am nevoie a vă spune că este de cel mai mare interes pentru țările fără industrie a face totul spre a atrage și a desvolta în sînul lor pe acest putinte agente de prosperitate a popoarelor ce să numesce industria. Verice sacrifice s-ar face pentru atingerea acestui scop sînt nimic sau cu totul neînsemnate pre lângă avantajele imense ce el produce și mai cu seamă într-o țară unde este mult teren incult și puțină industrie ar fi o funestă eroare a nu se da industriei dreptul de cetate cu sacrificiul terenului...

F. Brown

Brăila, 11 octombrie 1874

Domniei sale, domnului primar și domnilor consilieri ai comunei Brăila.

<Rezoluția>: Se va pune în deliberarea consiliului această propunere spre a decide.

Adj. Argintoianu

Primăria Brăila, dosar 117/1868, f. 3, 9, 10, orig.

307

1874 noiembrie 2, Brăila. — *Cererea profesorului Ion C. Lerescu către Primăria Brăila, prin care solicită punerea la dispoziție a unei săli pentru a ține conferințe periodice pe teme de economie politică, istoria comerțului, legislație etc.*

Birou de avocatură

I. C. Lerescu

Brăila

Strada Domnii

Nr. 7

Anul 1874 luna 21 octombrie

2 noiembrie

Brăila

Domnule primar,

Conținutul notificării făcută de d-l ministru al cultelor și instrucțiunii publice prin Monitorul oficial nr. 229 din anul corect, pagina 1319, coloana 2-a, din care am văzut că d-sa pune la dispozițiunea unor persoane învățate una din sălile universității, spre a ține prelegeri regulate, acest conținut mă îndeamnă, domnule primar, a vă ruga să binevoiți a dispune ca, în toate duminicile și serbătorile, cu începere de la 27/8 ale corectei, să mi se permită a ține prelegeri într-una din sălile școlii de la sf. Nicolae, cum și de a se aduce aceasta la cunoștința publicului, de după cum a făcut și d-l ministru. Obiectele cursurilor vor fi luate din dreptul public, economia politică, dreptul administrativ, dreptul comerciale și istoria comerțului și industriilor. În speranța că veți simți o vie plăcere de a imita exemplul dat de d-l ministru <al> cultelor și instrucțiunii publice, nu mă îndoiesc ca cererea mea să fie admisă. Primiți, vă rog, domnule primar, încredințarea distinsei mele considerățiuni.

Ion C. Lerescu, vechi profesor

D-sale, d-lui primar al acestei urbe Brăila.

Primăria Brăila, dosar 8/1874, f. 148, orig.

308

1874 noiembrie 24, comuna Tichilești, județul Brăila. — *Actul de naștere al scriitorului Constantin Sandu-Aldea.*

Constandin S. Petrea

Act de naștere

Nr. 63

Din anul una mii opt sute șaptezeci și patru luna noiembrie în douăzeci și patru orele zece înainte de amiază. Act de naștere al d-lui Constandin

S. Petrea, de sex bărbătesc, născut alaltăieri în comuna Tichilești la casa părinților săi, fiu al d-lui Sandu Petrea, de ani douăzeci și patru, și a d-nei Tudora de ani douăzeci și doi, ambii de profesiune plugari și domiciliați în această comună, după declarațiunea făcută de tatăl care ni-a înfățișat în prezența a doi marturi, întâiul martur au fost d-lui Stoica Vasile de ani treizeci și șase și d-lui Stan Vasile de ani petruzeci, ambii de profesie plugari și domiciliați în această comună, rudenie fiind cu tatăl pruncului, amîndoi în calitate de veri, care au scris acest act după ce li s-au cetit împreună cu noi și cu declarantele, constatat după lege de noi, Oprea Rădulescu, primarul comunei Tichilești și oficeru al stărei civile.

Eu Sandu Petrea,	declarante	neștiind carte
Stoica Vasile	marturi	au pus degetul
Stan Vasile		

Oficier,
O. Rădulescu

⟨Mențiune⟩: În baza adresei Comitetului provizoriu com. Tichilești jud. Brăila, nr. 1960 din 14 iulie 950 și în conformitate cu dispozițiile legii nr. 432/950, pe marginea prezentului act de naștere, nr. 63/1874, com. Tichilești jud. Brăila, se face următoarea mențiune de rectificare: rectificat prin Decret nr. 12851 spre a se numi în viitor Constandin Sandu Aldea.

Grefier
ss. indescifrabil

Colecția Stare civilă comunală (nr. 28), comuna Tichilești, registrul nr. 1/1874, fila 27, 28, orig.

309

1875 aprilie 21, Brăila. — *Din cererea direcțiunii Companiei dramatice italiene, aflată în turneu la Brăila, către Primăria Brăila, referitoare la obținerea unei subvenții pentru a putea pleca în Italia.*

Domnilor consilieri ⟨ai⟩ Municipalității în Brăila,

Suptînsemnații directori ⟨ai⟩ Companiei dramatice italiene, în impresa lor fiind nenorociți, întrebuingind toate silincele de a servi și mulțumi esigența publicului a unei întregi stagiuni de carnaval, neputînd scoate cheltuielile de toate zilele a ecsistencei, acum voinđ a se rînpatria, se găsesc în imposibilitate de a-l face, întîi, pentru lipsa de mijloace pecuniare, al doilea, fiindcă stăpîinii lor de case, fiind creditori ai chiriei casei, nu le permite a conduce cu iei echipajul, singur mijloc ⟨al⟩ unui artist, fără de care nu se poate esercita profesia sa. Într-o astfel de poziția de lucru, se referă la voi, d-lor, a

fi compiacenți de a-i protegia pe lângă această onor municipalitate, a le acorda o gratificație cum a făcut onor Municipalitate de Galatzi companiei române.

Ce lucru trebuie să dea în schimb pentru ce veți face pentru ei, nu posedă nimic, deci de a proba recunoștința lor oferă osteneala lor dând una reprezentăția în beneficiul săracilor, dacă veți dori.

Vă mulțumesc cu multă speranță.

I directori,

Antonio Gagliardi

Pio Sabbatini

(Rezoluția): La dosar, nedespozind primăria de fonduri pentru un asemenea ajutoare.

Argintoianu

Primăria Brăila, dosar 16/1875, f. 3, 12, orig.

310

1875 septembrie 10, Brăila. — *Din cererea lui N. Budeanu către Primăria Brăila, pentru a i se permite să instaleze în portul Brăila elevator care să servească la încărcatul cerealelor în vapoare.*

Domnule primar,

Este incontestabil că esportăția cerealelor noastre prin portul Brăila a luat în acești din urmă ani proporțiuni destul de mari, dar meziile¹ de a încărca și descărca aceste produse au rămas cu totul staționare.

America, continent esențial agricol, preocupându-se serios de inconveniențele acestor mezii primitive, a inventat o mașină care facilitează într-un chip considerabil operațiunile de care este vorba. Această mașină, adoptată mai în toate porturile Statelor Unite, a contribuit a îndoi și întrei tranșăciile cerealelor americane. Nu numai că este capabilă, în 48 de ore cel mult, a încărca un bastiment de 3000 de tonuri cu ajutorul a 4 oameni care fac să meargă mașine, dar tot într-un timp ea curăță grânele, le ciuruește, le cântărește cu cea mai mare esactitate.

Produsele noastre astfel curățite și într-un timp așa de scurt pot rivaliza cu cele mai renumite din lume. Convinși dar de benefacerile acestei noi convențiuni, m-am pus în raport cu o companie din New-York și, după înțelegerea ce am luat cu dînsa, viu a vă face următoarea propunere :

¹ Mijloace.

Mă îndatorisesc a aduce în Brăila, într-un termen ce se va fixa în urmă, mașinile necesarii pentru aceste operații, dacă comuna îmi va garanta printr-un contract în regulă, că în timp de 40 de ani nu va permite veriunei alte companii a stabili asemenea mașini și dacă îmi va da gratis, pe marginile Dunării, terenurile spre a construi stabilimentele de care voi avea trebuință.

N. Budeanu

Brăila, 10 septembrie 1875

Domniei sale, domnului primar al comunii Brăila.

Primăria Brăila, dosar 17/1875, f. 31, 43, orig.

311

1876 martie 27, Brăila. — *Cererea scriitorului George Baronzi către Primăria Brăila, pentru a i se acorda o subvenție ziarului său „Gazeta de Brăila“.*

Redacția
jurnalului
„Gazeta de Brăila“.

Brăila, 1876 martie 15/27

Domnule primar,

Subsemnatul redactînd un jurnal în acest oraș, cu titlul de „Gazeta de Brăila“ și care, dupe cum a-ți avut ocasiunea a vedea, nu tratează decît de articole interesante și instructive, de afaceri locale ce interesează pe cetățenii brăileni, precum și ca organ de publicitate al actelor oficiale, administrative și judiciare și fiindcă, într-un oraș ca Brăila, comuna are necesitate în interesul iei și a cetățenilor a da publicității actele și dispozițiunile luate de comună, precum și ședințele iei, existînd mai în toate orașele un asemenea jurnal și fiindcă în acest oraș nu există un alt jurnal care să poată îndeplini aceste necesități, fiind acest jurnal consacrat în cea mai mare parte intereselor locale, fără a face politică sau spirit de partide și, fiindcă ați avut bunăvoința a mă ancuraja cu promisiunea d-voastre, viu prin aceasta a vă ruga, domnule primar, ca să binevoiți a-mi acorda o subvențiune anuală din fondurile ce dispune comuna pentru asemenea cazuri, promiînd și eu, din parte-mi, a ține în corent pe cetățeni de toate actele și dispozițiunile ce va lua comuna și care vor fi necesare a se da publicității, precum asemenea mă oblig a publica și ședințele ce va ține comuna și care vor fi necesare a se cunoaște de cetățeni.

Vă rog dar, domnule primar, să binevoiți a-mi acorda această cerere, fiind aceasta și în interesul comunei. Primiți, vă rog, domnule primar, considerațiile mele.

Redactore,
G(eorge) Baronzi.

Domniei sale, domnului primar <al> urbei Brăila.

<Rezoluția> : Deoarece d. Baronzi s-a mutat din urbă, aceasta la dosar.

Primar,
C. Berlescu

Primăria Brăila, dosar 8/1876, f. 84, orig.

312

1876 aprilie 14, Galați. — *Oferta scriitorului George Baronzi către Primăria Brăila de a livra un număr de exemplare din cartea sa „Balade și legende”, pentru a fi împărțite ca premii elevilor.*

Galați, 14 aprilie 1876

Domnule primar,

Alăturându-vă pe lângă aceasta un exemplar din ultimele mele producțiuni, am onoare a vă ruga să binevoiți a lua un număr oarecare din ele pentru distribuțiunea premiilor la viitoarea solemnitate, făcându-vă un rabat de 20% din prețul de 2 lei noi, ce costă fiecare exemplar. Sus-zisa scriere intitulată „*Balade și legende*” n-are nimic vătămător moralității și bunelor moravuri pentru ca să nu fie admisă între cele ce se vor distribui elevilor premiați.

Binevoiți, vă rog, domnule primar, a primi asigurarea prea deosebitei mele considerațiuni.

G. Baronzi

Domniei sale, d. primar al urbei Brăila.

<Rezoluția> : La dosar a să avea în vedere la timp.

C. Berlescu

Primăria Brăila, dosar 8/1876, f. 142, orig.

313

1876 aprilie 29, Brăila. — *Din oferta lui P. Crămbu, făcută Primăriei Brăila, privind vânzarea unui teren pe care să se construiască un teatru sau un hotel.*

Domnule primar,

Aflînd că onor primărie este decîșă a cumpăra un imobil pentru ospelul comunal, viu prin prezenta a vă face cunoscut, domnule primar, că nevoit

de datorii ce trebuie să le achit, sînt decis a vinde locul cel mare, pe care acum 3 ani se preferase din toate locurile centrale pentru clădirea teatrului...

P. Crămbu

Anul 1876
aprilie 29
Brăila

Primăria Brăila, dosar 8/1876, f. 229, orig.

314

1876 iulie 7, Brăila. — *Raportul lui I. Csiky către Primăria Brăila, privind înființarea, în localitate, a unei asociații sportive de gimnastică.*

Domnule primar,

Subscrisul am onoare a supune la cunoștința domniei voastre cum că s-au fondat în acest oraș o societate de gimnastică și am fost eu subscrisul ales ca președinte la această societate.

Îmi permit deară pe baza funcțiunei mele a vă alătura aci anexat statutele noastre și vă rog să binevoiți a le aproba și a investi acele statute cu formele necesarii spre libera funcționare a societății.

Primiți, domnule primar, prea osebita mea stimă.

I. Csiky

Brăila, 7 iulie 1876

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

⟨Rezoluția⟩:

Primăria autorisă funcționarea societății gimnastice din Brăila cu respectul tuturilor legilor țarei și regulamentelor comunale.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 7/1876, f. 26, orig.

315

1876 iulie 9, Brăila. — *Din raportul inspectorului Gh. I. Sulioti către Primăria Brăila, privind rezultatele controlului efectuat la gimnaziul comunal.*

Domnule primar,

Conform invitațiunei cu nr. (...) ¹ ce am onoare a primi din partea domniei voastre ca să asist la examenele generale de la gimnasiu și facia cu

ordinul circular din Monitorul oficiale nr. (...) ² al domnului ministru al instrucțiunii publice, am onoare a vă referi următoarele :

Domnul profesore de cl. III și IV, At(hanasie) Popescu, tener distins, care a absolvit Universitatea de litere și filosofie din București și a depus examen special cu succes asupra limbii și literaturii latine, a probat prin elevii d-sale că e pătruns îndestul despre scopul pentru care se predă o limbă clasică în gimnasiu. Cu domnia sea elevii nu mai puteau să reciteze pre din afară lucruri pre care nu le înțeleg ; fiecare vorbă, fiecare construcțiune, atît în teme cît și în traducțiune, nu i-a scăpat fără ca s-o explice elevilor. Ocupațiunea dară i-a fost prea penibilă, căci a trebuit să facă, pre lîngă cele ce-i prescria programa, ceea ce nu a făcut colegul d-sale în doi ani. Domnia sea a exercitat pre cît i-a permis timpul continuu pe elevi la compozițiuni românești, sacrificînd ore de recreație acasă spre a le îndrepta. Elevii păstrează exerciții coregiate de domnia sea. În clasa a IV-a a predat regulile stilistice, dînd elevilor modele de stil în limba latină, franceză și română. Aceste reguli le găsesc foarte necesare spre dezvoltarea gustului și spre deprinderea elevilor de a-și putea exprima ideile potrivit gradului lor de învețitură, căci se poate întîmpla să știe mult și cu toate astea să nu poată scrie bine. Domnia sa dară a pipăit foarte inteligent plaga de care suferă mulți din aceia ce termină liceul, fără a ști să aștearnă două idei pe hîrtie.

Studiul științelor matematice. D-l Ștefan Hepites, doctor în matematică și științele naturale, a avut multă răbdare în predarea lecțiilor. Și domnia sea s-a destins foarte mult învățînd pre elevi a raționa. Grație ostenelei și metodei d-lui Hepites, elevii erau în stare să rezolve probleme destul de grele.

Aș fi de părere, domnule primar, ca să se mai înființeze la gimnasiu și o catedră de muzică vocală. Elevii pierd fără această catedră și în privința igienică, fiindcă muzica e pusă azi, ca și gimnastica, pre aceeași linie și încă mai mult pierd în privința înnobilării sentimentelor. Binevoiți, vă rog, domnule primar, a primi asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

9 iulie 1876
Brăila

Gh. I. Sulioti,
doctor în filosofie și litere
licențiat în drept

Primăria Brăila, dosar 34/1876, f. 119—121, orig.

^{1,2} Loc alb în text.

316

1876 august 5, Brăila. — *Din ordonanța emisă de Tribunalul Brăila cu privire la procesul cauzat de descoperirea unui tezaur.*

Ordonancie
Nr. 1524

Noi, I. G. Pavelescu, jude instructor, delegat pe lângă Tribunalul jud. Brăila.

Văzînd toate actele de procedură criminală instruite în contra acestora : Vasile Petcu, de 45 ani, profesiune dulgher, născut în Gabrova (Turcia) și domiciliat în Brăila, deținut sub mandatul nostru de depunere nr. 139.

II. Anton sin Ivan Lăcătușu, de 30 ani, profesiune servitor, născut și domiciliat în Brăila, deținut sub mandatul nostru de depunere nr. 1399.

ss/Jude instructor,
I. G. Pavelescu

Grefier,
A. Filoty

Preveniți pentru că gășind un tezaur în proprietatea lui Hagi Iovan Duciovici, împreună cu denunciatorul Anastase Ceșeșoglu, așadar printr-ascuns desgropîndu-l, l-a furat fără a da și partea ce se cuvenea denunciatorului Ceșeșoglu.

.
se constată că inculpatul Vasile Petcu, împreună cu Anastase Ceșeșoglu, săpînd ca să așeze un stîlp la o magazie de la viea lui Hagi Ivan Duciovici, văzu că fierul cu care săpa se oprește, se încredințează că este un tezaur ; după o înțelegere urmată între ei, astupă cu pămînt gaura făcută, se retrag, astfel că Ceșeșoglu să se ducă să denunțe gășirea stăpînului său și Vasile Petcu se pune de cosesce niște iarbă tot în via lui Ducioviciu ; a doua seară inculpatul Petcu ia o trăsură cu un cal, se pun patru indivizi, să duc în lipsa lui Ceșeșoglu, desgropă undă astupase, găsește ceva în formă de lădiță, pe care o ridică, o pune în căruță, pune asupra-i și puțină iarbă din acea cosită ; acea lădiță era învelită cu tinichea care se destingea bine că era ruginită, a plecat cu trăsura în loc pre drumul de comunicație peste cîmp.

ss. Jude instructor delegat,
Pavelescu

Grefier,
Filoty

Această copie, fiind conformă cu originalul, se atestă. 1876 august 5.

Grefier
ss. indescifrabil

Jude instructor,
Aug. M. Filotte

Primăria Brăila, dosar 12/1869, f. 66, 71, copie.

317

1876 august 10, Brăila. — *Din petiția unui grup de locuitori ai Brăilei către Primăria Brăila, prin care solicită înființarea a trei clase de comerț și industrie în cadrul gimnaziului din localitate.*

Brăila, 1876 august

Domnule primar,

Domnilor consilieri,

Subscrișii cetățeni ai acestei urbe venim a vă atrage atențiunea asupra marelui necesități ce se simte ca, pe lângă cele IV clase gimnaziale, cari există cu spesele comunei, să se înființeze și cel puțin alte III clase cu aplicațiune la comerț și industrie. Cugetați că, într-o urbe eminentemente comercială, cum este a noastră, sînt prea numeroși junii cari, după ce au terminat cursul gimnasiului, n-au aplicare sau mezii¹ pecuniare spre a putea continua înainte studiile ce reclamă profesiunile liberale.

Representanți, părinți ai urbei, binevoitori, cu din al ei, a-i vini în ajutor prin crearea cu începere de la 1-iu septembrie cînd se redeschide gimnasiul, a unei catedre, deocamdată, de științele comerciale, remîinînd a se completa treptat școala profesională.

Domnului primar și domnilor consilieri ai acestei urbe Brăila.

⟨Urmează 47 semnături⟩.

Primăria Brăila, dosar 19/1876, f. 63, 71, orig.

¹ Mijloace.

318

1876 august 26, Brăila. — *Din raportul Prefecturii județului Brăila către Ministerul de Interne, privind reorganizarea administrativă a orașului Brăila pe circumscripții.*

1876 august 14/26

Domnule ministru de interne,

Una din cestiunile de care m-am preocupat cu deosebire de la venirea mea aici a fost starea poliției orașului și a portului Brăila. Găsind că ea lasă mult de dorit, a trebuit să recunosc necesitatea de a lua cât mai curînd măsuri de îndreptare. Între cauzele ce fac aproape infructuoase orice silințe care să corespundă în întregime cu datoriile unei bune poliții este, d-le ministru, și defectuoasa împărțire a culorilor orașului: Coloarea de verde se întinde pe toată circomferința orașului, înconjurînd toate celelalte colori și luînd astfel privigherea numai asupra unui singur comisar; Coloarea albastră este partea în care se găsește tot portu unde asemenea găsesc că activitatea unui comisar este nesuficientă; celelalte două colori vin în mijloc. Am voit să cunosc și eu considerațiunile ce au putut dicta o asemenea împărțire, dar n-am găsit nici una; se știe numai că orașul Brăila luînd o mare întindere prin darea locurilor noi și popularea lor a necesitat înființarea <a> încă două comisii peste cele trei ce existau mai înainte, căreia i s-a fixat toată partea cea nouă a orașului fără a se ține compt că prin aceasta se pierde orice proporțiune și se paralizează acțiunea polițienească.

A trebuit dar să cuget la ideea cea mai nemerită a unei împărțire regulate a culorilor orașului, ținînd compt de numărul populațiunii, după ce am avut înțelegerea ca agenții respectivi, pe de o parte, am recunoscut că este imperioasă necesitatea de a se modifica situația actuală, iar pe de alta, am convenit că mai nemerită combinație este cea următoare: să se ia ca puncte fine de despărțire str. Bucuresci și celelalte ce continuă pînă la port, care despart orașul în linie transversală și str. Glasisului care desparte orașul printr-o linie curbă longitudinală prin centrul său.

Această situație ne presintă împărțirea cea mai regulată a orașului în patru culori, din punctul de vedere al importanței fiecărei localități în care, repet, s-a ținut seamă de populația și de pozițiunile ce reclamă diferența activitatea poliției. D-aci plecînd, urmează să fie:

- I. Culoarea de roșu în partea semnată sub circumscripția 1
- II. Culoarea de galbenă partea semnată sub circumscripția nr. 2
- III. Culoarea de albastru în partea semnată sub circumscripția cu nr. 3
- IV. Culoarea de verde în partea semnată sub circumscripția cu nr. 4

Pentru ca să judecați și mai bine asupra acestei cestiuni, am onoare a înainta o schiță de plan a orașului pe care se vede noua regulare.

ss. Prefect, C. D. Sărățeanu

p. conformitate,

D. Mărgărite

Primăria Brăila, dosar 41/1876, f. 5, 1C, copie.

319

1876 septembrie 26, Brăila. — *Memoriul actriței Fanny Tardini către Primăria Brăila, prin care solicită o subvenție pentru trupa ei de actori, arătând importanța teatrului în evoluția culturii românești.*

Domnule primar,

Foloasele morale ce teatrul este menit a aduce societății sînt mari și netăgăduite. În toate țările, această școală, această frumoasă instituțiune a luat o dezvoltare mai mult sau mai puțin în raport cu timpul ce a străbătut. La noi însă ea n-a ajuns a fi nici măcar o carieră astăzi pentru cei ce se devotează ei și românii cari s-au dat cu totul artei dramatice la noi, avînd a lupta cu tot felul de dificultăți care de care mai descuragiatoare, a trebuit să facă sacrificii imense la tot pasul. Cu acest precu am format și continui a întreține o complectă trupă română de (...) ¹ trecuți care e bine cunoscută și Brăilei. În acest interval, publicul brăilean, totdeauna a contribuit cu încurajarea sa la existența și întărirea trupei mele ori de cîte ori m-am poprit și în acest oraș. N-am putut însă face aici un sezon de iarnă, din cauză că lipsind un local, dacă nu propriu necesității, cel puțin corespunzător, este imposibil ca produsul rețetelor să acopere cheltuielile cele mai neaparate și astă vie dorință mi-a fost cu atît mai dificil de a o vedea realisată, cu cît totdeauna cînd am dat cîte o serie de reprezentațiuni în Brăila, am sfîrșit cu difcitate ce abia le-am putut acoperi în alte orașe ale țării. Cu toate astea bunăvoința cu care am fost îmbrățișați de cetățenii brăileni și recunoștința ce le datorez mă îndeamnă să accept propunerea care mă ono-

rează de a rămîne aici iarna viitoare, dacă mi se ascură cel puțin cheltuielile ordinare și indispensabile ale direcțiunii mele teatrale, renunțînd la preînnoirea unui angajament în orașul Galați, unde, de mai mulți ani, pe lângă celelalte condițiuni avantajoase ce reprezintă superioritatea numărului populațiunii și localul teatrului, mi se acordă de comună și o subvențiune de 4000 franci. Pornită dar de acest îndemn, am onoare a mă prezenta înaintea domniei voastre cu dorința respectabililor cetățeni din Brăila și cu deosebita bunăvoință ce am de a o vedea satisfăcută, declarîndu-vă că sînt gata a mă angaja în Brăila cu trupa mea națională dramatică pentru o serie de reprezentațiuni în iarna aceasta, cu începere de la (...) ² octombrie 1876, dacă mi se va asigura cel puțin numai aceiași subvențiune de lei 4000 ce mi se dă la Galați.

Dacă și domnia voastră veți a recunoasce că acest strict necesariu la care sînt forțată să țin mi se poate acorda de comuna Brăila ca una ce, prin importanța localității, a condițiunei sale și prin mijloace materiale de care dispune, să cuvîină să contribuie întrucîtva, de nu la desvoltarea, cel puțin la întreținerea teatrului nostru național pentru care în timpi mult mai înepoiați și mai grei, bărbați eminenți ai țării noastre au avut o solitudine demnă de națiunile civilisate și au făcut sacrificii de o respectuoasă memorie; dacă veți binevoi a ține compt și de dorința unui însemnat număr de cetățeni ce-mi fac onoare a mă decide la această propunere, atunci sper că o veți accepta cu credință și satisfacțiunea că faceți un serviciu instituțiunilor țării menite a forma moravurile naționale. Aștept decisiunea domniei voastre spre a ști ce-am de făcut cu angajamentele ce mi se oferă în alte părți, vă rog să primiți încredințarea distinsei mele considerațiuni.

Fanny Tardini,
artistă

Brăila
1876 septembrie

〈Rezoluția〉: Pe de o parte se va aloca prin proiectul de buget al anului 1877 lei 2000 ca subvențiune pentru susținerea în această urbe a unei trupe teatrale române de sub direcțiunea d-ei Fani Tardini, pe sezonul de iarnă, în considerație că această trupă este deja cunoscută orășanilor de mai mulți ani și care întotdeauna a răspuns dorinții cetățenilor prin reprezentațiuni alese și morale, iar pe de alta, presenta cerere se va pune în vederea consiliului deodată cu prezentarea proiectului de buget spre a decide.

Primar,
C. Berlescu

Primăria Brăila, dosar 38/1876, f. 2—3, orig.

¹⁻² Loc. alb în text.

320

1876 septembrie 27, Torino (Italia). — *Scrisoarea președintelui Congresului medical de la Torino, prof. Jacinthe Pacchiotti, prin care aduce mulțumiri Primăriei Brăila pentru participarea doctorului Ștefănescu la congres.*

Turino, 27 septembrie 1876

Domnule primar,

Am primit și citit cu multă plăcere scrisoarea de recomandare pe care ați avut bunătate a-mi scri ca mijloc de introducere a d. dr. Stephănescu, medic primar al spitalului din Brăila, care se recomandă prin calitățile de inimă și spirit. Toți medicii italieni veniți la Torino pentru această reunire științifică și unde lumina oamenii cei mai eminenți ai universităților Italiei au fost fericiți de a vedea că sora noastră, regina Danubiului, România, nu a uitat pe sora sa mai mare, Italia, după cum și Franța, cealaltă soră latină, nu o uitase, fiindcă domnul ministru al instrucțiunii publice, domnul Waddington, însărcinase pe unul din savanții săi pentru a o reprezenta la congresul nostru.

Vedeți dar, domnule primar, că prezența la noi a doctorului Stephănescu a fost o mare onoare pentru noi și o fericire imensă prin coincidența atîtor evenimente neașteptate. Știința va extrage mari profite și fraternitatea va cîștiga imens.

Îmi voi face datoria de a vă trimite toate lucrările cari au fost făcute în timpul congresului îndată ce vor fi imprimate și vom număra în zile fericite cunoștința personală a doctorului Stephănescu și buna idee ce ați avut de a mi-l trimite în Italia.

Vă rog a scuza forma acestei scrisori făcută în aceste momente de agitațiune continuă. Credeți numai că România și Italia trebuie a fi unite, aliăte și amice pentru progresul științei și al civilizațiunei.

Am onoare a vă prezenta salutările mele prea sincere.

Al dv. devotat,
profesor Jacinthe Pacchiotti,
președintele Congresului medical din Turino

321

1876 noiembrie 9, Brăila. — *Din tabelul cu date privind studiile profesorilor de la Gimnaziul comunal Brăila — astăzi Liceul „N. Bălcescu” — trimis de conducerea acestei instituții Primăriei Brăila.*

Numele domnilor profesori	Catedra	Titlele
Dembițchi H.	Desemn și caligrafia	Artist. Numit de primărie cu ordinul nr. 4535/1872.
Drăghicescu N.	Limba latină în comparație cu cea română cls. I—II	Certificat al direcțiunii Liceului „Sintu Sava” că a urmat șapte clase. Numit cu ordinul primăriei nr. 3016/1867.
Hepites St. C.	Științele matematice	Diploma de doctor în științele fizice și matematice din 1873 a facultății din Bruxelles, nota primăriei nr. 4041/1875 pentru catedra ce ocupă.
Lerescu Ioan C.	Științele comerciale (facultative)	Candidat în drept, doctoriu în științele politice și administrative cu diplomele Universității din Liege din 1865 și 1866. Numit în 1868 profesore provisoriu la școala de comerț din Bucuresci, la catedra dreptul administrativ, comercial și economia politică, apoi transferat în cea din Galați cu învoirea ministerului, în 1870 a fost numit la gimnaziul de aici profesor de istorie și geografie, apoi de istoria comerțului și economia politică la școala comercială de aici, în care se transformase gimnaziul (1871). Autor a mai multor operi didactice aprobate: manual de economia politică, catehismul dreptului administrativ, manual de dreptul comercial și de igienă.
Popescu Ath<anasie>	Limba latină și română cls. III—IV	Certificate de absolvirea a șapte clase seminariale, certificatul Universității din Bucuresci că a absolvit în mod regulat cursurile facultății de litere și a depus examenul de licență asupra limbei și a literaturii latine. Nota primăriei nr 4408/74 pentru numirea sa la catedra ce ocupă.

Director, Ion C. Lerescu

Primăria Brăila, dosar 19/1876, f. 157, 158, orig.

322

1876 noiembrie 15, Brăila. — *Raportul doctorului Ștefănescu către Primăria Brăila, privind participarea la Congresul de la Torino și intenția de a elabora un studiu asupra spitalelor din nordul Italiei.*

Copie dupe adresa d-lui dr. Ștefănescu, din 15 noiembrie 1876, către primărie, înregistrată la nr. 6644

Am onoare a vă face cunoscut că scopul ducerii mele la Congresul medical din Turino, nefiind altul decât numai în interesul științific al comunei locale, am căutat prin toate mijloacele a studia mai ales chestiunile relative la spitale, precum instalarea bolnavilor, diversele sisteme de ventilație, alimentarea bolnavilor, cuhnia și în genere tot ce privește spitalele.

Acest studiu l-am făcut în toate orașele de nord ale Italiei, putînd cu modul acesta <a> avea o idee și un studiu mai complet.

Memoriul observațiunilor studiate îl lucrez, astfel că în curînd voi avea onoare a vi-l prezenta. Sper că spitalul de aici va extrage o utilitate însemnată și eu mă voi crede satisfăcut a fi împlinit misiunea ce mi-ați încredințat-o în bună cunoștință.

Cu aceasta viu de a vă ruga ca să interveniți încă o dată prin un raport către domnul ministru de interne, ca să binevoiască de a-mi aproba suma de 800 franci ce dvs., dinpreună cu onor consiliu comunal, ați binevoit a-mi da ca mijloace de transport, sumă mică în comparație cu interesele mele materiale ce am pierdut în tot timpul cît am stat în Italia.

Primiți, vă rog, domnule primar, asigurarea considerației mele.

Medic primar al spitalului Brăila,

ss. dr. Ștefănescu

p. conformitate

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 85/1875, f. 430, copie.

323

1877 martie 2, Brăila. — *Din procesul verbal încheiat de Consiliul comunal Brăila, conținînd dezbaterele referitoare la incendiul izbucnit la fabrica de pîine a lui A. Borghetti.*

Consiliul comunal Brăila

Sedința de la 2 martie 1877

Nr. 15

.....
Cu ocazia izbucnirii incendiului de la fabrica d-lui Borghetti în seara de 9 noiembrie anul trecut 1876, fiind luate dispoziții pentru preîntîmpinarea

răului și apărarea orașului, a se aduce în ajutor și pompele din Galați. Ele au și fost pornite cu un tren expres, care pînă la Barboși, de aci au fost înapoiate pe motivul că focul se potolise și nu mai prezenta nici o amenințare.

⟨Urmează 10 semnături⟩.

Primăria Brăila, dosar 8/2876, f. 304, 306, orig.

324

1877 aprilie 3, Brăila. — *Cererea comandantului Regimentului 2 dorobanți, adresată Primăriei Brăila, pentru încartiruire pe timpul concentrării.*

Nr. 394

Domnule primar,

Conform ordinului Diviziei nr. 2816, urmînd a se concentra în Brăila acest regiment și fiindcă oamenii au și început a sosi, am onorul a vă ruga să binevoiți a desposa cuartiruirea a 1700 oameni trupă și 16 oficeri, între care trei cuartire vor avea și cîte un loc în grajd pentru caii oficerilor superiori. Pînă la sosirea însă a întregului regiment, este necesar cheari de mîne a se cuartiri patru sute oameni, trupă, un oficer superior și doi oficeri inferiori. Pentru care vă rog a regula urgent cele de cuviință.

Primiți, vă rog, d-le primar, asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

p. Comandant regiment,
Maior
ss. indescifrabil

D-sale, d-lui primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 71/1877, f. 6, orig.

325

1877 aprilie 18, București. — *Ordinul Ministerului de Interne către Primăria Brăila, privind respectarea convenției încheiate între guvernul român și rus, referitoare la trecerea armatelor rusești prin România.*

România
Ministerul de Interne
Diviziunea serviciului
administrativ
Nr. 7944

București, 18 april 1877

Domnule primar,

Vă trimit d-odată cu aceasta zece exemplare din convențiunea care regulează trecerea armatelor rusești prin România, votată de Corpurile legiuitoare și promulgată astăzi. În această convențiune dispunându-se ca autoritățile române trebuie să facă toate înlesnirile pentru aprovizionare, transportul și locuința trupelor rusești, precum și pentru toate trebuințioasele la facere de poduri, adică lemne, bărci etc. Dv. urmează să vă conformați acestor îndatoriri în ceea ce vă privește la cererile ce vi se vor face.

Primiți, d-le primar, asigurarea considerații mele.

p. Ministru
ss. indescifrabil

p. Seful diviziunii
ss. indescifrabil

D-lui primar de Brăila.

Primăria Brăila, dosar 1 A/1877, f. 7, orig.

326

1877 aprilie 23, Brăila. — *Din raportul comandantului Gărzii civile și al Garnizoanei Brăila către Primăria Brăila, privind paza orașului.*

România
Comandantul Gărzii civile
și al Garnizoanei Brăila
Nr. 131

Domnuli primari,

Prin plecarea din Garnizoana Brăila a trupilor permanente, toate posturile care să păzea de cele trupi s-a despus să fie păzite de către guarda orașianască și batalionul de miliție.

Asămenea posturi fiind destul de răspândite prin oraș, iar orașul după cum cunoașteți avînd o circumferință foarte mari.

Subsemnatul ca mai vechio în grad de maior între ceilalți ofițeri din garnizoană, avînd după art. II al serviciului din garnizoana sa sarcina de a îndeplini și funcțiile de comandant al garnizoanii care, după art. 6 al regulamentului de garnizoană, urmează a face atît în timpul nopții, cît și ziua, desă inspecțiuni tuturor gărzilor spre a să asigura de starea lor, servicii care din cauza marii circumferințe a orașului nu să poate faci pî jos, în interesul ca armata teritorială din orașul Brăila să poată îndeplini cu esactitudine importanța serviciului la cari sînt chemați, trebuind ca posturile să fie foarte des inspectate atît noaptea cît și ziua.

Vă rog să binevoiți a interveni la onorabilul consiliu comunal de a aloca o sumă măcar de 100 lei noi pe lună pentru a să putea dintrînșii plăti birjă cu care să se poată face inspecțiile.

Comandantul gărzii civile și al garnizoanii,
Maior Conaiy

Domniei sale,
domnului primariu al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 28/1877, f. 31, orig.

327

1877 aprilie 24, Brăila. — *Din procesul verbal încheiat de primarul Brăila, cu privire la cheltuielile ce trebuiau făcute cu ocazia vizitei în oraș a marelui duce Nicolae al Rusiei.*

Proces-verbal,

Astăzi, 24 aprilie anul 1877, subsemnatul primarul urbei Brăila, avînd în vedere adresa d-lui prefect al districtului cu nr. 3000 prin care mă anunță că d-l ministru președinte i-a ordonat din Roman că înălțimea sa marele duce Nicolae, însoțit de d-sa și de o suită de 30 persoane, are să sosească în orașul Brăila chiar astăzi, solicitînd d-l ministru a-i pregăti cuartierul necesariu dinpreună cu un prînz pentru 40 persoane și a lua subscrisul de urgență toate măsurile pentru o bună primire a acestui ilustru oaspe.

Primar,
C. Djuvara

Comisar interior,
P. Mihăilescu

Secretar,
N. Giurescu

Primăria Brăila, dosar 16/1872, f. 117, orig.

328

1877 aprilie 27. — *Înștiințarea dată de Primăria Brăila, referitoare la cursul rublei.*

România

Primăria urbei Brăila

Publicațiune

Am onoare a aduce la cunoștința d-lor cetățeni că, după comunicarea ce face d-l ministru de finanțe prin telegrama adresată d-lui casier general al județului la 25 aprilie corect, s-a depus pe biroul Camerii proiectul de lege pentru acordarea cursului legal și obligatoriu monetelor ruse. Rubla se fixează la patru lei, jumătate-la doi lei și sfertul-la un leu.

Primar,
C. Djuvara

Secretar,
N. Giurescu

Nr. 1782
Brăila, 1877 aprilie 27

Brăila, Tipografia P. M. Pestemalgioglu

Primăria Brăila, dosar 1 A/1877, f. 43, tipăritură.

329

1877 aprilie 30, Brăila. — *Adresa Prefecturii județului Brăila către Primăria Brăila, prin care se comunică telegrama ministrului de interne, privind trecerea armatelor ruse prin județ.*

Copie după telegrama d-lui ministru de interne
nr. 7935 de la 18/30 curent

Convenția care regulează trecerea armatelor rusești prin România, votată de Corpurile legiuitoare, se promulgă astăzi. În acea convențiune se dispune că autoritățile române trebuie să facă toate înlesnirile pentru aprovizionarea, transportul și locuința trupelor rusești, precum și pentru toate trebuințioasele la facerea de poduri, adică lemne, bărci etc. Îți comunic dar aceste îndatoriri ca să te poți conforma lor la cererile ce ți se vor face.

ss. Ministru,
I. C. Brătianu

p. conformitate
M. Demetresco

Primăria Brăila, dosar 1 A/1877, f. 3, copie.

330

1877 mai 28, Brăila. — *Adresa comandantului Gărzii cetăţeneşti către Primăria Brăila, prin care face cunoscut decretul conform căruia miliţienii se contopesc în garda oraşenească.*

România
Comandantul
Guardiei cetăţeneşti
din
Brăila
Nr. 115

Domnule primar,

Fiindcă prin înaltul Decret cu nr. 9021 s-au disposat că miliţienii din oraşele cu o populaţiune mai mare de 20.000 suflete se vor contopi în gardă, subsemnatul, în conformitatea menţionatului decret, a format anexatul ordin de zi pe miliţieni, rugându-vă, d-le primar, ca să binevoiţi a dispoza de urgenţă imprimarea lui în 300 exemplare.

Primiţi, d-le primar, încredinţările osebitei mele consideraţii.

Şefu batalionului,
Maior Conaiy

Primăria Brăila, dosar 28/1877, fila 46, orig.

331

1877 iunie 2, Bucureşti. — *Ordinul de zi nr. 15 al Marelui Cartier General, prin care maiorul Murgescu este citat pe Armată pentru acţiunea întreprinsă la 12 mai 1877, cind a fost scufundat un monitor turcesc.*

Bucureşti, 2 iunie 1877

Înalt ordin de zi nr. 15

Maiorul Murgescu din Corpul flotilei luînd parte în noaptea de 12 mai la operaţiunea întreprinsă de locotenenţii Dubaschof şi Tchertokoff din marina imperială rusă în contra unui monitor inamic pe care l-au scufundat, a dat probe în această împrejurare de mult curaj şi sînge rece şi a reprezentat

bine armata română. Acest fapt se aduce la cunoștința armatei. Prezentul ordin se va citi la apelul de dimineață la toate corpurile de trupă¹.

Din înalt ordin,

Seful Statului Major General,
colonel (Slăniceanu)

Arh. St. Buc. M. St. M., 1877/78 dosar 626, f. 606.

Ed. Doc. ist. Rom. Războiul pentru independență, vol. III, p. 499, 500 (doc. 939).

332

1877 iunie 2, Brăila. — *Din procesul verbal al Consiliului comunal Brăila, privind acordarea ajutorului solicitat de soțiile rezerviștilor chemați sub drapel.*

Consiliul comunei Brăila
Ședința de la 2 iunie 877

Astăzi 2 iunie 1877, consiliul comunal care este convocat în sesiune extraordinară pînă la 13 iunie a.c., conform notei d-lui primar nr. 2139, constituindu-se în ședință în sala seanelor primăriei, au răspuns la apelul nominal :

d. primar C. Djuvara

d. adj. consiliar R. S. Campiniu	d. consiliar I. Suditu
„ „ „ M. N. Duilliu	„ „ I. Vasiliu
„ consiliar C. Berlescu	„ „ Ap. Vasiliu
„ „ I. Triandafil	„ „ D. S. Nalbantoff

d. consiliar Chr. Grigorescu

și fiind în majoritatea dictată de art. 60 din legea comunală, d. primar a declarat ședința deschisă, după care a dat lectură următorului referat :

„Am onoare a pune sub ochii dv. petițiunile ce s-a adresat primăriei de către societate rezerviștilor domiciliați într-această urbe, concentrați și chemați sub drapele în oșire și prin care petițiuni solicită mijloace de întreținere zilnică în lipsă de alte resurse și pe cît timp socii lor se găsesc concentrați mai bine de o lună de zile în tabără. Vășindu-se aceste solicitări pe legea votată de Corpurile legiuitoare, sancționată și promulgată cu înaltul Decret nr. 483 de la 8 martie a.c. 1877.

Subscrisul, supuind dv. atît petițiunile în chestiune, cît și menționata lege, înserată în Monitorul statului cu nr. 56 de la 11/23 martie, vă rog, domnilor consilieri, a vă pronunția :

.

¹ Cu privire la unele acțiuni ale armatei turcești în porturile Galați și Brăila (doc. datat : 10 iunie 1877), vezi și Arh. St. Buc., Microfilme Franța, rola 17, cadrul 396, Ministerul Afacerilor Externe, Arhive diplomatice, C.P.C. Turcia, vol. 35.

Consiliul, pe baza consideranțelor ce preced și în unanimitatea membrilor aflați prezenți într-această ședință, cu diferență numai de opiniunea exprimată de d. adj. consiliar R. S. Campiniu, care se va înscrie mai jos,

Decide :

1) A se răspunde sociilor rezerviștilor chemați sub drapele și numai pe timpul concentrării câte bani cincizeci (50) de fiecare familie pe zi, care va justifica legitimitatea titlului, care va constata prin acte autentice că sociul rezervist a fost chemat sub drapelul unui corp anume denumit, cu treizeci zile mai-nainte, că la timpul chemării a fost stabilit și domiciliat într-această urbe și că sociile lor se găsesc fără nici un alt mijloc de existență.

2) Acești bani se vor răspunde din suma de lei 1.500 prevăzută prin bugetul anului curent la cap. 9 § 15 art. 34 și care s-a afectat la plata muzicei Regimentului nr. 2 pe timpul de vară prin decisiunea cu nr. 46 și aprobarea d-lui ministru de interne cu nr. 7057, care nepuindu-se în aplicare prin concentrarea sau plecarea regimentului dintr-această urbe, acest fond rămîne neîntrebuințat.

3) Prezenta decisiune se va înainta în copie la aprobarea d-lui ministru de interne conform legii comunale.

Primar,
Djuvara
Triandafil

I. Suditu
C. Berlescu
Ap. Vasiliu

N. Grigorescu

Primăria Brăila, dosar 77/1877, f. 11, orig.

333

1877 iunie 5, Brăila. — *Scrisoarea lui D. B. Obeanu, președintele Tribunalului Brăila, adresată primului ministru, cu privire la contribuția bănească a unor brăileni pentru înzestrarea armatei.*

Brăila
5 iunie 1877

Domnule prim-ministru,

În grelele împrejurări în care se află țara am crezut de datoria noastră ca împreună cu câțiva concetățeni să deschidem liste de contribuțiuni pentru echiparea batalionului de milițieni din districtul Brăila și am adunat lei noi 1565 bani 77 din care am răspuns 360 lei d-lui căpitan de milițieni Ion Suditu pentru confecționarea a 200 căciuli, aflate acum în depozit ; însă fiindcă milițienii s-au concediat, am crezut că de restul de o mie două sute

cinci lei 77 (1.205 77/100) nu puteam face o mai bună întrebuințare decât a-i destina pentru brava noastră armată care-și varsă nobilul său sînge la fruntarii ca să respingă insultele aduse drepturilor noastre străbune, să consacre independența absolută a țării și să salte prestigiul numelui României.

Vă rog, dar, d-le ministru, să binevoiți a primi pentru armată această mică ofrandă expediată astăzi prin poștă cu gropul litera A cu sigiliul cu inițialele D.B.O. în valoare de lei noi 1205, bani 77.

Primiți, vă rog, domnule prim-ministru, asigurarea prea distinsei mele stime și considerațiuni.

D. B. Obeanu

(Președintele Tribunalului Brăila)

Domniei sale, domnului prim-ministru.

⟨Rezoluția⟩ : Banii să se înainteze la tezauria publică și copia după adresa la d. ministru de resbel, spre a face publicare în Monitor și a trece prin socotelile sale această sumă.

Arh. St. Buc., Ministerul de Interne, Comunale, dosar 43/1877, f. 390.

Ed. Doc. ist. Rom. Războiul pentru independență, vol. III, p. 679 (doc. 1010).

334

1877 iunie 17, Brăila. — *Adresa Prefecturii județului Brăila către Primăria Brăila prin care se cere a se pune la dispoziția Regimentului de husari „Alexandru” mijloacele de transport necesare.*

România
Prefetura jud. Brăila
Serviciul administrativ
Nr. 4068

Brăila, în 1877 iunie 5/17
F. f. urgent

Domnule primar,

În asemănare cu ordinul telegrafic al d-lui ministru de externe no. 6638, vă invit cu onoare să dați tot concursul dv. d-lui maior Kvitniski din Regimentul de husari „Alexandru” pentru concentrarea carelor și boilor de transport ce va face.

Un asemenea concurs veți da și altor militari ruși cari s-ar presanta. Primiți, vă rog, d-le primar, asigurarea considerații mele.

p. Prefect,
G. Arghiropol

p. Directore,
Al. Opran

D-sale, domnului primar local.

〈Rezoluția〉 : S-a luat act despre aceasta și la timp se va da tot concursul pe cât va fi potință.

Adjunct
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 1 A/1848, f. 102, orig.

335

1877 iunie 21, Brăila. — *Din oferta făcută Primăriei Brăila de către Cleopatra Lemone, cu privire la închirierea caselor sale în care se află poșta rusă.*

Domnule primar,

Spre răspuns la adresa ce ați binevoit a-mi adresa sub no. 2443, an. onoare a aduce la cunoștința d-voastre prețul cu care am avut în trecut închiriate casele mele unde astăzi este Poșta rusă.

Cedez, cu chiria aceasta, casa armatei imperiale ruse sub condițiunile următoare : de la 1-*in* iunie a.c., epocă de când aceasta servește ca cancelaria Poștei ruse pînă la Sîntul Dimitrie a.c. cu prețul de lei noi 5000 plătiți înainte ; dacă după acest interval casa va rămînea în posesiunea armatei imperiale, voi primi simestrul pînă la Sfîntul Gheorghe 1878, plătit înainte și în sumă de lei noi 6000 ; dacă în termenul acesta armata imperială va deșărta casa, mă va avisa despre aceasta cu una lună înainte, spre a fi în timp de a putea închiria aceasta altuia, deoarece epoca aceea este unică în care se închiriază casele cu anul ; în caz contrariu, închirierea se va considera că continuă pe comptul armatei imperiale ruse și atunci mă voi plăti pentru întregul an, adică pînă la Sîntul Gheorghe 1879, lei noi 12.000.

Cleopatra Lemone

Brăila, 21 iunie 1877

Domniei sale, d-lui C. Djuvara, primarul urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 1 A/1848, f. 165, orig.

336

1877 septembrie 6, Brăila. — *Din ordonanța Primăriei Brăila prin care se anunță locuitorilor orașului că 8 septembrie este zi de doliu național în memoria ostașilor români și ruși cazuți în bătălia de la Plevna.*

România
Primăria urbei Brăila
Publicație

Joi la opt coarent se vor celebra în toată țara rugăciuni publice pentru oștenii români și rosieni care au căzut morți pe câmpiile de luptă în jurul Plevnei. Toate autoritățile publice vor asista în doliu la această ceremonie funebră. În ajunul acestei serbări toate stabilimentele de petrecere publice și în ziua de joi, în timpul rugăciunilor, toate prăvăliile și localurile publice vor fi închise, fiind o zi de doliu național.

p. Primar.
R. S. Campiniu

Secretar,
N. Giurescu

Nr. 3535
Brăila, 1877 septembrie 6

Tipografia P. M. Pestemalgioglu

Primăria Brăila, dosar 16/1872, f. 213, tipăritură.

337

1877 septembrie 9, Brăila. — *Decizia Consiliului comunal Brăila privind depunerea sumei de 30.000 lei din creditul afectat prin bugetul construcțiilor, pentru a se cumpăra arme armatei române.*

Consiliul comunal Brăila
Sedința de la 9 septembrie 1877
No. 163

Astăzi 9 septembrie 1877, consiliul comunal în urma a trei succesive convocări ce i s-a făcut de d. primar prin notele cu no. 3519, 3540 și 3553, constituindu-se în ședință în sala șanțelor primăriei, au răspuns la apelul nominal :

d. adj de primar R. S. Campiniu	
d. adj. cons. M. N. Duilliu	d. cons. I. Trandafil
„ cons. C. Berlescu	„ „ I. Vasiliu
„ „ C. N. Vericeanu	„ „ Ibr. Grigorescu

și fiind în majoritatea dictată de art. 60 din legea comunală, d. adj. de primar R. S. Campiniu, a declarat ședința deschisă și a dat lectură referatului următor :

„Am onoare a pune sub ochii dvs. telegrama d-lui ministru de externe înregistrată la no. 5001, adresată către d. d. prefecti, către președinți de consiliuri județeni, către președinți de tribunale și către primari de reședință, în copriinderea următoare : Ministerul de Resbel, prin o circulară către prefecti, a arătat nevoea în care ne aflăm de a avea arme, avem brațe, nu avem puscii, ni se oferă ocasiunea rară de a completa armatura noastră cu puscii Peabodý pe care experiența în fața inamicului n-a dovedit că cele mai bune în mâna soldatului român

Subscrisul prezintă dvs. această telegramă, vă rog d. d. consiliari a avea în vedere nevoia în care se află țara și care reclamă de la concursul și patriotismul fiilor săi sprijinul necesariu, binevoind a dispoza din partea acestei comune o sumă oarecare drept ofrandă pentru cumpărătoreea de arme ostașilor țarei cari luptă pentru independința ei. Propun dar suma de treizeci mii franci.

Considerînd că din suma de lei 686.000 există o rămășiță de peste lei 200.000, din a căria urmărire și încasare s-ar putea acoperi nu numai mica sumă ce s-ar oferi și ridica din fondul locurilor aflat în ființă astăzi la Casa de depunere și consignație pentru cumpărătoreea de puscii armatei române, dar nu s-ar împiedica nici executarea principalelor construcțiuni cînd vor fi a se începe în campania viitoare.

Considerînd în fine că oferirea și răspunderea unei sume de bani din fondul locurilor pentru cumpărătoreea armelor în chestiune este cea mai imperioasă datorie, la care urmează a participa și situațiunea sa, privind totodată independința, apărarea și chiar salvarea țarei.

Consiliul, pentru aceste considerante și în majoritatea membrilor aflați presinți într-această ședință, încuviințează cu aprobarea d-lui ministru de interne a se rădica și încredința ca ofrandă d-lui ministru de resbel, pentru cumpărătoreea de puscii Peabodý armatei române, suma de lei treizeci mii din suma de peste lei 348.000, aflați în ființă la Casa de depuneri și consignații pentru construcțiuni și care sumă de lei 30.000 se va răspunde din creditul afectat la art. 7 cap. 1, fiind suspendată construcțiunea capelelor de la cimitirile urbei, pentru care a fost afectat acest credit.

Presenta decisiune se va înainta în copie și de urgență la aprobarea d-lui ministru de interne conform legii comunale.

Adj. de primar,
Campiniu

Opiniune

D. consilier C. Berlescu a propus suma de lei 100.000 a se oferi pentru cumpăratoarea de puscii armatei români, avînd în vedere că la un asemenea apel ce s-a făcut țarei pentru cumpăratoare de tunuri, comuna Brăila a oferit o sumă mult mai mare, adică 6.000, decît suma încuviințată de majoritate și astăzi, cînd țara se găsește în nevoie pentru chiar apărarea sa, d-sa crede că suma propusă de lei 100.000 ar fi absolut necesarie și în raport cu mijloacele de care dispune comuna Brăila ¹.

C. Berlescu

C. N. Vericeanu

Primăria Brăila, dosar 88/1877, f. 4, 9, orig.

338

1877 octombrie 7, Brăila. — *Raportul comisarului interior al Primăriei Brăila, înaintat primăriei locale, referitor la cheltuielile făcute pentru decorarea peronului gării, cu ocazia trecerii împăratului Rusiei, Alexandru al II-lea.*

România
Comisarul interior
al Primăriei urbei
Brăila
Nr. 284

Domnule primar,

Pe baza apostilei dv. pusă pe nota d-lui prefect al județului nr. 9203, subscrisul, cu ocazia trecerii a m.s. imperatoarele Rusiilor în ziua de 6 corent, efectuînd cheltuieli în sumă de lei 102-65/00 și aceasta cu decorul peronului garei căii ferate prin una sută brazi și aranjaria salonului de așteptare.

Pentru care cu tot respectul transmit dv., odată cu prezentul, actul justificativ și legalizat de poliția locală la nr. 2585 ; rugîndu-vă, domnule primar, să binevoiți a face d-a se dispoza imiteria cuvenitului mandat de achitare.

Binevoiți, vă rog, d-le primar, asiguraria considerații mele.

Comisar,
P. Mihăilescu

Primăria Brăila, dosar 72/1877, f. 527, orig.

¹ Vezi și raportul președintelui Tribunalului Brăila, D. B. Obeanu, către primul ministru, prin care acesta este rugat să primească pentru armată suma de 1205,77 lei, strînși prin listă de contribuțiuni (*Doc. ist. Rom, Războiul pentru independență*, tom. III — 1877, p. 679, doc. 1010).

Considerind în fine, ca^o oferirea si^o respun-
dere a unei sume de bani din fondul comunitar
pentru cumparatoria armelor in chestiune,
este cea mai imperioasa datorie, la care urme-
da a paraliza comuna Braila, prin impor-
tanta si situatiunea sa, printru tot al odo-
la independinta, apararea si chiar salvarea
Terrei.

Consiliul, pentru aceste considerande si in
majoritatea membrilor aflati^o pusesti in^otrac-
ta^o sedinta.

Incuviintata cu aprobarea Sui^o Ministru de
interne, a se ridica si in^ocredinta sa ofranda
Sui^o Ministru de Rezel, pentru cumparatorie
de pusesti Peabody Armatei Romane, suma de
lei trei^ozeci^o mii, din suma de peste lei^o 248.000,
aflati in^o fura la Casa de Depuneri^o si Consig-
natie^o pentru constructiuni^o si care suma^o de
lei 2000. se va respunde^o din creditul apelat
la art. 8. cap. 1. fiind suspendata^o constructia-
nea Capetelor dela Districtele Urbei^o si pentru
care a^o fost apelat^o acest credit.

Presinta Deciziune se va in^oscrie in^o Copie
si de urgenta la aprobarea Sui^o Ministru de In-
terne conform legii^o Comunal.

Adj. de Primar. *Caracul*
Phanologic
Dr. D. D. D. *L. H. H. H.*

Opinie.

Consiliul C. D. D. D. D. a propus suma de lei^o
10000, a se oferi pentru cumparatorie de pusesti
armatei Romane, avind in vedere, ca la un
asemenea apel se sa facut^o Terrei pentru cum-
paratorie de bunuri, comuna Braila a oferit
o suma ~~de 10000~~ ^{de 30000} din^o al^o suma
incuviintata de majoritate, si asladi^o cind

339

1877 noiembrie 4, Brăila. — *Adresa Prefecturii districtului Brăila către Primăria Brăila, prin care aceasta este invitată la inaugurarea școlii profesionale de fete a județului, ce va avea loc la 8 noiembrie.*

Prefectura
districtului Brăila
din
România
N. 8491

Domnule primar,

Consiliul general al acestui județ, în ședința de la 25 octombrie curent, considerînd propunerea făcută de comitetul permanent d-a se face inaugurarea școalei profesionale de fete a județului, menită a fi una din cele mai principale îmbunătățiri speciale ale sale și dorind ca să se ia un avînt puternic, a decis a se face această inaugurare în ziua de 8 noiembrie viitor, ora 12 din zi, în localul școalei la care va asista întregul consiliu și autoritățile din orașiu.

Subscrisul are onoare a comunica d-voastră despre aceasta, rugîndu-vă să binevoiți a asista la această solemnitate.

Primiți asigurarea considerației mele.

Prefect,
B. M. Missir

D-sale, d-lui primar local.

Primăria Brăila, dosar 29/1877, f. 347, orig.

340

1877 decembrie 17, Brăila. — *Din procesul verbal al Consiliului comunal Brăila, privind cheltuielile făcute cu ocazia sărbătoririi luării Plevnei și a întâmpinării în gară a împăratului Rusiei, Alexandru al II-lea.*

Consiliul comunal Brăila
Sedința de la 17 decembrie 877
Nr. 237

Astăzi 17 decembrie, consiliul comunal, în urma a trei succesive convocări făcute de d. adj. de primar, M. N. Duiliu, prin notele cu nr. 4694,4705

și (...)¹, constituindu-se în ședința extraordinară în sala seanțelor primăriei, au răspuns la apelul nominal :

d. adj. de primar, M. N. Duiliu

d. consilier I. Stălpeanu,

C. Berlescu

d. consilier I. Triandafil

d. consilier I. Vasiliu și

D. S. Nalbantoff

conform art. 60 din legea comunală, d. adj. de primar a declarat ședința deschisă și a dat lectură referatului următor :

„În urma comunicărilor ce ni s-au făcut de d. prefect al județului prin adresele nr. 9079 și 9203, urmate ordinilor ministeriale, prima — pentru a se face cuvenita solemnitate în ziua de 30 noiembrie cu ocaziunea luării Plevnei și aceia de a doua — pentru a se face cuvenitele preparațiuni cu ocazia trecerii pe la gara acestei urbe, în ziua de 6 decembrie curent, a m.s. imperatorului Alexandru al II-lea al tuturilor Rusiilor ; pentru caz de urgență, pe de o parte, am disposat prepararea celor necesarii pentru acel finit prin d. comisar interior al comunei, iar pe de alta, văzînd că creditul efectuat pentru solemnități prin bugetul pe a.c. este deja epuizat.

.

...vă rog, d.d. consilieri, ca aprobînd cheltuiala făcută, să-mi deschideți credit pentru achitarea sumei în cestiune.

.

Adj. de primar,

M. N. Duiliu

⟨Urmează încă 3 semnături⟩.

Primăria Brăila, dosar 16/1872, f. 221, orig.

341

1878 martie 14, Brăila. — *Din petiția unui proprietar de imobil, adresată Primăriei Brăila, în care menționează că în anul 1877 a fost încartiruit în casa sa maiorul Murgescu.*

Domnule primar,

De la 12 aprilie anul espiat și pînă acum am avut și am neconținut în domiciliul cfartir pentru armată, astfel că întîi mi s-a dat în cartir d-l maior

¹ Loc alb în text.

Murgescu care, așezînd vreo două luni, au plecat unde au fost chemat de guvern, lăsîndu-mi în păstrare bagajul său...

Cu respect,
G. Cambano
cu domiciliul în strada
Grădinei împărătești

D-sale, d-lui primar al comunei urbane Brăila.

Primăria Brăila, dosar 73/1877, f. 460, orig.

342

1878 august 5, Brăila. — *Adresa Primăriei Brăila către consilierii comunali, privind întîmpinarea Regimentului 5 călărași care a repurtat victorii în războiul de independență.*

Primăria urbei Brăila
Nr. 3100

Domnilor consiliari,

Domnul prefect al județului, prin adresa cu nr. 6586, îmi comunică că mîine, duminică, la 6 curent, orele 6 p.m., sosește în acest orașiu Regimentul 5 de călărași, în care cea mai mare parte sînt militari din județul și urba Brăila, destinși în cîmpul de onoare unde au repurtat victorii ce fac parte din marea luptă a independenței noastre naționale.

Subsemnatul, avînd plăcuta ocaziune a înconștiința aceasta d-voastră, vă rog, domnilor consiliari, ca binevoind să fiți și domnia voastră presinți la bariera București pentru întîmpinarea acestor oșteni.

Primîți, vă rog, domnilor consiliari, asigurarea osebitei mele considerațiuni.

Primar,
R. S. Campiniu

Secretar,
G. Drăghicescu

Domniei sale, domnilor consiliari comunali — loco.

Primăria Brăila, dosar 1/1878, f. 169, orig.

343

1878 octombrie 18, Brăila. — *Proces-verbal încheiat în şedinţa Consiliului comunal Brăila, privind intrarea armatei române în Dobrogea.*

Consiliul comunal Brăila
Sedinţa de la 18 octombrie 1878
Nr. 175

Astăzi 18 octombrie 1878, consiliul comunal, constituindu-se în şedinţă extraordinară în sala seanţelor primăriei au răspuns la apelul nominal :

D-l primar R. S. Campiniu	Dl. consilier C. Berlescu
„ adj. M. N. Duiliu	„ „ C. N. Vericeanu
„ „ Gh. Cociaşiu	„ „ I. Triandafil
„ consilier D. Mărgăritescu	„ „ P. Moiescu
„ „ I. Stîlpeanu	„ „ E. Nichiforescu

şi fiind în majoritatea dictată de art. 60 din legea comunală, d-l primar a declarat şedinţa deschisă şi a dat lectură înscrisei propuneri a d-lui consilier D. Mărgăritescu, în cuprindere :

„Fiindcă trecerea armatei de ocupare în Dobrogea are să se opereze prin oraşul nostru, pentru care scop s-a şi făcut o ambarcaderă în port vizavi de Ghecet.

Propun ca comuna să ridice cu spezele sale două arcuri de triumf, unul la ambarcaderă şi altul la Ghecet în dreptul său şi să se dea acestei treceri toată solemnitatea ce necesită.

Strada ce coboară în port la ambarcaderă, pe unde va trece armata, ca suvenire pentru oraşul nostru şi pentru ţara întreagă, să se numească din acea zi înainte „Calea Virtutea Militară“, iar în locul arcurilor de triumf să se ridice în mod stabil şi definitiv două mici coloane în formă de stâlpi de o înălţime sa de trei metri, în vârful cărora să se aprinză câte o lampă şi pe care să figureze inscripţiunea trecerii în Dobrogea“.

Consiliul, luînd în consideraţiune propunerea de mai sus şi deliberînd în majoritatea membrilor prezenţi în această şedinţă, decide :

I. Pentru solemnizarea trecerii armatei române în Dobrogea :

a. Se va face toate onorurile convenite pentru însoţirea ei pînă la ambarcader.

b. Se va ridica un arc de triumf la locul de îmbarcare.

c. Seara se va ilumina autorităţile şi grădinile publice.

II. Pentru cheltuielile ce va necesita cu prepararea acestei solemnizări se deschide d-lui primar credit de lei cinci mii, care se vor mandata de la art. 1. din bugetul construcţiunilor pe anul curent.

III. În caz cînd urbea noastră cu această ocasiune va fi onorată şi cu presenta alteţei sale regale, domnul, se va face toate onorurile de recepţie

pentru care se mai deschide credit d-lui primar încă de lei trei mii din același capitol și articol al bugetului construcțiilor.

IV. Strada portului începînd de la Piața Sf. Arhangheli pînă în port, pe unde se va face deschiderea armatei la ambarcader, va purta de acum înaintea numirea de „Calea Dobrogei” pentru care se va solicita aprobare prin decret conform art. 77, aliniatul e din legea comunală.

V. Prezenta decisiune se va supune în copie d-lui ministru de interne spre aprobarea deschiderii creditului și decretarea numirii stradei portului în aceea de „Calea Dobrogei”.

D-l consilier C. N. Vericeanu a dat opiniunea următoare :

„Difer de majoritate numai în ceea ce privește ca cheltuială să se facă din banii locurilor. Sînt de opiniune ca pentru arătata cheltuială să se facă împrumut din banii locurilor, îngrijind consiliul ca din veniturile sale ordinare sau din împlinirea rămășițelor să se puie la loc, ca astfel să nu se micșoreze fondul banilor locurilor, bani care sînt destinați pentru înfrumusețări în urbe”.

D-l consilier P. Moiescu a opinat : „Sînt contra propunerii, întrucît s-a arătat nevoia de a se face împrumut din fonduri, care au altă destinație anume, mai cu seamă că și suma mi se pare mare”.

⟨Urmează 10 semnături⟩.

Primăria Brăila, dosar 70/1878, f. 5, 30, orig.

344

1878 octombrie, Brăila. — *Din memoriul unui grup de brăileni către Primăria Brăila, prin care cer să se execute lucrări de canalizare și aprovizionare cu apă a orașului.*

Domnule primar,

Subscrișii cetățeni proprietari din această urbe, venim cu onoare prin prezenta, pe de o parte, a vă pune în vedere imperioasa necesitate ce se reclamă pentru introducerea apei în urbe odată cu efectuarea pavagiului, iar pe de alta, a vă ruga să binevoiți a fi fidelul nostru intermediator și susținătorul în fața onor consiliu comunal ce presidați și a-l convinge că, introdusă odată apa în urbe, dînsa garantează salubritatea publică a întregii urbe, căci prin apă se poate face curățenia, la cazuri de incendiu (ce niciodată dorim) tot de apă avem mare necesitate și, în fine, apa în toate cazurile se reclamă în general și dacă onor consiliu va admite cererea de facie ca apa să fie introdusă în urbe odată cu efectuarea pavagiului, comuna va beneficia și de o economie precuară. Poate ni se va obiecta că comuna este în lipsă de fonduri și nu poate face asemenea angajament. Domnia voastră, în unire cu onor consiliu, reprezentanții urbei, să faceți toate posibilitățile și, cu o economie, d-a nu se abandona introducerea apei pentru altă dată, cînd și costul ar fi cu

30% mai superior și, în caz de abonamente, noi subțulscritorii prezentei să ne considerați deja abonați.

Sîntem ai domniei voastre
cu toată stima

⟨Urmează 123 semnături⟩.

1878 octombrie 1

Primăria Brăila, dosar 49/1874, f. 17, 18 și 25, orig.

345

1878 noiembrie 11, Brăila. — *Cererea șefului de Stat-Major al Diviziei active, adresată comandantului Garnizoanei Brăila, pentru încartiruirea unei companii din Regimentul 6 de linie, care urma să intre în orașul Măcin.*

Divizia activă

Nr. 742

1878 noiembrie 11

Domnule comandant,

Sosind aici în orașul Brăila o companie din Regimentul 6 de linie, destinate a ocupa Măcinul, sînteți invitat a face să fie cantonate în oraș pînă la trecere.

Efectivul companii se compune de 4 ofițieri și 109 grade inferioare.

Din ordinul șefului
de Stat-Major

Locotenent colonel
ss. indescifrabil

Domniei sale,
d-lui colonel Dunea, comandantul Garnizoanei Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Domnule primar,

Vă rog să binevoiți a regula cuartiruire ofițerilor și a trupeii menționate.

Primiți, vă rog, domnule primar, încredințarea osebitei mele considerații.

Comandantul garnizoanii

ss. indescifrabil

346

1879 iunie 26, Brăila. — *Referat al profesorului Cristodul J. Suliotti asupra examenelor de sfîrșit de an la gimnaziul din oraș, înaintat Primăriei Brăila.*

1879 iunie 26, Brăila

Domnule primar,

Conform invitațiunei cu nr. 2453, ce am avut onoarea de a primi din partea dv., ca să asistăm la examenele generale de la gimnaziu, avem onoarea a vă referi următoarele: am asistat în mod regulat la zisele examene și am constatat că anul acesta s-a realizat un progres foarte însemnat. Aceasta provine de acolo că toți domnii profesori sînt numiți conform legii în urma concursului, depărtîndu-se din corpul profesoral unele persoane, care prin maniera lor, prin insuficiența conștiențelor, discreditaseră gimnaziul și făcuseră pe mulți părinți a nu-și mai trimite copiii la această școală secundară.

Ca să cunoașteți mai bine rezultatul ziselor examene, vă vom expune în parte aceea ce am observat în fiecare obiect și în ordinea cum s-au ținut examenele.

Limba latină. Professore Athanas(i)e Popescu a probat prin elevii domniei sale că e pătruns îndestul despre scopul pentru care se predă o limbă clasică în gimnaziu. Am simțit multă plăcere cînd am văzut că se pun școlarii în pozițiune prin analiză a cunoaște toate regulile etimologice și sintactice, cum și arhaisme întrebuițați în conținutul unei bucăți din autori clasici prevăzuți în programă, fiecare vorbă, fiecare construcțiune, atît în teme cît și în traducțiune, nu i-a scăpat fără ca s-o aplice elevilor. Ca director, d-sa a lucrat foarte serios pentru disciplina elevilor, astfel că elevii, mai mult decît oricînd, s-au arătat cu buna-cuviință cerută.

Studiul istoriei. Acesta s-a predat de d-l profesoare C. Lerescu. D-sa ne-a probat că a avut mult zel și multă activitate în cursul anului. Elevii au fost deprinși, pre lîngă recitarea analitică a faptelor, și cu sintetizarea acestora, astfel că ei au în mintea lor, ca într-un tablou sinoptic, faptele și datele principale.

Științele matematice. Dl. profesoare St. Hepites a avut multă pațiencă în predarea lecțiunilor; d-sa s-a distins foarte mult, învățînd pre elevi a raționa. S-a ținut strict de programă. Grație ostenelei și metodei d-lui St. Hepites, elevii erau în stare să rezolve probleme destul de grele.

.....

Musica vocală. Professore dl. C. Bărcănescu, absolvent al Conservatorului din București, a făcut pe elevi în mai puțin de trei luni să cunoască principiile și a ceti chiar note la prima vedere. Ar trebui ca onor primăria să înființeze în buget o asemenea catedră, căci anul acesta lecțiunile s-au predat gratuit de d-l. C. Bărcănescu, pentru care ne grăbim a-i arăta unele noastre mulțămiri.

• • • • •

Mai-nainte de a termina, ne permitem, domnule primar, a vă aminti că gimnasiul este cunoscut ca foarte necesar, pre lângă alte școli, pentru ca să dea societății tineri luminați, educați, în științe și în litere, din cari unele le desvăluie inteligență și le risipesc superstițiunile, altele pre lângă acestea le purifică și gustul și în orașul nostru este indispensabil acest gimnasiu. Și ar fi bine, domnule primar, ca acest gimnasiu să se transforme în liceu de opt clase. Este necesar de acest lucru, fiindcă am observat că sînt foarte mulți buni școlari cari doresc a învăța și nu pot continua studiile lor, din cauză că, terminînd gimnasiu, sînt siliți a se duce în alte orașe, neavînd mijloace, renunță de a mai continua.

Acesta este, domnule primar, în scurt, rezultatul examenilor generale de la gimnasiul local, rezultat pe care cu onoare vi-l expunem în cunoștință de lucru, căci am asistat continuu la acele examene.

Mulțămîndu-vă, domnule primar, pentru distinsa onoare ce ne-ați făcut, acordîndu-ne încrederea dv., vă rugăm să binevoiți a primi asigurarea prea distinsei noastre stime și considerațiune.

Christodul J. Sulioti,
doctor în filosofie și litere,
licențiat în drept

C. C. Hepites

Primăria Brăila, dosar 46/1879, f. 107—109, orig.

347

1879, Brăila. — *Proces-verbal al Comisiei pentru fixarea limitelor portului Brăila, prin care se consemnează hotărîrea acesteia cu privire la delimitarea portului.*

Proces-verbale

În conformitate cu art. 138 aliniatul a din Regulamentul asupra Poliției porturilor și malurilor dunărene ale României și dupe inițiativa luată de d. inspector al porturilor, comisiunea pentru fixarea limitelor portului Brăila întrunindu-se astăzi la zece august anul 1879 și compusă din :

d. locot. colonel Murgescu Ioan, inspectorul porturilor,
inginer Șt. Hepites, delegatul comitetului portului,
M. N. Duiliu, delegatul primăriei,
Ivan G. Păltineanu, șeful perceptor <al> Vamei Brăila.

În urma vizitării minuțioase ce a făcut în tot portul, a hotărît următoarele limite :

În lungime :

— limita portului dinspre sud (din susul Dunării) va fi pînă la „Lă-nării” în dreptul șeanțului colectiv al orașului.

— limita despre nord (din josul Dunării) va fi șoseaua debarcaderului Ghicet.

În lărgime :

— începînd de sus de la „Lănărie” și pînă la casele d-lui arhitect Poenaru, unde actualmente se găsește vama, limita va fi poalele dealului, de aci pînă la capul stradei Samsariilor, unde sînt magasiile d-lui Fanciotti, va fi fața despre apă a liniei magasiilor, apoi înainte pînă la dreptul stradei Carantinei, limita va fi fața despre apă a liniei magasiilor d-lui Fanciotti și alții ; în fine, de aci pînă la limita despre nord, limita în lărgime a portului va fi linia pichetilor.

D-l căpitan al portului va cere Comitetului portului Brăila fondurile necesarii pentru înființarea tablelor prin care se vor desemna limitele portului.

Pentru acest sfârșit s-au încheiat prezentul proces-verbal care va rămă-ne în arhiva Căpitaniei portului Brăila și dupe care căpitanul acestui port va trimite copii conforme comitetului portului, primăriei și Vamei Brăila, spre regula cuvenită.

s.s. Delegatul comitetului portului,

Ing. St. Hepites

„ Primăriei,

Șeful perceptor vamal, Ioan G. Păltineanu

Inspectorul porturilor,

locot. colonel I. Murgescu

Colecția Documente foi volante, nr. 64, f. 2, copie.

348

1880 februarie 28, Brăila. — *Ordinul circular al Ministerului de Finanțe — înaintat Primăriei Brăila de către Biroul vamal Brăila — privind dispozițiile legii de porto-franc.*

Nr. 202

Copie după ordinul circular al Ministerului de Finanțe nr. 5730 către Vama Brăila

Urgent

Domnule,

Legea porturilor — france avînd a intra în aplicare de la 1 martie, găsesc de cuviință a reproduce aci dispozițiunile acestei legi spre a vi le aduce

la cunoștință, însoțindu-le de instrucțiunile neaparat trebuincioase pentru mai buna lor înțelegere.

Art. 1. Orașele Galați și Brăila sînt menționate pe timp de zece ani, în drepturile și privilegiile de porturi-france. Aceleași drepturi și privilegii, pe același timp, se acordă și porturilor Tulcea și Constanța. Sulina se menține în drepturile sale de porto-franco.

Toate mărfurile și produsele de proveniență străină, sosind pe apă, sînt scutite de orice taxe vamale la intrarea lor în aceste orașe. Ele vor putea fi exportate libere de orice drept. Taxele de import asupra mărfurilor ce se vor introduce din porturile-france în țară se vor plăti în momentul ieșirii lor din aceste orașe. Toate mărfurile înmagasinate în porturile-france pot fi declarate pentru transit pentru îndeplinirea formalităților prescrise de titlul I al legii generale a vămilor.

Precum vedeți, în acest articol sînt formulate regulile cari constituiesc drepturile și privilegiile a ceea ce se chiamă un porto-franc.

Aceste reguli, destul de clare de altminteră, conțin întrînsule în mod implicit încă cîteva altele pe cari, spre a evita orice nedomirire posibilă, le vom enumera aici :

1. Mărfurile de proveniență străină vor fi supuse drepturilor de vamă atunci cînd sînt introduse într-un porto-franc, pe uscat. Această regulă n-are însă loc pentru mărfurile pămîntene adică produse în țară sau împămîntenite, adică acelea cari, deși aduse din o țară străină, dar au plătit deja drepturile de importățiune la un alt biou de vamă.

2. Obiectele produse în raza unui porto-franc, fie materii prime, fie lucrute, cum sînt de exemplu săpunurile, lumînările de stearină ce se produc chiar în orașele Brăila, Galați etc. nu sînt supuse la plata de vamă la ieșirea lor din aceste orașe. Dar biourile vamali vor cere totdeauna mărcile de fabrică, certificate de origină, probînd că marfa e produsă în interiorul portului-franc și, în caz de îndoială, certificate în același scop, emanînd de la autoritățile locali.

3. În fine, se acordă aceeași scutire de drepturi la ieșire următoarelor obiecte, chiar dacă n-ar fi produse în interiorul portului-franc, anume medicamente, piinea, carnea și legumele verzi, necesare pentru uzul sătenilor din prejurul orașelor, iar nu pentru speculă.

Art. II. „Toate prohibițiunile de import sau esport precum și restricțiunile rezultînd din convențiunile de comerț sau din legi speciale, sînt aplicabile și porturilor-france”. Așadar, toate articolele prohibite la import prin celelalte biouri de vamă, precum armele, praful de pușcă, tutunul, sarea etc. nu se pot importa nici în porturile-france. Asemenea, după art. 5 al legii din 1874 asupra impozitului spirtoaselor pentru care drepturile vamale se vor percepe la introducerea lor în aceste localități. Să nu piardă din vedere că sarea și tutunul cari, în baza unor decisiuni ministeriale speciale, sînt libere a se importa în Dobrogea, plătiind un atît la ‰, vor fi supuse la aceleași reguli și în porturile-france din acea provincie cît timp se vor menține sus-zisele decisiuni.

Art. III. Municipalitatea orașelor Brăila, Galați, Constanța și Tulcea sînt obligate a înființa și întreține în bună stare șanțul înconjurător orașului, pre-

cum și clădiri la fiăcare din bariere pentru serviciul vamal. În cazul când comunele vor refuza d-a clădi localurile necesare serviciului vamal la bariere și a întreține în bună stare de reparațiune aceste localuri și șanțul de înconjurare, guvernul este îndreptățit a face aceste cheltuieli, înscriind din oficiu sumele necesare în bugetul comunelor.

Este bine înțeles că dispozițiunile acestui articol se aplică și pentru Sulina, care s-a omis numai din o scăpare din vedere.

p. Director general,
s.s. Gr. Olănescu

Pentru șeful serviciului
ss. Barbu Păltineanu

Pentru conformitate,
șef V. Marinescu

Primăria Brăila, dosar 2/1880, f. 93, 104, copie.

349

1881 decembrie 1, Brăila. — *Actul de vânzare a fabricii de spirt și a morii, proprietatea lui Gr. C. Monteoru, înaintat Primăriei Brăila de către avocatul acesteia.*

Avocatul
Primăriei urbei Brăila

Act de vânzare,

Subscrisul declar că am vândut de veci d-lui Lazăr Predingher fabrica mea de spirt cu moara și toate dependențele așa după cum se află situate pe islazul urbei Brăila, rămând obligat pentru viitor d-l cumpărător a urma cu plata către primăria respectivă atât pentru embaticu sau chiria terenului împrejmuit pe care se află aceste construcțiuni cum și tuturor taxelor fără a mă mai privi pe mine în nimic vreo răspundere, rămânând d-l Lazăr Predingher singur proprietar cu toate drepturile și îndatoririle mele.

Prețul tocmit cu care am vândut această fabrică este de una sută douăzeci mii lei noi, 120.000, pe care i-am primit astăzi pe deplin.

Pentru pacinică stăpânire a d-lui Lazăr Predinger i-am dat acest act formal legalizat de onor Tribunal de Brăila.

Brăila, 1 decembrie 1881

(ss) Gr. C. Monteoru
„ L. Predingher

Primăria Brăila, dosar 47/1864, f. 29, copie.

1882 februarie 27. Brăila. — Tabel întocmit de comisarul comunal al despărțirii I (circumscripție) și înaintat Primăriei Brăila, cuprinzând brutăriile existente în acest sector în anul 1882.

Nr. corent	Numele și prenumele	Proprietar sau chiriaș	De unde-și procură făină	Dacă are moară și cită cantitate de grâu posedă	Ce cantitate de pîne scoate fiecare brutărie în 24 ore	Cîte calități de pîne scot ¹			Care brutării au locuri în piață	Cei care n-au locuri prin ce mod vînd pînea ce scot	Strada unde se găsește fiecare brutărie
						I	II	III			
1	Hristu Gheorghe	chiriaș	fabrica A. Lascar	n-are	ocale 300	„	II	„	n-are	la brutărie și stabilimente publice	Silistra nr. 47.
2	Hristu Nicolai	idem	de la mai multe fabrici	idem	500	„	II	„	idem	idem idem	Silistra nr. 61
3	Dumitru Postelnicu	„	fabrica Vele	idem	150	„	II	„	idem	„ „	Piața Sf. C-tin
4	Andrea Cochino	„	idem Tenof și Popescu	idem	300	„	II	„	idem	„ „	idem
5	Alexi Patrichi	„	idem V. Popescu	idem	500	I	II	„	are gheretă	în piață și brutării	Bulevard
6	Haralambie Mavrochefalo	„	idem I. Milos	idem	300	„	II	„	idem	Idem	Silistra
7	Belu Linbidis	„	idem Velle	idem	300	„	II	„	n-are gheretă	la brutărie și stabilimente publice	Silistra
8	Gherasim Patrichi	„	de la toate fabricile	idem	300	I	II	„	idem	idem	idem
9	Iani Patrichi	chiriaș	de la toate fabricile	n-are	500	I	II	„	la băcanul din piață vinde	idem	Roșie nr. 13
10	Constantin Cosmato	proprietar	V. Popescu	idem	500	„	II	„	n-are loc	idem	Colții
11	Nicoli Galiățato	chiriaș	Tenof	idem	700	I	II	„	are loc	în piață și brutărie	Frumoasă
12	David Valer	idem	de la toate fabricile	idem	600	I	II	„	n-are loc	în brutării și locuri publice	Municipală
13	Stamate Pachino	idem	fabrica Velle	idem	800	I	II	„	idem	idem și prăvălia L.Boiangioglu I	Bucuresci
14	Cosma Pavlo	idem	A. Lascăr	idem	200	„	II	„	idem	idem	idem

Comisar,
I. Vasilescu

Primăria Brăila, dosar 1/1882, f. 53, 65, orig.

¹ În document : cantități.

1882 martie 1, Brăila. — Tabel întocmit de comisarul comunal al despărțirii a II-a (circumscripție) și înaintat Primăriei Brăila, cuprinzând brutăriile existente în acest sector în anul 1882.

Nr. corent	Numele și prenumele	Proprietar sau chiriaș	Strada	Nr. brutăriei	De unde-și procură făina, dacă are moară sau cumpără făină gata de la moară	Cîtă pline scoate în 24 ore	Care brutării au locuri în piață și care n-au locuri prin ce mod vînd pîinea	Cîte calități de pline scot brutării pe zi			Cîte brutării scot pîine de lux	Observații
								Calitatea I	Calitatea II	Calitatea III		
1	Constantin Gheorghe	chiriaș	Foburg	166	N-are moară, făina o cumpără de unde o găsește mai ieftină.	300	N-are loc în piață, pîinea o vinde la brutărie și la prăvălie în oraș	—	a 2-a	—	Nu scoate	—
2	Dumitru Dima	idem	P-ța Sf. Gheorghe	3	N-are moară. Cumpără făină de la moara Antipa.	70	idem	—	idem	—	Nu scoate	Scoate mai mulți covrigi decît pîine
3	Franți Belicu	idem	Gării		N-are moară, cumpără făina de la moara d-lui A. Lazăr.	150	idem	I	a II-a	—	idem	—
4	Constantin Cozmato	proprietar	P-ța Galați	10	N-are moară, făina o cumpără gata de unde-i convine la preț.	800	idem	—	a II-a	a III-a	idem	Toată făina de calitate a III-a o vinde la armata locală din garnizoană.
5	Panaghi Melos	chiriaș	Galați	59	N-are moară, făina o cumpără gata de la moara Lazăr.	500	idem	—	a II-a	a III-a	idem	—
6	Dionisie Valerianos	idem	Galați	46	N-are moară, făina o cumpără de unde-i convine la preț.	650	Are loc în piață	I-a	a II-a	—	idem	—
7	Mihalache Naum	idem	Bulevard	198	N-are moară, făina o cumpără de la morile Antipa și Valetu.	300	N-are loc la piață vinde la brutării și la prăvălia sa	I-a	a II-a	—	Nu scoate pline de lux.	—
8	Maer Stiru	idem	București	—	Moară n-are, făina o cumpără gata la V. Popescu	400	N-au loc la piață pîinea o vinde atît la brutărie și afară	I-a	a II-a	—	Scoate pline de lux numai o zi pe săptămînă: vinerea	—
9	Dumitru Galatato	proprietar	Galați	10	N-are moară, cumpără făina gata de la moara O. Țenov	800	Are loc la piață.	I-a	a II-a	—	Pîine de lux nu scoate.	—
10	Stamate Pascino	chiriaș	Lipovenilor	18	N-are moară, făina o cumpără de unde-i convine la preț.	250	N-are loc la piață, pîinea o vinde pe str. București la Eraclii Boiangiogu	I-a	—	—	Nu scoate	—
11	Teodoru Spungu	chiriaș	Glasis	152	idem	130	N-au loc la piață pîinea o vinde la brutărie.	—	a II-a	—	idem	—
12	Spiru Halichea	idem	Bulevard	152	idem	700	Are locuri 2 la piață	I-a	a II-a	—	idem	—
13	H. Vailer	chiriaș	Prusiană	4	idem	120	N-au loc la piață vinde de acasă și cu oameni afară.	I-a	a II-a	—	Scoate pline de lux calitate I-a.	Calitatea a II-a este pîine de seară.

Prezentul tablou ce conține un număr de treisprezece brutării, fiind întocmit conform ordinului nr. 760 al onor Primăriei urbei Brăila, se atestă de noi.

Comisar, Al. Vasilescu

1882 februarie 27, Brăila

Primăria Brăila, dosar 1/1882, f. 54, 64 orig.

352

1882 martie 12, Brăila. — *Plângerea unui zaraş brăilean — cu prăvălie — înaintată Primăriei Brăila, împotriva zaraşilor ambulanţi.*

Domnule primar,

Una din consideraţiunile dvs. către locatarii de prăvălii a fost totdeauna ca să se poprească ambulanţii d-a şede pe trotoarele stradelor cu diferite obiecte pentru vânzare, naturalmente pentru motivul ca un prevaliaş care plăteşte chiria şi este supus la toate dările fiscale şi comunale să nu fie pus în concurenţe de nişte ambulanţi care, fără a plăti asemenea dări, îşi expune marfa mai cu înlesnire amatorilor şi prin aceasta împiedică comerciul locatrilor de prăvălii.

Această măsură dreaptă s-a executat afară de schimbătorii de monezi care se pun cu masele pe trotoare, astfel că subsemnaţilor ni se prejudică comerciul nostru de zarafie.

Vinim dar cu profund respect a vă ruga ca în consideraţiunile celor mai sus expuse să ordonaţi să se poprească schimbătorii de monede a-şi aşeza mesile pe trotoare, obligaţi fiind şi d-lor a-şi închiria prăvălie expre, precum se urmează cu toţi ceilalţi ambulanţi.

Primiţi, vă rugăm, domnule primar, asigurarea prea distinsei noastre consideraţiuni.

Spiro A. Calloy
Malcoci

Domniei sale,

d-lui primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dos. 1/1882, f. 68, orig.

353

1882 aprilie 16, Brăila. — *Cererea mai multor comercianţi din Brăila, adresată Primăriei Brăila, pentru eliberarea locurilor necesare expunerii mărfurilor în Piaţa Poporului unde a fost mutat Tîrgul Moşilor.*

Domnule primar,

Tîrgul Moşilor ce se făcea mai înainte afară din oraş acum, de vreo cîţiva ani, s-a permutat în P-ţa Poporului sub motive :

I. — Că se plătea enorme cheltuieli cu vama pentru marfa ce se scotea afară din oraş pe barieră şi, în caz când nu se vindea, se plătea altă vamă la înapoiere, deosebit alte cheltuieli cu transporturi etc.

II. — Că nu este nici un loc ca mai înainte liber, favorabil, pe izlaz, pentru asemenea târg.

III. — Văzînd criza timpului de faciă cu secită și încetarea comerțului cu desăvîrșire.

IV. — Persoanele ce au luat loc la licitație în zisa piață, care este ocupat și neocupat, n-au nici o pretențiune în caz dacă s-ar ocupa de alte persoane cît va ține acest tîrg, dupe cum se afirmă prin subsemnăturile din prezenta.

Pentru aceste motive, vă rugăm respectoși, d-le primar, binevoiți a dispoza liberarea acestui tîrg în piața numită ca și mai înainte, fiind un timp foarte scurt de 4—5 zile, piața spațioasă și mai în centru decît toate alte piețe din oraș și în favoarea generală a publicului.

⟨Urmează 127 semnături⟩.

Domniei sale,

d-lui primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 1/1882 f. 115, 116, orig.

354

1882 aprilie 30, Brăila. — *Cererea unor comercianți, adresată Primăriei Brăila, pentru a fi scutite de vamă mărfurile ce sînt produse în oraș.*

Domnule primar,

Subsemnații orășeni și proprietari cu respect facem cunoscut d-voastră că comerțul nostru a decăzut cu desăvîrșire din cauza eczecutării taxei vamale după la barierele urbei, adică taxându-se toate mărfurile ce ies din bariere, fie din străinătate, fie chiar indigene, precum : lemnărie, pește sărat și proaspăt, rogojini, olărie de pămînt etc. pînă la prețul de 5 bani în sus, sub pretest că impiegații vămii au ordinele d-lui ministru de finanțe nr. 22291 din 18 iulie 1881.

Vă rugăm, domnule primar, să binevoiți a lua în considerație cele menționate mai sus în favoarea generală, adică dacă acest ordin trebuie să fie așa strict eczecutat de autoritatea competentă, dupe cum se procedează, taxînd chiar toate articolele în minime cantități pentru menajul casei țăranilor cu care prin aceasta au închis tot comerțul nostru de care ne bucurăm.

1882
aprilie 30

Cu respect
⟨Urmează 25 semnături⟩.

Domniei sale,

domnului primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 1/1882, f. 152, orig.

355

1882 mai 8, Brăila. — *Raportul Biroului vamal Brăila către Primăria Brăila, privind aplicarea taxei vamale numai la import.*

România
Ministerul Finanțelor
Biuroul vamal Brăila
Nr. 857

Domnule primar,

Ca rezultat la adresa d-voastră nr. 1768, am onoare a vă face cunoscut că acest biurou supune la plata de vamă toate mărfurile ce se importă în țară prin bariere de proveniență străină, după tariful vamal și ordinul d-lui ministru finanțelor cu nr. 22291 din 1881 și 16779 din a.c. ce se înaintează dv. în copie pe lângă acesta, iar mărfurile indigene se scutesc de dreptul vamal.

Taxa timbrului de 50 bani, precum și 30 bani, taxa declarației, se percepe în baza ordinului nr. 16779, fie marfă supusă dreptului vamal, fie scutită.

Primiți, vă rog, d-le primar, asigurarea considerațiunei mele.

Șef perceptor,
G. Trandafir

Impiegat,
D. Anghelovici
Domniei sale,

domnului primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 1/1882, f. 167, orig.

356

1882 mai 12, Brăila. — *Raportul comisarului comunal al oborului către Poliția Brăila, privind vânzarea cerealelor de către săteni în oborul orașului.*

Comisarul comunal
Oborul
Nr. 16
1882 mai 12

Domnule polițai,

Subsemnatul, văzînd desile reclamațiuni ale locuitorilor săteni ce vin cu produse în obor că unii din dragomani îi șicaniază punîndu-i în întîr-

ziere cu darea socotelei dupe descărcare, ba chiar voiesc a se încerca să nege și prețu tocmelei. Provenind aceste inconveniente din cauză că d-lor căpitani de la bariera Sf. Constandin și Silistra tolerează intrarea carelor cu produse pe acolo cumpărate fără biletul comisarului comunal de la obor.

În vederea ordonanței cu n. 3561/79 unde s-a stabilit regulile cele mai asigurătoare în privința tranzacțiilor ce se fac la oborul urbei între cumpărători și vânzători de produse.

Văzînd că, prin ordinul ce am primit acum din partea d-lui primar local cu n. 1737, s-a stabilește netolerarea în modul absolut nimănui a exercita profesiunea de dragoman fără permisiune legală a camerei de comerț, conform ordonanțelor și regulamentelor în vigoare.

În acest scop, mă cred dator a vă supune cazul la cunoștință, rugîndu-vă, domnule polițai, să binevoiți a da ordine la cele două bariere, notate mai sus, să nu mai îngădui intrarea pe acolo unor asemenea produse ce se vînd fără biletul nostru, căci altfel nu se poate ține nici o regulă satisfăcătoare instrucțiunilor întocmite relative și sătenii vânzători espuși la diferite șicanuri și păgubi la prețul mărfii vîndută.

Binevoiți, vă rog, domnule polițai, a primi asigurarea destinsei mele considerațiuni.

Comisar,

L. Ștefănescu

D-sale, domnului polițai al urbei Brăila.

Poliția Brăila, Josar 3/1882, f. 1, 17, orig.

357

1882 septembrie 3, Brăila. — *Refcratul Biroului serviciului de constatare comunal, înaintat Primăriei Brăila, privind istoria orașului — geografic, demografic, edilitar.*

Biuroul
serviciului de constatare
comunal local
Nr. 27

Domnule primar,

În urma apostilului pus de domniea voastră pe adresa d-lui prefect local nr. 5741 din 20 august expirat, ce cu onoare vi se înapoiază aci alăturat în original, subscrisul nu lipsesc a vă subpune respectuos respunsurile mai jos espuse ce am găsit în puțința mea a vă da la punctele din chestionarul priimit pe lîngă acea adresă spre sciință și ceea ce veți bine chibzui de cuviință în privința-le.

1. Comuna noastră se numește Brăila.

2. Mai de mult ea se numea Ibrăila și avea cetate veche cu același nume, care în osebite rînduri fu lovită și arsă de domnii români (moldoveni și munteni) spre a alunga pe turci de care era ocupată; pînă în cele din urmă, la 1828, cînd rușii, cu concursul și cooperarea românilor, o luară cu asalt și o nimiciră desăvîrșit, așa că astăzi nu mai există dintrînsa decît numele.

3. Această comună, pînă în anul 1864, data votării și promulgării legii comunale, forma împreună cu viile și cătunele, Morile de Vînt, Piscul și Atîrnații, aflătoare pe izlazul ei, o singură comună sub numirea de „orașul Brăila”. De atunci însă, la punerea în aplicație a zisei legi, parte din locuitorii acelor vii și cătune au făcut a fi declarate ele de comună, o parte sub numirea de comună rurală „Islazul”, și a se separa astfel de comuna lor mună, orașul Brăila, care rămase după aceea numai în limitele șanțului ce desemnează întinderea portu-francului acestui oraș.

4. Cât pentru numărul d-astăzi al familiilor și locuitorilor acestei comune, neavînd actualmente alte baze sau date mai apropiate decît ultimul recensimînt de contribuțiuni, care reprezintă ca la *șapte mii cinci sute*¹ capi de familie contribuitori, din care, după experiența dobîndită în serviciu, cred că s-ar putea admite ca stabili numărul de 7200², adică șapte mii două sute familii, socotite cu mic cu mare pînă la cinci suflete de fiecare. Și așa fiind, cred că s-ar putea afirma că această comună numără în prezent 7200 de familii ori 36.000 suflete, sau locuitori stabili, și osebuit d-asta, o populație flotantă de la 10 pînă la 15 mii de suflete după mișcarea și fluctuațiunea afacerilor locale de peste ani.

5. Această comună, după cele arătate mai sus la nr. 3, nefiind astăzi compusă decît de un singur oraș, rămîne prin urmare a se da științele relative la cătunele ei d-odinioară de către numita acolo comuna Islazul.

6. Locuitorii acestei comune sînt: români, bulgari, greci, ebrei, ruși, sîrbi, nemți, unguri, armeni, italieni, francesi, englesi, țigani și turci.

7. Pentru a arăta cu oarecare siguranță numărul familiilor acestor neamuri de locuitori după protecțiune sau naționalitate, ne lipsesc astăzi verce date certe, căci singurele date în astă privință sînt prea vechi, adică cele ale recensămîntului statistic din anul 1859/60, care și acestea se află la minister, iar numărul lor după origină s-ar putea, cred, admite aproximativ sau oarecum aproape de probabilitate în raport cu totalul de 7200³ ale populații stabile, sau arătate, precum urmează: români 2500⁴, bulgari 1800⁵, greci 1400⁶, ebrei 600⁷, ruși și lipoveni 150⁸, sîrbi 120⁹, nemți 10, unguri 150, armeni 120¹⁰, italieni 70¹¹, francesi 20, englesi 10, țigani 100 și turci [90.]

¹ Adăugat în text.

^{2,3} Inițial: 600, modificat: 7200.

⁴ Inițial 2000, modificat 2500.

⁵ 1800 în urma modificării, cifra inițială ilizibilă.

⁶ Inițial: 1200, modificat 1400.

⁷ Inițial: 300, modificat 600.

⁸ Inițial 120, modificat 150; s-a adăugat „Lipoveni”.

⁹ Inițial 10, modificat 120.

¹⁰ Inițial 100, modificat 120.

¹¹ Inițial 60, modificat 70.

8. Comuna aceasta este în apropierea râului Dunărei care o scaldă în tot lungul ei înspre est. Tot spre acea parte are în fația ei Munții Măcinului și bălțile șanalului numitului său.

9. Împrejurul-i nu are acest oraș decît o singură comună, numită rurală sau satească, adică comuna Islazul despre care s-a vorbit mai sus la nr. 3. Ea începe nemijlocit de la barierele lui și cade în parte-i despre nord, vest și sud.

10. Nici înăuntrul și nici în apropierea acestui oraș nu se află nescareva ruine vechi, siliști, movili, popine sau alte asemenea lucrări vrednici de însemnat. Tot ce se găsește aici d-aseamenea natură este biserica din centrul principal al orașului, numită catedrală, cu hramul Sfîntului Arhanghel Mihail, zidită după luarea cetății de la 1828, pe temelile sau ruinele unei geamii, cum și un frumos monument afară din oraș, spre partea de sud, redicat în memoria acelei victorii și a celor căzuți în luptă cu acea ocazie.

11. Nefiind aceste lucruri nescareva lucruri antice sau necunoscute, oamenii nu zic despre dînsle alt decît ceea ce s-a zis aici.

12. În acest oraș nu sînt nici izvoare sau puțuri de păcură, nici găuri de unde să easă fum de pucioasă, ori cărbuni, piatră, ori sare, ori nisip de aur, ci numai în apropierea lui, în partea dinspre sud, pe moșia domeniului, se găsesc locuri sărate și mai cu osebire lacul balnear numit Lacu Sărat, astăzi deja destul de cunoscut.

13. Despre trecutul acestui oraș nu se scie alt decît aceea ce s-a zis deja aci pînă acum, adică că a fost cetatea veche, că a fost ocupat de turci, că a îndurat războaie multe și că, în fine, a fost eliberat de tot de turci la anul 1828.

14. Biserici sînt aici actualmente 17, adică : ortodoxe 11 (din care una numai nu funcționează, nefiind încă de tot isprăvită), catolică 1, evanghelică sau protestantă 1, armeană 1, lipoveană 1 și ebraică 2 (temple).

15. Din vechi, de sub dominațiunea turcilor, remase aici numai o singură biserică, foarte simplu clădită, aproape de malul Dunărei, fără a se cunoaște de cine anume era făcută și căreia de la sfîrșimarea puterii turcești și începerea punerii de temelii pentru facerea altor biserici i s-a dat, ca și mahalalei în care ea se găsea situată, numirea de Biserica Veche ; însă fiind slabă și nemairestaurată de nimeni, s-a ruinat de tot. așa că astăzi nu i se mai scie decît locul și numele.

În ce privește numitele de mai sus 17 biserici, acestea fiind făcute d-a-tunci încoace prin inițiativa și voluntare contribuțiuni private, se întrețin, pînă într-acest moment, tot cu asemenea contribuțiuni și mici donațiuni ale părților interesate.

16. Aici nu au fost, nici sînt case mari domnesci sau boieresci.

17. Școli sînt aici astăzi 28, din care publice 14 și particulare 14. Ele se împart precum urmează și anume :

— al statului : 3 primare de băieți, 2 idem de fete și un gimnasiu real de băieți, întreținut parte de stat și parte de comună ;

— ale comunei : 3 primare de băieți, 3 idem de fete și 1 secundară de fete ;

— a județului : 1 profesională de fete, iar

— ale particularilor : 10 de băieți și 4 mixte de băieți și fete, din care șase grecesci, una protestantă și șapte ebraice.

18. Pe lângă munca pământului și comerțul de cereale etc. locuitorii d-aici se ocupă cu facerea de vase de navigație fluvială, cu fabricarea mecanică de făină și paste, cu lemnărie, rotărie, seau căruțarie, dogărie, fierărie, olărie și alte meșteșuguri necesare societății, din care unele chiar în un grad de perfecțiune.

19. Altceva mai însemnător sau estraordinar nu se mai scie despre această comună.

Subpunându-vă cele ce preced, vă rog, onorate domnule primar, să primiți asigurarea distinsei considerații și stime ce vă port.

Controlor,
G. Costinescu

Domniei sale,
domnului primar local.

〈Rezoluția〉 : după acest referat se va așterne sciințele pe lista în ces-tiune, poprindu-se copie.

Primar,
Campiniu

Primăria Brăila, dosar 1/1882, f. 416, 417, 422, ciornă.

358

1882 decembrie 31, Brăila. — *Adresa Căpităniei portului Bră-ila către Primăria Brăila, prin care se informează că agenția vapoarelor Freyssinet a construit debarcaderul din port în urma autorizației date de Ministerul Afacerilor Străine.*

Nr. 2106

Domnule primar,

Spre răspuns la adresa domniei voastre nr. 4704, am onoare a vă face cunoscut că agenția vapoarelor Fraissinet¹ a construit debarcaderul său în acest port, în urma autorizațiunei onorabilului Ministeriu al Afacerilor Stre-ine, în condițiune de a așeza un ponton pe apa fluviului. Sosea de lemn cu o punte volantă legînd pontonul de mal.

Dacă zisa companie voiesce, poate stabili imediat pe mal și o gheretă incbilă, putînd fi lesne deplasată. Cît despre hambar sau magazie, fie chiar

¹ Vezi și Arh. St. Buc., Microfilme Franța, rola 134, cadre 324—325, Corespondență comercială consulară (C.C.C.), Galați, vol. V.

provizorie și de lemn, ea nu va putea fi stabilită decât la extremitatea despre oraș a portului său la cel puțin 10 metri de malul normal al râului.

Primiți, vă rog, domnule primar, asigurarea distinsei mele considerațiuni.

Căpitanul portului
A. Vansaamu

Domniei sale,
domnului primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 1/1882, f. 527, orig.

359

1883 martie, București. — *Ordinul telegrafic al Ministerului de Finanțe către Primăria Brăila, prin care se comunică decizia guvernului român privind suprimarea serviciului vamal la barierele orașului.*

Vi se comunică că guvernul, prin decisiunea sa d-astăzi, a suprimat serviciul vamal de bariere. Mîine 17 curent acest serviciu va înceta.

Ministru finanțe,
G. Lecca

Primăria Brăila, dosar 11/1883, f. 65, copie.

360

1883 mai 4, București. — *Ordinul Ministerului de Interne către Prefectura județului Brăila, privind reglementarea arendării serviciului de trecere peste Dunăre, care urmează a fi făcut de comunele riverane.*

Copie dupe ordinul d-lui ministru de interne cu nr. 8141, de la 4 mai 1883 către Prefectura Brăila

D-l ministru al afacerilor streine-mi face cunoscut că unele comune riverane pe Dunăre au obiceiul d-a face tarife de taxe pentru trecerea între ambele maluri a persoanelor, vitelor și mărfurilor și a arenda venitul acestor trecători pentru sume fixe ce intră în casele municipale.

Serviciul de trecătoare fiind de drept rezervat statelor riverane, el nu e nicidecum influențat de principiul libertății fluviale, în ce privește navigațiunea,

statul arendează exploatarea gheceturilor (trecătorile) odată cu aceea a ostroavelor (a se vedea s.c. Monitorul nr. 1 din 1878), iar tarifele taxelor fiind prea scăzute pentru a acoperi cheltuielile serviciului, trecerea se face de antreprenorii ostroavelor cu vase primitive și din acest motiv persoanele mai cu seamă preferă a uza de bărcile particulare plătind dupe învoială și astfel comunele riverane, neîntâmpinînd vreo opoziție din partea antreprenorilor de ghecet, arendează ele trecătorile, pentru taxe adesea exagerate și de multe ori primesc ca antreprenori persoane străine de naționalitate română, luînd în acest mod din mîna indigenilor o industrie care poate contribui și ea pînă la un punct la dezvoltarea navigațiunei naționale pe Dunăre.

Mai-nainte d-a se lua dispozițiuni pentru prohibițiunea acestui uz adoptat de comune și pînă ce serviciul public de trecătoare sau ghecet va primi cuvenita reglementare, vă rog, d-le prefect, să puneți în vedere comunelor riverane cu Dunărea ca arendarea acestui serviciu să se facă numai la români și taxele ce se vor percepe să fie fixate la o cifră echitabilă.

Primiți, vă rog, d-le prefect, asigurarea considerațiunei mele.

(ss) p. Ministru Moschuna
Seful divisiiei, Nicolau

Pentru conformitate
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 11/1883, f. 154, copie.

361

1883 septembrie, Brăila. — *Din plingerea comercianților brăileni către Primăria Brăila împotriva concurenței pe care o fac comercianții ambulanți.*

Domnule primar,

Domnia voastră știți, domnule primar, că piața Bucuresci, sîmbăta mai cu seamă, este înșesată de o mulțime de vînzători ambulanți încărcăți cu tot felul de mărfuri de manufactură care vînd la ușa magazinelor noastre cu prețuri cu care noi nu putem vinde ; apoi de aici se inport prin toate mahalalele.

Si cum am putea noi vinde cu aceleași prețuri ? În ce condițiuni sîntem noi vizavi de ei ?

Acești vânzători de mărfuri, după art. 8 din legea asupra patentelor, plătesc — dacă plătesc toți — jumătate patenta ce ar plăti-o dacă ar vinde în magazin...

Dînșii nu plătesc nici o chirie, pe cînd noi plătim sute de galbeni pe an, afară de cheltuieli de instalare, întreținere și înfrumusețare.

Dînșii, fiind nestabili, pot vinde orice fel de marfă și pot măsura cum voiesc, fiindcă nu se vor mai întîlni cu cumpărătorii, pe cînd noi trebuie să avem încrederea cumpărătorilor.

Armele fiind așa de neegale, cum am putea noi să luptăm ?

Care sînt efectele acestei concurențe ?

Comerțul onest și stabil este lovit ; micile capitaluri naționale sînt zdrobite ; creditul pierdut ; proprietățile-și micșorează valorile ; în fine, ruina comerțului care este ruina orașului.

Credem, domnule primar, că în fața stagnațiunii portului nostru, cînd fiecare din noi, comercianți și proprietari, abia putem a ne ține cheltuielile zilnice, nu veți mai permite și flagelul ce avurăm onoare a vi-l semna, ci veți pune de urgență cestiunea în deliberarea onor consiliu comunal, pentru a să lua o hotărîre cît mai favorabilă intereselor orașului.

⟨Urmează 174 semnături⟩.

Domnului primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 11/1883, f. 336—339, orig.

362

1883 octombrie 9, comuna Batogu, jud. Brăila. — *Act de naștere al actriței Maria Filotti.*

Nr. 43

Mari Constantin

N. Filote

Din anul una mie opt sute optzeci și trei luna octombrie ziua nouă ora zece dimineața

Act de naștere al d-rei Mari, de religie ortodoxă, sexul femeiesc, născută în ziua de șapte curent în casa părinților săi din această comună, fiică a d-lui Constantin N. Filote, de ani treizeci și patru și a d-nei Sofia, de ani treizeci și unul, de profesiune proprietari, domiciliați în această comună, dupe declarația făcută de tatăl care ne-a înfățișat copilul. Întîiul martor — Petrică N. Ionescu, de ani douăzeci și opt, și al doilea martor — Maria Galieanca, de treizeci și cinci, de profesiune, cel întîi-agricultor și cea de a doua-moașă, domiciliată în orașul Brăila, care martori sînt prieteni cu părinții pruncei,

care au subscris acest act împreună cu noi și cu declarațiile dupe ce li s-a cetit. Constatat dupe lege în casa primăriei de noi, Vasile Leca, ajutorul primarului comunei Batogu și oficer al stării civile.

C. N. Filotte, declarant

Petrică Ionescu } martori
Maria Galieanca }

p. Primar oficer,
Vasile Leca

⟨Mențiune⟩ : Mort. Art. 1099 din noiembrie 1956. Înregistrat la Sfatul popular com. Bu⟨curești⟩, comunicat cu nr. 29.827 — 6 noiembrie 1957.

ss. indescifrabil

Colecția Starea civilă comunală (nr. 28) comuna Batogu, reg. 30/1883, f. 23, orig.

363

1884 martie 28, Brăila. — *Raportul Serviciului sanitar al orașului Brăila către Primăria Brăila, prin care se înaintează situația asupra stării și funcționării fabricii de spirt a lui Lazăr Predingher.*

Serviciul de igienă
Nr. 78

.

Act de constatare a stării și funcționării povernei d-lui Lazăr Predingher de lângă Brăila

VII. Condițiunile de exploatare a stabilimentului.

Nu ne vom ocupa de această chestiune decât sub punctul de vedere al stării lucrătorilor și modului lor de trai. Numărul oamenilor întrebuințați zilnic în acest stabiliment, fie ca lucrători în distilerie, fie ca îngrijitori și păzitori ai vitelor de îngrășat, este de aproape 100 oameni.

Lucrul ce fac zilnic acești oameni este un lucru penibil, căci și în distilerie, dar mai ales la vite aerul în care trăiesc este viciat, astfel că pe lângă o mâncare mai substanțială, acești oameni ar avea nevoie cel puțin noaptea, în orele de odihnă, de un aer mai sănătos și mai abundent. Din nenorocire însă am constatat că acești nenorociți sînt siliți a dormi fie chiar în grajdurile acelea infecte de care am vorbit mai sus, fie în sălile destilateriei, fie prin niște bordeie primitive, acoperite cu băligar și unde lipsește totalmente atît spațiul cît și aerul stricat necesar respirațiunei lor ; astfel, în niște bordeie, unde abia ar putea trăi un om, dorm cîte 3—4 și mai mulți.

LE
A. Perovian
29

MORT
1049 St. Germain
1913
Camp is St. Germain
is situated on St. Germain St. 1913

[illegible]

Polyporus } Marten
Maris Gallicana }

Sumner office Vasili Leap

Model No. 4

25 — Documente privind istoricul oraşului Brăila — c. 1/1233

Ca concluziune a constatărilor noastre de mai sus, subsemnații am ajuns la următorul rezultat :

a) Ne pronunțăm categoric în contra opririi fabricii de a mai funcționa, căci pe de o parte, ea nu este într-o stare cu totul rea de instalare și funcționare, iar pe de alta, într-o țară ca a noastră unde industria abia ia și naștere, orice încercare în această ramură nu numai nu trebuie jignită, ba chiar ar trebui încurajată și susținută și ar trebui ca oricine să fie vesel ori de câte ori zărește că se ridică vîrîm coș de uzină. Aceasta însă nu va să zică că ar trebui tolerate orice industrii, fie ele oricît de insalubre și de rău conduse, ci, din contra, încurajarea lor nu trebuie să împiedice îngrijirea autorităților de a reclama și indica infuncționarea lor, condițiunile de igienă și salubritate necesare ; și aceasta nu numai în folosul tuturor, dar chiar în special în acela al industriașului și mai departe chiar în acela al industriei născînde la noi.

Conduși de acest spirit, subsemnații cred că povarna d-lui Predingher Lazăr poate fi un izvor de avuție, atît pentru stat cît și pentru mai multe familii de lucrători prin întrebuițarea și hrănirea a sute de brațe muncitoare. Aceasta însă sub condițiunea următoarelor îmbunătățiri pe care subsemnații le cred trebuincioase pentru atingerea acestui scop și satisfacerea legitamelor temeri ale autorităților județene unde funcționează această fabrică.

Președintele comitetului permanent,
ss. D. Mărgăritescu

Medic primar al spitalului civil Brăila,
ss. Dr. Butărescu

Primăria Brăila, dosar 47 bis/1884, f. 30, copie.

364

1884 august 11, Brăila. — *Actul de naștere al scriitorului Panait Istrati.*

N. 1077
Gherasim
Joița
Stoica
Istrati

Anul una mie opt sute optzeci și patru, luna august în unsprezece, ora zece înainte de amiază. Act de nașcerea copilului Gherasim, de sex masculin, născut ieri, vineri, zece curent, la ora șapte înainte de amiază, în Brăila, la locuința mamei sale din strada Romană n. 149, Culoarea galbină, fiu al d-ei Joița Stoica Istrate, de ani douăzeci și nouă, de religie ortodoxă, pro-

fesia casnică. Dupe declarația făcută de d-ei Nedelca Stoica, de ani cincizeci și cinci, văduvă, domiciliată în via de la valea Iacobson¹, buna copilului (despre) și moașa care a operat la această naștere și care moașe ne-a înfățișat copilul în prezența d-lor Gheorghe Valsami, de ani treizeci și nouă, profesia precupeț, domiciliat într-o casă cu muma copilului, și Nicolai C. Iconomide, de ani patruzeci și patru, profesia idem, domiciliat în aceeași curte, care au subscris acest act dupe ce li s-au cetit împreună cu noi și cu declarația. Constatat despre lege de noi, Theodor Dobrescu, delegat oficier de starea civilă. Declaranta, nesciind scri, a pus degetul.

Nedelca Stoica Istrate
Gheorghios Valsamis
Nicolai C. Iconomide
Oficier, Theodor Dobrescu

⟨Mențiuni marginale⟩ :

1. Căsătoria dintre Gherasim Istrati și Anna Munsch s-a desfășurat prin sentința de divorț a Tribunalului județean Brăila, secția I, n. 4 din 29 ianuarie 1931.

1931 aprilie 21

Ofițer
ss. indescifrabil

2. Căsătorit cu Margareta Izescu în comuna Brăila la 18 aprilie 1932, actul n. 155.

1932 aprilie 18

Ofițer al stării civile
ss. indescifrabil

3. Încetat din viață la 16 aprilie 1935 în comuna București, sectorul II negru.

Actul de moarte n. 784 din 1935

1935 mai 25

Ofițer al stării civile,
ss. indescifrabil

4. 18.V.1961. Cu nr. 89218 din 17.V.1961 s-a trimis copie pentru uz intern, cu mențiunea decedat, Comitetului executiv al Sfatului popular al raionului „23 August”.

Colecția Stare civilă comunală (nr. 28), oraș Brăila, reg. 6/1884, f. 41, orig.

} Ed. N. I. Mocioiu, *Precizări privind data și locul nașterii lui Panait Istrati*, în „Revista Arhivelor”, an XLVIII, nr. 1/1971, p. 120.

¹ În document : Iacomson.

REGISTRU STĂREI CIVILE PENTRU NĂSCUȚI

F 1077

Gherasim
Iota
Stoica
Istrate

Anul unui mic copil născut dintr-o familie de țărani. Căruia s-a dat
un nume de familie deosebit, care are în sine o însemnătate deosebită.

Actul de naștere Copilului Gherasim, de sex masculin
născut cu vineri dintr-o familie de țărani, care are în sine o însemnătate deosebită.
Făcându-l la locuința mamei sale din strada
nr 149 Cal. Gherasim, în al. S. Iota, Stăreț Stoica
ani douăzeci și nouă de vârstă ortodoxă, președinte
al Dărilor declarată în prezența D. Stăreț Stoica Istrate

de douăzeci și nouă de ani, care este în prezent văduv, domiciliat în
la vârstă de douăzeci și nouă de ani, bunicul Copilului deosebit, și
mama care a operat la nașterea și care merge
în prezent la domiciliul Copilului în prezența D. Stăreț Stoica Istrate
de douăzeci și nouă de ani, care este în prezent văduv, domiciliat în
la vârstă de douăzeci și nouă de ani, bunicul Copilului deosebit, și
mama care a operat la nașterea și care merge
în prezent la domiciliul Copilului în prezența D. Stăreț Stoica Istrate

Actul de naștere Copilului deosebit, de sex masculin, care are în sine o însemnătate deosebită.
Făcându-l la locuința mamei sale din strada
nr 149 Cal. Gherasim, în al. S. Iota, Stăreț Stoica Istrate
ani douăzeci și nouă de vârstă ortodoxă, președinte
al Dărilor declarată în prezența D. Stăreț Stoica Istrate
de douăzeci și nouă de ani, care este în prezent văduv, domiciliat în
la vârstă de douăzeci și nouă de ani, bunicul Copilului deosebit, și
mama care a operat la nașterea și care merge
în prezent la domiciliul Copilului în prezența D. Stăreț Stoica Istrate

Actul de naștere Copilului deosebit, de sex masculin, care are în sine o însemnătate deosebită.
Făcându-l la locuința mamei sale din strada
nr 149 Cal. Gherasim, în al. S. Iota, Stăreț Stoica Istrate
ani douăzeci și nouă de vârstă ortodoxă, președinte
al Dărilor declarată în prezența D. Stăreț Stoica Istrate
de douăzeci și nouă de ani, care este în prezent văduv, domiciliat în
la vârstă de douăzeci și nouă de ani, bunicul Copilului deosebit, și
mama care a operat la nașterea și care merge
în prezent la domiciliul Copilului în prezența D. Stăreț Stoica Istrate

Actul de naștere
Copilului deosebit
de sex masculin
care are în sine o însemnătate deosebită.
Făcându-l la locuința mamei sale din strada
nr 149 Cal. Gherasim, în al. S. Iota, Stăreț Stoica Istrate
ani douăzeci și nouă de vârstă ortodoxă, președinte
al Dărilor declarată în prezența D. Stăreț Stoica Istrate
de douăzeci și nouă de ani, care este în prezent văduv, domiciliat în
la vârstă de douăzeci și nouă de ani, bunicul Copilului deosebit, și
mama care a operat la nașterea și care merge
în prezent la domiciliul Copilului în prezența D. Stăreț Stoica Istrate

Actul de naștere
Copilului deosebit
de sex masculin
care are în sine o însemnătate deosebită.
Făcându-l la locuința mamei sale din strada
nr 149 Cal. Gherasim, în al. S. Iota, Stăreț Stoica Istrate
ani douăzeci și nouă de vârstă ortodoxă, președinte
al Dărilor declarată în prezența D. Stăreț Stoica Istrate
de douăzeci și nouă de ani, care este în prezent văduv, domiciliat în
la vârstă de douăzeci și nouă de ani, bunicul Copilului deosebit, și
mama care a operat la nașterea și care merge
în prezent la domiciliul Copilului în prezența D. Stăreț Stoica Istrate

Nr. 1
Comuna urbei Brăila
districtul Brăila

1885 ianuarie 26, Brăila. — *Situația statistică a proprietăților din oraș (case și terenuri), înaintată de Primăria Brăila către Ministerul Industriei, Comerțului și Domeniilor Statului.*

Suburbia sau mahalaoa	Strada, piața, bulevard, cheuri etc.	Nr. proprietăților numerotate				Nr. etajelor				Observații
		Case locuite	Case nelocuite	Locuri îngădite	Total	Cu un etaj	Cu două etaje	Cu mai multe etaje	Total	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sf. Spiridon, Sf. Gheorghe și Sf. Petru	Strada Glasis	545	„	4	549	519	24	2	545	
Sf. Constantin și Sf. Gheorghe	Strada Romană	640	„	3	643	637	3	„	640	
Idem Idem	Strada Foburg	812	„	3	815	805	7	„	812	
Idem Idem	Strada Raion	795	„	8	803	792	3	„	795	
Idem și Sf. Ilie	Strada Glorii	622	„	8	630	621	1	„	622	
Sf. Ilie și Cuvioasa Paraschiva	Strada Luminei	466	2	11	479	468	1	„	468	
Idem Idem	Strada Aurora	590	3	18	611	593	1	„	593	
Idem Idem	Strada Laterală	440	3	15	458	442	1	„	443	
Sf. Arhangheli, Sf. Petru, Sf. Gheorghe și Sf. Constantin	Strada Bucuresci	321	„	17	338	169	144	8	321	
Sf. Spiridon și Sf. Nicolae	Strada Silistrei	197	„	2	199	183	13	1	197	
Sf. Petru Sf. Nicolae	Strada Bulevard	266	2	5	273	250	18	1	268	
Idem Idem	Strada Unirei	219	2	„	219	218	1	1	219	
Idem Idem	Strada Sf. Petru	30	2	5	30	25	5	1	30	
Idem Idem	Strada Coroanei	28	2	5	28	21	7	1	28	
Idem Idem	Strada Domniarei	62	1	5	63	46	17	1	63	
Idem Idem	Strada Sf. Nicolae	43	1	5	43	35	8	1	43	
Idem Idem	Piața Sf. Arhangheli	21	1	1	22	4	15	2	21	
Sf. Petru	Strada Prusiană	44	1	1	45	41	4	2	45	
Sf. Mihail	Strada Dobrogei	33	„	1	33	12	21	2	33	
Cuvioasa Paraschiva	Strada Traian	61	„	1	61	61	21	2	61	

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Idem ...	Piața Furtunei	34	1	1	34	34	21	2	34	
Idem ...	Strada Francesă	90	1	1	91	90	21	2	90	
Idem...	Strada Plutinei	125	1	1	125	125	21	2	125	
Idem ...	Strada Minervei	125	2	2	129	127	21	2	127	
Idem ...	Strada Soarelui	72	1	2	73	73	21	2	73	
Idem ...	Strada Concordia	91	1	2	91	91	21	2	91	
Idem...	Str. Primăverei	15	1	2	15	15	21	2	15	
Sf. Constantin	Strada Sf. Constantin	93	1	2	93	90	3	2	93	
Sf. Ilie	Strada Gărei	155	1	8	163	148	7	2	155	
Sf. Ioan	Strada Bonaparte	93	1	2	95	93	2	2	93	
Idem ...	Strada Păcei	38	1	1	39	38	7	2	38	
Idem ...	Strada Grații	140	1	11	151	140	7	2	140	
Sf. Marii ...	Strada Galați	235	7	2	244	225	16	1	242	
Idem ...	Strada Comorofca	500	1	2	500	500	16	1	500	
Idem ...	Strada Militară	17	1	2	18	18	16	1	18	
Sf. Marii	Strada Cetăței	35	1	2	35	33	2	1	35	
Idem	Strada Căzărmei	16	1	2	16	15	1	1	16	
Idem ...	Strada Citadelei	35	1	2	35	35	1	1	35	
Idem ...	Strada Fortificații	30	1	2	30	30	1	1	30	
Idem ...	Strada Sf. Marii	54	1	2	54	50	4	1	54	
Idem ...	Strada Zidari	44	1	2	44	42	2	1	44	
Idem ...	Strada Verde	21	1	2	21	21	2	1	21	
Idem ...	Strada Albă	15	1	2	15	15	2	1	15	
Idem ...	Strada Lipoveni	21	1	2	21	18	3	1	21	
Idem ...	Strada Baterii	5	1	2	5	5	3	1	5	
Sf. Petru	Strada Cortinei	31	1	2	31	29	2	1	31	
Idem...	Strada Galbenă	20	1	2	20	19	1	1	20	
Sf. Marii	Strada Grădina publică	15	1	2	14	14	1	1	15	
Idem ...	Strada Bulevard	10	1	2	10	7	3	1	10	
Sf. Petru	Strada Italiană	5	1	2	5	4	1	1	5	
Idem ...	Strada Germană	14	1	2	14	11	3	1	19	
Sf. Arhangheli	Piața Poligonă	4	1	2	4	3	1	1	4	
Idem ...	Strada Malului	30	9	2	39	39	1	1	39	
Sf. Marii	Strada Polonă	31	„	2	31	26	5	1	31	
Idem ...	Strada Mașinilor	9	„	2	9	8	1	1	9	
Idem ...	Strada Biserici	13	„	2	13	12	1	1	13	
Idem ...	Strada Teatrului	23	„	2	23	18	5	1	23	

Idem ...	Strada Timplari	8	2	8	7	1	1	8	Magazii cazărmi
Idem ...	Strada Samsarilor	19	37	3	59	19	37	56	
Idem ...	Strada Magaziilor	19	23	3	23	19	4	23	
Idem	" Mare	19	51	3	51	47	4	51	spital arestul județean gara port
Idem ...	Strada Productelor	1	48	3	49	44	5	49	
Idem ...	Strada Schelei	2	7	3	9	8	1	9	
Idem ...	Strada Pontonierilor	2	5	3	5	5	1	5	și agențiile
Idem ...	Strada Carantinei	4	8	3	12	11	1	12	
Idem ...	Piața Carantinei	5	8	3	5	2	3	5	
Sf. Nicolae	Strada Frumoasă	75	8	3	75	69	6	75	
Idem ...	Strada Bastionei	19	8	3	19	17	2	19	
Idem ...	Strada Rozelor	14	8	3	14	13	1	14	
Idem ...	Strada Școalei Publice	28	8	3	28	22	6	28	
Sf. Nicolae	Strada Municipală	32	8	2	34	20	12	32	
Strada Mihail	Strada Brașoveni	39	8	2	41	22	16	39	
Idem ..	Strada Cojocari	23	8	2	23	12	11	23	
Sf. Nicolae	Strada Roșie	3	8	2	3	1	2	3	
Idem ...	Strada Lunei	16	8	2	16	9	6	16	
Sf. Arhangheli	Strada Băi	6	8	2	6	2	4	6	
Idem ...	Strada Rubinelor	12	8	2	12	8	2	12	
Idem ...	Strada Florilor	7	8	2	7	7	2	7	
Idem ...	Strada Pietrei	6	2	1	9	5	3	8	
Sf. Nicolae	Strada Neagră	18	2	1	18	17	1	18	
Sf. Nicolaie	Strada Danubiului	20	2	1	22	9	13	22	
Sf. Nicolaie	Strada Vaporului	11	2	1	11	8	3	11	
Sf. Nicolaie	Strada Pensîonatului	15	2	1	15	11	4	25	
Sf. Nicolae	Strada Turcă	25	2	2	27	24	1	25	
Sf. Nicolae	Strada Spitalului	12	2	1	12	12	1	12	
Sf. Nicolae	Strada Orientală	54	1	3	55	52	3	55	
Sf. Nicolae	Strada Lemnatorilor	15	1	2	15	15	3	15	
Sf. Nicolae	Strada Albă	11	1	2	11	10	1	11	
Sf. Nicolae	Strada Veche	22	1	2	22	21	1	22	
Sf. Mihail	Piața Municipală	4	1	2	4	4	1	4	
Idem ...	Piața Deputații	12	2	2	14	4	9	14	
Idem ...	Strada Cheului	3	2	1	4	1	2	3	
Idem ...	Strada Sf. Mihail	9	2	1	9	5	4	9	
		9.095	218	133	9.446	8.771	523	19	9.313

Comisar inspector,
S. Stănescu

366

1885 ianuarie 28, Brăila. — *Din concluziile Primăriei Brăila în procesul cu industriașul Lazăr Predingher, trimise Tribunalului Brăila.*

Rezumat de concluziuni

în procesul primăriei contra d-lui Lazăr Predingher

Acțiunea primăriei are de obiect de a fi condamnat d. Lazăr Predingher să delase în liberă stăpânire a comunei Brăila tot terenul cât are ocupat pe izlazul orașului cu clădirea, dependențele, materialul și împrejmuirea fabricii de spirt și la caz de neurmărire din parte-i, să fie comuna autorizată a face cu aceasta evacuare a zisului teren prin forța publică și în socoteala d-lui Lazăr Predingher, condamnându-se pîrîitul și la cheltuieli de judecată.

Motivele pe care întemeiăm acțiunea sînt cele următoare : d. Lazăr Predingher nu are nici un drept asupra terenului în cestiune, domnia sa nu are decît o permisiune dată de primarul orașului Brăila d-lui Pierre Ayné & companie la 1864 septembrie 12, prin care se dădea voie acestui domn să clădească pe un loc de vie dupe izlaz nisce edificii pentru industria ce va introduce în ele, de exploatarea păcurei. Via aceasta cumpărată dupe cum pretinde Pierre de la Ioan Diamandara se află pe domeniul orașului în aceleași condițiuni ca toate viile înființate încă din anul 1834, fără nici o formalitate, ci numai prin toleranță fiind supusă la o dare anuală către comună, proprietara izlazului sau antreprenorului ei (a vedea lucrările din dosarul nr. 66 fila 3, 4, 6, 9 și raportul primăriei nr. 3153 din 10 noiembrie 1864 către Ministerul de Interne). Fabrica de gaz înființată de d-l Ayné pe locul acestei vii a continuat pînă acum cîțiva ani cînd, trecînd în posesiunea d-lui Gr. C. Monteoru, a transformat-o în fabrică de spirt ocupînd nu numai locul de vie în cestiune, ci un teren de 23,328 stînjeni pătrați sau 18 pogoane după cum s-a constatat o comisiune orînduită de consiliul comunal prin decisiunea cu nr. 391/79.

Prin urmare, această fabrică a d-lui Lazăr Predingher cumpărată de la d. Gr. C. Monteoru în anul 1881 ocupă locul comun prin uzurpațiune. Titlurile pe care se întemeiază d. Predingher n-au nici o valoare juridică. În adevăr, permisiunea de clădire, dată lui Ayné de primar la 1864 septembrie, n-are și nici nu poate avea de obiect a transmite dreptul de proprietate sau veriuun alt drept real asupra terenului în cestiune, pentru că primarul comunei nu are alte drepturi decît acelea ce-i dă legea comunală din 1864 și anume cele prevăzute de art. 80. El nu poate să înstrăineze averi nemișcătoare sau drepturile comunei și nici măcar să le încurieze. Pentru aceasta se cere o decisiune a consiliului comunal aprobată de Ministerul de Interne sau de o ordonanță domnească cînd valoarea lucrului întrece suma de trei mii lei vechi — art. 71.

Primăria Brăila, dosar 47 bis/1884, f. 54, copie.

367

1885 iulie 8, Brăila — *Din procesul verbal al Comitetului permanent al Brăilei, în care se consemnează alipirea comunei Islaz la orașul Brăila.*

Comitetul permanent de Brăila
Anul 1885 iulie 8

Comitetul, avînd în vedere cererea comunei urbane Brăila de a se alipi de aci înainte și comuna rurală Islaz tot sub administrațiunea comunei Brăila, formînd împreună o singură comună sub numirea de comuna urbană Brăila.

Avînd în vedere că în raza comunei Islaz se află astăzi gara căii ferate Brăila, precum și șoseaua și platoul ce conduce la această gară și întindere de peste cinci sute metri liniari pe lățime îndoită, precum și o altă șosea care începe pe la bariera București către magazia gării pe întindere de 500 metri liniari și alte drumuri de acces cu piețele gării, care toate cad în sarcina comunei Islaz de a le construi și întreține în bună stare, conform legii drumurilor decretată la 27 mai 1882, lucrări pe care nu le-a executat și nici <nu> le va putea executa niciodată din cauza lipsei de mijloace, căci aceste lucrări costă sutimi de mii de lei și pe care comuna urbană, după alipirea comunei rurale Islaz, ar putea să le facă în timpul cel mai scurt, servind astfel interesul general al unei bune comunicațiuni și înlesnind transporturile mărfurilor între oraș și gară.

Avînd în vedere că chiar oborul de produse al orașului Brăila, unde se concentrează mii de care, cade pe teritoriul comunei Islaz și, din cauza lipsei de mijloace a acestei comune rurale, nu poate face o poliție serioasă spre a întreține buna ordine și a priveghea de aproape interesele producătorilor agricoli ce vin să-și vîndă diferitele mărfuri în acest obor.

Avînd în vedere că toate ieșirile din orașul Brăila se fac prin teritoriul Islazului și chiar șoselele județene traversează acest teritoriu împreună cu calea ferată care parcurge comuna Islaz în toată lungimea sa, pe lîngă care se adaugă și mai multe alte fabrici și locuri retrase, pentru care se cere o mai mare privighere polițienească...

În fața acestor considerante, comitetul, deliberînd, decide alipirea comunei rurale Islaz la comuna urbană Brăila, constituind pe viitor o singură comună sub numele de „comuna urbană Brăila“, fiind această alipire în inte-

resul locuitorilor ambelor acestor comune, și roagă pe d-l ministru de interne să binevoiască a solicita înalta ordonanță regală pentru această alipire, conform art. 6 din legea comunală.

ss. Președinte Theodor Dobrescu

„ T. Petrescu, D. Stancu

„ Secretar, D. N. Orășeanu

Văzut, Prefect ss. Sc. Trăsnea

p. conformitate,
Vasilescu

Primăria Brăila, dosar 65/1874, f. 22 și 25, copie.

368

1885 august 25, București. — *Adresa Asociației generale a studenților universitari români către Primăria Brăila, în care, anunțându-se ținerea congresului în acest oraș, se elogiază spiritul de ospitalitate al brăilenilor.*

Asociațiunea generală

a

studenților universitari

români

Secțiunea București

Nr. 281

Domnule primar,

Studenții universitari români se adună pe fiecare an între 4 și 10 septembrie în congres, cu scop de înfrățire și de a își împărtăși unii altora ideile și sentimentele lor, precum și de a vizita diferitele localități ale țării.

La congresul de anul trecut ce a avut loc la Galați, sorțul a hotărât ca urbea Brăila să fie ospitaliera noastră în anul acesta. Această hotărâre primită cu mult entuziasm de studenți vi s-a comunicat telegrafic și d-voastră chiar de atunci.

Ospitalitatea ce am primit-o din partea cetățenilor gălățeni, cărora în tot momentul sîntem datori a le mulțumi și cu cari d-voastră sînteți în legături mai strînse decît oricare alt oraș, ne face să credem că o vom avea și din partea d-voastră și a cetățenilor brăileni, fiindcă sîntem siguri că ambele aceste orașe împărtășesc aceleași idei și nutresc aceleași sentimente pentru tinerimea studioasă.

Dacă veți binevoi a lua vero hotărîre în această privință, ne rugăm a ne comunica și nouă cât se poate de repede pentru ca astfel să putem a ne face o programă pe care la rîndul nostru o vom comunica și domniilor voastre, împreună și cu numărul membrilor acestui congres.

Contînd pe bunăvoința și amabilitatea d-voastră, domnule primar, cît și pe simpatia cetățenilor brăileni, vă mulțumesc mai dinainte în numele colegilor mei, rugîndu-vă totdeodată a primi asigurarea deosebitelor mele considerațiuni.

Delegat casier,
C. Miculescu

Domniei sale,
domnului primar al urbei Brăila.

〈Rezoluția〉 : Se va răspunde pe strada Griviței nr. 3 în Bucuresci că comuna primesce cu deosebită plăcere pe studenții universitari și, comptînd pe știința și patriotismul lor, speră că va da ocaziune cetățenilor brăileni a asista la cea mai frumoasă sărbătoare...

Primăria Brăila, dosar 62/1885, f. 1, orig.

369

1885 septembrie 17, Brăila. — *Circulara Primăriei Brăila prin care se aduce la cunoștință brăilenilor că în zilele de 6—11 se va ține în Brăila al VI-lea Congres al tinerimii universitare.*

Cetățeni,

Zilele de 6, 7, 8, 9, 10 și 11 septembrie curent sînt menite a procura Brăilei una din sărbătorile cele mai importante.

Soarta a decis ca al VI-lea Congres al tinerimei universitare să aibă loc în sînul cetății noastre.

Această sărbătoare pe cît este de rară, pe atîta trebuie să ne fie scumpă nouă, tuturor brăilenilor, căci viitorul țării noastre este încredințat în mîna acelora pe care îi primim ca oaspeți.

Este tradițional la noi spiritul de ospitalitate ; credem dar de prisos a vă reaminti că acum, mai mult ca oricînd, trebuie să manifestăm acest nobil sentiment.

Autorizați de consiliul comunal a ne constitui în comisiune de recepțiune a studenților universitari români, ne facem o deosebită plăcere a vă aduce la cunoștință următoarea programă, întocmită de consiliul comunal, în acord cu delegațiunea studenților.

Avem deplină convingere că cu toți vom conlucra la reușita și splendoarea acestei sărbători.

Brăila, 1885 septembrie 5/17

Primăria Brăila, dosar 62/1885, f. 20, ciornă.

370

1885 septembrie 18, Brăila. — *Adresa Prefecturii județului Brăila către primăria locală, prin care se comunică ordinul Ministerului Afacerilor Străine referitor la suprimarea Vice-consulatului Italiei din Brăila și instituirea unei agenții consulare.*

România
Prefectura județului Brăila
Nr. 5112
Anul 1885 luna septembrie 18
Serviciul adm(inistrației)
g(enera)le

Domnule primar,

D-l ministru al afacerilor streine prin ordinul nr. 14285 îmi comunică că Viceconsulatul Italiei la Brăila fiind suprimat, Ministerul Afacerilor Streine al Italiei a instituit aici, prin un decret de la 16 septembrie stil nou, o agenție consulară a căreia titular este d-l Rosa Gaspard, fost girant al viceconsulatului, adăogînd d-l ministru, prin ordinul sus-citat, că acest funcționar a primit titlul de admisiune din partea domniei sale și prin consecință ne cere a-i da, în marginile competenței noastre, tot concursul și asistența de care ar avea nevoie în îndeplinirea îndatoririlor sale.

Acestea am onoarea să le comunic și d-voastră spre cunoștință și regulare, întrucît v-ar privi.

Primiți, vă rog, domnule primar, asigurarea osebitei mele considerații.

Prefect
ss. indescifrabil

p. Director
Al. Opranu

Domniei sale,
domnului primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 14/1885, f. 13C, orig.

371

1885 octombrie 1, Brăila. — *Din procesul verbal încheiat de Consiliul comunal Brăila, privind schimbarea denumirii unor străzi, înaintat Ministerului de Interne.*

Nr. 5725

Consiliul comunal al urbei Brăila
 Ședința de la 1 octombrie 1885
 nr. 266

Astăzi 1 octombrie 1885, consiliul comunal în urma convocării ce i s-a făcut de d-l primar conform art. 35 din legea comunală, constituindu-se în ședință în <sala> șanților primăriei

a procedat la verificarea denumirii actualelor strade și, găsindu-se că unile numiri nu au nici un sens sau verio însemnătate istorică, a întocmit cuvenitul tablou pentru înlocuirea lor cu alte denumiri noi a diferiților bărbați care au reputat mai multe victorii și fapte mărețe în țară și altele cu ocazia resbelului din anul 1877—1878

Avînd în vedere că o altă ocazie mai favorabilă nu poate fi alta pentru schimbarea lor decît aceea de acum, a confecționării noilor table cu numirea stradelor conform condițiunilor și regulamentului aprobate de d-l ministru prin ordinul sus-citat nr. 8341.

Deliberînd în unanimitatea membrilor prezenți în această ședință

Decide :

I. Admite ca din numărul de 100 strade și șase piețe din urbă și port să se înlocuiască un număr de 55 strade și 2 piețe cu numirile înscrise din nou în tabloul ce s-a format de comisiune și atestat de consiliu în ședință...

Primar,
 J. Berciu

<Urmează încă 10 semnături>.

Primăria Brăila, dosar 63/1884, f. 103, 112, orig.

372

1885 octombrie 3, Brăila. — *Tabel de străzile orașului Brăila, înaintat de primărie către Ministerul de Interne, în vederea schimbării unora dintre denumiri.*

Nr. corent din tabelul general	Numirea ce poartă actualmente strada	Numirea ce se dă acum Strada
2	Albei	Dariu
4	Apollo	Neagră
5	* Aurora	Roșiori
1	Albastră	Băncii
7	Băei	Naționale
11	Bisericii	Bisericii Catolică
12	Bonaparte	Mircea Vodă
14	* București	Calea Regală
15	Bulevard	Bulevardul Cuza
21	Colței	Duiliu
22	Concordii	Maxim
23	Coroanei	Ghica Vodă
24	Coscisco	Lazăr
25	* Curtinii	Bălcescu
26	Sf. Cruce	Sf. Ilie
27	Diane	Radu Negru
30	Domniară	Golescii
32	* Foburgului	Rahovei
33	Fortificații	Calomfirescu
34	Florilor	Buzeșcii
35	Francesă	Vladimirescu
36	Frumoasă	Brîncoveanu
38	Galbenă	Liceului
39	Germană	I. Heliade
40	* Glasis	Bulevardul Carol I
41	* Gloria	Grivița
A.	Piața Concordia	Piața Spitalului
E.	Piața București	Piața Regală
42	Grădinei Publice	Grădinei
43	Grației	Valter
44	* Italiană	Rosetti
45	Laterală	Dorobanților
46	Lemnatorilor	Lemnariilor
47	* Luminei	Mihai Bravu
49	Lipoveni	Biserica Lipovenilor
55	Mașinilor	Conachi
57	Minervei	Tăutu
59	Municipală	Libertății
60	Neagră	Bolliac
61	Orientală	Pompierilor
63	Pensionatul	Poștei
65	Plotinii	General Magheru
66	Polonă	S-tii Apostoli
69	Dobrogea	Calea Dobrogei ¹
70	Primăverei	Smîrdan

Nr. corent din tabloul general	Numirea ce poartă actualmente strada	Numirea ce se dă acum Strada
74	* Raionului	Ștefan cel Mare
75	* Română	Plevnei
76	Roselor	Slătineanu
78	Rubinilor	Penetis
79	* Sf. Gheorghe	Calea Victoriei
82	Școalei Publice	Tr. Djuvara
85	Sf. Constandin	Calea Basarabilor
86	Sf. Petru	Zurmali
87	Sfintei Marii	Bulevardul S-ta Maria
88	* Silistrei	Calea Călărașilor
89	Spitalului	Spital
92	Teatrului	General Tell
99	Verde	Bolintineanu

⟨Rezoluția⟩ : S-a modificat cu Decret nr. 284, admițându-se numai stradele cu *.

Primăria Brăila, dosar 63/1884, f. 102, ciornă.

¹ În original rubrica a fost ulterior anulată.

373

1886 mai 7, Brăila. — *Cererea industriașilor germani Hermann Klabunde și August Wolter către Primăria Brăila, prin care își anunță intenția de a construi în oraș o fabrică de porțelan.*

Domnule primar.

Subsemnații, fiind doi companiști, anume Hermann Klabunde din orașul Belyard din Germania și August Wolter din Calba a. d. Saale, tot din Germania, care voinde a deschide aci în acest oraș o fabrică de *obiecte de porțelan* și (mașine) *sobe de porțelan*¹ și fiind destul de capabili pentru aceasta și după ce am revizuit deja pământul-de-porțelan² în apropierea orașului și l-am găsit destul de productiv pentru acest scop și găsiind și materialele necesare în sînul pământului aci cu mare înlesnire, sperăm că ne vor permite stăruințele noastre de a face să avanseze această industrie, neîncepută încă în România. De aceea venim către d-voastră de a vă ruga de a ne da oarecare protecțiune spre a ajunge acest scop ; și neavînd capitaluri

¹ Sublinierile aparțin autorilor textului.

² Forma din document.

mari, însă fiind avansați în această artă, ceea ce o putem constata prin actele noastre. De aceea vă rugăm de a ne protecta dacă e posibil cu un oarecare local dintre proprietățile comunei spre a construi această fabrică. Sperînd că ne vor fi stăruințele noastre, ca din fabrica ce o vom construi în acest oraș, să expediem mărfurile aci lucrute și în alte orașe mari nu numai ale României ci și ale întregului Orient, precum : Constantinopoli, Atena, Sofia etc., sperînd că vom putea concura cu mărfuri din felul acesta, chiar cu mărfurile germane și austriace.

Primiți, domnule primar, asigurarea considerațiunii ce vă conservăm.

Cu profund respect,

Hermann Klabunde
August Wolter

Brăila, în 7 mai 1886

D-sale, d-lui primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 18/1873, f. 72, 79, orig.

374

1886 mai 31, Brăila. — *Tabel privind denumirea piețelor din orașul Brăila, întocmit de Primăria Brăila în scopul confecționării tăblițelor indicatoare.*

Nr. bucăților	Numirea piețelor	Observații
4	Piața Concordia	Coloarea Verde
4	Piața Luminei	Coloarea Verde
4	Piața Popolului	2 Coloarea Verde și 2 Galben
4	Piața Speranței	Coloarea Galbină
5	Piața Nordului	Coloarea Galbină
2	Piața Galați	Coloarea Galbină
4	Piața St. Gheorghe	Coloarea Galbină
2	Piața Poligonă	Culoarea Roșie
2	Piața St. Spiridon	Culoarea Verde
4	Piața St. Constantin	Culoarea Verde
4	Piața Regală	2 Verde și 2 Galbin

38 table

Primar
ss. indescifrabil

Secretar,
I. Mihăilescu

Primăria Brăila, dosar 63/1884, f. 175, orig

375

1887 februarie 13, Brăila. — *Din înștiințarea dată de Primăria Brăila pentru participarea patentarilor de clasa I și a II-a din oraș — înscriși în listă — la alegerea unui membru în comitetul Bursei.*

Primăria urbei Brăila

Subsemnatul publică spre generala cunoștință lista înserată mai jos de comercianții ce pot fi chemați a exercita la onor tribunal local funcțiunea de judecători comercianți, conform art. 33 din legea pentru organizarea judecătorească.

Cei ce au calitățile cerute pot forma reclamațiuni la consiliul comunal sau în contra înscrierilor celor fără drept, sau pentru înscrierea celor cu drept, aceasta cu începere de la I-iu pînă la 15 octombrie inclusiv, în care termen, cei nemulțumiți pe hotărîrele consiliului comunal pot apela la onor tribunal, conform art. 41 din citata lege.

p. Primar, C. Ștefănescu

Secretar, I. Mihăilescu

Nr. 5893

1886 sept. 25

Listă de patentarii de clasa I și II din orașul Brăila

Nr. de ordine	Numele și prenumele	Domiciliul Strada și no. casei	Felul comericiului ce eșercită	Patenta ce plătesce				Total
				Fixă		Proportion		
				lei	bani	lei	bani	
1	Alec Panaitescu	Bulevardul Cuza 153	Cereale	150	—	60	—	210
2	Avesalom Vlad	Calea Regală 70	Băcănie	58	—	40	—	98
3	Alecsandru Ioan	Bulevardul Cuza	Cherestea	58	—	30	—	88
4	Anastase Curtovici	Fața Portului	Samsar	50	—	110	—	160
5	Alecu Gheorghiu	Pontonierii	Cherestea	50	—	35	—	85
6	Alexandru B. Vasilescu	Rahovei	Fierării	80	—	75	—	155
7	Costache D. Ciurcu	Calea Regală	Bogasierie	50	—	100	—	150
8	Costache G. Stojanovici	Calea Regală	Droghist	80	—	80	—	160
9	D. C. Ionescu	Calea Regală	Brașovenie	50	—	100	—	150
10	Dumitru I. Boantă	Calea Regală	Brașovenie	150	—	300	—	450
11	Ene Nichiforeascu	Calea Regală 6	Cereale	58	—	30	—	88
12	E. L. Fabini	Calea Regală	Farmacie	150	—	125	—	275
13	G. I. Untaru	Calea Regală 20	Cereale	75	—	75	—	150
14	G. Kaufmes	Calea Regală 142	Farmacie	80	—	100	—	180
15	Gg Zelescovici	Calea Regală 160	Pinzărie	80	—	60	—	140
16	Gheorghe Nenovici	Brașoveni	Bancher	30	—	50	—	350
17	Gheorghe Răciulescu	Calea Regală	Rachierie	80	—	—	—	80
18	Ioan Davidescu	Bulevard Carol I	Rachierie	80	—	—	—	80

Primăria Brăila, dosar 7/1887, f. 4, tipăritură.

376

1887 aprilie 27, Brăila. — *Din adresa Regimentului 32 dorobanți către Primăria Brăila, privind înființarea unei școli pentru copii de trupă.*

Corpul al 3-lea de Armată

Divisia a V-a

Brigada IX infanterie

Regiment 32 dorobanți

Serviciul casieriei

Nr. 1433

Domnule primar,

Divisia a 5-a infanterie cu ordinul nr. 3407 ne face cunoscut că în curând se va înființa o școală pentru copiii de trupă ce ar voi să se angajeze sub condițiile și avantajile arătate mai jos și pentru alegerea lor se va ține un concurs la reședința regimentului în ziua de 25 mai viitor. Fiindcă această măsură vine mult în avantajul cetățenilor care au copii și sînt lipsiți de mijloacele cu care să le procure instrucția necesară, vă rog să binevoiți a da acestei înștiințări cea mai întinsă publicitate spre a se putea cunoaște de toți acei care ar adera următoarelor condițiuni.

Acei ce vor dori a se angaja ca copii de trupă trebuie să presinte conșimțimentu părinților sau tutorelui, să aibă etatea de 15 și 16 ani, probată prin actul de naștere, și a lua angajamentul de a servi în gradul de suboficer sub drapel până la etatea de 30 ani, când atunci se vor trece în elementul milițiilor cu gradul de sublocotenent. În timpul cât vor servi în armată ca suboficeri, vor putea avea drepturile prevăzute de legile militare, adică : prima reangajare pentru I-iu termen de 1 200 lei, medalia militară pentru 12 ani de suboficer cu dreptul de pensiu de 500 lei pe an și la trecerea în miliții se vor împroprietări, dîndu-li terenul necesar către stat. Pe lîngă acestea vor mai avea dreptul a locui în cazarmă chiar după căsătorie, dacă va efectua-o în timpul serviciului, dîndu-li-se acelor suboficeri localuri ad-hoc de către regiment.

Comandantul regimentului,

colonel Șerbănescu

Casier adm. II, Alexandrescu

Domnii sale, domnului primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 2/1887, f. 155, orig.

377

1887 iulie 9, Brăila. — *Procesul verbal al Consiliului comunal Brăila, prin care se consemnează decizia acestuia de a suprima subvenția acordată Regimentului 23 dorobanți pentru întreținerea muzicii și completarea instrumentelor.*

Consiliul comunal Brăila

Ședința de la 9 iulie 1887

Nr. 177

Astăzi 9 iulie anul 1887, consiliul comunal, în urma convocării ce i s-a făcut de d-l primar conform art. 19 din legea comunală, constituindu-se în ședință în sala șanților primăriei, au răspuns la apelul nominal :

d-l primar R. S. Campiniu

„ adj. cons. I. Triandafil

„ consilier Gr. Geani

„ „ A. Ciortănescu

„ „ D. Stanovici

„ „ Ioan Dinu

„ „ D. I. Boantă

„ „ D. Dumitrescu

și fiind majoritatea cerută de art. 20 din sus-citata lege, d-l primar, declarînd ședința deschisă, a dat lectură referatului d-sale în cuprindere : „La 9 aprilie expirat a.c., am comunicat prin adresa nr. 1647 d-lui comandant al Regimentului 32 de dorobanți, spre răspuns la adresa nr. 631 și 699 a.c., că consiliul comunal a înscris în bugetul a.c. financiar 1887—1888 lei 3000 ca subvențiune pentru întreținerea muzicii regimentului și lei 2000 pentru completarea instrumentelor sub condițiunea însă de a se achita aceste sume mensual, iar musica să cînte în grădinele publice ale orașului de două ori pe săptămîna, duminica și joia, precum și în toate sărbătorile pentru distracțiunea publicului, astfel cum s-a aprobat de d-l ministru de interne prin ordinul nr. 5385 anul curent.

Subsemnatul, văzînd că musica nu cîntă la grădină în zilele fixate de consiliu, prin adresa nr. 2439 de la 22 mai expirat a.c., am rugat pe d-l comandant al regimentului ca să dea ordine precise ca muzica să aibă ca regulă nestrămutată de a cînta duminica de la orele 6 pînă la 9 în grădina cea mare și marțea și joia în grădina bisericii Sf. Mihail și Gavril, în aceleași ore, fiind grădinile publice frecvente de publicul orașului, dar de atunci se trimite musica la grădina mare numai duminica și atunci prea puțin ; în fine, nu se conformă celor regulate de consiliul comunal.

Supun cele ce preced dv. spre a decide ce veți crede de cuviință.

Consiliul, ascultînd referatul ce precede...

Decide :

Suprimă subvențiunea de lei 5000 (cinci mii) înscrisă la art. 67 al bugetului ordinar pe a.c. financiar pentru musica Regimentului 32 dorobanți, precum și pentru completarea instrumentelor. Dispozițiunile acestei decisiuni se vor comunica d-lui comandant al regimentului spre sciință.

D-l consilier Gr. Giani s-a abținut de la vot.

Primar,
Campiniu

(Urmează încă 8 semnături).

Primăria Brăila, dosar 17/1887, f. 88, 97, orig.

378

1887 septembrie 10, Brăila. — *Din raportul Camerei de comerț Brăila către Primăria Brăila, privind situația oborului.*

România
Camera de comerț
a circ. V
Brăila-Rîmnicu-Sărat
cu reședința la Brăila
Nr. 293

Domnule primar,

Operațiunile de vânzări și cumpărări de mărfuri și cereale prin oboa-rele publice nu sînt asigurate prin nici o reglementare generală pînă în present, decît numai prin oarecare puține dispozițiuni speciale stabilite prin uzul creat de comercianții și autoritățile din diferite locuri unde se află astfel de tîrguri.

Oborul orașului Brăila reprezintă, dacă aș putea să zic astfel, unul din cele mai însemnate tîrguri zilnice din țară, în care un însemnat număr de țărani din județele vecine, precum și toată populațiunea rurală din județul Brăila, vin cu carele încărcate cu cereale și își vînd aci produsul muncii lor.

Pe lîngă acestea, un foarte însemnat număr de țărani viticultori vin toc-mai de prin poalele munților de își vînd, întocmai ca și cei din județele ve-cine și din acest județ.

De aici se vede limpede că oborul Brăila este însuflețit eminamente nu-mai prin munca țaranului român. Ca cumpărători însă se presintă în acest obor diferite persoane sub diferite nume. Așa, unii se numesc comercianți propriu-ziși, alții se numesc speculanți, iar alții se numesc mijlocitori între vînzători și cumpărători și alții — procuratori sau ai comercianților ori speculanților, sau ai mijlocitorilor.

Toți aceștia — comercianți, speculanți, mijlocitori și procuratori — posedă diferite stări sociale și materiale, după diferitele nume ce poartă. Cei mai mulți la număr însă sînt acei ce se numesc procuratori, fie ai comercianților ori speculanților, fie ai mijlocitorilor. Între aceștia se găsesc adeseori și în mare număr indivizi fără căpătii.

Ca specimen vă pot cita exemplul dat în raportul d-lui comisar al oborului local către subsemnatul, prin care se arată că unui comercianți angajează ca procuratori ai lor numai pe aceia care se oferă a-i da un spor de 3—4 la sută, ba și mai mult, peste marfa ce a ordonat să cumpere. De aici, acești procuratori să silesc în toate modurile a înșela pe țărani la predarea mărfii și la rasul baniței.

Ca să punem frîu unor astfel de fapte imorale și ilegale, s-a numit un comisar al oborului care să privegheze ordinea și să ancheteze contravențiunile recalcitranților.

Președinte
ss. indescifrabil

Secretar
ss. indescifrabil

Domniei sale,
domnului primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 3/1887, f. 140, 142, orig.

379

1887 noiembrie 25, Brăila. — *Cererea lui Coquelin Ainé de la Comedia Franceză, adresată Primăriei Brăila, pentru autorizarea a două reprezentații în acest oraș.*

Domnule primar,

Subsemnatul sosind în acest oraș și voind a da în sala „Ralli“ două reprezentațiuni (Comedie Franceze).

Binevoîți, vă rog, domnule primar, a-mi da cuvenita autorizațiune conform regulilor stabilite.

Alătur o coală a un leu.

Cu stimă,
pentru d-l Coquelin Ainé

Domniei sale, domnului primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 3/1887, f. 209, orig.

1887 noiembrie 26, Brăila. — *Din darea de seamă, întocmită de medicul veterinar și înaintată Primăriei Brăila, asupra situației vitelor intrate în abator sau exportate.*

Nr. 240

1887 noiembrie 26

Domnule primar,

La ordinul nr. 5850, am onoare a vă face următoarea dare de seamă asupra acestui serviciu.

Mai înainte trebuie să declar că sănătatea vitelor au fost satisfăcătoare în cursul acestui an, neexistând decît două cazuri de morvă (rapciugă) contra cărora s-au aplicat măsurile de poliție sanitară veterinară.

Din vitele introduse în abator s-au permis a se pune în consumație 4443 boi, 7321 vaci, 314 viței, 31 bivoli, 22 bivolițe și 5 malaci și s-au respins 17 boi și 10 vaci, unele fiind slabe, iar altele atinse de diferite maladii și mai cu seamă ftisia tuberculoasă; de asemenea, s-au respins mai multe organe bolnave.

Afară de acestea, s-au mai tăiat prin diferite locuri din oraș, tot pentru trebuința publică, 2723 porci, 2612 oi și berbeci, 400 viței, 3 capre, 30743 miei și 3672 iezi.

Pentru a putea cunoaște și d-voastră care este numărul vitelor consumate în acești din urmă ani, am făcut un tablou comparativ pe cinci ani, pe care-l înaintez odată cu acesta; dintrînsul veți vedea că consumația cărnurilor merge crescînd, ceea ce este salutar, căci populațiunea trece la un regim fortifiant.

Cu această ocaziune să-mi permiteți, d-le primar, a arăta că comuna ar profita mai mult, nemaidînd în antreprinsă toată tăierea vitelor, căci 17.362 lei 70 bani s-au încasat de antreprenor în 1885, în 1886 s-au încasat 21.996 lei 65 bani și 18.538 lei 75 bani anul acesta pînă la 20 noiembrie, trebuie să notez că neavînd control asupra tăierii vitelor mici, sciințele nu sînt date de d-l antreprenor, prin urmare aș putea zice cu siguranță că comuna ar avea un venit net de 20.000 lei, cheltuielile fiind prea mici, deoarece doi oameni sînt de ajuns, unul în Piața Regală și celălalt în Piața Galați, iar la abator scriitorul s-ar însărcina și cu acest serviciu.

În ce privește exportul vitelor nu avem decît a ne felicita că această ramură a comerțului nostru merge iarăși progresînd și ceea ce este mai îm-

bucurător că anul acesta s-au deschis noi debușeuri pentru porci, piețele franceze, unde sînt mulți căutați. Astfel, anul acesta s-au exportat prin portul Brăila pînă la 20 noiembrie pentru Italia 4971 boi grași, 683 mînzăți, 17 mînzate și 822 porci și 1346 porci în Franța.

Medic veterinar
ss. indescifrabil

Domniei sale,
domnului primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 237/1887. f. 28, 32, orig.

381

1887 decembrie 1, Brăila. — *Din raportul medicului primar al orașului Brăila către Primăria Brăila privind igiena și sănătatea publică, situația deceselor și a nașterilor în anul 1887.*

Consiliul de igienă
publică și salubritate
al urbei Brăila
Serviciul medicului primar
Nr. 281

Domnule primar,

La adresa d-voastră nr. 5848, mă grăbesc cu onoare a vă comunica :
În ce privește igiena și salubritatea publică.

Orașul Brăila, cu cîțiva ani în urmă, lăsa foarte mult de dorit din punctul de vedere igienic. Lipsit fiind de pavaje, unele străzi deveniseră impracticabile mai cu seamă în timpul ploilor, apoi bălțile de peste Dunăre în concordanță cu apele care stagnau în oraș întrețineau încontinuu o stare palustră din cele mai mari, precum și germenii diferitelor maladii infecțioase, ca : febra palustră, tifosul, angina difterică etc., cari mai niciodată nu se puteau stîrpi.

De cîtva timp însă, prin pavarea și șoselierea aproape a întregului oraș, precum și prin măsurile luate pentru întreținerea curățeniei posibile, starea igienică și salubră a orașului se poate susține cu drept cuvînt că este dintre cele mai înfloritoare și acestea, cu atît mai mult se poate susține, cu cît paludismul a dispărut în mare parte, iar dacă în cursu anului ni s-au prezentat cîteva cazuri izolate de angină și febră puerperală, lucrul se poate explica foarte ușor. Angina ni s-a introdus în oraș de afară, dar care dupe o serioasă combatere nu s-a putut întreține, astfel că, după un foarte scurt interval, a trebuit să cedese.

Cît despre febra puerperală, cercetîndu-se cauzele, m-am încredințat că contagiunea a fost transmisă prin moașe de la o lehusă la alta, pentru care, pe de o parte, le-am atras cuvenita atențiune, recomandîndu-le în același timp noile pansamente antiseptice și de desinfecțiune, iar pe de alta, le-am prevenit că le sînt responsabile pentru orice consecinți dezaastroase în viitor.

Dar dacă de angină am scăpat cu înlesnire, am avut însă a lupta cu variola, maladie care, deși apărută anul trecut, a continuat a se întreprinde cîtva timp și în anul curent.

Fără să mă întind asupra felului aparițiunei ei, voi susține atît că și această maladie ni s-a importat în oraș, tot de afară, pentru a cărei combatere, mai ales că ea se împrosfăta între lipovenii din Comorofca, care aveau relațiuni zilnice cu consinginii lor din cătunu Piscu, unde bîntuia de asemenea variola, a trebuit, pe de o parte, să iau cele mai serioase măsuri de izolare și desinfecțare, iar pe de alta, am forțat vaccinarea și revaccinarea pe scala cea mai întinsă, mulțumită căror dispozițiuni, am putut reuși a localiza răul și, în fine, am pus capăt flagelului care amenința întreaga populațiune a orașului.

Această maladie, deși a continuat a se întreprinde din ultimile zile ale lunii august 1886 (data aparițiunei ei), pînă pe la începutul lunii mai a.c., cu toate acestea, din 112 malazi, numai 18 decese am avut a înregistra, nr. care, față cu populațiunea acestui oraș, precum și cu timpul de cînd a apărut, mi se pare aproape neînsemnat.

O curiositate a fost de remarcat că dintre malazii constatați, mai toate decesele înregistrate au fost streine naționalității noastre.

Aceștia au avut a suferi mai mult din cauză că n-au fost vaccinați, pe cînd cei vaccinați, și cu deosebire români, deși au suferit și ei, dar nu de variolă, ci de varioloid, o maladie foarte ușoară.

Acest rezultat satisfăcător nu se datorește decît igienei orașului și măsurilor sanitare de izolare și dezinfecțare luate la timp.

Printre elevii din școalele publice de ambe sexe și cu deosebire printre aceia din părțile escentrice ale orașului, s-au manifestat, pe la începutul lunii mai, cazuri de cochelușu (tuse convulsivă), maladie care, deși încă mai există pe ici pe colea, dar a diminuat foarte mult, așa că s-ar putea susține cu drept cuvînt că a dispărut mai aproape.

Maladia fiind însă foarte ușoară, am avut a înregistra pînă astăzi numai cinci decese.

Alte cazuri de maladii cu tendinți epidemice contagioase nu ni s-a mai prezentat de un timp destul de îndelungat.

Cu toate acestea, spre a se putea încontinuu ține în starea cea mai bună higiena orașului este absolută necesitate: a se spori personalul curățitului stradelor în proporție cu întinderea și dezvoltarea ce a luat orașul; a se pava stradele remase încă nepavate, cum sînt strada Bisericeii și strada Galbenă din centru orașului, unde din cauza înălțării pavajelor stradelor, în care dau acestea, apele stagnează și în timpul mai ales de vară, formîndu-se băltoace, pot produce boale vătămătoare sănătăței orașului; nu de puțin in-

teres pentru igienă ar fi dacă s-ar șoselui și stradele laterale remase încă nepavate, mai ales că locuitorii acelei părți de oraș, îngrijindu-se foarte puțin de igiena proprie lor, cu atât mai mult sînt expuși maladiilor contagioase, cari, apoi, se pot lăși în populațiunea centrală a orașului; și stradele portului ar trebui să ne preocupe, căci în starea actuală de degradare, băltoacele nu mai au sfîrșit iar resturile cerealelor ce cad întrînsele, dospindu-se, dezvoltă miasme cari pot produce foarte lesne maladii contagioase, punînd în pericol viața unei întregi populațiuni.

Decesele și numărul lor precum și acela al născuților

Astfel, de la începutul anului și pînă astăzi s-au înregistrat și verificat 1301 decese.

Între decese compeasă și populațiunea flotantă, care, cum știți, vine primăvara și pleacă toamna, dupe ce încetează munca.

Cît pentru născuți, ei sînt în nr. 1613, prin urmare cu un plus de 312 decît decesele.

N-rul lor ar fi însă și mai mare, dacă familiile lipovene din oraș și-ar declara și ei copiii, cum fac celelalte naționalități, ei însă proced din contra, declară decesele, nu însă și născerile.

Ca îmbunătățiri la acest serviciu

se simte indispensabilă necesitate :

1. De a se mai adaoga încă un domn medic pe lîngă personalul sanitar actual, acesta, cu atât mai mult este necesariu, cu cît orașul, întinzîndu-se destul de mult și avînd o populațiune de la 40—45.000 locuitori, deosebit de populațiunea flotantă, este imposibil actualilor medici să conducă serviciul într-un mod consciincios, oricât de mari silinți și-ar da faciă cu multiplile sarcini ce le sînt impuse; chiar regulamentul serviciului sanitar de orașe, prin art. 9 și 10 vine în ajutorul propunerii ce am onoare a vă face.

Medic primar,
D. Mironescu

Domniei sale,
domnului primar al urbei loco.

Primăria Brăila, dosar 24/1887, f. 273, 276, orig

1887 decembrie 1, Brăila. — *Din raportul Serviciului spitalului comunal Brăila, înaintat Primăriei Brăila, privind lipsurile constatate în întreținerea spitalului ; se dă o statistică a bolnavilor.*

Serviciul spitalului
comunal
Brăila
Nr. 115

Domnule primar,

La adresa dv. cu nr. 5849, am onoare a vă refera următoarele : la 1 ianuarie a.c. au fost rămași bolnavi în cura spitalului 31 bărbați, femei 24 ; intrați de la 1 ianuarie și pînă la 1 decembrie ; bărbați 616, femei 276, români 727, streini, de diferite naționalități și protecțiuni, 165 ; ieșiți însănătoșiți și ameliorați : 533, femei 208. Rămași la 1 decembrie : bărbați 32, femei 24, morți (...) ¹

Din numărul total al morților au fost aduși în stare moribundă 34, adică murind după cîteva ore de la intrarea în spital, ceea ce este o adevărată calamitate pentru statistica spitalului, de raportul dintre morbiditate și mortalitatea spitalului, căci în realitate acești pacienți aduși moribunzi n-au timpul de a primi nici un ajutor medical, fiind aduși în ultimul moment al vieții, numai spre a muri în spital.

Deci din acest punct de vedere, proporția între morbiditate și mortalitate nu va fi justă și esactă, decât deducîndu-se numărul moribunzilor dintre numărul total al morților ceea ce dă atunci proporțiunea de 10% mortalitate.

Principalele boale au fost cazuri de chirurgie la care s-au practicat 75 operații...

Iar cît privește îmbunătățirile de care are necesitate spitalu, am avut onoare a vi le face cunoscute pe larg cu raportul meu nr. 88 și pe care le rezum aci din nou :

1-*iu*. Latrinele vicios construite infectînd spitalul, trebuiesc a se modifica neaparat.

2-*lea*. Insuficiență de ventilații ; lipsesce cu desăvîrșire ventilația în sa-loane.

3-*lea*. Lipsa de camere pentru izolarea maladiilor contagioase în mod efice.

4-*lea*. Lipsa completă de o sală de autopsie și cameră mortuară (actual se practică sub o șeatră de scînduri ceea ce este absolut condamnat,

¹ Document rupt.

fiindcă iarna cadavrele îngheață cu desăvârșire și vara se descompun în câteva ore sub influența căldurii arzătoare).

5-lea. Lipsa băilor atît pentru igiena căt și pentru tratamentele medicale.

Cei mai mulți bolnavi sînt aduși într-o stare de infecție respingătoare și o curățenie în spital, fără băi, este imposibilă.

6-lea. Lipsa dependențelor pentru bucătărie, spălătorie, magazie și locuința servitorilor.

7-lea. Îngrădirea cu grilaj a locului din fața spitalului.

Plantație pe terenul vast din dosul spitalului.

8-lea. Mobilierul actual este cu desăvârșire uzat, deteriorat, nemaiputînd servi deloc, <fiind> absolută necesitate a se înființa altul nou.

Binevoiți, vă rog, d-le primar, a primi încredințarea prea osebitei mele considerație și stimă.

Medic primar
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 237/1887, f. 33, orig.

383

1887 decembrie 1, Brăila. — *Tabel statistic întocmit de Oficiul stării civile Brăila, privind mișcarea populației orașului în perioada 1 ianuarie — 1 decembrie 1887.*

Născuți	Băieți	Fete	Totalul
	801	815	1616
Morți	Bărbați	Femei	1311
	697	614	
Căsătorii efectuate			191

Se certifică de noi pentru esactitate.

Oficier,
C. Budeanu

Adjunct,
R. Furtunescu

Primăria Brăila, dosar 237/1887, f. 31, orig.

384

1888 ianuarie 1, Brăila. — *Din darea de seamă, întocmită de primarul orașului Brăila, asupra administrației comunale, însoțită de proiectul de buget pe anul financiar 1888—1889.*

Domnilor consiliari,

Preparînd bugetul comunei pentru viitorul an financiar 1888—1889, am onoare a-l supune aprobării domniilor voastre deodată cu o espunere sumară a întregii administrațiuni comunale pe anul corent spre îndeplinirea dispozițiunilor art. 106 din noua lege comunală.

.

Instrucțiunea publică

Instrucțiunea publică n-a încetat a fi obiectul celei mai vii sollicitudini a administrațiunei acestei comune.

Spre învederarea acestui adevăr, este de ajuns să vă amintesc că această comună întreține cu cheltueala sa cinci școale primare de băieți, trei de fete și una secundară „Penetis-Zurmale“, osebit de trei școli primare de băieți, două de fete și gimnasiul real de băieți, întreținute de stat; cheltueala sa anuală pentru întreținerea școalelor comunale trece peste suma de 100.000 lei; osebit de $19.294 \frac{68}{100}$ lei ce aproximativ cheltuiește anualmente pentru bursierii

comunali în școalele speciale și superioare din țară și streinătate; și cu toate acestea față cu creșterea populațiunei provocată de mărirea orașului prin vinderea locurilor dupe noul raion în anul 1868 și 1882, numărul școalelor existente este nesuficient pentru numeroșii elevi și eleve ce începe studiile.

Această împrejurare a constrîns pe comună de a cere d-lui ministru al cultelor, adeseaori, luarea pe seama statului cel puțin a două din școalele comunale de băieți și una de fete și aprobarea înființării a două școale divizionare cu clasa 1-ia, una pentru băieți și alta pentru fete, privind tot pe comună plata personalului acestor divizionare până la finele acestui an școlar, conform dispozițiunilor decisiunei consiliului comunal nr. 230.

În urma revocării însă a măsurii ce luase d-l ministru de instrucțiune de a nu se primi în școale mai mulți elevi decît în raport cu cubicitatea localurilor, din clasele divizionare nu s-a înființat decît cea pentru fete, instalîndu-se în una din încăperile școalei nr. 2 de fete a statului dupe Bulevardul Cuza, Culoarea albastră.

Ministerul Instrucțiunei a luat pe seama statului una din școalele comunale și anume pe cea nr. 1.

Dorința exprimată de cetățeni în diferite rînduri de a se transforma gimnasiul real în liceu clasic și încuviințată de consiliu prin decisiunea luată în ședința de la 4 iulie nr. 175 cu obligațiunea de a plăti comuna diferența

peste suma alocată în bugetul statului pentru anul curent financiar pînă astăzi încă stă nerealisată.

În urma intervenirii făcută către d-l ministru al instrucțiunii de a satisface această legitimă dorință, domnia sa, prin ordinul nr. 9508, face cunoscut că se află în imposibilitate de a aproba transformarea gimnasiului, pentru motivul că bugetul votat de Cameră se opune formal la aceasta și că fiindcă n-are nici o lege care să reguleze rostul școalelor secundare reale, ceea ce ministerul admite este ca primăria pînă la o nouă decisiune ce se va lua cu concursul camerelor legiuitoare să numească, cu învoirea ministerului, din profesori de limbele latină și greacă.

În urma acestui ordin, consiliul, în ședința de la 7 august, a luat decisiunea nr. 202 prin care, în interesul ca elevii din gimnasiul real să poată face și cursul clasic spre a putea trece în clasele liceale, încuviințează înființarea acestor doi profesori cu remunerațiile plătite de comună pînă la finele anului curent școlar; această decisiune poartă aprobarea d-lui ministru de interne nr. 11298.

Numărul elevilor cari au concurat pentru clasa 1-iu gimnasială și a celor repetenți fiind peste 120 și dupe ordinele ministeriale neputîndu-se primi decît de la 60—80 elevi, consiliul comunal în considerațiune că comuna are un interes capital de a nu fi lăsată generațiunea tînără fără instrucțiunea ce o exige spiritul de dezvoltare intelectuală manifestat în acest din urmă timp în țară prin decisiunea nr. 229 din ședința de la 4 septembrie, pe de o parte, a încuviințat înființarea unei clase divisionare la clasa 1-iu de la acest gimnasiu, retribuiindu-se actualii profesori pînă la finele lunii martie 1888 de comună din creditul de lei 5000, aprobat de d-l ministru de interne prin ordinul nr. 16227, cu diurnele fixate prin osebita încheiere cu nr. 250 din ședința de la 17 octombrie și de la 1-iu aprilie, pînă la finele anului școlar se va prevedea onorariul tot în bugetul comunei, iar pe de alta, s-a intervenit din nou la d-nu ministru al instrucțiunii publice, ca să treacă în bugetul statului pe anul viitor întreținerea acestei clase divisionare.

Din numărul celor 13 școli primare, sînt instalate în propriile lor localuri construite de comună în bune condițiuni, cu mobilierul necesar, școala de băieți, întreținute de stat, cu nr. 1 din curtea bisericii Sft. Nicolae, nr. 2 dupe Bulevardul Carol 1-iu, Culoarea verde, nr. 4 dupe Bulevardul Cuza și St. Maria, Culoarea roșie, de fete nr. 1 dupe strada Rubinilor, Culoarea albastră (Penetis-Zurmale) și nr. 2 dupe Bulevardul Cuza, Culoarea albastră, de băieți, întreținute de comună, cu nr. 2 (care va deveni nr. 1) dupe Calea Călărașilor și Piața Concordia și nr. 3 (care va deveni nr. 2) dupe strada Ștefan cel Mare. Toate celelalte sînt instalate în localuri închiriate pe cît s-a putut găsi de încăpătoare și în condițiuni igienice.

Cu un cuvînt, această comună nu cruță nici un sacrificiu posibil pentru instrucțiunea publică, dar ea nu poate răspunde cerințelor populațiunei crescînde a orașului, fără ca și statul să-i vie în ajutor prin înmulțirea școalelor primare și înființarea liceului, conform dorințelor manifestate adeseaori de comună.

Sperăm că guvernul nu va refuza Brăilei, unul din orașele principale și primul port al României, aceea ce a acordat și acordă sub raportul instrucțiunii altor orașe din țară de mai mică importanță.

Starea civilă a orașului.

De la 1-iu ianuarie pînă la 30 noiembrie 1887 s-au născut și înregistrat în oficiul stărei civile un număr de 1616 copii, din cari 801 băieți și 815 fete; numărul morților au fost de 1311 din cari 697 bărbați și 614 femei, rezultînd un număr de 305 nasceri în plus, iar căsătorii efectuate sînt 191.

Se notează că din populațiunea streină din urbă născerile israilite sînt cele mai numeroase, astfel în anul acesta au fost 277 nasceri israilite și 35 căsătorii, iar numărul morților 134. Coeficientul de mortalitate al acestora este cu mult mai redus ca acel al creștinilor.

Spitalul comunal

La 31 decembrie 1886 existau în spital bolnavi: 31 bărbați și 24 de femei, iar în anul curent, de la 1-iu ianuarie pînă la 1-iu decembrie, au intrat în cura acestui spital 616 bărbați și 276 femei, din cari 727 români și 165 streini de diferite naționalități și protecțiuni.

Dintr-aceștia au ieșit însănătoșiți și ameliorați 533 bărbați și 227 femei, au decedat 132 din cari 34 au fost aduși în stare moribundă, iar pe ziua de 1-iu decembrie au rămas 32 bărbați și 24 femei.

Din numărul mortalității, reducîndu-se moribunzii, rezultă o mortalitate de 10%.

Principalele boale au fost cazuri de chirurgie la care s-au practicat 75 operații, dintre cari mai principale sînt: desarticulația brațului drept, un caz, amputația antebrațului, două cazuri, amputația de gambă, două cazuri și altele enumerate în referatul d-lui medic primar al județului.

Spitalul neavînd o anume secțiune pentru deținerea alienaților, comuna mai întreține cu spesele sale la Institutul de alienați, pendinte de Eforia spitalelor, un număr de patru suferinzi, constatați legalmente.

.

Serviciul veterinar

Numărul vitelor vizitate de d-l medic veterinar ale orașului la abatoriu, înainte de a se pune în consumațiune de la 1-iu ianuarie pînă la 20 noiembrie este în total de 12136, din care 11822 vite mari și 314 viței, iar numărul vitelor respinse este 17 boi și 10 vaci, pentru motivul că unile fiind slabe, iar altele atinse de diferite maladii și mai cu seamă ftisia tuberculoasă și alte diferite maladii din care cauză nu se puteau pune în consumație.

Numărul vitelor ce s-au mai tăiat prin diferite locuri din oraș, tot pentru trebuința publică, sînt: 2723 rîmători, 2615 oi și berbeci, 400 viței, 30743 miei și 3672 iezi.

Prețul cărnei, dupe calitate, a fost convenabil.

Numărul vitelor ce s-au mai vizitat de d-l medic veterinar, destinate pentru esport prin portul Brăila, este de 4971 boi grași, 683 mînzați, 17 mîn-

zate și 2168 porci. Starea sanitară a vitelor a fost mulțumitoare, neavînd a înregistra alte maladii contagioase decît două cazuri de morvă (răpciugă) la cai, contra cărora s-au aplicat măsurile de poliție sanitară veterinară.

Fondul de benefaceri la săraci

Este de remarcat că numărul persoanelor lipsite de mijloace crește foarte mult și aceasta din cauza populațiunii flotante care vine să-și găsească de lucru în port.

Cedări și închirieri de teren pentru industrie și altele

Pentru dezvoltarea și încurajarea industriei naționale, consiliul n-a ezitat a satisface solicitările ce i s-au adresat de mai multe persoane pentru a li se perimite să instaleze fabrici pe izlasul urbei, proprietatea acestei comune, astfel că de la începutul anului curent s-a încuviințat :

D-lui Constantin Nedelcu a construit lîngă șoseaua Brăila — Focșani un stabiliment pe termen de 10 ani pentru instalarea unei fabrici de cuie de lemn pentru încălțăminte, prin forța aborului. Acest stabiliment, constituindu-se de numitul dupe anume plan, a început a funcționa.

D-lui V. G. Popescu s-a cedat o suprafață de 2600 stînjani patrați teren în fața pieții Oborului de cereale pe care are clădită fabrica cu abor de măcinat, cu prețul de lei 3 stînjînul, pe baza legii promulgată în Monitorul oficial nr. 32 a.c. pentru ajutorul industriei naționale, în condițiunile de încheierea nr. 172, din ședința de la 3 iulie a.c., aprobată și de d-l ministru de interne.

Această încheiere fiind comunicată d-lui Popescu, d-sa, nedepunînd prețul locului de lei 7800, nu s-a format respectivul act de cesiune.

După propunerea făcută de comună, statul a acceptat ca pe terenul de pe șanțul colector din susul orașului, cedat gratis de comună, să se construiască cazarma de pontonieri, în care scop administrațiunea comunală în baza autorizații dată de consiliu prin încheierile nr. 145 și 164 a și intrat în tratare cu posesorii viilor pentru despăgubirea plantațiunilor constatate de comisiunea respectivă. Văzîndu-se însă că statul reprezentat prin Ministerul de Resbel n-a luat măsuri pentru începerea construcției acelei cazărmi, s-a intervenit din nou în acest scop și ministerul, cu adresa nr. 3363 de la 1-iu octombrie a.c., face cunoscut primăriei că construcțiunea cazărmei pentru pontonieri este aminată din cauza lipsei de fonduri.

D-lui Nicolas Gavală s-a încuviințat a i se închiria un hectar de loc în vale lîngă locurile de cheristea pe termen de 10 ani, în condițiunile din încheierea nr. 220 din ședința de la 31 august, pentru instalarea unei fabrici de tăbăcărie cu chirie anuală de lei 1200, începînd de la 1-iu aprilie 1888.

Această decisiune s-a comunicat d-lui ministru de interne, dar nu s-a obținut pînă acum aprobarea.

D-lui Pasalacua¹ Porteli, i s-a permis pe baza decisiunii nr. 248 de la 8 octombrie, să instaleze o fabrică de macaroane pe terenul particular ce a închiriat pe Calea Călărășilor (Siliștra), cu condițiune a se supune regulamentelor comunei și legilor țării, privitoare la asemenea fabrici.

Cu această ocaziune se notează aci că pe izlasul orașului sînt următoarele fabrici instalate :

- una fabrică de porțelan pentru sobe, farfurii și altele, a căria funcționare a început încă din anul trecut, dînd rezultate satisfăcătoare ;
- trei de măcinat făină prin forța aborului ;
- una pentru fabricarea de săpun și lumînări de stearină.

În oraș sînt : cinci fabrici de măcinat făină, avînd una instalat și ferăstrău pentru tăiat cherestea, două pentru frînghii etc., trei de săpun, trei de bere, trei pentru ape gazoase, una pentru preparat mizele, două ateliere mecanice și fierărie, trei de rahaturi, una de bomboane și trei distilării pentru prefacerea spiritului rafinat în diferite specii de rachiu.

Majoritatea acestor fabrici fiind instalate dupe timp nu satisfac în totul regulamentul industriilor insalubre ; în ce privește însă igiena lor, se execută dupe avisul consiliului de igienă prin poliția administrativă, pe cît este posibil.

Recapitulînd veniturile și cheltuielile acestor patru categorii de bugete, ne dă rezultatul următor :

Nr. curent	Numirea bugetelor	Sumele ce conțin						Observațiuni
		Partea veniturilor		Partea cheltuielilor		Excedent		
		Lei	Bani	Lei	Bani	Lei	Bani	
1	Bugetul ordinar	1 352 056	12	1 324 334	63	27 721	49	
2	„ donațiunilor	50 211	44	37 132	20	13 079	24	
3	„ construcțiilor	214 276	93	204 276	93	10 000	—	
4	„ drumurilor	431 070	05	431 070	05			
	Total general	2 047 614	54	1 996 813	81	50 800	73	

Acestea fiind îmbunătățirile ce resursele bugetare pot permite a se face în cursul anului viitor financiar și dintre care pot a vă espune că pavarea portului și a cîtorva strade din adaogatul oraș, nu pot rămînea în starea actuală încă mult timp și pentru a căror îmbunătățire comuna cată a recurge la noi resurse sau la facerea vreunui împrumut, căci dealtfel alt mijloc nu este

¹ Passalacqua.

pentru ameliorarea acestei stări în anul viitor decît acela de a se amîna rambursarea împrumutului acordat de lei 17750 la fondul construcţiunilor...

Primar,
R. S. Campiniu

Secretar,
Mihăilescu

Primăria Brăila, dosar 237/1887, f. 54—80, orig.

385

1888 februarie 8, Brăila. — *Procesul verbal de consemnare a alegerii sindicului pentru comitetul Bursei Brăila, înaintat Ministerului Agriculturii, Comerţului şi Domeniilor de către Primăria Brăila.*

Proces-verbal

Astăzi 8 februarie anul 1888

Subsemnatul, ajutorul primarului urbei Brăila, în puterea delegaţiei d-lui primar respectiv cu nr. (...) ¹ şi pe baza art. 47 şi 48 din legea de organizare judecătorească din anul 1865, presantîndu-mă la orele 9 a.m. în localul primăriei pentru deschiderea biroului alegerii unui sindic din sînul patentaţilor din clasa I-ia şi a II-a în comitetul Bursei de comerţ din oraşul Brăila în locul dimisionatului N. Theodorovici, conform publicaţiei primăriei nr. 144 din 13 ianuarie a.c. cînd, fiind prezenţi 18 domni alegători, s-a chemat dintre domnia lor ca secretari domnii A. B. Vasilescu şi G. Răiciulescu şi, astfel compus biuroul, s-a procedat la alegerea prin vot secret a sus-zisului sindic de la orele 4 p.m., deschizîndu-se urna a căror chei s-a ţinut una de subsemnatul şi alta de unul din secretari, s-a numărat voturile şi, ieşind numărul corespunzător cu alegătorii înscrîşi pe lista apelului nominal, s-a început darea pe faţă a voturilor şi rezultatul a fost cel următor : d-l Athanasie M. Thanu cu 18 voturi care, avînd dobîndită majoritatea absolută a voturilor, s-a şi proclamat ca ales sindic pentru compunerea comitetului bursei.

Despre toate acestea s-a încheiat prezentul proces-verbal în şedinţă şi, dupe ce s-a citit în auzul tuturor, s-a subscris de membrii biuroului şi de alegătorii de faţă.

p. Primar — preşedinte,
C. Budeanu

Secretari — A. B. Vasilescu
— G. Raiciulescu

Primăria Brăila, dosar 7/1887, f. 90, orig.

¹ Loc alb în text.

386

1888 septembrie, Brăila. — *Cererea mai multor comercianți brăileni către Primăria Brăila, pentru instalarea unei tăbăcării pe locul solicitat de Tache Gheorghiu.*

Domnule primar
și
domnilor consilieri,

Subsemnații, locuitori și proprietari în acest oraș, de profesie comercianți, venim cu cel mai profund respect a vă aduce următoarele :

Cu multă părere de rău ne exprimăm când am văzut în Monitorul comunal de la 8 septembrie expirat, anul corect, că onor comisiune ce a fost compusă de d-voastră pentru a observa dacă locul în sumă de 400 stăneni pa-trăți, solicitați de domnul Tache Gheorghiu prin suplica registrată la nr. 5293 pentru deschiderea unei tăbăcării și că prin ofisul (?) dat de onor comisiune constată că acel loc solicitat întrunesc condițiunile cerute de art. 9 din regulamentul relativ și că comisiunea în complet găsește de cuviință a ceda acel loc d-lui Gheorghiu dupe cum se constată din procesul verbal încheiat în ziua de 17 august 1888, după cum și solicițiile a ramas pe deplin mulțămît.

În urmă dar d-voastră din diferite împrejurări respingeți acea constatare, argumentînd că cu timpul comuna va căpăta alte îmbunătățiri mai avantajoase.

Să lăsăm, d-lor primar și consilieri, că acel teren nu numai de acum ar fi trebuit și cu multă bucurie să fi fost ocupat cu niște asemenea de acest fel de care acum vi s-a presantat cu persoana d-lui Gheorghiu, dar cu 20 ani mai înainte, de unde s-ar fi putut folosi atît comuna cît și noi comercianții și iată un exemplu : astăzi, noi, peile care se strîng de la tăiatul vitelor, urmează a le transporta prin diferite orașe spre desfacere și le dăm pe niște preciiuri așa ca să scăpăm de ele, iar altfel avînd în acest oraș tăbăcărie, le-am desface direct la negustorul nostru pe prețurile comunabile și noi sîntem scu-tiți de diferite pagube și transporturi.

Aceste, d-lor, va să zică floarea comerciului, pe de o parte — dupe cum arătăm — sîntem înlesniți și noi și comuna cîștigată.

Venim cu rugăciune înaintea d-voastră rugîndu-vă ca și onor comuna să fie de opiniunea comisiunei care a constatat că acel loc pică în condițiunile art. 9 din regulamentul relativ, căci altfel sîntem perîți în comerțul nostru și rămași de faliți streinilor.

Cu stima
(Urmează 23 semnături).

D-sale, d-lor primar și consilieri ai onor primăriei locale.

(Rezoluția) : Se va scrie d-lui Gheorghiu să-și aleagă un alt loc tot în acea parte a izlazului și dacă se poate dincolo de linia ferată.

Al doilea, să arate ce avantaje oferă comunei pentru care cere a i se ceda, câți să se bucure de el și totodată să prezinte un plan despre instalațiunea ce voiesce a face.

C. Georgescu

Primăria Brăila, dosar 236/1887, f. 46, 53, orig.

387

1889 ianuarie 16, Brăila. — *Raportul Primăriei Brăila către Ministerul de Război, privind propunerea pentru înființarea unui serviciu de pompieri cu persoane ieșite din armată.*

D-lui ministru de resbel,

Direct*ci*unea Artileriei București

Am onoare a răspunde la adresa dvs. nr. 102 că din mijloacele primăriei actualmente nu ar fi suficiente pentru întreținerea unui corp de pompieri propriu al ei, însă după experiența făcută s-a constatat că actuala secțiune a artileriei nu corespunde pe deplin serviciului de pompieri.

Pentru ca acest serviciu să se poată face în condițiuni mai bune, subsemnatul crede că este mai în avantajul comunei ca primăria să-și întocmească un serviciu de pompieri propriu al ei după exemplul trecut, cu un personal angajat cu solde și de preferință din persoane care au ieșit din armată sub conducerea administrației comunale. Fiindcă pompele, sacalele etc. se urcă la considerabila sumă, onor minister, găsind că ar fi mai nemerit schimbarea serviciului, după cum a mai fost în trecut, va binevoi a dispune prin proiectul respectiv de a se restitui comunei toate obiectele și averea ce s-a predat statului cu inventariu în anul 1874.

ss. Primar,
N. V. Perlea

ss. Secretar,
I. Mihăilescu

Primăria Brăila, dosar 19/1888, f. 20, copie.

388

1889 mai 2, Brăila. — *Din procesul verbal al Consiliului comunal Brăila, privind necesitatea înființării gimnaziului clasic.*

Consiliul comunal Brăila
Ședința de la 2 mai 1889
Nr. 105

Anul școlar 1889/1890 apropiindu-se, am onoare a vă comunica că, din partea cetățenilor acestei urbe, primăria a întâmpinat și întâmpină nenumărate cereri de a se interveni la stat să se înființeze și în această urbă un gimnasiu clasic.

În fața acestor cereri și în vedere că populațiunea școlară din această urbă a crescut și crește într-un mod simțitor, exemplul-l avem că în anul trecut au fost înscriși în liceul real, pentru toate clasele, 171 școlari, iar în anul școlar curent sînt înscriși 282 cu un plus de 111 școlari; în vedere că în anul acesta mai fiind înființată încă o clasă a 4-a primară de băieți pe lîngă cele ce existau la 1-iu septembrie trecut, neapărat că cererile de înscrierea copiilor în școala secundară va fi cu mult mai mare și decît acela ce au fost pînă acum în vedere că copiii ce frecventează clasa 1-iu ordinară la liceul real este de 77, iar aceia din clasa divisionară, întreținută de comună, este de 79, total 156 de copii; în vedere că copiii ce frecventează facultativ clasa I de latinește, plătită de comună, este de 47, astfel că s-ar putea înființa pentru anul școlar 1889—1890 nu numai clasa I gimnazială clasic, dar și clasa II-a.

Pentru aceste considerante, cred că este timpul a se interveni la d-l ministru al cultelor și instrucțiunei publice ca cu ocasiunea votării bugetului statului să se prevadă înființarea și în această urbă, cu începerea anului școlar 1889—1890, a doua clasă gimnazială clasică, urmărindu-se cu adăogirea în fiecare an a încă cîte o clasă pînă la complectarea gimnasiului clasic cu 4 clase, luînd totdeauna și comuna angajamentul de a contribui și dînsa cu din fondurile ei pe jumătate din cheltuielile ce se va face de stat cu întreținerea personalului didactic la gimnasiul clasic.

Consiliul, ascultînd referatul ce preceda, (...) ¹ decide: admite înființarea gimnasiului clasic în această urbă, cu începere de la 1-iu septembrie

¹ Document ruot.

No. 13 Clasa II Anul școlar 1890 - 1891
Munteanu R. Gheorghe

Născut în _____ județul _____, la anul _____ luna _____
de naștere _____ de religie _____, vecinăt _____, în _____
filă _____, înscris _____, înscris în școala _____
a clasei la poz. 13, înscris în matriculă la clasa II, pe anul școlar 1890 - 1891, pag. 222

OBIECTE DE STUDIU	TRIMESTRUL I			TRIMESTRUL II			TRIMESTRUL III			Absențe pe semestr	Absențe pe an	Total absențe	OBSERVAȚII
	Absențe		Pe semestr	Absențe		Pe semestr	Absențe		Pe semestr				
	M.	N.		M.	N.		M.	N.					
Limba română	3	7	1	2	7	1	1	1	7	7	7	7	
Limba franceză	1	6	1	6	1	1	1	7	6	7	6	6	
Limba germană	2	7	3	3	7	3	5	10	7	7	7	7	
Latina	3	9	1	9	1	2	10	12	10	10	10	10	
Geografia	4	6	2	6	4	7	9	7	7	7	7	7	
Mat. algebră	1	9		9	1	9	9	9	9	9	9	9	
Științe naturale		9	1	9	2	1	1	1	1	1	1	1	
Desenul	1	3	1	2	9	3	1	8	1	9	9	9	
Științe și amuze		7		7		7							
Suma mediilor totale ...													

Durata școlară

Atenția

Situația școlară

Corespondența de clasificare 1890 - 1891

Situația la finele anului: promovat / nu a fost promovat

S. S.

Conform cu catalogul clasei

Director.

Părinte R. Munteanu

Fata

Corespondent

Elevul Școala nr. 147

1997-2000

23. — 1896—1897, Braïla. — Foia matricolă a lui Ștefănescu Petre, elev în clasa a III-a la Gimnaziul „N. Bălcescu”. Petre Ștefănescu-Goangă; prim solist la Opera Română, profesor la Conservatorul de muzică „Ciprian Porumbescu” din București

[illegible]

Absent in 'indistinct' 'plain' 'in wood' 'lamin' 'perforations' 'de sculpture' 'interior' 'remains' 'in common clay' 'as close in pag' 'level in masonry close' 'per and holes as 25' '1866' 'pag' 186

Stc. 26 Class III Ensl. scolar 896-899 *Memoria 9. Adm.*

MINISTERUL CULTURII ȘI ÎNSTRUCȚIUNII PUBLICE

1889, cu clasa I și a II-a, urmînd ca în anii viitori să se înființeze încă cîte o clasă, pînă la complectarea lui cu puține clase și prin consecință a se stăruî la d-l ministru al instrucțiunei publice pentru înființarea de către stat a acestui gimnasiu, pentru care comuna ia angajamentul de a contribui și dînsa cu din fondurile ei, pe jumătate din cheltuielile ce se va face de stat numai cu întreținerea personalului didactic...

Primar,
N. V. Perlea

Secretar,
Mihăilescu

⟨Urmează încă 16 semnături⟩.

Primăria Brăila, dosar 58/1889, f. 11, 15, orig.

389

1889 august, Brăila. — *Petiția mai multor lăutari brăileni, adresată Primăriei orașului Brăila, pentru a fi scutiți de taxă.*

Domnule primar,

Subscrișii, de profesiune lăutari din Brăila, venim a ne plînge în următoarele motive : ieri seară pe la orele 8 de către domnul subcomisar Mătăsăru am fost popriți de a mai cănta sub pretextul că, dacă voim a cănta, să plătim 30 lei pe (lună) seară.

Domnule primar, sîntem cîntăreți cu instrumentele din a noastră copilarie, nu avem altă meserie ; bărbații noștri sînt înrolați în Regimentul 11 ca musicanți, astfel că noi, fiind poprite de a mai cănta, sîntem în neplăcută pozițiune de a face fapte imorale, deoarece știți, domnule primar, că existența zilnică cu greu se poate duce fără concursul bărbaților pe care i-am sacrificat ca soldați, servind țara.

Tot astfel și cu noi, domnule primar, născuți în Brăila, căsătoriți, înconjurați de case grele, copii etc., de meserie lăutari, nesciind în alt mod a ne procura existența astfel că poprindu-se a mai cînta este a ne lua viața atît a noastră cît și a copiilor noștri care și dintrînșii sînt de asemenea lăutari.

Nu credem, domnule primar, că această măsură să fie vro măsură salutară, producînd verun venit comunei ; de oare chear presupunînd că am putea să resistăm plătiind această taxă (de altfel exagerată), totuși un singur „café chantant“ care și acesta va cănta la o lună, comuna zice că nu ar putea să-și creiese un venit cu care să-și poată realiza lipsurile de care poate se simte necesitate.

1890 ianuarie 5, Brăila. — Tabel statistic de societățile economice, culturale, de binefacere etc., trimis de Prefectura județului Brăila către Primăria Brăila.

Nr. curent	Numele societății	Felul societății	Scopul ei	Dacă societatea este indigenă sau străină	Data constituirii societății			Durata sau termenul societății	Numărul membrilor societății			Capitalul societății constituit din:			Modul de administrație al societății	Domiciliul societății		Nr. casei	Dacă societatea are statute sau regulament	Dacă societatea este recunoscută de autoritatea comunală	Observații
					Anul	luna	ziua		Activi	Onorifici	Total	misa lunară sau anuală a membrilor	Diverse donațiuni sau legături			Suburbia	Strada				
													în numerar sau efecte publice	în bonuri imobiliare							
												lei	lei	natura							
1	Societatea pentru ajutorul școlărilor săraci	Societatea de binefacere	A da ajutoare școlărilor lipsiți de mijloace	Indigenă	1887	martie	1	delimitat	180	„	180	38, 858, 85	„	„	Gratuit de un consiliu de 15 persoane, ales de adunarea generală	Brăila	Bulevardul Carol I-ii	73	are statute	recunoscută	—
2	Lira	Instrumentală	Propagarea muzicii instrumentale	Indigenă	1883	octombrie	1	6 ani	5 membri	1	6	misa anuală 150 lei a membrilor anuali, lunară 25 lei a membrilor activi	„	„	un consiliu compus din 5 persoane	Brăila	Bulevardul Cuza	160	are un regulament	nu este recunoscută de autoritatea comunală	deși scopul societății este de a propaga arta muzicală, nu are venit, fiind puțini ani
3	Albina	Comperativă	Înlesnirea comerțului	Indigenă	1887	august	1	nelimitată	193	„	193	10 — 100	„	„	printr-un comitet ales pe societate	Sf. Constantin	Rahovei	162	are statute	recunoscută de grefa Tribunalului Brăila	„
4	Carpați secția II	Culturală	Literar și filantropic naționalist	Indigenă	1883	octombrie	15	nelimitată	150	8	158	2 pe lună	„	„	printr-un comitet ales de societate	„	Bulevardul Carol I	71	are statute	cunoscută	„
5	Industria română	Industrială	Încurajarea industriei	idem	1888	iulie	3	20 ani	320	28	348	2 lei pe lună	500	în numerar	1 președinte și 6 membri onorifici	Sf. Nicolae	idem	—	are	nu	„
6	Azil izrailit	Filantropică	Întreținerea săracilor în azil și spital	idem	1888	septembrie	—	nemărginit	400	—	400	1 leu pe lună	în diverse obiecte	una casă de locuit pe strada Mihai Bravu nr. 95	idem	idem	Bulevardul Cuza	71	are	nu	„
	Cremie israilită	Idem	Ajutor săracilor	idem	1881	„	—	idem	90	—	90	5 lei pe lună pentru bolnavi și 8 lei pe lună pentru văduve și orfani	6000	bonuri ale statului	idem	idem	idem	„	are	nu	„
8	Funebră israilită	idem	Înmormintarea săracilor	idem	1849	„	—	idem	30	—	30	„	„	„	idem	Sf. Nicolae	Sf. Petru	4	nu	nu	„
9	Cooperativă	Industria	Încorajarea industrială	idem	1882	octombrie	—	idem	150	2	152	nu dispune de nici un capital		1 președinte 2 vicepreședinți, 4 membri	idem	Sf. Petru	4	are	nu	„	

Polițai, I. Georgescu

Revizor intentent,
M. Ciupercescu

Sîntem ai d-voastră prea umili servitori care adastă de la d-voastră, părintele oraşului, o imparţială dreptate.

Stabilimentul	— Oprea Ştefan
Stănică Oserleaso	— Ion Marin
	— Mariţa Vintileasca

Idem Gh. Lasarovici	— Mariţa Ionescu
	— Dumitru Bageac
	— Eni Ştefan
	— Tudoriţa Marin
	— Elena Ivanovici

Domniei sale,
d-lui primar al urbiei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 36/1889, f. 206, orig.

391

〈1890 martie 1〉¹, Brăila. — *Cererea unor locuitori brăileni, înaintată Primăriei Brăila, pentru obţinerea permisiunii de a construi case în cătunul Comorofca.*

Domnule primar,

Subsemnaţii, locuitori în cătunul Comorofca, Vadul Olaneria, ce aparţine de această urbă, venim cu profund respect a supune la cunoştinţa d-voastre următoarele :

Informaţi că menţionatul cătun se va da în arendă iarăşi şi, deoarece noi ca proprietari ai imobililor ce le avem clădite pe acel teren, care pînă în prezent din părinţi în părinţi l-am plătit deja prin arenda anuală ce am dat-o şi din an în an se tot urcă preciful cu plată pentru terenul ce îl ocupăm, temîndu-ne ca nu şi anul acesta preţul de arendare personal al nostru să nu se mai ridici, făcîndu-se numai la cifra de 40 lei vechi, dupe cum l-au plătit şi părinţii noştri, căci şi noi atunci siguri fiind vom putea de a clădi din nou imobile mai solide şi într-un sistem mai nou, vă rugăm să binevoiţi a avea în vedere justa noastră cerere.

Totodată vă mai aducem la cunoştinţa d-voastră că ne oferim a cumpăra de veci acel teren cu preciful ce se va crede de cuviinţă, preferîndu-ne pe noi care deja avem casele de locuit pe dînsul.

Primiţi, vă rugăm, d-le primar, încredinţarea prea osebitei noastre consideraţiuni.

〈Urmează 47 semnături〉.

Primăria Brăila, dosar 118/1889, f. 26, orig.

¹ Data înregistrării.

392

1890, Brăila. — *Raportul Primăriei Brăila către Ministerul de Interne, privind alipirea la comuna Islaz a cătunelor dependente de ea — Piscu și Comorojca.*

Domnule ministru,

Comuna Islaz, ce aparține de acest județ Brăila, este într-o apropiere de oraș că n-o desparte alt nimic decât linia de recunoaștere.

Gara Brăila se află chiar pe terenul comunei Islaz. Această comună rurală Islaz este situată pe un teren care prezintă pentru viitor o înfrumusețare a orașului Brăila, când ar fi alipită de oraș din punctul de vedere, căci atunci veniturile fiind suficiente, se poate face orice îmbunătățire ce astăzi-i lipsește și aceasta numai pentru că comuna nu dispune de fonduri.

Contrabandele se introduc în oraș prin această comună, pentru că, în calitatea ei de comună rurală, paza de zi și noapte ce se face astăzi, conform legii poliției rurale, nu prezintă și nici nu poate garanta o singură pază; dar în cazul când paza s-ar face cu gardian (gardist) dupe cum este astăzi în oraș, atît contrabandele s-ar înpuțina, ceea ce aduce o pagubă enormă statului, cît și crimele ce se comit s-ar putea împiedica.

Locuitorii acestei comuni, deși ar avea bunăvoință de a își construi proprietăți mai solide, nu o pot face din punctul de vedere, pentru că nici astăzi nu sînt adevărați proprietari, ci imbaticari, dar cînd s-ar alipi de oraș, atunci dupe o lege specială, terenul s-ar putea vinde și ei, știindu-se adevărați stăpîni, ar putea să-și scoată banul pentru a face înfrumusețare prin clădiri mai solide.

Pentru aceste considerente, respectuos solicităm de la d-voastră de a interveni către onor Corpurile legiuitoare ca comuna Islaz din județul Brăila să se alipească de orașul Brăila.

Primăria Brăila, dosar 45/1889 f. 154, copie.

393

1891 iunie 27, Brăila. — *Din procesul verbal al Consiliului comunal Brăila, în care se stabilește ca antreprenorul construcției uzinei de apă să înceapă aprovizionarea cu apă a orașului înainte de punerea în funcțiune a filtrelor.*

Consiliul comunal Brăila
Ședința de la 27 iunie 1891
Nr. 139

Astăzi 27 iunie 1891, consiliul comunal, în urma a două succesive convocări adresate conform art. 19 din legea comunală, constituindu-se în ședință în sala seanselor primăriei, au răspuns la apelul nominal...

și fiind în majoritatea cerută de art. 20 din sus-citata lege, d-l primar, declarând ședința deschisă, a prezentat consiliului petițiunea ce s-a primit ieri la 26 al curente din partea d-lui Kenedi, antreprenorul construcțiunei uzinei etc., pentru alimentarea urbei cu apă, registrată la nr. 6184, prin care declară că, dorind de-a înlesni cu o oră mai înainte cetățenilor brăileni apa atât de mult așteptată, ar fi dispus de a lua asupra sa exploatarea chiar de acum, dacă primăria va binevoi a i-o acorda, bineînțeles cu toate condițiunile prescrise în art. 93 din caietul de sarcini.

În unanimitatea membrilor prezenți în această ședință, decide : admite ca antreprenorul să înceapă exploatarea apei, în condițiunile art. 93 din caietul de sarcini, însă nefiltrată pînă la facerea filtrelor și a basenelor, rămî-nînd ca, perceperea apei ce se va da, să o facă cu prețul ce comuna va fixa printr-un regulament, socotindu-se termenul de percepere de la data cînd antreprisa va răspunde primăriei că a început darea apei.

Primar,

N. V. Perlea

⟨Urmează încă 12 semnături⟩.

Primăria Brăila, dosar 48/1874, f. 276, 302, orig.

394

1891 iunie 27, Brăila. — *Procesul verbal al Consiliului comunal Brăila, prin care s-a hotărît cedarea unui teren de pe izlaz în scopul construirii unei gări de triaj și al extinderii rețelei de cale ferată de către Direcția C.F.R.*

Consiliul comunal Brăila

Ședința de la 27 iunie 1891

Astăzi 27 iunie anul 1891, consiliul comunal, în urma a două convocări succesive adresate conform art. 19 din legea comunală, constituindu-ne în ședință în sala seanselor primăriei, au răspuns la apelul nominal :

Domnul primar, N. V. Perlea

Dl adj. consilier Al. V. Cociaș

” ” ” O. I. Visireanu

Domnul consilier C. Georgescu

C. Panait

D. D. Bordsescu

D. Perșoiu

G. Zelescovici
G. Florescu
L. Ștefănescu
M. Podeanu
N. I. Chivulescu
P. H. Cosak

și fiind în majoritatea cerută de art. 20 din sus-citata lege domnul primar, declarînd ședința deschisă, a expus că în urma adresei ce s-a primit la 13 iunie din partea d-lui Eugen Costinescu, procuratorul general al Căilor Ferate Române, registrată la nr. 5772, prin care se arată că, pentru înlesnirea transportului cerealelor la portul Brăila, direcțiunea a hotărît să construiască o gară de triaj, că pentru aceasta este necesar a se expropria din proprietatea comunei Brăila o întindere de teren de zece (10) pogoane (Islazu), că direcțiunea însă, în dorința de a cumpăra cu un preț cuviincios acest teren, propune comunei să cumpere și terenul ce mai rămîne între liniile vechi și cea nouă, care în total este de 60 pogoane și 204 stînjeni pătrați, oferă un preț de lei patru sute (400) de pogon sau în total lei 24.000, că această ofertă o face cu credință ca consiliul comunal, luînd în considerație că ia mai mult teren decît este necesar și că, prin lucrările ce se vor executa va cîștiga mult atît orașul Brăila cît și restul proprietății ce mai rămîn comunei o va primi fără nici o schimbare, iar pentru situațiunea terenului ce se solicită a se expropria depune cuvenita schiță de plan ; s-a delegat dl. adj. consilier Al. V. Cocias și dl. inginer comunal să studieze locul și să refere dacă se poate ceda sau nu ar aduce vreun inconvenient intereselor comunei și din parte-le s-au primit referatul dat pe menționata propunere, prin care comunica că transportîndu-se în localitate și esaminînd terenul prevăzut în planul depus și pe care deja s-au pus posesia, direcțiunea, prin liniile făcute, a constatat că terenul ocupat cu liniile și cel dintre linii este de 60 pogoane și 204 stînjeni pătrați, iar în ce privește prețul propus, deoarece direcțiunea au plătit comunei pentru terenul pe care au construit remisa și una linie bani 50 metrul pătrat, ceea ce face 2500 lei pogonul și deoarece comuna au mai vîndut din terenul după izlaz pentru fabrici de la lei 3—5 stînjenul pătrat, ceea ce face de la 4000—6000 lei pogonul și prin urmare conchid că, în considerație că direcțiunea voiește a cumpăra un teren mai mare, sînt de părere a se ceda acest teren cu prețul de cel puțin opt sute (800) lei pogonul.

D-l primar solicită avizul consiliului asupra celor ce precede.

Consiliul, avînd în vedere solicitarea Direcțiunii Căilor Ferate Române, făcută prin d-l Costinescu, precum și referatul comisiei rînduită de dl. primar ;

Avînd în vedere că prețul oferit de direcțiune este desavantajos casei comunale față de produsul ce aduce asemenea teren prin arendare anual ;

Avînd în vedere că deși comuna a mai vîndut direcțiunii teren pentru remise cu bani 50 m.p., ceea ce fac lei 2500 pogonul, însă în considerație că direcțiunea solicită o suprafață mai mare de teren și în considerația că noua

gară de triaj ce se va construi pentru înlesnirea transporturilor cerealelor la portul acestui oraș, prețul de lei opt sute (800) de pogon este destul de redus pentru Direcțiunea Căilor Ferate Române;

În majoritatea membrilor prezenți în această ședință

Decide :

I. Admite cedarea terenului în sumă de șasezeci pogoane și două sute patru stînjeni pătrați (60 pogoane și 204 stînjeni pătrați) din proprietatea acestei comune urbane, numită Islaz, Direcțiunii Căilor Ferate Române, cuprins în schiță de plan ce a depus pentru facerea unor noi linii și a unei gări de triaj, cu preț de lei opt sute (800) pogonul, pe care bani îi va achita în termen de 20 zile de la aprobare, afectîndu-se la fondul construcțiunilor de locale de școale și alte oficiuri ale comunei, iar chiria acestui teren, ce se va pretinde de antreprenorul Islazului pînă la 1 aprilie 1892, după analogia cu care se arendează pentru arături sau pășune, va privi pe direcțiune.

II. După ce prețul și dispozițiunile prezentei încheieri se vor accepta de Direcțiunea căilor ferate, se va comunica d-lui ministru de interne spre aprobare conform legii comunale.

Dl adj. O. I. Vizireanu a fost de a se achita cu bani 50 m.p. după cum s-a mai cedat, acceptat de direcțiune și aprobat de d-l ministru în anul 1890.

: Primar,

N. V. Perlea

⟨Urmează încă 12 semnături⟩.

Secretar

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 54/1868, f. 341, 354, orig.

395

1891 octombrie 23, Brăila. — *Actul de naștere al lui Dumitru Panaiteșcu-Perpessicius.*

Nr. 1749

Dimitrie

Ștefan

Panaiot

Anul una mie opt sute nouăzeci și unu luna octombrie în douăzeci și trei, ora două după-amiază.

Act de nascerea copilului Dimitrie, de sex masculin, născut la douăzeci și una spre douăzeci și două corent, la ora douăsprezece noaptea în Brăila, la locuința părinților săi din strada Cetății n. 49. Coloarea roșie, fiu al d-lui Ștefan Panaiot, de ani patruzeci și șapte, profesie muncitor, strein, de națiune grec, supus otoman, originar din satul Vila, județul Ianina din Turcia și al d-ei Elisaveta, de ani treizeci și trei, ambii de religie ortodoxă. Duce declarația făcută de tatăl care ne-a înfățișat copilul în prezența d-lor Stavru Scambavia, de ani treizeci și opt, profesia dogar, duce strada aceeași și Bucur Turea, de ani patruzeci și unu, profesia muncitor, duce strada Roșiorilor, Coloarea verde, care au subscris acest act duce ce li s-au citit împreună cu noi și cu declarantul. Constatat duce lege de noi, Oprea I. Vizireanu, oficierul stărei civile.

Ștefan Panaiotu
Stavros Scambavia
Bucur Turea

Oficier,
O. I. Vizireanu

⟨Decizia⟩: Prin decizia Comitetului provizoriu al comunei București S I jud. Ilfov, nr. 3014/1950, dată conform Decret lege nr. 432/1949 s-a admis rectificarea prezentului act de naștere în sensul că: se va numi în viitor „Dumitru Panaitescu Perpessicius.”

6 iulie 1950

Tem. 60.037/950

Ofițer,
O. I. Vizireanu

⟨Mențiune marginală⟩: Copilul din prezentul act s-a legitimat prin actul de căsătorie dintre d-lui Ștefan Panaioti cu d-na Elisabeta Daraban, înscrisă la nr. 280 din 21 decembrie 1891.

Făcut astăzi 21 decembrie 1891

Oficier,
O. I. Vizireanu

⟨Mențiune⟩: Panaitescu Perpessicius Dumitru încetat din viață la 30 III 1971 în sect. 2 București.

Colecția Stare civilă comunală (nr. 28) Brăila, registru 9/1891, fila 89, orig.

Officer J. F. Thirumangalakudi

MINISTERUL INSTRUCTIUNII SI CULTURII

165
MATRICULA SCOLARA

LICEUL

Anul scolar 1907-1908

Clasa VI-a

Declarat

Panaiteasa S. Dumitru

anul luna

si in comuna

la al D-iei

si al D-iei

naționalitatea tatălui

profesiunea tatălui

religionea tatălui

numele

școlarului

Vouchet sau zădărit de către

locușia părinților sau a tutorei este în comună

A fost însușit în cl. a acestui școli pe baza certificatului eliberat de

sub No.

dis.

70

A fost admis în cl. a acestui școli în baza concursului datat în anul

ORIENTELE	Note trimestriale										Absențele trimestriale										Observații
	TRIM. I		TRIM. II		TRIM. III		TRIM. IV		TRIM. V		TRIM. I		TRIM. II		TRIM. III		TRIM. IV		TRIM. V		
	O.	N.	O.	N.	O.	N.	O.	N.	O.	N.	O.	N.	O.	N.	O.	N.	O.	N.	O.	N.	
Religia	8	7	7	8	8	5	6	8	8	7	7	12									
Limba română	8	8	8	8	8	8	7	8	8	7	8	12									
" latină	7	9	7	7	9	9	9	9	9	4			2								
" elină																					
" franceză	7	7	7	5	6	5	6	5	6												
" germană	7	6	7	5	7	6	7	5	7												
" italiană																					
" engleză																					
Istoria	6	5	7	4	7	6	7	6	7												
Filozofia																					
Drept uzual și economie politică																					
Geografia	7	7	8	7	8	7	8	6	7												
Matematica	5	4	6	4	6	5	5	5													
Științe fizico-chimice	6	5	7	7	7	6	7	6	8												
Științe naturale																					
Igienă																					
Desenul	6		7		7		7		7												
Desenul liniar																					
Muzica vocală	8		8		8		8		8												
Gimnastica	7		8		9		6		6												
Purtarea	7		10		10		10		10												
Frecvențarea																					

Nota generală 7,17

Se rădădău se i / a eliberat certificatului No.

dis. încheindu-sea partida.

DIRECTOR.

[L. S.]

Secretar.

Părinte

Tutore

Correspondent

Adresa

396

1892 ianuarie 17, Brăila. — *Din cererea unor locuitori brăileni, adresată Prefecturii județului Brăila, privind amenajarea drumului pentru transporturi la Dunăre, micșorat și aglomerat în urma construirii bazinului.*

Domnule prefect,

Subsemnații locuitori și proprietari în Brăila și pe Islaz, de diferite profesii cum : neguțători, căruțași, muncitori și profesii libere, venim prin prezenta a vă ruga despre următoarea necesitate, fără care toți locuitorii din Brăila suferă pagube însemnate.

Necesitatea este : statul făcând basenul pentru interesul său a închis toate trecerile spre Dunăre, rămăind numai aceea pe lângă calea ferată, însă și aceea este atât de mică, încît încrucișările țin ceasuri întregi de strîmtoare, trebuie unii sau alții care au apucat din trecere, iar alții să stea privind fără a putea face ceva.

Din cauza de strîmtoare, multe vite, multe trăsurii, mulți oameni chiar au fost zdrobiți. Trebuia ca autoritatea făcînd basenul să fi făcut și înlesnirile publicului în interesul general al tuturor claselor contribuitoare pentru țară, de unde se achită orce drept al statului. Din contra, basenul s-a terminat, iar publicului nu i s-a dat nici o comunicare înlesnicioasă. Zisa trecere pe lângă calea ferată este numai de 2 metri și aceasta în formă povărnită și la orice încrucișare, unul trebuie să fie răsturnat. Cîte nenorociri de felul acesta s-a întîmplat.

nu ne mai rămîne îndoială că nu veți lua dispozițiunile necesarii de a se îmbunătăți soarta acestei trecătoare, de a fi convenabilă cu interesul reclamat al publicului brăilean și în general al întregii țări, căci numai pe această mică cale se transportă toate mărfurile ce staționează pe terēnul de peste calea ferată, cum : cherestea, pescărie, cărămidărie, petrărie, lemnărie, cărbunărie, ferărie și diferite alte mărfuri descărcate pe malul Dunării de acolo. Toate acestea au legătură atît cu orașul Brăila cît și cu toată țara. Necesitatea dar este mare și trebuie a fi îmbunătățită.

Primăria Brăila, dosar 9/1889, f. 122, 148, copie.

397

1893 iulie 22, Brăila. — *Din înștiințarea dată de Primăria orașului Brăila, prin care se aduc la cunoștință brăilenilor condițiile de executare a unui obor public pe izlaz.*

Vezut de
Consiliul Lucrărilor Publice
Nr. 499 la 22 iulie 93

Primăria urbei Brăila,
Condițiuni

Pentru executarea și adjudecarea înființării unui obor public pe izlazul urbei în dreptul oboarelor particulare de la abatoriu, partea stîngă, care va servi pentru vînzarea vitelor. Acest obor, ce va avea o suprafață de 10500 metri patrați, se compune, după cum se arată în anexatul plan, din : înprejmuirea generală cu despărțiturile necesarii pentru vite cornute (boi, vaci și viței) ; pentru cai, iepe și mînji ; pentru vite de tamslîc, divizat în trei părți unde se pot aduce vite cornute : boi, vaci, oi etc. îngrășate. Asemenea alte două despărțituri pentru vitele ce s-ar constata contagioase și un șopron mare în suprafață de 200 m.p. pentru adăpostire pe timpuri ploioase, precum și două gherete necesarii pentru personalul biuroului și administrații oborului.

Condițiuni de adjudecare :

1. Pentru a putea concura la această lucrare, doritorii sînt obligați a depune o garanție de 6 la % dupe valoarea devisului care va servi ca garanție provisorie și definitivă pentru persoana asupra căria se va adjudeca lucrarea.

2. Termenul pentru complecta terminare a acestei lucrări este de două luni de zile de la data încheierii contractului.

Adj. inginer,
P. Binder

1893 martie 10 (zece)

Cu aceste condiții s-au adjudecat asupra-mi, astăzi, 24 aprilie 1893.
Ion B. Stoica

Primăria Brăila. dosar 34/1889, f. 57, 69, orig.

398

1893 august 18, Brăila. — *Din contractul încheiat între Primăria oraşului Brăila şi inginerul Ilie Radu pentru alcătuirea proiectului unui castel de apă.*

Contract

Între subsemnatul primar al urbei Brăila, d-o parte, lucrînd în baza decisiunei consiliului comunal nr. 132 din şedinţa de la 16 iulie a.c., aprobată de d-l ministru de interne prin ordinul nr. 25.308, în urma avisului dat de d-l ministru al lucrărilor publice prin adresa nr 10263 şi d-l inginer Ilie Radu din Bucureşti, de altă parte, s-a convenit următoarele :

1. Domnul inginer Ilie Radu se angajază a face şi prezenta un proiect complet în termen de patruzeci şi cinci (45) zile pentru construirea castelului (reservoriului) de apă pentru 2000 m.c. Acest termen de 45 zile se socoteşte de la terminarea sondajelor pentru recunoaşterea terenului de fundaţie, care se va face cu cheltuiala primăriei.

Făcut astăzi 18 august anul 1893 în urbea Brăila şi semnat de ambele părţi contractante.

Primar
ss. indescifrabil

Nr. 5396

Inginer
ss. indescifrabil

p. Secretar general
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 46/1874, f. 187, orig.

399

1893 octombrie 22, Brăila. — *Raportul medicului veterinar către Primăria Brăila, prin care susţine ca tirgurile de vite să aibă loc numai la oborul comunal.*

Nr. 133

1893 octombrie 22

Domnule primar,

Onor primărie a acestui oraş au fost cea întâi care au căutat să satisfacă una din cerinţele legii de poliţie sanitară veterinară, construind un obor de vite ce corespunde şi legii trebuinţelor locale ; căci prin facerea acestui obor au cîştigat higiena publică, iar controlu sanitar şi poliţienesc al vitelor va de-

veni, desigur, o realitate. Mai cu seamă astăzi, față de epizotia de febră aftoasă ce bîntuie vitele locuitorilor din mai multe comune din acest județ, ați adus un serviciu imens în combaterea acestei maladii contagioase dacă se va aplica cu strictețe celelalte dispozițiuni a citatelor legi, deoarece este recunoscut că una din cauzele de propagare a acestei maladii sînt tîrgurile de vite, fiindcă vitele sănătoase vin în contact cu cele bolnave.

De aceea, cu onoare vă rog, d-le primar, ca să luați măsuri ca tîrgurile de vite de la 1 noiembrie curent să se țină numai la oborul comunal tot în zilele în care s-au ținut și pînă acum, adică joia și sîmbăta.

Veți binevoi a prevedea în publicațiunile ce veți face ca vitele să fie însoțite de certificate în regulă, căci contrar, să vor ținea vitele în observație a zece zile, conform legii.

Primiți, vă rog, d-le primar, asigurarea osebitei mele considerații.

Medic veterinar,

C. Manta

⟨Rezoluția⟩ : Se va face cunoscută publicația ca începînd de la 15 noiembrie tîrgul de vite să se facă numai la indicatul obor.

Domniei sale, domnului primar ⟨al⟩ urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 34/1889, f. 80, orig.

400

1894 ianuarie 15, Brăila. — *Raportul medicului veterinar către Primăria orașului Brăila, prin care se propune ca tîrgul de vite săptămînal să se țină duminica.*

Nr. 5

1894 ianuarie 15

Domnule primar,

Tîrgul de vite al acestei comuni este menit de a deveni unul din principalele tîrguri din țeară prin pozițiunea ce ocupă și fiind în apropiere de localitățile acelea ce se mai ocupă cu cultura vitelor și în special a celor cornute.

Astăzi mai cu seamă, cînd s-au pus bazele unui tîrg care să satisfacă și cererile comerțului cît și poliția sanitară veterinară, sînteți în drept, domnule primar, a cere autorităților competente ca să permită ținerea a cel puțin trei tîrguri mari pe an : unul la Sf. Gheorghe, al doilea, înainte de Drăgaică și al treilea, la Sf. Dumitru.

Totodată veți binevoi a dispoza ca tîrgul ce se ține în sîmbăta fiecărei săptămîni să se facă duminica, căci fiind numai o zi liberă între joi cînd se

ține iarăși târg și între sîmbătă, țărani mai cu seamă se lipsesc ca să mai vină și în această din urmă zi ; de aceea, târgul ce se face sîmbătă este prea puțin cercetat. Sînt de părere dar în loc de sîmbătă să se țină târgul duminică, cînd, fiind și zi de sărbătoare, sînt sigur că o să se aducă un număr mare de vite.

Dacă sînteți de această <părere> vă rog să faceți publicațiunile cele mai întinse.

Primiți, vă rog, domnule primar, asigurarea considerațiunei mele.

Medic veterinar,

C. Manta

D-sale, d-lui primar al urbei Brăila.

<Rezoluția> : În ce privește pentru schimbarea zilelor de târg, se admite propunerea și se va prepara cuvenita publicație care se va afișa în oraș și în județ, iar în ce privește pentru târgurile anuale, se va scrie prefecturii a ne comunica în ce localități și zile se fac în județ asemenea târguri.

Primăria Brăila, dosar 34/1889, f. 92, orig.

401

1894 martie 15, Brăila. — *Tabel de loturile de pe izlaz destinate pentru fabrici, ateliere și locuințe, întocmit de serviciul tehnic din cadrul Primăriei Brăila.*

Primăria urbei Brăila

Serviciul tehnic

Nr. 235

Tablou

de suprafețele separate a locurilor de vîndut între linia ferată și șanțul colector, începînd de la șoseaua Monumentului pînă la docuri.

I. Locuri destinate pentru vile în dreapta și stînga șoselei ce duce la Monument cu o suprafață totală de 204450 m.p.

Nr. locului	Suprafața în metri patrați	Nr. locului	Suprafața în metri patrați	Nr. locului	Suprafața în metri patrați	Nr. locului	Suprafața în metri patrați				
1	7750	4	9000	7	9000	10	10500	13	9000	16	9000
2	9000	5	9000	8	9450	11	10950	14	9000	17	9000
3	9000	6	9000	9	14550	12	9000	15	9000	18	9000

II. Locuri destinate pentru ateliere de sculptură pentru pietre monumentale, în dreapta și stînga șoselei cimitirului Sf. Constandin, cu o suprafață totală de 12 000 m. p.

Nr. locului	Suprafața în metri pătrați	Nr. locului			
1	2000	3	2000	5	2000
2	2000	4	2000	6	2000

III. Locuri destinate pentru fabrici, stabilimente industriale de cl. I-iu insalubre, între șoseaua cimitirului St. Constantin și șoseaua Brăila-Rîmnicul-Sărat, cu o suprafață totală de 37918 m. p.

Nr. locului	Suprafața în m.p.	Nr. locului	Suprafața în m.p.	Nr. locului	Suprafața în m.p.
1	6560	4	7440	7	1964
2	6560	5	2964	—	1550
3	6560	6	2796	—	1524

Conducător,
G. W. Stanciu

1894/septembrie 20

Primăria Brăila, dosar 6/1891, f. 2, orig.

402

1894 martie 18, Brăila. — *Proces-verbal al comisiei numite de către Consiliul comunal Brăila pentru fixarea și parcelarea zonei de fabrici a orașului.*

Proces — verbal

Astăzi 18 martie, anul una mie opt sute nouăzeci și patru.

Noi, membrii comisiei, numiți de consiliul comunal prin decisiunea de la 24 august 1892 cu nr. 234 și comunicată nouă prin adresile cu nr. (...) ¹ și nr. (...) ²/92, întrunindu-ne astăzi și examinînd planul rădicat de d-l inginer al comunei pentru parcelarea dupe izlaz și fixarea zonei pentru fiecare categorie de fabrici ce urmează a se înființa în viitor.

^{1,2} Loc alb în text.

Dupe ce mai înainte am mers la fața locului și am observat diferitele părți dupe marginea orașului, începînd de la docuri de-a lungul liniei ferate pînă la bariera Sfîntului Constantin, în dreptul fabricii d-lor Frații Dimovici, din fața oborului, am văzut că locul din vale din fața docurilor formează un bazen, înconjurat pe de o parte cu digul liniei ferate care merge la Dunăre și pe de alta cu digul dinspre docuri și în partea opusă — cu malul dinspre oraș; acest basen în întindere de 190.424 metri pătrați este mai totdeauna plin de ape și stagnate, neavînd nici o scurgere pe nicaieri și plin de gunoai și alte murdării care în timpul verei produc miasme vătămătoare sănătății orașului. Acest basen ar trebui pămosit mai curînd sau mai tîrziu în interesul așanării orașului și în interesul de a se face propriu pentru clădiri de magazii și altele din care se poate prinde cel puțin 2 lei de metrul pătrat. Dupe calculul făcut de d-l inginer pentru pămositirea acestui basen ar trebui 794.694 m. cubi de pămînt, pînă la înălțimea digului liniei ferate care socotite a 1 leu și 50 bani m.c. ar costa suma de lei 1.189.389; credem însă că s-ar putea pămosti și la înălțime mai jos de linia ferată.

Cu toate acestea, sîntem de opiniune ca locurile care formează zisul basen să facă obiectul unui proiect aparte dupe ce se va aproba canalizarea orașului, de unde va rezulta cantități mari de pămînt care, dacă nu se va umplea de tot, dar cel mai puțin arătate, va putea să fie acoperit.

Plecînd din malul Dunării, s-a rezervat pentru construirea abatorului și obor de vite ales deja de o altă comisiune în întindere de 78.000 m.p.

Locuri rezervate pentru oboare de vite măcelarilor 17.265 m.p.

Locurile parcelate pe plan între bulevardul proiectat, șoseaua Gărei și strada Galați, s-a rezervat pentru diferite fabrici și stabilimente industriale, grădini și altele în întindere de 477.905 m.p.

Această parte de loc este devizată în patru linii, care vor fi destinate precum urmează:

Linia I și II despre oraș, va fi destinate pentru stabilimente industriale și fabrica din clasa I insalubre, grădini și altele.

Linia 3-a și 4-a, despre linia ferată, va fi destinate pentru fabrici de clasa II-a insalubre.

Pentru fabricile de clasa III-a insalubre rămîne a se da din linia drumului de fier pentru care legea cere un kilometru depărtare și care nu se va putea acorda decît dupe cereri speciale.

Locurile dintre prelungirea stradei Diana și șoseaua Gărei, în întindere de 95.072 m.p., vor fi destinate pentru fabrici de clasa I-iu insalubre.

Pe șoseaua cimitirului Sfîntu Constantin s-au destinat șase locuri în întindere de 12.000 m.p. pentru ateliere de sculptură și pietrărie de morminte.

Locul numit Comorofca, pe care sînt așezate o mulțime de case în cea mai mare neregulă, se știe că este locul cel mai infect al orașului nostru, locuitorii ce ocupă acest teren plătesc o dare anuală de chirie sau imbatie comunei. Pentru a dispărea această infecțiune și a da o formă mai regulată a acestei părți din oraș, d-nu inginer a parcelat și acest loc în șapte parchete cu strade drepte și regulate.

Aceste locuri, în întindere totală de 69726 m.p., sîntem de opiniune a se vinde locuitorilor ce au deja case clădite cu prețul fix de un leu, iar locurile ce va rămîne libere se vor vinde prin licitație.

Pe toată linia de la malul Dunărei și pînă în dreptul barierii Sft. Constantin, care au fost parcelate pentru fabrici, sînt deja mai multe stabilimente industriale, vii, grădini, unele vîndute de veci, altele ocupate cu autorizațiunea comunei și altele fără nici o autorizațiune.

Toate aceste stabilimente, vii și grădini (afară de cele vîndute de veci) plătesc o dare anuală către comună, sub numirea de chirie sau embatic.

Cele care sînt ocupate cu o autorizațiune prealabilă a comunei, sîntem de opinie a se vinde pe prețul fix de 1 leu m.p., iar aceia care ocupă fără nici o regulă vor fi supuși sau a desocupa locul, sau a plăti prețul ce va ieși la licitația locurilor învecinate.

În tot cazul, vor fi supuși a-și rectifica locurile și a îndrepta linia stradelor după cum sînt arătate în plan.

În resumat avem :

1. locuri rezervate în vale între mal și linia ferată în fața docurilor pentru magazii și altele, m.p. 200.101 ;
2. locuri rezervate pentru oboare de vite măcelarilor, metri patrați 17.264.
3. locuri pentru locuințe particulare în Comorofca, metri patrați (...) ³

Membrii comisiunei
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 6/1891, f. 8, 9, orig.

403

1895 ianuarie, Brăila. — *Cererea fabricanților de cărămidă și a depozitarilor de cherestea, către Prefectura jud. Brăila, pentru deschiderea unei căi de comunicație între port și izlaz, pe sub linia ferată.*

Domnule prefect,

Fabricațiunea cărămidei și marele depozite de cherestea, cum este cunoscut, se face pe izlaz în josul orașului, în apropiere de Dunăre. Transportul acestor materialuri în oraș totdeauna se face prin port ; la construirea liniilor ferate în port, o cale de comunicație cu orașul se lăsase pe sub linia ferată ; acea comunicație s-a închis de la construirea docurilor ; pentru a se transporta materia-lurile aduse în oraș și port trebuie a face un înconjur de 2 kilometre, căci deși lăsată o trecătoare peste linia ferată unde se leagă cu portul, totuși e foarte nepracticabilă, avînd a trece peste linia ferată ridicată la 5 metre pe o pantă de 7—8 metre și pe o lărgime de 2 metre, așa că orice transport este imposibil și chiar periculos din cauza circulării trenurilor.

Subscriși cetățeni, fabricanți de cărămidă, depozitari de cherestele și comersanți și cărauși, vă rugăm cu tot respectul, domnule prefect, să binevoiți a

³ Document rupt.

intervenii pe lângă onor Direcție a căilor ferate să dispună deschiderea unei căi de comunicație între port și izlaz, pe sub linia ferată, în apropiere de coborâșu în port și astfel ni se vor face o mare înlesnire pentru transportul materialurilor grele.

Cu toată stima,
Constandin Ivașcu

M. Stănescu
Radu S. Albulețu
P. N. Antony
G. I. Ionescu

(Urmează încă 85 semnături).

Domniei sale,
d-lui prefect jud. Brăila.

Primăria Brăila, dosar 9/1887, f. 151—152, orig.

404

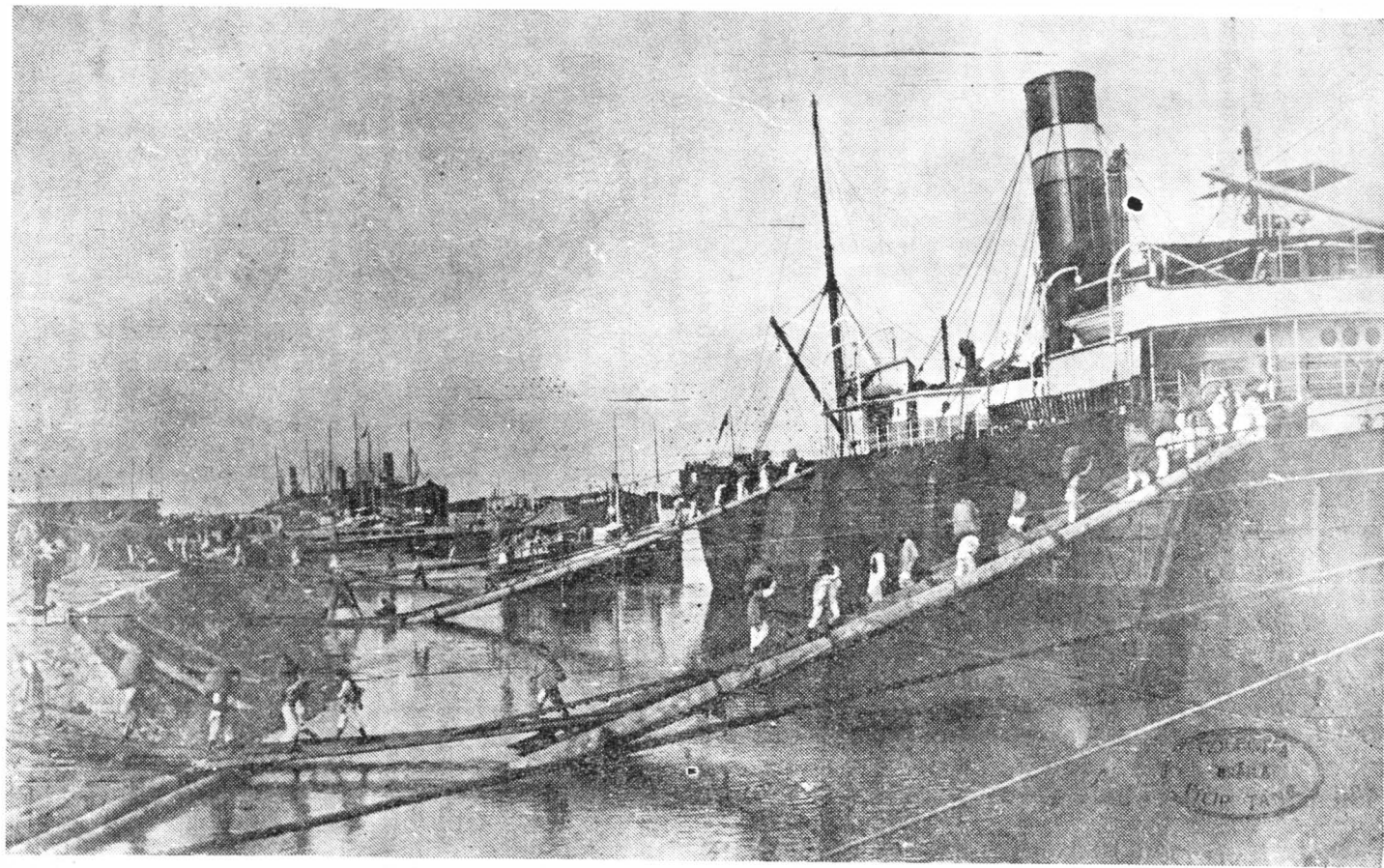
1895 februarie 24, Brăila. — *Din raportul serviciului tehnic către Primăria Brăila, referitor la descoperirea mormintelor lui Iacobson și al lui Flechtenmacher la cimitirele Sf. Spiridon și Sf. Maria, cu ocazia transportării și reînhumării osemintelor.*

Domnule primar,

În urma rezoluțiunei domnia voastră, pusă pe adresa cu nr. 2 a Epitropiei bisericii St. Spiridon, am mers la bisericile unde se mai află vechi morminte și am constatat :

la biserica St. Spiridon se găsește	74	morminte
„ „ „ Constantin „	53	„
Total	127	„
la biserica St. Gheorghe „	78	„
„ „ „ Ilie „	136	„
„ „ „ Maria „	71	„
Total	285	„

În total la toate bisericile se găsesc 412 morminte. Osemintele de la cimitirile bisericilor St. Spiridon și St. Constantin se vor transporta și îngropa la cimitirul central St. Constantin într-o groapă comună, iar osemintele de la cimitirele bisericilor St. George, St. Ilie și S-ta Marie se vor transporta și îngropa la cimitirul barierei Galați.

26. — *Sfârșitul sec. XIX, Brăila.* — Aspect din munca docherilor din portul Brăila
(săcăreni încărcând cereale pentru export)

<https://biblioteca-digitala.ro/> / <http://arhivelenationale.ro>

Cu această ocaziune am onoarea a vă informa că la cimitirul bisericei St. Spiridon se găsește mormîntul cu monument de peatră a lui Iacobson și la biserica S-tei Marii, mormîntul cu monument al artistului Flechtenmacher.

Inginer șef,
Dufou<r>

Primăria Brăila, dosar 28/1889, f. 101, orig.

405

1895 martie 13, Brăila. — *Procesul verbal întocmit de către serviciul tehnic din cadrul Primăriei Brăila, referitor la delimitarea comunei urbane Brăila de comuna rurală Islaz.*

Primăria urbei
Brăila
Serviciul tehnic
Nr. 156

Proces-verbal

Astăzi 13 martie anul 1895, subsemnatul I. Mihăilescu, ajutor de primar, delegat prin adresa nr. 887, d-l I. Dufour, inginer șef al comunei Brăila, delegat prin adresa nr. 888, și N. N. Sișu, primarul comunei rurale Islazu, autorisat de d-l subprefect al plășii Vădeni, prin adresa nr. (...) ¹, urmată ordinului d-lui prefect nr. (...) ², întrunindu-ne în comisiune la oficiul Primăriei urbei Brăila, dupe ce am vizitat în mai multe rînduri proprietatea comunei urbane, numită Islaz, s-a ridicat de d-l inginer comunal planul pentru delimitarea circumscripțiunei între comuna urbană Brăila și cea rurală Islaz, cerută de art. 129 din legea comunală în vigoare pentru comunele urbane și am stabilit limita între aceste două comune după cum urmează :

Zona orașului Brăila va începe de la capătul șanțului colector [Vadul Lănăriei] de-a lungul Dunărei până la capul liniei ferate (cărămidării), numit luare de apă ; mergînd d-aici pe lungul acestei linii, pînă în dreptul șoselei Monumentului, dupe cum se prevede în planul respectiv, însemnată cu o linie roșie, legîndu-se astfel cu bariera de la Calea Călărași, plan care s-a și semnat de comisiune.

În zona orașului însă mai face parte abatorul, oborul de vînzări de vite și magasiile de întreprisite provisorii sau acelea ce s-ar construi pe viitor de-

^{1,2} Loc alb în text.

finitiv pentru băuturi spirtoase, gaz și păcură, situate dincolo de linia ferată, în ambele părți ale șoselei Brăila-Râmnic.

Cu această ocaziune, dupe propunerea d-lui primar al comunei rurale Islaz, comisiunea, în unanimitate, găsește ca pînă la strămutarea locuitorilor dupe Islaz pe locurile ce s-au aprobat, prin legea înserată în Monitorul oficial nr. 57 din 12 iunie 1893, a se vinde în dreptul cătunului numit Piscu și bariera stradei Galați, să continue administrația acelei comune cu perceperea taxei axizului de la băuturi spirtoase dupe la stabilimentele publice [cărciumi] aflate astăzi în zona indicată.

De cele ce precedem s-a încheiat prezentul proces-verbal în dublu exemplar, însoțit de planul indicat și semnate de comisiune, din care un exemplar de proces-verbal și plan s-a încredințat d-lui primar al comunei Islaz, iar celălalt s-a luat de d-l inginer spre a-l înainta d-lui primar ca rezultat la citatele delegațiuni.

Adj. primar,
I. Mihăilescu

Inginer,
Dufour

Primarul comunei Islazu,
N. N. Sișu

Primăria Brăila, dosar 6/1891, f. 26, orig.

406

1895 mai 17, București. — *Jurnalul Consiliului Tehnic Superior privind fixarea perimetrului orașului Brăila și parcelarea unei părți din terenul izlazului pentru fabrici.*

Copie după jurnalul Consiliului Tehnic Superior, înregistrat sub nr. 307 din 17 mai 1895

Consiliul a examinat încheierile Consiliului comunal Brăila nr. 158/94 și 17/95, însoțite de un plan, relative la fixarea zonei și parcelarea unei părți din terenul izlazului urbei cu destinația pentru fabrici industriale, acte înaintate cu adresa Ministerului de Interne nr. 10612/95 și face observațiunile următoare :

I. Pe locurile din imediata apropiere a gărilor (de Nord și fluvială) de-a lungul liniei de joncțiune între ambele gări și din dosul docurilor pînă în rîpă, consiliul recomandă comunei ca să păstreze o zonă cît mai largă posibilă în vederea dezvoltării ulterioare a căilor ferate și a așezămintelor ce

ele deschid, ca nu cumva odată înstrăinate aceste terenuri să facă dificilă întinderea acestor servicii publice.

II. A se mai avea în vedere și posibilitatea de întindere a orașului în viitor, astfel ca cu timpul fabrici insalubre să nu rămână înglobate în raza orașului și chiar actualmente acele fabrici insalubre să nu fie mai aproape de 1 km. de periferia orașului (a se vedea art. 10 din regulamentul pentru industriile insalubre din 1876).

III. În fine, se recomandă a se preciza printr-un regulament modul înstrăinării locurilor astfel parcelate și măsurile care să asigure vânzarea de asemeni terenuri numai pentru destinațiuni industriale.

(semnați) N. Zachariad, C. Zăneanu, P. Tărrușeanu, Demetrescu-Tusian Tinescu, Ed. Beller.

Secretar (ss) N. Șerbănescu
p. conformitate

* *

Primăria Brăila, dosar 6/1891, f. 37, copie.

407

1895 august 24, Brăila. — *Din raportul Primăriei Brăila către Ministerul de Interne, privind izlazul orașului și înstrăinarea unor porțiuni din suprafața acestuia.*

Primăria
urbei Brăila
Nr. 6436

Domnule ministru,

La ordinul domniei voastre nr. 22170 din a.c. am onoare a răspunde că terenul ce aparține comunei Brăila ca izlaz se întinde și dincolo de șanțul colector, dupe cum se constată din planul de *hotărnicie dintre izlaz și Domen*¹, întocmit de inginerul Doda în anul 1858, *dupe cum se prevede în actul de hotărnicie despre care tratează ordinul nr. 8914 din 12 aprilie 1858, nr. 4512 din 7 iulie 1859*².

Suprafața propusă acum a se vinde este în mare parte ocupată cu bordeie, maidane de gunoaie, instalațiuni provizorii și depozite diferite etc., fiind cuprinsă între șanț și linia ferată, unde nu poate fi uzată ca izlaz, care începe tocmai de dincolo de linia ferată și, afară de aceasta, comuna deja a înstrăinat din *terenul*³, izlazului, cu aprobare în regulă, mai multe porțiuni de teren, dintre care cele mai principale sînt următoarele :

1. 191.480 stînjeni patrați pentru mărirea orașului în anul 1868, conform jurnalului onor Consiliu de Miniștri nr. 3/68, sancționat de mărirea sa domnitorul și comunicat primăriei pe lîngă ordinul nr. 13396/68.

2. 60 pogoane și 204 stînjeni Direcțiunei căilor ferate cu lei 48.125 — 93/00, cu aprobarea nr. 21618/91.

3. 29.400,00 m.p. idem, cu lei 14.700 sau cîte bani 50 de m.p. cu aprobarea nr. 12.860/90.

4. 120.000,00 m.p. idem, cu lei 60.000 aprobat prin înaltul Decret regal nr. 1869, comunicat prin ordinul nr. 17.100 din 8 mai 1893.

5. 29.845 stînjeni patrați d-lui M. Portocală, afară din șanțul colector, cu aprobarea nr. 27210/93.

6. Tot din acest teren (islaz) s-a aprobat prin legea sancționată prin înaltul Decret regal nr. 2304/93, comunicat în copie pe lîngă ordinul nr. 19352/93 a se vinde o suprafață de 150.000 stînjeni pătrați unde să se strămute locuitorii comunei Islaz, întemeind sat nou, *cu prețul de cîte un leu stînjenul pătrat*⁴.

p. Primar,
Suditu

Domniei sale,
domnului ministru de interne
Bucuresci.

Primăria Brăila, dosar 6/1891, f. 57, 59, ciomă.

408

1895 decembrie 21, Brăila. — *Raportul Serviciului de percepere a taxelor Brăila către Primăria orașului Brăila, privind înființarea barierele pentru a nu se introduce noaptea mărfuri în oraș.*

Domnule primar,

Prin raportul nr. 306 de la 30 octombrie expirat a.c. am arătat domniei voastre că, pe la ghecetele ce sînt construite pe lungul linii căii ferate pentru perceperea taxelor comunale, nu sînt făcute cumpenele strict necesarii (barierile) care trebuiesc a fi închise în timpul nopții, pentru a nu se introduce mărfuri în oraș și fiindcă pînă în prezent nu se vede luată nici o măsură, vă rog respectuos, domnule primar, să binevoiți a lua dispozițiunile ce veți găsi cu cale pentru înființarea de urgență a unor asemenea cumpene.

^{1,4} Cu alt scris.

Primiți, vă rog, domnule primar, asigurarea prea osebitei mele considerațiuni și stime.

Șef inspector,
Bărbulescu

Domniei sale,
domnului primar al comunei Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : La serviciul tehnic a lua dispoziții a se face barierele.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 6/1891, f. 87, orig.

409

1896 ianuarie, Brăila. — *Cererea mai multor comercianți din Brăila, adresată Primăriei orașului Brăila, pentru menținerea zonei orașului, deoarece mutarea acestuia ar lovi în comerțul exercitat la barieră.*

Domnule primar,

Subsemnații comercianți, informați că de la 1 ianuarie 1896, data percerii taxelor comunale în regie de către onor primăria pînă la adjudecarea asupra vreunei persoane, s-a decis și punerea în aplicare a fixarei zonei orașului și pentru că cea mai mare parte din comercianți exercită comerțul în apropiere de vechia rază a orașului, acum cu mărirea zonei și ca atare a mutarei barierelor se va da o lovitură comerțului nostru zdruncinîndu-l cu desăvîrșire. Ținîndu-se în seamă și criza, pe de o parte, prin care am trecut în anul 1894, iar pe de alta și de dispozițiunile legii și regulamentului stabilimentelor insalubre între care intrau și fabricile oprite de a fi în raionul orașului, prescriîndu-se chiar distanța de un kilometru de raza orașului, necum cum este fixată prin noua delimitare a orașului și pentru că semnele crizei, care a bîntuit întreaga Europă și în special țara noastră, să nu mai aibă semne vizibile între noi, ne adresăm domniei voastre, domnule primar, de la care depinde totul, ținîndu-se în seamă că comerțul român are nevoie de reabilitare, să binevoiți a supune cazul onor consiliului comunal cerînd amînarea punerii în aplicare a delimitării zonei orașului, lucrul ce sîntem siguri ca atît dvs. cît și întregul consiliu compus aproape numai din comercianți care știu cu certitudine desavantagile ce poate aduce punerea în aplicare a delimitării zonei va asculta fosta noastră cerere și va da un vot de amînare.

Cu profund respect

⟨urmează 88 semnături⟩.

Decisia : 1) Să se mențină vechia zonă pînă în șanțul colector. 2) Să se publice darea în antrepriză a axiselor de pe condițiunile vechi zone. D. consilier Dobrescu a opinat contra.

Februarie 10

Primăria Brăila, dosar 2/1891, f. 9, orig.

410

1896 martie 9, Brăila. — *Petiția unor tinichigii brăileni, adresată Primăriei orașului Brăila, pentru a obține permisiunea de a exercita comerțul ambulant.*

Domnule primar,

Subsemnații comercianți și de meserie de tinichigii, domiciliați în acest oraș, venim respectos înaintea dv. ca la un părinte de oraș a vă supune următoarele : din cauză că comerțul nostru este atît de abătut din cauza concurenței ce ne aduce atît din străinătate cît și din partea sărmarilor care umblă cu articole de tinichea prin oraș spre vînzare ; și noi cu cele mai mari greutăți nu putem întreține prăvăliile noastre cu cheltuielile chirielor, a patentelor precum și dările comunale și care ne aduce aproape la ruină, au fosteră deci ca și noi să trimitem cu băieții prin oraș articolele noastre de tinichea spre vînzare, deoarece șade în rafturi cu ani întregi din cauza concurenței mai sus arătate și nu se poate vinde.

Astăzi însă acești băieți au fosteră opriți cu vînzarea și reîntorși acasă de către domnii subcomisari sub pretext că nu se poate vinde pe stradă, deoarece se considera ca comerț ambulat care este atît de strict oprit de lege, așadar venim înaintea dv. cu cel mai profund respect și ca la un tată de oraș să binevoiți a ne permite și nouă a umbla cu vînzarea mărfurilor noastre prin oraș ca și sîrmarilor sau să binevoiți a opri această vînzare pe stradă în general atît nouă cît și sărmarilor, astfel ca să nu cădem în ruină cu familiile noastre.

Cu cel mai profund respect,
mai mulți tinichigii ne semnăm.

(urmează 11 semnături).

1896 martie 9

Brăila

D-sale, d-lui primar al orașului Brăila.

Primăria Brăila, dosar 10/1896, f. 6, orig.

411

1896 martie 15, Brăila. — *Ordonanța Primăriei Brăila prin care se interzice vânzătorilor ambulanți de pește de a-și expune marfa în Piața Poporului și Piața Regală, pentru evitarea concurenței.*

Primăria urbei Brăila

Ordonanță

Noi, primarul orașului Brăila

Avînd în vedere deseale reclamațiuni ce primim din partea vânzătorilor stabili de pește din Piața Regală și Piața Poporului în contra concurenței nedrepte ce li se face de către vânzătorii ambulanți ;

Avînd în vedere că comerțul ambulant de pește este admis în scopul de a servi părțile mărginașe ale orașului, depărtate de piețe ;

Avînd în vedere că concurența acestor vânzători lovește și în interesele comunei, deprecîind valoarea prăvăliilor ce are închiriate vânzătorilor stabili.

Pentru aceste motive și în baza art. 58 din legea comunală,

Ordonăm :

Este cu desăvîrșire interzis vânzătorilor ambulanți de pește (cu coșuri și căruțe) de a mai vinde pește, atît în Piața Regală și Piața Poporului cît și împrejurul acestor piețe pînă la o distanță de 200 metri, începînd din bulevardul Carol I și pînă la cealaltă extremitate a Pieții Poporului, respectîndu-se aceeași distanță și pentru stradele laterale, corespunzătoare în aceste piețe.

Agenții poliției administrative și comunale sînt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a dispozițiunilor de mai sus, urmărind și dînd judecății pe contravenienți.

Presenta ordonanță intră în vigoare îndată după aducerea ei prin publicitate la cunoștința celor interesați.

Primar

ss. indescifrabil

Secretar general,
Țino

Nr. 2653

1896 martie 15

Primăria Brăila, dosar 10/1896, f. 7, orig.

412

1896 septembrie 7, Brăila. — *Cererea lui G. Curato către Primăria orașului Brăila, pentru a i se ceda un teren în vederea înființării unui șantier naval.*

Domnule primar,

Subsemnatul, locuitor în acest oraș Brăila, la punctul numit Lînăria, Culoarea verde, voiesc a înființa un atelier mecanic pentru construirea din nouă de vase plutitoare pe Dunăre, cum și șantier de scos vasele dupe Dunăre pe uscat pentru a le face reparațiunile necesare ; acest atelier voiesc a-l înființa pe locul onor primărie, aflat sub mal la punctul numit Vadu Lînăriei între proprietățile d-lui Vasile Gamulea și Arsbold. Pentru acest scop viu a vă ruga, domnule primar, binevoiți a face ca acest loc aflat acum viran să mi se încredințeze mie și să pot construi pe el clădirile necesare pentru această meserie. Mă oblig a plăti chiria cît veți găsi de cuviință, asemenea sînt gata a plăti valoarea lui în caz cînd onor primărie va găsi de cuviință ca să mi-l vîndă. Sper că voi fi satisfăcut în cererea mea și că voi fi încorajat în această meserie de care se simte necesitate în acest oraș Brăila, încorajîndu-se meseria română.

Cu respect,
G. Curato

Domniei sale, domnului primar al urbiei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 11/1896, f. 2, orig.

413

1896 decembrie 31, Brăila. — *Raportul medicului primar Iorgandopol, înaintat Primăriei orașului Brăila, privind activitatea serviciului sanitar al orașului pe anul expirat.*

Serviciul sanitar
al
orașului Brăila
Nr. 1654

Brăila, 1896 decembrie 31

Domnule primar,

Ca răspuns la adresa domniei voastre nr. 11879 din 9 curent, am onoare a vă trimite următoarele sciințe statistice :

- 1) Consultațiuni gratuite date la dispensariu 13122.
- 2) Consultațiuni gratuite date la domiciliul bolnavilor 1725.
- 3) Vaccinați 2555
- 4) Revaccinați 11393
- 5) Femei asistate de moașele comunale 158
- 6) Femei prostituate supuse vizitelor medicale 282
- 7) Femei prostituate bolnave de maladii venerice și trimise în spital 98
- 8) Ca boale predominante în oraș, afară de epidemiile de scarlatină, angină difterică, crup, variolă și febră tifoidă au mai fost : miserie fiziologică, bronșită, bronhopneumonie, tuberculoza pulmonară, impaludism, enterită și sifilis.

Primiți, vă rog, domnule primar, asigurarea considerațiunii mele.

Medic primar,
Dr. Iorgandopol

Secretar,
Bucur

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

Primăria Brăila, dosar 63/1897, f. 3, orig.

414

1897 ianuarie 24, Brăila. — *Adresa șefului orchestrei orașului, N. Alexandrescu, către Primăria orașului Brăila, prin care depune, în contul Serviciului muzicii comunale, suma primită din partea trupei franceze de operetă, pentru acompaniamentul orchestral al spectacolelor acesteia.*

Serviciul muziceii comunale
Nr. 8

Brăila 1897 ianuarie 24

Domnule primar,

Depun domniei voastre cu aceasta suma de lei 45, spre a se încasa ca venit al muziceii, sumă primită de la trupa franceză de operete ca taxă pentru orchestra comunei, spre a lua parte în seara zilei de 24 ianuarie corent la reprezentațiunea teatrală dată de sus-numita trupă în sala „Rally“.

Binevoiți, vă rog, domnule primar, a primi asigurarea considerațiunii mele.

Șeful muziceii,
N. Alexandrescu

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

⟨Referat⟩ : Domnul casier comunal va primi în comptul musicei suma.
M. Badenschi

Primăria Brăila, dosar 38/1897, f. 36 ,orig.

415

1897 martie 25, Brăila. — *Raportul Primăriei orașului Brăila către Ministerul de Interne cu privire la concesionarea instalării unei rețele de tramvaie electrice la Brăila de către Societatea „Helios” din Colonia (Köln).*

Nr. 2904

1897 martie 25

Domnului ministru de interne București

Am onoare a înainta dv. alăturata decisiune sub nr. 19 din ședința de la 25 martie corect prin care consiliul acestei comune admite oferta Casei „Helios” din Colonia, înregistrată la n. 3939/97, autorizînd a se da în concesiunea acestei case construirea și exploatarea pe timp de 35 ani a unei rețele de tramvai electric pentru orașe, Monument și Lacu Sărat, după planurile și condițiunile caietului de sarcini, aprobate prin ordinul dv. nr. 26492/97 în urma avizului Consiliului Tehnic Superior dat prin jurnalul nr. 923 din 18 decembrie același an, rugîndu-vă, domnule ministru, ca, conform votului consiliului comunal și pe baza articolului 93 al I din legea de organizare a comunelor urbane, să binevoiți a interveni ca să se voteze de urgență de Corpurile legiuitoare proiectul de lege pentru acordarea acestei concesiuni chiar în sesiunea actuală a Corpurilor legiuitoare, spre a se putea lega la timp gara cu Lacu Sărat și spre a se facilita, cu modul acesta, vizitatorilor acelei stațiuni balneare mijloacele de transport. Totodată alăturăm dosarul no. 22/97 în trei volume conținînd lucrările la această afacere.

Primar,
ss. N. N. Ionescu

Secretar general,
ss. N. Țino

Primăria Brăila, dosar 54/1897, f. 45, copie.

p. Primar

Secretar general,
N. Tino

^{2 3} În document s-a înlocuit ulterior cu „institutori și institutoare”.

¹ Tabelul statistic conține 105 rubrici, din care s-au transcris numai primele 41 de rubrici; celelalte, **dintre** care unele necomplete cu datele respective, se referă la : bisericile din oraș, mașinile **agricole** și vitele mari și mici deținute de locuitori, suprafața totală a orașului, bălți, elesteie, drumuri etc.

^{2 3} În document s-a înlocuit ulterior cu „institutori și institutoare”.

417

1897 august 27, Brăila. — *Adresa de răspuns prin care Primăria Brăila informează Primăria Iași asupra situației principalelor fabrici de făină.*

Nr. 8813

27 august 1897

Domnului primar al orașului Iași,

Răspunzînd adresei dv. nr. 19926/97, am onoare a vă comunica că în acest oraș sînt trei fabrici de făină : prima este proprietate a domnilor Milas și Fiu și se exploatează de domnul Petri Corneli ; scoate patru calități de făină 3, 4, 5 și 6 ;

2) secunda este proprietatea domnilor Frați Galiățato, se exploatează de proprietari și scoate șapte calități de făină de la nr. 0—6 inclusiv.

3) terța este proprietatea domnului R. Zerman, se exploatează de Frații Valeriano și scoate patru calități de făină nr. 4, 5, 6 și 7.

Primar,

Bad<enschi>

Secretar general,

Țino

Primăria Brăila, dosar 28/1897, f. 32, copie

418

1897 noiembrie 5, Sofia (Bulgaria). — *Adresa Municipality orașului Sofia către Primăria orașului Brăila, prin care solicită un exemplar din caietul de sarcini privind introducerea iluminatului electric și instalarea unei linii de tramvai electric.*

Municipalitate
de la ville de Sophia
bureau technique
Nr. 26429

Sophia, le 5/XI.1897

A l'honorable Mairie de Brăila

Messieurs,

La Mairie a l'intention de donner en concession l'éclairage á la lumière électrique, ainsi que la construction et l'exploitation d'un tramway électrique pour la ville et ses alentours.

Cette espèce de travail étant tout neuf pour notre pays, nous serions bien ainsi, avant de préparer nos cahiers de charge de prendre note de toutes les particularités et données pratiques sur la matière, dont vous disposez certainement. Voilà pourquoi nous prenons la liberté de vous prier de vouloir bien nous envoyer un exemplaire de vos cahiers de charge concernant l'éclairage et les tramways électriques de votre ville, accompagné, si possible, de tous les dessins et remarques qui pourraient nous servir.

En attendant votre bienveillante réponse, nous vous prions messieurs de vouloir bien agréer, l'assurance de notre considération la plus distinguée.

Le maire
ss. indescifrabil

L'ingénieur, directeur des travaux

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 54/1897, f. 152, orig.

419

1898 februarie 25, București. — *Decret privind sancționarea și promulgarea legii pentru concesionarea de către Societatea „Helios” din Colonia a construirii unei linii de tramvai electric ce va lega orașul Brăila de parcul Monument și stațiunea balneară Lacu Sărat.*

Decret

Corpurile legiuitoare au votat și adoptat și noi sancționăm ce urmează :

Lege

Articol unic. Comuna urbană Brăila este autorizată de a acorda Casei „Helios” din Colonia concesionarea construirii unei linii de tramvai electric în legătură cu parcul Monumentului și Lacul Sărat, în condițiunile caietului de sarcini și a ofertei prezentate de zisa casă în ziua licitațiunei, admisă de consiliul comunal prin decisiunea din ședința de la 25 martie 1897.

Această lege s-a votat de Adunarea Deputaților în ședința de la 13 ianuarie 1898 și s-a adoptat cu majoritate de cincizeci și șapte voturi contra a șase.

Președinte,
(ss) D. Graur

Secretar,
(ss) N. Enășescu

(L.S.A.D.) ¹

¹ Loc sigiliu Adunarea Deputaților.

Această lege s-a adoptat cu majoritate de *cincizeci și unu* de voturi contra a trei.

n. Președinte,
(ss) A. D. Nicolaide

Secretar,
(ss) C. Climescu

(L.S.S.)²

Promulgăm această lege și ordonăm ca ea să fie investită cu sigiliul statului și publicată prin „Monitorul oficial”.

Dat în București la 25 februarie 1898

(L.S.St.)³

Carol

Ministru de interne,
(ss) m. Pherichide

Ministru de justiție,
(ss) G. D. Palade

Nr. 715

pentru conformitate,
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 54/1897, f. 171, copie autentificată de Ministerul de Interne.

420

1899 mai 20, Brăila. — *Înștiințare prin care liceele din Brăila invită pe locuitorii orașului să participe la solemnitatea înmînării trofeului obținut de elevi la concursul de oină, desfășurat anterior la București.*

Liceele din Brăila Înștiințare

Se aduce la cunoștința onor public brăilean că în ziua de miercuri, 23 iunie a.c., se va face în grădina Monumentului, la orele 6 1/2 p.m., o mică solemnitate școlară, cînd se va expune trofeul obținut de elevii învingători la concursul general de joc de oină, ținut în Bucuresci la 9 mai a.c. și se vor distribui acestor elevi medaliile trimise de onor minister.

Se va observa ordinea următoare :

1) La ora 4 p.m. elevii Liceului real „N. Bălcescu” și ai Liceului clasic „I. C. Massim” se vor aduna în curtea și în fața liceului real, spre a se așeza în ordine pentru marș, iar la 4 1/2 convoiul, urmat de corpul didactic, va porni de aci în marș spre grădina Monumentului parcurgînd străzile :

² Loc sigiliu Senat.

³ Loc sigiliu Statului.

PLANUL URBEI DE BRAILA

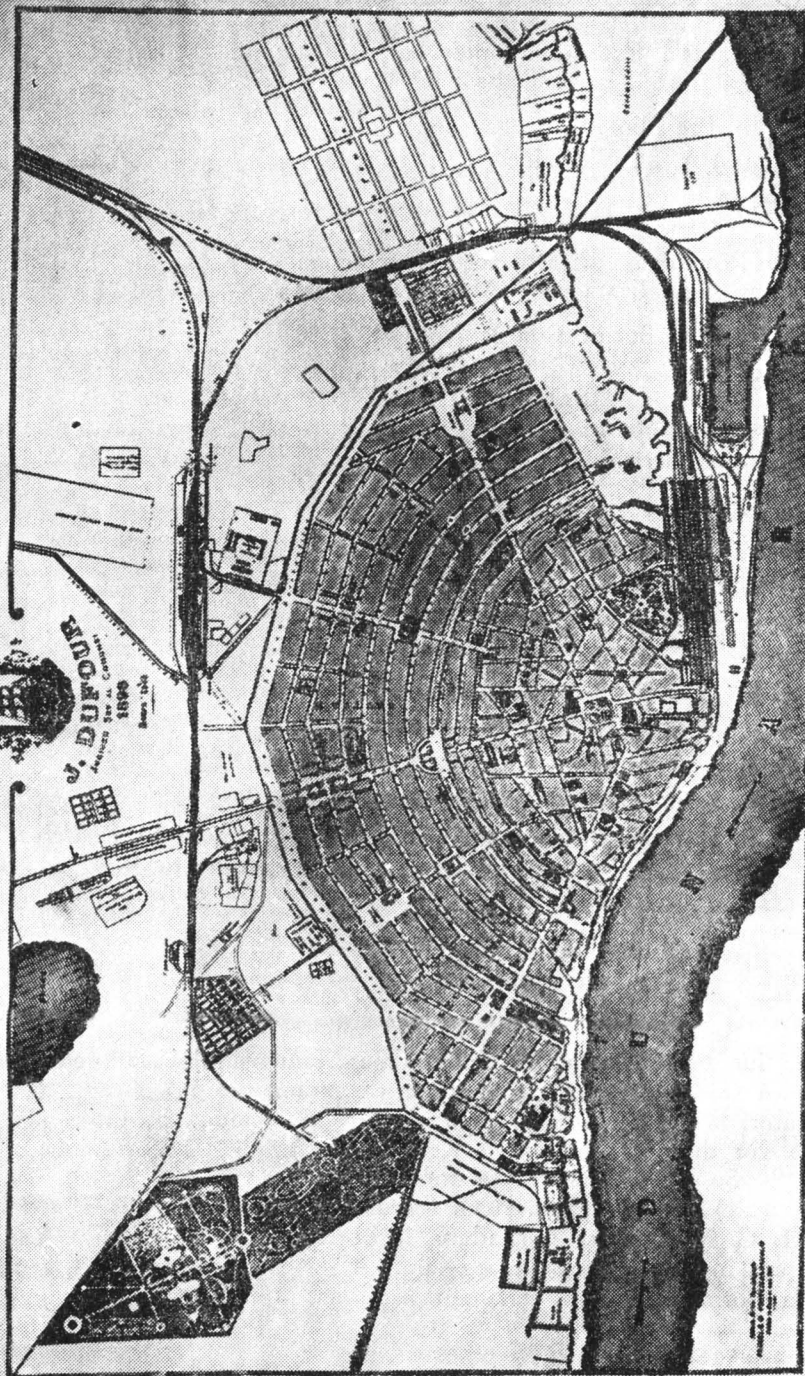

J. DUFOUR

ARCHITECT SUP. AL CADETAT

1898

Scara 1:2500

Bulevardul Cuza, Calea Regală, Piața Sfinții Arhangheli, strada Călărașilor și soseaua Monumentului.

3) La ora 5 1/2 p.m. trompeta va suna adunarea pe șoseaua din fața restaurantului din grădina Monumentului și se va executa o partidă de oină de către elevii biruitori la concursul general din București.

4) La ora 6 1/2 dl. At(hanasie) Popescu, directorul liceului real, va ține o mică cuvântare către elevi, după care se vor distribui medaliile trimise de minister și în cîtecele muzicii se va purta în triumf statueta simbolică ce constituie trofeul învingătorilor.

5) La ora 7 p.m. trompeta va suna adunarea pe șoseaua dinspre apusul movelei Monumentului, se vor forma secțiunile de marș și convoiul se va pune în mișcare pornind spre oraș pe șoseaua Monumentului, strada Călărașilor, Piața Sfinții Arhangheli, Calea Regală pînă la Bulevardul Cuza, iar de aici se va îndrepta spre liceul real.

În fața liceului real trompeta va suna oprirea convoiului spre a se depune statueta, iar elevii se vor împrăștia.

Directorul Liceului „N. Bălcescu”,
At(hanasie) Popescu

Directorul Liceului „I. C. Massim”,
I. Guliotti

20 mai 1899

Primăria Brăila, dosar 53/1899, f. 136, tipăritură.

421

1899 noiembrie 25, Brăila. — *Adresa Camerei de comerț și industrie din Brăila către Primăria orașului Brăila, referitoare la construirea unui nou sediu al camerei de comerț în port, în conformitate cu ordinul Ministerului Lucrărilor Publice, emis încă din 1892.*

România
Camera de comerț și industrie
Circumscripțiunea V-a
Reședința în Brăila
Nr. 562
1899 luna noiembrie 25

Domnule primar,

Încă din anul 1892 mi s-a cedat de către onor Minister al Lucrărilor Publice un loc de m.p. 2880 pe Piața portului Brăila, pe care această cameră

să-și construiască un palat al său. Pentru această cesiune s-a făcut o lege specială care s-a promulgat cu Decretul regal nr. 1500 din 25 aprilie 1892.

Acum în urmă onor domn ministru al lucrărilor publice, avînd absolută necesitate de acel loc, ne-a propus a schimba acest loc dîndu-ne un altul.

Camera, în ședința din 13 septembrie a.c., a admis schimbul cu condițiune ca locul ce ni-l va da în schimb să fie mai bun, mai propriu și mai aproape de centrul acțiunilor portului nostru.

Onor domn ministru ne-a oferit locul dintre debarcaderul român și misitiile actuale, între strada Dobrogei și Belvedere, însă cu condițiune ca să avem și declarația onor primării că consimte la această schimbare și că renunță la orice pretențiuni de despăgubiri din partea Serviciului hidraulic ca să mute linia tramvaiului în locul indicat cu roș în plan din locul actual punctat cu negru.

Alăturăm și copie după schița de plan trimisă de Serviciul hidraulic.

Vă rog deci, domnule primar, știind scopul ce urmărim prin construirea palatului și folosul ce-l va aduce comerțul Brăilei, în special, și al țării, în general, să binevoiți a dispune să avem o atare declarațiune, în urma căreia să putem accelera lucrarea al cărei proiect zace de aproape 8 ani aici în cartioanele camerei.

Binevoiți, vă rog, domnule primar, a primi asigurarea osebitei mele considerațiuni ce vă păstrez.

Președinte,
George Nistor

Secretar
ss. indescifrabil

Domniei sale, domnului primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 55/1897, f. 96 (planul la f. 112).

422

1900 iunie 23, Brăila. — *Adresa prin care oficiul din Brăila al Societății Helios Elektrizitäts — Aktien — Gesellschaft cere Primăriei Brăila aprobarea pentru punerea în circulație a tramvaiului pe linia oraș — Lacu Sărat. Cu acest prilej este invitat primarul să ia parte la cursa de încercare stabilită pentru 24 iunie 1900.*

Helios
Elektrizitäts — Aktien — Gesellschaft
Köln — Ehrenfeld

Brăila 10/23 iunie 1900

Domnule primar,

Avem onoare a vă comunica că liniile Strada Francesă (Călărași), Lacu Sărat fiind gata vă rugăm a ne da cuvenita autorizațiune pentru punerea în circulațiune chiar de luni 12/25 luna curentă ora 12 m.

Cu acesta vă rugăm să binevoiți a ne face onoarea de a asista la cursa de încercare care va avea loc duminică 11/24 crt. a.m.

Ne permiteți a vă comunica alăturata listă a autorităților pe cari am rugat de a asista la această cursă.

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

⟨Pe verso⟩ :

Domnule primar,

Am onoare a vă face cunoscut că am constatat că linia bariera Călărași și Lacu Sărat este în bune condițiuni și am făcut împreună cu inginerul societății probă cu trăsuri electrice și tot este gata pentru funcționare, dar pînă la recepția provisorie a lucrărilor cum prevede art. 16 al caietului de sarcini relativ la construcția și exploatarea unei rețele de tramvai electric, se poate permite funcționarea acestei linii cu complecta răspundere din partea societății.

12 iunie 1900

Inginer șef,
Pieragostini

Primăria Brăila, dosar 55/1897, f. 226, orig.

423

1901 aprilie, Brăila. — *Cererea lui Ene Stroescu către Primăria Brăila, privind acordarea unui teren pe izlazul orașului pentru construirea unor stabilimente industriale : o fabrică de decorticat orz, o moară, o fabrică de ceramică, de asemenea și o florărie.*

Domnule primar,

Subsemnatul Ene Stroescu, comerciant și industriaș, domiciliat în Brăila, vin cu prezenta a pune la cunoștința dumneavoastră de a mi se da un loc în mărime de 5000 m.p. și anume în apropiere de fabrica d-lui Ene Nichi-forescu, unde comuna are terenuri de asemenea natură pentru a construi o fabrică de curățit orz, moară de măcinat, fabrică de oale de pământ și florărie națională, precum și osebite instalații mecanice pentru alte ramuri industriale, toate acestea în condițiunile prescrise de lege și regulamentele în vigoare care aduce servicii importante atît orașului cît și județului nostru.

În vedere că legea promulgată prin Monitorul oficial nr. 32/887 dă drept posesorilor de asemenea așezăminte industriale a dobîndi în deplină proprietate un teren determinat pe proprietățile statului sau a comunelor,

fiind chiar scutite atare așezăminte pe termen de 15 ani de orice dări către stat, comună sau județ.

Pentru aceste considerațiuni și în virtutea sus-citatei legi, cum și în vedere că comuna a făcut deja asemenea acte legale cu d-nii Caliopei Zărvătescu, Vasile Popescu, M. Portocală, Eni Nichiforescu și alți mulți care posedă stabilimente industriale pe izlazul comunei tot în aceleași condițiuni, cred de datorie a vă ruga cu toată stima, domnule primar, să binevoiți a interveni și a sesisa pe onor consiliu comunal spre a-mi ceda în mod definitiv o întindere de teren de 5000 m.p., după cum am arătat mai sus.

Această întindere de 5000 m.p. este absolut necesară pentru lucrările ce am arătat mai sus și alte instalațiuni mecanice ce am proiectat a face, iar ca preț de răscumpărare ofer câte 1 leu și 25 bani de fiecare m.p., aceasta odată pentru totdeauna și tot în condițiunile în care s-au cedat terenurile sus-menționaților industriași.

Sînt sigur și pe deplin convins, onorabile domnule primar, că atît domnia voastră precum și domnii consilieri, fiind animați de sentimentele binelui obștesc cum și al încurajerii și înfloririi comerțului și industriei naționale, sînt sigur, o repet, domnule primar, că veți binevoi a face ca presenta solicitare să-și poată dobîndi rezultatul dorit, rugîndu-vă totdeauna a o supune în dezbateri la cea mai apropiată ședință a onorabilului consiliu comunal.

Binevoiți, vă rog, domnule primar, a primi încredințarea prea osebitei mele considerațiuni.

E. Stroescu

N. 1491

Domnule primar,

Am onoare a vă informa că stabilimentele industriale ce dl. suplicant voiește a le înființa fac parte din industriile insalubre de clasa II-a, cum este curățitorul de orz, și de clasa III-a, moară de măcinat și fabrică de oale de pămînt ; pe lîngă aceste voiește a înființa o florărie națională și alte instalațiuni mecanice pentru alte ramuri industriale, cerînd pentru toate aceste instalațiuni industriale un teren de 5000 metri patrați.

Cum d-l suplicant nu specifică ce alte ramuri industriale va mai înființa și, luînd considerațiune cele specificate, care fac parte din clasa III-a, s-ar putea ceda unul sau mai multe pentru a forma suprafața cerută din zona acelor parcelate de pe izlazul urbei, specificate, pentru înființarea stabilimentelor industriale de asemenea natură.

D-l suplicant va trebui să înainteze un plan de construcțiunile stabilimentelor industriale ce voiește a le înființa.

4 iunie 1901

p. Inginer șef,
G. C. Teodorovici

La Consiliul de igienă, iar suplicantului se pune în vedere a depune planul.

s.s. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 999/1901, f. 1, 2, orig.

424

1901 iunie 22, Brăila. — *Adresa Fabricii „Ancora“ din Brăila către Primăria Brăila, privind angajarea unui grup de ucenici în vederea calificării lor în meserii legate de prelucrarea metalelor.*

„Ancora“

Fabrică sistematică pentru
construcțiuni de fier și măsuri metrice
Bulevardul Cuza, nr. 245
sau strada Unirii, nr. 258
Telefon nr. 82

Brăila, 22 iunie 1901

Domnule primar,

Fiindu-vă cunoscut înființarea fabricii noastre de construcțiuni de fier și măsuri metrice „Ancora“ din acest orașiu, fabrică instalată într-o frumoasă clădire spațioasă și salubră în centrul orașului, după cum ați putut constata aceasta cu ocaziunea vizitei dv. ce am avut deosebită onoare de a primi și conform dorinței dv. proprii, avem onoare a vă comunica că sîntem decizi a primi pentru învățatură de la 60 pînă la 70 de ucenici, pe timp de 2 ani, în următoarele branșe ce se practică în fabrica noastră și adică: confecționarea a orice sistem de măsuri metrice, a diferitelor mobile de fier de menajiu și grădină, strungăria, mecanica, topitoria de bronz și alamă, galvanizarea, tîmplăria pentru măsurile metrice, vopsitoria adică imitația de lemn în smalt și decorațiunea, precum și orice fel de construcțiuni de fier pentru binale ca grilagiuri, balcoane, porți, rampe, marchise etc. și deosebit de aceasta și o branșă specială pentru lucrări de precizie, sonde pentru cereale etc., toate aceste branșe învățate în practică.

În schimbul învățaturii date ucenicilor, fabrica pretinde de la comună următoarele compensațiuni: 0,25 bani pe zi de fiecare ucenic, această sumă servind totodată și ca despăgubire pentru deteriorarea materialului, sculelor și mașinilor de către ucenici, afară de aceasta forța de la uzina electrică pentru un dinam electric de la 6 pînă la 8 cai putere, instalațiunea fiind în sarcina noastră, precum și scutirea de taxa verificării primitive pentru măsurile metrice construite în fabrica noastră (taxă care nu se percepe în

nici un oraș din întreaga țară, afară de Brăila, unde această taxă este colosală și în Galați, unde taxa este numai de 30 bani pentru orice măsură metrică).

Vă putem asigura, domnule primar, că din acești 70 de ucenici ce vor frecventa fabrica noastră, cel puțin 50 din ei vor ieși calfe, peste 2 ani fiind în stare să practice branșele mai sus notate în orice oraș din țară și, ca probă, actualmente avem peste 20 de ucenici, toți români, din care cea mai mare parte, care au o vechime de peste 6 luni, de când este fabrica instalată, pot rivaliza cu multe alte calfe ieșite din alte ateliere particulare, acest lucru se poate constata de oricine și oricând și se va vedea imensul progres ce au făcut acești ucenici într-un timp atât de scurt.

Sperînd că veți accepta această propunere și ne veți comunica deciziunea dv. pentru a tranșa definitiv, primiți, vă rugăm, domnule primar, asigurarea osebitei noastre considerațiuni.

B. N. Ioughaperian

I. N. Archbold

Primăria Brăila, dosar 128/1901, f. 1, orig.

425

1902 ianuarie 19, București. — *Adresa Societății istorice a studenților în litere din București către Primăria orașului Brăila, privind organizarea unei conferințe în acest oraș, pentru mărirea fondurilor necesare ridicării unui mausoleu lui Mihai Viteazul.*

Societatea istorică
a
studenților în litere

Domnule primar,

Societatea istorică a studenților universitari din Bucuresci, sub presiunea de onoare a d-lui profesor Gr. G. Tocilescu, încălzită de sentimentul iubirii de neam și voind ca ceea ce națiunea noastră are mai sfînt și mai glorificat să nu rămînă ascuns și neîngrijit, ci cu mîndria să se poată arăta ca un for al aspirațiunilor noastre, venind în ajutorul Ligei culturale pentru realizarea unui fond cu care să ridice un mausoleu eroului care singur a întrupat idealul nostru național și sub înalta patronare a ministrului nostru de instrucțiune, domnul Spiru Haret, avînd a ține de către grupuri de studenți o serie de conferințe în toate capitalele de districte, începînd cu ziua festivității Unirii Principatelor, 24 ianuarie, apelăm la sentimentele patriotice ce vă însuflețesc și solicităm prețiosul domniei voastre concurs pentru serbarea din Brăila de la 24 ianuarie și care va consta în o conferință asupra lui Mihai Viteazul, urmată de serată dansantă.

Un delegat al nostru va sosi în localitate cîteva zile înainte spre a lua înţelegere cu domnia voastră asupra detaliilor serbării.

Membrii Comitetului central,

Al. Bărcăcilă

D. Urzică

Lepădat

Dumitrescu ¹

D-sale, domnului primar — Brăila.

⟨Rezoluția⟩: Vom avea în vedere, însă se va ruga domnii studenți să se dea conferință și serată dansantă într-o altă zi după 26 ale corentei cînd este balul dat de comitetul construcțiunilor din școli satești.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 77/1902, f. 6, tipăritură.

426

1902 februarie 1, București. — *Adresa Asociației generale a studenților universitari români, secția București, către Primăria orașului Brăila, prin care solicită permisiunea de a organiza un bal în Brăila, în vederea strîngerii fondurilor necesare reprezentanților români la Congresul studentesc internațional de la Budapesta.*

Asociația generală

a

studenților universitari

români

Secția București

Nr. 167

Domnule primar,

În vederea Congresului internațional studentesc ce se va ține în Budapesta în luna august a.c. comitetul Asociațiunei generale a studenților universitari români a luat decisiunea de a da un bal într-unul din orașele de provincie, pentru strîngerea fondului necesar pentru reprezentarea, cît se poate mai demn, a studențimii noastre în acel congres.

¹ Semnăturile sînt originale.

Avînd în vedere bunăvoința ce d-voastră ați arătat tinerimei universitare întotdeauna cînd e vorba ca ea să lucreze pentru prestigiul țării, îmi permit, domnule primar, a vă solicita binevoitorul domniei voastre concurs.

Primiți, vă rog, domnule primar, asigurarea sentimentelor noastre.

Președinte,
Ioan Ercul

⟨Rezoluția⟩ : Se recomandă d-lui secretar general a avea în vedere la timp.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 77/1902, f. 10, orig.

427

1902 septembrie 24, Brăila. — *Adresa Uniunii studenților români din București către Comisia interimară Brăila, privind măsurile ce trebuiesc luate pentru primirea unei delegații de studenți italieni, aflați în vizită în România.*

Uniunea studenților
români Bucuresci
Nr. 150

Domnule președinte,

În numele comitetului de recepțiune a studenților italieni, mă simt dator ca mai înainte de toate să vă aduc cele mai recunoscătoare mulțumiri pentru binevoitorul concurs ce ați dat pentru preparativele ce se fac în orașul Brăila, în vederea primirii studenților italieni.

Prin aceasta, vă anunț că sosirea noastră acolo va avea loc duminică, 29 septembrie ; ora, fiindcă n-o putem cunoaște încă, preciz, vă vom arăta-o telegrafic. În orice caz însă sosirea va fi dimineața cu vaporul „Orient”, pus la dispoziția noastră de către onor Minister al Lucrărilor Publice și vom sta acolo pînă seara, cînd vom pleca înapoi spre București.

Sînt sigur, domnule președinte, că și acum, ca întotdeauna, concursul nelimitat al dv., fără de care n-am putea izbuti la nimic, nu ne va lipsi. În adevăr, această vizită a studenților italieni e cea mai fericită ocazie ce ni s-ar putea ivi vreodată pentru a arăta fraților noștri de sînge dragostea ce ne leagă atît de strîns de dinșii și primirea ce li se pregătește atît aci în București cît și în celelalte localități din țară pe unde-i vom conduce ; va fi, credem, o vrednică dovadă a sentimentelor noastre. La această unică serbare țara întreagă trebuie să ia parte pentru a-i da un caracter cît mai solemn și sperăm că, dintre toate orașele, Brăila se va distinge, ca și altă dată prin entuziasmul și iubirea cu care vor ⟨fi⟩ îmbrățișați scumpulii noștri oaspeți.

Timpul cît vom sta în Brăila îl vom întrebuința pentru vizitarea orașului și a împrejurărilor, iar cafeaua cu lapte și cele două mese le vom lua în oraș.

Pe lîngă neprețuitul dv. concurs moral nu ne îndoim că și sprijinul dv. material ne va fi de acord cu toată generozitatea care vă caracterizează.

Binevoîți, a primi, domnule președinte, încredințarea profundului meu respect.

Președinte,
Ioan Dumitrescu

Domniei sale, domnului președinte al Comisiunii interimare a orașului Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Se va avea în vedere la luarea măsurilor necesare.

Nic. Orășanu

Primăria Brăila, dosar 77/1902, f. 251, orig.

428

1902 septembrie 26, Brăila. — *Adresa lui A. P. Marinescu, conducătorul unei trupe de operetă, către Comisia interimară Brăila, prin care se anunță că își amîină o reprezentație pentru a se putea organiza în sala „Rally” un banchet în cinstea studenților italieni aflați în vizită la Brăila.*

Domnule președinte,

Subsemnatul artist român și conducătorul trupei de operetă de la Teatru „Rally” renunț de a da reprezentație duminică, 29 septembrie, în scopul de a se da în sala teatrului banchetul în onoarea studenților italieni „Corda frates”, rămînînd a da reprezentația luni seara, 30 septembrie, la care vă rog a-mi da tot concursul pentru plasarea biletelor, astfel să poată recom-pensa pierderea spectacolului de duminică.

Primiți, vă rog, domnule președinte, încredințarea osebitei mele considerațiuni.

A. P. Marinescu
Teatru „Rally”

D-sale, d-lui președinte al Comisiunii interimare, comuna Brăila.

〈Rezoluția〉: Luînd cu mulțumire act de renunțarea d-lui A. Marinescu la sală pentru a se sărbători studenții italieni duminică, 29 ale curenteii (...), îi mulțumim.

Const. I. Coriat

Primăria Brăila, dosar 49/1902, f. 71, orig.

429

1902 noiembrie 21, Brăila. — *Din adresa Societății de încurajare pentru îmbunătățirea rasei animalelor din Brăila către Primăria Brăila, referitoare la construcția unui hipodrom în care să se organizeze concursuri hipice.*

Societatea de încurajare
pentru îmbunătățirea rasei animalelor
Brăila

Brăila, 21 noiembrie
1902

Domnule primar,

Revenim la petiția noastră înregistrată la nr. 14.471 din 29 august a.c. prin care Societatea de încurajare pentru îmbunătățirea rasei animalelor, pe lângă alte măsuri, a luat și decisiunea de a organiza pe viitor alergări de cai în fiecare an, atît primăvara cît și toamna. Pentru ca aceste alergări, care corespund scopului societății, să aibă și un succes material cu care societatea să-și poată mări mijloacele de încurajare, îi trebuiește un loc bine situat unde să organizeze aceste alergări și unde să-și poată clădi în mod definitiv tribunele, grajdurile pentru adăpostirea atît a cailor care vor lua parte la alergări, cît și a diferitelor animale de reproducție pe care societatea vroiește să și le procure în cel mai scurt timp, precum și a determina și nivela piste de alergări.

În vederea celor espuse mai sus, sperînd în bunăvoința cu care ne-a onorat întotdeauna primăria, îndemnîndu-ne chiar cu insistență a repune în activitate societatea noastră, vă rugăm, domnule primar, să găsiți cu cale a supune și sprijini cererea noastră în consiliu, pentru a ni se putea pune la dispozițiune terenul cerut și pe care o comisiune anterioară îl desemnase deja lîngă „Monument“, ca fiind mai propice pentru scopul societății, fiind mai cu seamă și în apropierea tramvaiului, ceea ce ar înlesni mijloacele de transport. Planul acestui teren este întocmit deja de d-l inginer șef al comunei.

Ne permitem dar, domnule primar, a vă ruga să binevoiți a lua decisiunea ce veți crede de cuviință cât mai curînd posibil, deoarece materialul aflat pe vechiul hipodrom de lîngă târgul de vite și care a costat pe societate destule sacrificii se deteriorează.

Comitetul de direcțiune

Vicepreședinte,
V. B. Mendl

Secretar
ss. indescifrabil

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

Primăria Brăila, dosar 127/1902, f. 1, orig.

430

1903 aprilie 30, Brăila. — *Cererea lui George Kuzmik către Primăria orașului Brăila pentru a i se permite să organizeze spectacole de cinematograf — printre primele manifestări de acest fel din Brăila.*

Domnule primar,

Rog să binevoiți a dispune de a mi se elibera cuvenita permisiune de a da reprezentații în sala „Paradis” pe timp de 15 zile cu cinematograf.

Cu înaltă stimă,
George Kuzmik

*Am primit permisiunea*¹
George Kuzmik

D-sale, domnului primar al urbei Brăila.

〈Rezoluția〉 : nr. 4703/30 aprilie 1903

Permisiiune

Noi, primarul orașului Brăila, văzînd cererea ce mi s-a făcut prin petițiunea reg. la nr. 9320/903, permitem d-lui George Kuzmik de a da

¹ Cu a't scris.

reprezentațiuni în acest oraș cu cinematograful, 15 zile, în sala „Paradis“, pentru care va plăti comunei câte 5 lei pe fiecare zi, taxa de reprezentație.

Primar,
ss. T. Djuvara

Primăria Brăila, dosar 18/1903, f. 194—195, orig.

431

1904 ianuarie 21, Brăila. — *Cererea lui I. P. Bancotescu, reprezentantul Societății anonime „Rizeria Română“, pentru cedarea unui teren în vederea construirii unei fabrici de curățat orez.*

Domnule primar,

Subsemnatul, obținând de la Ministerul Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor avantajele legii industriale pentru înființarea unei fabrici de curățit orez, vă rog să binevoiți a-mi ceda circa 15.000 m.p. din locul ce-l posedă comuna în apropierea vechiului spital. Acest loc, mărginindu-se de o parte cu linia ferată, extremă a docurilor, iar de altă parte, cu împrejmuirea locului căzărni călărășilor.

Cu deosebită stimă,
P. I. Bancotescu

pentru „Rizeria Română“,
societate anonimă

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

⟨Pe verso⟩ :

comunicat

Sedința ordinară de la 28 ianuarie 1904.

Consiliul,

asupra prezentei cereri

în unanimitatea membrilor prezenți,

Decide :

Admite să dea în mod gratuit locul de 15.000 metri patrați, pe care petiționarii voiesc să construiască fabrica de curățit orez, cum și orice alte

instalații sau fabrici vor face, și care loc este menționat în prezenta petițiune și indicat prin schița de plan a serviciului tehnic.

Primar
ss. indescifrabil

Consilieri

⟨Urmează 8 semnături⟩.

Primăria Brăila, dosar 44/1904, f. 1, orig.

432

1904 februarie 6, Brăila. — *Adresa Cercului corpului didactic brăilean „Concordia” către Primăria orașului Brăila, prin care se anunță înființarea acestuia.*

Domnule primar,

Cercul corpului didactic din Brăila „Concordia”, inaugurându-și sîmbătă 7 curent, ora 8 seara, înființarea sa, în numele lui cu onoare vă rog să binevoiți a-i pune la dispoziție orchestra comunală. Sigur de solitudinea d-voastră, vă rog să primiți mulțumirile noastre anticipate.

În numele cercului
En. Georgescu

6 februarie 1904

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

⟨Rezoluția⟩: Se va da ordin d-lui șef al muzicii ca la ora 8 seara să dea orchestra pînă la ora 10 1/2 la Hotel „Metropol”.

Primăria Brăila, dosar 3/1904, f. 38, orig.

433

1904 aprilie 2, Brăila. — *Adresa Comitetului sportiv de „lawn tennis” — tenis de cîmp — din Brăila către Primăria Brăila, prin care solicită acordarea unui spațiu în parcul „Monument”, pentru amenajarea unui teren de sport.*

Domnule primar,

Avem onoare a vă face cunoscut că am înființat în acest oraș, sub conducerea unui comitet, un sport de „Lawn-Tennis” și, în lipsă de teren,

am găsit un loc în grădina „Monumentului“, în partea dreaptă a intrării, un loc viran, lângă șanțul exterior, spre cimitir. Vă rugăm să binevoiți a face să ni se cedeze 30 metri lungime pe 30 lărgime, pe un termen de 5 ani, supunându-ne la plata anuală pe care veți găsi de cuviință, plătindu-se anticipat pe un an. Pentru apa necesară la instalațiune a jocului ne vom servi de conductele grădinei. Primiți, domnule primar, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Brăila, 20/2 aprilie 1906

Comitetul

Membri — M. Costinescu

Secretar-casier : I. Hrissoveloni

Vicepreședinte : Baron Georges Rodeih

Președinte : lt. colonel Cumlay

D-sale, domnului primar al orașului Brăila.

Primăria Brăila, dosar 2/1904, f. 63, orig.

434

1904 mai 18, Brăila. — *Cererea profesorului de sport, Radu S. Corbu, către Primăria orașului Brăila, pentru subvenționarea echipei de oină a orașului, în vederea deplasării la concursul dotat cu Marele premiu, organizat la Buzău.*

Domnule primar,

Concursul general al jocului de oină ce era anunțat a se ține la Brăila, pentru disputarea premiului cel mare pe care elevii Gimnasiului „Bălcescu“ și Liceului „Massim“ îl dețin încă din anul 1899, conform ordinului cu nr. 22066 din a.c. al onor Minister <al> Cultelor și Instrucțiunii Publice, urmînd ca numitul concurs să se țină la Buzău în ziua de 21 ale lunii curente și întrucît cea mai mare parte din elevii ce formează echipa de luptă sînt lipsiți de mijloace, cu tot respectul vă rog să binevoiți a acorda din fondurile onor primăriei un ajutor de întreținere a elevilor de cari e vorba, pentru care se vor prezenta convenitele acte justificative.

1904 mai 18, Brăila

R<adu> S. Corbu,
maestru de gimnastică

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

Primăria Brăila, dosar 16/1904, f. 220, orig.

435

1904 decembrie 11, Brăila. — *Din adresa Agenției teatrale „Doina” din Brăila către Primăria orașului Brăila, prin care solicită participarea orchestrei comunale la o reprezentație dată în sala „Rally”.*

Domnule primar,

Avînd nevoie de orchestra comunală pentru sîmbătă 11 curent în sala Teatrului „Rally”, vă rog să binevoiți a da ordine în consecință, avînd în vedere că prețul fiind deja convenit cu d-l Nae Moldoveanu.

Primiți asigurarea stimei mele.

p. Nae Moldoveanu
ss. indescifrabil

„Doina”
Agenție teatrală
Brăila

D-sale, d-lui primar al orașului Brăila.

〈Rezoluția〉 : D-lui șef al muzicii comunale, loco.

Vă invit ca astă-seară, sîmbătă, 11 decembrie curent, să vă prezentați cu orchestra comunală spre a cînta la reprezentația ce se va da în sala „Rally”.

Primar, T. Djuvara

Sef contabil
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 3/1904, f. 281. orig.

436

1904, Brăila. — *Tabel de numele străzilor și numărul caselor din orașul Brăila.*

Numirea străzilor	No. caselor		Numirea străzilor	No. caselor	
	Fără soț	Cu soț		Fără soț	Cu soț
Dorobanți	1—301	2—302	Sfânta Cruce	1—7	2—14
Vărăriilor	1—13	2—14	Diana	1—23	2—6
Vadu-Lărnăriei	1—7	2—6	Albinei	1	2—4
Furtunei și	1—39	2—80	Primăverei	1—17	2—22
P-ța Furtunei					

(continuare)

Numirea străzilor	No. caselor		Numirea străzilor	No. caselor	
	Fără soț	Cu soț		Fără soț	Cu soț
Traian	1-117	2-52	Regală, P-ța Regală și P-ța Poporului	1-177	2-202
Franceză	1-69	2-60	Galați, P-ța Galați și Nordului	1-155	2-168
Plotinei	1-89	2-70			
Minervei	1-71	2-76	Călărașilor	1-191	2-176
Soarelui	1-45	2-38	P-ța Sf. Arhanghil	1-23	2-22
Nouă	1-23	2-8	Sf. Mihail	1-11	2-10
Mormintelor	1-15	2-6	Turcă	1-29	2-22
Malul Proiectat	1-7	2-6	Lemnători	1-23	2-14
Vadu-Budurului	1-7	2-40	Spitalului	1-17	2-14
Concordiei	1-75	2-78	Orientală	1-83	2-42
Roșiori	1-461	2-350	Malului	1-35	2-36
Mihai-Bravu	1-417	2-394	Veche și Fundătura Maidanului	1-31	2-22
Grivița	1-419	2-472			
Ștefan cel Mare	1-489	2-506	Albinei	1-13	2-12
Rahova	1-515	2-466	Danubiului	1-25	2-28
Plevna	1-421	2-372	Florilor	1-5	2-6
Bulvard Carol	1-331	2-374	Rubinilor	1-11	2-18
Unirei	1-255	2-256	Pietrei	1-11	2-12
Bulvard Cuza	1-317	2-294	Neagră	1-9	2-24
Apolo	1-5	2-12	Deputațiunei	1-7	—
Coscusco	1-9	2-10	Vapoarelor	1-17	2-14
Bonaparte	1-77	2-120	R.S. Campini	1-43	2-40
Păcei	1-19	2-22	Roselor	1-19	2-8
Grației	1-109	2-126	Bastioni	1-29	2-20
Sf. Neculai	1-45	2-46	Sf. Constantin și P-ța Lumina	1-83	2-80
Cojocari	1-23	2-12	Scoalei Publice	1-25	2-20
Brașoveni	1-41	2-38	Roseti	1-17	2-18
Hipitis	1-17	2-18	Belveder	1-7	2-12
Pomilor	1-11	2—	Grădina publice	1-17	2-18
Albastră	1-3	2-4	Schelei	1-19	2-20
Colței	1-5	2—	Dobrogei	1-41	2-46
Roșie	1-7	2—	Fața portului	1-49	2-48
Baiei	1—	2—	Magaziilor	1-27	2-26
Sf. Petru	1-39	2-28	Mare	1-57	2-70
Coroanei	1-33	2-32	Productelor	1-61	2-70
Victoriei, P-ța Sf. Gheorghe și Speranței	1-91	2-92			
Polonă	1-25	2-28	Malului	1-25	2-24
Tâmplarilor	1-7	2-12	Mărfurilor și Fundătura	1-19	2-4
Vasile Sassu	1-29	2-32	Samsarilor	1-31	2-32
Golești	1-63	2-40	Debarcaderu Vapoarelor	1-9	2-10
Bălcescu	1-33	2-38	P-ța Carantinei	1-29	2-28
Bateriei	1-5	2-6	Comorofca	1-371	2-370
Mașinelor	1-5	2-18	Prusiană	1-53	2-32
Biserica Catolică	1-21	2-4	Frumoasă	1-83	2-68
Zidarilor	1-21	2-42	Pensionatului	1-19	2-12
Lipovenilor	1-19	2-28	Germană	1-11	2-18
			Fragilor	1—	2—

(continuare)

Numirea străzilor	No. caselor		Numirea străzilor	No. caselor	
	Fără soț	Cu soț		Fără soț	Cu soț
Bulivardul Sf. Mariei	1-43	2-32	P-ța Portului	1-7	2-6
Cetăței	1-45	2-60	Vadu Căzărmei	1-23	2-12
Căzărmei	1-25	2-18	Vadul Spitalului Vechi	1-5	2-6
Citadelei	1-37	2-32			
Albă	1-13	2-14			
Militară	1-19	2-20			
Fortificației	1-27	2-16			
Bolintineanu	1-25	2-18			
Teatrului	1-17	2-14			
P-ța Poligonă	1-3	2-			

Colecția Documente foi volante nr. 64, f.l., copie.

437

1905 martie 29, Brăila. — *Cererea adresată Primăriei orașului Brăila de către secretarul tenorului Ioan Dumitrescu, referitoare la taxele fiscale impuse reprezentațiilor cu operele „Elena” și „Hughenoții”.*

Domnule primar,

Subsemnatul, secretarul d-lui Ion Dumitrescu (tenor român), vin a vă ruga să binevoiți ca reprezentațiile operilor „Elena” și „Hughenoții”, care au loc în serile de 4 aprilie și 7 aprilie, să fie puse la plata taxei către comună de 10 lei seral pentru fiecare reprezentație, taxe care s-au plătit pînă acum de toate trupele române.

Primiți, vă rog, domnule primar, asigurarea distinsei mele considerațiuni.

P. Dragomir Georgescu

Domnii sale, domnului primar al orașului Brăila.

Primăria Brăila, dosar 5/1905, f. 52, orig.

438

1905 iunie 3, Brăila. — *Cererea înaintată de L. Zaharia Primăriei orașului Brăila, pentru permisiunea de a organiza o reprezentație teatrală cu piesa „Vlad Țepeș”.*

Domnule primar,

În ziua de 6 iunie a.c., voind a da în localul cercului „Sidoli” piesa „Vlad Țepeș” și avînd în vedere că nu am putut plasa toate biletele.

Vă rog respectoasă să binevoiți a dispune ca să fiu scutită de plata taxei pentru sus-menționata zi.

Cu stimă
Laura Zaharia

1905 iunie3

D-lui primar al urbei Brăila.

〈Rezoluția〉 : Să se scutească de taxă pe ziua de șase (6) iunie.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 5/1905, f. 150, orig.

439

1905 septembrie 4, Brăila. — *Adresa Prefecturii județului Brăila către Primăria orașului Brăila, prin care se anunță organizarea unui congres al studenților în localitate.*

Prefectura de Brăila
Cabinetul prefectului

Brăila, 4 septembrie 1905

Domnule primar,

D-l președinte al Asociației generale a studenților universitari români, prin scrisoarea ce ne-a adresat, ne încunoștințează că ar fi ales orașul Brăila unde să aibă loc congresul la începutul jumătății lunii septembrie și în același timp ne roagă a li se da sprijinul pentru reușita deplină a congresului. Comunicînd d-voastre cele ce preced, vă rog, domnule primar, a lua măsurile ce veți găsi necesare în această privință și a ne răspunde de rezultate.

Primiți, vă rog, domnule primar, asigurarea osebitei mele considerațiuni.

Prefect,
N. Faranga

D-sale, domnului primar al orașului, loco.

Primăria Brăila, dosar 29/1905, f. 143, orig.

440

1905 octombrie 21, Brăila. — *Cererea mamei actriței Maria Filotti, adresată Primăriei Brăila, referitoare la taxele fiscale impuse la reprezentăția teatrală a piesei „Gioconda”.*

Domnule primar,

Din beneficiul obținut în siara de 21 corent, când fiica mea Maria Filote a jucat piesa „Gioconda” în sala „Rali”, nu s-a putut acoperi nici cheltuielile și, fiindcă aciastă piesă s-a reprezentat în scop filantropic, vă rog, domnule primar, să binevoiți a dispune dispensarea pentru plata taxei comunale din acia siară, ajutînd pe fiica mea ca studentă.

Cu stimă,
Sofia Filote

D-sale, domnului primar al urbei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 5/1905, f. 270, orig.

441

1905, Brăila. — *Tabel de mărfurile aduse cu vasele poștale ale unor societăți în anii 1901—1905.*

C. F. R.
Administrația docurilor Brăila

Nr. corent	Denumirea societăților	Cantitatea mărfurilor în kilograme				Observații
		A n i i				
		1901/1902	1902/1903	1903/1904	1904/1905	
1	Florio Rubatino	1.595.575	2.275.920	1.755.030	1.392.333	Media anuală kgr. $\frac{34.541.116}{4} = 8.637.029$
2	Freyssinet & comp.	3.209.917	3.233.469	1.831.096	3.691.744	
3	Loydo ¹ — Austriaca	2.029.104	2.804.597	2.312.253	3.488.653	
4	Caurtgi & comp.	1.439.533	1.379.688	827.030	228.397	Venitul mediei: kgr. $8.637.029 \times 0,50 =$ lei 4318,50
5	Soc. Ionică	—	—	294.952	754.825	
	Total	8.274.129	9.690.674	7.020.361	9.555.952	

¹ Lloyd.

Navrom Brăila, dosar 33/1905, f. 28, copie.

442

1906 ianuarie, București. — *Adresa Asociației generale a studenților universitari români din București către Primăria orașului Brăila, prin care se anunță alegerea unui nou comitet de conducere și se mulțumește pentru ajutoarele materiale primite de la brăileni.*

București, ianuarie 1906

Asociația generală

a

studenților universitari români,

fondată 1880

Calea Victoriei 110

Telefon 8/30

Domnule primar,

Asociația generală a studenților universitari români are onoare a vă aduce la cunoștință că și-a constituit în modul următor comitetul pentru anul 1905—1906 :

Domnul Androne Răsvănescu

„ Al. Mingopol

„ D-ra C. Răsvănescu

„ Al. B. Miculescu

„ G. Blazian

„ Cristache Ioan

„ G. Stavri

„ Netter Iulian

„ N. Zaharescu

„ C. Schuler

„ V. Ștefănescu

„ G. Ionescu-Vîlcea

„ I. Dimitriu

„ M. Moscu

„ C. Popescu-Colibaș

„ C. Rădulescu

președinte

vicepreședinte

„

casier

bibliotecar

secretar general

— secretar de ședință

„

„

membrii comisiei de control

„

„

— membri

„

„

„

Cu această ocaziune, ținem a vă mulțumi pentru prețiosul domniei voastre sprijin ce ne-ați dat, rugându-vă respectos să binevoiți a contribui și pe viitor la prosperitatea morală și materială a celei mai vechi societăți studențești.

Primiți, vă rog, domnule primar, asigurarea profundului respect și devotament ce vă păstrăm.

Președinte,
Androne Răsvănescu ¹

p. Secretar general
Alex. B. Miulescu ¹

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

Primăria Brăila, dosar 39/1906, f. 14, tipăritură.

443

1906 aprilie 8, Brăila. -- *Cererea lui Alexandru C. Bărcănescu, conducătorul unei trupe de operă și operetă, adresată Primăriei orașului Brăila, prin care solicită participarea orchestrei orașului la reprezentații.*

Domnule primar,

Subsemnatul artist și conducătorul trupei asociate de operă și operetă română, dorind a da o serie de reprezentațiuni în orașul d-voastră, vă rugăm să binevoiți a ne pune la dispoziție orchestra comunală de care avem nevoie pentru a ne acompania, necesitînd și repetiții, rugîndu-vă a ne-o da pe un preț cît se poate mai mic, luîndu-se în considerație cheltuielile mari de care avem nevoie. Odată cu aceasta, vă mai rog să binevoiți a ne scuti de taxa comunală, pe bază că este singura trupă română oficială.

Primiți, vă rog, d-le primar, asigurarea osebitului meu respect.

Alex. C. Bărcănescu,
conducătorul trupei asociate de operă
și operetă română

D-sale, d-lui primar al urbei Brăila.

⟨Rezoluția⟩: În considerație că trupa este română, d-l șef al muzicii va pune la dispoziția direcțiunei trupei 10 oameni cu taxa de zece lei și se scutește de taxa comunală.

C. Giurescu

Primăria Brăila, dosar 36/1906, f. 47, orig.

¹ Semnăturile sînt originale.

444

1906 mai 3, Brăila. — *Cererea armatorului Gheorghe Theodoroff, adresată Primăriei orașului Brăila, pentru a i se ceda un teren în scopul înființării unui șantier naval.*

Domnule primar,

Subsemnatul armator-proprietar, voind a înființa în acest oraș un mare atelier pentru reparațiuni și construcțiuni navale, vă rog să binevoiți a-mi vinde un loc de cel puțin 1500—2000 metri pătrați pe malul Dunărei, la punctul Vadul Budurului. Pentru acest scop, vă rog a dispune facerea unei comisiuni care, împreună cu subsemnatul și d-nul inginer șef al comunei, să stabilească atît prețul cît și punctele unde ar fi mai convenabil.

Actualmente, lipsa unui asemenea mare șantier ne forțează să trimitem toate vasele în reparațiune în alte părți, motiv ce ne-a decis să facem și noi aci în Brăila, singurul port indicat, un mare șantier înzestrat cu toate cele cerute de arta navală modernă.

Primiți, vă rog, domnule primar, asigurarea stimei ce vă păstrez.

Gh(eorghe) Theodoroff

D-sale, domnului primar al orașului Brăila.

(Rezoluția) : Se numește în comisiune d-nu inginer șef împreună cu d-nii consilieri Ilie Cosac și Al. Cociași a examina locul ce solicită și a ne da aminte dacă se poate plăti concesiă și cu ce preț.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 17/1873, f. 128, orig.

445

1906 mai 4, Brăila. — *Proces-verbal al comisiei formată din consilierii tehnici ai Primăriei orașului Brăila, prin care se desemnează un teren pentru înființarea unei fabrici de nituri și șuruburi și a unui șantier naval de către Ion C. Popa.*

Proces-verbal

Anul 1906 luna mai în 4

Subsemnații Al. V. Cociaș și Panait Drugescu, consilieri comunali, și G. C. Theodorovici, inginer adjutor al comunei, întrunindu-ne în comisiune în baza delegațiunei d-lui primar al urbei cu nr. 4788 din 3 mai 1906, mergînd la fața locului și examinînd terenul de lîngă vadul stradei Mormintelor și noua șosea construită de serviciul hidraulic în port, solicitat de d-l Ion C. Popa

cu petițiunea înreg. la nr. 8424 din 2 mai 1906, pentru a înființa o fabrică de nituri și șuruburi de fier și de alamă, precum și un atelier sistematic pentru reparațiunea vaselor plutitoare și a oricărei fel de mașini, am constatat : deoarece aceste locuri fiind izolate fără a aduce vreun venit onor primăriei și că prin înființarea acestei fabrici, unică în țară, vor ajuta la progresul orașului, se poate vinde pentru scopul arătat în suprafața ce va rezulta din schița ridicată de serviciul tehnic.

În ceea ce privește prețul de vânzare a acestui teren, sîntem de a se vinde cu același preț cu care s-a vîndut și locul cumpărat de d-nii frați Ghenciu cu un 1 leu și 25 bani metrul pătrat, locul fiind în aceleași condițiuni.

Finit pentru care s-a încheiat prezentul proces-verbal care se va înainta d-lui primar al urbei.

Consilieri comunali : — Al. V. Cociaș
— P. S. Drugescu
— Inginer adjutor,
G. C. Theodorovici

〈Rezoluția〉 : Sedința de la 8 mai 1906

VI

Consiliul

Aprobă vânzarea locului cu preț de lei 1 (unul), bani douăzeci și cinci metrul pătrat, cu obligațiunea de a servi numai pentru înființarea unei fabrici de nituri și șurupuri de fier și de alamă precum și a unui atelier sistematic pentru reparațiuni de vase plutitoare și a orice fel de mașini. Costul se va achita la facerea actelor. Schimbarea destinațiunei atrage anularea vânzării.

Primar,
C. Georgescu

Membri

〈Urmează 7 semnături〉.

Primăria Brăila, dosar 17/1873, f. 132, orig.

446

1906 iunie 6, Brăila. — *Cererea lui V. Bellu către Primăria orașului Brăila, pentru reprezentăția piesei : „O noapte furtunoasă”, jucată de un grup de studenți în sala „Peleş”.*

Domnule primar,

Cu onoare vă rog să binevoiți a da ordin percepției comunale să aibă în vedere că reprezentația teatrală „O noapte furtunoasă”, ce va avea loc

astă-seară pe scena Teatrului „Peleş” și care se dă din inițiativa unui grup de studenți în folosul familiei repausatului student Alex<andru> Ghika, e scu-tită de d-voastră de taxa fiscului.

Cu stimă,
V. Bellu

D-sale, d-lui primar, loco.

⟨Rezoluția⟩ : Percepția comunală va permite, fără plată de taxă.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 54/1906, f. 177, orig.

447

1906 august 31, Brăila. — *Cererea lui Hristache Gh. Maruș, înaintată Primăriei orașului Brăila, pentru autorizarea unei reprezentații în beneficiul Societății aromâno-macedonene din Brăila.*

Primăria orașului
Brăila

Domnule primar,

Vă rog respectuos să binevoiți a face să fim scăzuți cu taxa către această primărie pentru reprezentația ce voim a da la circul „Giuntini” din Piața Regală în folosul Societății aromâno-macedoneană din orașul Brăila, astăzi 31 august 1906.

Cu înalt respect,
Hristache Gh. Maruș

Domniei sale, domnului primar al urbei Brăila.

ss. indescifrabil

⟨Rezoluția⟩ : Se admite.

Primăria Brăila, dosar 54/1906, f. 221, orig.

448

1906 septembrie 8, Brăila. — *Cererea lui Al. P. Marinescu, directorul unei trupe de operetă, către Primăria oraşului Brăila, prin care solicită participarea orchestrei oraşului la reprezentaţiile date în sala „Rally“.*

Domnule primar,

Subsemnatul, directorul trupei de operete, voind a da un şir de reprezentaţii în sala „Rally“ cu începere de la 14 septembrie, urmînd de cel puţin 4 pe săptămîină, vă rog să binevoiţi a-mi da orchestra comunală pentru repetiţiile necesare şi pentru a acompania pe artiştii la piesele ce se vor da.

Primiţi, vă rog, domnule primar, încredinţarea osebitei mele consideraţii.

1906 sept. 8

Al. P. Marinescu,
artist român şi directorul
trupei de operete
Teatru „Rally“

D-sale, d-lui primar al oraşului Brăila.

〈Rezoluţia〉 :

D-l şef al muzicii va referi asupra condiţiunilor.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 36/1906, f. 150, orig.

449

1906 septembrie 9, Brăila. — *Adresa comitetului de conducere al Societăţii albaneze „Dialeria Schipetare“ către Primăria oraşului Brăila, prin care se anunţă organizarea unei reprezentaţii teatrale în vederea mării fondului popriu şi a ajutorării macedoromânilor.*

Domnule primar,

Comitetul Societăţii albaneze „Dialeria Schipetare“ dînd o reprezentaţie în ziua de 10 septembrie curent în sala „Capriş“, din acest oraş, din beneficiul căreia 100% se vor da pentru mărirea fondului societăţii şi pen-

tru ajutorarea fraților români macedoneni, subsemnatul, președinte al societății albaneze, vă rog cu distins respect a scuti reprezentațiunea de taxa ce se impune de onor primăria locală.

Primiți, vă rog, d-le primar, asigurarea stimei ce v-o păstrez.

Gheorghe Bociari

D-sale, domnului primar al orașului Brăila.

〈Rezoluția〉 : Se recomandă agentului respectiv a face conformare.

Perceptor
ss. indescifrabil

Primăria Brăii'a, dosar 54/1906, f. 227, orig.

450

1906 septembrie 28, Brăila. — *Cererea industriașului Carl von Hatvany-Deutsch, către Primăria orașului Brăila, prin care solicită permisiunea de a construi o fabrică de celuloză care să folosească ca materie primă stuful din Delta Dunării.*

Domnule primar,

Subsemnatul Carl von Hatvany-Deutsch, avînd luată în concesiune de la statul român exploatarea stufăriei și a papurei din Delta Dunării, începînd de la Ghecet și pînă la Sulina, care stuf și papură le voi transforma în fabricate de celuloză și iută pentru pînză de saci, iar mai tîrziu voi mai înființa și o altă fabrică chimică, am onoare a vă comunica că doresc a face instalarea acestor fabrici aci în Brăila, pe malul Dunărei, dincolo de fabrica de ciment a d-lui Cantacuzino.

Pentru acest sfîrșit, am nevoie de un teren de cinci (5) hectare din proprietatea comunei Brăila, din moșia Izlaz, începînd de la drumul care duce înspre proprietatea d-nei Monteoru și spre șoseaua Monumentului, adică 200 metri în lungime în fața proprietății d-nei Monteoru și 25 metri în adîncime spre șoseaua Monumentului.

În considerație că la înființarea acestor fabrici avem depus un capital de 2.000.000 franci care va fi sporit mai tîrziu și vom întrebuița între 4 și

500 lucrători, afară de personalul de administrație, vă rugăm, domnule primar, să binevoiți a interveni pe lângă onor consiliu comunal, ca să-mi fie cedat gratuit acel teren de cinci hectare în baza legii de încurajare a industriei.

Nu mă îndoiesc, domnule primar, că avantajele ce le va avea orașul d-voastră prin înființarea unei asemenea fabrici, unică în felul ei, care va da de lucru la cel puțin 500 lucrători, deosebit de comerțul ce se va face cu aceste fabricate, vă vor îndemna a-mi acorda acel teren gratuit, precum de altfel ați mai acordat și altor fabrici din acest oraș, aceasta cu atât mai mult că fabricatele noastre sînt de o invenție nouă care pune în valoare stuful și papura ce aparține statului român, care pînă astăzi nu se întrebuița la nimic.

Alături și planul fabricelor ce voi urma a instala pe terenul solicitat.

În adestarea unui rezultat favorabil vă rog, domnule primar, a primi încredințarea osebitei mele stime.

Brăila, în 28/11 octombrie 1906

Carl von Hatvany-Deutsch

Anexă
1 plan

〈Rezoluția〉 :

Ședința extraordinară de la 30 septembrie
1906

XIII

Consiliul

Asupra acestei petițiuni, avînd în vedere interesele generale ale orașului, admite cererea în principiu, autorizînd pe d-l primar a supune cestiunea consiliului de igienă, însărcinează pe d-l inginer șef al comunei să cerceteze și să refere dacă locul solicitat este liber, iar serviciul contencios să-și dea avizul dacă locul nu face parte din terenul arendat, după care, luîndu-se toate aceste științe, d-nii consilieri să se transporte în corpore la fața locului spre a decide.

Primar
ss. indescifrabil

Consilieri

〈Urmează 8 semnături〉.

Primăria Brăila, dosar 113/1906, f. 1, orig.

95/406
La Comandant
@ Cluj

Primăria
16038
28 Sept. 6

Domnule Primar,

Subsemnatul, Carl von Hatvany-Deutsch, având luată în considerație de la Statul Român exploatarea stufăriei și a papurei din bălțile din Delta Dunărei, începând de la Unicat și până la Sulina, care stuf și papură le voi transforma în fabricate de celuloză și iută pentru pânze de saci, iar mai târziu voi mai înființa și o altă fabrică chimică, am onoarea a vă comunica, că doresc a face instalarea acestor fabrici, astăzi în Brăila, pe malul Dunărei, dincolo de fabrica de ciment a D-ului Cantacuzino.-

Pentru acest svârșit, am nevoie de un teren de cinci (5) hectare, din proprietatea comunei Brăila, din moșia Izlazu, începând de la drumul care duce în spre proprietatea D-nei Montecoru și spre poseaua Monumentului; adică 300 metri în lungime în fața proprietății D-nei Montecoru și 250 metri în adâncime spre poseaua Monumentului.-

În considerație că la înființarea acestor fabrici avem nevoie de un capital de 2,000,000.- Fra. care va fi sporit mai târziu, și va fi trebuită între 4 și 500 lucrători, afară de personalul de administrație, vă rugăm, Domnule Primar, să bine-voiți a interveni pe lângă Consiliu Comunal, ca să-mi fie cedat gratuit acel teren de cinci hectare în baza legii de încurajare a industriei.-

Nu mă îndoiesc, Domnule Primar, că avantajele ce le va avea orașul D-voastră prin înființarea unei asemenea fabrici, unică în țară, care va da de lucru la cel puțin 500 lucrători, deosebit de comunității, care se va face cu aceste fabricate, vă vor îndemna să-mi acordați terenul ce se va face cu aceste fabricate, vă vor îndemna să-mi acordați terenul cerut, precum de altfel să-mi mai acordați și altor fabrici din

Domnule - saie

Domnului Primar al Urbei.

BRAILA

451

1906 septembrie 29, Brăila. — *Adresa Societății culturale „Avântul” din Brăila către Primăria orașului Brăila, privind organizarea unei șezători literare.*

Domnule primar,

Subsemnații, membri ai societății studențești „Avântul”, organizând în ziua de 30 septembrie curent, ora 8^{1/2} seara, o șezătoare literară pe scena Teatrului Regal, pentru sporirea bibliotecii „Petre Armencea”, respectuos vă rugăm să binevoiți a ne da gratuit muzica comunală și totodată a dispune să fim scutiți de plata taxii reprezentațiilor teatrale.

Primiți, vă rugăm, domnule primar, asigurarea distinsii noastre stime.

B. Cecropide
Gh. T. Vasile
St. I. Perianu
Chr. U. Russu
P. Ștefănescu

D-sale, domnului primar al urbei Brăila.

〈Rezoluția〉 : Se admite cererea.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 36/1906, f. 155, orig.

452

1906 noiembrie 28, Craiova. — *Adresa comitetului de conducere al Teatrului Național din Craiova, trimisă către Primăria orașului Brăila, prin care se face propunerea organizării stagiunii teatrale anuale la Brăila de către trupa Societății dramatice din Craiova.*

România
Președintele
Comitetului teatral
Craiova

Anul 1906 luna noiembrie 28

Domnule primar,

Comitetul Teatrului Național din Craiova consideră că o instituție națională artistică nu trebuie să-și limiteze acțiunea numai în localitatea sa de reședință, deoarece Teatrul Național, după cum însuși titlul o arată, are în principiu datoria de a răspîndi avantajile școalei ce reprezintă în centrele

civilizate ale națiunii noastre. Conduc de acest principiu, comitetul, avînd în vedere că orașul dvs. este unul din principalele centre culturale ale țării, dorește ca în fiecare an să fie în orașul Brăila o stagiune teatrală cu trupa Societății dramatice din Craiova și cu un repertoriu de piese naționale și traduse, de cea mai mare valoare, atît ca scriere cît și ca interpretare și punere în scenă. În urma unei probabile înțelegeri între dvs. și comitetul Teatrului Național din Craiova, această stagiune ar putea fi ținută cu începere de la 1-iu februarie 1907. În cazul cînd dvs. ați agreea această propunere, voi avea onoarea de a vă comunica condițiunile în care s-ar putea ține această stagiune. Așteptînd răspunsul dvs., vă rog să primiți, domnule primar, asigurarea distinsei mele considerațiuni.

Președinte,
C. D. Gabrielescu

Secretar,
Gh. Racoveanu

Domniei sale, domnului primar al urbei Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : D-lui președinte al Comitetului teatral Craiova.

Am onoare a răspunde adresei d-voastre nr. 107 din 28 noiembrie a.c. că această primărie agreează propunerea ce faceți prin sus-citata adresă și că va face tot ce va fi posibil și legal pentru a da înlesniri trupei acelei societăți.

p. Primar,
D. D. Fulger

Secretar,
Gr. I. Manolea

Primăria Brăila, dosar 54/1906, f. 275, 276, orig.

453

1907 ianuarie 31, Brăila. — *Adresa Poliției Brăila către Poliția capitalei, prin care se fac referiri la activitatea lui N. D. Cocea.*

Poliția orașului Brăila
No. 1761
1907 luna ianuarie 31

confidențial

Domnule prefect,

Adresei domniei voastre no. 5493 din 26 ianuarie 1907, am onoare a vă face cunoscut următoarele :

D-l Nicolae Cocea este în vîrstă cam de 27 ani, e fiul d-lui colonel Cocea, comandantul Regimentului de infanterie Prahova 7, fost ajutor de

judecător și actualimente avocat în acest oraș, se bucură de bună reputație în societate. Este dintre tinerii avocați care se ocupă ; scrie la diferite ziare articole de drept. Este înscris în partidul muncitorilor din capitală și aci este capul mișcării meseriașilor care luptă pentru desființarea actualei legi a meseriilor, avînd idei socialiste.

Alte informațiuni ce vom afla sau vor surveni după prezenta, voi avea onoare a vi le comunica.

Primiți, vă rugăm, domnule prefect, asigurarea osebitei mele considerațiuni.

Șeful poliției,
M. Cantuniari

Director,
V. Dumitru

Domniei sale, domnului prefect al Poliției capitalei,
Serviciul Siguranței București.

Arh. St. Buc., Inv. nr. 722, dosar 8/1907, f. 3, orig.

454

1907 martie 21, Brăila. — *Copie de pe telegrama trimisă de prefectul județului Brăila către ministrul de interne, prin care cere să se ia măsuri urgente de încorporare a lui N. D. Cocea, întrucît a doua zi era prevăzută o întrunire socialistă de solidarizare cu țăranii răsculați.*

Telegramă cifrată

prezentată la 21 martie

Sublocotenent N. D. Cocea, avocat și cap. muncitorilor socialiști convocat chiar întrunire mîine de desordine. Rog a interveni spre a fi concentrat telegrafic. Prin aceasta s-ar potoli mișcarea.

Prefect, (N) Th. Faranga

p. conformitate
G. Rădulescu

Arh. St. Buc., Inv. nr. 722, dosar 8/1907, f. 4, copie.

455

1907 martie 23, Brăila. — *Din adresa Serviciului hidraulic Galați către Primăria orașului Brăila, referitoare la construirea localului Bursei Brăila.*

România
Ministerul Lucrărilor Publice

Galați, 23 martie 1907

Direcțiunea Serviciului hidraulic
Divizia porturilor
dintre Călărași și Tulcea
Nr. 431

Domnule primar,

Camera de comerț din Brăila, avînd intențiunea de a-și clădi un local propriu pentru Bursă și cerînd Ministerului Lucrărilor Publice un loc în port, i s-a acordat în 1892 un loc figurat pe planul alăturat în A. Acest loc însă, acum cînd camera de comerț pare hotărîtă a angaja construcțiunea, se vede că este nepotrivit atît intereselor portului pentru dezvoltarea lui, cît și a celor ale camerei de comerț, întrucît fundațiunile ar fi foarte costisitoare în acel loc.

De comun acord, deci, s-a renunțat la acel loc și s-a găsit soluțiunea ce vă face cunoscută și la a cărei rezolvire avem onoare a cere și concursul d-voastre, întrucît această importantă clădire de o valoare de circa un milion lei va contribui la înfrumusețarea și a orașului, independent de avantajele ce vor rezulta din această clădire.

Ministerul este, de asemenea, hotărît de a ajuta camera de comerț cu o sumă echivalentă valorii locului cedat și cu care s-ar putea ajuta la ex-proprrierile locurilor și a clădirilor mai sus enunțate.

Sperînd, domnule primar, că veți binevoi a da prețiosul d-voastră concurs spre rezolvirea acestei chestiuni și înlesnirea realizării acestei frumoase și utile clădiri pentru port și orașul Brăila, vă rugăm să primiți asigurarea distinsei noastre considerațiuni.

Inginer șef,
A. F. Bădescu

456

1907 martie 24, Brăila. — *Telegrama trimisă de prefectul jud. Brăila către ministrul de interne, prin care cere trupe pentru potolirea răscoalei în județ, precizind că a arestat un grup de socialiști în frunte cu N. D. Cocea.*

Telegramă cifrată prezentată la Brăila la 24 martie 1907

Față de urmările din județ care amenință a izbucni, trupele din gar-nizoană fiind restrânse, rog a da ordin să ni se trimită batalion de linie spre a potoli spiritele din oraș. Procurorul arestat, șef. socialiștilor, avocatul Cocea și tovarășii lui. În județ locuitorii amenință cu răscoala cu ocazia invoielilor.

Prefect, N. Th. Faranga

⟨Rezoluția⟩ :

9 aprilie 1907

Se va întreba Parchetul
de Brăila ce dispozițiuni a
luat față de Cocea și tovarășii
lui arestați și ce a descoperit
în sarcina lor.

Director,
A. S.

Arh. St. Buc., Inv. nr. 722, dosar 8/1907, f. 8, orig.

457

1907 martie 29, Brăila. — *Cererea lui James Cowan, către Primăria orașului Brăila, pentru cedarea unui teren în vederea construirii unei fabrici de brichetat cărbuni.*

Domnule primar,

După cum este cunoscut, în țară la noi și mai cu osebire în porturile Brăila și Galați, se consumă foarte mulți cărbuni așa-ziși „brichete” care se importează din Serbia și alte părți, așa că ar fi de dorit ca acești cărbuni să nu se mai importe, ci să se fabrice aci la noi, căci ar costa mai puțin și ar fi prin urmare în avantajul întregului public. Cum în țară la noi avem derivatele din care se fabrică precum păcură, praf de cărbuni etc., subsemnatul voiesc a înființa în acest port o fabrică pentru „brichete” și în consecință vă

rog a delibera în consiliu și a decide să mi se cedeze, dacă nu gratuit, cu o plată oarecare, tot terenul ce comuna posedă în dreapta Vadului Budurului și care prisosesc peste cerințele serviciului hidraulic, spre a putea construi această fabrică. Această cerere, fiind făcută pentru a face o fabrică de interes general, cred că primează orice alte cereri și sper că consiliul, văzînd utilitatea, o va admite. Locul desemnat de mine este cel mai propriu pentru asemenea fabrică, fiind în apropierea Dunărei și departe de centrul orașului, iar în altă parte nu se poate face.

Cu toată stima,
James Cowan

D-sale, domnului primar al orașului Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : În consiliu.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 17/1873, f. 221, orig.

458

1907 iunie 13, Brăila. — *Cererea lui N. D. Cocea către Primăria orașului Brăila, privind organizarea unei serbări în folosul casei de ajutor a muncitorilor.*

Domnule primar,

Subsemnatul N. D. Cocea, avocat din partea muncitorilor și meseriașilor organizați în sindicate, cu onoare vă rog să dispuneți să se dea grădina publică și muzica comunală pentru seara de 1 iulie 1907, de la orele 4 p.m. pînă după miezul nopții, ca să se poată da o serbare în folosul casei de ajutor a muncitorilor.

Primiți, vă rog, d-le primar, asigurarea stimei noastre.

N. D. Cocea
Vapoarelor 12

D-sale, d-lui primar al orașului Brăila.

17
13
ATE No 10
13 iunie 1907

apoi - cu
se acorda in
pentru muzica - va plati. di 40/11
E. R.

Domnule Primar

11230
Sulescu născut N. D. Căcea, arest
din partea muncitorilor și munc
rișilor organizați în sindicat, cu
onore ne refuză să dispunem să se
dea grădina publică pentru acora
de 1 Iulie 1907 de la ora 4 p.m.
până după miezul nopții, ca să
se poată da o serbare în folosul
casei de ajutor a muncitorilor.

Primiți de de Primar
cu jurașul stimei noastre

N. D. Căcea

Vaporați 12.

Salut

Stim. Primar al orașului Brăila

〈Rezoluția〉 : Se aprobă cererea acordându-se grădina ; pentru muzică se va plăti lei 40 (patruzeci).

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 26/1907, f. 116, orig.

459

1907 iulie 6, Brăila. — *Contract încheiat între Primăria orașului Brăila și Societatea anonimă „Steaua Română”, prin care primăria închiriază societății un alt teren pentru mărirea aceuia unde sînt instalate rezervoarele de petrol.*

România
Primăria orașului Brăila

Contract

Între subscrisul, primarul orașului Brăila, de o parte, lucrînd în baza deciziunei comisiei interimare din ședința de la 2 iunie 1907 și Societatea anonimă „Steaua Română” pentru industria petrolului din București, reprezentată prin d-l D. M. Wechsler, autorizat cu procura autenticată de Tribunalul Ilfov, la nr. 852/1907, de alta, s-a convenit următoarele :

1. Primăria închiriază Societății „Steaua Română” pentru industria petrolului din București, reprezentată prin d-l Wechsler un surplus de teren pe lîngă cel prevăzut în contractul nr. 2284/907, încheiat între această primărie și numita societate, în suprafață de 800 (opt sute) metri patrași, situat pe izlazul comunei, spre a-i servi pentru mărirea locului unde-și are instalate rezervoarele de petrol, cu condițiunea însă ca puțul ce există în acea parte a locului să rămînă afară de acest teren și cu dreptul pentru societate de a ridica la expirarea termenului toate instalațiunile ce va face pe acel surplus de loc.

2. Termenul de închiriere este de trei ani, socotit de la 4 iulie 1907 pînă la 4 iulie 1910.

3. Chiria anuală de lei 600 (șase sute) se va răspunde de locatar la casieria comunală anticipat pe fiecare an.

4. Societatea este obligată ca la expirarea termenului de închiriere să lase locul nivelat în starea în care i s-a predat.

5. Comuna își rezervă dreptul ca atunci cînd va avea necesitate de acest surplus de teren să-l poată relua fără nici o opunere sau pretențiune din partea societății, pe care o va anunța în acest caz cu două luni înainte.

Pentru respectarea condițiunilor din prezentul contract, zisa societate va depune o garanție de 25 la % asupra sumei de lei 600, chiria anuală.

Taxe de timbru privesc pe societate.

Făcut în dublu exemplar, scris și schimbat între părți, astăzi 6 iulie 1907, la Brăila.

p. Primar, B. Spînu

Locatar

p. Steaua Română

Soc. anon. pentru industria petrolului

D. M. Wechsler

Secretar general,

P. I. Vasilescu

6912/6 iulie 1907

Primăria Brăila, dosar 123/1889, f. 14, orig.

460

1907 noiembrie 9, Brăila. — *Scrisoarea lui N. D. Cocca către I. C. Frimu, prin care i se comunică date despre preocupările sale de avocatură, ziaristică și legăturile cu conducerea sindicală.*

Dragă Frimule,

Sînt vinovat și măcar fără să am scuza clientelei, a dragostei sau a unei viitoare căsătorii. Dar am fost abătut, am trecut prin stări sufletești deplorabile și m-am lăsat învins de silnicia vieții.

Aștept o zi bună, să vin între voi și să-mi împlu pieptul cu aer curat și cu entuziasmul vostru. Cred că ne vom vedea la 14 seara sau la 15 dimineața. Nu numai cred, dar sînt sigur. Voi aduce atunci și memoriul în chestia dv. Tot atunci cred că ar fi bine să luăm o hotărîre în privința unor întruniri sau manifestare pentru votul universal. Am văzut proiectat ceva în „*România Muncitoare*“. Dar nu știu dacă ați dat vreo urmare proiectului vostru.

Cu ziarul, vom lăsa să treacă săptămînele astea. Pe la 20 ale lunii Bastardu va veni în Brăila și atunci își va lua el sarcina desfacerei.

Cît despre stabilirea mea în București, nici vorbă nu poate fi acum.

Aici trag pe dracul de coadă, dar cel puțin pot să citesc, de cînd procesele burghezilor nu mai dau năvală. În capitală aș avea procese, poate, dar pe veresie, ca anul trecut. Crezi că oamenii bogați se vor gîndi vreodată la avocatul sărăcimii și de la cei săraci aș putea eu lua ?

Astfel că nu aş pierde timpul în hărţuieli juridice şi n-aş mai putea s-adun cunoştinţe pentru lupta de mâine.

Voi ce faceţi ? cum merg lucrurile în noul local ?

O bună strângere de mână

(ss) Cocea

9 noiembrie 1907

Brăila

〈Rezoluţia〉 : 11 noiembrie 1907. La dos. lui Cocea.

Arh. St. Buc, Inv. nr. 722, dosar 8/1907, f. 14, 15, copie.

461

1908 octombrie 17, Bucureşti. — *Cererea sculptorului Dima Pavelescu din Bucureşti, adresată Primăriei oraşului Brăila, pentru a i se permite restrângerea textului inscripţiei de pe placa ce trebuia aşezată la statuia împăratului Traian din centrul oraşului.*

Domnule primar,

Ca răspuns la adresa dv. nr. (...) ¹ am onoare a vă supune la cunoştinţă următoarele :

I. Sînt gata a executa din nou placa cu inscripţia pentru monumentul împăratului Traian, dacă mi se aprobă restrîngerea textului fără a schimba nimic din înţeles şi anume :

„Ridicat prin subscripţie publică pentru comemorarea împlinirii a XVIII secole de la cucerirea Daciei de romani, din iniţiativa unui comitet avînd preşedinte pe N. Chicireanu, casier C. Guşiţă şi secretar D. Dogaru, profesori, sculptor Pavelescu D.“

Aceasta pentru motive artistice.

II. Să ni se acorde un supliment de două sute lei, spre a putea acoperi o parte din cheltuielile pentru materialul şi a drumurilor făcute de atîtea ori pentru această chestiune artistică.

Binevoiţi, vă rog, domnule primar, a primi asigurarea prea distinsei mele consideraţiuni.

17 octombrie 1908

D. Pavelescu Dima

Soseaua Bonaparte Nr. 3 Buc.

Domniei sale, domnului primar al urbei Brăila.

〈Rezoluţia〉 : Şedinţa de la 5 noiembrie 1908.

¹ Loc alb în text.

XIII.

Consiliul aprobă modificarea propusă și autoriză efectuarea plăcii în modul arătat în prezenta. Respinge cererea suplimentului de plata a lei 200.

Primar, D. Ionescu

Consilieri

⟨Urmează 7 semnături⟩.

Primăria Brăila, dosar 31/1905, f. 62, orig.

462

1908 noiembrie 4, Brăila. — *Ordinul Primăriei orașului Brăila către serviciul contabilității, privind scăderea chiriei plătite de Societatea Româno-Americană, deoarece Ministerul de Interne nu a aprobat acesteia închirierea terenului pentru înființarea unor rezervoare-depozite de petrol.*

Primăria
orașului Brăila
Serviciul Secretariatului general
și al
Administrației centrale
Nr. 105504
4 nov. 1908

Domnule șef contabil,

Referindu-ne la ordinul nostru nr. 3931/1908, vă fac cunoscut că onor Minister de Interne, prin ordinul nr. 19990/1908, n-a aprobat închirierea terenului comunei de pe izlaz către Societatea Româno-Americană pentru înființarea unor rezervoare-depozite și derivate de petrol și vă rog a lua cuvenitele dispozițiuni pentru scăderea chiriei cu care fusese debitată acea societate.

p. Primar, B. Spînu

Secretar general,
P. I. Vasilescu

Domniei sale, domnului șef contabil al comunei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 123/1889, f. 70, orig.

Consiliul Brăila

8 P.O. 17878

17 Oct 1908

da Constantin

my

26/100533

Domnule Primar

Ca răspuns la adresa D. v. nr. 17878
am priet. a se supune la economiile amintite
1/ La gata e exantă din nou plăci cu inscrip-
ția pentru monumentul împăratului Traian
dăru mi se aproba reînțărirea textului fără
a schimba nimic din intabes & anume:

• Reînțărirea prin subscripția publică pentru
• comemorarea împlinirii a 2000 de ani de la
• născutirea lui Traian de la Romani. Din inițiativa
• unui comitet având prezenta pe H. Filip
• reșed. Casier C. Guscile & secretar S. Doga
• profesor, sculptor laureat D. —

Acista pentru motive artistice

2/ La mi se acordă un supliment de fond
sute lei, spre a putea acoperi o parte din cheltui-
lile pentru materialul și a drumurilor făcute
de tota ori pentru acord. abstracție artistică.

Prin urmare, mi rog, Domnule Primar, a pro-
mi o asigurarea peo distincții, male consider
finit. —

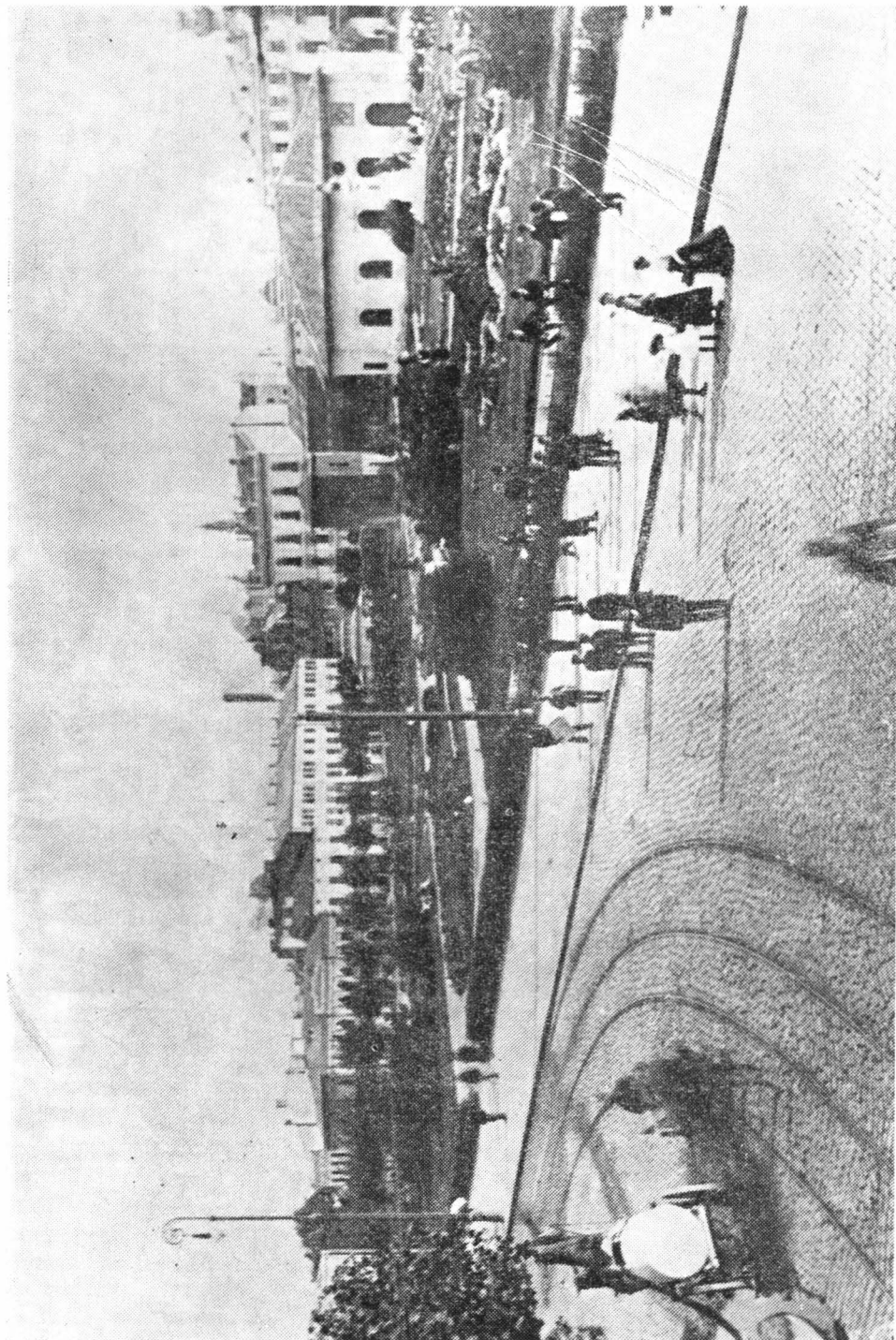
17 oct 1908

D. Pavlescu
artist sculptor

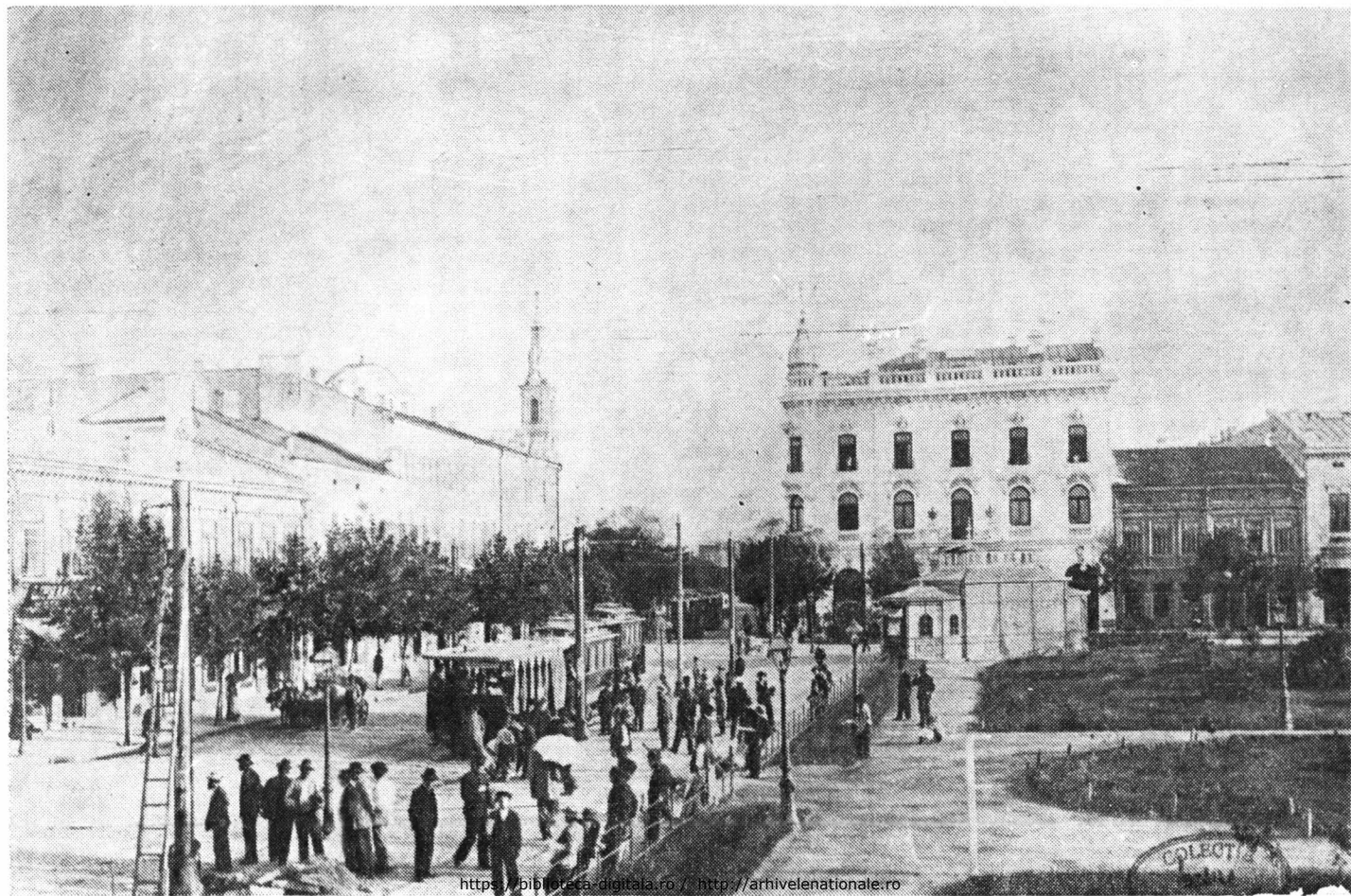
Ioseana Bonaparte Nr. 3. Buc.

Domnule

Domnule Primar al Urbei Brăila

31 a. — Centrul orașului Brașov în primul deceniu al sec. al XX-lea.

463

1909 martie 7, Brăila. — *Tabel de tipografiile din orașul Brăila, întocmit de poliție pentru Primăria Brăila.*

Tablou de tipografiile (și artele grafice) din coprinsul acestui oraș

Nr. crt.	Numele și prenumele	Strada	Nr. casei atelierului	Observațiuni
1	C-tin P. Nicolau	P-ța Sf-ții Arhangheli	9	Tipograf
2	Moscu Haravon	"	10	"
3	Ios. Bernhardt	"	10	"
4	M. Erlich	N.V. Perlea	22	"
5	H. Ciurescu	Roșie	2	"
6	Virgil Budescu	Regală	27	"
7	Pericli Pestemalgioglu	Golești	27	"
8	Brinder Maier	Bul. Cuza	158	"
9	Petre Trifan	Polonă	1	"

Poliția Brăilei,
S. Giuglea

Primăria Brăila, dosar 25/1909, f. 23, orig.

464

1909 decembrie 12, București. — *Adresa Direcțiunii Poliției și Siguranței Generale către Cabinetul Ilfov, prin care se face cunoscut că au fost trimise corespondența și registrele confiscate.*

Ministerul de Interne
Direcțiunea Poliției și Siguranței Generale
Nr. 29113 din 12 dec. 1909

f. urgent

D-lui jude instructor al Cabinetului
de Ilfov

În interesul instrucțiunii ce se urmează la acel cabinet în privința atentatului săvârșit asupra vieții d-lui prim-ministru, avem onoare a vă înainta un sac colet și un plic, ambele sigilate, care conțin registre și corespondență confiscată de la sindicatul și sindicaliștii din Brăila.

Arh. St. Buc., Inv. nr. 722, dosar 128/1909, f. 54.

465

1910 februarie 8, Brăila. — *Din adresa Serviciului hidraulic Galați, prin care solicită o intervenție la minister pentru a se aproba fabricii de decorticare a orezului instalarea unei conducte de apă.*

Ministerul Lucrărilor Publice
Direcțiunea Serviciului Hidraulic
Nr. 112.

Domnule inginer diriginte,

Prima fabrică română din Brăila pentru cojitul orezului, ale cărei instalații se află situate între fabrica de cherestea „Franzini”, fabrica „Isbînda” și proprietatea portului, prin petiția înregistrată la no. 641/909, ne-a cerut să-i comunicăm condițiunile în care i se poate acorda permisiunea de a-și instala o conductă de apă, traversînd teritoriul portului, spre a-și alimenta cazanele fabricii cu apă din Dunăre.

.

Întrucît această fabrică a îndeplinit toate condițiunile cerute pentru asemenea cazuri și întrucît căpitănia portului căreia îi am cerut avizul nu a avut nimic de obiectat la instalarea acestei conducte, vă rugăm a interveni să i se dea cuvenita autorizare.

Inginer
N. Georgescu

Domniei sale, domnului inginer diriginte V. Roșu, Divizia S. H. Galați.

Administrația Fluvială a Dunării de Jos, dosar 4/1912, fila 51, orig.

466

1910 februarie 19, Brăila. — *Raport de situație al Poliției orașului Brăila, înaintat Prefecturii județului Brăila, privind întrunirea a peste 600 de muncitori din port, la care au vorbit Ștefan Grigoriu și Gheorghe Cristescu.*

Raport de situație

Astăzi 19 februarie 1910, orele 9 a.m., muncitorii și căruțașii din port s-au întrunit la sediul sindicatului lor după str. Ștefan cel Mare, colț cu Piața Carantinei, participînd la întrunire pînă la 600 muncitori și căruțași. Au vor-

bit sindicalistii Ștefan Grigoriu și G. Cristescu care laudă pe muncitori pentru lupta ce duc relativ la carnetele căpitaniei portului. Spune că muncitorii să nu se dispere și să rămână în hotărîrea lor de a nu primi carnete, căci căpitania va fi nevoită să accepte condițiunile cerute de ei, după care o delegație de sindicalisti s-a dus la căpitanie prezentîndu-se d-lui inspector al porturilor, sosit astăzi din Galați în acest scop.

La orele 12 meridian delegațiunea s-a înapoiat la sindicat unde, deschizînd întrunirea, a vorbit mai întîi sindicalistul Ștefan Grigoriu care aduce vestea că d. inspector al porturilor a aprobat cererea muncitorilor și că muncitorii să fie mulțumiți, căci ei au rămas învingători. Zice că d-l inspector al porturilor a decis că actualele carnete, ce se impunea muncitorilor a primi și pe care se află trecute pedepsele ce voia să aplice muncitorilor, să fie desființate și înlocuite cu alte carnete mici, numai cu două scoarțe, la fel cu cele liberate de poliție, în care să se prevadă numai identitatea.

.

Aduce laude lui G. Cristescu din Bucuresci pentru concursul ce l-a dat a-și ajunge scopul pentru care muncitorii au suferit atîtea zile.

.

Sindicalistul G. Cristescu din Bucuresci, luînd cuvîntul, explică muncitorilor ce este sindicatul și dă ca exemplu cazul de față, zicînd că, dacă muncitorii au fost uniți și organizați, au reușit la scopurile lor și de aceea recomandă ca și în viitor muncitorii să ducă lupta tot cu această energie, îndemnînd și pe ceilalți rămași neînscrși a veni la sindicat și a se bucura și ei de avantajele ce pot avea muncitorii organizați.

Spune că muncitorii urmează ca ziua de astăzi să o sărbătorească ca o zi de triumf, căci ei au rămas învingători în lupta ce au dus. Față de această mișcare a muncitorilor s-au pus în picere toate ministerele și autoritățile, însă văzînd că nu poate reprimă pe muncitori, au fost nevoiți a ceda. Îndeamnă pe muncitori ca și de aici înainte, cînd vor întîmpina asemenea cazuri, să caute a le înfrînge cu bărbăția cu care au înfrînt și acum. Pentru ca numărul lor să crească, să caute a primi în sindicatul lor pe toți străinii de națiune, ca astfel să formeze o cetate puternică. Continuînd, mai spune că, ducîndu-se la Bucuresci, va aduce laude muncitorilor brăileni care au știut să lupte pentru a dobîndi izbînda de partea lor. Propune ca mîine să ceară căpitaniei portului ca muncitorii ce au lucrat în aceste zile cînd ei au stat și sînt considerați de trădători să nu fie primiți la muncă și să amenințe chiar că nu vor lucra dacă aceștia nu vor fi respinși de la muncă.

La orele 11 $\frac{1}{2}$ p.m. întrunirea s-a terminat în liniște.

Șeful poliției,
căpitan

ss. indescifrabil

Prefectura Brăila, dosar 13/1910. f. 299—300, orig.

467

1910 martie 11, Brăila. — *Raportul de situație al Poliției orașului Brăila, înaintat Prefecturii județului Brăila, privind întrunirea de la sediul sindicatului, la care au participat peste 400 de muncitori.*

Poliția orașului

Raport de situație

Ieri 11 martie 1910, orele 7 p.m., muncitorii și căruțașii din port s-au întrunit la sediul sindicatului lor de pe str. Ștefan cel Mare colț cu Piața Carantinei, luînd parte la întrunire pînă la 400 muncitori. Au cîntat în cor diferite cîntice socialiste pînă la orele 8 p.m. cînd a luat cuvîntul sindicalistul Ștefan Grigoriu, care spune că d-l căpitan al portului nu voiește să ție seama de prețurile stabilite relativ la muncile din docuri și la scînduri, reducînd prețul de la 6 la 5 lei. Propune ca să formeze un memoriu sau să se aleagă o delegație de muncitori care să meargă la Galați pentru a se prezenta d-lui inspector general al porturilor spre a se plînge în contra acestor măsuri nedrepte.

Vorbește apoi despre vătăfii din port, spunînd că dînșii, văzînd că nu mai au putere asupra muncitorilor spre a-i specula ca mai-nainte, caută a băga intrigi în contra muncitorilor atît la stăpînii caselor comerciale cît și la autorități, dar văzînd că nu reușesc nici în urma minciunilor și intrigilor de care sînt capabili au recurs la cîteva persoane alese din localitate care să-i ajute a forma o societate ca cu acest chip să poată sfărâma mișcarea sindicalistă. Scopul acestei societăți, după cît s-a informat el, este că vătăfii care sînt groși la pungă să depună bani pentru a forma fonduri din care să poată face fiecare vataf cel puțin cîte 25 căruțe, ca astfel cînd muncitorii își vor cere dreptul lor, mai cu seamă asupra prețului de muncă, dînșii să ofere comercianților un preț scăzut și apoi să poată munci fără a avea nevoie de alți căruțași. Mai spune că vătăfii au tocmiți oameni care să se introducă printre muncitori și căruțași, pentru a-i ademeni să se înscrie în societatea lor unde vor plăti numai 25 bani cotizația lunară, iar în schimb făgăduiesc că muncitorii vor fi ajutați mai mult decît sînt ajutați de sindicat. Recomandă însă muncitorilor ca să nu se lase ademeniți, căci atunci vor cădea mai rău ca înainte și nu vor mai putea să ridice capul pentru a reclama împotriva lor, căci nu va fi nimeni care să le dea ascultare, deoarece și autoritățile și chiar capitaliștii dau sprijinul tot acestori lipitori care sînt învățați a trăi numai din munca și sudoarea muncitorilor. Continuînd, zice că, cu toată mișcarea și sforțarea vatafilor, sindicatul tot va continua și poate se va întări, căci dînsul e sigur de muncitori și știe că nici unul din ei nu se va lăsa ademenit de vatafi; deosebit zice că, dacă chiar vătăfii ar munci cu căruțele ce voiesc a face din fondul societății, vor fi neapărat liberi de a face încărcările, dar se întreabă cu ce hamali s-ar transporta sacii cu cereale în vapoare, cînd aproape toți hamalii sînt organizați în sindicat...

Pe lîngă toate acestea, muncitorii sînt susținuți și din toate sindicatele din Europa care stau în legătură cu sindicatul local și muncitorii de la sin-

dicătele străine, cînd vor afla că cerealele n-au fost încărcate de sindicalişti, vor refuza munca, așa că vaporul va rămîne încărcat la largul mării și în acest scop sindicatul de aici va comunica tuturor sindicatelor din străinătate despre vapoarele ce nu sînt încărcate de oamenii sindicatului.

Terminînd, dă cuvîntul lui Panait Istrate care vorbește în același sens, cu adăogire că atacă guvernul, spunînd că legile scelerate făcute de el sînt împotriva muncitorilor, neavînd alt scop decît a judeca, condamna și pune la pușcărie pe un om sindicalist în timp de 24 ore. Recomandă tuturor unire și luptă pentru susținerea drepturilor lor.

Șeful poliției
căpitan
ss. indescifrabil

Prefectura Brăila, dosar 13/1910, f. 468, orig.

468

<1911 martie>¹, Brăila. — *Tabel de întreprinderile industriale și atelierele meșteșugărești din Brăila, în anul 1911, întocmit de Poliția Brăila pentru a fi trimis Ministerului Industriei și Comerțului.*

Nr. corent	Numirea	Specialitatea	Nr. lor	Nr. corent	Numirea	Specialitatea	Nr. lor
1	fabrică	făină	2	22	atelier	boiangerie	7
2	"	cuie	1	23	"	ceaprazărie	2
3	"	curățat orz	5	24	"	țimplărie	36
4	"	" orez	1	25	"	tinichigerie	84
5	"	tăbăcărie	5	26	"	căldărărie	4
6	"	săpun	2	27	"	plumbierie	4
7	"	luminări	5	28	"	turnătorie	1
8	"	frîghii	6	29	"	fierărie mecanică	128
9	atelier	rotărie	64		"	bărbierie	108
10	"	strungărie	3	30	"	ceasornicărie	32
11	"	ornamente	2	31	"	cofetărie	26
12	"	dogărie	24	32			
13	"	cismărie	244	33	"	legătorie de cărți	6
14	"	curelărie	8		"		
15	"	cojocărie	10	34	"	mode	36
16	"	tapițerie	6	35	"	tipografie	6
17	"	plăpumărie	14	36	"	perii	5
18	"	blănărie	7	37	"	olărie	16
19	"	croitorie	597				
20	"	umbrele	2				
21	"	corsete	1				

Comisar, N. Stoicescu

Primăria Brăila, dosar 4/1911, f. 56, orig.

¹ Datat după documentele însoțitoare.

XX. — CORPUL SERGENTILOR DE ORAS

FUNCTIUNEA	PREZENȚI				ABSENȚI					AMENZI APPLICATE		OBSERVAȚIUNI	
	IN POSTURI		DETAȚARI		La pol. a ap.	Indiați	In permis de mers concediu	Deverși	Locuri vacante	TOTAL	L. 1		R.
	Serviciu de zi	Serviciu de noapte	In serviciu public	In serviciu particular									
Comandant		1								1			
Ajutor		1								1			
Ofțeri	1	1								2			
Sergenți majori	4	5								9			
Sergenți de oraș	69	81	20	4	5	2	2	3	6	192			
Total	74	89	20	4	5	2	2	3	6	205			

În 11 Martie 1910, orele 2 p.m. muncitorii și căruțarii din fost sat intru-
nit la sediul Sindicatului lor de pe str. Ștefan cel mare colț cu foșta
Carantini, luând parte la întrunire până la 400 muncitori. Ei în-
tat în cor difuză cântec socialist până la orele 8 p.m. când a luat cu-
vântul Sindicalistul Ștefan Gîrghin care opune că H. Capitan al po-
liei nu poate să fie cauza de protestare stabilită relația la muncă
în București și de la Iași, ridicând prețul de la 6 la 5 lei. Propune
ca să formeze un comitet sau să se alieze o Delegație de muncitori
care să se ducă la Galați pentru a se prezenta H. Inspectorul și al
posturilor și să se plângă în contra acestor muncitori nedrepte.
Vor fi apoi desigur cântări din part. opunându-se căutăm răspuns
că nu mai au putere asupra muncitorilor care a i opoziția se
mai înainte, cauta a face intrigi în contra muncitorilor atât
la stăpânii caselor comerciale cât și la autorități. Ei au
făcut ca nu reușesc nici în urma muncitorilor și intrigilor
de care sunt capabili, au recurs la căte la persoane din
localitate care să i ajute a forma o societate, ca, au avut clipe
poți să facă sau carea Sindicalista. - Seful acestei soci-
tăți după cât se informat el este că odată care sunt grup
la punga să se pună la muncă pentru a forma societate
care să poată face și care odată el puțin câte 25 Căte
Că ast. fel când muncitorii în vor cere dreptul lor. mai
ca seama asupra prețului de muncă, fac să se opre-
comercializării un pret. Seful

fără a avea nevoie de alți căruțari. Mai spune că vătăfii
 au trimisă omenii care să se întorască private sume pentru a
 căruțari pentru ai adăuna și se înscrie în Societatea lor
 unde vor plăti numai 25 bani cotizația lunară, iar în
 schimb săgăduse ei muncitori ori și ajuțiți omii sunt
 de cât sunt ajuțiți de singur. Proponem să înmuncim
 la ea și să nu se lase adăunată. Căci atunci ori e cea mai
 răă ca înaintă și nu vor omii putea să ridice capul pentru
 a reclama la poștă la căci nu va fi numai ea să se
 la asculare de ori ea și autoritățile și chiar capitaliștii
 săi și principal tot acestor lipsitori care sunt înaintă ca
 Toți omii din muncă și bunăvoința muncitorilor. Continuăm
 fire că, ca totă mișcarea și organizarea vătăfii. Săptămânal
 tot va continua, și poșta de la muncă înaintă. Căci dăruie e sigur
 de muncitori și tot ca muncă din ei și nu se va lăsa adăunată
 de vătăfi, desebit fire că săca chiar vătăfi ar numai cu câte
 tele ei voase a face și fondul societății, vor și neapărat
 liberi de a face înărcările, dar se întrecă ca și hameali
 și transporta și cu ceriale în vapore când aproape tot
 hameali sunt organizați în singur, și adăună capul ei ar
 poșta și hameali dintr-o oțără de națiune precum
 țării, armeni etc, înă în timpul când muncă va fi
 multa nu vor putea executa toate muncile căci nu vor avea
 brate de ajuns, și atunci va reurge iar la dăruie ara ea în
 asinmă ca și muncitori și singur li vor primi înaintă la
 totuși toate acestea muncitori sunt susținuți și de toate singu
 catile din țară care stau în legătură cu singur local
 și muncitori de la singurtele și omii arăd vor afla ea

469

1911 mai, Brăila. — *Cererea lui Șerbănescu Zamfir, cultivator de zarzavat, adresată Primăriei Brăila, pentru acordarea unui hectar de pământ pe izlazul orașului, în vederea instalării unor sere de legume.*

Domnule primar,

Subsemnatul Zamfir M. Șerbănescu, cultivator de zarzavat, domiciliat în orașul Brăila, voind a construi o instalațiune cu câteva seri pentru cultura zarzavatului în timpul iernei, dînd astfel un avînt mai întins acestei culturi, bazat pe principii de cultură mai modernă și cum pentru aceasta am nevoie de un teren (pământ de cultură) care să-mi aparțină cu dreptul de proprietate asupra lui, pentru că construcțiunile ce voiesc a le face în acest scop necesită oarecari cheltuieli destul de însemnate și nu ași dori să le fac pe pământ strein, cu onoare vă rog, domnule primar, a supune această cerere consiliului comunal spre a mi se acorda, din terenul numit izlazul Brăilei, o suprafață de cel puțin un hectar pământ arabil...

Avînd în vedere, domnule primar, că întreprinderea la care mă angajez cu capitalul meu, astăzi, nu o fac decît streinii și sînt singurul român care încerc această întreprindere hazardabilă, sper că mi se va acorda această favoare sau ajutor care nu va face decît să-mi dea un stimulent de muncă în industria ce voiesc a o întreprinde.

Cu stimă deosebită,

Zamfir Șerbănescu

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

Primăria Brăila, dosar 3/1891, f. 19, orig.

470

1911 iunie 26, Brăila. — *Notă informativă cu privire la prezența sindicalistului G. Cristescu în Brăila și la grevele ce au avut loc în Galați.*

Brăila, 26 iunie 1911

Sindicalistul G. Cristescu din București a fost azi aci, sosind cu trenul de ora 5 dim. din capitală.

După ce a vorbit în întrunirea ținută la cercul sindicalist, Cristescu a plecat la ora 12 cu vaporul la Galați.

Vizita acestuia acolo este în legătură cu grevele muncitorești declarate în ultimele zile. Cristescu va rămîne acolo — după spusa lui — pînă luni seara.

N. 1

Arh. St. Buc. Inv. nr. 722, dosar 78/1908, f. 4.

471

1912 februarie 19, Brăila. — *Adresa Cercului cultural „Voltaire” din Brăila către Primăria orașului Brăila, prin care solicită reducerea taxelor fiscale pentru o serată muzicală.*

Cercle „Voltaire”
Fondé în 1905
pour favoriser le développement de la
langue française
Président d'honneur
S. E. monsieur C. Blondel,
ministre de France en Roumanie
Organe officiel du cercle : L'effort,
paraissant mensuellement

Stimate domnule primar,

Avem onoare a informa că cercul nostru va da miercuri 15/28 curent o serată muzicală și dramatică în localul Teatrului Regal, conform programului ce ne permitem a vă remite aci alăturat.

Deoarece produsul acestei serate servește a acoperi spezele cursurilor gratuite și publice din anul școlar 1911—1912 și a completa organizarea lor cu începere de la octombrie viitor, vă rugăm, cu deosebit respect, să binevoiți a dispune să fim scutiți de taxa cuvenită acestei onor primării.

p. Comitet,

Prezident,
* *

Secretar,
* *

⟨Urmează 13 semnături⟩.

Domniei sale, domnului N. Th. Faranga, primar al orașului Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Se va încasa taxa redusă.

Primăria Brăila, dosar 19/1912, f. 21, orig.

472

1912 februarie 29, Galați. — *Din raportul Serviciului hidraulic Galați către Direcția serviciului hidraulic București, cu privire la cererea lui Valeriano și Lykiardopulos, pentru instalarea unei conducte de apă la moara ce o construiesc în Brăila.*

Direcției S. H. București

No. 309

Galați, 29 februarie
1912

Avem onoare a vă comunica că d-ții Valeriano și Lichiardopolos, proprietarii unei mori în construcție în Brăila, cer, cu petiția anexată aci în copie, autorizația de a instala o conductă pe cheul de cereale, după cum se arată pe planurile alăturate, pentru alimentarea fabricii cu apă.

Cum prin săpăturile ce trebuiesc făcute pentru instalarea conductei s-ar putea împiedica operațiile pe cheu este nevoie să vă expunem chestiunea în detalii și anume : construcția moarei s-a început anul trecut și proprietarii ei aveau intenția să construiască un puț în curtea ei pentru alimentarea căldărilor și pentru apa de răcire la condensator. Acum însă, când moara este aproape terminată, s-a observat că apa din puț ar fi calcaroasă și deci improprie cel puțin pentru căldări și, cum luarea apei din conducta de alimentare a orașului ar costa scump, s-a decis să își construiască conducta la Dunăre pentru care cere acum autorizație.

.

Se pune acum întrebarea dacă se poate executa o astfel de lucrare în timpul verei fără a se întrerupe operațiile de pe cheu ? Avînd în vedere împrejurările locale și uzanțele comerțului¹ la Brăila, credem că aceasta nu este posibil.

În adevăr, în afară de vagoane, avem circulația cea mare de căruțe ce circulă în lungul cheului și în toate sensurile printre liniile de vagoane, pentru a transporta cereale de la vagoane la vapoare ; pe urmă, deseori pe platforma cheului se depozitează grămezi de saci cu cereale, pînă ce se pot încărca în vapor.

În aceste condiții credem că nu se poate da autorizația cerută, căci am provoca protestările exportatorilor loviți în interesele lor și am risca încă să avem tulburări sau greve din partea căruțașilor.

Petiționarii însă insistă în continuu de a li se da autorizația să așeze acum conducta, obligîndu-se să nu întrerupă circulația vagoanelor ; cît pentru căruțe, declară că vor face așa să se întrerupă cît mai puțin. Or, interesele comerțului de cereale, ce vin în joc, sînt atât de însemnate, încît nu este admisibil o declarație în termeni vagi, succceptibilă de interpretări di-

¹ Adăugat în text : de cerea'le.

ferite ; sîntem de părere că nu s-ar putea admite lucrarea decât atunci cînd petiționarii ar putea să garanteze că nu vor întrerupe de loc nu numai circulația vagoanelor, dar nici circulația căruțelor și nici depozitarea cerealelor pe platformă, ceea ce, după cum spui mai sus, nu se poate îndeplini.

Seful diviziei
ss. indescifrabil

Administrația Fluvială a Dunării de Jos, Serv. hidraulic Brăila, dosar 4/1912, f. 24, 27, copie.

473

1912 aprilie 9, Brăila. — *Din adresa Societății de gimnastică și sport din Brăila către Primăria orașului Brăila, referitoare la competițiile organizate cu concursul a 16 asociații sportive din țară.*

Societatea
de
gimnastică și sport
din
Brăila

Domnule primar,

În zilele de 12, 13 și 14 mai se vor ține la Brăila *marile serbări federale*¹ de gimnastică, sub președinția d-lui *general Petre Năsturel*², la care vor participa 16 societăți cu un număr aproximativ de peste 600 gimnastici, după cum ni se comunică aceasta prin adresa cu nr. 11 din 7 aprilie a.c. a Federațiunii societăților române de arme, gimnastică și dare la semn. Serbări federale s-au mai ținut pînă azi în orașele București, Craiova, Ploiești și Galați.

Se știe că comuna Brăila întotdeauna a dat dovezi ca cea mai ospitalieră cetate pentru mosafirii săi, față de alte comune din țară. În anul 1905, cu ocaziunea venirii societăților de gimnastică bulgare, comuna Brăila i-a primit în mod foarte afabil, cheltuind aproape 12.000 lei cu acea ocazie.

Societățile române de gimnastică ce vor veni cu ocazia sus-numitelor serbări se așteaptă cel puțin tot la o așa bună și simpatcă primire din partea autorităților comunei Brăila.

Directorul serbării,
Radu S. Corbu

Primăria Brăila, dosar 15/1912, f. 23—25, orig.

^{1,2} Sublinieri în text.

474

1912 iulie 31, comuna Islaz. — *Tabel de fabricile situate pe teritoriul comunei Islaz, județul Brăila, înaintat de către primăria localității către Prefectura județului Brăila.*

Nr. corent	Numele și prenumele proprietarului	Numele și prenumele directorului	Felul fabricii	Observațiuni
1	Lazăr Predingher	Lazăr Predingher	Spirt-cherestea	
2	Societatea anonimă	Tehnic... K. Dieckmann	Celuloză	
3	I. G. Cantacuzino	Comercial... Ludvig Loe- wenstein		
4	Societatea anonimă	Inginer G. Bolomey	Ciment	
5	Cristache Ganea	Federico Franzini (arendaș)	Cherestea	
		Ludvig Schulz	Cojit-orez	
		Giovani Ugolini	Căramidă	

Se certifică de noi exactitatea prezentului tablou.

Primar,
D. B. Mocanu

Secretar,
N. Rădulescu

Prefectura Brăila, dosar 26/1912, f. 72, orig.

475

1912 august 2, Brăila. — *Tabel de fabricile aflate în Brăila, întocmit de poliția orașului și înaintat Prefecturii județului Brăila.*

Nr. curent	Felul fabricii	Strada	Nr.	Numele și prenumele proprietarului	Numele și prenumele directorului	Observații
0	1	2	3	4	5	6
1	Fabrica de gheață artificială	Roset (t) i	1	Berceanu & Stras	Gheorghe I. Vasilescu	—
2	Fabrica de plăci pentru gramofone	Rubinilor	4	Lupescu & Petrescu	—	
3	Fabrica de turnătorie în fier și tuci	Bulevardul Cuza	2	Andrei Manoroș	—	
4	Fabrica de pline	Schelei		M. Maldorescu	—	
5	Fabrica curățitor de orz	Cetăței		B. Jipa		

(continuare)

0	1	2	3	4	5	6
6	Fabrica de luminări și săpun	Bulevardul Carol	119	Frații Nicolaevici	—	
7	Fabrica de fringhii	" "	212	Nicolae Banu		
8	Fabrica de produse chimice	Unirei "	98	Robert van Saaven		
9	Fabrica de aurit, argintat etc	Polonă	8	Max Franchel		
10	Fabrica de făină	Roșiori	349	Frații Galiățatos & companie		
11	" "	Vatra-Veche	—	V.A. Serafides	—	
12	Moară de măcinat	" "	—	Paul Morgenstern	—	
13	Fabrica de uleiuri	" "	—	Avram Sedanof	—	
14	Fabrica de bere	Plevna	161	Rudolf Müller	—	
15	Fabrica de apă gazoasă	Plevna	135	Isidor Drucher	—	
16	Fabrica de apă gazoasă	Rahova	279	Filip Muzelis	—	
17	Fabrica de paste făinoase	Ștefan cel Mare	233	Apostol Melisara- tos	—	
18	Fabrica de ape gazoase	Ștefan cel Mare	335	Iancu Abramovici	—	
19	Fabrica de pungi	Ștefan cel Mare	237	M.D. Halpern, Samoil Sfarț	—	
20	Fabrica de ape gazoase	Ștefan cel Mare	293	Al. Nicolescu	—	
21	Fabrica de ape gazoase	Ștefan cel Mare	204	David Cilic	—	
22	Fabrica de săpun, luminări	Grivița	200	Ath. Gheorgheo- vici	—	
23	Fabrica de lichioruri	Mihai Bravu	221	Isidor Veimberg	—	
24	Fabrica de ape gazoase	Mihai Bravu	214	M. Elefteriu	—	
25	Fabrica de lichioruri	Victoriei	11	Aizic Gutman	—	
26	Fabrica de făină și paste făinoase	Comuna Islaz	—	Al. Verona	B. Ananian, inginer	
27	Fabrica de săpun, luminări și frâghii	Comuna Islaz	—	Sotir Ionescu	—	
28	Moară de mălai și curățitor de orz	Comuna Islaz	—	Frații Nicolaevici	—	
29	Fabrica de pielărie	Comuna Islaz	—	Nicolae Gavala	—	
30	Fabrica de săpun	Comuna Islaz	—	Ene Stroescu	—	
31	Fabrica de ape gazoase	Roșiori	154	Gheorghe Capato	—	
32	Fabrica de ape gazoase	Rahova	123	Ida Bacher	—	
33	Fabrica de ape gazoase	Plevna	129	Georgeta Nicolau	Drăgan Nicolau	
34	Fabrica curățitor de orz	Comuna Islaz	—	Petrache Dimovici	—	
35	Fabrica pielărie	Comuna Islaz	—	Nae Ionescu	—	

(continuare)

0	1	2	3	4	5	6
36	Fabrica moară de măcinat	Concordia	10	Grigore Brander Maier	—	
37	Fabrica de fier	Furtunei	1	A. Gaspari	—	
38	Fabrica de frîghii	Piața	51	G.I. Sabovici	—	
39	Fabrica de lopeți și căldări	Luminei	51	Frații Haritopol	—	
40	Fabrica curățitor de orz	Piața	—	Rosenfeld & Vitiling	—	
41	Fabrica de distilărie rachiu și dopuri plută	Luminei	—	Constantin Cojoc	—	
42	Fabrica de cojit orez	Comuna Islaz	—	Societatea anonimă Rizeria Română	Maer Freidemberg și Oscar Beneche	
43	Fabrica de cuie	portul Brăila	—	Nedelcu P. Chercea	—	
44	Fabrica de făină	comuna Brăila	—	Gabriel F. Violatos	—	
45	Fabrica de rahat	portul Brăila	—	D.C. Panagacos	—	
46	Fabrica de macaroane și paste făinoase	portul Brăila	—	Iosif Ambatis	—	

Seful poliției
ss. indescifrabil

Director
ss. indescifrabil

Prefectura Brăila, dosar 26/1912, f. 65, 71, orig.

476

1912 octombrie 1, Brăila. — *Cererea lui Leon M. Popescu și R. Rătescu către Primăria orașului Brăila, referitoare la reducerea taxelor fiscale la reprezentațiile primului film românesc de lung metraj — „Războiul pentru independență”.*

Domnule primar,

Astăzi, urmînd a începe reprezentarea marelui film național „Independența României; Războiul româno-ruso-turc 1877—78”, vă rugăm să bine-voiți a încuviința ca, în locul taxei comunale de 5% asupra încasărilor, să se perceapă o taxă fixă. Aceasta pentru a ușura operațiunile de casă, cît și pentru a încuraja o operă de mare interes național pentru reprezentarea căreia se are în vedere mai mult interesul moral și cultural decît cel material

care, oricît de bun ar fi, nu poate acoperi cheltuiala de aproape 500.000 lei făcută pentru executarea lui.

Veți binevoi a fixa o taxă cît mai redusă.

Cu deosebită stimă,
Leon M. Popescu

R. Rătescu

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Se aprobă taxa fixă de 30 de lei de reprezentățiune deocamdată ; se va supune deliberării consiliului spre a obține o scădere.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 19/1912, f. 256, orig.

477

1913 ianuarie 16, Brăila. — *Adresa Camerei de comerț și industrie Brăila către Primăria orașului Brăila, prin care se înaintează o sumă de bani strînsă în cadrul acțiunii „Subscripția pentru un submarin“.*

România
Camera de comerț și industrie
Circumscripția IV-a
Brăila
Nr. 37

1913 luna ianuarie 16

Domnule primar,

Conform prescripțiunilor prevăzute în circulara Subcomitetului din Brăila „Subscripția pentru un submarin“, avem onoare a vă înainta, anexat la aceasta, un stat împreună cu suma de lei 112,45 ce reprezintă suma totală reținută pe o zi din salariul personalului prevăzut în menționatul stat, care a renunțat de bunăvoie și cu multă plăcere la această sumă menită a mări fondul subscripției de mai sus.

Primiți, vă rugăm, domnule primar, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Președinte,
George Perlea

Secretar,
C. I. Găgiulescu

Domniei sale, domnului primar al urbei Brăila.

N. Th. Faranga

Primăria Brăila, dosar 20/1913, f. 17, orig.

478

1913 aprilie 3, Brăila. — *Tabel de tipografii existente în orașul Brăila, trimis de Prefectura județului Brăila Bibliotecii Academiei Române.*

Nr. corent	Numele și prenumele proprietarului	Domiciliul		Observații
		Strada	Nr.	
1	Emanoil Gutman	Călărași	6	Tipografie: „Lucrătorii asociați”
2	Herman Perlman	N.V. Perlea	1	Idem „Victoria”
3	C.P. Nicolau	Roșie	7	„ „Universală”
4	Virgil Budescu	N.V. Perlea	21	„ „Dunărea”
5	Alecsandru Schender	Idem	18	„ „România”
6	Ghidale B. Enzer	„	26	„ „Mercur”
7	Artur Orghidan	Regala	2	„ „Artistică”
8	Maer Brender	Bulevard Cuza	146	„ „Nouă”
9	Moscu Haravan	Galați	4	Tipografie
10	D-na Zoe Pestemalgioglu	Idem colț cu Polonă		Tipografie

Conform

Șeful biroului

ss. indescifrabil

Prefectura Brăila, dosar 31/1913, f. 66, orig.

479

1913 aprilie 5, Brăila. — *Raportul Prefecturii județului Brăila către Ministerul Afacerilor Străine, referitor la monumentul din orașul Brăila.*

România
Prefectura
județului Brăila
Serviciul administrativ
Nr. 2735
5 aprilie 1913

Domnule ministru,

Referindu-ne la ordinul domniei voastre nr. 4634/1913, avem onoarea să vă raportăm că în localitate se află un singur monument istoric ridicat în următoarele împrejurări :

La anul 1828 armatele rusești, sub comanda marelui duce Mihail, împresură Brăila¹.

Cu această ocazie, în timpul unor inspecțiuni făcute de împăratul rușilor, Nicolae Pavlovici, trupelor, o ghiulea a căzut lângă împărat. În acest loc s-a ridicat monumentul ce există și astăzi, înconjurat de plantații și formînd o grădină din cele mai frumoase.

Monumentul propriu-zis este o movilă pe care se află așezat ca bază un soclu deasupra căruia se ridică un trunchi de forma piramidei, avînd la extremitate o cruce în care este înfiptă o semilună. Patru țevi de tun sînt așezate la baza colțurilor, iar la baza piramidei se află patru vulturi, la fiecare cîte unul.

Pe latura din față a monumentului de pe aleea de la intrare se află două plăci avînd următoarele inscripții :

„Luptătorilor căzuți în Brăila în timpul luării acestei fortărețe de armata rusă, de sub comanda alteței sale imperiale marele duce Mihail Pavlovici.“

Pe a doua placă stă scris :

„Acest monument s-a ridicat de președintele plenipotențiar al Divanurilor, generalul adjutant Kiseleff, în timpul administrațiunei provizorii în principate, anul 1828.“

Pe latura din dreapta este următoarea inscripție :

„Tratatul de la Adrianopol s-a încheiat la 2 septembrie 1829.“

Pe latura din stînga se citește următoarele :

„Pe locul unde acest monument este ridicat, lângă majestatea sa împăratul Nicolae I a căzut o ghiulea aruncată din fortăreață cînd majestatea sa inspecta fortificațiunile turcești.“

Cea din urmă inscripție, pe latura din fața aleii ce conduce în fundul grădinei, se poate citi :

„Fortăreața Brăila a fost luată de armata rusă la 6 iunie 1828.“

Grădina Monumentului este o întindere de plantații pe o suprafață de 100 hectare, situată la 1 kilometru de oraș, pe prelungirea stradei Călărașilor, cu care se unește pe o splendidă șosea.

Prefect

* *

Domniei sale,

domnului ministru al Afacerilor Streine
(Serviciul arhivelor) București.

Prefectura Brăila, dosar 31/1913, f. 35, copie.

¹ Tăiat în text : „însuși împăratul Nicolae Pavlovici comanda bombarda care începu în ziua de 28 mai“.

480

1913 mai 6, Brăila. — *Raportul Prefecturii județului Brăila către Ministerul de Interne, privind situația fabricilor și atelierelor în timpul grevei generale.*

România
Prefectura județului Brăila
Serviciul administrativ

No. 3569
6 mai 1913

Domnului ministru de interne

București

Domnule,

Am onoare a vă raporta că, în urma întrunirii de ieri a muncitorilor sindicalişti, hotărîndu-se greva generală, situaţiunea pe ziua de azi e următoarea :

În docuri lucrează cu soldaţi, lucrători străini şi muncitori din alte părţi.

Portul nu lucrează, aflîndu-se în grevă atît hamalii cît şi căruţaşii.

Fabricile şi atelierele lucrează, afara celor notate mai jos, ai căror lucrători s-au solidarizat cu hotărîrea sindicatului, refuzînd a veni la lucru : fabrica Isbînda, Prima Rizerie, fabrica „Orient“ de făină (numai căruţaşii nu lucrează), fabrica de făină Galiatato, Rizeria-port (numai muncitorii plătiţi cu ziua sînt în grevă), fabrica de făină Valeriano Lichiardopol (se abţin de la lucru numai căruţaşii), fabrica de paste făinoase Ambatis-port.

Pfect,
Hiott

481

1913 august 19, Brăila. — *Raportul unui comisar de poliție din Brăila către Primăria orașului Brăila, privind cheltuielile legate de vizita în localitate a lui Venizelos, primul ministru al Greciei.*

Referat
19 august 1913

Domnule primar,

Cu ocaziunea venirii în acest oraș a d-lui Venizelos, primul ministru al Greciei, cheltuind cu transportarea drapelului cu care s-au pavuizat orașul suma de lei cinci, am onoarea a vă ruga să binevoiți a despoza să mi se ordonați acea sumă.

Comisar
ss. indescifrabil

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

Primăria Brăila, dosar 19/1913, f. 54, orig.

482

1914 mai 17, Brăila. — *Tabel de numele marinarilor de pe crucișătorul „Potemkin” — întocmit de Brigada specială de siguranță Brăila — care primiseră permisiunea să locuiască în orașul Brăila.*

Brigada specială de siguranță
Brăila

Nr. corent	Numele și prenumele	Localitatea unde se găsesc	Observații
1	Blochin Petru	Vadul Olangeriei nr. 95	dispărut
2	Bocovchi Fedor	Mihai Bravu 184	
3	Bulafco Nicolae	Canalizare	
4	Cocerghin Serghei		
5	Cojanin Condrat		dispărut
6	Condratuc Ignat	Minerva nr. 2	
7	Cralevet Timofei		
8	Horobet Vasile	Ștefan cel Mare nr. 13	
9	Polnektov Alecsei		dispărut
10	Sivogalev Maxim		
11	Spiridonov Pavel		

(continuare)

Nr. corent	Numele și prenumele	Localitatea unde se găsesc	Observații
12	Stanco Vasile	Vadul Olangeriei nr. 32	
13	Strik Frederich	Bonaparte nr. 68	
14	Suharnicov Nichifor		
15	Pelipenco Vasile	Dorobanți nr. 10	dispărut
16	Gravțov (Ivan) Ignat	Izlaz	
17	Costenco Emilian		
18	Tazev Alecei		dispărut
19	Furzacov Nichita		
20	Cvasa Semen (Simion)		Naziru
21	Cavalenco Ivan		dispărut
22	Ilie Lipinski	Rahovei nr. 479	
23	Petru Blohi	Vadul Olangeriei nr. 95	
24	Andrei Cojan	Plutinei nr. 35	
25	Iohan Curilov	str. Fortunei, nr. 28	
26	Petre Cavalof	str. Ștefan cel Mare	
27	Vasile Siștapalone	la Agenția rusă, port	
28	Petre Mușarov	la Agenția rusă, port	
29	Teodor Tibulea	str. Cosciusco nr. 5	
30	Mihai Archipov	str. Mihai Bravu, nr. 374	
31	Ivan D. Rusu	la fabrica de spirt	
32	Ion Chițoc	la fabrica de spirt	
33	Ioan Harjeu	la fabrica de spirt	
34	Teodor Galof	Călărași nr. 143	
35	Alexandru Garapov	Ștefan cel Mare, nr. colț cu Victoriei	
36	Maxim Sivogalov	Rahovei, nr. 404	
37	Alexandru Gorolov	Victoriei nr. 38	
38	Dumitru Scanatin	Comorofca n. 265	
39	Emilian Ermalaev	Rahovei nr. 479	
40	Ștefan Mahota		dispărut
41	Ilie Ivanov		
42	Ivan Maroschim		

Seful brigăzii,
ss. indescifrabil

Secretar
ss. indescifrabil

Prefectura Brăila, dosar 18/1914, f. 261, orig.

483

1914 iunie 11, Brăila. — *Cererea actorului Constantin Nottara, către Primăria orașului Brăila, pentru obținerea permisiunii de a da o reprezentație teatrală cu piesa „O eroare judiciară“.*

Domnule primar,

Subsemnatul C. I. Nottara, decanul scenei române, cu trupa mea compusă din 16 persoane, fac o reprezentație în seara zilei de 13 iunie 1914 cu

piesa „O eroare judiciară” și cum cheltuielile serale sînt enorm de scumpe, neputînd pune prețuri mai mari vara decît 3, 2, 1, rog respectos pe domnul primar al comunei Brăila de a-mi reduce taxa de lei 20 ce e prevăzută de comună, ușurîndu-mi din cheltuieli.

Pentru care vă mulțumesc.

Cu stimă

C. I. Nottara

Domniei sale, d-lui primar al orașului Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Se aprobă.

L. Macedonescu

Primăria Brăila, dosar 22/1914, f. 185, orig.

484

1915 ianuarie 22, Brăila. — *Din adresa Cercului cultural „Voltaire” din Brăila către Primăria orașului Brăila, privind organizarea unei serate în vederea ajutorării refugiaților din Belgia ocupată.*

Cercle „Voltaire”

Fondé în 1905

pour favoriser le développement de la
langue française

Président d'honneur :

S.E. monsieur C. Blondel,

ministre de France en Roumanie

Organe officiel du cercle : L'effort,

paraissant mensuellement

Brăila, le 9/22

ianuarie 1915

Stimate domnule primar,

Avem onoare a vă informa că cercul nostru va da la 19 ianuarie (stil vechi) o serată dramatică în localul Teatrului Regal, conform programului ce ne permitem a vă remite aci alăturat. Produsul acestei serate trebuie să fie remis excelenței sale ministrului Belgiei la București, care îl va împărți diferitelor operi de binefacere create pentru a veni în ajutorul mizeriilor rezultate din ocuparea teritoriului belgian (Cruce roșie, Comitetul de ali-

mentație, societăți de ajutor pentru refugiații belgieni în străinătate și societăți de ajutor pentru institutorii belgieni fără mijloace).

Ne permitem deci a vă ruga cu deosebit respect să binevoiți a despune să fim scutiți de taxa cuvenită onor primăriei.

Ccmitet

Președinte

ss. indescifrabil

Secretar

ss. indescifrabil

Domniei sale, domnului N. Filotti, primar al orașului Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Se aprobă scutirea.

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 27/1915, f. 9, orig.

485

1915 ianuarie 30, Brăila. — *Raportul Poliției Brăila către Primăria orașului Brăila, privind organizarea unor serate de către sindicatele muncitorești brăilene.*

Poliția orașului Brăila

Nr. 1366

1915 ianuarie 30

Domnule primar,

Am onoare a vă comunica că d-l prefect local, prin ordinul nr. 668/1915, a autorizat pe d-nii C. Mănescu și Ioan Trafie, delegații sindicatelor muncitorești din Brăila, ca să dea două serate în zilele de 30 ianuarie și 2 februarie 1915 în sala Teatrului „Louvru” din localitate.

Polițai

ss. indescifrabil

Director

ss. indescifrabil

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

Primăria Brăila, dosar 27/1915, f. 35, orig.

486

1915 februarie 12, Brăila. — *Cererea lui M. Agent către Primăria oraşului Brăila pentru a fi scutită de taxă o şezătoare literară, în beneficiul poetului Barbu Nemţeanu.*

Domnule primar,

Pentru a veni în ajutorul poetului B. Nemţeanu, care din cauză de boală trebuie să plece în străinătate, se organizează pentru astă-seară, 12 februarie¹, o şezătoare literară în sala cercului „Voltaire” (casa D. Goldenberg), beneficiul fiind destinat acestui scop.

Vă rugăm, domnule primar, să binevoiţi a dispune ca această şezătoare să fie scutită de taxa obicinuită.

Primiţi, vă rog, domnule primar, asigurarea deosebitei mele consideraţiuni.

M. Agent

Brăila, 12 februarie 1915

Domnului primar al oraşului Brăila.

〈Rezoluţia〉 : Se aprobă scutirea.

L. Macedonescu

Primăria Brăila, dosar 27/1915, f. 46, orig.

487

1915 martie 26, Brăila. — *Adresa Cercului studenţesc brăilean către Primăria oraşului Brăila, prin care se solicită a fi scutită de taxe o serbare artistico-literară ale cărei beneficii urmau să fie utilizate pentru înfiinţarea unor biblioteci populare.*

Primăria municipiului Brăila

Registratura generală

Nr. 4454, 26 martie 1915

Domnule primar,

Cercul studenţesc brăilean, organizînd pentru seara de sîmbătă, 28 martie 1915, o serbare artistico-literară urmată de bal în sala „Goldenberg” din acest oraş, cu onoare să binevoiţi a aproba să fim scutiţi de plata taxei comunale şi de aplicarea pe bilete a timbreiilor teatrale şi pentru Crucea roşie,

¹ Cu alt scris.

întrucât scopul serbării noastre nu este urmărirea vreunui câștig personal, ci strângerea unui fond pentru înființarea de biblioteci populare în județ.

Primiți, vă rugăm, domnule primar, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Președinte,
St. I. Perianu

Secretar,
N. Ungureanu

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Se aprobă scutirea de taxe comunale și timbru teatrului.

L. Macedonescu

Primăria Brăila, dosar 27/1915, f. 117, orig.

488

1915 aprilie 28, Brăila. — *Adresa Liceului „Nicolae Bălcescu” către Primăria orașului Brăila, privind organizarea unui festival artistic pentru strângerea unor fonduri în vederea achiziționării de material didactic.*

România
Liceul
„Nicolae Bălcescu”
(înființat la 1863)
Nr. 349

Brăila 28 aprilie 1915

Domnule primar,

Acest liceu a organizat un festival artistic pentru seara zilei de 3 mar curent, în scop de a se ajuta elevii săraci, precum și îmbogățirea materialului didactic cu aparate de proiecții artistice și material de demonstrație științifice de la acest liceu.

În vederea scopului urmărit, vă rog să binevoiți a dispune să fim scutiți de plata taxei comunale, timbrei teatrale și Crucii roșii.

Director,
L. Dogaru

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Se aprobă,

Primar
ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 27/1915, f. 174, orig.

489

1915 august 2, Brăila. — *Raportul Prefecturii județului Brăila către Ministerul de Interne, prin care face cunoscut că în port a fost declarată greva generală.*

Telegramă

F. urgentă ¹

Domnului ministru de interne
București

Căruțașii și hamalii din port, față de augmentarea prețurilor cerealelor, au cerut să li se mărească și lor prețul la încărcare cu 2 lei la vagon, pe care, neobținându-l astăzi dimineața, au declarat grevă generală.

Până în prezent nu s-a provocat nici o neorînduială.

De cele ce vor urma vă vom raporta.

Prefect Brăila,
Ionescu ²

N. 9937

1915 august 2 ³

Prefectura Brăila, dosar 74/1915, f. 19, copie.

490

1915 august 2, Brăila. — *Raportul Poliției Brăila către Primăria orașului Brăila, privind organizarea unor serate de către sindicatele muncitorești brăilene.*

Poliția orașului Brăila
1915 august 2

Domnule primar,

Am onoare a vă comunica spre știință că d-l prefect al județului Brăila, prin ordinul nr. 9. 915 din 1 august 1915, a autorizat pe comisiunea

¹⁻³ Cu alt scris.

locală a sindicatelor muncitorești de a da în seara zilei de 2 august 1915 o serată dansantă în salonul Partidului Social Democrat, fost „Luvru“.

Polițai
ss indescifrabil

Director
ss. indescifrabil

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

Primăria Brăila, dosar 27/1915, f. 281, orig.

491

1915 august 5, Brăila. — *Telegrama Prefecturii județului Brăila către ministrul de interne, referitoare la greva din Brăila.*

D-lui Vasile Morțun, ministru de interne
București

Greva continuă în aceleași condițiuni ca ieri.
În port liniște.

Prefect,
(ss) N. N. Ionescu

No. 10005
1915 aug. 5

Prefectura Brăila, dosar 74/1915, f. 21, copie.

492

1915 octombrie 29, Brăila. — *Adresa Societății culturale „Șt. O. Iosif” din Brăila către Primăria orașului Brăila, prin care anunță organizarea unui festival.*

Brăila, 16/29 octombrie 1915

Domnule primar,

Societatea culturală „Șt. O. Iosif” a organizat pentru seara zilei de 25 octombrie 1915 un festival în salonul de dans al Teatrului Regal ; cu

onoare vă rugăm respectuos să binevoiți a ne scuti de plata taxei comunale și a timbrului teatral.

Primiți, vă rugăm, domnule primar, asigurarea distinsei noastre considerațiuni.

Societatea „Șt. O. Iosif“ Brăila
fondată — 26 august 1915

Secretar,
Ilie Nicolau

Președinte,
Const. Arsenie

D-sale, domnului primar al comunei Brăila.

Primăria Brăila, dosar 27/1915, f. 366, orig.

493

1915 decembrie 8, Craiova. — *Adresa Teatrului Național din Craiova către Primăria orașului Brăila, prin care se anunță un turneu al trupei sale.*

Ministerul Instrucției și al Cultelor

Direcțiunea
Teatrului Național
din

Craiova
Serviciul administrativ

Anul 1915 luna decembrie
ziua 8

Domnule primar,

În conformitatea art. 36 din legea teatrelor, făcînd un turneu în mai multe orașe din țară, unde nu sînt teatre naționale, ne-am oprit și la Brăila, unde dăm o serie de 14 reprezentații (10 serale, 3 matineuri și un act la spectacolul care se dă joi în beneficiul orfanilor C.F.R.) de la 4—15 decembrie inclusiv.

Cum în scopul nostru nu este speculația, ci atingerea menirei ce are un teatru subvenționat de stat, v-am rămîne foarte recunoscători, domnule primar, dacă ați binevoi a dispune să fim scutiți de plata taxei ce se cuvine comunei pentru reprezentațiile ce dăm.

Binevoiți, vă rog, domnule primar, a primi expresiunea înaltei stime ce vă purtăm.

Director,
A. G. Olteanu

Anexat 4 chitanții a lei 20, primăriei¹.

Domnului primar al orașului Brăila.

〈Rezoluția〉 :

Ședința 21 decembrie 1915

Consiliul admite să fie scutiți de întreaga taxă comunală.

Primar
ss. indescifrabil

Consilieri
〈Urmează 14 semnături〉.

Primăria Brăila. dosar 27/1915 f. 419, orig.

494

1916 ianuarie 12, Brăila. — *Cererea lui Ioan C. Bohociu, dirijorul unei orchestre simfonice formată din muzicieni brăileni și gălățeni, adresată Primăriei orașului Brăila, prin care solicită autorizarea unor concerte în oraș, în scopul educării artistice a tineretului.*

Domnule primar,

Subsemnatul profesor de muzică al Liceului din Galați, absolvent al claselor de teorie înaltă și compoziție de la Conservatorul din Leipzig, compozitor etc., am alcătuit cu elemente din Galați și Brăila (școlari, militari, amatori și profesioniști) o orchestră mare simfonică de peste 50 persoane, cu care voi concerta în orașele Galați și Brăila cu repertoriu clasic și prețuri populare, în scopul de a lăți gustul de muzică serioasă și a contribui la educațiunea artistică, în special a tineretului, înspre clasicism. Cum o asemenea alcătuire și atingerea scopului propus reclamă mari sacrificii materiale, vă rog să binevoiți a mă scuti de taxa de spectacol și de săraci pentru cele

¹ Cu alt scris.

3—4 concerte cît voi face deocamdată la Teatrul Regal. Primul concert simfonic va avea loc la 2 februarie matineu, ora 4 p.m.

Cu deosebită stimă
Ioan C. Bohociu

Brăila, 12 ianuarie 1916

ID-sale, domnului primar al comunei Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Se aprobă scutirea pentru concertul de la 2 februarie (matineu).

Primăria Brăila, dosar 24/1916, f. 15, orig.

495

1916 ianuarie 31, Iași. — *Adresa lui Mihail Sadoveanu, în calitate de director al Teatrului Național din Iași, către Primăria orașului Brăila, prin care solicită interzicerea spectacolelor trupelor de teatru ce se dădeau drept reprezentante ale Societății dramatice din Iași.*

Direcțiunea
Teatrului Național
Iași

Iași, 31 ianuarie 1916

Domnule primar,

Am fost vestiți din multe părți că artiști și persoane neautorizate de noi dau în orașele țării reprezentațiuni dramatice, care trec drept reprezentațiuni ale Societății dramatice din Iași.

Pentru apărarea prestigiului acestui teatru și pentru înfrînarea acestor abuzuri, vă rugăm să binevoiți a dispune să fie oprite orice spectacole de acest fel care nu s-ar putea justifica cu o autorizație în regulă din partea direcțiunii acestui teatru.

Mulțumindu-vă de mai înainte, vă rugăm să primiți, domnule primar, încredințarea deosebitei noastre considerații.

Director,
Mihail Sadoveanu

Secretar,
ss. indescifrabil

Domniei sale, domnului primar al comunei Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Se ia act și se face cunoscut și poliției, pentru a lua măsuri în consecință.

Primar,
L. Macedonescu

Primăria Brăila, dosar 24/1916, f. 44, orig.

496

1916 februarie 8, Brăila. — *Cererea cîntărețului Ion Corăscu, conducătorul unei trupe de operetă, adresată Primăriei orașului Brăila, pentru autorizarea unei reprezentații în oraș.*

Domnule primar,

Subsemnatul Ion Corăscu, interpretul cîntecelor românești, în dorința ce am de a da reprezentație în sala Teatrului Regal, împreună cu compania mea de operete naționale, respectuos viu prin prezenta a vă ruga să binevoiți a mă scuti de taxa comunală, fiind o companie nouă ce represintă piese patriotice naționale și care n-are nici un concurs de nici o parte ; vă rog, domnule primar, primiți asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Cu stimă,

Ion Corăscu, artist

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Se aprobă.

L. Macedonescu.

Primăria Brăila, dosar 24/1916, f. 39, orig.

497

1916 februarie 26, Brăila. — *Din cererea lui D. Ciorobea, către Primăria orașului Brăila, pentru a se aproba organizarea unui concert de muzică populară în vederea ajutorării refugiaților din Transilvania.*

Primăria orașului Brăila

Registratura generală

Nr. 2838

26 februarie 1916

Domnule primar,

Insuflețit de cea mai mare dragoste de neam, mai ales acum cînd trebuie să menținem veșnic gata și conștient simțămîntul național și îndemnat de durerile ce le suferă frații noștri de peste hotare, am hotărît a da în ziua de 28 februarie a.c. un concert național în sala Teatrului Regal din Brăila, în folosul fraților noștri ardeleni refugiați aci și să amintesc tuturor românilor cu micul meu fluieraș și cu cavatul cît de dulce cîntă românul. Dat fiind

scopul și spesele ce trebuie să le suport, cu onoare vă rog să binevoiți a mă scuti de taxa timbrului teatral și de taxa comunală.

Primiți, vă rog, d-le primar, asigurarea osebitei mele stime.

D. Ciorobea, artist

D-sale, domnului primar al urbei Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Se aprobă scutirea.

L. Macedonescu

⟨Program⟩ :

Sala Teatrului Regal

Duminică 28 februarie 1916

Ora 9 1/2 seara

Maestrul Ciorobea,

fermecătorul și răsfățatul cîntăreț al duioaselor doine și cîntece populare din Ardeal și toate ținuturile locuite de români, va da un concert național din fluieraș, caval și coaje de mesteacăn acompaniat de un taraf de cobzari și lăutari, în folosul fraților ardeleni refugiați.

Cu un bogat și variat program compus din :

potpuriuri naționale
balade și doine din Ardeal
doina din Carpați
culegeri de arii românești
din toate unghiurile locuite de
români

balade bătrânești
naționale de pe Valea Oltului
balade de pe Jiu,
precum și muzică
clasică din Mozart,
Beethoven, Verdi etc.

Primăria Brăila, dosar 24/1916, f. 56, 57, orig.

498

1916 martie 26, Brăila. — *Din adresa Asociației tinerilor pictori către Primăria Brăila, privind deschiderea unei expoziții de pictură, cu vânzare.*

Primăria orașului Brăila

Registratura generală

Nr. 4971. 26 martie 1916

Domnule primar,

Asociația tinerilor artiști pictori, ce au deschis o expoziție de pictură în localitate, sub Teatrul Regal, cu onoare vă roagă să binevoiți a aproba

ca din fondurile comunei să se cumpere una sau mai multe lucrări ce oferim mai jos :

Nr. 29 Hora (P. Ioanid), lei 350

Nr. 38 Marina (Florian), lei 250

Nr. 46 Logofeteasa, lei 320 (Stoica)

Nr. 89 Crisante, lei 220 (M. N. Georgescu)

Nr. 90 Atacul de la Smîrdan, lei 400 (M. N. Georgescu)

Nr. 21 Macedoneanca, lei 380 (K. Loghi)

Nr. 32 În sîmbăta morților, lei 180 (P. Ioanid)

Socotind, domnule primar, că veți binevoi a acorda înaltul domniei voastre sprijin tinerilor și valoroaselor elemente de mai sus, vă rugăm a ne permite să vă mulțumim fiind interpreții camarazilor noștri.

Cu toată stima,

p. Asociația tinerilor artiști,

M. N. Georgescu

Domniei sale, domnului primar al comunei Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Domnule primar,

Am onoare a referi că, din creditul art. 49 pentru întreținerea bibliotecii și pînacotecii publice a comunei mai sînt disponibili lei 337, astfel că ordonanțarea s-ar putea face din acest disponibil și în limitele lui.

Șef contabil

ss. indescifrabil

Primăria Brăila, dosar 42/1916, f. 15, orig.

499

1916 aprilie 19, Brăila. — *Cererea lui Traian Tino, făcută în numele bibliotecii „Petre Armenca” din Brăila și adresată Primăriei orașului Brăila, pentru a fi scutită de taxă o serbare cultural-artistică, organizată în vederea ajutorării românurilor din Transilvania.*

Primăria orașului Brăila

Registratura generală

Nr. 6389. 19 aprilie 1916

Domnule primar,

Dorind să contribuim și noi la ajutorarea românurilor ardeleni precum și la mărirea fondului bibliotecii noastre populare, „Petre Armenca”, am hotărît, pentru ziua de 15 mai 1916, să dăm o serbare culturală-artistică la

cinematograf. Reprezentația fiind dată în scopul menționat, vă rog să binevoiți a dispune scutirea de taxă a timbrului și de taxa comunală ce urmează să o plătim în acea zi în sala Teatrului Regal.

Cu stimă,
Traian Țino
avocat,
bibliotecar

D-sale, d-lui primar al orașului Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Se aprobă scutirea.

L. Macedonescu

Primăria Brăila, dosar 24/1916, f. 155, orig.

500

1916 mai 13, Brăila. — *Cererea casierului Teatrului Passalacqua din Brăila, dresată Primăriei orașului Brăila, pentru a fi scutit de taxe concertul tenorului N. Leonard.*

Domnule primar,

Cu onoare viu a vă ruga să binevoiți a dispoza ca reprezentația dată în seara de sîmbătă 14 mai a.c. de către tenorul N. Leonard în arena „Passalacqua” să fie scutită de timbrele teatrale, Crucea roșie și taxa primăriei, fiind o reprezentație de binefacere, dată pentru ajutorarea orfanilor sîrbi.

Rog primiți, domnule primar, asigurarea osebitei mele stime și considerațiuni.

C. Razi
casierul Teatrului Passalacqua

Brăila, 13 mai 1916

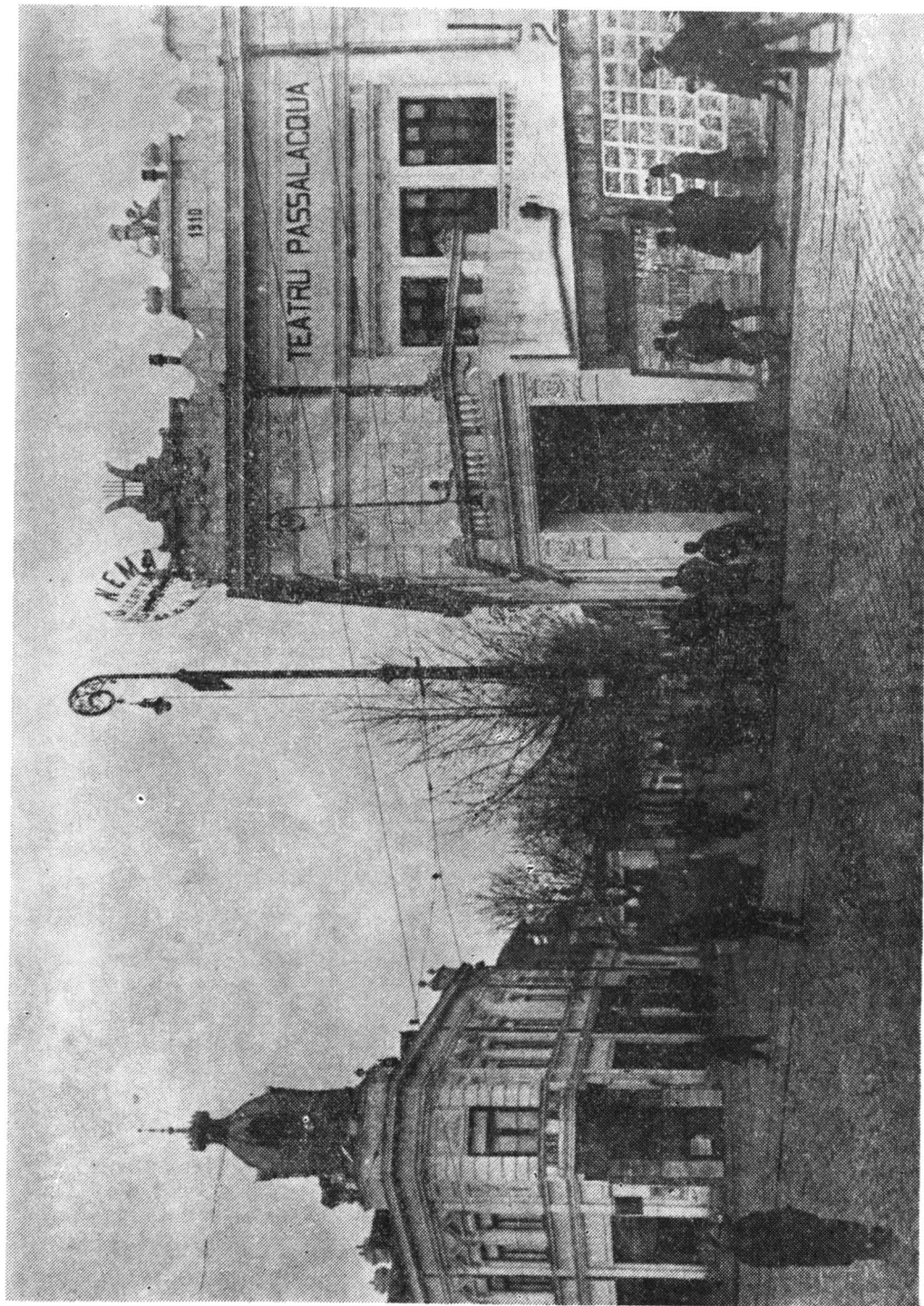
D-sale, domnului primar al orașului Brăila.

⟨Rezoluția⟩ : Se aprobă.

L. Macedonescu

Primăria Brăila, dosar 24/1916, f. 184, orig.

33. — 1910. Brăila. — Teatrul Passalacqua. Aici a dat spectacole tenorul N. Leonard în 1916.

501

1917 martie 9, Brăila. — *Memoriul înaintat Primăriei Brăila de către medicul șef al orașului, prin care se prezintă situația sanitară precară în care se afla orașul, ca urmare a războiului, și măsurile ce se impuneau pentru combaterea epidemiilor.*

Serviciul sanitar
al
orașului Brăila
Nr. 1857

1917 martie 9

Domnule primar,

Din expunerea ce am făcut în ședința consiliului de igienă de la ianuarie „Despre morbiditatea, mortalitatea și maladiile epidemice din ultimele luni” v-ați făcut convingerea că starea sanitară a orașului lasă mult de dorit ; aceasta rezultă din marea mortalitate ce am avut în ultimele luni, mortalitate care a crescut încă și în a doua jumătate a lunii ianuarie, precum și în primele 20 zile ale lunii februarie.

Numărul morților de la 1 decembrie — 20 februarie a fost de 1374, din care soldați 59, refugiați 525, din localitate 790. Această mortalitate este excesivă, dacă considerăm mortalitatea ivită printre refugiați și aceea a locuitorilor din oraș.

Cei 59 soldați, morți din cauza rănilor primite în război, sînt veniți direct după cîmpul de luptă sau cu spitalele evacuate.

Numărul refugiaților, deși nu-l cunoaștem, trebuie să se fi ridicat la cîteva zeci de mii și mortalitatea a fost foarte mare printre dînșii.

Mortalitatea a fost, de asemenea, foarte mare printre populația orașului, cu deosebire aceea ce locuiește în cele două despărțiri de la periferia orașului, cele mai populate și cele mai sărace, unde s-au refugiat și locuitorii veniți din afară.

Numărul morților locuitorilor orașului a fost de 790, pe cînd în anul trecut, în același interval de timp, a fost 397, cu 393 mai mult, adică îndoit.

Epidemii ce am avut în acest interval și care ne-au dat o mortalitate importantă au fost : scarlatina 102 bolnavi și 16 morți, difteria cu 81 bolnavi și 21 morți. Epidemia aceasta datează de mai multe luni și a fost întreținută de copiii bolnavi aduși de refugiați, cu deosebire cei veniți din comunele vecine cu orașul.

În ultimele două luni s-a declarat și o epidemie de febră recurentă, pînă în prezent au fost 58 cazuri, din care au murit 6. Cauzele marii mortalități printre populația săracă sînt două principale : frigul și mizeria. De la 6 ianuarie pînă în prezent, 20 februarie, frigul a fost excesiv și a continuat fără întrerupere, temperatura a variat în mijlociu între 5° și 15°, o astfel de iarnă aspră nu am mai avut de mulți ani și mortalitatea a fost din ce în ce mai mare.

Populația săracă a orașului și cu deosebire cea refugiată a suferit foarte mult din cauza frigului ; cărbuni neexistând, iar lemnele fiind cu totul neîndestulătoare, astfel că nu aveau puțința a și le procura foarte mulți și din cauza lipsei de mijloace, căci puținele lemne mai mult de construcții ce se mai aflau în oraș se vindeau cu prețuri fabuloase.

Refugiații, și cu deosebire cei din Dobrogea, ne-au sosit în o stare de plîns. Plecați de la vetrele lor în prada teroarei și în cea mai mare grabă, pe un timp ploios, au parcurs zecimi de kilometri și mai mult pe niște drumuri desfundate, pline de mocirle și nu au putut lua cu dîinși decît puțină îmbrăcăminte calduroasă, care s-a uzat repede, precum și încălțăminte pe care nu mai puteau s-o înlocuiască, deoarece nu se mai găsea, pe tot drumul ei au fost aproape lipsiți de-ale mîncării, cu deosebire au suferit copiii și bătrînii. Drumul parcurs timp de 10 zile și chiar mai multe zile, pînă au sosit în orașul nostru, a fost un adevărat calvar, căci și-au răspîndit morții pe tot drumul și la noi ne-au sosit istoviți de oboseală și de foame, bolnavi, cu organismul debilitat și fără nici o rezistență, astfel că imediat ce au sosit și în mod continuu ne-au dat un contingent mai mare de mortalitate.

Deja, înainte, locuințele mărginașe erau neîndestulătoare pentru întreaga populație, ne putem închipui în ce condițiuni s-au stabilit numeroșii refugiați. Fiecare cameră și chiar sală era ocupată de mai multe familii, unele camere conțineau 12—15—20 persoane, mai toate dormeau pe pămînt, îmbrăcate, multe neavînd cu ce se înveli, fără foc, fără lumină, aerul era așa de viciat, încît o persoană neobișnuită, intrînd în o astfel de cameră, se sufocă. Murdăria era excesivă, pereții negri de fum, pămînt pe jos transformat în noroi din cauza zăpezii introduse cu încălțăminte sau cu ușile crăpate și ferestrele sparte, pe unde crivățul suiera și biciuia corpurile plătînde ale copiilor și bătrînilor. Locuințele nemaiputîndu-i încăpea, cei veniți mai tîrziu sau cei mai săraci să mulțumeau să ocupe magaziiile, grajdurile, beciurile, cîrciumile și prăvăliile goale și ruinate, podurile și chiar locurile virane. Cît au suferit de frig și de foame ne-o arată marea mortalitate cu deosebire a copiilor și bătrînilor, cu organisme lor mai puțin rezistente, diareea și afecțiunile aparatului digestiv, rare în acest timp și cu deosebire ale aparatului respirator, au fost foarte numeroase. La lipsa de mijloace s-a adăugat și greutatea de a-și procura alimentele necesare.

Multe mame au întercat din cauza suferințelor și neputînd găsi lapte din cauză că acest aliment, dacă nu lipsește cu desăvîrșire, dar nu și-l puteau procura, fie că era prea scump, fie că lăptarii, după ce îndestulau spitalele nu voiau a le vinde, deoarece ei își serveau pe vechii lor clienți cari-i plăteau mai bine, astfel că copiii, chiar cei de țîță, erau hrăniți cu alimente indigeste ca : porumb fiert, mămăligă goală sau cu oțet, ceapă, usturoi, fasole, care aveau, din care cauză mulți copii au murit de indigestii, diaree, atrepsie și într-o stare de debilitate excesivă.

Cazurile de tuberculoză au fost destul de numeroase, frigul și mizeria grăbindu-le sfîrșitul vieții. În multe cazuri, dacă frigul și mizeria nu au avut o influență directă asupra mortalității, debilitînd însă organisme și creînd

un locus minoris resistentiae, lesne au putut contracta și alte maladii și care s-au terminat cu un sfârșit letal.

O altă cauză a mării mortalități este că bolnavii nu au apelat la ajutorul medical decât în foarte puține cazuri, cei mai mulți din cauză că nu aveau cunoștință de existența serviciului medical al orașului, fiind străini de localitate, deși s-au făcut mai multe publicațiuni, alții pentru că medicii rămași erau foarte puțini și aceștia erau ocupați toată ziua cu pansarea și îngrijirea milițienilor răniți din spitale, nu se mai adresau serviciului medical al orașului care mare parte din timp era redus la un singur medic, care n-a încetat a da consultații la dispensarul secției I-i. Lipsa de paturi la spitalul comunal, numai 50 pentru populația de peste 1.200.000 (sic!) de suflete — a pus vîrf acestei calamități (deși mai târziu a mai funcționat în localul gimnasiului israelit un al doilea spital cu peste 100 paturi pentru maladiile contagioase, sub direcțiunea d-lui dr. Popa —, cauzînd marea mortalitate din ultimele luni, care, desigur, cu trimiterea refugiaților la vetrele lor, încetarea frigului, cu funcționarea regulată a celor două dispensarii, va diminua, însă prevăd că vom avea la începutul primăverii alte maladii epidemice dacă nu vom lua la timp măsuri pentru asanarea și curățirea orașului de numeroasele cadavre de animale și păsări și mormanele de băligar și gunoi ce zac pe toate străzile și prin curți și dacă nu vom crea din timp spitale suficiente pentru izolarea bolnavilor contagioși, cu deosebire pentru tifus exantimatic, holeră, febră recurentă.

În adevăr, asanarea orașului este o cestiune care presintă o astfel de importanță din cauza greutăților de a o putea realiza și a pericolului ce ne amenință de a vedea producîndu-se o epidemie înspăimîntătoare, din cauza condițiunilor prielnice ce va găsi, încît toată preocuparea organelor sanitare și municipale va trebui să fie îndreptată în această direcțiune și cît de curînd, căci orice întîrziere și nepregătire va avea urmări fatale și incalculabile pentru sănătatea și viața cetățenilor acestui oraș.

Cunoaștem cu toții starea de murdărie în care zace orașul nostru, un adevărat cloac de infecțiune. Străzile, afară de cîteva mai principale, sînt acoperite de un strat gros de murdării care pe unele locuri au o înălțime de mai mulți metri. Aici zac de la începutul toamnei numeroase cadavre de animale și păsări, băligar, tot felul de gunoi, lături, resturi de zarzavaturi, materii fecale, urină; locurile virane, stradele și stradelele dintre magazii și în fața portului, străzile mărginașe, fostul șanț colector, Comorofca, Islazul prezintă astăzi un aspect care va deveni în adevăr înfiorător cînd primele raze de căldură va topi zăpada și va lăsa la suprafață toate aceste imondicii care fermentînd va produce o atmosferă pestilențială.

Serviciul salubrității fiind ca și desființat de mai multe luni, din cauze cunoscute, apoi lipsa de vehicule au silit pe locuitori ca să arunce pe străzi toate murdăriile din curți și case. Curțile zac, de asemenea, în aceeași stare de murdărie, din cauza aglomerațiunii locuitorilor, a caselor și vitelor aduse de refugiați. Latrinele sînt pline, căci serviciul barometric nu a funcționat cîteva luni din cauza lipsei de animale de tracțiune și de personal.

Locuințele sînt, de asemenea, murdare din cauza aglomerației locuitorilor, a lipsei de var, a iernii riguroase. Multe clădiri din oraș, magazinele din port au fost transformate mai multe luni în grajduri, unde băligarul și urina au pătruns dușumelile și păreții.

Dacă epidemiile pe care le prevăd și care au început să se ivească atît pentru populația orașului și cu deosebire în spital nu se va da răgaz de a realiza măsurile pe care le propun pentru asanarea orașului, sper că cazurile de maladii epidemice, ce desigur vom avea, nu vor găsi teren necesar spre a se dezvolta și înmulți și le vom putea combate cu succes, astfel ca să facă cît mai puține victime.

Am toată credința că serviciul sanitar al armatei de ocupații care numără atîția medici cu experiență și înaltul comandament german ne vor da tot sprijinul necesar ca să realizăm asanarea acestui oraș și ne va (pune la dispozițiune la nevoie) desemna dinainte localurile trebuincioase pe care ni le va pune la dispozițiune, cînd trebuința va fi, tot ce va fi necesar pentru a preîntîmpina și combate cu succes epidemiile ce ne amenință.

Iată măsurile ce propun și pe care le cred necesare a se executa pentru asanarea orașului și prevenirea epidemiilor de care sîntem amenințați.

Medic șef, dr. Panteli

Secretar,
ss. indescifrabil

Domniei sale, domnului primar al orașului.
Loco

⟨Rezoluția⟩ : Am luat act și vom căuta în limita putinței să satisfacem propunerile făcute.

Nic. Orășanu

Primăria Brăila, dosar 66/1916, f. 66—70, orig.

502

1917 aprilie 2, Brăila. — *Înștiințare a Comandaturii imperiale germane, privind rechiziționarea aparatelor telefonice din orașul Brăila.*

Publicațiune

Toate aparatele telefonice cari se mai găsesc în posesiunea sau sînt în păstrarea locuitorilor din Brăila sînt rechiziționate și urmează a să declare pînă la 27 martie 1917 la depozitul de telefoane al Armatei de Dunăre, strada Împăratul Traian nr. 29/31, în fiecare zi de la ora 8—12 înainte de masă și de la 2—7 ore după prînz. Acela care nu va face declarația să ex-

pune la o pedeapsă de lei 300 în numărare sau la una lună închisoare, după alegere, sau ambele pedepse împreună.

23.III.1917¹

Comandatura imperială germană

Primăria Brăila, dosar 69/1916, f. 18, copie.

503

1917 aprilie 2, Brăila. — *Înștiințare a Comandaturii imperiale germane, cu privire la intenția de a redeschide fostul liceu al statului din Brăila.*

Publicațiune

Se intenționează redeschiderea fostului liceu al statului, deocamdată ca instituție privată, în legătură cu gimnaziul privat deja existent.

Din lipsă de fonduri comunale se va percepe o taxă școlară care nu se poate fixa decât după ce se va fi văzut cât de mare este numărul elevilor.

Prezentările pentru înscriere se fac în cancelaria gimnaziului privat, str. Sf. Nicolai no. 39, între 10. 30 — 11. 30 a.m., până la 12 aprilie 1917 inclusiv.

Brăila 2.4.1917

Comandamentul imperial
german

Primăria Brăila, dosar 69/1916, f. 344, copie (orig. în l. germană).

504

1917 aprilie 22, Brăila. — *Ordinul militar al Comandamentului general, primit de Primăria orașului Brăila, privind împărțirea teritoriilor Armatei Dunării în trei plase.*

Comandamentul general (Z.B.V.) No. 53

Ib. No. 12171

K. H. Qu. 22. 4. 17

Ordin militar

Din ordinul militar din 5 IV, relativ la instalarea unui administrator de prefecură se mai ordonă următoarele :

I) Teritoriile Armatei Dunărei se împart în trei plăși : Silistrarul, Viziru și Ianca.

¹ Cu alt scris.

Plăsei Silistrarul aparțin localitățile : Cazasu, Chiscani, Lacu Sărat, Băile Lacu Sărat, Gropeni, Titcovu, Islazu, Mărtăcești, Osmanul, Morotești, Scorțaru-Vechiu, Comăneasca, Suțul Alb Silistrarul, Tichilești, Ciucea, Traian, Tudor Vladimirescu.

Plăsei Viziru aparțin : Ceacîru, Țibănești-Noi, Pîrlita, Valea Cînepii, Vizirul, Golășei-Noi, Țacău, Bou, Frecăței, Giurgeni.

Plăsei Ianca aparțin : Bordeiu-Verde, Scheaua-Nouă, Lișcoteanca-Cărămidari, Lișcoteanca-Satnoeni, Gurgueți, Oancea, Ianca, Movila-Miresei, Perișoru, Opișenești, Plopu-Nou, Scorțaru-Nou, Deșirați, Gemenele, Sihleanu, Pitulați-Noi, Pitulați-Vechi, Ciumați, Suțești, Constantinești, Friguroasa, Urleasca, Căldărușa, Esna, Domnița, Piscu, Ariciu.

II) Cu administrația plăsei Ianca este autorizat Vasile Popescu, cu aceea a plăsei Silistrarul, Pandelescu Stegărescu și cu aceea a plăsei Vizirul, Vasile Dragomir.

III) Administratorii de plasă să propuie pentru comune comisii de întreprindere, conform legilor țării, să dea relații asupra bisericilor, școalelor, asupra stărei de sănătate și aprovizionării cu alimente, asupra întrebuințării izlazurilor comunale și pământurilor de zarzavat și autorităților de stare civilă.

Să instaleze în comune posturi de pază a locuitorilor (fără armă), spre a înștiința autoritățile militare despre incendii sau alte întâmplări de seamă.

Revizorii școlari vor inspecta, de asemenea, comunele spre a lua măsuri pentru reînălțarea școalelor.

IV) În Brăila, Cazasu, Chiscani, Gropeni, Islazul, Osmanul, Scorțaru Vechiul, Silistrarul, Tichilești, Traian, Tudor Vladimirescu, Bordeiu-Verde, Lișcoteanca-Cărămidari, Lișcoteanca-Satnoeni, Gurgueți, Oancea, Ianca, Movila-Miresei, Perișoru, Scorțaru-Nou, Suțești, Urleasca, Domnița, Ceacîru, Pîrlita, Valea Cînepei, Vizirul și din satele și cătunele ce le aparțin se vor încasa contribuțiile de către perceptori.

Afară de cei ocupați în Brăila, perceptorii se prezintă comandanților locali.

V) Avînd în vedere valoarea extraordinară ce reprezintă activitatea depusă de acești funcționari pentru restabilirea situației normale pe terenul economic, toate autoritățile le vor da sprijinul corespunzător. Rog ca acest ordin să parvie tuturor comandanților locali și ofițerilor de administrație.

Comandanțul general al Corp. VI turcesc, generalul conte von der Goltz, comandanții Diviziei bulgare combinate și a Brigăzii 145 austriacă sînt responsabili pentru siguranța funcționarilor și vor lua măsurile necesare pentru paza lor.

Kosch,
general de infanterie

D-lui primar al orașului Brăila ¹

Primăria Brăila, dosar 68/1916, f. 20, tipăritură.

¹ Cu alt scris.

505

1917 mai 24, Brăila. — *Raportul parohiei bisericii Sfinții Apostoli din Brăila către Primăria orașului Brăila, privind importanța istorică și valoarea artistică a clopotului mare al bisericii.*

Parohia bisericii Sf. Apostoli
din
orașul Brăila
No. 17

Brăila, 24 mai 1917

Domnule primar,

Văzînd dispoziția unor Comandaturii imperiale germane, comunicată cu adresa Protoieriei Brăila n. 37 a.c., relativ la rechiziționarea clopotelor acestei biserici, subsemnatul vă comunic cele ce urmează: biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel, așezată în centrul orașului, prin măreția sa demnă de a fi locaș divin, este înzestrată și cu două clopote dintre cari unul mai mic și unul mai mare. Acesta din urmă este de o valoare artistică de netăgăduit prin înălțimea, tăria și armonia sunetului său, neîntrecut chiar în tot orașul, corespunzînd demnității locașului dumnezeesc, pentru lauda lui Dumnezeu, pentru a chema pe cei vii la rugăciune, pentru a plînge pe cei morți etc.

Clopotul cel mare mai servește bătăile ceasornicului așezat în turlele bisericii din față, pentru orientarea cetățenilor în decursul zilei și nopții.

Fiind apoi așezat în una din turlele bisericii la o mare înălțime, cu foarte mare greutate și cheltuială de către fabricantul său din München, nu s-ar putea demonta și lăsa jos fără să nu strice și zidurile turlei și a ușei din față.

De aceea, avîndu-se în vedere valoarea acestui clopot în serviciul bisericii și a publicului, fiind o suveniră a orașului Brăila de la fabrica sa din Germania, respectuos vă rog, domnule primar, să binevoiți a interveni pe lîngă onor Comandatura imperială germană să binevoiască a lăsa și a dărui bisericii clopotul cel mare, atît de necesar din toate punctele de vedere arătate și să se indice numai clopotul cel mai mic din celălalt turn al bisericii, care își are și el istoricul său din 1836.

Paroh,
preot Ștefan Bărzinescu

Domniei sale, domnului primar al orașului Brăila.

Primăria Brăila, dosar 36/1917, f. 39, orig.

506

1917 august 14, Brăila. — *Cererea lui A. Broșteanu, director de școală, adresată Primăriei orașului Brăila, pentru a se elibera localul ocupat de centrala telefonică a armatei turce.*

Domnule primar,

Din ziua de 8 ianuarie a. c. localul institutului meu din strada Prusiană no. 10 a fost și este ocupat de telefoanele centrale ale armatei turce. Forțată de amenințările agenților primăriei, însărcinați cu încartierarea, am fost nevoită să-mi părăsesc casa și tot avutul meu, după cum am arătat prin petițiunea ce v-am înaintat în 28 martie 1917.

Lipsită de singurul mijloc de existență de 8 luni și văzînd că majoritatea școalelor au fost eliberate și și-au început cursurile demult, vă rog respectos, domnule primar, să interveniți a mi să elibera și localul institutului meu pentru 1 septembrie, sau în caz contrariu, a mi se acorda din fondurile primăriei cîte 300 lei lunar pînă cînd localul îmi va fi liber, să pot deschide școala ca să-mi cîștig existența.

Primiți, vă rog, domnule primar, asigurarea deosebitei mele stime.

1917 august 14

A. Broșteanu
str. Prusiană 8

Primăria Brăila, dosar 70/1916, f. 64, orig.

507

1917 septembrie 6, Brăila. — *Raportul lui Kostomyris Leonida, proprietarul atelierului tipografic de pe str. Danubiului 27, adresat Primăriei orașului Brăila, privind imprimarea ziarului „Donau Armee Zeitung“.*

Domnule primar,

Conform convorbirii ce am avut onoarea de a avea ieri cu d-voastră personal, de față fiind și d-l locot. Kumurov, a rămas stabilit ca subsemnatul Leonida G. Kostomyris, proprietarul atelierului tipografic de pe str. Danubiului 27, mă angajez față de dv. cu imprimarea ziarului, „Donau Armee Zeitung“ sub următoarele condițiuni :

Ziarul va apare în formatul actual în 2 ediții, germană și română, de patru ori pe săptămîină, în 2 pagini și de două ori pe săptămîină, în 4 pagini.

Atunci cînd ziarul apare în două pagini prețul este fixat pe următoarea bază :

Patru mii (4.000) exemplare — lei una sută cinci lei (105), iar fiecare sută exemplare tipărită în plus costă lei 225.

Iar atunci cînd ziarul apare în patru pagini prețul s-a fixat pe baza : Patru mii (4.000) exemplare — lei două sute zece (210), iar pentru fiecare sută de foi tipărită în plus va costa lei 325.

Plata personalului tehnic existent mă privește.

Costul hîrtiei pentru ziar privește onor primăria.

Furnizarea hîrtiei privește de asemeni onor primăria, iar eu nu sînt răspunzător în cazul că ziarul nu va putea apare la timp din lipsă de hîrtie.

Prețul fiind stabilit pe o bază de lei una sută cinci pentru 4000 de exemplare în 2 pagini, iar lei două sute zece pentru patru mii de exemplare în 4 pagini și, prin urmare, pe baza aceasta fiind calculate la strictul necesar cheltuielile trebuincioase atelierului ca personal etc., în cazul că ziarul va apare în mai puțin de patru mii exemplare, prețul de bază va rămîne același, întrucît cheltuielile sînt tot aceleași, adică se va plăti tot lei 105 pentru 2 pagini și lei 210 pentru 4 pagini, adică una sută cinci pentru 2 pagini și două sute zece pentru 4 pagini.

Plata pentru imprimarea ziarului mi se va face în fiecare sîmbătă spre a putea face plățile.

Nu sînt răspunzător dacă din motive tehnice ziarul nu va putea apare la timp.

Onor primăria îmi va înlesni procurarea materialelor necesare pentru buna funcționare a atelierului: precum petrol, benzină sau sodă, lemne, cărbuni, sfoară pentru legatul formelor și a paginilor, ulei, cerneală de tipografie etc.

Recrutarea personalului tehnic și a dirijărei atelierului mă privește numai pe mine. Rog a-mi confirma cele ce preced.

Brăila
6 sept. 1917

Cu perfectă stimă
L. Kostomyris

Primăria Brăila, dosar 70/1916, f. 194, 203, orig.

508

1917 octombrie 1, Brăila. — *Înștiințare dată de Primăria orașului Brăila, prin care se cere comercianților a prezenta acte justificative pentru articolele alimentare furnizate primăriei.*

Publicațiune

Se aduce la cunoștința tuturor comercianților și particularilor cari au furnizat Primăriei Brăila articole de hrană și de prima necesitate, precum : grîu, porumb, orz, fasole, arpacaș, săpun, făină, lemne, cărbuni, petrol, brînză,

ouă etc. ca până în ziua de 10 octombrie a.c. să prezinte primăriei la comptabilitatea comercială toate bonurile de achiziție, facturile și orice acte justificative vor fi avînd, relative la astfel de mărfuri și pe cari nu le-au prezentat astăzi, cunoscînd că după această dată nu vor fi ținute în seamă.

p. Primar,
Filip T. Apostol

Secretar general,
F. F. Popescu

Aprobat de onor Comandatura imperială germană.

Brăila, 1 octombrie 1917

Primăria Brăila, dosar 129/1916, f. 3, tipăritură.

509

1917 octombrie 4, Brăila. — *Înștiințare a Primăriei orașului Brăila, privind distribuirea săptămînală a mălaiului.*

Publicațiune

Se aduce la cunoștința locuitorilor orașului Brăila că cu începere de luni, 8 octombrie, se va distribui săptămînal cîte 2 kg. de mălai de fiecare cartelă, în loc de 1.500 grame cît a fost pînă acum.

Asemenea în zilele cînd nu va fi pîine, posesorii de cartele de pîine vor putea cumpăra, în schimbul cuponului de pîine, 600 grame (șase sute grame) de mălai de persoană.

Depozitarii de mălai se vor conforma publicațiunii și vor justifica cantitatea de mălai și cu cupoanele de pîine în zilele cînd pîine nu va fi.

p. Primar,
Filip T. Apostol

Secretar general,
F. F. Popescu

Aprobat de onor Comandatura imperială germană.

Brăila, 4 octombrie 1917

Primăria Brăila, dosar 129/1916, f. 4, tipăritură.

510

1917 octombrie 20, Brăila. — *Înștiințare a Comandaturii imperiale germane din Brăila, privind confiscarea și rechiziționarea unor alimente : orez și cacao.*

Publicațiune

Toți negustorii și comercianții sînt obligați ca pînă în ziua de 20. 10. să anunțe la primăria orașului toate cantitățile de orez și cacao, precum și derivatele acestor alimente ce se găsesc în depozitele lor. Ele sînt considerate ca confiscate și vor fi rechiziționate cu plată. Din ziua de 20. 10. se interzice cu severitate orice vînzare a acestor mărfuri.

Contravenienții vor fi pedepsiți cu amendă pînă la 500 lei sau cu închisoare pînă la 3 luni.

Comandatura imperială germană
V. Gillhausen

Primăria Brăila, dosar 129/1916, f. 8, tipăritură.

511

1917 octombrie 27, Brăila. — *Ordonanța dată de Comandatura imperială germană din Brăila, privind constituirea unei comisii de rechiziționare a obiectelor de îmbrăcăminte pentru corpul de pompieri.*

Ordonanță

Pentru satisfacerea nevoilor corpului de pompieri al orașului și cum în comerț nu se găsesc obiectele de îmbrăcăminte necesare, se ordonă :

1. O comisiune constituită de Comandatura imperială germană va ridica din locuințele celor refugiați din oraș : haine, rufărie și încălțăminte.
2. Această comisiune va dresa proces-verbal de obiectele ridicate și pe cari le va prețui, spre a plăti la timp proprietarilor lor.
3. Toți militarii încartierăți în locuințele celor refugiați sînt rugați a da concursul lor comisiei instituite.

Comandatura imperială germană

Brăila, 27 octombrie 1917

Primăria Brăila, dosar 129/1916, f. 11, tipăritură.

512

1917 noiembrie 23, Brăila. — *Înștiințarea Comandamentului imperial german din Brăila, privind controlul străinilor aflați în Brăila.*

Înștiințare

Toți străinii aflați în Brăila, precum și cei din Brăilița și Islaz (afară de greci și români), au a se prezenta la control pe ziua de 27 noiembrie între orele 8—12 a.m. și 2—6 p.m. la poliția de cîmp de pe strada Golești no. 29.

Hîrțile de legitimație trebuie aduse.

Cine nu se va prezenta va fi arestat.

Comandamentul imperial german

Brăila, 23 noiembrie 1917

Primăria Brăila, dosar 129/1916, f. 31, tipăritură.

513

1917, Brăila. — *Ordonanța dată de Comandatura imperială germană cu privire la vînzarea sării.*

Ordonanță

Cu începere de miercuri, 26 septembrie crt., sarea se va vinde la depozitele de mălai numai în virtutea cartelelor speciale de sare care se va ridica de la secțiile respective.

Fiecare cap de familie, regulat înscris în registrele de hrană, va primi de la comisariatul său atîtea cartele de sare cîți membri sînt în familia sa.

Orice cartelă are 12 cupoane, iar un cupon dă drept la 200 grame sare de persoană.

Depozitarii de mălai nu vor putea să vîndă sare decît pe baza cartelelor speciale și numai în schimbul cupoanelor.

La publicarea prezentei ordonanțe, depozitarii de mălai nu vor vinde sarea decît pe baza cuponului no. 1.

În baza cuponului no. 2 și următorii, nu vor putea vinde decît după terminarea completă a cuponului precedent și numai în urma autorizației primăriei.

În fiecare luni, depozitarii vor prezenta serviciului de control de la primărie cupoanele obținute de la cumpărători în cursul săptămîinei precedente.

Numai aceste cupoane justifică lipsa sărei ce li s-a încredințat.
Prețul sărei va fi de 50 bani kgr.

Orice abatere de la prescripțiunile de mai sus se va pedepsi cu o amendă de 500 lei, iar în caz de recidivă, cu aceeași amendă și cu ridicarea dreptului de vânzare.

Comandatura imperială germană

Primăria Brăila, dosar 129/1916, f. 2, tipăritură.

514

1918 martie 28, Brăila. — *Înștiințare dată de Comandamentul imperial german din Brăila, privind comportamentul militarilor români demobilizați și al brăilenilor față de ocupanți.*

Publicațiune

Comandamentul imperial german aduce prin aceasta la cunoștința generală :

1. Toți militarii români demobilizați cari au domiciliul în Brăila, Brăilița și Islaz, întrucît nu au făcut-o pînă acum, trebuie să se prezinte imediat la Biroul de prezentare militar în Piața Sf. Arhangheli (Banca Sindicatului Agricol), unde vor primi certificatele de stabilitate obicinuite, după care se vor prezenta la poliția secretă din strada Golești nr. 29.

2. Fiecare militar român demobilizat, atît timp cît poartă uniforma, trebuie să satisfacă salutul militar față de militarii Puterilor Centrale.

3. Orice contravenție la ordonanțele de mai sus, sau manifestarea de sentimente ostile față de supușii Puterilor Centrale are ca urmare pedepsirea aspră pe lîngă arestarea imediată și trimiterea într-un lagăr de prizonieri.

4. Locuitorii din Brăila sînt din nou avertizați de a se abține de la orice tulburare a liniștei și ordinei publice și a se supune dispozițiunilor în vigoare. Nesupunerea arătată în ultimul timp de repetate ori le voi întîmpina cu cele mai aspre pedepse.

Comandamentul imperial german
Platzman,
colonel și comandant

Brăila, 28. 3. 1918

Primăria Brăila, dosar 129/1916, f. 109, tipăritură.

515

1918 aprilie 2, Brăila. — *Ordonanța polițienească a Comandamentului imperial german din Brăila, conform căreia sînt pedepsite manifestările ostile față de supușii Puterilor Centrale.*

Ordonanță polițienească în privința ordinii

Apreciind în întregime sentimentele patriotice ale populației la întoarcerea militarilor români demobilizați, se atrage atențiunea că vor fi reprimare cu toată asprimea acțiunii din partea elementelor nesocotite, care au ca caracter sentimente ostile față de supușii Puterilor Centrale sau au ca scop de a produce nelișițe în populație.

De aceea se interzice în mod expres: întovărășirea militarilor români demobilizați în mod ostentativ, aducerea de ovații, discursuri celor dimprejur ca și orice manifestație care are de scop să turbure ordinea și siguranța circulației.

Se atrage atențiunea organelor polițienești de a proceda în caz de contravenții fără indulgență.

Contravențiile vor fi pedepsite cu amendă pînă la 1.000 lei sau cu închisoare pînă la 2 luni; la manifestare de sentimente ostile față de Puterile Centrale, cu amendă pînă la 3000 lei sau închisoare pînă la 6 luni, după alegere, sau simultan, întrucît nu există o pedeapsă mai aspră după codul marțial.

Decretarea pedepselor urmează prin comandanții militari.

Comandamentul imperial german

Brăila, 2. 4. 1918

Primăria Brăila, dosar 129/1916, f. 110, tipăritură.

516

1918 iunie 16, Brăila. — *Înștiințare a Comandamentului imperial german din Brăila, privind pedepsirea locuitorilor care protejează pe dezertorii armatelor germane și aliate.*

Publicație

1. Există motive de presupunere că populația civilă din Brăila protejează sau chiar ține ascunși dezertori ai armatelor germane sau aliate. Aver-

tizez și hotărâsc pentru orice caz în parte pedeapsă cu închisoare și amendă sau una din ele, întrucît nu se impune o pedeapsă mai mare.

2. Această ordonanță intră în vigoare în ziua publicărei.

Comandamentul imperial german
Platzmann,
colonel și comandant

Brăila, 16 iunie 1918

Primăria Brăila, dosar 129/1916, f. 152, tipăritură.

517

1918 iunie 21, Brăila. — *Apelul Prefecturii județului Brăila prin care sînt chemați la lucru muncitori de orice breaslă.*

No 2578/18

Brăila, 21. 6. 18

Apel

Reclădirea raporturilor economice, întrerupte de evenimentele războiului, necesită un mare număr de muncitori, de orice breaslă.

În marile centre economice domnește o mare lipsă de muncitori.

Tuturor aceloră cari sînt gata de a lucra în Brăila li se deschid condițiunile cele mai favorabile de lucru și de plată.

Muncitorii de orice fel, agricoli, meseriași, cu sau fără practică, în special muncitori de port, se primesc oricînd în număr oricît de mare.

Se plătesc următoarele prețuri :

— pentru munci ușoare 8—10 lei ;

— pentru munci speciale 12 lei.

Muncitorii de port primesc rații de carne și grăsimi egal aceloră cari lucrează la munci grele prin

Oficiul Mării Negre

(Schwarze Meer — Stelle).

Cei ce voiesc să lucreze se pot prezenta în orice timp la Oficiul Mării Negre, secția Schiffsausgleich.

Românii aflați în lagărele de demobilizare și cari vor să se prezinte la muncă vor fi trimiși imediat la Brăila.

Prezențați-vă în număr cît mai mare, este în interesul vostru și al țării voastre !

Prefect,
(ss) Filip T. Apostol

Pentru Abschnitt Brăila
(ss) Barthelmess, căpitan

Primăria Brăila, dosar 129/1916, f. 155, tipăritură.

518

1918 iulie, Brăila. — *Înștiințare a Comandamentului imperial german, privind interzicerea intrării civililor în clădirile neocupate din pori.*

Publicațiune

Intrarea civililor în clădirile neocupate din port este strict interzisă.

Comandamentul imperial german

Brăila, 30. 7. 1918

Primăria Brăila, dosar 129/1916, f. 175, tipăritură.

519

1918 august 8, Brăila. — *Înștiințare a Comandamentului imperial german din Brăila, privind supunerea la încartiruire.*

Publicațiune

Populației din Brăila i se face cunoscut că datoria de a încartiera rămîne în vigoare în viitor ca și mai înainte.

Pentru ținutul orașului Brăila ordon :

Persoanele cari

1. calcă ordinul de a da cartier din 15. I. 18 și dispozițiile de executare din 22.1.18 (Foaie de ordin a M.V.R.,) nr. 1485 și 1537) ;

2. fac cartierele bune pentru scopuri de încartierare, neutilisabile, printr-o deplasare de mobile, sau cari vor să arate, prin primirea de persoane cari n-au nici un drept de a locui în cartierul respectiv, că acea locuință nu e disponibilă ;

3. încearcă prin fel de fel de măsuri de a desgușta pe încartierat să locuiască acolo mai departe ;

4. nu se supun dispozițiunilor Biroului de încartierare sau încearcă de a opri pe persoanele autorizate de acel birou de a intra în locuință vor fi pedepsite cu amendă pînă la 3000 M. și închisoare pînă la 6 luni sau cu una din aceste pedepse.

Competenți sînt : Tribunalul militar german și comandamentul militar.

Comandamentul imperial german

Brăila, 8 august 1918

Primăria Brăila, dosar 129/1916, f. 191, tipăritură.

520

1918 august 24, Brăila. — *Înștiințare a Comandaturii mobile bavareze de etapă nr. 314, privind rechiziționarea obiectelor din metal de la locuitorii orașului Brăila.*

Înștiințare

Conform ordonanței din 8 august 1917 a Comandaturei imperiale germane Brăila, relativă la rechiziționarea de la locuitorii orașului Brăila a ivoarelor de la uși, a garniturilor de uși și ferestre, a zăvoarelor de ferestre și a firmelor de alamă ce au fost declarate primăriei locale, se declară prin prezenta confiscate și rechiziționate.

Confiscarea și rechiziționarea se răsfrânge și asupra obiectelor de mai sus aflate în localitățile de pe teritoriul Comandaturei etapei nr. 314.

Obiectele de mai sus trec de la data prezentei înștiințări în posesia Administrației militare germane.

Proprietarii și deținătorii de pînă acum ai acestor obiecte nu vor mai dispune în viitor asupra lor.

Data predărei acestor obiecte se va anunța ulterior, precum și predarea ivoarelor și zăvoarelor de înlocuit.

Cine va vinde, ascunde, instrăina sau cel ce nu va preda aceste obiecte de alamă intenționat sau din neglijență, de asemenea cel ce le va sustrage sau căuta a sustrage va fi pedepsit cu amendă pînă la 3.000 lei sau 6 luni închisoare, eligibil sau simultan.

Comandatura mobilă bavareză de etapă

Nr. 314

Brăila, 24. 8. 1918

Primăria Brăila, dosar 129/1916, f. 197, tipăritură.

521

1918 septembrie 18, Brăila. — *Înștiințare dată de Biroul muncii al Comandamentului etapei mobile bavareze 314, privind obligația muncitorilor brăileni de a adera la casa de asigurare.*

Publicație

Casa de asigurare a muncitorilor, conform legii române din 27. 1. 12., care și-a redeschis activitatea în Brăila, s-a plîns că pînă acum au aderat

la ea numai foarte puțini muncitori și că aceștia, ca și patronii, se sustrag adesea de la obligația asigurării. Se atrage atențiunea în mod formal că după sus-numita lege a asigurării muncitorilor, fiecare muncitor este obligat a adera acestei case. În viitor se vor elibera, respectiv prelungi biletele de indispensabilitate numai dacă lucrătorul și patronul se vor conforma îndatoririlor legale.

Brăila, 18 septembrie 1918

Biroul muncii
Comandamentul etapei mobile
bavareză 314

Primăria Brăila, dosar 129/1916, f. 216, tipăritură.

LISTA DOCUMENTELOR

	Pag.
1. — 1831 februarie 6, București. — Din porunca Divanului Săvîrșitor al Principatului Valahiei către Magistratul orașului Brăila, prin care se confirmă alegerea membrilor magistratului și poliției din acest oraș și se aprobă cheltuielile programate pe anii 1831—1832	15
2. — 1831 iunie 21, București. — Ordinul Vorniciei din Lăuntru către Cîrmuirea județului Brăila, cu privire la scutirea sîrbașilor poștei de orice altă obligație obștească	17
3. — 1831 august 6, Brăila. — Raportul Cîrmuirii jud. Brăila către Vistieria Țării Românești, privind înființarea corpului de dorobanți în județ	18
4. — 1831 august 11, București. — Ordinul Vorniciei Mari către ispravnicul județului Brăila privind construirea unui perigavor la carantina din portul Brăila.	19
5. — 1831 septembrie 11, București. — Ordinul Vorniciei Mari către Cîrmuirea județului Brăila, privind alegerea unui alt președinte al Magistratului orașului Brăila în locul lui Constantin Vechilhargi, care își dăduse demisia	19
6. — 1832 iunie 9, Brăila. — Raportul Cîrmuirii jud. Brăila către Vistieria Țării Românești, prin care se înaintează situația statistică a venitului obținut în 1831 de la păstoria transilvăneni	21
7. — 1832 iulie 28, Brăila. — Adresa Carantinei Brăila către Cîrmuirea județului Brăila, prin care se înaintează un număr de bilete de carantină ale unor pasageri care au intrat în țară fără pașaport	23
8. — 1832 iulie, Brăila. — Tabel statistic privind situația demografică, economică și edilitară a orașului Brăila, întocmit de Magistratul Brăila și înaintat Marii Vornicii din Lăuntru	
9. — 1832 noiembrie 28, București. — Din ordinul Departamentului Vorniciei din Lăuntru către Magistratul orașului Brăila, privind venitul ancorajului de la corăbiile și caicele ce intră în port	25
10. — 1832 decembrie 12, București. — Ordinul Eforiei școalelor naționale către Magistratul orașului Brăila, prin care Ioan Penescu este numit profesor la Școala națională din Brăila	26
11. — 1833 ianuarie 28, Brăila. — Raportul profesorului Școlii naționale, Ioan Penescu, către Magistratul orașului Brăila, prin care solicită sprijin pentru dotarea școlii cu nisip, fiind necesar în formarea deprinderii scrisului la școlari	26

12. — 1833 februarie 13, Brăila. — Raportul profesorului Școlii publice din Brăila către Magistratul orașului Brăila, prin care anunță deschiderea școlii în ziua de 14 februarie 27
13. — 1833 aprilie, Brăila. — Tabel de numele alegătorilor de deputați din oraș, înaintat de Magistratul Brăila către Cîrmuirea județului Brăila 29
14. — 1833 iunie 11, Brăila. — Raportul inginerului Andrei Covaci către Magistratul orașului Brăila, privind sistematizarea orașului: îndreptarea caselor și a străzilor. 32
15. — 1833 iunie 14, Brăila. — Raportul inginerului Andrei Covaci către Magistratul orașului Brăila, privind sistematizarea orașului: îndreptarea caselor și a străzilor 35
16. — 1833 noiembrie 13, București. — Ordinul Vorniciei Trebilor din Lăuntru către Magistratul orașului Brăila, privind construirea unei închisori pe lângă poliție. 36
17. — (1833), Brăila. — Catalogul elevilor din clasa I de la Școala publică din Brăila, întocmit de profesorul Ioan Penescu 37
18. — 1834 august 13, Brăila. — Contractul încheiat între doctorul Tavernier și Magistratul orașului Brăila, cuprinzînd îndatoririle ce-i revin ca medic al orașului 38
19. — 1834 septembrie 3, București. — Din ordinul Departamentului din Lăuntru către Cîrmuirea județului Brăila, privind lucrările de construire a monumentului închinat eliberării Brăilei de sub stăpînirea turcească 39
20. — 1834 septembrie 20, Brăila. — Jurnal cu privire la alegerea membrilor Magistratului orașului Brăila 39
21. — 1835 martie 26, Brăila. — Raportul Cîrmuirii județului Brăila către Vornicie, privind întocmirea planului orașului Brăila 40
22. — 1835 mai 4, București. — Proces-verbal (jurnal) al Sfatului Administrativ al Țării Românești, prin care se aprobă înființarea unui șantier naval de către Gheorghe Conduri în Ostrovul Mare, situat pe Dunăre în fața sediului Carantinei din Brăila. 42
23. — 1835 iunie 22, Brăila. — Cererea medicului carantinei și al județului Brăila, Constantin Epites, adresată Magistratului orașului Brăila, pentru a ține locul doctorului Tavernier care urma să părăsească orașul 43
24. — 1835 iulie 19, București. — Porunca Departamentului Pricinilor din Lăuntru către Magistratul orașului Brăila, prin care se aprobă numirea lui Epaminonda Iorgandopol ca medic al orașului 45
25. — 1835 decembrie 27, București. — Ordinul Departamentului Pricinilor din Lăuntru către Magistratul orașului Brăila, prin care face cunoscută porunca domnitorului privind păstrarea monumentului ridicat în amintirea războiului din 1828 45
26. — 1836 ianuarie 31, București. — Hotărîrea Obșteștii Adunări — supusă spre sancționare domnitorului — cu privire la condițiile în care comercianții și industriașii străini pot deține bunuri imobiliare în orașul Brăila, fără a se bucura însă de dreptul de protimisii 46
27. — 1836 aprilie 11, Brăila. — Raportul inginerului orașului către Magistratul Brăila, privind cererea lui Antonie Fătuta de a i se da un loc pentru construirea unei „fabrici” de spălat lînă 47
28. — 1836 aprilie 27, Brăila. — Adresa Cîrmuirii județului Brăila către Magistratul orașului Brăila, prin care se aprobă locul cerut de negustorul Antonie Fătuta pentru lînărie 48

29. — 1836 mai 1, *București*. — Ofisul domnitorului Alexandru Dimitrie Ghica prin care se permite supușilor străini să cumpere case și magazine în orașul Brăila, fiind obligați, în schimb, să se supună legilor ce reglementau folosirea acestor bunuri. 48
30. — 1836 iunie 4, *București*. — Ordinul Departamentului Pricinilor din Lăuntru către Magistratul orașului Brăila, privind arendarea unui loc negustorilor Gh. Catacaș și Cristea Martopolo pentru construirea unei zalhanale 49
31. — 1836 iunie 22, *București*. — Hotărîrea Obșteștii Adunări, înaintată spre sancționare domnitorului, privind dreptul străinilor de a cumpăra terenuri, case și magazine în Brăila, cu obligația de a da un înscris de respectare a legilor românești. 50
32. — 1837 august 20, *Brăila*. — Tabel de situația dănilor la care sînt supuși locuitorii din satele de pe izlazul orașului Brăila, întocmit de Magistratul Brăila . 51
33. — 1838 ianuarie 31, *Brăila*. — Raportul Magistratului orașului Brăila către Departamentul din Lăuntru, prin care se face cunoscută surparea malului Dunării dinspre oraș, de la carantină pînă la Biserica Veche 53
34. — 1838, *Brăila*. — Extras din catagrafia orașului Brăila cu privire la numărul familiilor și al vite'or aflate în oraș în 1838 54
35. — 1839 iunie 27, *București*. — Ordinul Departamentului din Lăuntru către Magistratul orașului Brăila, prin care se aprobă organizarea pazei orașului . . 54
36. — 1840 februarie 27, *București*. — Jalba profesorului Ioan Penescu, trimisă de Secretariatul Statului la Cîrmuirea jud. Brăila, pentru a se face cunoscut programul gazetei pe care acesta intenționează să o tipărească la Brăila 55
37. — 1840 aprilie 5, *București*. — Porunca Departamentului Trebilor din Lăuntru către Cîrmuirea jud. Brăila, prin care se aprobă cererea profesorului Ioan Penescu de a înființa prima tipografie la Brăila și de a tipări „*Gazeta portului Brăilei*” sau „*Journal comerțial*” 56
38. — 1840 aprilie 19, *Brăila*. — Proces-verbal încheiat de către deputații circum-scripțiilor orașului Brăila, privind organizarea pazei de noapte în localitate . . . 58
39. — 1840 noiembrie 22, *Brăila*. — Raportul înaintat Magistratului Brăila de către arhitectul orașului, cu privire la însemnarea hotarelor izlazului de către comisia de hotărnicie 60
40. — 1840 noiembrie 22, *Brăila*. — Statistica animalelor aflate la locuitorii din Brăila, înaintată Magistratului orașului Brăila de către poliție 61
41. — 1841 martie 13, *Văleni*. — Situație statistică privind capitația birnicilor pămînteni și băjenari din orașul Brăila, întocmită de Subcîrmuirea plasei Vădeni și înaintată Cîrmuirii județului Brăila 62
42. — 1841 mai 14, *Brăila*. — Situație statistică privind capitația birnicilor din Brăila. Înaintată de Cîrmuirea județului Brăila către Vistierie 63
43. — 1841 iunie 6, *București*. — Ordinul Departamentului Trebilor din Lăuntru către Cîrmuirea județului Brăila, cu privire la stațiile de poștă Ianca și Muftiu . . 64
44. — 1842 februarie 6, *București*. — Porunca Departamentului din Lăuntru către Cîrmuirea județului Brăila, privind înființarea clasei a IV-a la Școala publică din Brăila, după modelul celei de începători de la Colegiul „Sf. Sava” 64
45. — 1842 mai 25, *București*. — Ordinul Departamentului din Lăuntru către Magistratul orașului Brăila, cu privire la amenajarea unei platforme pe Dunăre pentru tăierea vitelor, pînă la așezarea zalhanalelor 65

46. — 1842 iulie 15, Brăila. — Adresa Magistratului oraşului Brăila către Cîrmuirea judeţului Brăila, prin care cere sprijin în vederea satisfacerii plîngerii doctorului Epaminonda Iorgandopol, care nu este răsplătit de bolnavii vizitaţi la domiciliu 66
47. — 1843 aprilie 5, Brăila. — Tabel statistic de produsele exportate prin portul Brăila în luna martie 1843 — înaintat de Cîrmuirea judeţului Brăila la Departamentul Vistieriei 67
48. — 1843 aprilie 30, Brăila. — Tabel statistic de produsele exportate în luna aprilie 1843 prin portul Brăila — înaintat Departamentului Vistieriei de către Cîrmuirea judeţului Brăila 68
49. — 1843 mai 30, Brăila. — Adresa Agenţiei consulare austriece din Brăila către Cîrmuirea judeţului Brăila, referitoare la respectarea legilor comerţului de către negustorii suspuşi austriecei 69
50. — (1843 noiembrie 26, Brăila). — Proiect de reglementare a comerţului în port, întocmit de Cîrmuirea judeţului Brăila şi trimis Sfatului oraşenesc Brăila pentru a fi pus în aplicare 69
51. — (1844 iunie 17), Bucureşti. — Regulamentul întocmit de Marea Vornicie privind condiţiile de vânzare a produselor în oborul Brăilei 70
52. — 1844 iulie 31, Bucureşti. — Ordinul Departamentului Dreptăţii către Judecătoria din Brăila, cu privire la sentinţa Divanului Criminal în procesul lui Dobrin Mocanu, implicat în acţiunea revoluţionară de la Brăila din 1843 71
53. — 1845 — noiembrie 24, Brăila. — Statutele Băncii filemborice din Brăila. 72
54. — 1847 februarie 12, Bucureşti. — Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către Magistratul oraşului Brăila, cu privire la condiţiile ce se impun a fi respectate la construirea spitalului acestui oraş 75
55. — 1847 iunie, Brăila. — Adresa Comitetului de inspecţie al Şcolii centrale din Brăila către Magistratul oraşului, prin care face cunoscută porunca Eforiei şcoalelor, potrivit căreia este numit profesorul N. Nenovici la catedra de limbă greacă, rămasă vacantă 76
56. — (1847 august 11), Bucureşti. — Ofisul domnitorului Gheorghe Bibescu privind corabia primită în dar de la neguţătorul Spiridon Copceovici şi dată în grijă autorităţilor brăilene 77
57. — 1848 iunie (15), Bucureşti. — Ordinul ministrului de interne, Nicolae Goleşcu, către Dimitrie Goleşcu, prin care i se face cunoscut că a fost numit administrator al judeţului Brăila de către guvernul revoluţionar 77
58. — 1848 iunie 18, Brăila — Lista invitaţiilor la manifestările prilejuite de proclamarea constituţiei, întocmită de Administraţia judeţului Brăila 78
59. — 1848 iunie 21, Brăila. — Raportul Administraţiei judeţului Brăila către Ministerul din Năuntru, privind sărbătorirea, la Brăila, a proclamării constituţiei 79
60. — (1848) iulie 7. — Scrisoarea lui Christian Tell către colonelul Voinescu I, prin care cere să se dea dispoziţii lui Artimîeanu să primească în ierbăria miliţiei 16 butoaie cu iarbă de puşcă, venite de la Brăila 80
61. — 1848 iulie 12, Bucureşti. — Ordinul lui Nicolae Goleşcu, ministru din lăuntru, prin care se face cunoscut Administraţiei judeţului Brăila că a numit pe Nicolae Nenovici, Iancu Rotescu şi Alecu Manu în calitate de comisari pentru propagandă revoluţionară în acest judeţ 80

62. — 1848 iulie 20, Brăila. — Raportul administratorului județului Brăila către Ministerul din Lăuntru, referitor la manifestația revoluționară din orașul Brăila de la 20 iulie 1848 81
63. — 1848 iulie 25, Brăila. — Jurnal încheiat de Administrația județului Brăila, în care se înscrie hotărîrea de a alege pe Dumitrache Lipan, din com. Viziru de Sus, ca reprezentant al olăcașilor din județ în Comisia proprietății din București 82
64. — 1848 iulie 26, Brăila. — Jurnal încheiat de Administrația județului Brăila, prin care se consențează alegerea lui Ioan Budișteanu, proprietar al moșiei Filiu, pentru a lua parte la dezbaterile din cadrul Comisiei proprietății din București 83
65. — 1848 august 30, Brăila. — Raportul Administrației județului Brăila, înaintat Ministerului din Lăuntru, prin care se anunță venirea oștii otomane sub conducerea lui Fuad Pașa 84
66. — 1848 septembrie 21, București. — Hotărîrea comisarului turc și a caimacamului Țării Românești, precum și jurnalul Sfatului Administrativ, cu privire la înființarea comisiilor județene pentru cercetarea celor amestecați în revoluție 84
67. — 1848 octombrie 22. — Listă de persoanele din județul Brăila, bănuite că au luat parte la revoluție 86
68. — 1848 decembrie 7, Brăila. — Adresa Cîrmuirii județului Brăila către Magistratul orașului Brăila, referitoare la repararea încăperilor poliției, distruse în timpul revoluției din 1848 88
69. — 1849 ianuarie 21, Brăila. — Ordinul Cîrmuirii județului Brăila către Magistratul orașului Brăila, privind ajutorarea transilvănenilor refugiați în Țara Românească, din cauza tulburărilor provocate de revoluția din 1848 89
70. — 1849 februarie 10. — Interogatoriul profesorului Nicolae Nenovici 90
71. — 1849 martie 4, București. — Declarația comisiei de cercetare asupra vinovăției profesorului Nenovici pentru participare la revoluție și hotărîrea acesteia de a fi ținut sub cheazășie 92
72. — 1849 iunie 10, Brăila. — Ordinul Cîrmuirii jud. Brăila către Magistratul orașului Brăila, privind trecerea prin Brăila și reținerea temporară în carantină a unor reprezentanți ai Turciei care aduceau firmanul pentru numirea domnitorului 93
73. — 1849 iunie 20, Brăila. — Porunca Cîrmuirii județului Brăila către Magistratul orașului Brăila, referitoare la primirea domnului Moldovei, Gr. A. Ghica, care trecea prin Brăila în drum spre Constantinopol 93
74. — 1849 octombrie 3, București. — Porunca Departamentului din Năuntru privind transportul nututului din Turcia, trimisă de Cîrmuirea județului Brăila către Magistratul orașului Brăila 94
75. — 1849 octombrie 23, Brăila. — Adresa Deputăției mercantile din Brăila către Magistratul orașului Brăila, prin care se justifică faptul de a nu putea ceda banii promiși pentru construirea spitalului 95
76. — 1850 ianuarie 1, Brăila. — Din testamentul arhimandritului Hrisant Horezeanu, prin care se donează orașului o clădire și șapte magazine în portul Brăila pentru înființarea și întreținerea pensionului de fete „Penetis” 95
77. — 1850 ianuarie 16, Brăila. — Raportul Cîrmuirii județului Brăila către Departamentul din Năuntru, privind mărirea circumferinței orașului și înființarea celei de a treia comisii de poliție 98

	Pag.
78. — 1850 august 3, București. — Ordinul Departamentului din Lăuntru către Cîrmuirea județului Brăila, privind expulzarea lui Marghiloman	99
79. — 1850 octombrie 19, Brăila. — Raportul Corporației cococarilor și blănarilor din Brăila către Magistratul orașului Brăila, referitor la materia primă — piei de miel. — indigenă sau importată	100
80. — 1851 februarie 11, Brăila. — Înregistrare a nașterii lui Ștefan Hepites, meteorolog	101
81. — 1851 august, Brăila. — Relație primită de Cîrmuirea județului Brăila, referitoare la jalba dată de Faca Georgi domnitorului sosit în oraș, căruia i se aduce la cunoștință specularea, de către dragomani, a nepriceperii țărănilor în problema comerțului	102
82. — 1852 ianuarie 25, Brăila. — Din raportul arhitectului Kuchnovsky, înaintat Magistratului orașului Brăila, cu privire la amplasarea clădirii noului spital al orașului.	102
83. — 1852 martie 24, Brăila. — Cererea lui State Doicescu și a lui Gheorghe Iconomu, adresată Tribunalului comercial Brăila, pentru adevărarea înscrisului dat lui Costache Halepliu, directorul Teatrului Național din Brăila	103
84. — 1852 martie 24, Brăila. — Cererea lui Costache Halepliu, directorul Teatrului Național din Brăila, adresată Tribunalului comercial Brăila, pentru adevărarea înscrisului dat lui State Doicescu și Grigore Iconomu, creditorii săi	104
85. — 1852 martie 28, Brăila. — Scrisoarea de mulțumire a Magistratului orașului Brăila, adresată arhimandritului Hrisant Horezeanu, pentru hotărîrea acestuia de a dona orașului fondurile necesare construirii unui pension de fete	105
86. — 1852 mai 18, Brăila. — Din sentința judecătorească — înaintată de Judecătoria comercială Brăila către Tribunalul Brăila — în procesul lui Grigore Săulescu cu Costache Halepliu, pentru încălcarea contractului asupra venitului Teatrului Național din Brăila	106
87. — 1852 mai 19, București. — Porunca Departamentului din Năuntru către Magistratul orașului Brăila prin care se dă aprobare unui negustor olandez de a construi o moară cu aburi în orașul Brăila	108
88. — 1852 decembrie 12, Brăila. — Raportul breslei bărbierilor din Brăila către Magistratul orașului Brăila, privind alegerea starostelui și condițiile de funcționare a breslei, după cum reiese din înscris	108
89. — 1853 februarie 24, Brăila. — Cererea arhitectului Kuchnovsky, adresată Magistratului orașului Brăila, pentru precizarea locului unde urmează a se reconstrui spitalul ostășesc	110
90. — 1853 martie 12, Brăila. — Adresa comandantului Punctului Brăila — trimisă Magistratului orașului Brăila de către Cîrmuirea județului Brăila — privind necesitatea amenajării perigavorului de la „ferpost”	111
91. — 1853 martie 24, Brăila. — Jalba unor negustori din Brăila, supuși britanici, adresată Viceconsulului britanic, prin care cer sprijin autorităților locale pentru exercitarea comerțului în porturile Brăila și Galați	111
92. — 1853 aprilie 10, București. — Extras din instrucțiunile trimise de Departamentul Vistieriei către Cîrmuirea județului Brăila, privind condițiile în care urmează a se da în antrepriză venitul vămilor din ambele principate pe perioada 1854—1860	112

93. — 1853 aprilie 18, Brăila. — Porunca Departamentului din Năuntru — trimisă de Magistratul oraşului Brăila către arhitectul oraşului — privind întărirea malului şi construirea cheiului în portul Brăila 114
94. — 1853 iunie 29, Bucureşti. — Porunca Departamentului din Năuntru către Cîrmuirea jud. Brăila, prin care se comunică hotărîrea domnitorului de a se reglementa organizarea sanitară a judeţului (numirea medicilor şi instituirea spitalului judeţului Brăila) 115
95. — 1853 iulie 10, Brăila. — Ordinul Cîrmuirii judeţului Brăila către Magistratul oraşului Brăila, privind achitarea cheltuielilor făcute cu prilejul şederii în carantină a marelui vornic N. Aristarhi, agentul ţării la Constantinopol 116
96. — 1853 august 24, Bucureşti. — Ordinul Departamentului din Năuntru către arhitectul oraşului Brăila, Kuchnovsky, privind alcătuirea unui plan şi deviz pentru îmbunătăţirile ce urmează a se face la temniţa din oraş 117
97. — 1853 octombrie 21, Brăila. — Adresa Cîrmuirii judeţului Brăila către arhitectul oraşului, privind cererea generalului Engelhardt de a se amenaja drumul de pe marginea Dunării pînă la gura Siretului 118
98. — 1853 decembrie 1, Brăila. — Raportul Cîrmuirii judeţului Brăila către Departamentul din Lăuntru, privind sosirea, în portul Brăila, a generalului Lüders, comandantul corpului al 5-lea, şi a generalului maior Nepocoicinski, precum şi sosirea a două vapoare de război cu cinci şalupe 119
99. — 1853 decembrie 2, Brăila. — Ordinul Departamentului din Năuntru către Cîrmuirea judeţului Brăila, privind interzicerea oricărei tranzacţii a corăbiilor cu bandieră românească sau rusească pe numele vreunui supus al puterilor neutre. 120
100. — 1854 aprilie 22, Brăila. — Adresa Cîrmuirii judeţului Brăila către Magistratul oraşului Brăila, referitoare la cererea a doi cetăţeni de a înfiinţa o tipografie, în care să se imprime un nou ziar 121
101. — 1854 aprilie 24, Brăila. — Proces-verbal al Comisiei spitaliceşti a oraşului Brăila, în care se consemnează propunerea acestora de a unifica spitalul judeţului cu cel central al oraşului 121
102. — 1854 septembrie 16, Brăila. — Ordinul Cîrmuirii judeţului Brăila către Magistratul oraşului Brăila, privind pregătirile care se impun în vederea sosirii comandantului armatei austriece, baronul Hess 123
103. — 1854 septembrie 24, Brăila. — Proces-verbal încheiat de cîrmuitorul judeţului şi de membrii Municipalităţii oraşului Brăila, privind pregătirile necesare în vederea sosirii în Brăila a comandantului cazacilor din armata otomană, Sadyk-Paşa . 123
104. — 1854 octombrie 8, Brăila. — Porunca Cîrmuirii judeţului Brăila, referitoare la pregătirile ce trebuie făcute de către membrii Magistratului oraşului Brăila pentru primirea domnului Moldovei, Grigore Ghica, care urma să treacă cu vaporul prin Brăila, venind din Austria 124
105. — 1854 octombrie 17, Brăila. — Scrisoarea membrilor Municipalităţii oraşului Brăila, adresată domnitorului Barbu Ştirbei cu ocazia revenirii sale la tronul ţării în 1854 125
106. — 1854 octombrie 18. — Adresa lui Mehmed Sadyk-Paşa, comandantul avangărzii otomane de la Dunăre, către administratorul districtului Brăila, prin

- care se anunță reluarea navigației pe Dunăre, în vederea înviorării comerțului Principatelor Române. 126
107. — 1854 octombrie 28, Brăila. — Adresa Magistratului orașului Brăila către arhitectul orașului, prin care se face cunoscută porunca lui Ahmet Pașa, conform căreia maiorul Iermanovsky este numit șeful lucrărilor de fortificație a Brăilei . . . 127
108. — 1854 noiembrie 10, Brăila. — Adresa Magistratului orașului Brăila către arhitectul orașului, privind distrugerea bordeielor de rachierii cu prilejul executării fortificațiilor din jurul Brăilei 127
109. — 1854 noiembrie 23, Brăila. — Adresa Statului Major al Corpului de armie pe Dunăre și Siret către Cîrmuirea județului Brăila, prin care scrie aceștia să poruncească arhitectului de a termina construcția podului de la Vădeni pentru deschiderea circulației 128
110. — 1854 decembrie 11, Brăila. — Scrisoarea șefului de stat major, maiorul Iermanovsky, adresată Municipalității orașului Brăila, prin care se comunică apropiata sosire a lui Sadyk-Pașa, care urma să-și stabilească în Brăila cartierul general . . . 129
111. — 1854 decembrie 19, Brăila. — Adresa Magistratului orașului Brăila către Cîrmuirea județului Brăila, prin care se dau informațiile cerute cu privire la Ulrich Waibl. 129
112. — 1855 februarie 8, Brăila. — Din raportul lui S. Lespezeanu către Municipalitatea orașului Brăila, privind înființarea unei stații telegrafice în localitate. . . . 130
113. — 1855 mai 18, Brăila. — Pîngerea lui Dimitrie Samolada către Magistratul orașului Brăila, cu privire la un conflict cu militarii austrieci pentru o încăpere în care solicitantul dorea să instaleze o tipografie 130
114. — 1855 iunie 24, Brăila. — Raportul Administrației districtului Brăila către Ministerul Finanțelor, prin care se cere aprobarea acostării unor vase străine, încărcate cu cereale, în portul Brăila pentru reparații 131
115. — 1855 decembrie 15, București. — Ordinul Departamentului din Năuntru către Administrația districtului Brăila, privind satisfacerea cererii lui Soliman Pașa pentru transportarea proviziilor (orzului) din schela Brăilei la Măcin 132
116. — 1856 ianuarie 18, Brăila. — Raportul Căpitaniei portului Brăila către Administrația districtului Brăila, referitor la corăbiile scufundate de sloiurile de ghiață în rada portului 133
117. — 1856 februarie 10, Brăila. — Din adresa Municipalității orașului Brăila către Administrația districtului Brăila, privind confecționarea unor tipare pentru fabricarea cărămizilor 134
118. — 1856 mai 22, Brăila. — Ordinul Deputăției mercantile din Brăila către Corpul mercantilor brăilean de a se lua o hotărîre în privința alocării de fonduri pentru introducerea catedrelor de limba greacă și italiană la școala publică din localitate . . 134
119. — 1856 iunie 16, Brăila. — Adresa Administrației districtului Brăila către Tribunalul civil și comercial din localitate, prin care se anunță că notabilitățile brăilene vor pleca la Galați, pentru a-l întâmpina pe domnitorul Moldovei 135
120. — 1856 septembrie 14, Brăila. — Raportul Municipalității orașului Brăila către Administrația districtului Brăila, prin care solicită o intervenție la minister pentru achitarea sumei cheltuite cu prilejul trecerii prin oraș, spre Constantinopol, a baronului Talleyrand, comisarul împăratului francez 136

121. — 1856 octombrie 2, *București*. — Ordinul Ministerului din Năuntru către Administrația districtului Brăila, referitor la repararea cazarmii șalupelor, în urma raportului întocmit de inspectorul cordonului Dunării 136
122. — 1856 octombrie 30, *Brăila*. — Petiția semnată de zeci de cetățeni prin care se cere Magistratului orașului Brăila să se reînființeze postul de medic al orașului și să-l readucă în acest post pe doctorul Carl Miculici 137
123. — 1857 martie 12, *Brăila*. — Cererea lui Constantin A. Crețulescu, proprietar al moșiei Dedulești, adresată Administrației județului Brăila, în vederea înscrierii sale în lista electorală pentru Adunarea ad-hoc a Țării Românești 138
124. — 1857 mai 19, *Brăila*. — Proces-verbal al Municipalityții orașului Brăila privind aprobarea cererii industriașului Antonio Borghetti pentru înființarea unei fabrici de piine, dotată cu mașini cu aburi 138
125. — 1857 mai 19, *Brăila*. — Proces-verbal al membrilor Municipalityții orașului Brăila, privind problema construirii unei fabrici de cărămidă — dotată cu mașini cu aburi — în apropiere de Brăila, de către industriașul Sarș H. 140
126. — 1857 august 25, *Brăila*. — Cererea profesorului I. Crețescu de la Școala publică din Brăila către Municipalitytea orașului Brăila, referitoare la angajarea unui cadru didactic în vederea trecerii la metoda lancasteriană în procesul de învățămînt. 142
127. — 1858 februarie 15, *București*. — Ordinul Ministerului Interior către Municipalitytea orașului Brăila, prin care se aprobă cererea lui Mihael Șmirer de a menține în lucru fabrica de lînărie de pe malul Dunării 143
128. — 1858 martie 8, *București*. — Proces-verbal al Consiliului Administrativ Extraordinar prin care se aprobă înființarea, la Brăila, a Societății anonime române „Înaintarea comerțului” 143
129. — 1858 mai 13, *Brăila*. — Raportul Municipalityții orașului Brăila către administrația locală, privind cheltuielile făcute cu prilejul trecerii prin oraș, de la București spre Constantinopol, a secretarului comisarului turc 145
130. — 1858 iulie 16, *Brăila*. — Adresa Municipalityții orașului Brăila către Administrația districtului Brăila, privind cheltuiala făcută cu ocazia trecerii prin oraș a prințului Albert de Prusia 146
131. — 1858 iulie 22, *Brăila*. — Cererea lui I. Blumen, adresată Administrației districtului Brăila, pentru menținerea în stare de funcționare a localului de lînărie, închiriat de la M. Smirer 146
132. — 1858 iulie 25, *Brăila*. — Din raportul Administrației districtului Brăila către Ministerul de Interne, prin care înaintează jurnalul comisiei pentru verificarea celor ce solicită locuri la marginea orașului, stabilind și numărul lor 147
133. — 1859 ianuarie 7, *Brăila*. — Din raportul Poliției Brăila către Municipalitytea orașului Brăila, referitor la reprezentațiile teatrale organizate în sala „Rally” de o trupă italiană, relevîndu-se primejdia prăbușirii găleriei localului din cauza publicului prea numeros 149
134. — 1859 ianuarie 20, *Brăila*. — Cererea lui Jacoppo Billi, directorul Companiei dramatice italiene, către Cîrmuirea județului Brăila, privind reducerea taxei stabilite prin contract cu fanfara regimentului aflat în garnizoană la Brăila 151
135. — 1859 ianuarie 22, *Brăila*. — Din raportul inginerului topograf asupra izlazului orașului Brăila, înaintat Administrației districtului Brăila 152

	Pag.
136. — 1859 ianuarie 27, București. — Telegramă primită de Administrația districtului Brăila de la Ministerul din Năuntru, prin care se aprobă dorința brăilenilor de a sărbători alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domn în ambele principate . . .	154
137. — 1859 ianuarie 28, Brăila. — Adresa Administrației districtului Brăila, prin care se comunică municipalității dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza ca domn și aprobarea sărbătoririi acestui eveniment prin iluminarea orașului . . .	155
138. — 1859 februarie 2, Brăila. — Raportul Administrației districtului Brăila către Ministerul din Năuntru, privind sărbătorirea Unirii la Brăila . . .	156
139. — 1859 februarie 4, Brăila. — Rezoluția pusă de Administrația districtului Brăila pe adresa municipalității, cu privire la delegații ce urmau a pleca în capitală pentru a-l felicita pe domn . . .	158
140. — 1859 februarie 16, Brăila. — Raportul Consiliului municipal Brăila către Ministerul de Interne, privind activitatea Deputăției mercantile . . .	159
141. — 1859 februarie 18, Brăila. — Raportul lui G. Patriciu profesor superior la Școala publică din Brăila, către Municipalitatea orașului Brăila, referitor la pregătirile ce trebuiesc făcute cu ocazia vizitei în oraș a domnitorului Alexandru Ioan Cuza. . .	160
142. — 1859 februarie 20, Brăila. — Raportul Municipalității orașului Brăila către Ministerul de Interne, prin care se argumentează necesitatea ca ostrovul Surinul să rămână în continuare în proprietatea municipalității . . .	161
143. — 1859 februarie 21, Brăila. — Adresa Administrației districtului Brăila către comandantul corpului de dorobanți din județul Brăila, privind primirea domnitorului Alexandru Ioan Cuza, care urma a sosi în Brăila la 23 februarie . . .	162
144. — 1859 martie 6, Brăila. — Tabel statistic de populația și animalele aflate în orașul Brăila, întocmit de Poliția Brăila . . .	164
145. — 1859 martie 25, Brăila. — Din adresa Administrației districtului Brăila către Consiliul municipal Brăila, privind apropiata sosire, în localitate, a Regimentului 1 care trebuia să constituie garnizoana orașului . . .	165
146. — 1859 aprilie 6, Brăila. — Depeșă telegrafică trimisă de Municipalitatea orașului Brăila lui Alexandru Ioan Cuza, prin care se exprimă indignarea locuitorilor orașului față de autorii unui complot îndreptat împotriva domnitorului . . .	165
147. — 1859 aprilie 22, Brăila. — Din convenția încheiată între Municipalitatea orașului Brăila și reprezentantul Companiei serviciilor maritime a Messageriilor imperiale franceze pentru acordarea unui debarcader în portul Brăila, necesar vapoarelor acestei societăți de navigație . . .	166
148. — 1859 mai 6, Brăila. — Din jurnalul Administrației districtului Brăila, cu privire la condițiile în care se vind locurile de casă în oraș . . .	167
149. — 1859 mai 17, Brăila. — Din cererea lui J. E. Cocas, proprietarul vaporului „Taurul”, către Administrația districtului Brăila, pentru a i se acorda un loc de acostare în portul Brăila . . .	170
150. — 1859 iulie 23, Dresda. — Oferta lui G. A. Haendel, proprietar al fabricii de pompe de incendiu din Dresda (Feuerspritzen Fabrik, G. A. Haendel, Dresden), adresată Municipalității orașului Brăila, cu privire la condițiile de livrare a pompei comandată de Ulrich Waibl . . .	170

151. — 1859 august 18, Brăila. — Adresa Administrației districtului Brăila către Consiliul municipal Brăila, prin care se face cunoscut că Doamna Elena, soția lui Alexandru Ioan Cuza, a donat o sumă de bani pentru clădirea și întreținerea viitorului pension de fete 171
152. — 1859 septembrie 13, Brăila. — Procesul verbal al Corpului mercantilor Brăila, referitor la îmbunătățirea organizării și dotării corpului de pompieri (Comanda de foc) 172
153. — <1859 noiembrie>, Brăila. — Din petiția a 39 de proprietari de corăbii, înaintată Administrației districtului Brăila, pentru menținerea dreptului lor de a-și repara vasele în port, la Vadul Budurului 174
154. — 1859 decembrie 29, Brăila. — Petiția lui Ulrich Waibl către Municipalitatea orașului Brăila, referitoare la un proiect de aprovizionare a orașului cu apă. 175
155. — 1860 ianuarie 9, București. — Adresa Consiliului municipal București către Municipalitatea orașului Brăila, prin care se cere sprijinul lui Antonio Borghetti, proprietarul unei mori cu aburi din Brăila, pentru a înființa și în capitală o astfel de moară și două frământătoare mecanice 176
156. — 1860 martie 4, Brăila. — Statistica bastimentelor intrate și ieșite din port, precum și a produselor exportate, trimisă de Căpitania portului Brăila Administrației districtului Brăila 177
157. — 1860 aprilie 7, Brăila. — Cererea lui Simon Popper, înaintată Consiliului municipal Brăila, privind instalarea unei mașini hidraulice pe malul Dunării pentru aprovizionarea cu apă a populației orașului 178
158. — 1860 iunie 10, Brăila. — Act de naștere al mării cântărețe Haricleea Darclee 179
159. — <1860 iunie>, Brăila. — Cererea lui Iohan Clucenco către Prefectura județului Brăila, pentru a obține permisiunea de a construi o rafinărie de petrol, în vederea producerii gazului necesar iluminării orașului 180
160. — 1860 iulie 19, Brăila. — Cererea lui Grigore Constandinescu către Municipalitatea orașului Brăila, prin care solicită permisiunea de a construi o instalație pentru prelucrarea petrolului 180
161. — 1860 septembrie 27, București. — Adresa Așezămintelor brîncovenesti din București către Municipalitatea orașului Brăila, prin care se aduce la cunoștință intenția de a înființa în Brăila o școală de fete 181
162. — 1860 decembrie 20, Brăila. — Contractul încheiat între Municipalitatea orașului Brăila și inginerul francez D. More, privind furnizarea pietrei necesare pavării principalelor străzi ale orașului 182
163. — 1861 ianuarie 14, Brăila. — Cererea lui Radu Rântă către Municipalitatea orașului Brăila, prin care solicită permisiunea de a construi o fabrică de bere 183
164. — 1861 februarie 11, Brăila. — Tabel statistic de bastimentele sosite în portul Brăila în anul 1860, înaintat de Prefectura județului Brăila către Ministerul de Finanțe
165. — 1861 iunie 30, Brăila. — Din raportul statistic privind populația orașului Brăila, înaintat de Consiliul municipal Brăila către Prefectura județului Brăila 184
166. — 1861 decembrie 25, Brăila. — Tabel înaintat de Prefectura județului Brăila către Comisia însărcinată cu organizarea secției României la expoziția universală

de la Londra, cuprinzând descrierea exponatelor pe care orașul Brăila urma să le trimită la această expoziție	Pag. 185
167. — 1862 ianuarie 13, Brăila. — Adresa Deputăției mercantile din Brăila către Prefectura districtului Brăila, prin care se face cunoscută alegerea membrilor din conducere	186
168. — 1862 ianuarie 18, Brăila. — Jurnal al Municipalității Brăila privind organizarea festivităților pentru sărbătorirea zilei de 24 ianuarie	187
169. — 1862 februarie 2, Brăila. — Adresa Tribunalului civilo-comercial din Brăila către Prefectura districtului Brăila, privind aplicarea sechestrului pe averea lui Mihalache Marghiloman	188
170. — 1862 februarie 22, Brăila. — Adresa Companiei de asigurare „Concordia” din Brăila către Prefectura districtului Brăila, prin care se comunică hotărîrea acționarilor de a continua activitatea companiei pe încă 5 ani, pînă la împlinirea celor 10 ani stabiliți prin statutul organizației	189
171. — 1862 aprilie 14, Brăila. — Adresa Prefecturii județului Brăila către Municipality orașului Brăila, referitoare la afișarea în oraș și respectarea de către cetățeni a instrucțiunilor privind practicarea sericiculturii	190
172. — 1862 mai 30, Brăila. — Raportul arhitectului D. Poenaru către Municipality orașului Brăila, privind proiectul localului Comenzii de foc, la executarea căruia urma să țină seama de numărul instrumentelor aflate în dotare și de efectivul de pompieri	191
173. — 1862 iunie 7, Brăila. — Proces-verbal încheiat de Consiliul municipal Brăila, cuprinzînd condițiile de vînzare a loturilor de casă din raionul orașului	192
174. — 1862 iunie 23, București. — Telegrama prin care principele Bibescu Basarab de Brîncoveanu aduce la cunoștință Municipalității orașului Brăila intenția sa de a construi o rețea de cale ferată între orașele București, Pitești, Ploiești, Buzău, și Brăila, confirmată și de Camera legislativă	194
175. — 1862 iulie 5, Brăila. — Scrisoarea de mulțumire a Municipalității Brăila, adresată principelui Bibescu Basarab Brîncoveanu, pentru intenția sa de a contribui la construirea unor rețele de cale ferată	195
176. — 1862 iulie 31, Brăila. — Petiția unor locuitori din raionul (foburgul) orașului Brăila către Municipality Brăila, prin care solicită modificarea condițiilor de cumpărare a loturilor de casă de la periferie, inacceptabile pentru cei săraci	195
177. — 1862 august 4, Brăila. — Proces-verbal al Municipalității orașului Brăila, privind plantarea unei livezi de duzi în Parcul monumentului, atît pentru creșterea viermilor de mătase cît și pentru înfrumusețarea locului	196
178. — 1862 august 26, Brăila. — Plîngerea adresată Municipalității orașului Brăila de către 139 de cetățeni, prin care protestează împotriva speculării stufului din baltă de către contracciului Domeniului statului și cer libertatea tăierii stufului și folosirii lui drept combustibil	197
179. — 1862 octombrie 7, Turnu-Măgurele. — Adresa Consiliului municipal din Turnu-Măgurele către Consiliul municipal Brăila, prin care se cere sprijinul antreprenorului brăilean pentru iluminarea orașului Turnu cu lămpi, după modelul celor instalate la Brăila (aduse din Viena)	199

180. — 1862 noiembrie 13, Brăila. — Lista unităților industriale instalate pe izlaz, înaintată de arhitectul orașului Brăila către consiliul municipal 200
181. — 1862 noiembrie 30, Brăila. — Ordinul Municipalityții orașului Brăila către arhitect, privind pavarea cheiului în dreptul debarcaderului vaporului de Viena și al celui aparținând Companiei Lloyd 201
182. — 1862, Brăila. — Lista corăbiilor românești care au achitat taxa instituită de Căpitănia portului Brăila 201
183. — 1863 ianuarie 21, București. — Ordinul Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice către Municipalitytea orașului Brăila, privind extinderea clădirii Școlii publice din Brăila și înființarea a două clase reale (nucleul viitorului liceu de băieți). 202
184. — 1863 ianuarie, Brăila. — Proiectul înaintat Municipalityții orașului Brăila de către inginerul francez D. More și Grigore Constantinescu, privind instalarea unei pompe hidraulice pe malul Dunării, în scopul aprovizionării cu apă a orașului . . . 204
185. — 1863 februarie 6, Brăila. — Relație a Poliției Brăila, înaintată Prefecturii județului Brăila, privind situația fabricilor existente în oraș 205
186. — 1863 februarie 24, Brăila. — Proces-verbal încheiat de deputații de mahala ai orașului Brăila prin care resping, din lipsă de fonduri, proiectele de introducere a apei în oraș 210
187. — 1863 februarie 27, Brăila. — Din raportul Căpităniei portului Brăila către Prefectura județului Brăila, privind taxele de ancoraj 211
188. — 1863 martie 27, București. — Ordinul lui Mihail Kogălniceanu, ministru de interne, către Prefectura districtului Brăila, privind publicațiile scoase de Comisia Europeană a Dunării 212
189. — 1863 mai 7, București. — Ordinul Ministerului din Năuntru către Prefectura districtului Brăila, potrivit căruia se aprobă imprimarea ziarului „Albina Bulgară” la Brăila 213
190. — 1863 mai 22, Brăila. — Raportul Căpităniei portului Brăila către Prefectura districtului Brăila, referitor la problemele ridicate de acordarea pavilionului românesc corabiei „Mirtișita” 213
191. — 1863 august 4, Brăila. — Adresa lui Ispas Popescu către Prefectura județului Brăila, prin care se dau asigurări că ziarul „Albina Bulgară” din Brăila va respecta prevederile legii presei 214
192. — 1863 august 20, Brăila. — Adresa Prefecturii județului Brăila către consiliul municipal, prin care se comunică ordinul Ministerului Agriculturii, Comerțului și Lucrărilor Publice privind constituirea, la Brăila, a Societății anonime pentru asigurarea cerealelor pe Dunăre — „Lealitatea” 215
193. — 1863 octombrie 2, Brăila. — Proces-verbal al Municipalityții orașului Brăila, cu privire la marcarea locului în care se află ruinele podului din mijlocul Dunării, în scopul evitării pericolului ce-l constituie acestea pentru vapoare la plecarea din portul Brăila 216
194. — <1863 octombrie 2>, Brăila. — Reclamația căpitanului vasului „Taurus” al agenției de vapoare „Messageries maritimes”, adresată Prefecturii județului Brăila, cu privire la pericolul ce-l prezintă ruinele podului din mijlocul Dunării la plecarea vapoarelor din portul Brăila 217

	Pag.
195. — 1863 octombrie, Brăila. — Memoriul doctorului Vincenzo Galucci, adresat Municipalității orașului Brăila, pentru a se înființa în cadrul spitalului un salon de maternitate (obstetrică și ginecologie)	218
196. — 1863 noiembrie 1, București. — Ordinul Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice către Municipalitatea orașului Brăila, privind numirea profesorului Pavel Eliade la catedra de contabilitate și științe comerciale, la Școala reală din Brăila	220
197. — 1863 noiembrie 28, Brăila. — Din procesul verbal al Municipalității orașului Brăila, privind proiectul lui A. L. Flam de asigurare a orașului cu apă și de introducere a iluminării publice cu gaz	221
198. — 1863 decembrie 10, București. — Din ordinul Ministerului Trezoreriei Străine către Prefectura județului Brăila, privind luarea unor măsuri pentru evitarea confuziei dintre pavilioanele vaselor românești și olandeze	222
199. — 1863 decembrie 31, București. — Decret privind desființarea Depu-tăției mercantile din Brăila, trimis, în copie, de Prefectura județului către Primă-ria Brăila	222
200. — 1864 aprilie 7, București. — Ordinul Direcției generale a serviciului sanitar către Municipalitatea orașului Brăila, prin care se aprobă deschiderea celei de a patra farmacie a orașului	224
201. — 1864 mai 13, Brăila. — Publicație prin care Poliția Brăila cheamă pe cetățeni la vot	225
202. — 1864 mai 23, Brăila. — Proces-verbal încheiat de membrii Muni-ci-palității orașului Brăila, în care se consemnează hotărîrea de a angaja o fanfară care să cînte în fiecare joi și duminică în grădina publică	225
203. — 1864 septembrie 3, Brăila. — Raportul Școlii publice de fete din Brăila către Primăria Brăila, privind necesitatea înființării școlii sucursale de fete	226
204. — 1864 septembrie 25, București. — Ordinul Ministerului Justiției, Cul-telor și Instrucțiunii Publice către Primăria Brăila, privind înființarea școlii sucursale de fete în Brăila	227
205. — 1864 septembrie, Brăila. — Bilet eliberat de Primăria Brăila pe baza căruia Pierre Ayné și compania sînt liberi a construi edificiile de care au nevoie pe locul viilor de pe izlazul orașului	228
206. — 1864 octombrie 3, București. — Ordinul Ministerului de Interne către Prefectura județului Brăila, privind petiția lui Hristodor Văclîdof pentru tipărirea unui jurnal comercial la Brăila, sub denumirea „Danubiul”	229
207. — 1864 noiembrie 3, București. — Memoriul Societății Pierre Ayné și compania, adresat Ministerului de Interne, privind amplasarea unei rafinării de petrol la Brăila	229
208. — 1864 noiembrie 17, Brăila. — Proces-verbal al Consiliului județean Brăila, prin care se consemnează hotărîrea de a înființa o școală de agricultură și comerț — „Regenerarea României” și de a conferi numele domnitorului Alexandru Ioan Cuza grădinii publice din Brăila	232
209. — 1864 noiembrie 25, Brăila. — Raportul Primăriei Brăila, înaintat Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, prin care se face o recomandare căl-	

	Pag.
duroasă profesorului Eliodor Butoianu, profesor la catedra de științe naturale, fizică și cosmografie de la Școala reală Brăila	234
210. — 1864 noiembrie 28, Brăila. — Regulamentul de ordine interioară al Școlii reale din Brăila, redactat și tipărit de Primăria Brăila	234
211. — 1864, Brăila. — Din programa de învățământ a Școlii reale din Brăila	236
212. — 1864, Brăila. — Programa de învățământ a Școlii bulgare din Brăila	239
213. — 1865 ianuarie 21, Brăila. — Raportul Prefecturii județului Brăila, înaintat Cabinetului princiar, privind situația celor două pensioane din Brăila, conduse de institutori francezi	240
214. — 1865 februarie 17, Brăila. — Din raportul Prefecturii județului Brăila către Ministerul de Finanțe, privind categoriile și cantitățile de monede aflate la casierile instituțiilor brăilene	241
215. — 1865 iunie 8, Brăila. — Raportul arhitectului orașului, Poenaru D, către Primăria Brăila, în care se face o descriere a șantierului rafinării de petrol (în curs de construcție), aparținând Companiei „Walachien Petroleum Limited”	242
216. — 1865 iunie 26, Brăila. — Adresa înaintată Primăriei Brăila de către fabricanții Gherbolini și Borghetti, prin care se oferă să asigure gratuit alimentarea cu apă a unei fântini ce se va ridica în memoria lui Traian	243
217. — 1865 octombrie 6, Brăila. — Extras din procesul-verbal cuprinzând dezbaterile Comitetului anglo-francez pentru protecția industriei petroliere din Brăila, cu privire la problema reglementării relațiilor cu autoritățile locale	245
218. — 1865 decembrie 21, București. — Ordinul Ministerului Justiției, Cultelor și Instrucțiunii Publice către Primăria Brăila, prin care se aprobă propunerea ca profesorul E. Butoianu să predea istoria și geografia la Școala reală	247
219. — 1866 martie 24, București. — Ordinul Ministerului de Interne către Primăria Brăila, prin care face cunoscută hotărârea Consiliului de Miniștri de a înființa gardă orașenească și în Brăila	248
220. — 1866 aprilie 18, Brăila. — Proces-verbal al Biroului vamal al portului Brăila, referitor la intrarea în țară a unor arme importate de către un comerciant	248
221. — 1866 aprilie 25, Brăila. — Proces-verbal al Primăriei Brăila în care se consemnează hotărârea de a introduce muzica în școală ca obiect de studiu și de a numi un profesor de muzică vocaia care să predea la toate școlile publice din oraș	249
222. — 1866 mai 5, Brăila. — Memoriul șefului Poliției Brăila, Constantin Bacalbașa, adresat Primăriei Brăila, prin care argumentează necesitatea întăririi pazei polițienești în oraș	250
223. — 1866 mai 19, Brăila. — Proces-verbal prin care primarul orașului Brăila, C. Berlescu, dă dispoziții pentru cazarea și hrănirea militarilor din Regimentul 6, chemați de la Galați, în vederea reprimării grănicerilor răsculați	252
224. — 1866 mai 29, Brăila. — Raportul comisarului Primăriei Brăila, înaintat acestei primării, cu privire la încartiruirea soldaților și ofițerilor din Regimentul 6, veniți de la Galați pentru reprimarea răscoalei grănicerilor	253
225. — 1866 iunie 12, Brăila. — Din raportul Primăriei Brăila către Ministerul de Interne, referitor la aportul municipalității la dezvoltarea învățământului în orașul Brăila	254

226. — 1866 august 30, Brăila. — Din memoriul unui grup de cetățeni cu locuințele pe izlazul orașului Brăila, înaintat Comisiei interimare municipale Brăila, prin care protestează contra pericolului de foc ce-l prezintă rafinăria de petrol aparținând lui Mihail State 256
227. — 1866 septembrie 27, București. — Adresa lui Alexandru Odobescu, comisarul secției românești din cadrul Expoziției universale din Paris, către Primăria Brăila, prin care se face invitația ca orașul Brăila să participe la această manifestare cu produsele sale 256
228. — 1866 septembrie 28, Brăila. — Act de naștere al lui Iuliu Cezar Săvescu, poet simbolist 258
229. — 1866 octombrie 11, Brăila. — Cererea unor comercianți de tutun din Brăila, adresată Prefecturii județului Brăila, pentru stăvilirea introducerii tutunului în oraș în mod fraudulos 258
230. — 1867 februarie 7, Brăila. — Cererea Societății Pierre Ayné et comp., adresată Primăriei Brăila, pentru mărirea terenului de la stabilimentul de exploatare a păcurei, la care se anexează planul 259
231. — 1867 februarie 9, Brăila. — Raportul prefectului Poliției Brăila, Constantin Bacalbașa, către Primăria Brăila, cu privire la necesitatea sporirii numărului gardiștilor de zi și de noapte, pentru a se putea asigura ordinea publică în oraș și în port 260
232. — 1867 martie 16, Brăila. — Adresa Prefecturii districtului Brăila către Primăria Brăila, prin care se aduce la cunoștință apropiata sosire, în oraș, a principelui Serbiei, aflat în drum spre Constantinopol 262
233. — 1867 mai 20, Brăila. — Adresa Prefecturii districtului Brăila către Primăria Brăila, prin care se comunică ordinul Ministerului Agriculturii, Comerțului și Lucrărilor Publice, cu privire la construirea șoselei care leagă orașele Galați și Brăila 263
234. — 1867 iunie 3, Brăila. — Statistica cerealelor depozitate și exportate prin portul Brăila în perioada 1 ianuarie — 3 iunie 1867, înaintată de Biroul vămii către Primăria Brăila 264
235. — 1867 iunie 3, Brăila. — Raportul căpitanului portului Brăila către Primăria Brăila, privind situația corăbiilor și caicelor ancorate în port și a cantității de mărfuri exportate 264
236. — 1867 iulie 25, Brăila. — Cererea lui Alexandru Câmpeanu către Primăria Brăila, prin care solicită autorizație de a înființa o crescătorie de viermi de mătase în parcul „Monument” 265
237. — 1867 august 1, Brăila. — Adresa Viceconsulatului Italiei din Brăila către Primăria Brăila, prin care se aduce la cunoștință că pe timpul concediului viceconsulului R. Coluni, guvernul italian a desemnat, ca locuitor al acestuia, pe A. Borghetti 266
238. — 1867 august 23, Galați. — Adresa Serviciului de poduri și șosele al circumscripției a VII-a Brăila, Galați, Tecuci către Primăria Brăila, privind încheierea studiilor premergătoare construirii șoselei Galați—Brăila 267
239. — (1867 septembrie 29), Brăila. — Programul concursului de pluguri și al expoziției de produse și de vite din județ, trimis Primăriei Brăila de către Prefectura județului Brăila 268

	Pag.
240. — 1868 ianuarie 18, Brăila. — Din adresa Eforiei școlii bulgare din Brăila, către Primăria Brăila, prin care se aduc mulțumiri pentru sprijinul acordat școlii bulgare	271
241. — 1868 martie 7, București. — Adresa președintelui Societății „Transilvania”, A. Papiu Ilarian, prin care se mulțumește Consiliului municipal Brăila pentru cîte cinci burse acordate studenților români din Transilvania	272
242. — 1868 martie 13, București. — Ordinul Ministerului de Interne către Prefectura județului Brăila, privind satisfacerea cererii Companiei engleze „Teologos & Carnegie”, de a se ceda un loc pentru debarcader în portul Brăila	273
243. — 1868 martie 14, București. — Memoriul consulului britanic Green, adresat Ministerului de Externe, cu privire la cererea Companiei engleze din Galați, „Teologos & Carnegie” de a se ceda un loc pentru debarcader în portul Brăila.	275
244. — 1868 martie 21, Brăila. — Proces-verbal încheiat de prefectul județului, primarul orașului și președintele Camerei de comerț din Brăila, prin care se aduc precizări articolului 4 din regulamentul Societății de asigurare „Progresul”	276
245. — 1868 martie, Brăila. — Referatul primarului orașului Brăila, prezentat consiliului comuna, privind instalarea a o sută de felinare pentru iluminarea orașului	277
246. — 1868 iunie 10, Brăila — Cererea lui Gherasim Bolșilatos, adresată Primăriei Brăila, pentru obținerea permisii de a construi o corabie	278
247. — 1868 iunie 12, Brăila. — Cererea profesorului Eliodor Butoianu de la Gimnaziul „Carol I” — fosta școală reală — adresată Primăriei Brăila, pentru obținerea unei sume necesare tipăririi manualului „Geografia fizică și matematică”	279
248. — 1868 iulie 5, București. — Ordinul Ministerului Agriculturii, Comerțului și Lucrărilor Publice către Prefectura județului Brăila, privind organizarea concursurilor de produse agricole și industriale	280
249. — 1868 august 12, București. — Adresa Primăriei București către Primăria Brăila, prin care se cere sprijin pentru transportarea celor 350.000 bucăți de piatră — granit de Scoția — fiind necesare la pavarea străzilor capitalei	281
250. — 1868 august 22, Făgăraș. — Scrisoarea adresată Primăriei Brăila de către studentul Nicolae Densușianu, prin care mulțumește pentru sprijinul material acordat în anul 1868 și solicită bursă și în anul viitor, în vederea continuării studiilor sale de drept în străinătate	282
251. — 1868 august 27, Brăila. — Din cererea lui Frederick Morphy către Primăria Brăila, prin care solicită reducerea taxelor fiscale pentru moara sa cu aburi	283
252. — 1868 septembrie 10, Brăila. — Proces-verbal întocmit de polițaiul orașului, Alecu Cecropide, cu privire la greva ciurarilor din portul Brăila	284
253. — 1868 septembrie 11, Brăila. — Adresa Poliției Brăila către procurorul Tribunalului Brăila, prin care se cere pedepsirea celor opt ciurari învinuiți de participare la greva din port	285
254. — 1868 septembrie 12, Brăila. — Rechizitoriu, înaintat judecătorului de instrucție de către procurorul Tribunalului de primă instanță al județului Brăila, asupra celor opt inculpați în procesul greviștilor din port	286
255. — 1868 octombrie 30, Brăila. — Tabel de școlile primare din Brăila, înaintat Ministerului Instrucțiunii Publice și al Cultelor de către Primăria Brăila	286

256. — 1868 noiembrie 6, Brăila. — Cererea reprezentantului Societății drumurilor de fier, concesiunea Stroussberg, către Primăria Brăila, privind cedarea unui loc pe malul Dunării pentru descărcarea materialelor necesare construcției căilor ferate 287
257. — 1868 noiembrie 9, Brăila. — Din adresa Consiliului general al județului Brăila către Primăria Brăila, prin care se propune înființarea unei școli industriale 288
258. — 1868, Brăila. — Mandat de depunere, întocmit de judecătorul de instrucție P. Ostianu, pentru Stancu Sava, inculpat în procesul greviștilor din portul Brăila 288
259. — 1869 aprilie 3, Brăila. — Cererea prezentată de Alexandru Whyte și Samoil Reinikel Primăriei Brăila, pentru obținerea unui teren pe care să construiască o moară cu aburi 289
260. — 1869 aprilie 24, Brăila. — Din cererea lui F. Brown către Primăria Brăila, pentru a i se vinde terenul închiriat pe care își construise o moară cu aburi 290
261. — (1869 mai 1), Brăila. — Din procesul verbal încheiat de Comisia interimară municipală Brăila, prin care s-a hotărât cedarea unui teren Societății pentru construcții de căi ferate, în vederea depozitării materialelor aduse cu vapoare 290
262. — 1869 mai 5, Brăila. — Din procesul verbal încheiat de Primăria Brăila și Subprefectura plășii Vădeni cu comandantul Punctului de grăniceri Brăila, cu privire la alegerea unui teren în port, unde să se poată înființa un șantier naval 291
263. — 1869 mai 22, Brăila. — Din procesul verbal încheiat de Consiliul comunal Brăila, prin care se stabilește numirea profesorului Giovanni Luigi Frollo la catedrele de limba română și latină de la gimnaziul din Brăila 292
264. — 1869 mai 30, Brăila. — Din adresa Primăriei Brăila către Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor, prin care se cere trecerea școlii comerciale din localitate în grija statului 293
265. — 1869 iunie 1, Brăila. — Din adresa Subprefecturii plășii Vădeni către Primăria Brăila, privind amenajarea terenului pentru Tîrgul Moșilor 294
266. — 1869 iunie 15, Brăila. — Din cererea lui C. Budescu către Primăria Brăila, prin care solicită permisiunea de a construi un teatru de vară în grădina publică 294
267. — 1869 iunie 27, Brăila. — Din adresa Prefecturii județului Brăila către Primăria Brăila, privind organizarea unui batalion de miliție și amenajarea unui depozit pentru arme 295
268. — 1869 august 10, Brăila. — Din oferta lui M. K'eim, făcută Primăriei Brăila, de a importa piatră din Scoția pentru pavarea străzilor orașului și construirea cheiului portului Brăila 296
269. — 1869 septembrie 7, Brăila. — Din adresa Regimentului 7 de infanterie către Primăria Brăila, prin care se anunță instalarea acestei unități militare cu garnizoană a orașului, solicitîndu-se încartiruirea ofițerilor 296
270. — 1869 septembrie 17, Brăila. — Din cererea lui Nicolae Holban, directorul unei trupe de teatru, către Primăria Brăila, pentru a da cîteva reprezentații în sala „Rally” 297

271. — 1869 noiembrie 24, Brăila. — Raportul Primăriei Brăila către Ministerul de Interne, cu privire la subvenționarea, din bugetul orașului, a celor doi studenți recomandați de Delegațiunea academică română din București 298
272. — (1869 decembrie 13), Brăila. — Cererea membrilor Comitetului teatral din Brăila către Primăria Brăila, privind problema înființării unui teatru permanent în localitate 298
273. — 1869 decembrie 14, Brăila. — Adresa lui Cleante Pappasoglu către Primăria Brăila, privind sosirea în oraș a unei trupe italiene de operă, care trebuia să susțină 45 de reprezentații 299
274. — 1870 ianuarie 20, Brăila. — Din statutul Societății de asigurare a transporturilor de produse agricole pe Dunăre „România”, cu sediul la Brăila 300
275. — 1870 februarie 21, Brăila. — Proces-verbal întocmit de profesorii gimnaziului din Brăila, prin care se consențează propunerea ce urmează a se face Primăriei Brăila de a se institui, în respectiva școală, științele comerciale, ca obiect de predare obligatoriu 301
276. — 1870 februarie 27, Brăila. — Ordin de zi pe legiune dat de comandantul Gărzii cetățenești din Brăila, privind paza de noapte a orașului 302
277. — 1870 aprilie 17, București. — Din adresa lui L. C. Manassis, reprezentantului unei societăți franceze pentru construcții edilitare, către Primăria Brăila, prin care se propune executarea unor lucrări de înfrumusețare a orașului, în valoare de 5 milioane franci 303
278. — 1870 august 25, Brăila. — Ordonanță a Primăriei Brăila prin care se anunță măsurile luate pentru a asigura frecvența elevilor de la clasele I—IV, obligatorii pentru copii în vîrstă de peste 8 ani 304
279. — 1871 februarie, Brăila. — Din memoriul unui mare număr de locuitori ai Brăilei, înaintat Primăriei Brăila, prin care se cer să fie luate măsuri pentru sistematizarea orașului 305
280. — 1871 martie 22, Brăila. — Memoriul mai multor părinți ai elevilor gimnaziului din Brăila către Primăria Brăila, prin care solicită a se lua măsuri în vederea ridicării nivelului de predare a matematicii în școală 306
281. — 1871 mai 26, București. — Ordinul Ministerului Agriculturii, Comerțului și Lucrărilor Publice către Primăria Brăila, prin care se face cunoscută cererea Agenției de navigație austriece pe Dunăre de a i se ceda un teren în portul Brăila pentru debarcader 307
282. — 1871 iunie 12, Brăila. — Cererea lui C. Ștefănescu, reprezentantul „Junimei studioase” brăilene, adresată Primăriei Brăila, pentru a da două spectacole la „Arena națională” 309
283. — 1871 iulie 16, Brăila. — Proces-Verbal privind stabilirea unui loc de acostare pentru vaporul „România”, proprietate a statului român, care făcea curse între Galați și Brăila 310
284. — 1871 august 5, Brăila. — Înștiințare a Primăriei Brăila prin care se face cunoscut locuitorilor că la 1 septembrie va avea loc inaugurarea cursurilor școlii comerciale 311
285. — 1871 august 16, București. Ordinul Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice către Primăria Brăila, prin care se aprobă transformarea Gimnaziului „Carol I” în școală comercială. 312

	Pag.
286. — 1871 septembrie 9, Brăila. — Cererea lui Iorgu Caragiale, conducătorul unei trupe de teatru, adresată Primăriei Brăila, pentru a da câteva reprezentații teatrale	313
287. — 1871 septembrie 20, Brăila. — Cererea administratorului Companiei dramatice italiene, în care juca celebra actriță Adelaide Ristori, către Primăria Brăila, pentru a da reprezentații teatrale în sala „Rally”	313
288. — 1871 octombrie 18, Brăila. — Decizia primarului Brăilei potrivit căreia se cedează lui G. Economide un teren pentru construirea unui stabiliment necesar asigurării transportului de mărfuri	315
289. — 1871 noiembrie 13, Brăila. — Din cartea de judecată a tribunalului în procesul dintre Primăria Brăila și locuitorii cătunului Piscu, comuna Islaz, pentru eliberarea locului pe care au clădit locuințe	316
290. — 1871 noiembrie 15, Brăila. — Cererea profesorului Ion C. Lerescu către Primăria Brăila, prin care solicită un ajutor financiar pentru tipărirea manualului său de istorie a comerțului	317
291. — 1871 decembrie 28, Brăila. — Cererea cîntăreței Maria Flechtenmacher, adresată Primăriei Brăila, prin care solicită permisiunea de a susține un concert în orașul Brăila.	319
292. — 1872 aprilie 24, Brăila. — Cererea lui Mihail Pascaly, reprezentantul Companiei dramatice a Teatrului Național din București, către Primăria Brăila, pentru obținerea permisiunii de a organiza câteva reprezentații teatrale în localitate	320
293. — 1872 mai 20, Brăila. — Din procesul verbal al Comisariatului de poliție — sectorul Culoarea roșie Brăila, privind falsificarea lumînărilor de ceară	320
294. — 1872 mai 26, Brăila. — Raportul Primăriei Brăila către Ministerul de Interne, privind soluționarea conflictului dintre aceasta și membrii Deputăției mercantile	321
295. — 1872 septembrie 5, Brăila. — Din cererea fotografului Iozef Budnicki către Primăria Brăila, referitoare la acordarea unei subvenții pentru a putea fotografia panorama orașului	323
296. — 1872 octombrie 27, Brăila. — Adresa Prefecturii județului Brăila către Primăria Brăila prin care se propune o colaborare în vederea construirii unei căi ferate între Buzău și Transilvania, prin Brașov	323
297. — 1873 ianuarie 16, Brăila. — Din contractul dintre Primăria Brăila și antreprenorii Emanoil Rosenthal și Grigore Heliad pentru construirea cheiului din portul Brăila	324
298. — 1873 martie 5, Brăila. — Cererea lui Gheorghe Florescu către Primăria Brăila pentru obținerea permisiunii de a săpa într-un loc unde crede să se afle îngropată o comoară	325
299. — 1873 mai 12, Brăila. — Din adresa Societății „Enosis” către Primăria Brăila, prin care solicită permisiunea de a organiza o reprezentație teatrală în limba greacă	326
300. — 1873 mai 25, Brăila. — Cererea actorului A. Vlădicescu, directorul unei trupe de teatru, către Primăria Brăila, pentru a organiza reprezentații teatrale	326

301. — 1873 iunie 28, Brăila. — Din procesul verbal încheiat în ședința Consiliului comunal Brăila în care s-a hotărât fixarea taxei cheiaului la cotele maxime, pentru a se crea fonduri necesare amenajării portului Brăila 327
302. — <1873 iulie> Brăila. — Referat înaintat Primăriei Brăila de către trei membri ai consiliului comunal, care aduc argumente împotriva instalării provizorii a spitalului civil din Brăila în casele Slătineanu 328
303. — 1873 noiembrie 15, Brăila. — Cererea lui Rameri Corsi, impresarul unei trupe italiene de operă, către Primăria Brăila, pentru a-i da permisiunea de a organiza spectacole 329
304. — 1874 ianuarie 31, Brăila. — Cererea actriței Ștefănescu Aneta, directorul trupei de teatru a orașului Brăila, către Primăria Brăila, prin care solicită sprijinul pentru înființarea unui teatru municipal în Brăila 330
305. — 1874 septembrie 22, Brăila. — Memoriu semnat de 51 de proprietari și căpitani de corăbii, către Primăria Brăila, prin care solicită stabilirea unor noi locuri de acostare în port 331
306. — 1874 octombrie 11, Brăila. — Din cererea lui F. Brown către Primăria Brăila, pentru a i se vinde terenul pe care era construită moara sa cu aburi, spre a-și putea extinde întreprinderea și a construi și alte fabrici 333
307. — 1874 noiembrie 2, Brăila. — Cererea profesorului Ion C. Lerescu către Primăria Brăila, prin care solicită punerea la dispoziție a unei săli pentru a ține conferințe periodice pe teme de economie politică, istoria comerțului, legislație etc. 334
308. — 1874 noiembrie 24, comuna Tichilești, județul Brăila. — Actul de naștere al scriitorului Constantin Sandu-Aldea 334
309. — 1875 aprilie 21, Brăila. — Din cererea direcției Companiei dramatice italiene, aflată în turneu la Brăila, către Primăria Brăila, referitoare la obținerea unei subvenții pentru a putea pleca în Italia 335
310. — 1875 septembrie 10, Brăila. — Din cererea lui N. Budeanu către Primăria Brăila, pentru a i se permite să instaleze în portul Brăila elevator care să servească la încărcatul cerealelor în vapoare 336
311. — 1876 martie 27, Brăila. — Cererea scriitorului George Baroni către Primăria Brăila, pentru a i se acorda o subvenție ziarului său „Gazeta de Brăila” 337
312. — 1876 aprilie 14, Galați. — Oferta scriitorului George Baroni către Primăria Brăila de a livra un număr de exemplare din cartea sa „Balade și legende”, pentru a fi împărțite ca premii elevilor 338
313. — 1876 aprilie 29, Brăila. — Din cererea lui P. Crâmbu, făcută Primăriei Brăila, privind vânzarea unui teren pe care să se construiască un teatru sau un hotel. 338
314. — 1876 iulie 7, Brăila. — Raportul lui I. Csiky către Primăria Brăila, privind înființarea, în localitate, a unei asociații sportive de gimnastică 339
315. — 1876 iulie 9, Brăila. — Din raportul inspectorului Gh. I. Sulioti către Primăria Brăila, privind rezultatele controlului efectuat la gimnaziul comunal 339
316. — 1876 august 5, Brăila. — Din ordonanța emisă de Tribunalul Brăila cu privire la procesul cauzat de descoperirea unui tezaur 341
317. — 1876 august 10, Brăila. — Din petiția unui grup de locuitori ai Brăilei către Primăria Brăila, prin care solicită înființarea a trei clase de comerț și industrie în cadrul gimnaziului din localitate 342

	Pag.
318. — 1876 august 26, Brăila. — Din raportul Prefecturii județului Brăila către Ministerul de Interne, privind reorganizarea administrativă a orașului Brăila pe circumscripții	343
319. — 1876 septembrie 26, Brăila. — Memoriul actriței Fanny Tardini către Primăria Brăila, prin care solicită o subvenție pentru trupa ei de actori, arătând importanța teatrului în evoluția culturii românești	344
320. — 1876 septembrie 27, Torino (Italia). — Scrisoarea președintelui Congresului medical de la Torino, prof. Jacinthe Pachioti, prin care aduce mulțumiri Primăriei Brăila pentru participarea doctorului Ștefănescu la congres	346
321. — 1876 noiembrie 9, Brăila. — Din tabelul cu date privind studiile profesorilor de la Gimnaziul comunal Brăila — astăzi Liceul „N. Bălcescu” — trimis de conducerea acestei instituții Primăriei Brăila	347
322. — 1876 noiembrie 15, Brăila. — Raportul doctorului Ștefănescu către Primăria Brăila, privind participarea la Congresul de la Torino și intenția de a elabora un studiu asupra spitalelor din nordul Italiei	348
323. — 1877 martie 2, Brăila. — Din procesul verbal încheiat de Consiliul comunal Brăila, conținând debaterile referitoare la incendiul izbucnit la fabrica de pâine a lui A. Borghetti	343
324. — 1877 aprilie 3, Brăila. — Cererea comandantului Regimentului 2 dorobanți, adresată Primăriei Brăila, pentru încartiruire pe timpul concentrării	349
325. — 1877 aprilie 18, București. — Ordinul Ministerului de Interne către Primăria Brăila, privind respectarea convenției încheiate între guvernul român și rus, referitoare la trecerea armatelor rusești prin România	350
326. — 1877 aprilie 23, Brăila. — Din raportul comandantului gărzii civice și al garnizoanei Brăila către Primăria Brăila, privind paza orașului	350
327. — 1877 aprilie 24, Brăila. — Din procesul verbal încheiat de primarul Brăilei, cu privire la cheltuielile ce trebuiau făcute cu ocazia vizitei în oraș a marelui duce Nicolae al Rusiei	351
328. — 1877 aprilie 27, Brăila. — Înștiințarea dată de Primăria Brăila, referitoare la cursul rublei	352
329. — 1877 aprilie 30, Brăila. — Adresa Prefecturii județului Brăila către Primăria Brăila, prin care se comunică telegrama ministrului de interne, privind trecerea armatelor ruse prin județ	352
330. — 1877 mai 28, Brăila. — Adresa comandantului Gărzii cetățenești către Primăria Brăila, prin care face cunoscut decretul conform căruia milițienii se contopesc în garda orașenească	353
331. — 1877 iunie 2, București. — Ordinul de zi nr. 15 al Marelui Cartier General, prin care maiorul Murgescu este citat pe Armată pentru acțiunea întreprinsă la 12 mai 1877, când a fost scufundat un monitor turcesc	353
332. — 1877 iunie 2, Brăila. — Din procesul verbal al Consiliului comunal Brăila, privind acordarea ajutorului solicitat de soțiile rezerviștilor chemați sub drapei	354
333. — 1877 iunie 5, Brăila. — Scrisoarea lui D. B. Obeanu, președintele Tribunalului Brăila, adresată primului ministru, cu privire la contribuția bănească a unor brăileni pentru înzestrarea armatei	355

334. — 1877 iunie 17, Brăila. — Adresa Prefecturii județului Brăila, către Primăria Brăila prin care se cere a se pune la dispoziția Regimentului de husari „Alexandru” mijloacele de transport necesare 356
335. — 1877 iunie 21, Brăila. — Din oferta făcută Primăriei Brăila de către Cleopatra Lemone, cu privire la închirierea caselor sale în care se află poșta rusă . . . 357
336. — 1877 septembrie 6, Brăila. — Din ordonanța Primăriei Brăila prin care se anunță locuitorilor orașului că 8 septembrie este zi de doliu național în memoria ostașilor români și ruși căzuți în bătălia de la Plevna 358
337. — 1877 septembrie 9, Brăila. — Decizia Consiliului comunal Brăila privind depunerea sumei de 30.000 lei din creditul afectat prin buget construcțiilor, pentru a se cumpăra arme armatei române 358
338. — 1877 octombrie 7, Brăila. — Raportul comisarului interior al Primăriei Brăila, înaintat primăriei locale, referitor la cheltuielile făcute pentru decorarea peronului gării, cu ocazia trecerii împăratului Rusiei, Alexandru al II-lea 360
339. — 1877 noiembrie 4, Brăila. — Adresa Prefecturii districtului Brăila către Primăria Brăila, prin care aceasta este invitată la inaugurarea școlii profesionale de fete a județului, ce va avea loc la 8 noiembrie 362
340. — 1877 decembrie 17, Brăila. — Din procesul verbal al Consiliului comunal Brăila privind cheltuielile făcute cu ocazia sărbătoririi luării Plevnei și a întâmpinării în gară a împăratului Rusiei, Alexandru al II-lea 362
341. — 1878 martie 14, Brăila. — Petiția unui proprietar de imobil, adresată Primăriei Brăila, în care menționează că în anul 1877 a fost încartiruit în casa sa maiorul Murgescu 363
342. — 1878 august 5, Brăila. — Adresa Primăriei către consilierii comunali, privind întâmpinarea Regimentului 5 călărași care a reputat victorii în războiul de independență 364
343. — 1878 octombrie 18, Brăila. — Proces-verbal încheiat în ședința Consiliului comunal Brăila, privind intrarea armatei române în Dobrogea 365
344. — 1878 octombrie, Brăila. — Din memoriul unui grup de brăileni către Primăria Brăila, prin care cer să se execute lucrări de canalizare și aprovizionare cu apă a orașului 366
345. — 1878 noiembrie 11, Brăila. — Cererea șefului de Stat-Major al Diviziei active, adresată comandamentului Garnizoanei Brăila, pentru încartiruirea unei companii din Regimentul 6 de linie, care urma să intre în orașul Măcin 367
346. — 1879 iunie 26, Brăila. — Referat al profesorului Cristodul J. Suliotti asupra examenelor de sfârșit de an la gimnaziul din oraș, înaintat Primăriei Brăila . . . 368
347. — 1879, Brăila. — Proces-verbal al Comisiei pentru fixarea limitelor portului Brăila, prin care se consenuează hotărîrea acesteia cu privire la delimitarea portului 369
- 348 — 1880 februarie 22, Brăila. — Ordinul circular al Ministerului de Finanțe — înaintat Primăriei Brăila de către Biroul vamal Brăila — privind dispozițiile legii de porto-franc 370
349. — 1881 decembrie 1, Brăila. — Actul de vânzare a fabricii de spirt și a morii, proprietatea lui Gr. C. Monteoru, înaintat Primăriei Brăila de către avocatul acesteia 372

350. — 1882 februarie 27, Brăila. — Tabel întocmit de comisarul comunal al despărțirii I (circumscripție) și înaintat Primăriei Brăila, cuprinzând brutăriile existente în acest sector în anul 1882
351. — 1882 martie 1, Brăila. — Tabel întocmit de comisarul comunal al despărțirii a II-a (circumscripție) și înaintată Primăriei Brăila, cuprinzând brutăriile existente în acest sector în anul 1882
352. — 1882 martie 12, Brăila. — Plângerea unui zaraf brăilean — cu prăvălie — înaintată Primăriei Brăila, împotriva zarafilor ambulanți 373
353. — 1882 aprilie 16, Brăila. — Cererea mai multor comercianți din Brăila, adresată Primăriei Brăila, pentru eliberarea locurilor necesare expunerii mărfurilor în Piața Poporului, unde a fost mutat Tîrgul Moșilor 373
354. — 1882 aprilie 30, Brăila. — Cererea unor comercianți adresată Primăriei Brăila, pentru a fi scutite de vamă mărfurile ce sînt produse în oraș 374
355. — 1882 mai 8, Brăila. — Raportul Biroului vamal Brăila către Primăria Brăila, privind aplicarea taxei vamale numai la import 375
356. — 1882 mai 12, Brăila. — Raportul comisarului comunal al oborului către Poliția Brăila, privind vânzarea cerealelor de către săteni în oborul orașului 375
357. — 1882 septembrie 3, Brăila. — Referatul Serviciului de constatare comunal, înaintat Primăriei Brăila, privind istoria orașului — geografic, demografic, edilitar 376
358. — 1882 decembrie 31, Brăila. — Adresa Căpităniei portului Brăila către Primăria Brăila, prin care se informează că agenția vapoarelor Freyssinet a construit debarcaderul din port în urma autorizației date de Ministerul Afacerilor Străine 379
359. — 1883 martie, București. — Ordinul telegrafic al Ministerului de Finanțe către Primăria Brăila, prin care se comunică decizia guvernului român privind suprimarea serviciului vamal la barierele orașului 381
360. — 1883 mai 4, București. — Ordinul Ministerului de Interne către Prefectura județului Brăila, privind reglementarea arendării serviciului de trecere peste Dunăre, care urmează a fi făcut de comunele riverane 381
361. — 1883 septembrie Brăila. — Din plîngerea comercianților brăileni către Primăria Brăila împotriva concurenței pe care o fac comercianții ambulanți 382
362. — 1883 octombrie 9, comuna Batogu, jud. Brăila. — Act de naștere al actriței Maria Fîlotti 383
363. — 1884 martie 28, Brăila. — Din raportul Serviciului sanitar al orașului Brăila către Primăria Brăila, prin care se înaintează situația asupra stării și funcționării fabricii de spirt a lui Lazăr Predingher 384
364. — 1884 august 11, Brăila. — Actul de naștere al scriitorului Panait Istrati 386
365. — 1885 ianuarie 26, Brăila. — Situația statistică a proprietăților din oraș (case și terenuri), înaintată de Primăria Brăila către Ministerul Industriei, Comerțului și Domeniilor Statului 389
366. — 1885 ianuarie 28, Brăila. — Din concluziile Primăriei Brăila în procesul cu industriașul Lazăr Predingher, trimise Tribunalului Brăila 392
367. — 1885 iulie 8, Brăila. — Din procesul verbal al Comitetului permanent al Brăilei, în care se consemnează alipirea comunei Islaz la orașul Brăila 393

	Pag.
368. — 1885 august 25, București. — Adresa Asociației generale a studenților universitari români către Primăria Brăila, în care, anunțându-se ținerea congresului în acest oraș, se elogiază spiritul de ospitalitate al brăilenilor	394
369. — 1885 septembrie 5, Brăila. — Circulara Primăriei Brăila prin care se aduce la cunoștință brăilenilor că în zilele de 6—11 septembrie se va ține în Brăila al VI-lea Congres al tinerimii universitare	395
370. — 1885 septembrie 18, Brăila. — Adresa Prefecturii județului Brăila către primăria locală, prin care se comunică ordinul Ministerului Afacerilor Străine referitor la suprimarea Viceconsulatului Italiei din Brăila și instituirea unei agenții consulare	396
371. — 1885 octombrie 1, Brăila. — Din procesul verbal încheiat de Consiliul comunal Brăila, privind schimbarea denumirii unor străzi, înaintat Ministerului de Interne	397
372. — 1885 octombrie 3, Brăila. — Tabel de străzile orașului Brăila, înaintat de primărie către Ministerul de Interne, în vederea schimbării unora dintre denumiri.	398
373. — 1886 mai 7, Brăila. — Cererea industriașilor germani Hermann Klabunde și August Wolter către Primăria Brăila, prin care își anunță intenția de a construi în oraș o fabrică de porțelan	399
374. — 1886 mai 31, Brăila. — Tabel privind denumirea piețelor din orașul Brăila, întocmit de Primăria Brăila în scopul confecționării tăblițelor indicatoare	400
375. — 1887 februarie 13, Brăila. — Din înștiințarea dată de Primăria Brăila pentru participarea patentarilor de clasa I și a II-a din oraș — înscrși în listă — la alegerea unui membru în comitetul Bursei	401
376. — 1887 aprilie 27, Brăila. — Din adresa Regimentului 32 dorobanți către Primăria Brăila, privind înființarea unei școli pentru copiii de trupă	402
377. — 1887 iulie 9, Brăila. — Procesul verbal al Consiliului comunal Brăila, prin care se consenmează decizia acestuia de a suprima subvenția acordată Regimentului 23 dorobanți pentru întreținerea muzicii și completarea instrumentelor	403
378. — 1887 septembrie 10, Brăila. — Din raportul Camerei de comerț Brăila către Primăria Brăila, privind situația oboului	404
379. — 1887 noiembrie 25, Brăila. — Cererea lui Coquelin Ainé de la Comedia Franceză, adresată Primăriei Brăila, pentru autorizarea a două reprezentații în acest oraș	405
380. — 1887 noiembrie 26, Brăila. — Din darea de seamă, întocmită de medicul veterinar și înaintată Primăriei Brăila, asupra situației vitelor intrate în abator sau exportate	406
381. — 1887 decembrie 1, Brăila. — Din raportul medicului primar al orașului Brăila către Primăria Brăila, privind igiena și sănătatea publică, situația deceselor și a nașterilor în anul 1887	407
382. — 1887 decembrie 1, Brăila. — Din raportul Serviciului spitalului comunal Brăila, înaintat Primăriei Brăila, privind lipsurile constatate în întreținerea spitalului; se dă o statistică a bolnavilor	410
383. — 1887 decembrie 1, Brăila. — Tabel statistic întocmit de Oficiul stării civile Brăila, privind mișcarea populației orașului în perioada 1 ianuarie — 1 decembrie 1887	411

384. — 1888 *ianuarie 1, Brăila*. — Din darea de seamă, întocmită de primarul orașului Brăila, asupra administrației comunale, însoțită de proiectul de buget pe anul financiar 1888 — 1889 412
385. — 1888 *februarie 8, Brăila*. — Procesul verbal de consemnare a alegerii sindicului pentru comitetul Bursii Brăila, înaintat Ministerului Agriculturii, Comerțului și Domeniilor de către Primăria Brăila 417
386. — 1888 *septembrie, Brăila*. — Cererea mai multor comercianți brăileni către Primăria Brăila, pentru instalarea unei tăbăcării pe locul solicitat de Tache Gheorghiu 418
387. — 1889 *ianuarie 16, Brăila*. — Raportul Primăriei Brăila către Ministerul de Război, privind propunerea pentru înființarea unui serviciu de pompieri cu persoane ieșite din armată 419
388. — 1889 *mai 2, Brăila*. — Din procesul verbal al Consiliului comunal Brăila, privind necesitatea înființării gimnaziului clasic 420
389. — 1889 *august, Brăila*. — Petiția mai multor lăutari brăileni, adresată Primăriei orașului Brăila, pentru a fi scutiți de taxă 424
390. — 1890 *ianuarie 5, Brăila*. — Tabel statistic de societăți economice, culturale, de binefacere etc., trimis de Prefectura județului Brăila către Primăria Brăila.
391. — <1890 *martie 1*>, *Brăila*. — Cererea unor locuitori brăileni, înaintată Primăriei Brăila, pentru obținerea permisiunii de a construi case în cătunul Comorofca. 425
392. — 1890, *Brăila*. — Raportul Primăriei Brăila către Ministerul de Interne, privind alipirea la comuna Islaz a cătunelor dependente de ea — Piscu și Comorofca. 426
393. — 1891 *iunie 27, Brăila*. — Din procesul verbal al Consiliului comunal Brăila, în care se stabilește ca antreprenorul construcției uzinei de apă să înceapă aprovizionarea cu apă a orașului înainte de punerea în funcțiune a filtrelor 426
394. — 1891 *iunie 27, Brăila*. — Procesul verbal al Consiliului comunal Brăila, prin care s-a hotărât cedarea unui teren pe izlaz în scopul construirii unei gări de triaj și al extinderii rețelei de cale ferată de către Direcția C.F.R. 427
395. — 1891 *octombrie 23, Brăila*. — Actul de naștere al lui Dumitru Panaitescu-Perpessicius 429
396. — 1892 *ianuarie 17, Brăila*. — Din cererea unor locuitori brăileni, adresată Prefecturii județului Brăila, privind amenajarea drumului pentru transporturi la Dunăre, micșorat și aglomerat în urma construirii bazinului 433
397. — 1893 *iulie 22, Brăila*. — Din înștiințarea dată de Primăria orașului Brăila, prin care se aduc la cunoștință brăilenilor condițiile de executare a unui obor public pe izlaz 434
398. — 1893 *august 18, Brăila*. — Din contractul încheiat între Primăria orașului Brăila și inginerul Ilie Radu pentru alcătuirea proiectului unui castel de apă. 435
399. — 1893 *octombrie 22, Brăila*. — Raportul medicului veterinar către Primăria Brăila, prin care susține ca târgurile de vite să aibă loc numai la oborul comunal 435
400. — 1894 *ianuarie 15, Brăila*. — Raportul medicului veterinar către Primăria orașului Brăila, prin care se propune ca târgul de vite săptămânal să se țină duminică 436

	Pag.
401. — 1894 martie 15, Brăila. — Tabel de loșurile de pe izlaz destinate pentru fabrici, ateliere și locuințe, întocmit de serviciul tehnic din cadrul Primăriei Brăila	437
402. — 1894 martie 18, Brăila. — Proces-verbal al comisiei numite de către Consiliul comunal Brăila pentru fixarea și parcelarea zonei de fabrici a orașului	438
403. — 1895 ianuarie, Brăila. — Cererea fabricanților de cărămidă și a depozitarilor de cherestea, către Prefectura județului Brăila, pentru deschiderea unei căi de comunicație între port și izlaz, pe sub linia ferată	440
404. — 1895 februarie 24, Brăila. — Din raportul serviciului tehnic către Primăria Brăila, referitor la descoperirea mormântului lui Iacobson și al lui Flechtenmacher la cimitirul Sf. Spiridon și Sf. Maria, cu ocazia transportării și reînhumării osemintelor.	441
405. — 1895 martie 13, Brăila. — Proces-verbal întocmit de către serviciul tehnic din cadrul Primăriei Brăila, referitor la delimitarea comunei urbane Brăila de comuna rurală Islaz	443
406. — 1895 mai 17, București. — Jurnalul Consiliului Tehnic Superior privind fixarea perimetrului orașului Brăila și parcelarea unei părți din terenul izlazului pentru fabrici	444
407. — 1895 august 24, Brăila. — Din raportul Primăriei Brăila către Ministerul de Interne, privind izlazul orașului și înstrăinarea unor porțiuni din suprafața acestuia	445
408. — 1895 decembrie 21, Brăila. — Raportul Serviciului de percepere a taxelor Brăila către Primăria orașului Brăila, privind înființarea barierelor pentru a nu se introduce noaptea mărfuri în oraș	446
409. — 1896 ianuarie, Brăila. — Cererea mai multor comercianți din Brăila, adresată Primăriei orașului Brăila, pentru menținerea zonei orașului, deoarece mutarea acestora ar lovi în comerțul exercitat la barieră	447
410. — 1896 martie 9, Brăila. — Petiția unor tinichigii brăileni, adresată Primăriei orașului Brăila, pentru a obține permisiunea de a exercita comerțul ambulant.	448
411. — 1896 martie 15, Brăila. — Ordonanța Primăriei Brăila prin care se interzice vânzătorilor ambulanți de pește de a-și expune marfa în Piața Poporului și Piața Regală, pentru evitarea concurenței	449
412. — 1896 septembrie 7, Brăila. — Cererea lui G. Curato către Primăria orașului Brăila, pentru a i se ceda un teren în vederea înființării unui șantier naval.	450
413. — 1896 decembrie 31, Brăila. — Raportul medicului primar Iorgandopol, înaintat Primăriei orașului Brăila, privind activitatea serviciului sanitar al orașului pe anul expirat	450
414. — 1897 ianuarie 24, Brăila. — Adresa șefului orchestrei orașului, N. Alexandrescu, către Primăria orașului Brăila, prin care depune în contul Serviciului muzicii comunale suma primită din partea trupei franceze de operetă, pentru acompaniamentul orchestral al spectacolelor acestea	451
415. — 1897 martie 25, Brăila. — Raportul Primăriei orașului Brăila către Ministerul de Interne, cu privire la concesionarea instalării unei rețele de tramvaie electrice la Brăila de către Societatea „Helios” din Colonia (Köln)	452
416. — 1897 aprilie 19, Brăila. — Tabel statistic privind situația economică, socială și demografică a orașului Brăila, completat de Primăria Brăila la cererea Statului Major general al armatei	

	Pag.
417. — 1897 august 27, Brăila. — Adresa de răspuns prin care Primăria Brăila informează Primăria Iași asupra situației principalelor fabrici de făină	453
418. — 1897 noiembrie 5, Sofia (Bulgaria). — Adresa Municipality orașului Sofia către Primăria orașului Brăila, prin care solicită un exemplar din caietul de sarcini privind introducerea iluminatului electric și instalarea unei linii de tramvai electric	453
419. — 1898 februarie 25, București. — Decret privind sancționarea și promulgarea legii pentru concesionarea de către Societatea „Helios” din Colonia (Köln) a construirii unei linii de tramvai electric ce va lega orașul Brăila de parcul Monument și stațiunea balneară Lacu Sărat	454
420. — 1899 mai 20, Brăila. — Înștiințare prin care liceele din Brăila invită pe locuitorii orașului să participe la solemnitatea înmînării trofeului obținut de elevi la concursul de oină, desfășurat anterior la București	455
421. — 1899 noiembrie 25, Brăila. — Adresa Camerei de comerț și industrie din Brăila către Primăria orașului Brăila, referitoare la construirea unui nou sediu al camerei de comerț în port, în conformitate cu ordinul Ministerului Lucrărilor Publice, emis încă din 1892	457
422. — 1900 iunie 23, Brăila. — Adresa prin care oficiul din Brăila al Societății Helios Elektrizitäts-Aktien — Gesellschaft cere Primăriei Brăila aprobarea pentru punerea în circulație a tramvaiului pe linia oraș — Lacu Sărat. Cu acest prilej este invitat primarul să ia parte la cursa de încercare stabilită pentru 24 iunie 1900	458
423. — 1901 aprilie, Brăila. — Cererea lui Ene Stroescu către Primăria Brăila, privind acordarea unui teren pe izlazul orașului pentru construirea unor stabilimente industriale: o fabrică de decorticat orz, o moară, o fabrică de ceramică, de asemenea și o florărie	459
424. — 1901 iunie 22, Brăila. — Adresa Fabricii „Ancora” din Brăila către Primăria Brăila, privind angajarea unui grup de ucenici în vederea calificării lor în meserii legate de prelucrarea metalelor	461
425. — 1902 ianuarie 19, București. — Adresa Societății istorice a studenților în litere din București către Primăria orașului Brăila, privind organizarea unei conferințe în acest oraș, pentru mărirea fondurilor necesare ridicării unui mausoleu lui Mihai Viteazul	462
426. — 1902 februarie 1, București. — Adresa Asociației generale a studenților universitari români, secția București, către Primăria orașului Brăila, prin care solicită permisiunea de a organiza un bal în Brăila în vederea strîngerii fondurilor necesare reprezentanților români la Congresul studențesc internațional de la Budapesta	463
427. — 1902 septembrie 24, Brăila. — Adresa Uniunii studenților români din București către Comisia interimară Brăila privind măsurile ce trebuie luate pentru primirea unei delegații de studenți italieni, aflați în vizită în România	464
428. — 1902 septembrie 26, Brăila. — Adresa lui A. P. Marinescu, conducătorul unei trupe de operetă, către Comisia interimară Brăila, prin care se anunță că își amîină o reprezentație pentru a se putea organiza în sala „Rally” un banchet în cinstea studenților italieni aflați în vizită la Brăila	465
429. — 1902 noiembrie 21, Brăila. — Din adresa Societății de încurajare pentru îmbunătățirea rasei animalelor din Brăila, referitoare la construcția unui hipodrom în care să se organizeze concursuri hipice	466

430. — 1903 aprilie 30, Brăila. — Cererea lui George Kuzmik către Primăria orașului Brăila pentru a i se permite să organizeze spectacole de cinematograf — printre primele manifestări de acest fel din Brăila 467
431. — 1904 ianuarie 21, Brăila. — Cererea lui I. P. Bancotescu, reprezentantul Societății anonime „Rizeria română”, pentru cedarea unui teren în vederea construirii unei fabrici de curățat orez 468
432. — 1904 februarie 6, Brăila. — Adresa Cercului corpului didactic brăilean „Concordia” către Primăria orașului Brăila, prin care se anunță înființarea acestuia. 469
433. — 1904 aprilie 2, Brăila. — Adresa Comitetului sportiv de „lawn tennis” — tenis de câmp — din Brăila către Primăria Brăila, prin care solicită acordarea unui spațiu în parcul „Monument” pentru amenajarea unui teren de sport 469
434. — 1904 mai 18, Brăila. — Cererea profesorului de sport, Radu S. Corbu, către Primăria orașului Brăila, pentru subvenționarea echipei de oină a orașului, în vederea deplasării la concursul dotat cu Marele premiu, organizat la Buzău 470
435. — 1904 decembrie 11, Brăila. — Din adresa Agenției teatrale „Doina” din Brăila către Primăria orașului Brăila, prin care solicită participarea orchestrei comunale la o reprezentație dată în sala „Rally” 471
436. — 1904, Brăila. — Tabel de numele străzilor și numărul caselor din orașul Brăila 471
437. — 1905 martie 29, Brăila. — Cererea adresată Primăriei Brăila de către secretarul tenorului Ioan Dumitrescu, referitoare la taxele fiscale impuse reprezentațiilor cu operele „Elena” și „Hughenoții” 473
438. — 1905 iunie 3, Brăila. — Cererea înaintată de L. Zaharia Primăriei orașului Brăila, pentru permisiunea de a organiza o reprezentație teatrală cu piesa „Vlad Țepeș” 474
439. — 1905 septembrie 4, Brăila. — Adresa Prefecturii județului Brăila către Primăria orașului Brăila, prin care se anunță organizarea unui congres al studenților în localitate 474
440. — 1905 octombrie 21, Brăila. — Cererea mamei actriței Maria Filotti, adresată Primăriei Brăila, referitoare la taxele fiscale impuse la reprezentația teatrală a piesei „Gioconda” 475
441. — 1905, Brăila. — Tabel de mărfurile aduse cu vasele poștale ale unor societăți în anii 1901—1905 475
442. — 1906 ianuarie, București. — Adresa Asociației generale a studenților universitari români din București către Primăria orașului Brăila, prin care se anunță alegerea unui nou comitet de conducere și se mulțumește pentru ajutoarele materiale primite de la brăileni 476
443. — 1906 aprilie 8, Brăila. — Cererea lui Alexandru C. Bărcănescu, conducătorul unei trupe de operă și operetă, adresată Primăriei orașului Brăila, prin care solicită participarea orchestrei orașului la reprezentații 477
444. — 1906 mai 3, Brăila. — Cererea armatorului Gheorghe Theodoroff, adresată Primăriei orașului Brăila, pentru a i se ceda un teren, în scopul înființării unui șantier naval 478
445. — 1906 mai 4, Brăila. — Proces — verbal al comisiei formată din consilierii tehnici ai Primăriei orașului Brăila, prin care se desemnează un teren pentru

- înființarea unei fabrici de nituri și șuruburi și a unui șantier naval de către Ion C. Popa 478
446. — 1906 iunie 6, Brăila. — Cererea lui V. Bellu către Primăria orașului Brăila, pentru reprezentarea piesei „O noapte furtunoasă”, jucată de un grup de studenți în sala „Peleş” 479
447. — 1906 august 31, Brăila. — Cererea lui Hristache Gh. Maruș, înaintată Primăriei orașului Brăila, pentru autorizarea unei reprezentări în beneficiul Societății aromâno-macedonene din Brăila 480
448. — 1906 septembrie 8, Brăila. — Cererea lui Al. P. Marinescu, directorul unei trupe de operetă, către Primăria orașului Brăila, prin care solicită participarea orchestrei orașului la reprezentațiile date în sala „Rally” 481
449. — 1906 septembrie 9, Brăila. — Adresa comitetului de conducere al societății albaneze „Dialeria Schipetare” către Primăria orașului Brăila, prin care se anunță organizarea unei reprezentări teatrale în vederea măririi fondului propriu și a ajutorării macedoromânilor 481
450. — 1906 septembrie 28, Brăila. — Cererea industriașului Carol von Hatvany-Deutsch, către Primăria orașului Brăila, prin care solicită permisiunea de a construi o fabrică de celuloză care să folosească ca materie primă stuful din Delta Dunării 482
451. — 1906 septembrie 29, Brăila. — Adresa Societății culturale „Avântul” din Brăila către Primăria orașului Brăila, privind organizarea unei șezători literare 485
452. — 1906 noiembrie 28, Craiova. — Adresa comitetului de conducere al Teatrului Național din Craiova, trimisă Primăriei orașului Brăila, prin care se face propunerea organizării stagiunii teatrale anuale la Brăila de către trupa Societății dramatice din Craiova 485
453. — 1907 ianuarie 31, Brăila. — Adresa Poliției Brăila către Poliția capitalei, prin care se fac referiri la activitatea lui N. D. Cocea 486
454. — 1907 martie 21, Brăila. — Copie de pe telegrama trimisă de prefectul județului Brăila către Ministerul de Interne, prin care cere să se ia măsuri urgente de incorporare a lui N.D. Cocea, întrucât a doua zi era prevăzută o întrunire socialistă de solidarizare cu țăranii răsculați 487
455. — 1907 martie 23, Brăila. — Din adresa Serviciului hidraulic Galați către Primăria orașului Brăila, referitoare la construirea localului Bursei Brăila 488
456. — 1907 martie 24, Brăila. — Telegrama trimisă de prefectul jud. Brăila către ministrul de interne, prin care cere trupe pentru potolirea răscoalei în județ, precizînd că a arestat un grup de socialiști în frunte cu N. D. Cocea 489
457. — 1907 martie 29, Brăila. — Cererea lui James Cowan, către Primăria orașului Brăila, pentru cedarea unui teren în vederea construirii unei fabrici de brichetat cărbune 489
458. — 1907 iunie 13, Brăila. — Cererea lui N. D. Cocea, către Primăria orașului Brăila, privind organizarea unei serbări în folosul casei de ajutor a muncitorilor 490
459. — 1907 iulie 6, Brăila. — Contract încheiat între Primăria orașului Brăila și Societatea anonimă „Steaua Română”, prin care primăria închiriază societății un alt teren pentru mărirea aceluia unde sînt instalate rezervoarele de petrol 492

	Pag.
460. — 1907 noiembrie 9, Brăila. — Scrisoarea lui N. D. Cocea către I. C. Frimu, prin care i se comunică date despre preocupările sale de avocatură, ziaristică și legăturile cu conducerea sindicaia	493
461. — 1908 octombrie 17, București. — Cererea sculptorului Dima Pavelescu din București, adresată Primăriei orașului Brăila, pentru a i se permite restrângerea textului inscripției de pe placa ce trebuia așezată la statuia împăratului Traian din centrul orașului	494
462. — 1908 noiembrie 4, Brăila. — Ordinul Primăriei orașului Brăila către serviciul contabilității privind scăderea chiriei plătite de Societatea Româno-Americană, deoarece Ministerul de Interne nu a aprobat acesteia închirierea terenului pentru înființarea unor rezervoare-depozite de petrol	495
463. — 1909 martie 7, Brăila. — Tabel de tipografiile din orașul Brăila, întocmit de poliție pentru Primăria Brăila	499
464. — 1909 decembrie 12, București. — Adresa Direcțiunii Poliției și Siguranței Generale către Cabinetul Ilfov, prin care se face cunoscut că au fost trimise corespondența și registrele confiscate	499
465. — 1910 februarie 8, Brăila. — Din adresa Serviciului hidraulic Brăila către Serviciul hidraulic Galați, prin care solicită o intervenție la minister pentru a i se aproba fabricii de decorticare a orezului instalarea unei conducte de apă	500
466. — 1910 februarie 19, Brăila. — Din raportul de situație al Poliției orașului Brăila, înaintat Prefecturii județului Brăila, privind întrunirea celor peste 600 de muncitori din port, la care au vorbit Ștefan Grigoriu și Gheorghe Cristescu	500
467. — 1910 martie 11, Brăila, — Din raportul de situație al Poliției orașului Brăila, înaintat Prefecturii județului Brăila, privind întrunirea de la sediul sindicatului, la care au participat peste 400 de muncitori	502
468. — (1911 martie), Brăila. — Tabel de întreprinderile industriale și atelierele meșteșugărești din Brăila, în anul 1911, întocmit de Poliția Brăila pentru a fi trimis Ministerului Industriei și Comerțului	503
469. — 1911 mai, Brăila. — Cererea lui Șerbănescu Zamfir, cultivator de zarzavat, adresată Primăriei Brăila, pentru acordarea unui hectar de pământ pe izlazul orașului în vederea instalării unor sere de legume	506
470. — 1911 iunie 26, Brăila. — Notă informativă cu privire la prezența sindicalistului G. Cristescu în Brăila și la grevele ce au avut loc în Galați.	506
471. — 1912 februarie 19, Brăila. — Din adresa Cercului cultural „Voltaire” din Brăila către Primăria orașului Brăila, prin care solicită reducerea taxelor fiscale pentru o serată muzicală	507
472. — 1912 februarie 29, Galați. — Din raportul Serviciului hidraulic Galați către Direcția serviciului hidraulic București, cu privire la cererea lui Valeriano și Lykiardopulos, pentru instalarea unei conducte de apă la moara ce o construiesc în Brăila	508
473. — 1912 aprilie 9, Brăila. — Din adresa Societății de gimnastică și sport din Brăila către Primăria orașului Brăila, referitoare la competițiile organizate cu concursul a 16 asociații sportive din țară	509
474. — 1912 iulie 31, comuna Islaz. — Tabel de fabricile situate pe teritoriul comunei Islaz, județul Brăila, înaintat de către primăria localității către Prefectura județului Brăila	510

	Pag.
475. — 1912 august 2, Brăila. — Tabel de fabricile aflate în Brăila, întocmit de poliția orașului și înaintat Prefecturii județului Brăila	510
476. — 1912 octombrie 1, Brăila. — Cererea lui Leon M. Popescu și R. Rătescu, către Primăria orașului Brăila, referitoare la reducerea taxelor fiscale la reprezentațiile primului film românesc de lung metraj „Războiul pentru independență”	512
477. — 1913 ianuarie 16, Brăila. — Adresa Camerei de comerț și industrie Brăila, către Primăria orașului Brăila, prin care se înaintează o sumă de bani strînsă în cadrul acțiunii „subscripția pentru un submarin”	513
478. — 1913 aprilie 3, Brăila. — Tabel de tipografiile existente în orașul Brăila, trimis de Prefectura județului Brăila Bibliotecii Academiei Române	514
479. — 1913 aprilie 5, Brăila. — Raportul Prefecturii județului Brăila către Ministerul Afacerilor Străine, referitor la monumentul din orașul Brăila	514
480. — 1913 mai 6, Brăila. — Raportul Prefecturii județului Brăila către Ministerul de Interne, privind situația fabricilor și atelicrelor în timpul grevei generale	516
481. — 1913 august 19, Brăila. — Raportul unui comisar de poliție din Brăila către Primăria orașului Brăila, privind cheltuielile legate de vizita în localitate a lui Venizelos, primul ministru al Greciei	517
482. — 1914 mai 17, Brăila. — Tabel de numele marinarilor de pe crucișătorul „Potemkin” — întocmit de Brigada specială de siguranță Brăila — care primiseră permisiunea să locuiască în orașul Brăila	517
483. — 1914 iunie 11, Brăila. — Cererea actorului Constantin Nottara, către Primăria orașului Brăila, pentru obținerea permisiunii de a da o reprezentație teatrală cu piesa „O eroare judiciară”	518
484. — 1915 ianuarie 22, Brăila. — Din adresa Cercului cultural „Voltaire” din Brăila către Primăria orașului Brăila, privind organizarea unei serate în vederea ajutorării refugiaților din Belgia ocupată	519
485. — 1915 ianuarie 30, Brăila. — Raportul Poliției Brăila către Primăria orașului Brăila, privind organizarea unor serate de către sindicatele muncitorești brăilene	520
486. — 1915 februarie 12, Brăila. — Cererea lui M. Agent către Primăria orașului Brăila pentru a fi scutită de taxă o șezătoare literară în beneficiul poetului Barbu Nemțeanu	521
487. — 1915 martie 26, Brăila. — Adresa Cercului studențesc brăilean către Primăria orașului Brăila, prin care se solicită a fi scutită de taxe o serbare artistico-literară ale cărei beneficii urmau să fie utilizate pentru înființarea unor biblioteci populare	521
488. — 1915 aprilie 28, Brăila. — Adresa Liceului „Nicolae Bălcescu” către Primăria orașului Brăila, privind organizarea unui festival artistic pentru strîngerea unor fonduri în vederea achiziționării de material didactic	522
489. — 1915 august 2, Brăila. — Raportul Prefecturii județului Brăila către Ministerul de Interne, prin care face cunoscut că în port a fost declarată greva generală	523
490. — 1915 august 2, Brăila. — Raportul Poliției Brăila către Primăria orașului Brăila, privind organizarea unor serate de către sindicatele muncitorești brăilene	523

	Pag.
491. — 1915 august 5, Brăila. — Telegrama Prefecturii județului Brăila către ministrul de interne, referitoare la greva din Brăila	524
492. — 1915 octombrie 29, Brăila. — Adresa Societății culturale „St. O. Iosif” din Brăila către Primăria orașului Brăila, prin care anunță organizarea unui festival	524
493. — 1915 decembrie 8, Craiova. — Adresa Teatrului Național din Craiova către Primăria orașului Brăila, prin care se anunță un turneu al trupei sale	525
494. — 1916 ianuarie 12, Brăila. — Cererea lui Ioan C. Bohociu, dirijorul unei orchestre simfonice formată din muzicieni brăileni și gălățeni, adresată Primăriei orașului Brăila, prin care solicită autorizarea unor concerte în oraș în scopul educării artistice a tineretului	526
495. — 1916 ianuarie 31, Iași. — Adresa lui Mihail Sadoveanu, în calitate de director al Teatrului Național din Iași, către Primăria orașului Brăila, prin care solicită interzicerea spectacolelor trupelor de teatru ce se dădeau drept reprezentante ale Societății dramatice din Iași	527
496. — 1916 februarie 8, Brăila. — Cererea cîntărețului Ion Corăscu, conducătorul unei trupe de operetă, adresată Primăriei orașului Brăila, pentru autorizarea unei reprezentații în oraș	528
497. — 1916 februarie 26, Brăila. — Din cererea lui D. Giorbea, către Primăria orașului Brăila, pentru a se aproba organizarea unui concert de muzică populară în vederea ajutorării refugiaților din Transilvania	528
498. — 1916 martie 26, Brăila. — Din adresa Asociației tinerilor pictori către Primăria Brăila, privind deschiderea unei expoziții de pictură cu vânzare	529
499. — 1916 aprilie 19, Brăila. — Cererea lui Traian Tîno, făcută în numele bibliotecii Petre Armencea din Brăila și adresată Primăriei orașului Brăila, pentru a fi scutită de taxă o serbare cultural-artistică, organizată în vederea ajutorării românilor din Transilvania	530
500. — 1916 mai 13, Brăila. — Cererea casierului Teatrului Passalacqua din Brăila, adresată Primăriei orașului Brăila, pentru a fi scutit de taxe concertul tenorului N. Leonard	531
501. — 1917 martie 9, Brăila. — Memoriul înaintat Primăriei Brăila de către medicul șef al orașului, prin care se prezintă situația sanitară precară în care se afla orașul, ca urmare a războiului, și măsurile ce se impuneau pentru combaterea epidemiilor	533
502. — 1917 aprilie 2, Brăila. — Înștiințare a Comandaturii imperiale germane, privind rechiziționarea aparatelor telefonice din orașul Brăila	536
503. — 1917 aprilie 2, Brăila. — Înștiințare a Comandaturii imperiale germane, cu privire la intenția de a redeschide fostul liceu al statului din Brăila	537
504. — 1917 aprilie 22, Brăila. — Ordinul militar al Comandamentului general, primit de Primăria orașului Brăila, privind împărțirea teritoriilor Armatei Dunării în trei plase	537
505. — 1917 mai 24, Brăila. — Raportul parohiei bisericii Sfinții Apostoli din Brăila către Primăria orașului Brăila, privind importanța și valoarea artistică a clopotului mare al bisericii	539
506. — 1917 august 14, Brăila. — Cererea lui A. Broșteanu, directoare de școală, adresată Primăriei orașului Brăila, pentru a se elibera localul ocupat de centrala telefonică a armatei turce	540

507. — 1917 septembrie 6, Brăila. — Raportul lui Kostomyris Leonida, proprietarul atelierului tipografic de pe str. Danubiului 27, adresat Primăriei orașului Brăila, privind imprimarea ziarului „Donau Armee Zeitung” 540
508. — 1917 octombrie 1, Brăila. — Înștiințare dată de Primăria orașului Brăila, prin care se cere comercianților a prezenta acte justificative pentru articolele alimentare furnizate primăriei 541
509. — 1917 octombrie 4, Brăila. — Înștiințare a Primăriei orașului Brăila, privind distribuirea săptăminală a mălaiului 542
510. — 1917 octombrie 20, Brăila. — Înștiințare a Comandaturii imperiale germane din Brăila, privind confiscarea și rechiziționarea unor alimente: orez și cacao 543
511. — 1917 octombrie 27, Brăila. — Ordonanța dată de Comandatura imperială germană din Brăila, privind constituirea unei comisii de rechiziționare a obiectelor de îmbrăcăminte pentru corpul de pompieri 543
512. — 1917 noiembrie 23, Brăila. — Înștiințarea Comandamentului imperial german din Brăila, privind controlul străinilor aflați în Brăila 544
513. — 1917, Brăila. — Ordonanța dată de Comandatura imperială germană cu privire la vânzarea sării 544
514. — 1918 martie 28, Brăila. — Înștiințare dată de Comandamentul imperial german din Brăila, privind comportamentul militarilor români demobilizați și al brăilenilor față de ocupanți 545
515. — 1918 aprilie 2, Brăila. — Ordonanța polițienească a Comandamentului imperial german din Brăila, conform căreia sînt pedepsite manifestările ostile față de sușii Puterilor Centrale 546
516. — 1918 iunie 16, Brăila. — Înștiințare a Comandamentului imperial german din Brăila, privind pedepsirea locuitorilor care protejează pe dezertorii armatelor germane și aliate 546
517. — 1918 iunie 21, Brăila. — Apelul Prefecturii județului Brăila prin care sînt chemați la lucru muncitori de orice breaslă 547
518. — 1918 iulie, Brăila. — Înștiințare a Comandamentului imperial german, privind interzicerea intrării civililor în clădirile neocupate din port 548
519. — 1918 august 8, Brăila. — Înștiințare a Comandamentului imperial german din Brăila, privind supunerea la încarcerare 543
520. — 1918 august 24, Brăila. — Înștiințare a Comandaturii mobile bavareze de etapă nr. 314, privind rechiziționarea obiectelor din metal de la locuitorii orașului Brăila 549
521. — 1918 septembrie 18, Brăila. — Înștiințare dată de Biroul muncii al Comandamentului etapei mobile bavareze 314, privind obligația muncitorilor brăileni de a adera la Casa de asigurare 549

GLOSAR

A

- aiar* = unitate de măsură.
agie = organ administrativ din sec. al XIX-lea, însărcinat cu menținerea ordinii publice.
alișveriş = vânzare, negoț, afaceri.
amploiat = slujbaş, funcționar de grad inferior.
analoghie = asemănare, proporție.
ancoraj = ancorare; loc de ancorare.
angara = impozit în bani sau natură, dar în afară de lege; muncă fără plată, ori transport în folosul statului.
axize = taxe pe care le percepeau comunele (la barieră) asupra unor mărfuri la intrarea în comună sau la ieșirea din fabrici.

B

- bastiment* = navă, vas (de război) de dimensiuni mari.
başbuziuc = ostaș din trupele neregulate ale Imperiului otoman, care nu primea soldă și trăia din jaf. B. erau vestiți prin cruzimea lor.
bina = clădire de zidărie în curs de construcție sau de reparație.
bombardă = tun de mare calibru cu care se aruncau bombe.
bandieră = steag, stindard al unei corăbii.
butcă = caleașcă.

C

- canonadă* = bombardament de artilerie.
canonieră = navă de luptă de tonaj mic cu artilerie de calibru în jurul a 100 mm. pentru paza litoralului și a fluviilor.
cantoră = birou, cancelarie.
catagrafie = inventar, recensământ.
ceam = navă fluvială remorcată, prevăzută cu guri de magazii de dimensiuni mari și folosită, în general, pentru a transporta piatră sau stuf.
cercătură = cercetare, control.
chei = loc amenajat într-un port pentru acostarea vapoarelor; țărm al unei ape, amenajat pentru a preveni inundațiile și surpările.
cilen = membru al unui tribunal, ocîrmuire sau magistrat.
cin = poziție socială înaltă, rang.
cinovnic = funcționar de stat.
convert = plic.
cvartir = locuința temporară a unui grup de oameni în trecere pe undeva; locuință cu caracter provizoriu.

D

- delă* = dosar.
detto = de asemenea, la fel.
dragoman = vătaf, supraveghetor; interpret, tilmaci.

E

- efor* = membru în consiliul de conducere al unei instituții culturale, spitalicești etc.
elevator = instalație pentru transportul materialelor pe verticală sau aproape pe verticală, la o oarecare distanță.
embatic = chirie pentru locuri și prăvălii pe termen îndelungat.
epistat = cel mai mic grad de ofițer de poliție; subcomisar; administrator, intendent, logofăt.
epitrop = tutore; administrator al unui bun, în special al averii unei biserici.
exoflisi = a plăti tor, a achita.

F

- fașine* = fascină (militar), snopi de nuiele, formînd un fel de gratii, care servesc la căptușirea pereților șanțurilor de circulație sau tranșeele pentru a le împiedica surparea.
ferpost = rada portului unde stau corăbiile; avanpost.
joburg = parte dintr-un oraș situat în afara (zidurilor) orașului; suburbie, cartier mărginaș.

G

- ghecet* = trecătoare, strîmtoare, vad de trecere, dare de tranzit; taxă pentru export.
gheșeft = afacere necinstită.

H

- havalea* = angara, podvadă, greutate, povară.
bălăduitor = locuitor.

I

- icosar* = monedă turcească de argint sau de aur, cu circulație în țările românești.
ipac = încă, iarăși.
isprăvnicie = administrație.

iznaf = breaslă.

iznoavă = vorbă fără rost, scornitură; de iznoavă = din nou, de la capăt.

Î

înscriș = act scris, document, dovadă.

J

jalbă = plîngere făcută în scris unei autorități; reclamație

L

logofăt = secretar, scriitor într-o cancelarie; vătaf.

lancasterian = mod de a preda materiile de studiu cu ajutorul elevilor avansați, folosiți ca monitori în clasele mai mici.

M

mădular = membru.

mehtup = scrisoare oficială; adresă, raport.

meremet = reparație.

meremetisi = a repara, a drege, a reface; a aranja.

mușir = pașă cu trei tuiuri.

N

namestie = acasturi, dependențe.

navlosi = a închiria un vas de transport.

navlu = chiria plătită pentru folosirea unui vas (aparținînd unui proprietar particular); costul transportului pe apă al unei mărfi.

O

oblădui = a (se) conduce, a (se) administra, a proteja, a apăra.

ocolnică = hartă topografică pe care sînt indicate hotarele și cuprinsul moșiei.

ofis = decizie, decret domnesc.

oſrandă = dar, binefacere, pomană.
ohavnic = care nu poate fi înstrăinat ; de veci.
opis = listă de acte, registru, indice, inventar.
osirdie (userdie) = ardoare, zel, râvnă, străduință.
otnoſenie = raport, comunicat, adresă oficială.
otcupic = arendaș al veniturilor statului.
otread = detașament, grupă.

P

passavant = permis de circulație (cu mărfuri); trecere între puntea de la provă și cea de la pupă.
passim = în diverse locuri, din loc în loc, în numeroase alte locuri (din aceeași operă).
patentă = impozit pe exercitarea profesiunilor libere (mai ales pe comerț).
perigavor = loc de vorbitor.
piastru = monedă de argint de diferite valori, întrebuințată odinioară în diferite țări.
pihotă = infanterie, pedestrimă.
piroscaſ = nume mai vechi dat navelor acționate cu aburi.
poclon = plocon (dar făcut de cineva superiorului său).
podread = antrepriză, lucrare în antrepriză; la rînd, unul după altul, în șir.
podvadă = podvodă; transport gratuit cu carul, ca prestație.
polcovnic = comandant al unui polc; colonel.
politeſit = politicos, cuviincios, încuviințat, permis.
politiie = oraș.
politipsi = a publica, a afișa.
polițmaistru = polițai.
popri = a opri, a reține, a interzice; a aresta; a sechestra.
porto-franc = port cu regim vamal special, în care mărfurile importate sau aflate în tranzit sînt scutite de taxe de intrare și de ieșire.

postoi = santinelă, milițian în post.
povarnă = instalație rudimentară pentru fabricat rachiu sau spirt.
pravilă = lege, dispoziție, hotărîre.
precoſtecare = nelegiuire.
predlojenie = propunere, teză, subiect.
predstavliși = a prezenta, a înainta.
prenumăra = a (se) număra printre... a (se) socoti între...
presustvie = instanță de judecată, judecătorie, tribunal.
pristav = comunicare oficială, ordonanță, poruncă; crainic, cel care anunță popoului știrile oficiale.
propel = șlep mare de cereale.
propozit = a anunța, a făgădui, a oferi, a orîndui, a prezenta, a propune.
protimiși = drept de preemțiune; precădere.

R

radă = porțiune lingă țarm, unde corăbiile pot ancora la adăpost de vînturi.
răfui = a achita, a plăti o datorie; a se revanșa.

S

savură = material pietros granulat, rezultat din concasarea rocilor, care se întrebuințează la macodamuri și la prepararea asfalturilor.
schelă = port pe malul unui fluviu; debarcader.
sin = fiu.
sindic = persoană însărcinată cu administrarea averii unei societăți; mandatar plătit de falit și creditorii și însărcinat cu operațiunile falimentului.
sinet = document, act, înscris, zapis; garanție, poliță.
sorginte = izvor, sursă de informații; origine.
spătar = înaltă dregătorie boierească în Principatele Române; purtătorul spadei domnești și comandantul suprem al oștirii în cele două țări.

staroste = conducător al unei corporații (breaslă), conducător, șef.

sudit = locuitor în Principatele Române aflat sub protecția unei puteri străine, bucurându-se de anumite privilegii.

Ș

șternșanș = forță reașă.

ștraf = amendă în bani; gloabă.

T

(*a face*) *teslim* = a preda, a da în primire.

tetramenie = tratament.

tulumbagiu = pompier.

tulumbă = furtun; pompă (de incendiu) care funcționează cu un furtun.

U

usîrdie = osîrdie (ardoare, zel, sîrguință).

V

vătaf = persoană care are sub ordinele sale un anumit număr de oameni; conducător, șef.

vechil = persoană care supraveghea și administra munca de pe o moșie; administrator.

Z

zalhana = abator.

zătîcnire = împiedicare, stînjenire.

LISTA ILUSTRAȚIILOR

1. — 1831 septembrie 11, București. — Ordinul Vorniciei Mari din Năuntru către Cîrmuirea județului Brăila, privind alegerea unui alt prezident al magistratului orașului în locul lui C. Vechilhargi	22
2. — 1832 — 1897, Brăila. — Sigilii brăilene	24
3. — 1832 decembrie 12, București. — Ordinul Eforiei școalelor naționale către Magistratul Brăila, prin care Ioan Penescu este numit profesor la Școala națională din Brăila	28
4. 1834, Brăila. — Planul sistematizării orașului Brăila întocmit de căpitanul Borroczyń din ordinul generalului Kiseleff	41
5. — 1835 mai 4, București. — Jurnal al Sfatului Administrativ al Țării Românești, referitor la înființarea unui șantier naval la Brăila de către Gheorghe Conduri	44
6. — 1840 aprilie 5, București. — Porunca Departamentului Trebilor din Lăuntru către Cîrmuirea județului Brăila, prin care se aprobă cererea profesorului Ioan Penescu de a înființa prima tipografie la Brăila și de a tipări „Gazeta portului Brăila”	57
7. — 1858, Brăila. — Planul izlazului orașului Brăila, alcătuit din ordinul Ministerului de Finanțe	150
8. — 1859 februarie 2, Brăila. — Raportul Administrației districtului Brăila către Ministerul din Năuntru, privind entuziasmul cu care brăilenii au sărbătorit Unirea Țării Românești cu Moldova	157
9. — 1859 februarie 21, Brăila. — Adresa Administrației districtului Brăila către comandantul corpului de dorobanți din județul Brăila privind pregătirea primirii domnitorului Alexandru Ioan Cuza în localitate	163
10. — 1864 octombrie 3, București. — Ordinul ministrului de interne, M. Kogălniceanu, către Prefectura județului Brăila, privind cererea lui Hristodor Văclidof de a tipări un ziar comercial în Brăila	230
11. — 1865 iunie 8, Brăila. — Raportul arhitectului urbei Brăila, Poenaru D., către primărie în care se descrie șantierul rafinării de petrol aparținînd Companiei „Walachiens Petroleum Limited”	244

	Pag.
12. — 1968 martie 7, București. — Scrisoarea de mulțumire a președintelui Societății „Transilvania”, A. Papiu Ilarian, adresată Consiliului municipal Brăila, pentru cele cinci burse acordate studenților din Transilvania	274
13. — 1871 martie 22, Brăila. — Memoriul mai multor părinți ai elevilor de la gimnaziul din Brăila, adresat primăriei, prin care se cere ridicarea nivelului de predare a matematicii în școală	308
14. — 1871 septembrie 9, Brăila. — Cererea lui Iorgu Caragiale, adresată Primăriei Brăila, pentru a da câteva reprezentații teatrale	314
15. — 1871 noiembrie 15, Brăila. — Cererea profesorului Ioan C. Lerescu, adresată Primăriei Brăila, prin care solicită ajutor pentru tipărirea unui manual de istorie a comerțului	318
16. — 1874 ianuarie 31, Brăila. — Cererea actriței Aneta Ștefănescu, adresată Primăriei Brăila, prin care solicită sprijin pentru înființarea unui teatru municipal în Brăila	332
17. — 1877 septembrie 9, Brăila. — Decizia Consiliului comunal Brăila, privind alocarea sumei de 30.000 lei pentru înzestrarea armatei române cu arme	361
18. — 1882. — Planul orașului Brăila, împărțit în patru culori (sectoare)	380
19. — 1883 octombrie 9, comuna Batogu, jud. Brăila. — Actul de naștere al actriței Maria Filotti	385
20. — 1884 august 11, Brăila. — Actul de naștere al lui Panait Istrati	388
21. — 1890—1891, Brăila. — Foaia matricolă a lui Munteanu R. Gheorghe, elev al Gimnaziului „N. Bălcescu”, Gh. Munteanu Murgoci — geolog, mineralog și pedagog.	421
22. — 1896—1897, Brăila. — Foaia matricolă a lui Stancioff P. Panait — Panait Cerna — elev în clasa a IV-a la Gimnaziul „N. Bălcescu”	422
23. — 1896—1897, Brăila. — Foaia matricolă a lui Ștefănescu Petre, elev în clasa a III-a la Gimnaziul „N. Bălcescu”. Petre Ștefănescu-Goangă: prim-solist al Teatrului de operă și balet, profesor la Conservatorul de muzică „Ciprian Porumbescu” din București	423
24. — 1891 octombrie 23, Brăila. — Actul de naștere al lui Dumitru Panaiteșcu Perpessicius	431
25. — 1907—1908, Brăila. — Foaia matricolă a lui Panaiteșcu S. Dumitru (Perpessicius), elev în clasa VI-a la Gimnaziul „N. Bălcescu”	432
26. — Sfârșitul sec. XIX, Brăila. — Aspect din munca docherilor în portul Brăila (săcăreri încărcînd cereale pentru export)	442
27. — 1898, Brăila. — Planul orașului Brăila alcătuit de inginerul J. Dufour.	456
28. — 1906 septembrie 28, Brăila. — Cererea industriașului Carol von Hatvany-Deutsch către Primăria Brăila, pentru construirea unei fabrici de celuloză	484
29. — 1907 iunie 13, Brăila. — Cererea lui N. D. Cocea către Primăria Brăila, cu privire la organizarea unei serbări în folosul casei de ajutor a muncitorilor	491
30. — 1908 octombrie 17, București. — Cererea sculptorului Dima Pavelescu, adresată Primăriei Brăila, cu privire la inscripția pentru statuia lui Traian din centrul Brăilei	496

31 a, b. — Centrul orașului Brăila în primul deceniu al sec. al XX-lea .	Pag. 497 498
32. — 1910 martie 11, Brăila. — Raportul Poliției orașului Brăila către Prefec- tura județului Brăila, privind întrunirea a peste 400 de muncitori la sediul sindicatului	504 505
33. — 1910, Brăila. — Teatrul Passalacqua unde a dat spectacole tenorul N. Leonard în 1916	532

INDICE GENERAL

A

- Aaron, Florian, 182, 238
- abator: vite introduse în ~ 406; numărul vitelor văzute de medicul veterinar la ~ înainte de tăiere, 414; locuri rezervate pentru ~ 439, 440
- Abramovici, Iancu, proprietar al fabricii de ape gazoase, 411
- actori, italieni, 149
- administrator: de prefectură, 537; ~ de plasă, 538
- Administrația docurilor Brăila, 475
- Administrația jud. Brăila, 78
- administrația militară germană, 549
- Adunarea Deputaților, 454
- Adunarea Legiuitoare, voturi, 223
- Africa, export în ~ 68
- agent: al companiilor petroliere din Londra și Marsilia, 245; ~ consular, 112; ~ al poliției administrative și comunale, 449; ~ al primăriei, 540; ~ al țării la Constantino-pol, 117, 214
- agenția consulară: a Angliei, 275; ~ a Austriei, 69; ~ a Italiei, 396
- Agenția Principatului Moldovei la Constantinopol, 214
- Agenția teatrală „Doina”, 471
- agenția de vapoare: „Caurtgi & comp.”, „Florio-Rubatin”, „Freysinet”, „Ionică”, 475; „Lloyd”, 307, 309, 324, 475; „Messageries Maritimes”, 216, 217, 310; „Morton-Bell”, 309
- Ahmet Pașa, comandant turc, 127
- Ahtar, Grigorie, 152; deputat de mahală, 59; staroste al corporațiilor, 100; casa lui ~ 35
- Aihembaum, Iohan, chirurg al județului și felcer al spitatului veneric, 116
- Akim, pescăria, 140
- Albert de Prusia, prinț, 146
- „Albina”, societate comercială, doc. 390
- „Albina Bulgară”, ziar politic, lit., comercial, în limba bulgară, 213, 215
- Alecsandrat, Gherasim D., efor al deputăției mercantile, 322
- Alec, Ioan, patentar, negustor de vite, adept al revoluției din 1848, 86
- alegeri: de deputați de proprietari de clasa I, 138; ~ de sindic în comitetul Bursei de comerț, 417
- Alexandrato, G.P., membru al corpului mercantil, 173, 186
- Alexandrescu, ministru, 228
- Alexandrescu, N., șef al muzicii comunale, 451
- „Alexandru”, bric, 202
- „Alexandru”, regiment de husari, 356
- Alexandru, Ghica, v.v. T. Rom., 48, 86
- Alexandru, Ioan I: sărbătorirea duzei alegeri, 154, 155; sosirea lui în Brăila, 160; regenerator al României, 232
- Alexandru II, împărat al Rusiei: trecerea prin gara Brăila, 360, 363
- Alger, bastimente sosite în port din ~ doc. 164

- alimente: aprovizionarea cu ~ 541, 542; rechiziționare de ~ 543
- „ambarcader“, construirea unui ~ în port, 365
- Ambatis, Iosif, proprietar al fabricii de macaroane și paste făinoase, 512
- Ambatis-port, fabrică de paste făinoase, 516
- America, 336
- Amsterdam, bastimente sosite în port din ~ doc. 164
- Ananian, B., inginer, 511
- Anastase, P. căpitan pe goeleta „Sf. Troiță“, 202
- Anastase, Xantos, candidat la prezenția magistratului orașului, 40
- Anastasiu, popă, adept al revoluției din 1848, 88
- Anatolia, bastimente sosite în port din ~ doc. 164
- „Ancora“, fabrică pentru construcții de fier și măsuri metrice, 461, 462
- ancoraj, 25; taxe de ~ 211
- Andrei, popă din Bertești, adept al revoluției din 1848, 87
- Andros, ostrov, 95
- Anemojoni, Andrea, căpitan pe bricul „Eftihia“, 202
- angara, scutirea de ~ a oamenilor aflați în slujba poștelor, 17
- Anghelovici, D. împiegat, 375
- Anglia, bastimente sosite în port din ~ doc. 164
- animale v. vite
- antrepozit, magazii de ~ 443
- antreprenor, 141, 142, 182, 183
- Anvers, bastimente sosite în port din ~ doc. 164
- apă: aprovizionarea orașului cu ~ 175, 210, 366; darea în antrepriză a construirii uzinei de ~ 427; fabrică de ~ gazoasă, 416, 511; proiect pentru instalarea unei pompe de ~ 204
- Apostol, Petru, membru al Societății de asigurare „Progresul“, 277
- arc de triumf în cinstea trecerii armatei române în Dobrogea, 365
- Arcudaris, P., membru al corpului mercantil, 173
- Arcudinski, maior, inginer al orașului, 47
- „Arena națională“, sală de spectacole, 309
- Argenti, A.S., membru al corpului mercantil, 173
- arhitect, 102, 103, 167, 169, 287, 324
- Aricescu, secretar general, 176
- Aristarhi, N., mare vornic, agent al țării la Constantinopol, 116, 117
- armata: austriacă, 123; ~ germană, 536, 545, 548 și de Dunăre, 536, 537; ~ română: aprovizionare, doc. 351; concentrări, 354, 355; înzestrarea, 355, 356, 359, 360; ordin de zi, 353, 354; sărbătorirea ostașilor români și ruși căzuți la Plevna, 358; trecerea armatei române în Dobrogea, 365, 366, 367; ~ rusă, 350; poșta, 357; marina, 353; ~ turcă; aprovizionare, 132; telefoanele centrale, 540
- armator, 201, 202
- arme, import de ~ 248, 249
- Armelin, Nicolae v. Armelino, Nicoletto
- Armelino, Nicoletto, 133; embar, 125; efor și acționar al Băncii filemborice, 74, 75; efor al Companiei de asigurare „Concordia“, 189; efor al deputăției mercantile, 322; exportator de cereale, 68; membru al corpului mercantil 173; cazinul lui ~ 187
- Arsenie, C., președinte al Soc. cult. „St. O. Iosif“, 525
- Artimaneanu, 80
- artist, 477
- „Artistică“, tipografia, 514
- Asociația comercială în România, 90
- Asociația generală a studenților universitari români: strângerea unui fond în vederea participării la Congresul internațional studențesc de la

Budapesta, 463 ; organizarea unui congres al studenților la Brăila, 392, 474 ; constituirea comitetului, 476
 Asociația tinerilor pictori, 529
 Atanasiu, Nicoli Paplomata, proprietar al fabricii de pîine, 207
 atelier : bărbierie, blănărie, boiangerie, căldărie, ceaprazărie, ceasornicărie, cizmărie, cofetărie, cojocărie, de corsete, croitorie, curelărie, dogărie, fierărie, legătorie de cărți, mecanic de fierărie, mecanică, mode, olărie, ornamente, perii, plăpumărie, plumbierie, rotărie, de sculptură în piatră, strungărie, tapițerie, tinichigerie, tîmplărie, turnătorie, umbrele, 503
 atelier tipografic, 503, 540
 Atena, export în ~ 400
 Atîrnați : cătun pe izlazul orașului, 377
 Austria, venirea din ~ a prințului Grigore Ghica, domnul Moldovei, 124
 „Avîntul”, societate studențească, 485
 axize, 448 ; la băuturi spirtoase, 444
 Ayné, Pierre, girant al societății „Pierre Ayné et comp.” din Paris, 245, 246
 Azil izraelit, societate filantropică, doc. 390

B

Babbiano, I., cîrmuitor al jud. Brăila, 151
 Bacalbașa, Constantin : polițai, 225 ; șef al poliției, 149, 164, 251 ; prefect al poliției, 262
 Bacău, formarea unui corp de gardă la ~ 248
 Bacher, Ida, proprietar al fabricii de ape gazoase, 511
 Bageac, Dumitru, lăutar, 425
 Balarin, Giosepi, căpitan al bastimentului austriac „Vigilant”, 133
 „Balcanul”, bastiment al agenției de vapoare „Messageries Maritimes”, 218

Baldoride, D. M., negustor, 80 ; șef al biroului vamal, 249 ; casele lui ~ 129
 Banca filemborică, înființare, statut, efori, 72, 73, 74, 75
 Banca Sindicatului Agricol Brăila, 545
 Bancotescu, P. I., reprezentant al soc. „Rizeria Română”, 468
 Barabino, Sebastiano, proprietar al fabricii de macaroane și al morii cu piatră, 206
 Barboși, gară, 349
 barcă, de pescărie, 291
 bariere : Călărași, 459 ; București, 168, 289, 305, 364, 393 ; Galați, 168, 441, 444 ; Kiseleff, 124 ; Sf. Constantin, 376, 439, 440 ; Silistrei, 168, 228, 376 ; cumpene la ~ 446 ; mutare de ~ 447 ; taxă vamală la ~ 374
 Baronzi, G., redactor al ziarului „Gazeta de Brăila”, 337 ; „Balade și legende”, 338
 bastimente, 79, 128, 131, 133, 141, 217 ; ~ comerciale, 162, 276 ; număr de ~ sosite, plecate și rămase în port (doc. 164), 177 ; nume de ~ 201, 202 ; pericolul ce-l prezintă pentru ~ ruinele podului din mijlocul Dunării, 216 ; reparații sau construire de ~ 292
 batalion : de linie, 489 ; ~ de miliție, 350
 Batogu, comună în jud. Brăila, 384
 bazin, la Dunăre, 433, 439
 Bădescu, A.F., inginer, 488
 Băiescu, căpitan, 111
 Băile Lacu Sărat, localitate în plasa Silistraru, 538
 băjenari, capitația familiilor de ~ 62
 Bălcescu, Nicolae, 90
 „Bălcescu Nicolae”, liceul real, 455, 457, 522
 Bălți, plasă în jud. Brăila, 18, 92, 241
 bărbier, 108, 109
 Bărbulescu, inspector șef la Serv. de percepere a taxelor, 447
 Bărcăcilă, Al., membru al comitetului central al Societății istorice a studenților în litere, 463

- Bărcănescu, Alex. C., conducător al trupei asociate de operă și operetă, 477
- Bărcănescu, C., pedagog, 312 ; profesor de muzică, 368
- Bărzinescu, Ștefan, preot, paroh, 539
- Beneche, Oscar, proprietar al fabricii de cojit orez, 512
- Berceanu & Stras, fabrică de gheață artificială, 510
- Bercovici, Haim, proprietar al fabricii de rachiu, 205
- Berlescu, C., prezident al municipalității, 183, 188, 192, 194, 197, 201, 211, 217, 220, 221 ; primar, 227, 235, 250, 253, 255, 329, 338 ; consilier, 354, 360, 365 ; membru al comitetului teatral, 299
- Berlescu, Ioan, secretar al Consiliului județean Brăila, 232
- Bernhardt, I., tipografia, 499
- Berroczy, baron, 40 ; inginer, 76
- Betalianu, A. D., procuror al Tribunalului de primă instanță al județului, 286
- Bibescu Basarab de Brîncoveanu, principe, ctitor al Așezămintelor brîncovenești din București, 181, 182, 194, 195, 255
- biblioteca „Petre Armencea”, 528
- Billi, Iacoppo, director al Companiei dramatice italiene, 151
- Binder, Crberhard, supus austriac, proprietar al fabricii de bere, 209
- Binder, P., ing., 434
- Birmingham, 296 ; companie din ~ 281
- birnic, 147, 148
- biserică, (doc. 8), 35, 109, 164, 378, 538 ; ~ armeană, catolică, ebraică, lipovenească, ortodoxă, protestantă, 378 ; ~ Sf. Arhangheli, 78, 79, 96, 97, 378 ; ~ Sf. Apostoli, 539 ; ~ Sf. Nicolae, 413 ; Biserica Veche, 53, 378
- Bîrghilescu, Dimitrie, cinovnic la Tribunalul de comerț, adept al revoluției din 1848, 87
- Bîrlad, 248
- Bîsca, rîu, 60, 152
- Blondel, C., ministru al Franței în România, președinte de onoare al cercului „Voltaire”, 507, 519
- Blumen, I., proprietar de lînărie, 146, 147
- Boceari, Sterie, prăvălia, 33
- Bociari, Gheorghe, președinte al Societății albaneze „Dialeria Schipetare”, 482
- Boerescu, I., tipografia, 210
- bogasier, 32, 34
- Bohociu, Ioan C., prof, muzică, 527
- Boiangioglul, I., prăvălia, doc. 350
- Boiangiu, Petre, deputat de mahala, 59
- boier, de rangul întii, 138
- Bolfilatos, Gherasim, proprietar : vrea să construiască un caic, 278
- Bolintineanu, D., ministru, 220 ; șef al Diviziunii școlare în Ministerul Justiției, Cultelor și Instrucțiunii Publice, 247
- Bolomey, G., inginer, 510
- Bonaparte, șosea în București, 494
- bordeie, 35, 445 ; ~ de rachierii, 127, 128
- Bordei Verde, localitate în plasa Ianca, 538
- Borghetti, fabrică de piine, 291, 348
- Borghetti, Antonio, proprietar al fabricii de piine, 139, 210 și al morii cu aburi, 176 ; se oferă să alimenteze cu apă fîntina ce se va ridica în memoria împăratului Traian, 243, 245 ; prezident al Comitetului teatral din Brăila, 299 ; ține locul viceconsulului Italiei din Brăila, 267
- Borozin v. Berroczy
- Boskof, Gheorghe, director al Băncii filemborice, 73, 74
- bostănării ale lipovenilor din județ, 185
- Bou, localitate în plasa Viziru, 538
- Bounegru, Ilie, proprietar de moară, 200
- Brăila : cetate, 377, 378, eliberată de sub turci în 1828, 378 ; planul ora-

șului, 40, 148, de sistematizare, 32, 33, 34, 35, 36, de hotărnicie între izlaz și domeniu, 152, 153, 154, 445; arondismentul, 193; centrul orașului, 461, 539; foburgul, 42, 161; numărul de case, 164, de străzi, 471, 472, 473; vânzarea locurilor de case și pentru stabilimente industriale în raionul orașului, 99, 168, 169, 192, 193, 195, 196, 447; zona orașului, 443, 444, 447, 448; șanțul colector, 148, 370, 437, 445, 446, 448, 535; culori v. culoarea; asanarea orașului, 535; ordinea publică, 260, 261, 262; punct de control, 99; bariere v. bariere; grădini v. grădini publice; piețe v. piețele orașului; străzi: Belvedere, 32, 233; Bisericii, 408; București, 258, 343; Carantinei, 33; Cavafilor, 129; Călărașilor, 457, 515; Dianei, 439; Dobrogei, 458; Galați, 439; Galbenă, 408; Gărei, 439; Glasisului, 343; Golești, 497, 544, 545; Foburgului, 284; Fortificației, 233; Împăratul Traian, 536; Kiseleff, 32; Mormintelor, 478; Polonă, 497; Prusiană, 540; Romană, 386; Roșie, 497, Rubinelor, 413; Samsariilor, 370, 391; Schelei, 233; Sf. Constantin, 438, 439, 440; Sf. Nicolae, 537; Silistra, 183; Ștefan cel Mare, 413, 500, 502; Calea: Călărașilor, 413, 416, 443; ~ Dobrogei, 366; vadul: Budurului, 174, 291, 292, 478, 490; ~ Căzărmi, 325; ~ Linăriei, 443; ~ Olaneriei, 425; ~ Sacagiilor, 166

Brăila, județ, 424, 487, passim; adepți și participanți la revoluția din 1848 în județ, 86, 87, 88

Brăilița, 544, 545

Brătianu, I. C., membru al Consiliului municipal București, 176; ministru, 352

Brătulescu, Negoită, inculpat în procesul greviștilor din 1868, 285

breaslă v. isnaș

Brender, Maer, tipografia „Nouă”, 514

Brenier, G., inspector al Companiei „Messageries Maritimes”, 166, 167

Brigada 145 austriacă, 538

Brigada specială de siguranță Brăila, 517

Broșteanu, A., directoare de școală, 540

Brown, F., industriaș, 290, 333; agent al Companiei engleze „The Wala-chien Petroleum Limited”, 242, 245, 246; agent consular, 112

brutării, tabele de ~ doc.: 350, 351

București, 85, 87, 88, 158, 322, 492;

Comisia proprietății din ~ 82;

concurs de oină în ~ 455; corp

de pompieri din ~ 172; corp de

gardă orășenească în ~ 248; Dele-

gația academică română din ~

298; delegația de studenți italieni

la ~ 464; dr. Carl Miculici din ~

adus la Brăila, 137; Edlmann A.,

membru în Comitetul anglo-fran-

cez pentru protecția industriei pe-

troliere la Brăila, este însărcinat

să meargă în ~ pentru a intra în

legătură cu agenții diplomatici,

245; externat de fete în ~ 181;

intenția de a construi o cale fe-

rată între ~ și alte orașe, 196;

Municipalitatea capitalei ~ cere

sprijin lui Borghetti pentru înfiin-

țarea unei mori cu aburi și a două

frământătoare mecanice, 176; ple-

carea din ~ a baronului de Hess,

123; plecarea din ~ spre Brăila a

Reg. 1 cu 5 companii, 165; ple-

carea din ~ spre Constantinopol

a secretarului comisarului turc,

145; primirea lui Sadyk-Pașa în

~ 123, 124; serbări în ~ ale Fe-

deratiunii societăților române de

arme, gimnastică și dare la semn,

509; sindicalistul G. Cristescu din

~ 501, 506; Societatea istorică a

studenților universitari din ~ 462,

463, 464; transport prin ~ 281

Budapesta, congres studențesc internațional, 463
 Budescu, Virgil, proprietar al tipografiei „Dunărea“, 499, 514
 Budișteanu, Ioan, proprietar al moșiei Filiiu, jud. Brăila, deputat în Comisia proprietății, 83
 Budnicki, Iozef, fotograf, 323
 bulevarde în Brăila: Carol I, 413; Cuza, 243, 413, 457, 499
 bulgari, număr de ~ în Brăila, 377
 Bursa de comerț Brăila, 488; alegerea unui sindic în comitetul bursei, 417
 bursă, pentru studenți, 282
 Butărescu, medic primar al spitalului civil, 386
 Butoianu, E., profesor, autor de manuale, 234; 247, 279, 302
 Buzău, oraș, 123; trecerea prințului Albert prin ~ 146; concurs de oină la ~ 470
 Buzău-Cheia, proiect de cale ferată, 324

C

Cabinetul de Ilfov, 499
 caice: ancorate în port, 264, 331; ~ de carantinei, 42; construirea unor ~ 278; ~ neguțătorești, 25; ~ otomane, 133; proprietari de ~ 331; transport cu ~ pentru armata otomană, 132
 caimacam al T. Rom., 84, 85
 cale ferată: cedarea unui loc pe malul Dunării Societății drumurilor de fier din România, 287, 290; construcție de ~ 194, 195; perceperea taxei comunale la bariere, pe ~ 446; proiect de ~ Buzău-Cheia, 324; ~ spre Dunăre, 439, 440, 441
 calfă, 462; ~ de bărbier, 109; leafă de ~ 171
 Calloy, Spiro A., zaraf, 373
 Calu, Apostol, proprietar de moară, 200

Caludi, Dimitrie, proprietar al fabricii de luminări de seu, 209
 Cambano, G., în casa lui ~ a stat maiorul Murgescu, 363, 364
 Cambeș, sat, 152
 Camera de comerț, 376, 488, 513; loc pentru construirea unui nou sediu, 458
 Campiniu, Radu S., consilier comunal, 354; primar, 358, 359, 365, 366, 379, 403, 417, passim
 Canovici, A., 156, 130; efor al Companiei de asigurare „Concordia“, 189; membru al corpului mercantilor, 173; membru al deputăției mercantile, 187; negustor, 82
 Cantachide, Tudorache, proprietar al fabricii de piine și al morii cu piatră, 206
 Cantacuzino, Ghiță, cirmuitorul jud. Teleorman, 91
 Cantacuzino, I. G., proprietar al fabricii de ciment, 510
 cantor, casa, 36
 Cantuniari, M., șeful poliției, 487
 Capato, Gheorghe, proprietar al fabricii de ape gazoase, 511
 Carachaș, Caramfil, deputat de mahala, 59
 Caradima, N., căpitan pe caicul „Sf. Nicolae“, 202
 Caragiale, Iorgu, 313
 Caragiol, Hristodor, exportator de cereale, 67
 carantină, 42, 47, 53, 78, 93, 110; bilete de ~ 23; funcționar și doctor la ~ 87, 88; magazine la ~ 310; marfă de jocărie ținută în ~ 100; perigavor la ~ 19; șederea în ~ a marelui vornic Aristarhi, 116, 117
 Carapanu, casele în care urma să stea Cuza la venirea în Brăila, 162
 Carida, membru al magistratului orașului, 15
 Carnegie, din Galați, director al unei companii engleze de transport de cereale și mărfuri pe Dunăre, 273

- Carp, C., în consiliul comunal, 268, 277, 278, 282, 287
- Carpați, munții, 231
- „Carpați“, societate culturală, doc. 390
- cartelă, de piine, 542; ~ de sare, 544
- Caruso, D.A., membru al corpului mercantil, 173
- casa : de ajutor a muncitorilor, 490; de asigurare a muncitorilor, 549; de depuneri și consemnațiuni, 359
- Casapu, Lepădat, locuitor din Brăila, 152
- casele comerciale, 502
- castel de apă, 435
- Cașbaș, sat, 60
- Catacaț, Gheorghe, negustor, 49
- Cavadia, D., membru al corpului mercantil, 174
- Cavadia, Nicolae, căpitan și proprietar al corabiei „Mirtiotisa“, 213
- Cavadia, Spiru, secretar al Societății de asigurare „Progresul“, 277
- cazarma, 79, 165; ~ călărașilor, 468; ~ flotei, 267, 324, 331; ~ de pontonieri, 415; ~ șalupelor, 137
- Cazasu, localitate în plasa Silistraru, 538
- cazin, 79; ~ al lui Armelino N., 187; ~ turcesc, 130, 210
- căimăcămia T. Rom., 89, 93
- Călărași, oraș, 93, 94
- Căldărușa, localitate în plasa Ianca, 538
- căpitan : de la barierele Sf. Constantin și Siliștra, 376; ~ de caice, 331; ~ de bastimente, 131, 201, 202, 216, 217
- Căpitan, Ilie, proprietar de corabie, 67
- Căpitănia portului Brăila, 133, 310, 500, 501
- cărămidă : fabricanți de ~ 440; numărul lucrătorilor de ~ 53; tipare de fabricat ~ 134; transport de ~ 433
- căruțași, 433; ~ în port, 500, 502; ~ în grevă, 516, 523
- Ceacîru, localitate în plasa Viziru, 538
- Ceacîru, Hristea, membru al magistratului orașului, 15
- ceam, cu artilerie, 119
- Cecropide, Alecu, polițai al orașului, 284, 285
- Cercul sindicalist din Brăila, 506
- Cercul studențesc brăilean, 521, 522
- cereale : depozitate în port, 508, 509; ~ înmagazinate și exportate, 264; secară, 185
- Cernavodeanu, C., șeful Secțiunii I înstrucțiune publică, 203
- cerviș, 300; export de ~ 265
- chei, construcție, 114, 115, 324, 325, 331; ~ de cereale, 508
- Chercea, Nedelcu P., proprietar al fabricii de cuie, 512
- Cherceliți, Stephan, proprietar al fabricii de tăbăcărie, 206
- cherestea, 42, 291, 292
- Chiprioti, Cosma Mihail, proprietar al fabricii de piine, 206, 207
- Chiriac, Elisaveta, institutoare, 228
- Chirico, armator, 202
- Chirovici, Panait, proprietar de vie, 242
- Chiscani, localitate în plasa Silistraru, 538
- Ciacîr, Iorgu, membru al comisiei interimare municipale, 290
- Ciapîru, frații, fabrică de piine, 209
- Ceașoglu, H., membru al corpului mercantil, 173
- Cilic, David, proprietar al fabricii de ape gazoase, 511
- cimitir, 139, 441
- cin, 29
- cinematograf, spectacol, 467, 468, 512, 513
- cinovnic, 70, 87, 123, 145
- Ciobanoglu, Gheorghe, adept al revoluției din 1848, 88
- Ciocile, comună, 185
- Ciorobea, D., cântăreț de muzică populară, 528, 529
- circul „Giuntini“, 480
- Ciucea, localitate în plasa Silistraru, 538

Ciuculescu, S., institutoare superioară, 227
 Ciumați, localitate în plasa Ianca, 538
 Ciupercă, Ion, proprietar de moară, casă și cîrciumă, 200
 Ciupercă, Radu, proprietar de casă și cîrciumă, 200
 ciurari (muncitori) în port, greva, 284
 Ciurcu, Costache D., bogasier, 401
 Ciurescu, H., tipografia, 499
 Cîmpeanu, Alecsandru, îngrijitor al Monumentului, 197, 265
 cînepă, 185
 Cîrcei, movilă pe izlaz, 153
 cîrciumi, 71, 200, 444; număr de ~ 52, doc. 416
 Cîrmuirea județului v. Ocîrmuirea jud. Brăila
 clăcași, număr de ~ 51, 52
 Cocas, J. E., proprietar și căpitan al vaporului „Taurul”, 170
 Cocea, Nicolae, fiu al colonelului Cocea, comandant al Regimentului de infanterie Prahova 7, ajutor de judecător, avocat, ziarist, „capul mișcării meseriașilor” din Brăila, 486, 487, 489, 490, 493, 494
 Cociaș, Al. V., consilier comunal, 478, 479
 Cociaș, Gheorghe, arendaș al izlazului, 152
 Cofetaru, Neagu, proprietar al fabricii de rachiu, 208
 Cojoc, Constantin, proprietar al fabricii de rachiu și dopuri de plută, 512
 Cojocar, Anghel, prăvălia, 34
 Cojocar, Istrati, prăvălia, 34
 Colegiul Sfîntul Sava, 64, 90
 Colonia (Köln), Societatea „Helios” din ~ 452
 Colțea, 91
 Comanda de foc, 252
 Comandamentul etapei mobile bavarize, 549, 550
 Comandamentul imperial german, 536, 537, 538, 542, 543, 544, 546, 547, 548, 549

comandant : al Brigăzii 145 austriacă, al Diviziei bulgare combinate, 538; ~ al dorobanților, 162; ~ general al Corpului VI turcesc, 538; ~ al punctului Brăila, 331; ~ al vaporului „Taurus”, 216
 Comăneasca, localitate în plasa Silistraru, 538
 combustibil, stof din Balta Brăilei, 198
 Comedia franceză, 405
 comercianți : 440, 447, 459, 502, 541, 543; ~ ambulanți, 382, 383; ~ care pot exercita la tribunal funcția de judecători comercianți, 401; ~ de tăbăcărie, 418; ~ de tutun, 258; falsificarea luminărilor de ceară de către ~ 321; ~ în oborul orașului, 404, 405; menținerea zonei orașului cerută de ~ 447; număr de ~ doc. 416
 comerț, 331, 418, 460; ~ ambulant de pește, 449 și de tinichigerie, 448; ~ de cereale, 131, 508; companii de ~ 275, 276; ~ dezvoltat în port, 125; înființarea Băncii filemborice pentru dezvoltarea comerțului, 72; ~ în porturile Brăila și Galați, 112; ~ cu produse de la zălhanalele din ostrovul Surinul, 161; reluarea navigației pe Dunăre, 126; societăți de ~ 143, 144, doc. 390; ~ scăzut din cauza taxelor vamale de la bariere, 374; ~ de tutun, 259; ~ de vite, 406, 407
 comisar : de la oborul orașului, 376; ~ de poliție, 99; ~ al primăriei, 253
 comisar, turc, 84, 85, 145
 Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare de la Mănăstirea Văcărești, 90, 91, 92
 comisia cheiului, 115
 Comisia Europeană a Dunării de Jos, 212
 Comisia locală a sindicatelor muncitorești, 523, 524

- Comisia proprietății, 82, 83
 comisii mercantile, din Brăila și Galați, 222, 223, 322
 Comisiunea română pentru expoziția universală din Paris, 256, 257
 Comitetul anglo-francez pentru protecția industriei de păcură la Brăila, 245, 246
 Comitetul carantinelor, 42, 45, 121
 comitetul: de alimentație, 519, 520 ; ~ mercantil, 64 ; ~ provizoriu al comunei Tichilești, 335 ; ~ teatral pentru înființarea unui teatru permanent în Brăila, 298, 299 ; ~ portului Brăila, 370 ; ~ sportiv de tenis de câmp, 469, 470
 comoară, 325
 Comorofca : construirea caselor în ~ 425, 439, 440, 535 ; epidemii în ~ 408
 compania : austriacă dunăreană, 211, 212 ; ~ din Birmingham, 281 ; ~ din New-York, 336 ; ~ „The Walachien Petroleum Limited“, 242 ; ~ „Messageries Maritimes“, 166, 167 ; ~ „Teologos et Carnegie“, 273, 275, 276
 Compania dramatică a Teatrului Național din București, 320
 Compania dramatică italiană, 151, 313, 335, 336
 complot : acțiune revoluționară în 1843 la Brăila, 71, 72 ; ~ împotriva domnitorului Al. I. Cuza, 165, 166
 complotist, 87
 comunitatea bulgară, 271, 272
 Conaia, maior, comandant al gărzii civice și al garnizoanei, 351, 353
 concentrări, 354, 355
 concert : Maria Flechtenmacher, 319 ; ~ N. Leonard, 531
 concesionar al Societății drumurilor de fier pentru România, 287
 „Concordia“, cerc al corpului didactic, 469
 „Concordia“, societate de asigurare, 188, 189
 concurs : de pluguri, 268, 269, 270 și de produse agricole și vite, 280 ; ~ de produse industriale, 280
 conductă de apă, 508
 Conduri, Gheorghe, constructor de nave și industriaș, 42 ; proprietar de corăbii, 174
 congres : internațional studentesc de la Budapesta, 463 ; ~ medical de la Torino, 346, 348 ; ~ studentesc în Brăila, 394 ; ~ VI al tinerimii universitare, 395
 Consiliul Administrativ Extraordinar, 143, 159
 consiliul : comunal Brăila, 233, 365, 366, 444, 460, Craiova, Pitești, Ploiești, 323 ; ~ de disciplină, 303 ; ~ general al județului Brăila, 268 ; ~ de igienă publică și salubritate, 224, 407, 416, 461 ; ~ județean Brăila, 232, 263 ; ~ județean Buzău, 324 ; ~ municipal Brăila, 178, 246, 272, 282 ; ~ municipal București, 176 ; ~ municipal Galați, 272 ; ~ tehnic din cadrul municipalității, 192, 324
 Consiliul Tehnic Superior, 444, 452
 Constandin, Grigore, membru al corpului mercantil, 173, 210
 Constandin, L., membru al corpului mercantil, 173
 Constandinescu, Grigore : vrea să în stăleze un cazan pentru a fabrica gaz halogen, 180 ; împreună cu inginerul More proiectează instalarea unei pompe hidraulice la Dunăre, 204, 205
 Constantinescu, D.P., vicepreședinte al Consiliului general al județului Brăila, 288
 Constantinești, localitate în plasa Ianca, 538
 Constantinopol : agent al țării la ~ 117, 214 ; bastimente sosite în port cu marfă din ~ doc. 162 ; export de cereale în ~ 67 ; plecarea secretarului comisarului turc spre ~ 145 ; trecerea domnitorului Grigore Ghica spre ~ 93, 94 ; vapoare poștale prin ~ 166 ; prințul Serbiei în drum spre ~ 260
 Constanța, porto-franc, 371

- constituție, 91; sărbătorirea proclamației, 78, 79
- consul general al Britaniei, 273
- contrabandă, 426
- contract : în care sînt cuprinse îndatoririle doctorului orașului, 38; ~ pentru furnizarea pietrei de pavaj, 182, 183; ~ pentru alcătuirea proiectului unui castel de apă, 435; ~ pentru construirea cheiului, 324, 325; ~ pentru construirea unui perigavor la carantină, 19; ~ pentru închirieri de teren, 492
- contribuabili, număr de ~ doc. 416
- controlul străinilor, 544
- convenția : comercială cu compania din New-York, 336; ~ municipalității orașului cu Compania serviciilor maritime franceze pentru un debarcader în port, 166, 167; ~ din 1877 dintre guvernul rus și român pentru trecerea armatei ruse prin România, 350, 352
- Convenția de la Paris din 1858, 214
- Copceovici, Spiridon, negustor austriac, 77
- Coquelin, Ainé, de la Comedia franceză, 405
- corăbii : ancorate în port, 264; aprovizionarea pe ~ ce vin în porturile Brăila și Galați, 113, 114; ~ comerciale, pavilioane, 222; corabia dăruită domnitorului de către un negustor austriac, 77; corabia orașului, 78, 79; ~ cu cereale pentru export, 67; loc pentru operațiuni de acostare, 42; taxa de ancoraj pentru ~ 25; tranzacții de ~ 120; venitul ancorajului de la ~ negustorești intrate în port, 25; venitul de la calafatcii de ~ 162
- Corăscu, Ion, cîntăreț, 528
- Corbu, Radu S., profesor de sport, 470, 509
- Coressi, A., comandant al legiunii gării cetățenești, 303
- Corneli, Petri, exploatează moara Milas, 453
- Corotișca, pichet la Dunăre, 119
- corporații, 78, 79
- Corpul flotei, 353
- corpul gardiștilor, 260, 261, 262
- Corpurile legiuitoare, 352, 426, 452, 454
- corpul mercantilor, 134, 135, 172, 173
- corpul neguțătorilor, 124
- Corp. VI turcesc, 538
- Corsi, Rameri, impresar al operei italiene, 329
- Cosac, Ilie, consilier comunal, 478
- Cosac, P.H., consilier comunal, 428
- Cosmato, Constantin, proprietar de brutărie, doc. : 350, 351
- Costache, Dragu, slujbaş, 20
- Costache, sin Ioniță, epitrop al isnafului bărbierilor, 109
- Costaforu, G., în Consiliul superior de instrucțiune publică, 238
- Costandin, Haralambo, căpitan pe bricul „Sofia”, 202
- Costinescu, Eugen, procurator general al C.F.R., 428
- Costinescu, G., controlor de la Biroul serviciului de constatare comunal, 379
- Costinescu, M., membru al Comitetului de tenis de cîmp, 470
- Cotzebue, general, 120
- Covaci, Andrei, inginer, 34, 36
- Craiova : corp de gardă în ~ 248; Consiliu comunal ~ 323; serbări federale de gimnastică în ~ 509; Teatrul Național ~ 485, 486, 525
- Craițer, Mihail, felcer al județului, 116
- Crămbu, C., secretar la municipalitate, 191, 193, 197, 201, passim
- credit, deschidere de ~ 366
- „Cremie istrailită”, societate filantropică, doc. 390
- Cretiescu, I., profesor, 142
- Cretulescu, N., 145; ministru, 213
- Crețulescu, Constantin A., agă, proprietar al moșiei Dedulești din județul Brăila : cere a fi înscris în lista de deputați pentru Divanul ad-hoc, 138

Cristescu, G., sindicalist : întruniri ale muncitorilor și căruțașilor din port la care a vorbit ~ 501 ; venirea lui ~ în Brăila unde a vorbit la cercul sindicalist, 506, 507
 criză economică în Europa (în 1894), 447
 Crucea roșie, 519, 521, 531
 Cubal, inginer șef, 287
 culoarea (sector în Brăila) : albastră, galbenă, roșie și verde, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 284, 320, 343, 344, 400, 430
 cumpărători de produse, 376
 Cunupiotis, D., membru al corpului mercantil, 173
 Curtea din Focșani, 322
 Curtovici, Anastase, samsar, 401
 Cuznovschi v. Kuchnovsky

D

dajdie împărătească, 17
 Dalmația, bastimente sosite în port din ~ doc. 164
 Danovici, Gheorghe, proprietar al fabricii de pâine, 206
 Danubiu v. Dunărea
 „Danubiu”, societate de asigurare, 188
 „Danubiul”, jurnal comercial româno-francez, 229
 Daraban, Elisaveta, mama lui Perpeșcius, 430
 Darclée, Hariclea, act de naștere, 179
 Davidescu, Ioan, comerciant, 401
 Davilla, inspector general al Direcției generale a serviciului sanitar, 224
 Dămboviceanu, Ioan v. Dimboviceanu, Ioniță
 debarcadere, 170, 307, 309, 458 ; ~ pentru compania engleză „Teologos & Carnegie” 275, 276 ; ~ pentru vapoarele companiei „Lloyd”, 201 ; ~ pentru compania „Messageries Maritimes”, 166, 167
 decese, 409

Dedes, Dimitrie, căpitan pe caiacul „Paros”, 202
 Dedoros, Anton, armator, 201
 Dedulești, moșie în județul Brăila, 138
 Delegațiunea academică română din București, 298
 Delibacalis, A., membru al corpului mercantil, 173
 Delta Dunării, 482
 Dembițchi, H., profesor de desen și caligrafie, 347
 Dendrino, Panait, supus britanic, proprietar al fabricii de pâine, 209
 Dendrinos, D., efor al Băncii filembo-ric, 74
 Densușianu, Nicolae, student transilvănean, 282, 298
 Departamentul : din Lăuntru, 53, 89, 91 ; ~ din Năuntru, 42, 43, 85, 86 ; ~ Trebilor din Lăuntru, 39, 54, 55 ; ~ Vorniciei Trebilor din Lăuntru, 36
 Departamentul Finanțelor, 69
 Departamentul Pricinilor din Lăuntru, 45, 49
 depozit, de cherestea, 440
 deputați : alegeri de ~ de proprietari de clasa I, 138 ; ~ de mahala, 39, 53, 59, 210 ; ~ care merg în capitală pentru a-l felicita pe domnitorul Cuza, 158, 159
 deputăția mercantilă, 78, 79, 95, 114, 134, 135, 186, 187, 195, 219, 321, 322 ; înființare, 159
 Deșirați, localitate în plasa Ianca, 538
 dezertori : ai armatei germane și aliate, 546, 547 ; grăniceri ~ 252, 253
 „Dialeria Schipetare”, societate albaneză, 481, 482
 Diamandi, Dimitrie, deputat de mahala, 59
 Diamandolo, Teodori, armator, 202
 Diamantara, Ioan, proprietar de vie, 228
 Diamantescu, Constandin, căpitan de port, 310
 dijmă, 53

- Dima, Gheorghe, inculpat în procesul greviștilor din 1868, 285
- Dimitrache, sluger, 33.
- Dimitrescu, D., consilier comunal, 403
- Dimitrescu, Ion, tenor, 473
- Dimitrie, Ghica, ministru, 248
- Dimo, G. A., membru al corpului mercantilor, 173, 186
- Dimofte, Gheorghe, gardist, 285
- Dimopolu, Eliza : a condus pensionatul de fete, 240
- Dimovici, frații, fabrică, 439
- Dimovici, Petrache, proprietar al curățitorului de orz, 511
- Dinu, Ioan, consilier comunal, 403
- Direcția C.F.R., 428, 429
- Direcția centrală a lucrărilor publice, 110
- Direcția generală a serviciului sanitar, 219, 224
- Direcțiunea artileriei București, 419
- distilerie : de petrol, 245, 246, 259, 260 ; ~ de spirt, 416
- Divani, D., deputat de mahala, 59
- Divani, Elena, serdăreasă, 88
- Divani, Stavrache, candidat la prezența magistratului, 34, 40
- Divanul Criminal, 71, 72
- Divanul Săvirșitor, 15
- Divizia bulgară combinată, 538
- Divizia V infanterie, 402
- Dimboviceanu, Ioniță, polcovnic, proprietar de prăvălie, 32, 35, 40
- Djuvara, C., primar, 351, 352, 354, 357 ; secretar al Consiliului general al județului Brăila, 288
- Djuvara, Triandafil, primar, 266, 271, 355, 468, 471
- Diamna Elena, soția lui Al. I. Cuza : venirea la Brăila, donația făcută de ~ 171, 172
- Dobre, Dumitru, deputat de mahala, 59
- Dobrescu, Iordan, chirurg, 312
- Dobrin, sin Dragomir, mocanu, implicat în acțiunea revoluționară de la Brăila din 1843, 71, 72
- Dobrogea, trecerea armatei române în ~ 365, 366
- doctor : al carantinei, 88, al județului 87 și al orașului, 38, 39, 137, 138
- docuri, 439, 444 ; grevă în ~ 516 ; închiderea căii de comunicație între oraș și port din cauza construirii lor, 440 ; locuri de vânzare de la șoseaua Monumentului pînă la ~ 437 ; prețul muncii în ~ 502
- Doda, I., inginer topograf, 154, 445
- Doicescu, State, 103, 104
- domeniul Brăilei : arendarea venitului, 25 ; Ostrovul Mare în ~ 42 ; semne de hotar între izlazul vechi și ~ 152, 154 ; încercarea de a trece ostrovul Surinul la ~ 161, 162
- domnitor, 43, 45, 77, 135, 158
- Domnița, localitate în plasa Ianca, 538
- „Donau Armee Zeitung“, ziar al autorităților militare de ocupație, 540
- dorobanți, 18, 78, 162
- dragoman, 88 ; ~ la obor, 71, 102, 375 ; ~ în port, 69, 70
- Drăgescu, Ioachim, student la medicină în Viena, 298
- Drăghicescu, Nicolae, profesor, 293, 347
- Drăgulănescu, M., judecător de pace al plășii Vădeni, 317
- dregători, civili și militari, 79
- Dregătoria de Galați, 170
- Drucher, Isidor proprietar al fabricii de apă gazoasă, 511
- Dubaschof, locotenent din marina rusă, 353
- Duca, Efstratie, supus otoman, proprietar al fabricii de rachiu, 205
- Duca, Ioan, deputat de mahala, 59
- Duciovici, Ivan, proprietar de vie, 341
- Dufour, inginer șef, 443
- Duhamel, general, 92
- Duilliu, M. N., consilier comunal, 354, 358, 363, 365, 369
- Dumitrescu, membru al comitetului central al Societății istorice a studenților universitari din București, 463

Dumitrescu, Ioan, președinte al Uniunii studenților români, 465

Dunărea : alegerea unui teren pentru construirea și repararea bastimentelor, 291, 292 și pentru înființarea unui atelier mecanic (șantier naval) de construit vase plutitoare pe ~ 450 ; Brăila devenită antrepozit, 113 ; ~ Brăilei, 43 sau a Ibrăilei, 61 : cererea pentru instalarea unei mașini (elevator), pe marginile ~ pentru încărcarea și descărcarea cerealelor, 337 ; cererea Societății drumurilor de fier din România pentru cedarea unui loc pe marginea ~ 287 ; Comisia Europeană, 212 ; construirea cheiului ~ 324, 325 ; construirea perigavorului pe malul ~ 19 ; construirea unor distilării de păcură de către două companii engleze și una franceză, pe malurile ~ 245, 246 ; creșterea ~ și surparea malului, 53 ; ~ debarcadere v. debarcadere ; digul liniei ferate ce merge la ~ 439, 440 ; dreptul orașelor de pe marginea ~ de a percepe o taxă de jumătate la sută din valoarea cerealelor și mărfurilor de import și export, 223 ; fabrica de lânărie a lui M. Smirer pe malul ~ 143 ; fabricarea cărămizii în apropiere de ~ 440 ; generalul Engelhardt cere a se amenaja drumul de pe marginea ~ 118 ; hotarul dintre izlazul vechi și domeniu marcat prin semne spre ~ 153 ; Inspectoratul cordonului Dunării, 136 ; instalarea unor conducte de apă la ~ pentru alimentarea fabricii de cojit orez, 500 și a morii Valeriano și Lykiardopulos, 508 ; instalarea unei pompe hidraulice la ~ 204 ; lărgirea străzii ce merge de la spital până la malul ~ 33 ; loc de depozit de piatră în lungul ~ 182 ; malul Dunării, 200, 439 ; ~ Măcinului, 43 ; mutarea locului pentru bărcile de pescărie în josul ~ 291 ;

proiectul lui A. L. Flam pentru aprovizionarea cu apă din ~ 281 ; oprirea lui Fuad Pașa în mijlocul ~ trecând spre Giurgiu (1848), 84 ; ruinele podului din ~ și necesitatea marcării locului unde se află, 216, 217, 218 ; zona orașului de la șanțul colector de-a lungul ~ până la cărămidării, 443 ; transport de produse pe ~ pentru îndestularea oștilor otomane, 132 ; strada Kiseleff de la piață spre ~ 32

„Dunărea“, tipografia, 514

Dunea, colonel, comandant al garnizoanei, 367

E

Economu, Gheorghe, cofetar, adept al revoluției din 1848, 87

„Ector“, corabie a negustorului austriac Copceovici Spiridon, 77

Edlman, Alfred, director girant al Companiei „The Principalities Petroleum Refining Company Limited“ din Londra, 245, 246

Eforia instrucțiunii publice, 181

Eforia școalelor, 26, 64, 76, 135

Eforia școlii bulgare, 272

Elefterie, Ioan P., deputat de mahala, 59

Elefteriu, M., proprietar al fabricii de ape gazoase, 511

elevi, 470, 537 ; număr de ~ 164, doc. 416 ; regulament de ordine interioară pentru ~ la școala reală, 234

Eliad, Nicolae, președinte al Consiliului județean Brăila, 232

Eliade, Pavel, profesor, 220
embaticar, 426

Ene, Radu, proprietar de moară, 200
Engelhardt, general, 118 ; general maior, 120

englezi, număr de ~ în Brăila, 377
„Enosis“, societate pentru ajutorarea săracilor, 326

Enzer, Ghidale B., proprietarul tipografiei „Mercur”, 514
 epidemie, 137, 407, 408, 409, 533, 534, 535, 536
 episcopie, 87
 epistat, 15
 Epites, C., doctor al carantinei, 23 și al județului, 43; președinte al magistratului orașului, 103, 105, 108, 110, 121, 122, 123, 124, passim; președinte al camerei de comerț, 277; serdar, adept al revoluției din 1848, 88
 Ercul, Ioan, președinte al Asociației generale a studenților universitari români, 464
 Erlich, M., tipografia, 499
 Esna, localitate în plasa Ianca, 538
 Europa, 333; criză în ~ 447; sindicate în ~ 502
 evrei, număr de ~ în Brăila, 377
 export, 113, 114; ~ de cereale, 67, 68, 131, 177, 264, 265, 336, 337; ~ de vite, 406, 414
 exportator, de cereale, 67
 expoziție: de produse agricole și de vite din județ, 268, 269, 270; ~ de pictură, 529, 530
 Expoziția universală din Paris, 256, 257

F

fabricanți, de cărămidă, 141, 142, 440
 fabrică: de aurit, argintat, 511; ~ de ape gazoase, 416, 511; ~ de bere, 183, 416, 511; ~ de bomboane, 416; ~ de brichetat cărbuni, 489, 490; ~ de cărămidă, 140, 141, 142, 510; ~ de celuloză, 482, 483, 510; ~ de cherestea, 500, 510; ~ de ciment, 482, 483, 510; ~ de construcții de fier și măsuri metrice, 461, 462; ~ de cuie, 415, 500, 503, 512, 516; ~ de curățat și cojit orez, 468, 500, 503, 510, 512, 516; ~ de curățat orz, 459, 460, 503; ~ de făină (doc. 350.), 415, 416, 503, 511,

512, 516 și paste făinoase, 511, 516; ~ de fringhii, 416 (doc. 416), 503, 511; ~ de gaz., 180, 181, 200, 256, 392; ~ de gheață, 510; ~ de lichioruri, 511; ~ de lână, 47, 143; ~ de lopeți și căldări, 512; ~ de luminări, (doc. 416); ~ de macaroane și paste făinoase, 416, 512; ~ de mezel, 416; ~ de nituri și șuruburi, 478, 479; ~ de oale de pământ, 459; ~ de paste făinoase, 511; ~ de pielărie, 511; ~ de piine, 139, 176, 348, 349, 510; ~ de plăci pentru gramofone, 510; ~ de porțelan, 399, 400, 416; ~ de produse chimice, 511; ~ de punși, 511; ~ de rachiu 200 și dopuri de plută, 512; ~ de rahat, 416, 512; ~ de săpun, 416, 511 și luminări, 416, 511; ~ de spirt 372, 384, 386, 392, 510; ~ de tăbăcărie, 415; ~ de turnătorie în fier și tuci, 510, (doc. 416); ~ de uleiuri, 511; ~ de pompe de apă din Londra, 170, 171; ~ insalubură, 445; ~ din Germania, 539

Faca, George Dimitrie, 102
 familii: număr de ~ în oraș, 54; ~ de pămînteni și de băjenari, 62
 Fanciotti, comerciant, 370
 fanfara regimentului din garnizoană, 151
 Faranga, I., serdar, 105, 125
 Faranga, N. Th., prefect, 474, 487, 489; primar, 507, 513
 Farangos, Ioan, efor al Băncii filem-borice, 75
 Fătuta, Antonie, proprietar al fabricii de spălat lână, 47, 48
 Federațiunea societăților române de arme, gimnastică și dare la semn, 509
 Fenerli, Constandin, armator, 202
 ferpost: amenajarea perigavorului la ~ 111; bărci de pescărie acostate la ~ 291; construirea unui caiç la ~ 278; doc de depozitare a pietrei la ~ 182

festival artistic, 522
 festivitate în cinstea zilei de 24 ianuarie, 187
 Filipescu, Gh., mare vornic, 17
 Filipescu, Iancu, 86
 filmul „Independența României ; Războiul româno-ruso-turc 1877—78“, 512, 513
 Filodone, N. v. Filodoru N.
 Filodormu, N. v. Filodoru N.
 Filodoru, N., căpitan al portului, 133, 177 (doc. 164), 202, 212, 214, 249
 Filote, Constantin N., tatăl Mariei Filotti, 383, 384
 Filote, Sofia, mama Mariei Filotti, 383, 475
 Filote, N., locțiitor de prezident al municipalității orașului, 158, 160, 161, 165 ; primar al orașului, 520
 Filote, Aug. M., jude instructor, 342
 Filotti, Maria, act de naștere, 383 ; studentă, a jucat în piesa „Gioconda“, 475
 firman, 93
 fîntînă, 204 ; ~ în cinstea împăratului roman Ulpiu Traian, 243
 Flam, A. L., proiect pentru aprovizionarea cu apă și iluminarea orașului cu gaz aerian, 221
 Flechtenmacher, A., artist, mormintul lui ~ în cimitirul Sf. Maria, 443
 Flechtenmacher, Maria, concert, 319
 florărie, 459
 Florea, sin Vasile, epitrop al isnafului de bărbieri, 109
 Florjo-Rubatino, agenție de vapoare, 475
 flotilă : cazarmă, 324 ; maiorul Murgescu din Corpul flotei, 353
 foburğul orașului, 42, 161
 Focșani, 248 ; Curtea din ~ 322
 Fonton, căpitan, 61
 fortăreață v. șternșanț
 fortificații ale Brăilei, 127, 148, 515
 francezi, numărul de ~ în Brăila, 378
 Frâncel, Max, proprietar al fabricii de aurit și argintat, 511
 „Franzini“, fabrică de cherestea, 500

Franzini, Federico, arendaș, 510
 Franța, 346 ; bastimente sosite în port din ~ doc. 164 ; compania serviciilor maritime din ~ 166 ; export de vite în ~ 407 ; societate de construcții din ~ 303
 Frecăței, localitate în plasa Viziru, 538
 Freidleberg, Maer și Beneche Oscar, proprietari ai fabricii de cojit orez, 512
 „Freyssinet“, agenție de vapoare, 379, 475
 Frimu, I. C., 493
 Frollo, G. L., profesor, 293
 frontieră, 291, 292, 310
 Fuad-efendi, v. Fuad Pașa
 Fuad Pașa, 91 ; oprirea lui ~ la mijlocul Dunării, în trecere cu vaporul spre Giurgiu (1848), 84
 funcționar, 538
 „Funebră israilită“, societate filantropică, doc. 390
 Furtună, Vasile, reprezentant al satului Făurei pentru alegerea deputatului în Comisia proprietății, 83

G

Gagliardi, Antonio, director al Companiei dramatice italiene, 336
 Galați, 107, 225, 345, 349, 371, 394, 462, 501, 502, 526 ; comerțul în ~ 112 ; comisia mercantilă din ~ 222 ; compania „Teologos & Carneie“ din ~ 275 ; hotărîrea de a se înființa corp de gardă orășenească în ~ 248 ; plecarea prințului Grigore Ghica din ~ 93 ; greve în ~ 507 ; ~ porto-franc, 113, 114, 371 ; Regimentul 6 chemat de la ~ la Brăila împotriva grănicerilor dezertori, 252 ; serbări sportive, 509 ; sosirea domnitorului Moldovei în ~ 135 ; sosirea în Brăila a unor vase de război din ~ 119 ; șoseaua Brăila-Galați, 267 ; venirea oștirii otomane sub comanda lui Fuad Pașa de la ~

- 84; venitul ancorajului în portul ~ 25
- Galiațato, Dumitru, brutăria, doc. 351
- Galiațato, frații, moară, 511, 516
- Galluci, medic primar, 219
- Ganea, Cristache, fabrica de cărămidă, 510
- gară: fluvială și de nord, 442; transportul mărfurilor de la ~ în oraș și port, 315; situarea gării, 426; ~ triaj, 428, 429
- Garbațki, polcovnic, 91
- garda cetățenească, 302, 303; hotărîrea de a se înființa corpuri de ~ 248; contopirea miliției cu ~ 353
- Garda națională, Dimitrie Golescu primește ordin să alcătuiască ~ 78, 79
- gardist, 260, 261; ~ din legiunea gării cetățenești, 302, 303
- garnizoana Brăila, 296, 350, 351; trupe din ~ 489
- Gaspard, Rosa, agent consular al Italiei la Brăila, 396
- Gaspari, A., proprietar al fabricii de materiale fieroase, 512
- Gavala, Nicolae, proprietar al fabricii de pielărie, 415, 511
- „Gazeta de Brăila”, ziar apărut în Brăila, 337
- „Gazeta portului Brăila”, ziar apărut în Brăila, 55, 56
- Găisseanu, căpitan, comandant al punctului Brăila, 292
- geamie, 378
- Geavidi, 81, 106, 107, 152, 169
- Gemelele, localitate în plasa Ianca, 538
- Genova, bastimente cu marfă, sosite în port din ~ doc. 164
- Georgescu, C., consilier comunal, 427; primar, 419, 479
- Georgescu, I., polițai, doc. 390
- Georgescu, N., inginer, 500
- Georgescu, Năstase, cu fabrică, 200
- Georgiu, Neagu, proprietar de moară, 200
- Gerbolini v. Gherbolini
- Germania, fabrică din ~ 539; industriași din ~ 399
- Ghecet, 119; arc de triumf la ~ 365; debarcaderul ~ 370; exploatarea stufului începînd de la ~ și pînă la Sulina, 482; pichetul ~ 292; ghecet (trecere, vad) pe calea ferată pentru perceperea taxelor comunale, 446; reglementarea arendării serviciului de ~ la Dunăre, 381, 382
- Gheicu, Panait, deputat, 127
- Gheorgandopol v. Iorgandopol Epaminonda
- Gheorghe, circiumar, 71
- Gheorghe, Stoian, inculpat în procesul greviștilor din 1868, 284
- Gheorgheovici, Ath., proprietar al fabricii de săpun și luminări, 511
- Gheorghiu, Alecu, comerciant de che-restea, 401
- Gheorghiu, Chiriac, căpitan pe bricul „Sf. Dumitru”, 201
- Gheorghiu, Costache S., „vătăf de ciurari”, 284
- Gheorghiu, Pavlo, căpitan pe bricul „Sf. Nicolae”, 201
- Gheorghiu, Tache, fabricant, 418
- Gherbolini, fabricant, 174, 245
- Ghica, Dimitrie, membru al Consiliului municipal București, 176
- Ghica, Mihail, șeful Departamentului din Lăuntru, 65
- Ghica, N., deputat de mahala, 59
- Ghika, Alex., student, 480
- Ghimpa, Ioan, deputat de mahala, 59
- Giani, Gr., consilier comunal, 401
- gimnaziu, 306, 307, 328, 242, 339, 340, 368, 369; ~ clasic și real, 420, 424; ~ real de băieți, 412, 413; ~ privat, 537; ~ izraelit, 535
- Gimnaziul „Carol I”, 293, 301
- „Giuntini”, circ, 480
- Giurescu, C., 264, 477
- Giurescu, N., secretar la primărie, 305, 311, 351, 352, 358
- Giurgeni, localitate în plasa Viziru, 538

Giurgiu, oraș, 40, 159; ~ port, 281;
trecerea lui Fuad Pașa la ~ 84
Golăsești-Noi, localitate în plasa Viziru,
538
Goldenberg, D., sala, 521
Golescu, Alexandru, 90
Golescu, Dimitrie, administrator al
jud. Brăila, 82, 83, 90
Golescu, Nicolae, ministru de interne,
78, 80
Golescu, Radu, maior, „capul oștiri”
la Brăila, 79
Golova, Stavrache de, membru al ma-
gistratului orașului, 15
Goltz, von, general, comandant gene-
ral al Corp. VI turcesc, 538
Goros, G. G., căpitan pe bricul „Const.
și Elena”, 201
Grandeau, Ștefan B., profesor, 312
Grădinaru, fabricant, 130, 200
grădină publică: 204, 225, 233, 294, 365,
403, 454, 455, 470, 490
Grădișteanu, Grigorie, 86
grăniceri, 251; ~ de la Buzău, dezer-
tați, 252, 253
Grecia: bastimente cu marfă sosite
în port din ~ doc. 164; venirea în
Brăila a prim-ministrului, 517
Green, consul britanic, 276
greva: ciurarilor din port din 1868,
284, 285, 286; ~ generală din
1913, 516; ~ din 1915, 523;
~ muncitorilor din Galați, 507
Grigore, Ghica, domnul Moldovei: ve-
nirea din Austria, 124
Grigorescu, Chr., consilier comunal,
354
Grigoriadi, Teohari, armator, 202
Grigoriu, A., director al gimnaziului
„Carol I”, 301, 302
Grigoriu, Ștefan, sindicalist, a vorbit
la întrunirile muncitorilor din por-
tul Brăila, 501, 502
Gropeni, localitate în plasa Silistraru,
538
Grosler, profesor, 312
Grosu, Ion D., arendaș în satul Viziru
de Sus, 185

Guliotti, I., director al Liceului „I. C.
Massim”, 457
Gurguiești, localitate în plasa Ianca,
538
Gutman, Aizic, proprietar al fabricii
de lichioruri, 511
Gutman, Emanoil, proprietarul tipo-
grafiei „Lucrătorii asociați”, 514
Guzeanu, P. M., profesor, 302

H

Hadunoglu, Theoctiti, armator, 202
Haendel, G. A., fabricant, proprietar
al fabricii de pompe de incendiu
din Dresda, 170, 171
Hagi, Costea, fabrică de rachiu, 205
Hagi, Duca Vasile, proprietar de fa-
briță de piine, 209
Hagi, Duciovici Ivan, vie, 341
Hagi, Mitu, proprietar de vie, 127
Halepliu, Costache, director al Tea-
trului Național din Brăila, 103, 104,
106, 107
Halpern, M. D., fabrică de pungi, 511
hamali, în port, 502; ~ în grevă, 516,
523
hanuri, 33; număr de ~ doc. 416
Haravan, Moscu, tipografia, 499, 514
Hariclie, Ion, negustor, tatăl Haricleei
Darclée, 179
Haritopol, frații, fabrică de lopeți și
căldări, 512
Hatvany-Deutsch Carl von, industriaș,
482, 483
havalelă, 17
Heliad, Grigore, antreprenor, 324, 325
„Helios”, societate din Colonia (Köln),
452, 454
Hepites, C. C. v. Epites C.C.
Hepites, Șt. C., profesor de matema-
tică, doctor în științe matematice
și fizice, 340, 347, 368; inginer, 369,
370
Hess, baron, comandant austriac, 123
Hiott, V., prefect, 516
hipodrom, 466, 467

Holban, N., director al unei trupe de teatru, 297
 holeră, 18, 137, 535
 Horezeanu, Hrisant, Penetis, arhiman-drit : a donat casele pentru pensio-natul de fete „Penetis Zurmale“, 95, 96, 97, 98, 105, 255
 hotărnicie, plan de ~ între izlaz și domeniu, 445, 446
 hotel „Metropol“, 469
 Hrissoveloni, secretar-casier al Comi-tetului sportiv de tenis de câmp, 470
 Husein, Pașa, comandant turc, 132

I

Iacobson, polcovnic, 88 ; mormîntul lui ~ în cimitirul bisericii Sf. Spi-ridon, 443
 Ianca : localitate în plasa ~ 538 ; poșta ~ 64
 Iarba Dulce, sat pe izlaz, 51, 60, 153
 Iași, 248
 Ibrăila v. Brăila
 Iconomide, N., precupeț, 387
 Iconomu, Dimitrie C., supus francez, proprietar al fabricii de rachiu, 206
 Iconomu, Gheorghe, 103, 104, 106
 Iconomu, Toader, proprietar al morii de cai, 200
 ierbărie (pulberărie), 80
 Iermanovsky, L. J., maior, șeful Sta-tului-Major al Corpului de armată pe linia Dunării și a Siretului, 127, 128, 129
 Iezerul Vărsăturii, 60, 153
 igienă, 407, 408, 409
 Iliad, Ioan, pitar, ales în Comisia pen-tru cercetarea revoluționarilor de la 1848, 85
 iluminatul orașului : cu felinare cu luminări, 59 ; ~ cu felinare, 277, 278 și cu lămpi, 199 ; ~ cu lumî-nări de ceară, 321 ; proiectul lui Flam A. L. pentru ~ cu gaz aerian, 221 ; caiet de sarcini pentru ~ elec-tric, 453

import, vamă la ~ 112, 113, 114, 375
 in, fuioare de ~ 185
 incendiu, 170, 256, 348, 349
 inculpați în procesul greviștilor din 1868, 284, 285
 industriași, 42 ; număr de ~ doc. 416
 industrie : cedări și închirieri de teren pentru ~ 415, 416 ; morăritul, 283, 333 ; stabilimente industriale pe iz-laz, 228, 459, 460
 „Industria română“, societate, doc. 390
 inginer al orașului, 42, 58, 438, 478
 inspector al porturilor, 501, 502
 Inspectoratul cordonului Dunării, 136
 instrucțiune publică, 412, 413
 Insulele Ionice, bastimente sosite în port din ~ doc. 164
 Ioan, Alexandru, comerciant de che-restea, 401
 Ioan, Dimitrie, proprietarul fabricii de rachiu, 206
 Ioan, Grigore P., căpitan pe caicul „Maria“, 202
 Ioan, Stavro, căpitan pe bricul „Ale-xandru“, 202
 Ioan, Sterie, căpitan pe caicul „Sf. Nicolae“, 202
 Ioanide, Gheorghe, inculpat în proce-sul greviștilor din 1868, 285
 Ioanidis, C., membru al corpului mer-cantil, 174, 187
 Ionescu, D., primar, 495
 Ionescu, Gheorghe, vâtaf de ciurari, 284
 Ionescu, Marița, lăutar, 425
 Ionescu, Nae, proprietar al unei la-brici de pielărie, 511
 Ionescu, N. N., primar, 452
 Ionescu, Petrică N., agricultor, martor la înregistrarea nașterii M. Filotti, 383, 384
 Ionescu, Sotir, proprietar al unei fa-brici de săpun, luminări și fringhii, 511
 Iorgandopol, Epaminonda, medic, 45, 66, 451
 Iovanachi, Nicolae, director al Băncii filemborice, 73, 74

„Isbînda“, fabrică, 500, 516

Islaz, comună: alipirea comunei rurale ~ la comuna urbană Brăila, 393, 426; aspectul insalubru, 535; aşezarea, 377, 378; controlul străinilor din ~ 544; delimitarea comunei 443, 444; închirieri de terenuri din ~ 495; localitate în plasa Silistraru, 538; militari demobilizaţi, cu domiciliul în ~ 545; necesitatea expropriării unui teren din ~ pentru construirea unei gări de triaj, 428, 429; proces între Primăria Brăii'a şi locuitorii cătunului Piscu din comuna ~ pentru eliberarea locului pe care au clădit locuinţe, 316, 317
isnaf: al bărbierilor, 108, 109; ~ al blănarilor şi jocarilor, 100

ispravnic, 17

isprăvnicat, 18

Istrate, Stoica Joiţa, mama lui P. Istrati, 386, 387

Istrate, Stoica Nedelca, bunica lui P. Istrati, 387

Istrati, Panait: act de naştere, 386, 387; a vorbit la întrunirea muncitorilor şi căruşaşilor din port, 503

Italia: bastimente sosite în port din ~ doc. 164; congresul medical de la Torino, 346, 348; export de vite în ~ 407

Ivanovici, Elena, lăutar, 425

Izescu, Margareta, soţia lui P. Istrati, 385

izlazul oraşului: cedări şi închirieri de terenuri pe ~ pentru industrie, 415, 444, 459, 460; condiţii pentru executarea şi adjudecarea unui obor public pe ~ 434; dijmă de la lucrătorii de cărămidă de pe ~ 53; fabrica de cărămizi pe ~ 440; fabrici insalubre pe ~ 416; însemnarea hotarelor, 60, 61 şi cercetarea şi dovedirea semnelor de hotar dintre ~ şi domeniu, 152, 153, 154; necesitatea deschiderii unei căi de comunicare între port şi ~ 441; numărul Țiganilor lăutari şi jelbaşi

aşezaţi pe ~ 52; planul de hotărnicie dintre ~ şi domeniu, 445; terenul din ~ solicitat de Carl von Hatvany-Deutsch pentru construirea unei fabrici de celuloză, 482; vii pe ~ 228

I

împroprietăriţi, numărul locuitorilor ~ doc. 416

„Înaintarea comerţului“, societate, 143, 144

întruniri: ale muncitorilor şi căruşaşilor din port, 500, 501, 502, 503; ~ la cercul sindicalist, 506

învăţători, număr de ~ 164, doc. 416

J

jandarmeria judeţului, 79

Jipa, B., proprietar al curăţitorului de orez, 510

Judecătoria comercială din Brăila, 106, 107

Judecătoria politicăscă din Brăila, 71
judeţul Brăila v. Brăila, judeţ

Jugureanu, 185

K

Kalfoglus, Hr., acţionar al Băncii fi-lemborice, 74

Karusov, Dionisie, efor al Băncii fi-lemborice, 75

Kaufmes, G., farmacie, 401

Kenedi, antreprenor al construcţiei uzinei de apă, 427

Kiseleff, general adjunct, preşedinte plenipotenţiar al Divanurilor în timpul administraţiei provizorii în principate în 1828—1834, 515

Klabunde, Hermann, industriaş german, 399

Kogălniceanu, M., ministru, 212, 223, 229

Kosck, general de infanterie, 538

Kostomyris, Leonida G., proprietarul atelierului tipografic de pe str. Danubiului nr. 27 : se angajează să imprime ziarul „Donau Armee Zeitung” 538
 Kuchnovsky, arhitectul oraşului, 117, 147 ; inginer, 113, 114, 115, 117, 145

L

Lacu Sărat : lac balnear, 378 ; ~ localitate în plasa Silistraru, 538 ; reţea de tramvai electric oraş, Monument ~ 452, 454
 lagăr : de mobilizare, 547 ; ~ de prizonieri, 545
 Lasarovici, Gh., restaurant, 425
 Lasarovici, I., director al şcolii bulgare, 239
 Lasarovici, Ivanciu, proprietar al fabricii de rachiu, 206
 Laurian, A. Treboniu, membru al Consiliului superior de instrucţiune publică, 238
 Lazarovici, G., efor al şcolii bulgare, 272
 lăutari, 422, 423 ; ȕigani ~ aşezaţi cu locuinţa pe izlaz, 52
 Lecca, G., ministru de finanţe, 381
 Legaţiunea olandeză din Constantino-pol, 222
 legea : asigurării muncitorilor, 550 ; ~ comunală, 377, 392, 403, 426 ; ~ porto-franc, 370, 371
 Leipzig, conservatorul din ~ 526
 Lenş, Al., paharnic, ales în Comisia pentru cercetarea revoluţionarilor de la 1848, 85
 Lenş, Filip, logofăt, 61
 Leonard, N., tenor : concert în Brăila, 531
 Leonida, sudit grec, dragoman, adept al revoluţiei de la 1848, 88
 Lepădat, membru al comitetului central al Societăţii istorice a studenţilor universitari din Bucureşti, 463
 Lerescu, Ioan C., profesor, 312, 317, 319, 334, 368, doctor în ştiinţe po-

litice şi administrative, cu diplomă la Universitatea din Liège şi autor de manuale, 347
 Levidi, Georgie N., negustor, 143
 Liders, v. Lüders
 Liège, universitatea din ~ 347
 Liga culturală, 462
 Lindner şi compania din Birmingham, contract cu primăria pentru a aduce piatră din Scoţia, 281
 Lipan, Dumitrache, deputat din satul Viziru de Sus în Comisia proprietăţii, 82
 lipoveni : bostanagii, 185 ; numărul de ~ în Brăila, 377 ; ~ în cătunul Piscu, 200
 Lişcoteanca, localitate în plasa Ianca, 538
 livadă, de duzi, pentru creşterea viermilor de mătase, 196, 197
 Livorno, bastimente sosite în port din ~ doc. 164
 linărie, locul de ~ al lui Şmirer, 146, 147
 „Lloyd”, compania de vapoare, debarcaderul vapoarelor, 201
 Logofeţia, 71
 Londra, contract între primărie şi Joseph Maiero din ~ pentru a aduce piatră-granit din Scoţia, 281 ; curse între ~ şi Dunăre făcute de bastimentele companiei „Teologos & Carnegie”, 275
 Luchi, Petru, proprietar de corabie, 65
 lucrători : în fabrici, numărul şi leaţlor, 205, 206, 207, 208, 209, 210 ; ~ în port, 148
 „Lucrătorii asociaţi”, tipografia, 514
 Lüders, general : sosirea în portul Brăila din Galaţi, 117
 Lupescu şi Petrescu, proprietari ai fabricii de plăci pentru gramofone, 510
 Lupu, profesor, adept al revoluţiei din 1848, 86
 Lupu, Ovreiu, proprietar al fabricii de păcură, 200

Lykiardopulos, moara, 508
„Lyra“, societate filarmonică, doc.
390

M

Macedonescu, L., primar, 519, 521, 522,
527, 528, 529, 531
magazii, 33, 34; ~ în port, 96, 535,
536
Magistratul oraşului Brăila, 15, 19, 26
27, 36, 43, 48, 49, 50, 54, 108, passim
Maier, Brinder, tipografia, 497, 499
Maiero, Joseph, din Londra, 281
Maldorescu, M., proprietar al fabricii
de piine, 510
Malta : bastimente sosite în port, cu
marfă din ~ doc. 164; export de
cereale în ~ 67
manifestaţia din 20 iulie 1848 la Bră-
ila, 81, 82
Manole, starostele breslei bărbierilor,
108, 109
Manta, C., medic veterinar, 436, 437
Manu, Alecu, adept al revoluţiei din
1848, 87, 92; comisar de propagan-
dă, 80, 81
Manu, Ioan, şeful Departamentului
Trebilor din Lăuntru, 64
marchitanie, 291
Mareş, V., subcîrmuitorul plăşii Vă-
deni, 62
marfă: cantitatea de ~ adusă de
agenţiile de vapoare, 475; taxa va-
mală la bariere pentru ~ indigenă
sau din străinătate, 374
Marghiloman, Mihalache : administra-
tor al districtului, 149, 169, 171;
expulzarea lui ~ 99, 100; membru
al corpului mercantil, preşedinte al
municipalităţii oraşului, 152, 166,
176; sechestrarea averii lui ~ 188
Marghiloman, Gr. I., administrator al
districtului, 167, 169
Marin, Ion, muzicant, 425
Marin, popă din Viziru, adept al re-
voluţiei din 1848, 87

Marin, Tudoriţa, muzicant, 425
marinari de pe crucişătorul „Potem-
kin“, 517, 518
Marinescu, Al. P., artist, conducător
al unei trupe de operetă de la Tea-
trul „Rally“, 465, 466, 481
Marinescu, Dimitrie, ampoi, adept
al revoluţiei din 1848, 86
Marsilia, agenţia Societăţii „Pierre
Ayné et comp.“ din ~ 229; basti-
mente sosite în port cu marfă din
~ doc. 164; comerţ cu ~ 147; li-
nie de navigaţie poştală prin ~ 166
Martopul, Hristea, negustor, 49
Maruli, Petro, căpitan, 217
„Massim I. C.“, liceu, 455, 457
Massim, I. C., v. Maxim I.
Mastrapa, D., membru al corpului
mercantil, 173
maternitate, spital, 218, 219
Matolu, Mavro, prăvălia, 34
mausoleu, în memoria lui Mihai Vi-
ieazul, 462
Maxim, Ioan, profesor, adept al re-
voluţiei de la 1848, 86
Mazarache, Spiridon, pasager intrat
în carantină, 23
Măcin, oraş, 119; Husein Paşa de la
~ 132; o companie din Regimen-
tul 6 de linie urma să intre în ~
367
Mănescu, C., sindicalist, 520
Mărgăritescu, avocat, 316
Mărgăritescu, C., arhitect, 266
Mărgăritescu, D., consilier comunal,
365; preşedinte al comitetului per-
manent, 386
Mătăsaru, subcomisar, 424
medici : îndatoririle medicului de
oraş, 38; numirea lui Epaminonda
Iorgandopol, ca medic al oraşului,
45, 66; numirea medicilor, spitalul
veneric devenit spitalul judeţului,
115, 116; ~ în serviciul sanitar al
armatei de ocupaţie, 536; partici-
parea dr. Ştefănescu la congresul
de la Torino, 346, 348; propunerea
pentru unificarea spitalului jude-

- țului cu cel central al orașului, 121, 122 ; serviciul medical al orașului, 535 ; sporirea personalului sanitar, 409 ; ~ veterinari, 414
- Mahomed, Sadyk-Pașa, comandantul avangărzii otomane, 126
- Memet, Gavaz, din Constantinopol, exportator de cereale, 67
- Melisaratos, Apostol, proprietar al fabricii de paste făinoase, 511
- Mendel, L., membru al corpului mercantil, 173
- Mendl, V. B., vicepreședinte al Societății de încurajare pentru îmbunătățirea rasei animalelor, 467
- „Mercur“, tipografia, 514
- meseriași, organizați în sindicate, 490
- Mesina, bastimente sosite în port cu marfă din ~ doc. 164
- „Messageries Maritimes“, agenție de vapoare, 216, 217, 310
- „Metropol“, hotel, 469
- Miculescu, C., casier al Asociației generale a studenților universitari români, 474 ; delegat la congresul studențesc din Brăila în 1885, 395
- Miculici, Carl, doctor, 137, 138
- Mihai, Cărușu, din Viziru, cătană, 18
- Mihai, sin Radu Buză, din Ibolu, cătană, 18
- Mihalescu, P., comisar interior al primăriei, 360
- Mihalescu, T., ajutor de arhitect al orașului, 169
- Mihalopol, secretar al Viceconsulatului elinesc, 82
- Mihăescu, sublocotenent, 297
- Mihăilescu, Costache, chirurg, 312
- Mihălescu, I., ajutor de primar, 444
- Milas și fiu, moară, 453
- militari : demobilizați, 545, 546 ; ~ ai orașului și județului Brăila, distinși în războiul pentru independență, 364 ; ~ ai puterilor centrale, 545
- miliție, 82 ; batalion de ~ 295 ; conțopirea milițienilor în garda cetățenească, 353 ; contribuția unor brăileni la echiparea batalionului de ~ 355
- Mimi, Ștefan, membru al comisiei interimare municipale, 290
- Mincu, Costache, proprietar al fabricii de piine, 208
- Mingopol, Al., în comitetul Asociației generale a studenților universitari români, 476
- Minovici, I., deputat de mahala, 93 ; membru supleant al corpului mercantil, 173, 187
- Minovici, P., efor al societății „Concordia“, 189
- Mironescu, D., medic primar, 409
- „Mirtiotisa“, corabie sub pavilion românesc, 213
- misitii, 458
- Missir, B. M., prefect, 362
- Mitropolia Ungrovalahiei, 98
- Mocanu, B. P., primar al comunei Islaz, 510
- Moldova, 67, 86, 112, 113
- monede : aflate la casieriile instituțiilor brăilene, 241 ; cursul rublei 352 ; schimbări de ~ 373
- monitor, turcesc, 353
- Monteoru, Gr. C., fabricant, 372, 392, 482
- monument în amintirea campaniei din 1828—1829 la Brăila, 39, 45, 46, 162, 378, 466, 514, 515
- More, inginer francez, 183, 205, 210
- Morgenstern, Paul, proprietar de moară, 511
- mori, 200, 201 (doc. 350) ; ~ cu aburi, 108, 298 (doc. 416) și de cai, 200, 201 ; număr de ~ cu aburi, cu cai și de vînt, doc. 416 ; Antipa, doc. 351 ; Borghetti, 139, 176 ; Brander Gr., 512 ; Brown F., 290, 333 ; Lazăr A., doc. 351 ; Marinciu I., 208 ; Monteoru, 372 ; Morgenstern P., 511 ; Morphy F., 283 ; Nicolaevici, frații, 511 ; „Orient“, 516 ; Țenov O., doc. 351 ; Valeriano-Lykiardopulos, în construcție, 508 ; Valetu, doc. 351

- Morile de vînt, cătun pe izlaz, 51, 52, 377
- Mornand, inginer șef, 267
- Moropolo, Vasile, armator, 202
- Morotești, localitate în plasa Silistra-ru, 538
- Morphy, Frederick, proprietar de moară, 283
- „Morton-Bell“, agenție de vapoare, 309
- Moschuna, ministru, 382
- Moscu, M., în comitetul Asociației generale a studenților universitari români, 476
- Moșescu, Cosma, profesor, 227, 249
- moșii în județ : Dedulești, 138 ; Filii, 83
- Movila Cîrcei sau Împăratului, pe izlaz, 60
- Movila Miresii, localitate în plasa Ianca, 538
- Muftiu, sat, poștă la ~ 64
- Müler, R., fabrica de bere, 511
- München, fabricant din ~ 539
- muncitori : greva ciurarilor din 1868, 284, 285, 286, 288, 289 ; întruniri ale muncitorilor din port, 500, 501, 502, 503 ; greva generală din 1913, 516 ; greva căruțașilor și hamalilor din port din 1915, 523 ; ~ de orice breaslă chemați la lucru, 547 ; casa de ajutor, 490 ; casa de asigurare, 549 ; greve în Galați, 507
- Municipalitatea Brăilei, passim
- Municipalitatea capitalei București, 176
- Municipalitatea Galați, 336
- Municipalitatea Turnu, 199
- Munsch, Anna, soția lui P. Istrati, 387
- Munții Măcinului, 378
- Murgescu, Ioan, maior din Corpul flotei, 353 ; casa în care a fost încartiruit la Brăila, 363, 364 ; locot. colonel, inspector al porturilor, 369, 370
- Musliu, Iani, supus grec, proprietar al fabricii de rachiu, 207
- Musliu, Gr., supus grec, proprietar al fabricii de rachiu, 207
- Musuri, Marco, căpitan pe bricul „Zeimis“, 202
- Muzelis, Filip, proprietar al fabricii de apă gazoasă, 511
- muzica : în grădina publică, 225, 226 ; ~ comunală, 490, 492 ; ~ militară, 79, 151, 158, 270, 403, 404 ; orchestră simfonică, 526 ; ~ populară, 528, 529 ; ~ în școală, 249, 250, 340, 368
- Ministerul : Afacerilor Străine, 379 ; ~ Agriculturii, Comerțului și Lucrărilor Publice, 263, 468 ; ~ Cultelor și Instrucțiunii Publice, 135, 470 ; ~ Instrucțiunii Publice, 279, 412 ; ~ de Interne, 147, 495 ; ~ de Interne, Agricultură și Lucrări Publice, 229 ; ~ Interior, 134, al T. Rom., 183 ; ~ Justiției, Cultelor și Instrucției Publice, 227 ; ~ din Lăuntru, 82 ; ~ Lucrărilor Publice, 457, 464, 488 ; ~ din Năuntru, 79, 154, 155, 156 ; ~ Finanțelor, 131, 154, 161, 370 ; ~ Oștirii Române, 136, 137 ; ~ de Război, 328, 359, 415
- Ministerul Afacerilor Străine al Italiei, 396

N

- Nalbantoff, D. S., consilier comunal, 354, 363
- navigație : pe Dunăre, 53, 126, 182 ; arendarea serviciului de trecere la dezvoltagea navigației, 381, 382 ; libertatea de ~ în toate mările, 214
- Năsturel, Petre, general, 509
- Neacșu, Dumitrache, inculpat în procesul greviștilor din 1868, 285
- Neagu, Mihai, episcop al isnafului de bărbieri, 109
- Nedelcu, Constantin, proprietar al fabricii de cuie de lemn, 415
- negoț, 53, 114 ; proiect pentru reglementarea negoțului în port, 69, 70

Negri, Costache, agent consular al Principatelor Unite la Constantino-pol, 214
 negustori, 19, 46, 49, 79, 102, 418, 433, 543; se aprobă înființarea societății „Înaintarea comerțului”, cerută de ~ 143, 144; ~ în oborul Brăilei, 71; ~ supuși austrieci, 69; ~supuși britanici: cer sprijinul autorităților locale pentru exercitarea comerțului în Brăila și Galați, 112; ~ supuși greci: manifestația din 20 iulie 1848 din Brăila, 81, 82; ~ olandezi, 108, 140
 Nemțeanu, B., poet, 521
 Nenovici, Gheorghe, bancher, 401
 Nenovici, Nicolae, profesor, comisar de propagandă, 76, 80; tacrirul lui, 90, 91, 92; arestat în mănăstirea Văcărești pentru participare la revoluția din 1848, 92
 Nepocóicinski, general maior, sosirea lui în Brăila, 119
 Nichiforescu, Ene, consilier comunal, 365; comerciant de cereale, 401; fabrica lui ~ 459
 Nicolae, mare duce al Rusiei: se anunță sosirea lui în Brăila, 351
 Nicolae, Pavlovici, împăratul Rusiei, 515
 Nicolaevici, frații, curățitor de orz, fabrică de luminări și săpun, moară de mălai, 511
 Nicolai, popă din Vadul Șeicii, adept al revoluției din 1848, 87
 Nicolau, sudit austriac, doctor de județ, adept al revoluției din 1848, 87
 Nicolau, Dinu, fabrică de săpun și de luminări, 209
 Nicolau, Georgeta, proprietară a fabricii de ape gazoase, 511
 Nicolau, Trifu, fabrică de rachiu, 207
 Nicolescu, Al., proprietar al fabricii de ape gazoase, 511
 Niculescu, N. A., cîrmuitor al județului Brăila, 91, 121
 Nifon, mitropolitul Ungrovalahiei, 95

Nistor, George, președinte al Camerei de comerț și industrie Brăila, 458
 Nottara, C., trupa de teatru, 518, 519
 „Nouă”, tipografia, 514
 Nușescu, avocat al Primăriei Brăila, 316
 Nușescu, Mihalachi, cinovnic la carantină, adept al revoluției din 1848, 87

O

Obeanu, D. B., președinte al Tribunalului Brăila, 356
 Obişnuita Obştească Adunare, 64
 oborul: Brăilei, 305, 404, 405; condiții de vânzare a produselor în ~ 70, 71; săteni speculați de dragomani în ~ 375, 376; ~ de vite, 434, 443
 obştea orăşenilor, alegerea, 15
 Obşteasca Adunare, 42, 46, 48, 50
 Ocîrmuirea județului Brăila, 23, 39, 55, 56, 64, passim
 ocupația: turcească, 377, 378; ~ germană, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550
 Odesa, bastimente sosite în port din ~ doc. 164
 Odobescu, Alexandru, comisarul expoziției române de la Paris, 257
 ofițeri: de administrație, 538; ~ de dorobanți, 253; ~ ai Regimentului 7 infanterie, 296
 oi: banii luați pentru oierit de la păstorii transilvăneni, 20, 21; numărul de ~ 54, 164; venitul oilor, 52
 oină, concurs de ~ 455, 457
 Omer Paşa, mareșal al oștirii otomane, 94
 operă, reprezentații de ~ italiană, 329
 Oprea, Ștefan, inculpat în procesul greviștilor din 1868, 284
 Oprea, Ștefan, lăutar, 425
 Oprișenești, localitate în plasa Ianca, 538

Orășanu, N. D. : secretar la primărie, 394 ; primar, 465, 536
 Orghidan, Artur, tipografia „Artistică”, 514
 „Orient”, vapor, 464
 „Orient”, fabrică de făină, 516
 Orleanu, profesor, 312
 Osmanu, localitate în plasa Silistraru, 538
 Ostianu, Pandele, judecător de instrucție de pe lângă Tribunalul jud. Brăila, 288
 ostrovul, 133, 382 ; ~ Mare, 42 ; ~ Mic, 60, 152 ; ~ Surinul, 161, 162

P

Pacchiotti, Jacinthe, profesor, președinte al Consiliului medical din Torino, 346
 Pana, E., negustor, 133
 Panagacos, D. C., proprietar al fabricii de rahat, 512
 Panaiot, Dumitru Ștefan (Perpessicius), act de naștere, 429, 430
 Panaiot, Peft H., căpitan pe bricul „Sf. Sofia”, 201
 Panaiot, Ștefan, grec, supus otoman, muncitor, tatăl lui Perpessicius, 430
 Panaitescu, Alecu, comerciant de cereale, 401
 Pano, F. V., membru al corpului mercantil, 173 ; membru al deputăției mercantile, 186, 187, 322
 Panos, Konstantinos, acționar al Băncii filemborice, 74
 Panteli, medic șef, 536
 Papassoglu, Cleante, 300
 Papazovici, G., membru al deputăției mercantile, 173, 322
 Pappazoglus, N., acționar al Băncii filemborice, 74 ; membru al corpului mercantil, 173
 Pappazoglus, Presis, acționar al Băncii filemborice, 74

Papiu, Ilarian A., președinte al Societății „Transilvania”, 273
 „Paradis”, sală de cinema, 467, 468
 Paraschivescu, Alecu, pitar, cinovnic, adept al revoluției din 1848, 87
 Paraschivescu, M., pitar, 59 ; președinte al magistratului orașului, 53
 Parchetul Brăila, 489
 parcul „Monument” v. grădina „Monument”
 Paris, soc. „Pierre Ayné et comp.” din ~ 229, 231, 245
 Partidul Social-Democrat, sala „Luvru” — sediul secției, 524
 pasageri, intrați în carantină, 23 și prin punctul Brăila, 111
 Pascaly, Mihail, actor, reprezentantul Companiei dramatice a Teatrului Național din București, 320
 Pascu, Stan, proprietar de moară, 200
 Passalacqua, Porteli, proprietar al fabricii de macaroane, 416
 patentari, 147, 148
 patentă, 46, 327, 401
 Patriciu, G., profesor, 161
 patron, 550
 pavaj, piatră pentru ~ 182, 366 și de Scoția, 281
 Pavelescu, Dima D., 494
 Pavelescu, I. G., judecător de instrucție, 341
 pavilion, românesc și olandez, 222
 Pavlovici, Mihail, duce, 515
 paza : frontierei, 251 ; ~ orașului, 251, 260, 261, 262 și de noapte 58, 59 ; ~ în comune, 538
 păcură, export de ~ 265
 păstor, austriac, 20, 21, 111
 Penescu, Ioan, profesor la Școala publică din Brăila, 26, 27, 37, 56
 Penetis, Hrisant, arhimandrit, cavalier, 95, 96, 97, 98, 105
 pensionat de băieți, 240
 pensionat de fete, 171, 240, 255
 Pensiunea „Penetis Zurmale”, de fete, 96, 97, 105
 „La Pensylvanienne”, companie petrolieră din Marsilia, 245

- perceptor, 538
 Perdikidis, I., acționar al Băncii filem-borice, 74
 Perianu, St. I., președinte al Cercului studentesc brăilean, 522
 perigavor, la carantină, 19
 Perișoru, localitate în plasa Ianca, 538
 Perlea, N. V., primar, 419, 424, 427
 Perlman, Herman, proprietar al tipografiei „Victoria”, 514
 Pesta, comerț cu ~ 147
 Pestemalgioglu, Pericle, supus grec, proprietar de tipografie, 210, 499
 Pestemalgioglu, Zoe, proprietară de tipografie, 514
 Petala, Cristofor, efor al Băncii filem-borice, 75
 „Petre Armencea”, bibliotecă, 485, 530
 Petrea, Constantin S. (Sandu Aldea), act de naștere, 334, 335
 Petrea, Sandu, plugar, tatăl lui Sandu Aldea, 335
 Petrea, Tudora, mama lui Sandu Aldea, 335
 Petrescu, C.: maior, prefect, 190; locot. colonel, prefect, 216, 232; primar: 293, 294, 298, 299, 300, 309, 311, 315, 328
 Petrocochino, T. I., armator, 202
 Petrovici, Constandin, proprietar de moară, 207
 Petrovici, G., membru al corpului mercantil, 173; supus otoman, proprietar al fabricii de luminări, 209
 Petrovici, Nicolae, din Transilvania, adept al revoluției din 1848, 86
 Petrovici, Pavel, din Transilvania, zidar, adept al revoluției din 1848, 86
 Petzalis, Sofocles Rasti, farmacist, 224
 pichet, 140
 pictură, expoziție de ~ în Brăila, 529, 530
 Piculi, Pericli, căpitan pe vaporul „Nicolae”, 133
 Pieragostini, inginer șef, 459
 „Pierre Ayné & companie”, soc. petrolieră, 229, 231, 245, 392
 piețele orașului: Sf. Arhangheli, 261, 457; București, 204, 261; Carantinei, 500, 502; Concordia, 413; Galați, 204, 224; Municipală, 204; Piața Mare, 34 și Mică 33; Polygon, 204; Poporului și Regală, 480; Portului, 457; Sf. Gheorghe și Sf. Spiridon, 204
 Piscu: cătun, 444; dările clăcașilor din ~ 52; desprinderea cătunului de la orașul Brăila și alcătuirea comunei Islaz, împreună cu Morile de Vânt și Atârnați, 377; epidemii în ~ 408; mori cu cai în ~ 200, 201; proces între Primăria Brăila și locuitorii din ~ 316, 317; ~ localitate în plasa Ianca, 538
 Piscul Brăilei, 60, 153
 Pitești, 248, 323
 Pitulați-Noi, localitate în plasa Ianca, 538
 planul: orașului Brăila, 40, 148; ~ de sistematizare: 32, 33, 34, 35, 36; ~ de hotărnicie dintre izlaz și dome-niu, 152, 153, 154, 445
 plase în județ: Bălți, 18, 90; Ianca, Siliștraru, Viziru, 537, 538; Vădeni, 18, 159, 267, 317
 plată emfiatească, 16, 42
 Platzman, colonel, comandant german în timpul ocupației Brăilei (1916—1918), 545, 547
 Plevna, bătălia de la ~ 358; sărbătorirea victoriei de la ~ 363
 Ploiești, 248, 323, 509
 Poarta Otomană, 84, 93
 pod în ruină, în apa Dunării, 216, 217, 218
 podread, 17
 podvadă, 17
 Poenaru, D., arhitect al orașului, 192, 243, 370; profesor, 302
 polcovnic, cătanele de la ~ 18
 Polihroniadis, C., membru al corpului mercantil, 173
 polițaiul orașului, 15, 58, 78, 93, 284, 285, 375, 376
 Poliția capitalei, 86, 487

poliție : a orașului, 66, 85, 100 ; circumscriptii de ~ 343, 344 ; necesitatea întăririi pazei polițienesti, 251 și a sporirii numărului de gardiști, 260, 261, 262 ; paza orașului dată în grija poliției, 54 ; rapoarte ale poliției asupra întrunirii muncitorilor din port, 500, 501, 502, 503 ; reorganizarea orașului pe circumscriptii de ~ 343, 344 ; repararea încăperilor de la ~ 88 ; ~ administrativă, 416 ; ~ portului 343 ; ~ sanitară veterinară, 415, 436 ; ~ secretă, 545

poliț-maister v. polițai

Polizo, D., 93, 118, 123, 124, 125

pompă hidraulică, 178, 204

pompieri : corp de ~ 543 ; organizarea și dotarea unui corp de ~ 172, 173, 262 ; serviciul de ~ 419, proiect pentru localul Comenzii de foc, 191

pontonieri, 415

Popescu, At., profesor, director al gimnaziului comunal, 340, 347, 368 și al Liceului „N. Bălcescu”, 457

Popescu, Ispas, redactor la „Albina Bulgară”, 213, 215

Țopescu, V. G., proprietar al morii cu aburi, 415, 460

Popovici, C., secretar al Societății „Concordia”, 189

Popper, Simon, fabricant, 178, 200, 210

porto-franc, Brăila, 306, 377 ; legea ~ 370, 371 ; zona ~ 377

portul : Brăila, 42, 79, 315, 500, 516, 518, 548 ; bastimente sosite cu marfă în ~ (doc, 164), 258, 281 și rămase sau plecate din ~ 177 ; biroul vamal al portului, 248 ; cale de comunicație între ~ și izlaz, 440, 441 ; cerere pentru instalarea unor elevatoare în ~ 336, 337 ; construirea unui „ambarcader” în ~ 365 ; construirea cheiului în ~ 114, 324, 325 ; construirea unei gări de triaj pentru transportul cerealelor de la ~ 428, 429 ; delimitarea portului, 369, 370 ; deputăția mercantilă în

~ 195, 321, 322 ; dezvoltarea comerțului în ~ 125 ; fabrică de brichetat cărbuni în ~ 489 ; greva ciurarilor din ~ în 1868, 284, 285, 286, 289 ; întruniri ale muncitorilor și căruțașilor din ~ 500, 501, 502, 503 ; loc de acostare în ~ 170 ; local pentru bursă în ~ 488 ; lucrători flotați în ~ 415 ; magazine în ~ 95, 96, 535, 536 ; negoț în ~ 69, 70 ; ruinele podului din Dunăre, 216, 217 ; taxă de cheia, 327 ; transport de provizii pentru oștirile otomane prin ~ 132 ; vama în ~ 113, 114 ; venitul, 25 ; vite exportate prin ~ 407 ; ~ Galați, 170

populația Brăilei ; număr, 164, doc. 416

Portocală, M., cu stabiliment industrial pe izlaz, 446, 460

Postelnicu, Vasile, proprietar al fabricii de rachiu, 208

poșta : Brăilei prin Ianca și Muftiu, 64 ; ~ Făurei, 15, 162 ;

„poșta” de ciure, în port, 284

poverne, de rachiu de drojdie, 180
pravila pămîntească, 50

prăvălii, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 87, 88, 109, 259

Predingher, Lazăr, proprietar al fabricii de spirt și al morii, 372, 384
386, 392, 510

preoți, 78, 79 ; număr de ~ în slujbă, 164

prețul, 19, 168 ; ~ cărămizii, 140 ; ~ cărnii, 414 ; ~ muncii, 523 ; ~ mărfurilor, 374, în obor, 376

„The Principalities Petroleum Refining Compagny Limited”, rafinărie de petrol, 242, 345

Principatul Moldovei, 25, 124

Principatul T. Românești, 99

pristav, 15

produse : care cu ~ în obor, 375, 376
profesori : de greacă, italiană, 135 și de franceză, lefile lor, 203 ; adepți ai revoluției de la 1848, 86, 87, 88

programa de învățămînt: la școala bulgară, 239; ~ la școala reală, 236, 237, 238
 „Progresul”, societate de asigurare, 276, 277
 proprietari, 366, 374; ~ de caice, 331; ~ de case, 286; ~ de corăbii, 174; ~ de moșie, 138
 Pros, armator, 202
 protimis, drept de ~ 46
 Protoieria Brăila, 539
 protopopul județului, 78, 79, 87
 Prut, 119
 Punctul Brăila, 11, 291
 Puspali, D., armator, 202
 puterile centrale, supuși, 545, 546
 puterile garante, 156

R

rachierii, bordeie de ~ 127, 128
 Rachieru, Ștefan, proprietar de fabrică, 200
 Racoveanu, Gh., secretar al Comitetului teatral Craiova, 486
 Racovițeanu, Costache, inginer, adept al revoluției din 1848, 88
 Rădulescu, Oprea, primar al comunei Tichilești, 335
 răscoala din 1907 în județ, 489
 Răsvănescu, Androne, președinte al Asociației generale a studenților universitari români, 477
 războiul: din 1806, fortăreață pe izlaz, 152; ~ pentru independență, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360
 rechiziții: de alimente și de îmbrăcăminte, 543; ~ de aparate telefonice, 536, 537; ~ de clopote, 539 și obiecte de metal, 549
 refugiați, 535, 543; ~ transilvăneni, 89, 528; ~ belgieni, 520
 regimente românești, 165, 252, 253; de călărași, 364; de dorobanți, 349, 402, 403; de linie, 367
 Regulamentul Organic, 23, 149
 Reinikele, Samoil, fabricant, 289

revoluția din 1848; constituirea Comisiei pentru cercetarea celor amestecați în ~ 84, 85, 86; adepți ai revoluției, 86, 87, 88; tacirul lui Neovici N., comisar de propagandă, arestat la mănăstirea Văcărești pentru participare la ~ 90, 91, 92; stricăciuni provocate la încăperile unde se afla poliția, în timpul revoluției, 88; refugiați transilvăneni din cauza „tulburărilor”, 89
 rezervoare de petrol, 492, 495
 Rifat Pașa, intrarea lui în Brăila, 84
 Ristori, Adelaide, actriță, reprezentații teatrale date de ~ la Brăila, 315
 „Rizeria Română”, societate pe acțiuni, 468, 500, 516
 Rîioșanu, sluger, 49
 Rîntă, Radu: vrea să construiască o fabrică de bere, 183
 Rodocanachi, M., membru al comitetului teatral, 299
 Roidin, Ștefan, exportator de cereale, 67
 Roman, oraș, 351
 România, 166; convenție între guvernul român și rus pentru trecerea armatelor rusești prin ~ 350; interzicerea importului de cereale în ~ 131; lipsa stabilimentelor industriale în ~ 333; ~ reprezentată la congresul medical de la Torino, 346
 „România Muncitoare”, ziar, 493
 Rosenthal, Emanoil, antreprenor, 324, 325
 Roset, Ioan, agă, ales în Comisia pentru cercetarea revoluționarilor de la 1848, 85
 Rosetti, paharnic, inginer, 114, 115
 Roșu, V., inginer diriginte, Divizia S.H. Galați, 500
 Rotescu, Iancu, comisar de propagandă, 80
 Rubini, P., deputat de mahala, 59
 Rusciuc, 94
 ruși: numărul de ~ 377; luarea cetății Brăila de către ~ în 1828, 377, 378

S

- Sachelarie, baron, contracciu al poștelor, 17
- Sadoveanu, Mihail, director al Teatrului Național din Iași, 527
- Sadyk-Pașa, comandant al cazacilor armatei otomane, 123, 124 ; general de divizie, 129
- Sahturi, G., căpitan pe goeleta „Teoc-titi”, 202
- Sali Aga, negustor, 84
- salubritate publică, 329, 407, 533, 534, 536 ; serviciul de ~ 535
- Samoilă, Teodor, proprietar de moară, 200
- Samolada, Dimitrie, tipografia, 121
- „San Francisco”, bastiment sub bandieră napolitană, 133
- Saricos, M., căpitan pe bricul „Dimi-trio”, 202
- Sarș, H., fabrică de cărămidă, 140
- Sava, Dinu Petre, exportator de cereale, 67
- Sava, Stan, inculpat în procesul greviștilor din 1868, 285
- Sava, Stancu, inculpat în procesul greviștilor din 1868, 289
- savură, 291, 327
- Săgîrceanu, Ioniță, amplotat la un negustor, adept al revoluției din 1848, 87
- Sărățeanu, C. D., prefect, 344
- săteni v. țărani
- Săulescu, Grigorie, serdar, 103, 104, 106
- Săvescu, Eulampie, funcționar, tatăl lui Iuliu Cezar Săvescu, 258
- Săvescu, Fane E., mama lui Iuliu Cezar Săvescu, 258
- Săvescu, Iuliu Cezar, act de naștere, 258
- Scambavia, Stavros, dogar, 430
- Scarlat, Ghica, 91, 92
- schelă v. port
- Schender, Alecsandru, proprietar al tipografiei „România”, 514
- Scoția, piatră de ~ 281, 296
- Secretariatul Statului, 55, 56
- Serafides, V. A., proprietar al fabricii de făină, 511
- seră, de legume, 506
- Serbia, cărbuni importați din ~ 489
- Serghie, H., armator, 201
- sericicultură, 190, 197, 265
- Serofinu, Dimitrie, căpitan pe bricul „Philadelphia”, 202
- serviciul : barometric, 535 ; ~ hidraulic, 458, 478, 490 ; ~ muzicii comunale, 451 ; ~ salubrității, 535 ; ~ sanitar al orașului, 450 ; ~ tehnic, 469 ; ~ trecătoare (ghecete), 381, 382 ; ~ vama la bariere, 381 ; ~ veterinar, 414
- Sfatul Administrativ Extraordinar, 40, 46, 48, 49, 84, 85, 140, 161
- Sfatul Miniștrilor, 85
- Sfatul orășenesc Brăila, 25
- Sfatul popular București, 384
- Sgardeli, Anton, 284 ; membru al corpului mercantil, 173 ; membru al comitetului teatral, 299
- Shina, Panait, supus grec, proprietar al fabricii de rachiu, 205
- Sibiu, 298
- „Sidoli”, circ, 474
- Sihleanu, localitate în plasa Ianca, 538
- Siliminschi, doctor al județului, 115, 122
- Siliștra, oraș, 94
- Siliștraru, plasă în județul Brăila, 538
- Sima, C., locotenent, comandant al punctului Brăila, 310
- Simu, frații, fabrică de luminări, 207
- sindicat, 490, 499, 500, 501, 502, 503, 516
- Singurov, căpitan, 46
- Siret, 118, 128, 267 ; Lunca Siretului, 60, 152
- Sîrbu, Gheorghe, ceasornicar, adept al revoluției din 1848, 87
- Slatina, 91
- Slănceanu, colonel, șeful Statului-Major General, 354
- Slătineanu, Ioan : paharnic, ocîrmui-

- torul județului Brăila, 23, 40; casele lui ~ 328
- societăți, culturale: „Avîntul”, 485; „Carpați”, doc. 390; „Enosis”, grecească, 326; „Dialeria Schipetare”, albaneză, 481, 482; „Junimea studioasă”, 309; „Lyra”, filarmonică, doc. 390; Societatea dramatică din Iași, 527; „St. O. Iosif”, 524, 525; „Transilvania”, 272, 273; Societatea istorică a studenților universitari din București, 462, 463; ~ economice: „Albina”, pentru încurajarea comerțului, doc. 390; „Concordia”, de asigurare, 188, 189; Societatea pentru construcții de căi ferate, 290; Societatea danubiană austriacă, taxe de ancoraj, 211; „Danubiu”, de asigurare, 188; Societatea drumurilor de fier pentru România, 287; „Helios-Elektricitäts-Aktien-Gesellschaft” din Köln, concesiunea rețelei de tramvai și iluminat electric în Brăila, 452, 454, 458, 459; „Industria română”, doc. 390; „Înaintarea comerțului”, 143, 144; Societatea de încurajare pentru îmbunătățirea rasei animalelor, 466, 467; „Lealitatea”, pentru asigurarea cerealelor pe Dunăre, 216; „Progresul”, de asigurare, 276, 277; „România”, de asigurare a transporturilor de produse agricole pe Dunăre, 300, 301; Societatea Româno-Americană pentru înființarea unor rezervoare-depozite și derivate de petrol, 495; „Steaua Română”, pentru industria petrolului București, 492, 493; „Vitali”, franceză, pentru construcții, 303; alte ~: Societatea pentru ajutorul școlarilor săraci, doc. 390; Societatea aromâno-macedoneană din Brăila, 480; Societatea de gimnastică și sport; 339 și de gimnastică bulgară, venită în Brăila, 509; „Cremie israilită”, pentru ajutorul săracilor, doc. 390; „Funebră israilită”, pentru înmormîntarea săracilor, doc. 390
- soldați: arme pentru ~ 359; se lucrează cu ~ în docuri, 516; număr de ~ morți în spital din cauza rănilor primite în război, 533; ~ de pază la temniță, 117
- Spania, bastimente încărcate cu marfă, sosite în port din ~ doc. 164
- Spaniolu, David, inculpat în procesul grevei din 1868, 285
- Sperchezeanu, I., profesor, 234
- Spiru, Haret, ministru al instrucțiunii, 462
- spital: civil, 328; memoriu pentru înființarea unui salon de maternitate, 218, 219; ~ comunal, 410, 411, 414, 535; loc și condiții pentru construirea noului ~ al orașului, 75, 102, 103; ~ al județului și veneric, 116; propunerea pentru unificarea spitalului județului cu cel central al orașului, 122; ~ militar, 329; loc pentru construirea spitalului ostășesc, 110
- spîterie v. farmacie
- sport: oină, 470; tenis, 469
- Stan, popă, adept al revoluției din 1848, 87
- Stan, sin Marin, exportator de cereale, 67
- Stanovici, D., consilier comunal, 403
- Starcea, Toma, locot-colonel, comandantul Regimentului 7 infanterie, 297
- starostele bărbierilor, 108, 109
- State, Mihail, proprietar al fabricii de gaz, 256
- statistică: demografică, economică, socială, 184 (doc. 8), 377, 411, 414 (doc. 416)
- Stănculescu, Mihalachi, adept al revoluției din 1848, 88
- Stălpeanu, I., consilier comunal, 363
- Stoianovici, Tudorache, fabrică de rachiu, doc. 185
- străzi, v. Brăila
- Stroussberg, doctor, concesiunea, 287
- studenți: asociație studentescă, 462, 476; burse pentru ~ 282, 298; ~

italieni în vizită la Brăila, 464, 465, 466; congrese studențești, 394, 395, 463, 464, 474

Subcîrmuirea de Vădeni, 118

subscrieri: pentru ajutorarea refugiaților transilvăneni, 89; ~ pentru fondarea unui pension de fete, 171, 172; ~ pentru un submarin, 513
subvenție: cerută de G. Baronzi pentru „Gazeta de Brăila”, 337; ~ solicitată de Fanny Tardini pentru trupa sa, 345; ~ acordată Regimentului 25 dorobanți pentru muzică, 403, 404; ~ pentru studenți, 272, 273, 298

Suditu, Ion, căpitan de milițieni, 355
sudiți, 85, 87, 88; condițiile în care pot cumpăra terenuri, case și magazii în oraș, 46, 48, 49, 50; număr de ~ 164 și doc. 8

Suleiman Pașa, 132

Sulina, 301; exploatarea stufului de la Ghecet și pînă la ~ 482; ~ porto-franc, 371

Sulioti, Cristodul I., doctor în filozofie și litere, licențiat în drept, 340, 369

Sulioti, Ioan, antreprenor al domeniului Brăilei, 152

Surinul, ostrov în dreptul Brăilei, 161
surugiii poștelor, 17

Ș

șalupă, 133; ~ canonieră, 78, 79, 119
șantier naval, 291, 292, 450, 478, 479
școală, 181, 182, 249, 250, 304, 305, 378; număr de școli, 164, 286, doc. 416; ~ centrală, 76; ~ comercială, 293, 311, 312, 317, 319; gimnaziu, 301, 302, 306, 339, 340, 342, 368, 413, 420; ~ industrială, 288; ~ națională 26, 27; „Penetis Zurmale”, 286, 412; ~ pentru copiii de trupă, 402; ~ primară, 249, 286, 328; ~ profesională, 362; ~ publică, 64, 90, 134, 142, 160, 203, 226; ~ reală, 203, 220, 234, 235, 236,

237, 238, 247; ~ sucursală, 227, 228, 254, 255

Școala bulgară din Brăila, 239, 271, 272

Școala națională de agricultură și meserii de la Pantelimon, 288

Șerbănescu, colonel, comandant al Regimentului 32 dorobanți, 402

Șerbănescu, Zamfir M., cultivator de zarzavat, 506

Șerbinski, general, 92

Șisu, N. N., primar al comunei Islaz, 443

Șmirer, Mihail, proprietar al fabricii de lînărie, 143

șoseaua: Brăila-Galați, 263 și a Iașilor, 267

Ștefan, Constandin, proprietar al fabricii de rachiu, 208

Ștefan, Eni, lăutar, 425

Ștefan, Ioniță, inculpat în greva din 1868, 285

„Șt. O. Iosif”, societate culturală, 524
Ștefănescu, Aneta, actriță, directoare a trupei de teatru din Brăila, 330

Ștefănescu, C., reprezentant al „Juniunii studioase” brăilene, 309

Ștefănescu, L., consilier comunal, 321, 328, 428

Ștefănescu, S., medic primar, 346, 348
șternșanț, 60, 152

Știrbei, Barbu, domnitorul Țării Românești, 125

ștraf, 70, 109

Șuțești, localitate în plasa Ianca, 538

T

Tacit, Ion C., profesor, 302

tacrir, Nicolae Nenovici, 90

Tafraliu, Iordache, director al carantinei, 23

Talleyrand, baron, comisar al împăratului francezilor, trecerea prin Brăila, 136

Tardini, Fanny, trupa de teatru, 344, 345

„Taurul“, vapor sub pavilion moldovenesc, între Galați și Brăila, 170
 „Taurus“, vapor al agenției „Messageries Maritimes“, 216, 217, 218
 Tavernier Alcibiade, doctor, 39, 43, 45
 taxă: 461, 462; ~ de ancoraj, 211, 212; ~ de cheiaj, 327; ~ comunală, 447, 448; ~ școlară, 537; ~ vamală la cereale, 223
 tăbăcărie, 418, 503
 Tănase, Petcu, inculpat în greva din 1868, 285
 Tătaru, comună în județ, 185
 Tchertokoff, locot. din marina rusă, 353
 teatru: comitet pentru înființarea unui ~ permanent în Brăila, 294, 295, 298, 299; reprezentații de ~ 297, 313, 315, 320, 326, 344, 345, 405, 474, 475, 479, 480, 481, 482, 518, 519; săli de teatru: „Capri“, 481; „Louvru“, 520; „Paradis“, 467, 468; „Passalacqua“, 531 și „Peleş“, 480; „Rally“, 147, 297, 313, 326, 329, 451, 465, 471, 475, 481; „Teatrul Regal“, 485, 507, 519, 524, 527, 528, 529, 531; trupa de ~ din Brăila, 330; trupe de ~ în turneu: Iorgu Caragiale, 313; N. Holban, 297; C. Nottara, 518, 519; Pascaly, 320; Vlădicescu, 326; Fanny Tardini, 344, 345; Compania dramatică italiană, 313, 315; trupa de operă italiană, 299; trupa de operă și operetă, 465, 477, 528; ~ de operetă franceză, 451
 Teatrul Național din Brăila, 103, 104, 106, 107
 Teatrul Național Craiova, 485, 486, 523
 Teatrul Național din Iași, 527
 Teghin, 119
 telegraf, stație telegrafică, 130
 Tell, Christian, 80; ministru, 312
 temnița Brăilei, 36, 37, 117, 118
 Teodorovici, G. C., inginer, 460
 Teohride, S., profesor de limba greacă, 76
 „Teologos & Carnegie“, companie engleză de transport de cereale și măr-

furi pe Dunăre, cu sediul în Galați, 273, 275, 276
 Tetorian, N.G., membru al corpului mercantil, 173, 325
 tezaur, descoperirea unui ~ 341
 tezauria publică, 356
 Thanu, Athanasie M., 417
 Theodorescu, Ion, proprietar al fabricii de rachiu, 208
 Theodoroff, Gheorghe, armator, 478
 Theodorovici, G. C. inginer, 479
 Theoharide, Nanu, comerciant, 284
 Tichilești, comună în județ, 335, 538
 tinichigii, 448
 tipografie, 121, 130, 213, 229, 540; prima ~ din Brăila — Penescu I., 56; ~ Pestemalgioglu P.M., 210, 352, 356; nume de proprietari de ~ 499, 514
 Titcov, localitate în plasa Silistraru, 538
 târg de vite, 435, 436, 437, 467
 Tîrgul Moșilor, 294, 373, 374
 Tocilescu, Gr., profesor, președinte al Societății istorice a studenților universitari din București, 462
 Tolmidis, A., membru al corpului mercantil, 174; director al societății „Lealitatea“, 216
 Torino, congres medical ~ 346, 348
 Totolos, G.G., căpitan pe vasul „Evanghel“, 201
 Trafic, Ioan, sindicalist, 520
 Traian, localitate în plasa Silistraru, 538
 tramvai electric, 453, 454; concesionarea construirii și exploatarea unei rețele de ~ de către Societatea „Helios“, 452; invitarea autorităților orașului la cursa probă, 458, 459
 Transilvania, 86, 87, 272, 324
 „Transilvania“, societate pentru ajutorul studenților români din Transilvania și părțile ei, 272, 273
 transport, de marfă 315, 433; ~ cereale, 508, 509; ~ pe Dunăre, 132
 Trandaburu, Niță, han, 35
 Trapezunt: bastimente cu marfă, so-site în port din ~ doc. 164

Tratatul de la Adrianopol, 515
 Tratatul de la Paris din 1858, 214
 Treistoară, țăran din satul Ianca, delegat pentru a-l felicita pe domnitorul Cuza, 159
 Trelia, Salvator, căpitan pe bastimentul napolitan „San Francisco“, 133
 Trempu, I., căpitan al pachebotului „Taurus“, 218
 Triandafil, I., consilier comunal, 358, 363, 365
 Triandafil, Ștefan, armator, 201
 Tribunalul Brăila, 285, 356; ~ civil 78 și comercial, 135, 188; ~ de comerț 74, 78, 87, 130; ~ județului, 341
 Tribunalul militar german, 548
 Triest: bastimente cu marfă sosite în port din ~ doc. 164; export de cereale în ~ 48
 Trifan, Petre, tipografia, 499
 trupe de teatru v. teatru
 Tudor, sin Stoian, epitrop al isnafului bărbierilor, 109
 Tulcea, porto-franc, 371
 Tullier, Vincent, pensionat de băieți, 240
 tulumbagii, 16
 tulumbă, 173, 175, 191
 turci: Brăila ocupată de ~ 53, 377, 378; intrarea lor în București, 91
 Turcia: bastimente încărcînd produse pentru ~ 131; bastimente cu tutun adus din ~ 258; întoarcerea păstorilor transilvăneni cu vitele din ~ (Dobrogea), 111; piei de miel importate din ~ 100
 Turnu Severin, 300; venirea domnitorului Grigore Ghica din Austria prin ~ 124
 tutun, monopol, 258

T

țărani, 374; ~ care vin cu produse în oborul Brăilei și sint speculați, 102, 404, 405

Țibănești-Noi, localitate în plasa Viziru, 538
 țigani: numărul de ~ din Brăila, 375; numărul de ~ lăutari și jelbași așezați pe izlaz, 52; ~ lăutari, 424, 425
 Țino, N., secretar general al primăriei, 449, 452 (doc. 416), 451
 Țino, Traian, avocat, bibliotecar, 531
 Țurcanu, Mihai, proprietar al fabricii de rachiu, 200

U

ucenici, în fabrica „Ancora“, 461, 462
 Untaru, G. I., comerciant de cereale, 401
 Urdăreanu, Gheorghe, paharnic, 54
 Urlățeanu, Scarlat, clucer, ales în Comisia pentru cercetarea revoluționarilor de la 1848, 85
 Urziceni, 64
 uzina electrică, 461

V

Vaclidov, Hristodor, proprietar al topografiei din Brăila, 229, 239
 „The Valachian Petroleum Limited“, companie petrolieră din Londra, 245
 Valahia: vama în ~ 112; piaștri de ~ 39; principat, 15, 95
 Valea-Cînepii, localitate în plasa Viziru, 538
 Valeriano, frații, 453
 Valeriano-Lykiardopulos, moara, 508, 516
 Valerianos Dionisie: are brutărie cu chirie, doc. 351
 Valsamis, Gheorghios, precupeț, 387
 vama, tarif vamal, 375; venitul din vamă în principate, 112, 113, 114
 Vama Brăilei, 370
 Vansaamu, A., căpitan al portului, 381
 vapoare, 211; ~ ale agențiilor de vapoare, 201, 216; ~ comerciale, 275, 276

- vase : fluviale, 201, 202 ; ~ ostășești, scutite de taxe de ancoraj, 211, 212
- Vasilescu, Alexandru B., comerciant de fierărie, 401 ; secretar al biroului de alegere a unui sindic la bursa de comerț, 417
- Vasilescu, I., comisar comunal, doc. 350
- Vasilu, Ap., consilier comunal, 354
- Vasilu, I., consilier comunal, 354, 358, 363
- Vasilu, N., armator, 201
- Vassilescu, Al, comisar comunal, doc. 351
- Văcărescu, Gheorghe, logofăt, ales în Comisia pentru cercetarea revoluționarilor de la 1848, 85
- Văcărești, mănăstire : revoluționari de la 1848 arestați la ~ 91, 92
- Vădeni, 267 ; plasă, 18, 159, 317 ; pod, 128 ; punct de control, 99 ; subprefectura plășii, 291, 292, 294
- Văleanu, cîrmuitorul județului Olt, 91
- Vărsătura, 268 ; Iezerul Vărsăturii, 60 ; sat alipit orașului, 152, 153
- vătafi, în port, 502
- Vechilhargi, Constantin : alegerea lui ca președinte al Magistratului orașului Brăila, 15 ; demisia din funcția de președinte, 19 ; casa lui ~ 32
- Vechilhargi, Naum, prăvălia, 33
- Vecter, inginer al Societății pentru construcția de căi ferate, 290
- Veimberg, Isidor, proprietar al fabricii de lichioruri, 511
- Valea. Neculai, gardist, 284, 285
- venitul : cheiajului, 114, 115 ; ~ oieritului, 20, 21 ; ~ portului, 25 ; ~ primăriei, 366 ; ~ orașului, 63
- Venizelos, prim-ministru al Greciei : venirea lui în Brăila, 517
- Vericeanu, C. N., consilier comunal, 358, 366
- Verona, Al., proprietar al fabricii de făină și paste făinoase, 511
- Veropolo, N. A., comisar de poliție, 320, 321
- viceconsul, în Brăila : al Austriei și al Greciei, 78 ; ~ al Franței, 167, 228 ; ~ al Italiei, 266 ; ~ al Prusiei și al Sardiniei, 78
- Viceconsulatul britanic din Brăila, 112
- Viceconsulatul elinesc din Brăila, 81, 120
- „Victoria“, tipografia, 514
- Vidicli, Reiz Asan, turc, cîrmaci pe caice, 133
- Viena : export în ~ 67 ; lămpi de iluminat orașul din ~ 199 ; student la ~ 298
- „Vigilant“, bastiment austriac, 133
- vii pe izlaz, 228
- Vila, sat în apropiere de Ianina (Turcia), 430
- Vilara, A., 43
- Vintileasca, Marița, muzicant, 425
- Violatos, Gabriel F., fabrica de făină, 512
- Vistierie, 18, 21, 42, 85, 90, 154, 161, 162
- vite : concurs de ~ 280 ; construirea unui hipodrom, 466, 467 ; fixarea zilelor în care să aibă loc târgurile săptămânale și anuale de ~ 436, 437 ; înființarea unui obor de ~ pentru târg, 435 ; locuri rezervate pentru oboare de ~ măcelarilor, 440 ; numărul de ~ doc. 8, 54, 61, 164 și venitul oieritului, 20, 21 ; număr de ~ exportate, 406, 414 ; număr de ~ văzute de medicul veterinar la abator, înainte de a fi tăiate și numărul celor destinate pentru export, 414, 415
- Viziru, localitate în jud. Brăila, 538 ; ~ de Sus, sat, 82, 185
- Vilcu, Vasile, căpitan, căpetenia „complotiștilor“ din 1843, 72 ; sudit rus, adept al revoluției din 1848, 87
- Vîrciorova, navigație pe Dunăre de la ~ la Brăila pentru societatea „Înaintarea comerțului“, 143
- Vlad, Avesalom, comerciant de băcănie, 401

Vlădicescu, A., director al trupei de teatru, 326
 Voergarusu, Stavru C., locantier, 145
 Voinescu, I. I., colonel, 80
 Voleno, Ioan, armator, 202
 „Voltaire“, cerc cultural, 507, 519, 521
 vopseaua v. culoarea
 vornic, 13 ; mare ~ 77
 Vornicia : Mare din Lăuntru, 17, 25 ;
 ~ din Năuntru, 19 ; ~ Trebilor din Lăuntru, 36
 Vornicia Temnițelor, 37
 Vrăbiescu, Ilie, pitar, exportator de cereale, 67, 83
 Vrăbiescu, Ioan, 98, 146, 158

W

Wadington, ministru al instrucțiunii publice (Franța), 346
 Waibl, Ulrich, supus austriac, fabricant de bere, 129, 207 ; antreprenor de pompe de incendiu, 170 ; proiectul lui ~ pentru alimentarea cu apă a Brăilei, 175
 Wechsler, D. M., reprezentant al Societății „Steaua Română“, 492

Whyte, Alexandru, fabricant, 289
 Wolter, Augúst, industriaș, 399

Z

Zaharia, grec, dragoman, adept al revoluției din 1848, 88
 zalhanale, 47, 49, 65, 161
 Zamfir, dorobanțul, slugă, adept al revoluției din 1848, 88
 Zamfirescu, profesor, 312
 zarafi, 373
 Zatna, gîrlă, 267
 Zăgănescu, C., avocat, adept al revoluției din 1848, 88
 Zărvătescu, Caliopi, cu stabiliment industrial, 460
 Zelescovici, G., comerciant, 401 ; consilier comunal, 428
 Zerman, R., moară, 453
 ziare în Brăila : „Albina Bulgară“, 213 ; „Danubiul“, 229 ; „Gazeta de Brăila“, 337 ; „Gazeta portului Brăila“, 55, 56 ; „Donau Armee Zeitung“, 540
 Zotu, Dimitrie, dragoman, adept al revoluției din 1848, 88
 Zurmali, Hristofor, 555

CUPRINSUL

	Pag.
Introducere	5
Résumé	11
Bibliografie	13
Documente	15
Lista documentelor	551
Glosar	585
Lista ilustrațiilor	589
Indice general	593

DIN PUBLICAȚIILE ARHIVELOR STATULUI

A) INVENTARE, ÎNDRUMĂTOARE, CATALOAGE, EDIȚII DE DOCUMENTE

1. ION RADU MIRCEA, *Catalogul documentelor Țării Românești 1369—1900*, București, 1947, XVI + 324 p., lei 10.
2. *Catalogul documentelor românești*, vol. I, 1521—1799, București, 1955, XXX + 598 p., lei 27.
3. MIHAIL GUBOGLU, *Tabele sincronice. Datele begirii și datele erei noastre*, cu o introducere în cronologia musulmană, București, 1955 (epuizat).
4. *Îndrumător în Arhivele Statului din Iași*, vol. II, București, 1956, 194 p., lei 9 ; vol. III București, 1959, 166 p., lei 8 ; vol. IV, Buc., 1970.
5. *Catalogul documentelor moldovenești*, vol. I, Buc., 1957, 576 p., lei 27 ; vol. II, Buc. 1959, 566., lei 27 ; vol. III, Buc., 1968, 700 p ; vol. IV Buc., 1970, 674 p., vol. V Buc. 1974, 656 p. Intocmit de Leonte Ileana, Fănescu Mihail, Regleanu Mihail, Gheorghian Iulia, Vasilescu Veronica și Duca Doina (II) ; Regleanu Mihail, Duca Doina, Negulescu Constanța, Vasilescu Veronica și Crivăț Cornelia (III) ; Regleanu Mihail, Doina Duca Tinculescu, Veronica Vasilescu, Negulescu Constanța (IV) ; Veronica Vasilescu, Doina Duca Tinculescu (V).
6. *Arhivele Statului — 125 de ani de activitate (1831—1956)*, București, 1957, 514 p., lei 30. Sub redacția : Fănescu Mihail, Leonte Ileana, Trandaf Victor și Vasile Ion.
7. *Meșteșugari și neguțători din treptul Craiovei*, București, 1958, 373 p., lei 15. Sub redacția : Al. Bălăntescu, I. Popescu-Cilieni.
8. *Înaltul Divan (1831—1847). Inventar arhivistic*, București, 1958, 563 p + VI pl., lei 24,50. Sub redacția : Ispas Zoe, Soiculescu Victoria, Gheorghian Iulia, Rănoiu Maria, Sucu Ion.
9. D. LIMONA. *Catalogul documentelor grecești*, vol. I, București, 1958, XIII + 803 p. lei 33,50 ; vol. II, București, 1958, VIII + 429 (430) p + 8 pl. lei 20.
10. *Inventarul Protocoalelor Primăriei Sibiu. 1521—1700*, București, 1958, 233 p, lei 6,25. Sub redacția : Duzinchevici Gh., Buta Evdochia, Gündisch Herta.
11. *Arhiva Magistratului orașului Brașov. Inventarul actelor neînregistrate*, vol. I, București, 1959, 444 p., lei 20 ; vol. II, București, 1961, IV + 427, p. lei 20.

12. *Documente privind istoria anului revoluționar 1848 din Moldova*, București, 1960, 516 p. lei 25. Sub redacția : Ungureanu Gheorghe, Apostolescu Virgil, Cruceanu Felicia, Isac Virginia, Turcu Constantin.
13. M. GOBOGLU, *Catalogul documentelor turcești*, vol. I, București, 1960, 728 p., lei 25, vol. II, București, 1965, 700 p., lei 35.
14. EL. MOISUC, *Industria textilă în Brașov și Țara Bîrsei. Catalog de documente*, vol. I (1413—1820), București, 1960, 620 p, lei 20.
15. *Documente privitoare la Istoria Economică a României. Statistică — Țara Românească și Moldova*, Seria B, vol. I, București, 1960, VIII + 315 p + 12 planșe, lei 20.
16. *Documente privitoare la Istoria Economică a României. Orașe și târguri — Moldova*, Seria A, vol. II București 1960, IX + 549 p + 6 planșe, lei 25.
17. M. REGLEANU, *Documente privind anul revoluționar 1848 în Țara Românească*, București 1962, 739 p, lei 27.
18. E. POȘTARIȚĂ și M. FĂNESCU. *Expoziție arhivistică*, București, 1965, 50 p., lei 3.
19. *Secretariatul de Stat al Moldovei (1832—1862). Inventar arhivistic*, București, 1966, 491 p., lei 30. Sub redacția : Ungureanu Gheorghe, Apostolescu Virgil. Balica Gheorghe, Chelaru Ema, Cruceanu Felicia și Isac Virginia.
20. D. LIMONA, *Catalogul documentelor referitoare la viața economică a Țărilor Române în sec. XVII—XIX*, vol. I, București, 1966, 576 p., lei 35 ; vol. II, București 1967, 518, p. lei 35.
21. *Indrumător în Arhivele Statului Banat*, București, 1965, 160 p., lei 15. Sub redacția : Corui Aurel, Bardoș Gertrude, Moș Tiberiu.
22. *Condica de venituri și cheltuieli a Visteriei de la leatul 7202—7212 (1694—1704)*, București, 1873, 750 p. lei 10.
23. AL. BALINTESCU, *Problema țărănească în Oltenia în sec. al XIX-lea. Documente*, București, 1967, 605 p., lei 35.
24. AL. BALINTESCU, *Arhiva generalului Gheorghe Magheru 1582—1880*, București, 1968, lei 30.
25. *Les Archives de l'Etat de Roumanie*, Bucarest, 1969, 32, p. Sub redacția : Leonte Ileana, Fănescu Mihail și Valeria Șindelaru.
26. GH. UNGUREANU, *Figuri de arhiviști români, Gheorghe Asachi*, București, 1969, lei 25.
27. *Bibliografia arhivisticii românești*, București, 1969, lei 10. Sub redacția : Fănescu Mihail, Kiss Andrei, Poștăriță Emilia, Crivăț Cornelia, Dogaru Maria, Nussbächer Gernot și Angheli Dumitru.
28. *Figuri de arhiviști*, București, 1971, 330 p. Sub redacția : M. Fănescu, lei 20.
29. *Indrumător în Arhivele centrale*, vol. I, P. I, București, 1971. Sub redacția : M. Soveja, Iulia Gheorghian, Marcel Ciucă ; ediția II-a București, 1972, 320 p., lei 23.
30. *Indrumător în Arhivele Statului jud. Prahova*, București, 1971. Sub redacția : M. Rachieru, E. Negulescu, V. Nistor, Dumitrică Florica, E. Hanganu și N. Socolis ; ediția a II-a, București, 1972.
31. *Epitropia generală a Casei Spitalelor Sfântul Spiridon Iași 1824—1948. Inventar arhivistic*, București, 1971. Sub redacția : Isac Virginia, Ivănescu Dumitru, Pricop Adrian, Anghel Rodica, Apostolescu Virgil și Cruceanu Florica.

32. *Indrumător în Arhivele Statului județului Vâlcea*, întocmit de C. Tamaș, Petre Bardas, Sergiu Purece, 1972, 224 p.
33. *Indrumător în Arhivele Statului județul Hunedoara*, întocmit de Ion Frățilă, Nicolae Wardegger, Mihai Cerchedean, Ștefan Marinescu, Maria Andrișoiu, București, 1972, 249 p.
34. *Revista Arhivelor*. Seria nouă. Apare trimestrial, lei 14 expl.
35. VIRGILIU TATOMIR, *Ateneul Român, Inveniar arhivistic*, București, 1974, 172 p.
36. *Indrumător în Arhivele Statului județul Maramureș*, București, 1974, 334 p. Sub redacția : Vasile Căpîlnean, Ion Sabău, Coloman Oszóczi, Adalbert Balogh și Vasile Schrek.
37. *Indrumător în Arhivele Centrale*, vol. I., partea II-a, București, 1974, 336 p. Sub redacția : Maria Soveja, Iulia Gheorghian, Valentina Kostache.
38. *Indrumător în Arhivele Statului județul Mehedinți*, vol. I, București, 1974, p. 168. Sub redacția : N. Chipurici și M. Măneanu.
39. *Indrumător în Arhivele Statului județul Arad*, vol. I., București, 1974, 246 p. Sub redacția : Andrei Caciora, Mircea Timbus, Magdalena Kovacs, Ioan Popovici, Virgil Moga.
40. *Catalogul documentelor Țării Românești*, vol. II, 1601—1620, București, 1974, 838 p + 30 planșe. Sub redacția : Maria Soveja, Doina Duca-Tincușescu, Reghina Dragomir.

B) INDICI CRONOLOGICI

1. Mitropolia Țării Românești, vol. I, II, București, 1961, 1472, p., lei 40.
2. Epistola Argeș, de ION I. ȘUCU, 1954, București, 1956 p., lei 5.
3. Episcopia Buzău, de M. REGLEANU, București, 1958, 448 p., lei 10,60.
4. Episcopia Rîmnicului Noului Severin, de ION I. ȘUCU, București, 1951, 236 p., lei 5.
5. Mănăstirile : Sf. Apostoli-București, Arnota Vâlcea, Băbeni-Rîmnicul-Sărat, Baia de Aramă-Mehedinți și Banu Buzău, de ION GH. VASILE, București, 1953, 164 p., lei 5.
6. Mănăstirile : Bistrița-Vâlcea și Bradul, de CLAUDIA MIHAILESCU București, 1948, 136 p., lei 5.
7. Mănăstirile : Brîncoveni, Brebu, Bucovăț, Buliga și Butoiul, de ION GH. FANUICA, București, 1949, 81 p., lei 3.
8. Mănăstirile : Căldărușani și Călușul, de V. ANTONIU, București, 1953, 95 p., lei 3.
9. Mănăstirile : Cîmpulung, Căscioarele, Cernica, Cetățuia, Cheia, Ciocanul, Ciolanul, Ciorogîrta, Clocociov, de ION I. ȘUCU București, 1949, 178 p., lei 5.
10. Mănăstirile : Comana, Cornet, Cozneana și Cotroceni și schiturile lor, de IL. LEONTE, M. FĂNESCU și L. PAPADOPOUL, București, 1954, 261 p., lei 5.
11. Mănăstirile : Cozia, Crasna, Dălhăuți, Dealul, Dedulești, Dintrunleam, Sf. Ecaterina-București, și Fedeleșciori, de A. SACERDOȚEANU, București, 1947, 180 p, lei 5.
12. Mănăstirile : Găvanul, Sf. Gheorghe-Buzău, Sf. Gheorghe-Nou București, Ghighiu, Glavacioc și Golgota, de ION I. ȘUCU, București, 1953, 87 p., lei 3.
13. Mănăstirile : Govora, Gruiu, Hagi-Dina, Hanul Greci și Hotărani, București, 1958, 96 p, lei 4.

14. Mănăstirile : Hurezu, Iordăcheanu și Sf. Ioan din București, de RADU S. GRECE/NU, 1951, 177 p., lei 5.
15. Mănăstirile : Sf. Ioan-Focșani, Jghiabul, Jitia și Roaba, Măgureanu-București, Mărcuța și Mărgineni, București, 1958, 248 p., lei 10.
16. Mănăstirile : Mihai-Vodă — București, Mislea, Motru, Nămiăești, Nifon, Nucetu de RADU S. GRECEANU, București, 1949, 179 p., lei 5.
17. Mănăstirile : Pantelimon, Pasărea, Plătărești, Plumbuita, Poiana Mărului, Poloragi, Predeal, de ION G. COMĂNESCU, 1950, București, 93 p., lei 3.
18. Mănăstirea Radu Vodă — București, de IL. LEONTE, București, 1948, 544 p., lei 10.
19. Mănăstirile : Rîmnicul-Sărat, Rîncăciuv, Răzvan, Rătești, Recea, Rogoz, Sadova, Săridar, Sf. Sava — București și Seaca — Mușetești de IL. LEONTE, București, 1951, 186 p., lei 5.
20. Mănăstirile : Slobozia lui Enache și Apostolache, Snagov, Spirea din Deal, Sf. Spiridon Vechi, de ION GH. VASILE, 1954, București, 175 p., lei 5.
21. Mănăstirile : Stavropoleos, Strehaia, Surpatele, Suzana, Tîrgșor, Țigănești, de ION GH. VASILE, București, 1955, 139 p., lei 5.
22. Mănăstirile : Tîșmana și Trivalea, de IL. LEONTE, București, 1952, 164 p., lei 5.
23. Mănăstirile : Văcărești, Valea, Vieroșu, Viforîta, Zamfira și Zlătari, de ION I. ȘICU, București, 1952, 248 p., lei 5.
24. Actele Arhivei Militare (Arh. St. Timișoara), I (1724—1800), București, 1952, 180 p.; II (1801—1815) București, 1955, 301 p., lei 10.

9

Tiparul executat la I. P. „13 Decembrie 1918” sub c-da nr. 1/1233

